38.969

FLACĂRA

Nr. 12 (20) OCTOMBRIE 1953

Scutul credincios al cuceririlor poporului

Ca și în alți ani, și în anul acesta, la 2 Octombrie, poporul nostru muncitor a sărbătorit pe bravii săi ostași, în cadrul tradiționalei Zile a Forțelor Armate ale R.P.R.

Această zi coincide, anul acesta, cu împlinirea a zece ani dela înființarea primelor unități ale Armatei noastre Populare, unitățile diviziei „Tudor Vladimirescu". Această divizie a fost constituită la 2 Octombrie 1943, pe teritoriul Uniunii Sovietice, cu sprijinul și aprobarea Guvernului Sovietic, din rândurile prizonierilor români care și-au manifestat dorința să lupte pentru eliberarea României de sub jugul ocupației fasciste.

Divizia de voluntari „Tudor Vladimirescu" este prima unitate militară românească pusă în slujba poporului. Făurirea ei este rodul sprijinului frățesc, internaționalist, acordat de către guvernul și poporul sovietic poporului nostru și al muncii organizatorice și educative desfășurate de Partidul Comunist Român în rândurile prizonierilor de război aflați în U.R.S.S.

Luptând în cadrul frontului II ucrainean, ostașii diviziei „Tudor Vladimirescu" și ai celorlalte 14 divizii românești care au participat la războiul antihitlerist au adus o contribuție prețioasă la sfărâmarea mașinii de război hitleriste, luând parte la 383 bătălii și lupte și capturând peste 100.000 prizonieri. În aceste lupte s'a reînodat firul secularelor legături ale prieteniei de arme dintre poporul român și cel rus și s'a cimentat frăția de arme româno-sovietică.

Lupta Partidului Comunist Român pentru organizarea diviziei „Tudor Vladimirescu", prima unitate a Armatei noastre Populare, pentru organizarea și înarmarea gărzilor patriotice muncitorești și pentru mobilizarea armatei române la războiul antihitlerist, constitue o etapă importantă în activitatea de făurire a armatei de tip nou a Republicii noastre Populare.

Armata noastră Populară, făurită după exemplul glorioasei Armate Sovietice, are nobila misiune de a sluji cauza apărării libertății și independenței poporului nostru muncitor.

Increderea fără margini a poporului muncitor în armata sa își trage rădăcinile din faptul că această armată a fost creată și educată de partid. Cei ce muncesc știu că Armata noastră Populară este constituită și comandată de fii ai poporului muncitor, legați prin toate fibrele de popor și capabili oricând să-și jertfească și viața, dacă va fi nevoie, pentru a-și apăra patria.

Armata Populară Română este pentru ostașii săi o adevărată școală a patriotismului proletar și a frăției internaționaliste a celor ce muncesc. Ea este în același timp o școală a educației cetățenești a militarilor, care în patria noastră se bucură de cele mai depline drepturi politice. Armata noastră Populară este o armată creată nu pentru scopuri de agresiune și cotropire, așa cum sunt create și educate armatele statelor burgheze, ci pentru apărarea patriei, a libertății și păcii poporului. Ea este un instrument de pace, făurit și călit de popor, capabil să pună stavilă poftelor de cotropire ale celor ce râvnesc la bogățiile patriei noastre. Tocmai deaceea, fiecare om al muncii din țara noastră iubește cu dragoste fierbinte Armata noastră Populară și consideră ca fiind o mare cinste să facă parte din cadrele ei.

1. Trebue să-ți cunoști bine tunul și să știi să-l mânuești la perfecție. Artileriștii noștri își desăvârșesc zi de zi măestria militară.

2. Ca să devii un bun luptător, pregătirea militară trebue să fie împletită cu cea politică. În umbra copacilor pădurii din apropierea taberei, a început ora de studiu a lecției politice. Lectura e interesantă și atrăgătoare, iar ostașii ascultă cu mult interes.

3. Repaos în unitate. După o zi de muncă, ostașii își petrec în mod plăcut și instructiv timpul liber. Jocul de șah oferă momente emoționante, cântecele acordeonului te fac mai vesel, iar ziarul îți aduce vești din activitatea tovarășilor de arme și din tot ceeace se petrece în țară și peste hotare.

1954

FLACĂRA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 12 (20) — OCTOMBRIE 1953

IN INTÂMPINAREA ALEGERILOR

Decretul cu privire la alegerea deputaților în Sfaturile Populare și vestea fixării datei alegerilor la 20 Decembrie au umplut de bucurie inimile oamenilor muncii din patria noastră.

Bucuria celor ce muncesc izvorîște din conștiința faptului că — stăpâni pe soarta lor — ei pot astăzi să-și rostească deschis cuvântul în conducerea treburilor obștești și să participe ei înșiși, nemijlocit, la aceasta. Ea izvorîște din hotărîrea cetățenilor de a face ca în Sfaturile Populare să fie trimiși cei mai vrednici oameni ai muncii din orașe și sate, oameni devotați până la capăt cauzei scumpe poporului muncitor, construirea socialismului și apărarea păcii; oameni care să contribue din toate puterile lor la realizarea scopului esențial al politicii Partidului Muncitoresc Român, ridicarea necontenită a nivelului de trai material și cultural al maselor.

Încă din ziua apariției Decretului, oamenii muncii au prins să-l citească și să-l discute cu viu interes. In secția table a uzinelor „Boleslaw Bierut" din București, vestea apariției în presă a acestui decret a fost adusă de stahanovistul Gheorghe Tănase (fotografia din dreapta sus). „In ultimele alegeri, tovarășii din uzina noastră au ales doi oameni vrednici de cinste. Să ne pregătim ca și acum să alegem dintre noi pe cei mai merituoși. Și să întâmpinăm alegerile, dând patriei produse tot mai bune, tot mai ieftine și mai multe!" — a spus el tovarășilor săi de muncă.

Libertatea propagandei electorale este pe deplin asigurată cetățenilor Republicii noastre. Presa, radio-ul, sălile de întrunire sunt astăzi bunuri ale întregului popor. Cetățenii folosesc din plin libertățile și drepturile garantate prin Constituție. Ei au și început să se adune — în întreprinderi, la punctele de agitație și în întruniri cetățenești în cartiere și sate, — pentru a discuta cuprinsul Decretului. Fotografia din medalion reprezintă un grup de agitatori, muncitori și tehnicieni dela uzinele „23 August" din Capitală, care, după terminarea orelor de muncă, merg la punctul de agitație Nr. 14 din șoseaua Mihai Bravu. De aci, agitatorii se răspândesc apoi în străzile cartierului, pentru a citi cetățenilor Decretul și a-i explica prevederile. Iată, mai departe, în fotografia din dreapta jos, un grup de muncitori, funcționari și gospodine din strada Mieilor, ascultând explicațiile pe care agitatorul Constantin Stănescu, tehnolog la uzinele „23 August", le dă cu privire la conținutul Decretului.

In fotografia din stânga jos, putem vedea un alt grup de cetățeni, de astă dată salariați dela „Energo-trust" Nr. 1, precum și pensionari din raionul Grivița Roșie, discutând la punctul de agitație Nr. 61 din bulevardul 1 Mai.

Pentru cei ce muncesc, aceste adunări constitue nu numai un prilej de discutare și de adâncă înțelegere a caracterului profund și consecvent democratic al puterii noastre de stat, dar și un prilej de manifestare a dragostei și recunoștinței față de Partid, sub conducerea căruia ei și-au cucerit libertățile, un prilej de a-și lua noi angajamente în munca lor, pentru a întâmpina și cinsti, așa cum se cuvine, marea sărbătoare a întregului popor, ce se va desfășura la 20 Decembrie.

RĂSPUNDEM

Cu nemărginită bucurie şi încredere a primit poporul nostru cuvântul partidului, înfăţişat de iubitul nostru conducător, tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, în ajunul sărbătorii celei de a 9-a aniversări a eliberării patriei. În programul de măsuri economice adoptate de Plenara lărgită a C. C. al P. M.R. — măsuri cu neputinţă de închipuit în ţările capitaliste unde traiul celor ce muncesc se înrăutăţeşte dela o zi la alta — oamenii muncii din ţara noastră au văzut exprimarea clară a intereselor lor vitale, faptul că omul muncii şi nevoile sale materiale şi culturale stau în centrul preocupărilor partidului nostru şi ale guvernului ţării.

Chemării la luptă pentru creşterea necontenită a nivelului de trai material şi cultural al poporului pe drumul construirii socialismului, i-au răspuns cu înflăcărare oamenii muncii din toate ramurile de activitate, angajându-se să traducă în viaţă sarcinile date de partid. Angajamentele lor se prefac zi de zi în fapte, sprijinind într'o măsură din ce în ce mai mare politica partidului şi guvernului, politică ce are la bază grija pentru îmbunătăţirea şi înfrumuseţarea vieţii oamenilor.

Despre felul cum au primit cuvântul partidului, despre felul cum sunt hotărîţi să pună în aplicare sarcinile ce le revin, vorbesc mai jos cititorilor „Flacării" oameni ai muncii din diferite ramuri de activitate.

ANCHETĂ PRINTRE CITITORI

Urmăm cu dragoste şi încredere cuvântul partidului

Dimineaţa, în drum spre Sfat, mă întâlnesc cu zeci şi zeci de cunoscuţi, cetăţeni ai raionului: muncitori, ţărani muncitori, învăţători, ingineri... Se întâmplă ca unii să aibă acelaş drum cu mine. Mergem alături şi discutăm despre realizările la care cu toţi am contribuit.

„Tovarăşe secretar, frumos obor am mai durat noi... Ce mai fântână are!"... „Tovarăşe deputat, îmi spune mereu câte-o tovarăşe, ce curat e la creşa nouă, ce îngrijire li se dă acolo copiilor!"

Unii îmi vorbesc de noua fabrică de unt, alţii de noua fabrică de mezeluri care s'a construit în raionul nostru, cu alţii discut despre străzile ce s'au pavat nu de mult, despre electrificarea satelor Balaci, Miroşi...

Într'adevăr, multe s'au făcut în ultima vreme în raionul nostru. Şi toate în folosul oamenilor muncii din raion, pentru îmbunătăţirea şi înfrumuseţarea vieţii lor. Eu şi tovarăşii mei deputaţi suntem mândri că am contribuit la realizarea lor, că am reuşit să antrenăm la aceasta massele largi de cetăţeni. Şi ne creşte inima când vedem că le sporeşte pe zi ce trece încrederea în noi.

Iată, problema canalizării oraşului Roşiorii de Vede. E una din problemele care frământă cel mai mult pe cetăţeni. Ne-am ocupat temeinic de ea; astăzi avem întocmite planurile, devizul, şi vom începe curând lucrările necesare de forare. Deasemenea, pentru înflorirea vieţii culturale, pentru înfrumuseţarea vieţii cetăţenilor, noi ne-am gândit să clădim un teatru orăşenesc în Roşiorii de Vede.

Am strâns materialele în cea mai mare parte şi vom porni curând la construirea acestui teatru cu o capacitate de 800 locuri.

Şi nu-i de mirare că sunt mulţi cetăţeni care-mi spun: „Să se dea prima lovitură de târnăcop şi vom veni cu mic, cu mare, să punem umărul la clădirea teatrului nostru".

Am vorbit numai despre realizări. Dar mai sunt şi lipsuri şi înspre lichidarea lor ne îndreptăm noi atenţia. Partidul ne învaţă să punem în centrul preocupărilor noastre omul şi nevoile lui materiale şi culturale. Şi noi ascultăm şi aplicăm cu dragoste şi încredere cuvântul partidului.

A. VOCHIN
Secretar al Sfatului Popular Raional Roşiorii de Vede

Mă gândesc la frumuseţea anilor ce vin

M'am apucat să lucrez zidăria la casa asta frumoasă acu o săptămână. E a tovarăşilor Şerban Georgescu şi Gheorghe Bucurescu dela „Griviţa Roşie". Statul le-a dat un împrumut să şi-o construiască, iar întreprinderea i-a ajutat cu materiale şi mijloace de transport. Ei lucrează aici cot la cot cu mine, tot timpul lor liber. Abia aşteaptă să o vadă terminată. Le-am făgăduit că într'o lună toată zidăria va fi gata şi am să mă ţin de cuvânt. E a doua casă la care lucrez eu aici, pe acest loc viran din Dămăroaia şi, după câte îmi dau seama, mult nu va trece până când pe întinderea asta golaşă vor răsări şi alte case. Lucrez cu multă tragere de inimă; e atât de plăcut să ridici cu mâinile tale casă pentru două familii de muncitori, să ajuţi şi tu la înfrumuseţarea vieţii lor. Deaceea mă străduesc să lucrez cât mai bine, să ridic o zidărie trainică şi să folosesc chibzuit materialele. O economie importantă am făcut folosind carbid ars, la prepararea mortarului. Carbidul ars — căruia nu i se mai poate da nicio altă întrebuinţare — l-au primit Şerban Georgescu şi Gheorghe Bucurescu tot dela întreprindere. Amestecându-l cu var, am făcut un mortar straşnic — parcă-i beton, nu alta.

Inalt tot mai sus pereţii, cu fiecare zi ce trece, şi mă gândesc cu bucurie la frumuseţea anilor ce vin, la casele ce vor fi construite de stat până la sfârşitul cincinalului, pentru 50.000 familii, la atâtea alte case proprii pe care mulţi oameni ai muncii şi le vor ridica în anii ce vin. Şi, vă spun drept, aş vrea parcă să am mai multe braţe, ca să pot lucra mai mult.

Ludovic KISHÁZI
Zidar

Am să dau fraţilor mei dela oraşe tot mai multe produse agricole

Pe ţăranul mijlocaş Marin Brânză din Chiajna, comună din apropierea Capitalei, l-am întâlnit într'o după masă, tocmai când ieşea dela cooperativa satului unde vânduse produse ce-i prisoseau cumpărându-şi diferite lucruri de îmbrăcăminte.

„M'ai prins întâmplător prin sat la ora asta, tovarăşe ziarist. Cât e lumină afară, robotesc cu ai mei pe la câmp. Cu nevastămea Tinca şi cu băiatul. La porumb, la grădină... Să vezi numai ce grădină frumoasă am! Roşii, ceapă, castraveţi, fasole... Pentrucă veni vorba, să-ţi spun că zilele astea am avut o bucurie: agronomul mi-a salvat fasolea. Cum? Da, căpătase un soi de pureci. A venit agronomul dela Sfat s'o vadă. Mi-a dat nişte prafuri, care în câteva zile au îndreptat fasolea. S'o vezi ce frumoasă o. Aşa-mi place mie: ori scot zarzavaturi frumoase, ori mă las de grădinărie. Păi nu mi-ar fi ruşine să duc la oraş, la piaţă, zarzavaturi pipernicite? Cum mi-ar fi, să vând gospodinelor lucruri rele? Doar muncitorii 's fraţii noştri, ne ajută. Trebue să-i ajutăm şi noi, să-i aprovizionăm.

De-aia, pe lângă ce vând la cooperativă, mai duc şi la oraş. Mai ales acum, îmi convine asta, de când a dat guvernul Hotărîrea cu scutiri şi reduceri de impozite şi taxe pentru noi, individualii, şi pentru colective, aşa cum e şi Hotărîrea care scade 50 la sută din taxele pentru desfacerea în pieţe. Drept să spun, ăsta e un ajutor frumos.

Tovarăşul Gheorghiu-Dej a amintit în discursul lui că partidul ne va da nouă, individualilor, şi alte înlesniri, ajutor mult mai mare decât până acum. Eu sunt hotărît să răspund aşa cum se cuvine, să muncesc mai bine ca să scot cât mai mult de pe pământul meu, pentru cei ce muncesc la oraşe.

Ei, dar s'a făcut seară de când tot vorbesc... Şi am grămadă de treburi. În zori îmi fac vânt la oraş, cu roşii... Trebue să-mi pregătesc lăzile, căruţa... Cine ştie când m'oi întoarce mâine seară, că după ce dau roşiile, vreau să colind magazinele să-i iau Tincăi bluză şi flanelă, lui fiu-meu pantaloni şi de cămăşi... Bunăseara, s'auzim de bine".

Să le pară tovarăşilor mâncarea şi mai gustoasă

Am şi eu acasă o lampă de gătit ca acelea pe care le facem noi aici, la „Metaloglobus". Şi nu numai eu am; de lămpi de acestea se folosesc multe gospodine printre care şi tovarăşe din fabrica noastră. Tocmai deaceea, pentrucă ştim că lămpile pe care le lucrăm vor fi folosite tot de oameni ai muncii, ne dăm toată străduinţa să le facem cât mai bune şi mai trainice. Aproape 220 de operaţii sunt necesare dela sosirea tablei în fabrică, până ce lampa de gătit este gata. Fiecare operaţie este făcută cu grijă de tovarăşii mei din fabrică. Iată-i de exemplu pe Marin Năstase care face prelucrarea bazinelor şi pe Jana Lăzărescu dela „prese excentrice". Ei sunt doi din cei mulţi care lucrează la noi în fabrică cu atenţie şi grijă deosebită pentru calitate.

Munca fiecărui tovarăş din fabrică se vede aci, la noi, la „asamblare şi control". De majoritatea lămpilor care ne vin să le montăm şi să le controlăm n'avem să spunem decât lucruri bune. Mai sunt însă unii tovarăşi care ne mai trimit bazine prost lipite, „ciuperci" defecte, etc. Le respingem şi le trimitem înapoi. Am înfiinţat în fabrica noastră şi o vitrină de rebuturi unde expunem piese din acestea prost lucrate. Mulţi dintre cei criticaţi au început să lucreze mai bine. Acum ei luptă împreună cu noi ca în fabrică să nu mai fie nevoie de „vitrină", ca să dăm oamenilor muncii numai lămpi de calitate superioară, la preţ din ce în ce mai ieftin.

In munca noastră pentru a da lucru de calitate ne mai lovim şi de unele greutăţi pe care ni le fac tovarăşii dela alte fabrici. Iată, spre exemplu, vopseaua. Ea ne vine dela fabrica

PRIN FAPTE

„13 Septembrie". Parte din ea e de proastă calitate: când se usucă, crapă și se cojește. Noi i-am criticat pe tovarășii dela această fabrică și credem că ne vor trimite de-acum încolo numai vopsea bună.

Oamenii muncii așteaptă dela noi lucruri cât mai bune și mai frumoase. Și noi vom da numai asemenea lucruri. Să le pară mâncarea și mai gustoasă celor care gătesc pe lămpile făcute de noi.

Voicu ECATERINA
Stahanovistă la fabrica „Metaloglobus"

Sunt bucuros să lupt pentru înfrumusețarea vieții oamenilor

E o mare bucurie să poți contribui la înfrumusețarea vieții oamenilor muncii, să le pui la îndemână mijloace de culturalizare, să contribui la educarea lor patriotică. Dorința noastră, a colectivului de tehnicieni și muncitori dela întreprinderea „Radio Popular" este aceea de a pune la îndemâna oamenilor muncii cât mai multe și mai ieftine aparate de radio. Noi ne mândrim cu faptul că în această întreprindere — în trecut un simplu atelier de montaj al trustului olandez „Philips" — am reușit să producem până în prezent câteva tipuri de aparate de radio, că în curând vom produce primul radio-receptor la care majoritatea pieselor sunt fabricate în țară. Acest lucru ar fi fost imposibil de realizat fără ajutorul multilateral pe care l-am primit din partea Uniunii Sovietice, prin experiență bogată, piese de cea mai bună calitate, mașini speciale, instrumente de măsurat.

Colectivul nostru este pătruns de importanța sarcinilor pe care partidul și guvernul nostru i le-au pus în față. Numeroasele invenții și inovații ale muncitorilor noștri dovedesc dorința lor arzătoare de a mări producția, de a îmbunătăți calitatea, de a reduce prețul de cost al aparatelor de radio pe care le producem.

Eu, ca tehnolog-șef al întreprinderii, lupt împreună cu colectivul de tehnicieni și muncitori să găsim noi metode de lucru, prin aplicarea cărora să contribuim la realizarea sarcinilor de onoare ce ne revin.

Lascăr CIPEK
Laureat al Premiului de Stat, tehnolog-șef la întreprinderea „Radio Popular"

Stahanovistul Derj Ion se gândește la călători...

L-am cunoscut pe stahanovistul Derj Ion decorat cu Medalia Muncii, în hala nr. 1 de montaj a atelierelor centrale I. T. B. Lucra la un vagon nou de tramvai. I-am dat bineț, ne-am strâns mâna prietenește, apoi l-am rugat să ne povestească cova din munca lui.

— Ce muncesc? ne-a răspuns zâmbind. Iaca, tocmai cercetam încă odată frânele vagonului ăstuia. In câteva minute va ieși din ateliere, iar mâine va circula și el pe linia 13. Il vezi? In el pot călători peste 100 de persoane. E mândria noastră. E al treizeci și șaselea vagon-motor construit la noi. Fiecare din aceste vagoane este mai bun decât cel făcut înaintea lui pentrucă de fiecare dată ne-am străduit să-l îmbunătățim, să-l facem mai frumos. Iată-l pe ăsta. Ne-am gândit să-l facem cât mai confortabil pentru ca să se simtă bine călătorii în el. Mereu suntem cu gândul la călători. Chemarea partidului la lupta pentru ridicarea nivelului nostru de trai ne face să ne înzecim grija.

Noi însă lucrăm cu grijă și la repararea vagoanelor vechi, pentru menținerea pe linii a întregului parc circulant de vagoane în cea mai bună stare. Nu putem răbda să le vedem stând în depou; locul lor este pe linii, să transporte călătorii, oameni ai muncii. Echipa mea lucrează la repararea frânelor cu aer comprimat și la întreținerea suporturilor pentru arcuri, a „trucuri"-lor, cum le spunem noi. Dacă e nevoie, construim „trucuri" noi, ca vagonul să poată fi dat mai repede în circulație.

Știi, când văd uneori, în orele de aglomerație că rămân călători pe jos, prin stații, parcă mă simt și eu vinovat. Deaceea, mă străduiesc ca prin munca mea și a echipei să-i ajutăm pe călători să ajungă mai ușor la lucru dimineața, să nu întârzie, să nu piardă vreme așteptând tramvaiul.

Ne vom da și noi toată puterea noastră de muncă

Am citit cu toții Expunerea tovarășului Gheorghiu-Dej, în care sunt arătate Hotărîrile luate de recenta Plenară lărgită a Comitetului Central al Partidului. Din cuprinsul ei ne-am dat mai bine seama cât de mult putem contribui și noi, meseriașii care lucrăm în cooperative de producție, la ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc.

Iată, la noi în cooperativă se fac multe lucruri. Dela diferite aparate complicate de laborator până la placheuri și cuie de cismărie. Mai mult însă se lucrează mașini de gătit, tigăi din tablă galvanizată, tăvi și alte articole de menaj din tablă. Secția noastră termo-electrică produce și ea ceainice, reșouri, rezistențe pentru mașini de călcat.

Cu gândul că toate acestea merg în mâna oamenilor muncii, meseriașii care lucrează la noi în cooperativă se străduesc să dea lucru cât mai bun. Fiecare șurub, fiecare lipitură, cele mai mici lucruri, puțin importante în aparență, sunt făcute cu multă atenție. Până acum nu ni s'a întâmplat să ni se întoarcă, din cauza calității slabe, vreun produs pe care l-am executat. Cu toate acestea noi nu suntem încă pe deplin mulțumiți. Nu suntem mulțumiți pentrucă am putea să dăm mai multe produse, de mai bună calitate și, ceeace este important, la un preț cât mai ieftin. Până acum n'am putut duce o luptă organizată și susținută pentru reducerea prețului de cost, n'am aplicat și noi metode înaintate sovietice; trebue să începem munca și în această direcție. Avem și utilaj învechit. Dar acum am văzut din Expunere că vom fi ajutați de statul nostru, prin repartizarea de utilaj din fondurile centrale.

O muncă frumoasă, largi posibilități de a contribui la lupta pentru bunăstarea poporului muncitor, ne stau în față. Și vom face ca munca noastră să dea cele mai frumoase roade.

R. RUBIN
locțiitorul președintelui cooperativei „Micii meseriași metalurgiști".

Voi munci în așa fel încât locatarii să se simtă cât mai bine

De 18 ani sunt portăreasa blocului din strada Nikos Beloiannis nr. 1. Inainte vreme, când locuiau aci doar fabricanți, bancheri și moșieri eram tare umilită. Treceau pe lângă mine, ei, nevestele și copiii lor și mă priveau ca pe o mătură sau un preș...

Astăzi locuiesc aci în bloc oameni ai muncii ca zidarul Alexandru Cutaș dela Uzinele „23 August", muncitori ca Anghel Elisabeta, Holt Dumitru, Mândruț Gheorghe, intelectuali, oameni de știință... Numai ce-i aud când pleacă la serviciu: „Bună dimineața, tovarășă Maria!" Și copiii lor... Tare mi's dragi. Să-i vezi cum zburdă, cum mă întreabă câte și mai câte, cum îmi povestesc de școala lor, de notele pe care le iau. Pe cei mai mici vin să-i ia în fiecare dimineață mașinile și-i duc la cămine...

Mi-e plină inima de bucurie când trebăluiesc în bloc. Și câte nu sunt de făcut! Să strălucească lună scările și intrările; lumina și ascensorul să meargă ca ceasul, să nu rămână vreun geam spart, să fie apă caldă la orele fixate. Muncesc în așa fel încât când vin locatarii dela lucru să le fie drag să intre în bloc.

Am stat de vorbă cu mulți din ei despre reducerile de prețuri ce s'au făcut la apă, canalizare, electrică. „Vezi, tovarășă Maria, altă dovadă de felul cum se 'ngrijesc partidul și guvernul de noi" — mi-a spus tovarășul Cutaș.

— Așa e — i-am răspuns gândindu-mă cu drag la toți oamenii muncii, la locatarii blocului nostru. Pentru ca aceștia — chiriașii blocului nostru — să se simtă cât mai bine, să le fie plăcut când vin acasă eu voi munci mai bine, mai cu grijă zi de zi.

Maria ȘADAK

La fiecare 3 minute și 42 de secunde...

„Am citit și noi cu bucurie și dragoste Expunerea tovarășului Gheorghiu-Dej" — ne spune maistra Elena Guruianu, responsabila bandei de lucru nr. 4 din sectorul VI al Fabricii de Confecții „Gh. Gheorghiu-Dej".

— „Am citit-o și am primit cu însuflețire sarcinile pe care partidul ni le pune, în lupta pentru ridicarea nivelului de trai al tuturor celor ce muncesc.

La banda noastră lucrează 55 de muncitoare care confecționează hăinuțe și paltonașe pentru copii. Toate lucrăm cu drag de parc'am lucra chiar pentru copiii noștri. Micuții pentru care facem paltonașe nu's ai noștri, drept e; dar sunt copiii țării, ai tovarășilor noștri și deaceea ne străduim să le dăm cât mai multe hăinuțe, cât mai trainice și mai frumoase.

Banda noastră de lucru dădea până de curând 120 de paltonașe pe zi — câte unul la fiecare 4 minute. Cunoscând însă sarcinile pe care ni le-a dat partidul și dorind din toată inima să le îndeplinim, noi ne-am hotărît să lucrăm mai bine, să ridicăm productivitatea muncii. Și iată că hotărîrea noastră a dat roade: acum dăm în medie zilnic 10 paltonașe peste plan, reducând timpul de executare a unui paltonaș la 3 minute și 42 secunde.

Noi știm că fabrica noastră și-a luat angajamentul ca anul acesta să creeze cu 30% mai multe modele de confecțiuni pentru copii decât a creat anul trecut. Vom sprijini realizarea acestui angajament, străduindu-ne să executăm cât mai bine și mai frumos aceste modele, ca să placă mamelor care le vor cumpăra și micuților care le vor purta".

Mezina promoției

In toamna anului 1949 mergeau în cântec spre oraș mulțime de oameni. Veneau din Vlădeni și Frumușica, din Storești, din Flămânzi și din alte sate răscolite cu decenii în urmă de clocotul lui 1907: la marginea Botoșanilor, acolo unde începe șoseaua către Ipotești, se deschisese un mare șantier. După o hotărîtă încordare a oamenilor și mașinilor, pe un maidan imens, năpădit de bălării, pe care de douăzeci de ani lâncezeau cărămizile unei proiectate școli normale, s'au clădit în scurtă vreme hale încăpătoare pentru o filatură și o țesătorie modernă. O astfel de uzină n'au visat-o nicicând în trecut pălmașii acestor locuri, vlăguiți de boieri și de vechili, lăsați în voia soartei, fără de imaș și fără de ogor. Și unde a fost înălțată uzina! Într'un oraș în care se cuibărise omida boierească, într'un oraș căruia i se spunea cu ani în urmă „târg boieresc" fiindcă era „luminat" pe atunci de candelabrele bairamurilor dela curți și fiindcă era „civilizat" de claxoanele automobilelor lui Ghica și Mavrocordat...

...Intr'o bună dimineață nu s'a mai auzit duduitul betonierelor și nici scârțâitul macaralelor. Șuierul sirenei a spintecat cerul orașului: Uzinele Textile „Moldova" își începeau viața. Și de atunci firul bumbacului trece mereu prin vâjâiala neostenită a flaierelor, ringurilor...

Numai la doi ani dela vestea adusă de sirenă, într'o zi de sfârșit de August, pe poarta uzinei intra întâia promoție a școlii textile din oraș. Absolventele promoției „Gheorghe Gheorghiu-Dej" veneau ca la ele acasă căci în cei doi ani de studiu și de practică cunoscuseră bine fiecare ungher din uzină...

*

Atunci când Aglaia Ira, mezina promoției, a intrat ca lucrătoare în secția de filatură a uzinei, tehnicienii ca Vlad Georgescu deprinseseră temeinic montajul ringurilor sovietice; alții, ca Petru Sumănaru, erau absorbiți de schițele și de proiectele lor de inovații, iar în holul cu tapete colorate, la loc de cinste, fuseseră înrămate portretele Elenei Gheorghe și Elenei Condratov, cele dintâi stahanoviste ale noului combinat textil.

Pentru tânăra Aglaia, rămasă dela opt ani fără părinți, departe de frați și surori, uzina deveni un adevărat cămin iar colectivul o adevărată familie. Pe fata aceasta scundă, cu părul castaniu împletit în două cozi scurte, cu un licăr ager în privire, la început mulți n'au băgat-o în seamă decât ca pe un „spiriduș de fată". Dela o zi la alta însă Aglaia a izbutit să devină din ce în ce mai stăpână pe cele două părți de ring ce i se încredințaseră. Dela inginera Anania Aspasia învață să curețe valțurile de scamă — dușmanul calității. Observa atentă munca tovarășelor mai vechi din secție, cerceta necontenit mașinile, drumul firului printre cilindrii moi de catifea. Socotea în minte câte țesături s'ar face din firele pe care le dădea și i se părea că sunt puține pentru câți cumpărători le așteptau. Gândurile acestea îi sporeau siguranța mișcărilor, repeziciunea. Dela un timp, în secție începu să se vorbească despre ea altfel decât ca despre un „spiriduș de fată".

— E spirt fata asta. Leagă firele în 3 secunde, spuneau inginerii, maiștrii.

— E printre primele în întrecere... Aplică metoda Ciutchih... Am putea să-i luăm exemplul.

Mezina a fost într'adevăr printre primele muncitoare din filatură care a folosit această metodă înaintată sovietică, cu gândul să dea fire de cât mai bună calitate. In secție, alături de Aglaia și de multe tinere din promoția ei, făceau acum practică „bobocii" — fetele din promoția următoare a școlii profesionale — și ele trebuiau deprinse dela bun început cu strădania pentru fire bune.

— Nu se leagă așa firul, Aneto! Il îngroși în locul ăsta... Gândește-te ce urât are să apară în țesătură... — o auzeai pe mezină spunând câte unui „boboc".

Și trecu vremea. Veniră zile pline de bucurii pentru mezina promoției: dădea zilnic câte trei kilograme fire de bună calitate peste plan. Fruntașă la 16 ani — căci devenise între timp fruntașă — nu se mulțumi însă cu acest succes și luptă mai departe învățând, învățând mereu.

Intre timp Uzinele Textile „Moldova" își măriseră simțitor volumul producției: se trecuse la lucrul în trei schimburi. Veneau mereu mașini noi: șiragul verde al ringurilor sovietice creștea necontenit. Intrecerea lua forme noi, superioare; schimburile fură organizate în așa fel încât fiecare să cuprindă fruntașe în aplicarea metodei Ciutchih și a altor metode înaintate, ca să poată antrena în folosirea acestora și pe celelalte muncitoare.

In întrecerea socialistă, calitatea firului deveni un obiectiv de seamă. Se dădură tuturor muncitoarelor perii și pensule pentru înlăturarea prafului și scamei, șorțuri cu buzunare speciale în care să strângă toate căpătâiele de fire. Calitatea preocupa toate secțiile filaturii.

Uzinele Moldova produceau din ce în ce mai multe fire și din ce în ce mai bune.

*

Era în ziua când mezina împlinise 17 ani... A fost tinerește sărbătorită. Tovarășele de promoție i-au dat flori albe ca firele de bumbac și i-au urat succese noi: „Să te vedem curând stahanovistă, fruntașo!" După schimb s'au dus la club. Au discutat despre muncă, despre planurile lor de viitor, despre felul cum își vede fiecare căminul. Și-au amintit apoi de o colegă de promoție care după școală plecase să lucreze la Lugoj. Și i-au scris o scrisoare:

„Ce bine ar fi fost, dragă, dacă rămâneai și tu cu noi! Uzina noastră trimite trenuri și trenuri de fire în toată țara. Desigur că și fabrica voastră face asta, dar a noastră e nouă-nouță și-i nespus de plăcut să lucrezi în ea. Noi suntem fruntașe, scriu ziarele despre noi, și primim scrisori în care se arată că firele noastre sunt din ce în ce mai bune. Te sărutăm și îți dorim sănătate și spor la lucru. Prietenele tale dela Botoșani".

Ceeace scriau textilistele colegei lor dela Lugoj nu erau rânduri de laudă searbădă. La redacția ziarului de uzină „Firul păcii" se primiseră scrisori dela Sibiu, București, Arad, Iași și alte întreprinderi textile din țară, prin care muncitorii își arătau mulțumirea pentru calitatea mereu mai bună a firelor sosite dela „Moldova". O asemenea scrisoare a fost citită într'o ședință fulger a schimbului mezinei.

— Ne scriu tovarășele dela Sighet, dela „Unitatea", le-a spus atunci secretarul organizației de partid. Auziți: „Torsiunea, egalitatea firului cât și nuanța lui, ne dau posibilitatea să producem numai tricotaje de calitatea întâia". Pentru asta, tovarășelor, meritați toată lauda — a urmat secretarul. Ajutați din plin la ridicarea bunelstări a poporului.

Fețele filatoarelor străluceau de bucurie și mândrie.

— Numai că, tovarășelor, mai e ceva — se auzi din nou vocea secretarului. — N'am primit numai scrisori de mulțumire. Am primit și... altfel de scrisori: de nemulțumire. Uite, o să vă citească una tovarășa Ira, că ea chiar a primit-o.

Aglaia se ridică roșie ca macul.

— E dela o tovarășe dela Lugoj...

Citi doar câteva rânduri luate din mijlocul scrisorii de răspuns pe care o primise chiar în acea zi dela colega de promoție care-i scrisese: ...„Mi-am cumpărat un jerseu alb, tricotat, cu fire venite dela voi,

— Uite așa se leagă firul: repede și totuși cu grije

dela Botoşani. E foarte frumos; aveţi dreptate cu calitatea firelor voastre. Sunt ca spuma laptelui, n'au îngroşeturi şi subţieri, se simte că's trainice. Dar jerseul are un cusur: e cam scump, 150 de lei. Pesemne că şi firele voastre au preţ de cost ridicat..."

Mezina împături scrisoarea şi privi roată la tovarăşele ei:

— Ei, ce aveţi de spus?

Tăcere. Apoi cineva recunoscu cu jumătate de gură:

— Ce să spunem! Cam are dreptate...

Dela această recunoaştere timidă discuţia ajunse acolo unde trebuia să ajungă: toţi, toate, fură de acord că existau multe posibilităţi pentru reducerea preţului de cost al firelor. Şi şedinţa — pe care toţi o ţin minte de parcă ieri ar fi avut loc — s'a terminat cu însufleţite angajamente.

*

Stahanovistă! Parcă mai ieri i-au urât tovarăşele de promoţie să devină stahanovistă şi acum iat-o purtând acest titlu de onoare. În vitrinele oraşului i-a apărut portretul, aşa cum arată: cu codiţe castanii şi cu ochi vii, ageri. Megafoanele de pe centru şi din parcul bătrânului târg îi spun numele şi vorbesc de faptele ei, cea mai tânără stahanovistă a uzinelor „Moldova". Aglaia Ira, mezina promoţiei, urcă repede treptele vieţii noi... „Spiriduşul de fată" care intrase ieri sfioasă în uzină, a devenit stahanovistă, a crescut odată cu uzina.

„Hei, Aglaie, să nu te îngâmfezi, să nu te culci pe lauri. Să fii mare la fapte şi mică la înfumurare", îşi spunea mezina.

A devenit curând instructor la şcoala profesională la care învăţase. Şi vorbea cu înflăcărare promoţiei noi:

— Vedeţi, şi eu când eram ca voi visam să devin stahanovistă. Mă cam speriam că-i drumul lung şi greu dar... voinţă să aveţi să învăţaţi... şi dragoste de muncă.

Mezina nu spunea vorbe goale; muncea cu sârg şi învăţa mereu: din cărţi, dela oameni, dela viaţă.

— Din ce se compune preţul de cost, cum putem să-l reducem, tovarăşe ingineră?

Întrebarea asta nu-i dădea pace. Angajamentele dela şedinţa în care se citise scrisoarea trebuiau îndeplinite. Trebuia să cunoască bine mijloacele prin care să le îndeplinească.

— Aha... vasăzică, prin creşterea productivităţii muncii... metode sovietice... economii... rezerve interne... da, înţeleg... trecerea la mai multe părţi de maşină... Da... sunt lucruri pe care le-am învăţat şi la şcoală dar e bine să te mai sfătuieşti... Mulţumesc, tovarăşe ingineră...

Îşi analiză temeinic şi în spirit critic munca şi-şi dădu seama cu bucurie că supraveghind cu grije fiecare fus dela două părţi de maşină şi având grije de curăţenia acesteia ca de sănătatea unui copil, tot îi mai rămâne timp liber.

— Odată cu constatarea aceasta, hotărîrea era luată: „trec la trei părţi de ring. Să-mi folosesc din plin timpul".

Şi a trecut. Dar nu singură. Le-a convins şi pe Domnica Haras, Teodora Paraschiv, Daria Ivanov şi pe alte tinere să mai ia câte o parte de ring.

— Ajutăm la scăderea preţului de cost. Noi, promoţia să fim în frunte.

— În frunte! — i-au răspuns mezinei, fetele.

În toată fabrica începuse o îndârjită bătălie pentru reducerea preţului de cost. „Să facem cât mai multe economii" — spunea lozinca ce apăruse pe peretele secţiei. Şi ca răspuns la îndemnul ei, multe filatoare — şi printre primele Aglaia Ira — şi-au deschis conturi personale de economii, iar echipele ce se formaseră pentru valorificarea deşeurilor nu stăteau o clipă locului.

— Domnico, Domnico, tot cu năravul tău vechi... Am să te dau la „Ghimpele", şi-ţi fac şi o caricatură cum desfăşori atâta fir de pomană pe sort când legi firul, în loc să-l lipeşti aşa...

Asemenea discuţii avea mezina cu unele filatoare şi nu se lăsa până nu le lămurea pe deplin. Începu să dea câte patru kg. de fire peste plan, dar i se părea puţin. I se părea că nu dă atât cât poate pentru lupta la care porniseră.

— Uite, toţi sunt frământaţi — îşi spunea. Mustaţă a făcut un dispozitiv care asigură alimentarea neîntreruptă a cardelor... Avădanoaiei — multă inimă are băiatul ăsta — a luat iniţiativa ca în secţia de mecanică să se construiască cărucioarele pentru transportul baloturilor de bumbac care înlocuiesc munca oamenilor şi fac treaba mai bine... Steliana Butnaru dă acum 10 kg. fire zilnic peste plan şi a înscris în contul de economii 1.500 lei... Numai eu nu dau cât pot... Care's cauzele?

Mezina a cercetat adânc lucrurile şi a început lupta pentru îmbunătăţirea muncii ei. A cerut să-i fie cronometrat din nou timpul de legare a firului. După ce a văzut rezultatul şi-a dat seama că, punând mai multă îndemânare, economisindu-şi mişcările, poate smulge secunde preţioase la această operaţie. Şi a reuşit. A reuşit să lege firul în numai două secunde.

Pe urmă, s'a gândit la schimbarea levatei. Şi-a dat seama că şi acolo poate fi îmbunătăţită munca şi economisit timpul. Dar cum? S'a sfătuit cu „promoţia" cu stahanoviştele mai cu experienţă şi au hotărît să se ajute între ele — între vecinele de maşini — la scoaterea levatei.

În acest timp, munca s'a îmbunătăţit mult. Simţea ea, mezina, şi de bucurie îi venea mereu să cânte. Dar n'o simţea numai ea; o arătau şi rezultatele: începuse să dea zilnic câte 8 kg. de fire peste plan şi-i crescuse contul personal de economii.

— Bravo, mezino, lupţi, nu glumă, i-a spus când a auzit acestea maistrul.

— Lupt maistre — că am pentruce — i-a răspuns veselă mezina.

*

Zorii unei zile ce se anunţă însorită... Sirena sună prelung şi vesel. Schimbul de noapte s'a terminat. Muncitoarele încep să plece... Uite un grup vesel.

— Haidem, Aglaie — se aude o voce tânără.

Mezina mai are însă să-i spună ceva schimbului despre felul cum au mers nişte fuse. Iat-o, acum e gata!

— Haidem, „promoţie"! Haidem şi noi acasă.

Grupul ăsta nu cuprinde, bineînţeles, toată promoţia. Sunt doar câteva: ea, mezina, Filareta Bulică, Aspasia Gângă, Virginia Doronecanu. Dar parcă ar fi o promoţie dacă le-ai socoti după râsul şi voioşia pe care o împrăştie. Trec

Firul trebue să aibă grosime egală peste tot. Numai aşa iese din el ţesătură de calitate bună.

pe la vestiar, îşi schimbă hainele de lucru, rămân puţin la cantina cea nouă, unde-şi iau ceaiul, apoi ies în curte unde le întâmpină florile cu petalele desfăcute, stropite cu rouă.

— Aţi văzut gazeta de perete? — le întreabă deodată o voce, din spate.

E meşterul.

— Ce scrie?

— Nu ştiu — le răspunde el sugubăţ. Duceţi-vă să vedeţi.

Aleargă cu toate la gazeta de perete. Şi află din ea o veste minunată... „Pe trimestrul acesta preţul de cost a fost redus cu 17,9 la sută".

— 17,9 la sută! Am contribuit şi noi la victoria asta, „promoţie"!

*

Sunt cifre care, oricât de reci sunt prezentate de aspectul lor aritmetic, cuprind în ele o lume de fapte şi trăiri atât de bogate încât îţi încălzesc sufletul şi nu-ţi mai ies din minte. Aşa este cifra aceasta la care se gândeşte acum mezina, în drumul ei spre casă, pe strada străjuită de castanii bătrâni. Strada Lahovary... La ora asta, în zori de zi, cu ani în urmă, pe trotuarul ăsta, poate chiar prin acest loc, mergeau împleticindu-se beţi-morţi, spre trăsura ce-i aşteptase toată noaptea, boierul Jean Miclescu şi confraţii lui într-o exploatare şi desfrâu...

Acum, pe aici, în zori de zi, trece mândră şi demnă fata aceasta de 17 ani, căreia îi străluceşte faţa de fericire şi care poartă în inimă o victorie proaspătă, dobândită în lupta pentru bunăstarea poporului.

La căminul şcolii profesionale textile. Aglaia Ira povesteşte o întâmplare hazlie. Ea vine dus în mijlocul noii promoţii.

LENINGRAD
ORASUL CULTURII INAINTATE

de

I. GOLOVANI

Leningradul este unul din cele mai mari centre culturale ale Țării Sovietice. In acest oraș s'au creat și au fost adunate remarcabile valori culturale, minunate opere de artă, în care s'au concretizat geniul creator și înfățișarea spirituală a poporului rus; ele constitue în acelaș timp o dovadă convingătoare a înfloririi culturii sovietice socialiste.

Unul dintre cele mai mari muzee sovietice, cunoscut sub numele de „Ermitajul de Stat", expune aproape 2.000.000 de piese. Inainte de Revoluție, numărul lor era de trei ori mai mic. Muzeul s'a extins într'atâta, încât vechea sa clădire a devenit neîncăpătoare și, dacă înainte Ermitajul era un fel de anexă a Palatului de Iarnă, astăzi dimpotrivă, palatul — această somptuoasă reședință a foștilor țari ai Rusiei — pare o anexă a Ermitajului.

In minunatele săli ale palatului, construit acum două sute de ani după proiectul vestitului arhitect Bartolomeo Rastrelli, și în galeriile Ermitajului sunt expuse lucrări care se bucură de o faimă mondială.

Vizitatorii întârzie mult în sălile secției de istoria culturii ruse. Atenția le este atrasă în mod deosebit de galeria lui Petru I, întemeietorul marelui oraș de pe Neva, cu care poporul rus se mândrește de un sfert de mileniu.

In imensa sală „Gheorghievschi", în locul tronului țarilor se află o hartă în relief a Uniunii Sovietice, construită din 45.000 de pietre scumpe și având o suprafață de 27 de metri pătrați.

In secțiile de istoria culturii și artei popoarelor din Orientul sovietic și de peste hotare, ca și în sălile rezervate culturii lumii antice, în expoziția permanentă a meseriilor artistice din India sunt expuse descoperiri arheologice extrem de interesante, cu piese în multe cazuri unice, mostre de scriere antică, valoroase opere de artă din antichitate, din Evul Mediu și din zilele noastre.

In galeria de pictură a secției de artă a Europei occidentale sunt adunate opere strălucite ale corifeilor artelor plastice, pictori și sculptori de faimă mondială: Leonardo da Vinci, Rafael, Tizian, Rembrandt, Rubens, Velasquez, Michel-Angelo, Falconet, Canova, Houdon și alții.

Accesul la toate aceste valori de neprețuit, — înainte de Revoluție îngăduit doar unui grup restrâns de privilegiați, — este astăzi un bun al poporului.

Muzeul rus de Stat. Aci stârnesc un viu interes monumentele de artă ale Rusiei vechi, cu un specific ce dovedește caracterul național al creației maeștrilor și artiștilor trecutului. Podoaba colecțiilor de icoane o constitue lucrările lui Andrei Rubliov, strălucit pictor din secolul al XV-lea.

In fața vizitatorilor se perindă creațiile marilor pictori ruși: O. Chiprenschi, K. Brüllow, Alexandr Ivanov, V. Vasnețov, V. Suricov, V. Serov, tablourile lui Aivazovschi, care a zugrăvit cu o neasemuită poezie viața mării, pânzele lui Șișchin, care a înfățișat minunat pădurea, peisajele lirice ale lui Levitan, sub al cărui penel măestru natura rusă prindea viață și înflorea în toate culorile.

In muzeu sunt expuse numeroase pânze terminate, studii și schițe ale lui I. E. Repin. Printre alte opere ale acestui mare pictor rus se află aici tablourile cu renume mondial: „Luntrașii de pe Volga" și „Zaporojenii".

1. Cheiul Petru cel Mare.
2. Institutul Politehnic „M. I. Calinin"
3. Muzeul Istoric Militar „A. V. Suvorov"

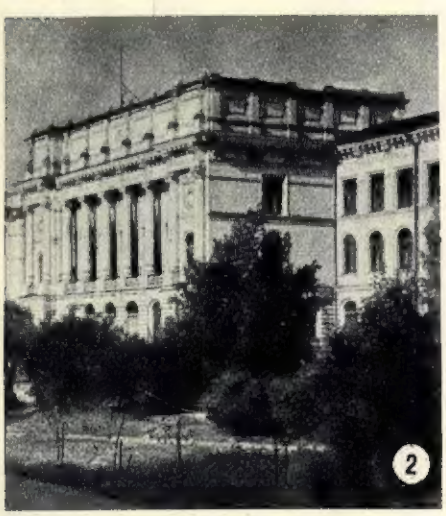

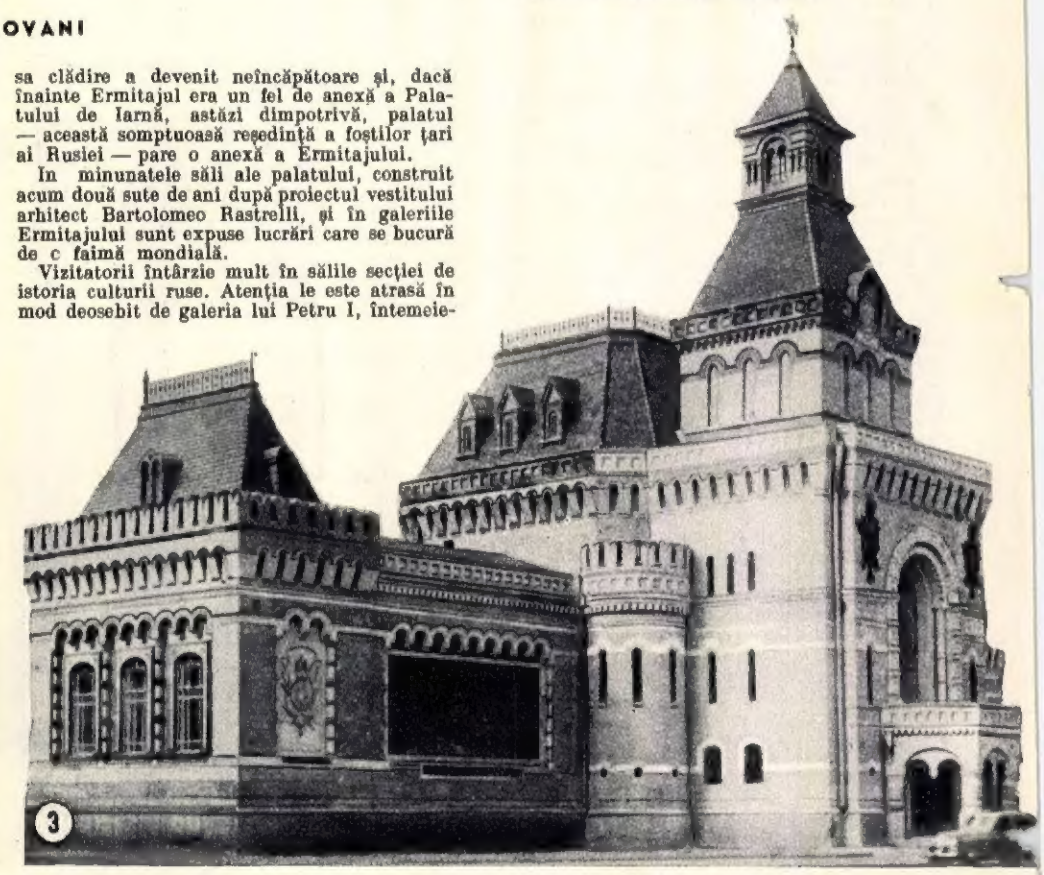

In sălile în care sunt expuse tablourile maeștrilor sovietici ai picturii domnește întotdeauna o mare însuflețire. Această secție a muzeului se îmbogățește necontenit cu noi lucrări ale pictorilor consacrați sau ale tinerilor de talent.

Dar nu numai în muzee sunt adunate valorile culturale de neprețuit ale Leningradului. In oraș sunt mii de biblioteci, puse la dispoziția celor mai largi pături ale populației. Sunt biblioteci cu caracter general, apoi biblioteci pentru copii, școlare, academice, pe ramuri de știință, tehnice, bibliotecile cluburilor. O mândrie a Leningradului o constitue cea mai mare bibliotecă a orașului, Biblioteca publică de Stat „Saltâcov-Șcedrin" care posedă astăzi peste 12.000.000 exemplare din diferite ediții de cărți și publicații.

Biblioteca satisface zilnic cererile a mii de vizitatori, care umplu sălile ei spațioase, special amenajate. Dar nu numai locuitorii Leningradului se bucură din plin de comorile bibliotecii publice „Saltâcov-Șcedrin". Mii de cititori din numeroase orașe ale Uniunii Sovietice primesc cărți și informații bibliografice din partea bibliotecii. Ea menține un strâns contact cu foarte multe biblioteci de peste hotare, iar colaboratorii ei desfășoară o importantă activitate științifică. Biblioteca „Saltâcov-Șcedrin" reprezintă un adevărat focar de cultură, destinat poporului.

Când se lasă seara, sălile bibliotecilor se umplu de numeroși cititori. In sala de conferințe a Societății pentru răspândirea cunoștințelor politice și științifice din Uniunea Sovietică — secția din Leningrad — se adună numeroși auditori. Incep reprezentațiile cinematografice care atrag mulți spectatori, se animă intrările teatrelor, ale caselor de cultură, cluburilor, intrările Filarmonicii, circurilor, ale sălilor de concert.

Leningradul are 14 teatre muzicale și de dramă. Cel mai vechi dintre ele este Teatrul Academic „A. S. Puschin", pe a cărui scenă au jucat, în cei 120 de ani ai existenței sale, numeroși actori străluciți, care și-au înscris numele în istoria teatrului rus. Alt teatru de dramă, „Maxim Gorchi", înființat cu participarea activă a marelui scriitor sovietic Alexandr Bloc, și-a început activitatea după Revoluția din Octombrie. El a format o întreagă pleiadă

Palatul lui Petru cel Mare — podoabă a artei ruse. Fântâna arteziană „Volhov".

Sala de malahit a Palatului de Iarnă. Coloanele, pilaștrii și semineurile sălii sunt îmbrăcate în minunatul malahit din Ural, într'o nuanță de un verde intens. Ornamentele plafonului, ale ușii și numeroasele aplicații din lemn sunt aurite.

Vedere a prospectului Novschi din Leningrad după reconstrucție.

de artiști valoroși și a montat numeroase spectacole de mare succes, care au rămas în amintirea celor care le-au vizionat.

Cele două teatre, de operă și balet — Teatrul Academic „S. M. Chirov" și Teatrul Mic de Operă — au totdeauna sălile pline. Teatrul „Chirov" își începe cea de-a 93-a stagiune. De istoricul acestui teatru, sunt strâns legate numele multor vestiți cântăreți, dirijori, muzicieni și dansatori ruși. Aici sunt prezentate atât spectacole clasice, cât și opere și balete create de compozitori sovietici. Teatrul Mic de Operă își mărește și își îmbogățește și el repertoriul. În imensa sală — cu coloane albe — a Filarmonicii dau concerte interpreți din Leningrad precum și dirijori, cântăreți, pianiști, violoniști și violonceliști, care vin din alte orașe ale țării și de peste hotare. Aceste concerte atrag necontenit pe amatorii de muzică.

Spectatorii din Leningrad frecventează cu plăcere Teatrul de Comedie muzicală, Teatrul de Dramă, Teatrul Nou, Teatrul Tânărului Spectator și altele. Fiecare dintre ele are preocupările și planurile sale proprii, de creație.

O viață intensă pulsează în cluburile, palatele și casele de cultură din Leningrad. Intelectualii, atât de numeroși la Leningrad, — scriitorii, actorii, compozitorii, pictorii, arhitecții, savanții, inginerii, pedagogii, medicii — se adună împreună cu familiile la cluburile lor, unde discută probleme de muncă, de creație sau petrec ore plăcute de odihnă. Întotdeauna se desbat chestiuni interesante și deaceea domnește însuflețire la Casa Scriitorului „Maiacovschi", la Casa oamenilor de știință, la Casa Artei „Stanislavschi", la Casa Propagandei Tehnico-Științifice, la Casa Cinematografiei, la Casele Arhitectului, Actorului, Profesorului, Mediculuí.

Palatul de cultură este un așezământ de tip nou, apărut după Revoluția din Octombrie. Primul palat de acest fel, care poartă numele lui Maxim Gorchi, a fost construit acum un sfert de veac la Leningrad, cu prilejul celei de a zecea aniversări a instaurării Puterii Sovietice. Fiind prima instituție de acest fel, el a devenit un model pentru palatele de cultură create pe scară largă în toată țara. Astăzi, palatul de cultură „Maxim Gorchi" se bucură de o excepțională popularitate în rândurile locuitorilor Leningradului și mai cu seamă în rândurile populației cartierului Chirov (fost Narva). Aici oamenii vin să se odihnească, să se distreze, să învețe.

În cele treizeci de cercuri diferite ale palatului — de muzică vocală, de muzică instrumentală, de coreografie, de dramă, ș.a. — activează aproape două mii de oameni. De curând, colectivul de coreografie al palatului de cultură „Maxim Gorchi" a prezentat pe scena sălii mari a palatului, sală cu o capacitate de 2.200 de locuri, baletul „Floarea de piatră" de compozitorul A. Fridlender, realizat pe tema basmelor din Ural ale lui P. Bajov. În acest spectacol în patru acte, rolurile sunt interpretate de muncitori dela uzina „Chirov", de funcționari dela instituțiile din oraș, de studenți. Baletul se bucură de un succes binemeritat în rândurile spectatorilor.

În palatul de cultură „Chirov", în casa de cultură din cartierul Vâborg, în casa de cultură a cooperației de producție, în casele de cultură „Ilici" și „G.A.Z.", în numeroase cluburi muncitorești funcționează sute de cercuri pentru adulți și copii, cercuri de muzică, artă, literatură, construcții, sport, șah, lucru manual ș.a.; se țin conferințe, se organizează excursii, se reprezintă spectacole.

Așa se desfășoară viața culturală a Leningradului de astăzi.

Marele oraș este și un centru de seamă al marii industrii sovietice. În fotografie: secția de montare a uzinei de mașini electrice „Electric". Aici se montează agregate de sudură pentru marile șantiere ale comunismului.

Scăpat dintre chingile munților Făgăraș, pârâul Șinca șerpuește domol printre sălcii.

Şlefuite de vânturi şi ploi, stâncile se înalţă semeţe, străjuind cărările de munte ce duc dela Rucăr la Cheile Dâmboviţioarei.

Început de an

IN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE PARTID

CURSANȚII

In ziua aceea, Elisabeta Preda dăduse cu mult peste normă. Mașina de tricotat sbârnăia cuminte sub privirile ei atente. Se pregătea s'o predea din mers tovarășei din schimbul următor, când fu chemată la sediul organizației de bază.

Termină lucrul și plecă de îndată. Sui iute scara, la primul etaj. Intră. Înăuntru erau câțiva tovarăși. O întâmpinară zâmbind cald, așa cum știu comuniștii să zâmbească. O poftiră să șadă. Vorbi întâi Ion Șulea, secretarul organizației de bază.

— Iată dece te-am chemat, tovarășă Preda. Dumneata ești un om bun în producție și ai primit pe merit titlul de stahanovistă. Noi am vrea însă ca dumneata să înveți mai mult. Dacă vei studia marxism-leninismul vei fi mai luminată, vei putea da și mai mult ajutor la mobilizarea oamenilor din secție. Iată, în curând va începe noul an școlar în învățământul de partid. Noi ne-am gândit că poți și meriți să fii încadrată într'o formă de învățământ. Să știi că nu va fi ușor de învățat. Dar o să te ajutăm... Materialul trebue bine studiat, trebue să pătrunzi adânc conținutul lui. Dar mai ales să aplici în practică, în viață, tot ce vei învăța.

Pe fața Elisabetei apărură două roze iar ochii-i negri căpătară o nouă strălucire. Simți dintr'odată măreția clipei. Acesta e partidul: te ridică, te ajută să crești, să înveți o meserie, să fii fruntaș în muncă, să-ți faci o viață mai bună. Iar acum te dă la învățătură mai înaltă. Să înveți din cărțile partidului. Să sorbi din înțelepciunea partidului. Să devii demn de a fi membru al partidului.

Încercă dar nu reuși să spună tot ceeace simțea:

— Am crescut în anii regimului nostru și de când mă știu tot cu cartea în mână, am fost. Întâi la școala elementară, apoi la școala textilă din Sibiu iar acum de când am venit în fabrică învăț în cadrul organizației U.T.M. O să învăț bine, tovarăși.

Le-a strâns apoi mâinile și a plecat cu inima plină.

Curând după ea a venit în birou Soare Constantinescu, cel care știe să repare atât de repede mașinile atunci când se defectează.

— Să-mi fie greu să învăț? — răspunse el tovarășului Șulea. Doar de atâția ani trec mereu dintr'o școală în alta... La învățătură e ca și în meserie: întâi am fost ucenic, apoi practicant și pe urmă lucrător... Anul trecut am învățat cu drag din istoria partidului. Mai ieri am studiat expunerea tovarășului Gheorghiu-Dej. Mi-am luat notițe și mi s'a întipărit totul bine în minte. Am înțeles cât de importantă e fabricuța asta a noastră, cât de mult așteaptă oamenii muncii dela noi, să le dăm tricotaje de calitate superioară. Acum vreau să învăț și mai mult.

In ziua aceea, a așteptat cu nerăbdare și Maria Manu să fie chemată la biroul organizației de bază, dar n'a fost chemată. Cine știe, s'or fi gândit tovarășii că e prea în vârstă, că n'ar avea ținere de minte, că i-o veni greu să mai învețe... Dar după câteva zile, în adunarea de partid, când secretarul a citit lista celor ce vor studia în învățământul de partid și nu s'a auzit strigată, Maria Manu a cerut cuvântul.

— Și eu vreau să studiez, tovarăși. E drept că am multe munci, că sunt responsabilă de brigadă și am și gospodăria de îngrijit. Și iarăși e drept că nu mai am douăzeci de ani. Totuși, vreau și eu să învăț, căci în statutul partidului nostru stă scris că fiecare membru de partid are datoria să învețe și să învețe mereu.

S'a ridicat atunci și zugravul Vasile Dumitru să ceară să fie încadrat și el în învățământul de partid.

Acum, Maria Manu și Vasile Dumitru, Elisabeta Preda și Soare Constantinescu se pregătesc pentru începerea cursurilor, ca și toți cursanții dela fabrica de tricotaje „Bela Breiner", ca și toți elevii și cursanții din orașele și satele patriei noastre. Ei vor învăța cu râvnă și dragoste din operele clasicilor marxism-leninismului, din nemuritoarea învățătură — izvor al tăriei și înțelepciunii partidului. Iar miile de pagini studiate în anul ce vine se vor transforma în milioane și milioane de fapte patriotice, în mii și mii de inițiative creatoare, toate puse în slujba țelului suprem al politicii partidului: viața fericită a celor ce muncesc.

Andrei BART

Tov. Ion Șulea, secretarul organizației de bază dela fabrica „Bela Breiner", împreună cu Estera Gold și Ciovici Iulia, membri în biroul organizației de bază, discută cu tânăra cursantă. Pentru prima oară în viața ei, stahanovista Elisabeta Preda va studia în cadrul învățământului de partid.

Iată-i la Librăria Noastră nr. 17 pe tovarășii Iorga Nicolae, matrițier fruntaș, Doina Vătafu, radiofonistă, și Ionel Răducanu, matrițier stahanovist dela fabrica „Radio Popular". Ei își aleg cărțile necesare studiului.

Un propagandist trebue să învețe și să cunoască de cinci ori mai mult decât cursanții săi. Cu ajutorul partidului — care a organizat cursuri de vară de pregătire a propagandiștilor — aceștia vor putea da cursanților un sprijin tot mai calificat. În fotografie: un aspect dela cursul de pregătire a propagandiștilor din raionul Grivița Roșie.

La conferința de încheere a cursului de pregătire a propagandiștilor din raionul Tudor Vladimirescu din Capitală.

PENTRU BUNAST

.. Am ales din nenumăratele însemnări cuprinse în această carte de onoare a Expoziției Economice a R.P.R. doar câteva. Am simțit că iau dintr'o mare, doar câteva picături, dar picături cum e cristalul, în care-am regăsit gânduri fierbinți și simțăminte a mii și mii de oameni.

Prima însemnare, cu litere avântate încrezător, e a unei filatoare dela „Dacia". Sunt — se simte — cuvinte necăutate, de om care n'a scris poezie dar trăiește poezia măreților fapte dela noi. Spune: „...Avem cu ce ne-mândri. Toate acestea noi le-am făcut, cu mâna noastră. Și pentru pace le-am făcut..."

A doua însemnare, cu litere înșiruite ca mărgelele, a fost scrisă într'o frumoasă zi de Festival, de algerianul Gaidi. Sună așa: „Vizitarea acestei Expoziții ne-a îngăduit să constatăm imensele progrese realizate de România — altădată atât de înapoiată — în domeniul industrial. Numai într'un regim popular se pot obține asemenea realizări". Cea de a treia însemnare, îngemănată cu a doua, a fost scrisă tot în acea zi tinerească a Festivalului, de pariziana Lidia Bloch. Spune: „Sosită din Franța unde se închid uzinele, unde nu se face nimic pentru îmbunătățirea și ușurarea muncii și vieții lucrătorilor, sunt foarte impresionată de realizările poporului român..."

Am lăsat la urmă a patra însemnare — scrisă larg, cu litere apăsate, de forjorul dela „23 August"...

Am făcut aceasta pentrucă din adevărul pe care-l cuprinde ea se trag minunățiile despre care vorbește Expoziția; pentrucă din el izvorăsc patosul creației poporului nostru, succesele muncii sale pașnice, poezia faptelor lui de uriaș și cântecul vieții lui din zi în zi mai pline. Uite ce scrie: „Cu părintele nostru înțelept, cu partidul în frunte, am făcut din nimic toate lucrurile astea mândre. Și în toate, în tot ce facem, avem ajutorul și experiența bogată sovietică".

Și tot forjorul dela „23 August", poate că îmbrățișând încă odată cu privirea măreața Expoziție, a mai

Diferite agregate, construite în întreprinderile noastre, pot fi văzute de departe dominând împrejurimile expoziției.

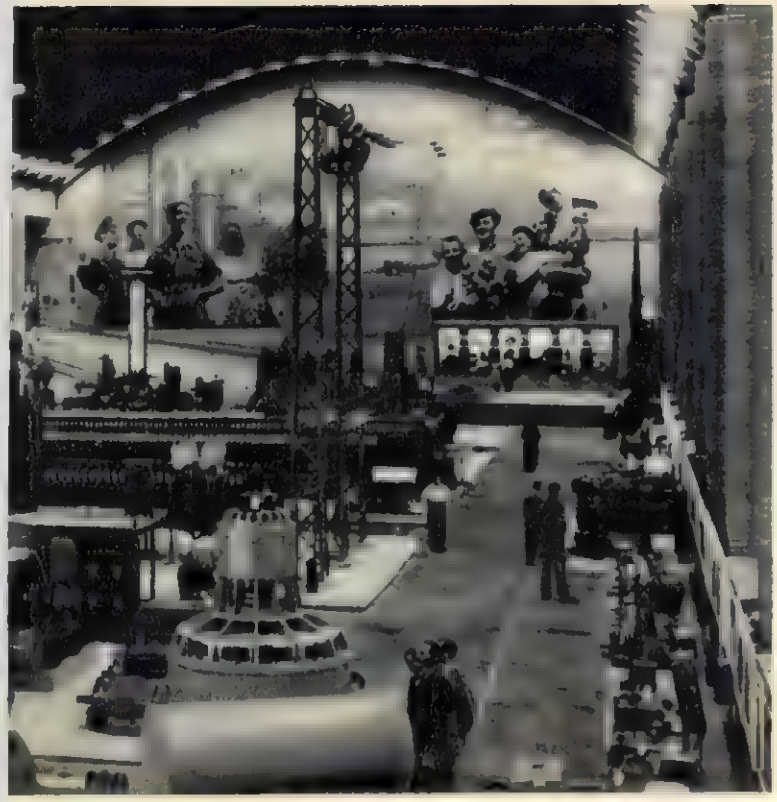

Articole produse de fabricile de confecții. Sunt produse din ce în ce mai variate, dovadă a străduinței muncitorilor din industria de confecții de a satisface nevoile și cerințele mereu crescânde ale maselor largi ale populației.

AREA POPORULUI

scris: „Expoziția aceasta e ca o oglindă a muncii noastre, a grijii pe care ne-o poartă partidul". Apoi, a plecat cu inima plină, cu entuziasmul înoit, și pe lângă ei au trecut intrând în expoziție alți mii și mii de oameni...

Iată-ne și pe noi în fața, dealungul acestei oglinzi, acestui tablou frumos care te impresionează, te bucură și te avântă deopotrivă. Iată, aici, în fața intrării expoziției o sondă în foraj ce-și înalță turla spre cer. Ți se umple inima de bucurie: acest „făt-frumos" e zămislit la noi, în fabricile noastre, de industria noastră. Îl vezi silueta înaltă și ți-o închipui înfiptă pe dealurile Prahovei, pe colinele mulcome ale bătrânei Moldove, pe coperișul de pământ al noilor zăcăminte de petrol din Oltenia, din regiunea Pitești... Vezi șiruri lungi, sute de asemenea sonde, și-ți vin în minte, ca un șuvoi de lumină, cuvintele din expunerea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, cu prilejul celei de a 9-a aniversări a eliberării patriei noastre: „La sfârșitul anului 1955, se vor extrage peste 11 milioane tone țiței". Peste 11 milioane de tone de țiței pentru industria noastră, ca să producă mașini, bunuri de larg consum pentru cei ce muncesc.

Iată mai încolo alte două siluete impunătoare: o macara-turn și o macara-catarg... În urmă cu ani, denumirea lor ne era necunoscută și ele înșilie ar fi constituit apariții de domeniul basmului, al fanteziei... Și iată-le aici — și pe atâtea șantiere — iată-le... în „carne și oase", semețe și vorbind dela sine despre forța industriei noastre socialiste. Aici, afară, sub imensa desfășurare a cerului și pe fondul verde al gazoanelor, puternicul tractor K. D. 35, combainele, semănătoarele, plugurile și celelalte mașini agricole ce-l înconjoară îți sugerează o impresionantă armată pașnică, pornită în ofensiva pentru pâine și belșug.

— Semănătoarea asta am făcut-o la noi în fabrică — spune un tânăr din spate, nevestei lui, dar cu o voce care se vrea auzită nu

În stațiunile experimentale din țara noastră au fost obținute noi soiuri de cereale. Tot în aceste stațiuni a fost cultivat grâul ramificat, obținut după învățătura marelui savant agrobiolog sovietic Lâsenco. În medalion: un grup de tineri cercetând spicele acestui grâu al viitorului.

În fotografia din dreapta: o nouă mașină pe care o fabrică industria noastră. Cu ajutorul ei sunt udate mari întinderi de pământ: se dă ploaie artificială. În fotografia din stânga: fabricile noastre produc azi mii de aparate de radio pentru oamenii muncii.

Înzestrarea spitalelor și a institutiilor de ocrotire a sănătății cu medicamente și cu cel mai perfecționat utilaj sanitar constitue o preocupare permanentă a statului democrat-popular. În cadrul expoziției sunt prezentate diferite tipuri de utilaj medical fabricat de industria noastră. În medalion, o parte din vitrina unde sunt expuse produse farmaceutice ale industriei noastre.

O parte a expoziției care cuprinde felurite tipuri de aparate destinate întreprinderilor ce produc bunuri alimentare, cantinelor, etc. Aici sunt expuse : mașini de tocat carne, de frământat, de spălat vesele, aparate frigotehnice, etc.

Un grup de cetățeni cer relatări despre tractorul românesc. În fund : mecanicul unei combaine fabricate în țara noastră, explică vizitatorilor modul de funcționare a mașinii

numai de femeie. Cei din jur îl aud, și-i îndreptățesc mândria.

În minte îți răsar, profilate pe zorii unei proaspete zile de vară, imense coloane de mașini, răscolind nesfârșite tarlale, chemându-le la rod. Și tălmăcești coloanele acestea prin cifre grăitoare : 9.680 de tractoare, 2.850 semănători, 1.440 secerători-legători, 2.970 cultivatoare — toate ale S.M.T.-urilor — 4.400 tractoare și nenumărate alte mașini ale gospodăriilor de stat. Multe din ele sunt venite din Uniunea Sovietică ; dar multe sunt construite la noi, de oamenii noștri harnici cu ajutorul experienței sovietice

Intrăm acum în pavilionul central. Iată oglinda, tabloul muncii unui popor liber, a cărui energie creatoare a fost descătușată. Oaspeții din străinătate, veniți la noi la Festival, au rămas uimiți de lucrurile acestea măreț pe care le-am înfăptuit în numai câțiva ani. Iată, produse ale industriei noastre grele, baza dezvoltării tuturor celorlalte ramuri de industrie. Iată, mașini fabricate pentru prima dată în țară, iată, mașini cu ajutorul cărora se ridică și se vor ridica în ani, fabrici noi și construcții pentru bunăstarea și fericirea poporului. Vezi strungurile dela „Iosif Rangheț", mașinile complicate dela „Steagul Roșu", rulmenți variați și strălucitori, motoare electrice uriașe și atâtea alte produse ale industriei metalurgice și electrotehnice și te gândești cu bucurie la folosirea care îi se dă, mereu spre îmbunătățirea vieții celor ce muncesc.

Aici, unde s'au oprit ca fermecate două tinere, sunt expuse mașini textile. Ringuri fabricate la Câmpulung, flyere, carde...

Te poartă gândul de-aici, prin secțiile atâtor filaturi unde alături de puternice mașini sovietice au răsărit în anii din urmă mii și mii de mașini fabricate la noi, ca să producă fire pentru noi, pentru cei ce muncesc.

— Ei, Leană, ce zici de ele, că tu ești „specialistă în ringuri..." auzi de-alături vocea unui bărbat.

Ea, Leana, nu la în seamă gluma lui. Privește cu seriozitate ringul și răspunde ca pentru sine:

— Asta-i ring, odată și jumătate!

Admirăm tehnica înaltă și măestria cu care sunt construite diferitele mașini pentru industria alimentară și intrăm acum în „împărăția" lemnului înfruntat și înfrumusețat de rindea: standurile cu mobilă. Ce plăcut e, când vii dela lucru, să iei masa într'o asemenea sufragerie, să te joci cu micuțul tău, să-l duci la culcare în camera asta luminoasă și să te retragi apoi o oră în biroul atât de primitor de alături, ca să citești o carte, să studiezi pentru o inovație! Desigur, așa au gândit muncitorii care au făcut această mobilă. Au știut c'o fac pentru ei, pentru tovarășii lor din alte fabrici și deaceia a ieșit așa frumoasă.

Aici în fața standurilor cu articole casnice de larg consum, întâlnești multe gospodine, logodnici...

— Alaltăieri, ha mint... Luni am fost și eu în oraș cu Manole, că luase salariul, și-am cumpărat un servici ca ăla verde. Aici e minunat ; dar să-l vezi de aproape, nu te rabdă inima să-l mai lași în magazin... Să ne fi văzut pe noi, pe mine și pe Manole... Ne-am întors de vreo patru ori să-l „privim" și, până la urmă l-am luat să-l „privim" acasă...

De alături auzi vocea unui tânăr:

— Mioaro, pentru viitorul nostru salonaș... zău, nu zâmbi... să luăm mâine o vază ca aceea...

Trecem acum prin pavilionul industriei ușoare și al artizanatului și vedem lucruri minunate. Toate acestea câte le vezi aici, în jurul tău, au devenit în anii noștri, prin grija partidului pentru viața oamenilor muncii, realități pline de bucurie. Iată, în vitrina aceea, confecții; cele mai variate și mai frumoase modele. Dincolo, încălțăminte de toate felurile și lucrată cu o excepțională măestrie. Iată lenjerie, mătăsuri, țesături de bumbac, stofe, haine, blănuri... Vorbesc dela sine despre dezvoltarea industriei noastre de bunuri de larg consum, despre grija partidului pentru om și împlinirea nevoilor sale. Numai în 1952 s'au produs cu 90% mai multe țesături de bumbac, cu peste 180% mai multe tricotaje de lână, cu 167% mai multă încălțăminte de piele decât în anul 1938. Și viața, faptele și cifrele ce însoțesc anii, nu stau pe loc. Faptele și cifrele cresc. Iată-le în 1955, an până în care industriei de textile și de încălțăminte i se vor aloca investiții de circa 1,2 miliarde lei: producția de țesături de bumbac va atinge 250 milioane m. p., cea de țesături de lână, 32,5 milioane metri pătrați, cea de țesături de mătase, 19 milioane de metri pătrați. Mii și mii de hectare s'ar putea acoperi cu imensele valuri de țesătură! Din ele ne vom face haine, rochii, paltoane, îmbrăcăminte pentru copii.

Iată pavilionul industriei alimentare și pavilionul industriei cărnii, peștelui și laptelui. Câtă muncă se depune și pe făgașul acesta pentru mulțumirea deplină a consumatorilor. Conserve de carne și pește, paste făinoase, roate de cașcaval, brânzeturi, dulciuri, compoturi; gândul te poartă prin fabricile de produse alimentare unde muncitorii noștri luptă cu hotărâre pentru îndeplinirea sarcinii încredințate de partid: aceea de a da cât mai multe produse poporului.

Iată-ne mai departe, admirând cu bucurie în inimi, frumosul tablou-oglindă al muncii și realizărilor noastre pașnice. Iată pavilionul agriculturii, care vorbește de lumea nouă a satelor noastre în care au răsărit zorii socialismului. Acestea toate sunt produse ale mândrelor unități socialiste din agricultura noastră. Uite grâu ramificat, cu mare productivitate la hectar, crescut la noi, de noi, după știința învățatului sovietic Lâsenco. Uite spice dela gospodării de stat și colective, și uite spice născute dintâi la noi, în stațiunile noastre experimentale. Iată și secară cum n'au văzut în trecut ogoarele secătuite, iată bumbac — da, bumbac crescut la noi — și iată în grădina micurinistă din spatele pavilionului, soiuri de legume și fructe pe care nici nu le-ai bănuit cu ani în urmă.

Părăsim Expoziția, oglinda aceasta vie a realizărilor noastre pe drumul construirii socialismului. În juru-ne lumea e plină de încredere: ce-am făurit până azi, ne îndreptățește să credem că vom înflori, că vom desăvârși mâine muncind și luptând cu hotărâre sub conducerea partidului.

MINA MECANIZATĂ

de Elena ȘINCAN

Bătrânul Ion Gaiovschi lucrează în mină de peste 40 de ani. Și această mină în care a muncit întreaga lui familie — bunicul, tatăl și el, dela 14 ani — o numește el acum, a doua lui casă.

— La noi — obișnuește el să spună — nu mai seamănă nimic anul ăsta cu ce-a fost anul trecut. Mereu se face ceva nou; munca noastră devine din ce în ce mai ușoară.

Mi-am amintit aceste cuvinte ale bătrânului miner într'o dimineață, când mă pregăteam să cobor în mina „Gh. Gheorghiu-Dej" din Lupeni. La gura minei, se încolonau zgomotos șirurile de vagonete goale și vagonetele cu material pentru armare. Trenul subteran, tras de o locomotivă electrică mică, gonea, purtându-și călătorii spre puțul din centru. Aici, ascensorul coboară spre adâncurile pământului pe cei din schimbul doi.

— La ce sector vă opriți?

— La sectorul doi.

Din ascensor cobori într'o galerie largă, betonată, unde din loc în loc sclipesc becurile electrice cu lumină mată. Te descurci și fără lampa de sus.

Cât ai făcut până'n abataj? Zece minute. Cu ani în urmă, bătrânul Gaiovschi se târa pe brânci, până la locul de muncă, vreme de cinci ore; în vremurile acelea nopțile lui, ca ale tuturor minerilor, erau fără somn și chinuite. Se sculau la ora 3, pregăteau lămpile, luau târnăcopul în spate, burghiul, ciocanul, iar prin buzunare dinamita și bucata de pâine. La gura minei, scoteau de sub zăpadă sau din apă lemnele groase pentru armare, cu care se târau în mină.

Atunci, zilele erau lungi și tot atât de negre ca și nopțile. Cei doi Gaiovschi — tatăl și fiul — stăteau în genunchi, băteau cu ciocanul în burghiul înfipt în stratul negru, adunau cu palmele cărbunele în niște troci pe care le purtau în brațe, se târau pe brânci până la vagonetele de lemn. Și mai departe, vagonetele erau împinse de oameni și apoi trase de niște bieți cai până la lumina zilei.

Și iată acum mina de azi, în care toate, toate vorbesc de grija adâncă a partidului față de cei ce cu mâinile lor scot aurul negru pentru ca uzinele și fabricile țării să meargă...

Încep să se audă zgomotele înfundate ale perforatoarelor electrice și pickhamerelor. La dreapta și la stânga, sclipesc straturile de cărbune. Dintr'odată abatajul se lărgește. Se aude un țăcănit ritmic, neîntrerupt; e una din havezele sovietice, condusă de mecanicul Ștefan Hampli. Abia poți distinge sub ea, lanțul rotund din capăt, care se învârte și taie cu furie rădăcina stratului de cărbune. Haveza se plimbă în sus și în jos, pe o lungime de abataj de 60 metri, dezrădăcinând stratul de cărbune pe o lățime de 1,40 m. Ea înlocuește munca a zeci de oameni. Banda craterelor lunecă pe lângă ea, purtând cărbunele până'n gura vagonetelor. Privești toate acestea și-ți amintești de munca istovitoare din mina în care trudea odinioară Ion Gaiovschi. Acum multe s'au schimbat: haveza a luat locul târnăcopului, craterele automate locul vagonetelor, iar trenurile și conveierele locul caravanelor trase de cai. În curând va străluci, până'n cel mai îndepărtat colț al minei, lumina electrică.

În mina de odinioară în care trudea Gaiovschi, te sufoca praful de cărbune; în mina de azi, datorită sistemelor de ventilare, aerul este curat și bun. Are tot dreptul bătrânul Gaiovschi să spună că nu-și mai recunoaște pe zi ce trece „casa"!... Mergând acum prin mină înțelegi din ce în ce mai bine cuvintele lui, înțelegi mândria cu care el vorbește de schimbările ivite dela o zi la alta. Și, ai impresia că faci două călătorii: una, în îndepărtații ani negri care au lăsat urme adânci pe fața lui Gaiovschi și alta, acum, în mina mecanizată, cu stahanovistul Gaiovschi, pe al cărui piept strălucește Ordinul Muncii clasa I-a și care simte că întinerește pe zi ce trece în condițiile noi, minunate, pe care partidul și regimul de democrație populară i le-au creat.

Iar dacă mergi la abatajul frontal al orizontului 18, dacă stai de vorbă cu fiul bătrânului Gaiovschi, cu Iosif, faci și o a treia călătorie: în viitor. Acest tânăr cu ochi albaștri, adânci, îți va spune: „Vreau să trec la combainâ. Ne vin acum combaine din Uniunea Sovietică".

O adevărată uzină în adâncuri... Sala de compresoare furnizează aerul comprimat pentru ciocanele de abataj și pentru aerisirea minei.

Două generații de mineri, care muncesc azi cu aceeași înflăcărare: Ion Gaiovschi, veteran al Văii Jiului și fiul său Iosif (fotografia din dreapta — jos).

Din abataje ies la suprafață zeci de vagoane pe oră, trase de puternice locomotive electrice.

Peste o jumătate de oră, se vor schimba șuturile. În vagonete speciale, minerii pătrund în mină. Odihniți, ei își vor îndrepta toate eforturile spre extragerea a tot mai mult cărbune.

S'a supărat băiatul

Schiță satirică

de N. FOCȘA

L-am întâlnit acum vreun an pe Ștefan Georgescu, coleg din cursul inferior al liceului. Trecuse mult timp de când nu ne mai văzusem. Mi-am dat însă seama că Fănică era neschimbat: același băiat bun, săritor, îndatoritor.

Tocmai îi spusesem că trebue să mă reped până la Orașul Stalin.

— Când? m'a întrebat.

— Azi-mâine. O treabă nu prea urgentă. Mă duc pentru câteva ore să-mi văd nevasta, care e în concediu. Mă întorc în aceeași zi înapoi. Voiam tocmai să mă interesez la gară să văd când pleacă un tren ceva mai puțin aglomerat.

— Dece să te mai interesezi la gară?...

— Dar unde? La biroul C.F.R.? Nu-l tot aia?

Fănică zâmbi, amuzat de naivitatea mea:

— Nici acolo, nici dincolo!'

— ? ! ? !

— Pleci cu mașina... Cu mașina mea!

— Bravo, Fănică. Ți-ai luat mașină?

— Ei, și tu: „mi-am luat"! Nu mi-am luat. Mi-a dat-o statul.

— Zău?!...

— Zău! Sunt și eu o bucățică de director, așa că am mașină la dispoziție. Cred că am dreptul, nu?

— Ai, Fănică, cum să n'ai! Și o folosești cum vrei?

La întrebările mele fără rost, Fănică începu să-și cam iasă din pepeni.

— Ce-l aia „cum vrei"? Dacă mi-a dat-o statul, doar n'o s'o țin în garaj... S'ar supăra și Costel!

— Costel? Dar ăsta cine mai e?

— O să-l cunoști. Costel e șoferul meu. Un băiat minunat: plin de perspective. Mă ocup personal de creșterea lui. Dece n'aș spune-o? Țin la el ca la un frate, ca la un fiu...

N'am vrut să-l refuz pe Fănică și cu atât mai puțin să-l supăr pe Costel, așa că a doua zi goneam spre Orașul Stalin într'o „Pobeda" de toată frumusețea.

În mașină, numai eu și Costel. Din vorbă în vorbă, am aflat că într'adevăr Costel e mai tot timpul împreună cu familia Georgescu. Când nu e cu Fănică, e cu Marioara — tovarășa Georgescu.

— Și cum te împaci cu dânsa? îl întrebai curios.

— Nu știți, vorba ceea: când mă mai necăjește dânsa, când mă mai supăr eu... Altfel, femeie de treabă, grijulie nevoie mare; nu cumva să mă plictisesc. „Costele, ia vezi, dacă ai un moment liber, du-te și adu-mi rochia dela croitoreasă; ...dacă n'ai ce face, vino după masă pe la noi, poate „spargem" niște lemne." Le născocește mai dihai ca un inovator. Totuși m'am ales cu ceva depe urma ei!...

Costel nu putu să-și oprească un zâmbet amar și continuă:

— Eu fac în fiecare zi piața împreună cu „dumneaei": câte odată, însă, este ocupată, așa că mă duc singur la piață. Încet, încet m'am deprins să văd când e bun un ou și când nu, care roșii-s de salată și care de bulion și câte altele... Și de unde acum doi ani abia eram în stare să deosebesc un morcov de un pătrunjel, acum mă duc duminica la piață în locul nevestei.

„Bravo, Costele, îmi spune ea. Îmi place că te califici la locul de muncă!"...

A fost primul exemplu concret al felului în care familia Georgescu îl crește pe Costel.

De-atunci am aflat mai multe fiindcă — dece n'aș spune-o? — mă obișnuisem să-i cer destul de des mașina lui Fănică, iar dânsul — v'am mai spus-o — e băiat bun, săritor, îndatoritor...

De Anul Nou, însă, am avut prilejul să constat personal câtă înțelegere avea Fănică pentru Costel, pentru fericirea familiei lui.

Ne înțeleseserăm mai mulți prieteni să petrecem revelionul la Predeal. Duminică la 6 dimineața ne-am întâlnit toți pe peronul Gării de Nord. Fănică și Marioara erau amândoi puși la punct ca doi adevărați schiori: bocanci, pantaloni de schi, hanorac și, bineînțeles, câte o cipilică pe vârful capului. E drept, Fănică nu prea are el mutră de sportiv și mai ales cipilica îi stătea caraghios. Dar n'are niciun rost să-l judeci pe om după fizionomie.

— Numai schiurile vă lipsesc — le spune unul din grup.

— Vine! vine! — îi răspunse plin de bună dispoziție Fănică.

Într'adevăr, după câteva minute, apăru și Costel, transpirat ca un cal după derby, purtând două perechi de schiuri în spate.

— Bună, Costele, îi spusei eu, bucuros că-l văd. Mergi cu noi la Predeal?

Până să-mi răspundă Costel, mă lămuri Fănică:

— M'am gândit că n'are niciun rost să-l iau de sărbători dintre ai lui. Omu-i obosit. I-am spus chiar, că, după ce ne cară schiurile, să se ducă și să se culce din nou. Să stea și el cu familia.

Câtva timp nu mi-a mai trebuit mașina lui Fănică. Într'o zi i-am telefonat din nou că am nevoie de ea. După jumătate de oră, alergam cu „Pobeda" pe bulevard. Costel era cam tăcut, nu prea avea chef de vorbă.

— Ce-i Costele, parcă nu ți-s boii acasă? — îl întreb eu.

— Azi nu mi-s ei, mâine nu sunt eu!

— Nu pricep!

— Iar mi-a dat tovarășul Georgescu mâna!

Hotărît lucru, Costel era tare supărat. Se vedea și după felul răspicat în care pronunța: „to-va-ră-șul Georgescu..."

Am încercat să-l liniștesc.

— Nu văd ce e rău în faptul că tovarășul Georgescu ți-a dat mâna! E un gest foarte firesc, mai ales că știu că ține la dumneata.

— Poate aveți dreptate, dar vedeți că dânsul nu-mi dă mâna decât Sâmbăta...

— ... fiindcă trece mai mult timp până vă vedeți din nou.

— Da' de unde! Imi dă mâna totdeauna Sâmbăta când vrea să mă anunțe că Duminică are nevoie de mine!

Mi-am dat seama: Costel nu era în toane bune, așa că m'am hotărît să-l las în pace, să-i dau timp să se liniștească.

Deabia după două zile, când am vorbit din nou cu Fănică, m'am dumirit că lucrurile se agravaseră rău de tot. Tocmai îi telefonasem să-mi dea mașina să mă reped până la Sibiu.

— Imi pare rău, dragul meu — mi-a răspuns el — că te refuz pentru prima și, sper pentru ultima oară, dar la noi în instituție se întâmplă lucruri nemaivăzute. Ieri tocmai voiam să trimit mașina să-mi ducă acasă niște lemne...

— Lemne?

— Da! Lemne! Ce, și tu te miri? Nu multe, vreo câteva sute de kile. În zece-douăzeci de transporturi le terminam. Când să plece mașina, vine Costel la mine.

— „Nu pot să plec", zice. — „Dece?" — „Nu e de acord comitetul de întreprindere". — „Ce vorbești, dom'le? Păi, parcă și tu ai fost ales în comitet". — „Tocmai... și ne-am gândit că mașinile nu e bine să circule decât cu foaie de parcurs și numai în interesul instituției. Veneam la Dvs. să facem această propunere cu care suntem siguri că veți fi de acord!"

Fănică se opri o secundă să-și tragă răsuflarea. Redarea discuției îl enervase de parcă ar fi avut-o din nou în realitate.

— Ei, ce spui, dom'le, ce obrăznicie?

— Ce să spun? Să ți-o facă tocmai băiatul pe care-l creșteai!... Mi-ai luat piuitul!

Dar Fănică nu e omul să se sperie cu una cu două. Mi-a spus-o dela obraz:

— Ție ți-o fi luat piuitul, că ești, scuză-mă, cam slab de înger. Eu însă, domnule, nu mă las. Când am dreptate, merg și până la dumnezeu, măcar că nu există. Ține minte: peste cinci zile pleci cu mașina la Sibiu! Te chem eu la telefon. Desființez eu birocratismul ăsta stupid!

*

A trecut de atunci o lună. Fănică nu mi-a mai telefonat. Am plecat la Sibiu cu trenul, că aveam o treabă ce o amânasem prea mult și nu mai puteam să aștept. Acolo, pe cine întâlnesc? Pe Fănică într'o „Pobeda" minunată.

— Tu aici? l-am întrebat mirat.

— După cum vezi! mi-a răspuns Fănică triumfător. Costel nu s'a lăsat. De atunci, ca să-l învăț minte, nu mai folosesc mașina nici măcar în interes de serviciu.

— ? ! ! !

— Vrei să știi ce-i cu mașina asta? Mai nimica toată — spune Fănică, pocănd nepăsarea. Mai are omul și amici. Am încercat la unul, n'a vrut. Am încercat la al doilea, la fel. Până în cele din urmă însă tot am scos-o la capăt: un alt amic, director și el, mi-a pus mașina lui la dispoziție.

··· De! Așa e Fănică. Bun, săritor, îndatoritor, dar și — când e cazul — ambițios nevoie mare... Dacă i se înfundă odată, încearcă a doua oară; când i se înfundă a doua oară, încearcă a treia. Până când?...

ACTUALITĂȚI DIN U.R.S.S.

Pentru un moment combaina se oprește. O mașină frânează alături de ea... Este bufetul ambulant al cooperativei din Noul Cuban. Combainerii care lucrează pe ogoarele colhozului „Drumul lui Lenin" din ținutul Crasnodar, se strâng în jurul camionului. O băutură răcoritoare, câteva sandvișuri mâncate cu poftă și oamenii pornesc din nou la lucru, cu forțe noi. Iată încă o dovadă a grijii Partidului Comunist și a statului sovietic pentru oamenii muncii.

La intrarea în Parcul Central de cultură și odihnă „Gorki" din Moscova se poate vedea un portret uriaș, construit în întregime din plante. Este portretul marelui scriitor sovietic al cărui nume îl poartă parcul. La realizarea acestui portret au lucrat horticultorul - decorator A. Beliaev și arhitectul parcului V. Savilov. Ei au reușit să redea cele mai mici detalii ale expresivei figuri a lui Gorki ca, de pildă, ridurile abia perceptibile ale frunții și privirea scrutătoare de sub streașina sprâncenelor cărunte. Plantele ce compun portretul sunt: mușcate, begonii și numeroase soiuri de alte plante ornamentale.

De obicei portretele din flori se construiesc pe plan orizontal. Dar acest portret al lui Gorki este ceva cu totul nou, fiind construit pe plan vertical. Este primul portret din flori executat în acest fel.

800 mii de plante cu flori sau frunze de cele mai diferite culori și nuanțe — verde, roșu aprins, cărămiziu, canelie, galben, argintiu — au constituit paleta pictorului decorator.

O cameră mare, cu pereții acoperiți de tablouri, cufundată în penumbră. Într'un colț, strânși în jurul mesei luminate de o lampă cu picior, câțiva oameni întrețin o discuție prietenească. Sunt invalizi din Marele Război pentru Apărarea Patriei, absolvenți ai unei școli speciale de artă din Moscova, care stau de vorbă cu profesorii lor. Ei vorbesc despre viață, despre creație, despre planuri de viitor...

Festivitatea de absolvire s'a terminat de mult, însă tinerii pictori n'au plecat încă. Ei nu se îndură să se despartă de profesorii lor, de tovarășii lor de muncă, de atelierele devenite, în șase ani de studiu, a doua lor casă.

Școala a luat ființă în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei. De când funcționează, peste 140 de oameni au absolvit cursurile ei. Unii dintre cei înscriși au și participat cu lucrările lor la expozițiile unionale de artă. O parte își continuă studiile la Institutul de artă de Stat „V. I. Suricov", din Moscova, alții lucrează cu succes în domeniul specialității alese,— pictura, machetarea, etc.

ORAȘUL VULPILOR

Pe malul râului Ciulâm, unul din afluenții fluviului Obi, în desișul pădurii de molift, a luat ființă acum șase ani o așezare neobișnuită. Până astăzi această așezare încă nu are o denumire oficială, nici nu este trecută pe hartă. De obicei i se zice „Orășelul Vulpilor de pe Ciulâm".

Departe de clădirile destinate instituțiilor și locuințelor, acolo unde moliftii sunt mai înalți și desișul este mai mare, pe o întindere de 3 hectare se află crescătoria. Căsuțe minuscule, așezate pe piloni, aliniate una în fața alteia, formează secțiile și compartimentele de creșcătorie, asemănătoare unor străduțe și cartiere de oraș. Pe lângă aceste căsuțe, direct pe pământ, sunt așezate cuști spațioase.

La ora 7 dimineața și la 7 seara, vulpilor li se distribue hrana. O mare animație începe în orășel la sunetul gongului, bine cunoscut de animale: oare ce se dă azi la masa de seară? „Populația" se împarte pe „categorii"; unele sunt hrănite cu carne proaspătă sau conservată, altele cu crisalidele viermilor de mătase, cu carne tocată, cu ouă de găină, lapte, hrișcă sau untură de pește...

Bucătăria crescătoriei de vulpi este un adevărat laborator. Hrana pregătită aci este supusă unei minuțioase analize la microscop și dozată cu ajutorul cântarului farmaceutic. „Bucătari șefi" sunt zootehnicieni, specialiști: ei compun rația, în prezența lor se repartizează hrana.

În urma îndelungatelor observații făcute aici, s'a stabilit că obținerea unor blănuri de bună calitate depinde de felul în care au fost hrănite animalele.

— În'r'o oarecare măsură — ne arată directorul crescătoriei, V. P. Mogucev — valoarea mare a blănurilor pe care le predăm statului se datorește felului în care hrănim vulpile. În sistemul Uniunii centrale a cooperativelor zootehnice, crescătoria noastră ocupă primul loc în ceeace privește sortarea blănurilor de vulpi și numărul de pui obținut dela fiecare femelă. În anul 1950 două treimi din întreaga cantitate de blănuri predate au fost de calitatea I-a, în anul următor, 81%, iar în anul 1952, 89%.

Crescătoreasa Evdochia Uscova a realizat anul acesta indici record, reușind să obțină o medie de cinci pui de vulpe dela fiecare femelă.

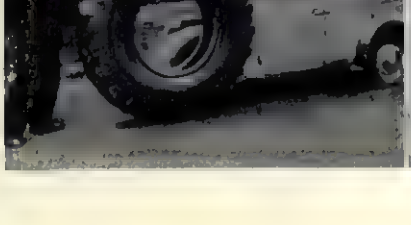

Patru oameni stau foarte comod în automobilul „Moscvici". Priviți însă fotografia: ce mică pare mașina în comparație cu pneul unui camion de mare tonaj! Este un cauciuc ce îmbracă roțile camioanelor autobasculante de 25 tone, produse de uzina de automobile din Minsc Pneurile au un diametru de 1,70 metri și o greutate de 350 kg. Aceste pneuri sunt produse în serie la uzina de cauciucuri din Iaroslavl. În curând colectivul acestei uzine va produce cauciucuri de dimensiuni și mai mari.

RĂSFOIND CĂRȚILE

Poezia vieții noastre noi

Dan Deșliu: „Versuri alese" — E.S.P.L.A.

Fiecare nouă poezie semnată de Dan Deșliu stârnește un interes viu în rândurile numeroșilor săi cititori. Numele acestui poet a intrat în conștiința maselor, care așteaptă scrisul său cu interes și simpatie. Iată deci, apariția culegerii intitulată „Versuri alese" constituie un adevărat eveniment literar. Acest volum, apărut în excelente condiții tehnice, reunește poeziile cele mai reprezentative pentru creația lui Dan Deșliu, poezii publicate începând din 1947 până astăzi. Toate acestea sunt bine cunoscute cititorilor — ele au apărut mai întâi în ziare sau reviste, iar unele au fost tipărite în numeroase ediții succesive ce s'au epuizat toate, demult.

Cititorii regăsesc aici mult îndrăgita baladă „Lazăr dela Rusca", poemul „Minerii din Maramureș", poeziile „Poem pentru „Scânteia" luptătoare", „In numele vieții, semnează!", „Daruri pentru Stalin", „Sus, pe un munte, lângă Tbilissi", „Cuvântul poetului la un Congres de pace", „Cociedo", etc. Toate aceste lucrări vorbesc oamenilor muncii despre ceeace au ei mai scump, despre U.R.S.S. — marea țară a socialismului — despre patria noastră, Republica Populară Română, în necontenită înflorire, despre lupta măreață a poporului muncitor pentru apărarea păcii și făurirea unei vieți fericite, despre faptele eroice ale celor mai buni fii ai țarii noastre.

Când își face debutul în poezie, Dan Deșliu exprima în versuri energica năzuință de a-și dărui întreaga sa forță și întregul talent, poporului muncitor, scriind cântece în care masele de oameni ai muncii să-și regăsească fizionomia lor spirituală:

S'o sorbi până'n străfunduri, să
o cuprinzi întreagă,
această sevă tare, țâșnită din ogor,
din sufletul puternic și cald de
muncitor,
și una cu poporul s'o cânți pentru
popor
așa ca fiecare să poată s'o înțeleagă!

Cei ce urmăresc cu dragoste dezvoltarea poeziei noastre încearcă un sentiment de mândrie astăzi când, străbătând cele aproape 300 de pagini ale volumului „Versuri alese", reîntâlnesc zeci de poezii valoroase, ce reprezintă înfăptuirea aspirației poetului de a dărui poporului cântece, pe care acesta, să și le însușească, să se slujească de ele în lupta sa.

Cât de cunoscute și cât de mereu noi și proaspete răsună versurile minunate din „In numele vieții, semnează!"

...suntem milioane de frați înfrățiți
voinică voință de oameni cinstiți,
mai dârză ca moartea. — mai tare!

Optimismul luminos, încrederea nezdruncinată în victoria forțelor păcii se transmit cititorilor cu o putere artistică deosebită, deoarece în fiecare stih al acestei poezii se simte fremătând inima poetului, elanul său, indignarea sa împotriva celor ce uneltesc împotriva păcii popoarelor. In această intensă participare a poetului la faptele înfățișate se recunoaște în cea mai mare măsură forța poeziei lui Dan Deșliu. In tot ce scrie, acest poet pune o pasiune înflăcărată, un patos al tinereții descătușate, izvorît din adâncul sufletului. El vorbește despre faptele oamenilor muncii ca despre ceva ce-l privește direct, ca despre ceva al său. Sentimentele și aspirațiile acestora găsesc în conștiința lui un răsunet profund; cântându-le, poetul își cântă propriile sale sentimente și aspirații.

In „Daruri pentru Stalin", „slăvind prinosul vieții către al ei părinte", poetul vorbește despre oamenii simpli din diferite colțuri ale pământului ca despre niște frați iubiți. Această frăție îi dă o putere de neînvins — poetul se simte o părticică din uriașa forță a apărătorilor păcii, a luptătorilor pentru o viață nouă:

E-atât belșug de viață puternică și
trează
în oamenii aceștia, stăpâni pe viitor,
de parcă tot seninul din blonda
amiază
a înflorit din ochii și gândurile lor
Și zarea se străvede ca un ogor
întins
și inima zvâcnește ca într'un vârf
de munte
și înțelegi lemeinic că ești de
nelnvins
în marea pâcii oaste cu Moscova
în frunte!

Infățișând eroismul, demn de luptătorii legendari, al prizonierilor nord-coreeni din insula Cociedo, poetul retrăiește ura -și mânia lor neîmblânzită față de aceia care au deslănțuit războiul împotriva pașnicei „țări a dimineților liniștite". Glasul său se contopește cu al lor, chemând ostașii păcii să vegheze pentru ca cercurile imperialiste agresive să nu întindă pârjolul războiului peste alte țări doritoare de pace:

Tovarăși dragi, veghiați cu lucreminte
și focul morții nu se va întinde!

DAN DEȘLIU
Laureat al Premiului de Stat

...Ostași ai păcii, — frați de pretutinde,
stați vieții scut, cu patimă fierbinte!

In „Lazăr dela Rusca" și „Minerii din Maramureș", Dan Deșliu a zugrăvit în imagini cuprinzătoare ceeace patria noastră are astăzi mai minunat — oameni de tip nou, capabili de fapte eroice. Lazăr Cernescu, țăranul comunist care a murit ucis de chiaburi, întruchipează conștiința celor mai înaintați țărani muncitori, ce se îndreaptă cu încredere spre gospodăria colectivă, ca spre fagașul ce duce la belșug și bunăstare. Poetul exprimă în versuri fermecătoare aspirația lui Lazăr de a vedea unite ogoarele înguste ale țăranilor muncitori individuali într'un imens ogor obștesc. Dan Deșliu a știut să desvăluie cu măestrie izvorul din care Lazăr își soarbe tăria în lupta pentru întărirea „ogorului mare" și încrederea în izbânda acestei lupte:

Acolo la tine-acasă,
șade o carte pe masă...
Cartea ceea ce mai dragă
fraților din lumea'ntreagă,
cartea unde-ai învățat
cum să lupți înverșunat
împotriva relelor,
pentru-ai tăi, pentru popor.
Cartea unde orice rând
luminează sângerând
și'n orice slovă din toate
inimă de om viu bate:
armă, flamură și zid.
Cartea Marelui Partid...

Cât de puternică e credința ce-l însuflețește pe erou se vede în scena în care, torturat de chiaburi, el le strigă ucigașilor, vârîndu-le groaza în sânge:

— Alei, neam de chiaburoi,
noi suntem ai țarii, nu voi!
Ura toată strânsă stivă
de ne-ați pune-o dimpotrivă,
tot am face unul mare
din mărunțele ogoare.
Că poporul dacă vrea
nu-l oprește nimenea!...

Un caracter asemănător aceluia al lui Lazar e caracterul lui Toader din „Minerii din Maramureș". Și acesta pune mai presus interesele patriei, ale poporului muncitor, deasupra oricăror interese personale și când salvarea unui compresor, necesar bunei funcționări a minei, nu e posibilă decât punându-și în joc viața, el nu ezită nicio clipă, ci înfruntă umbra morții cu bărbăție. Acest moment tragic e surprins cu artă:

...Munte, munte, brad bogat,
trăznetul te-a sărutat,
piatra că ți-a sângerat?
Porcă s'o lăsat un nor
pe lumina ochilor,
și din cerul înroșit
soarele s'a prăvălit
și tot muntele căzu,
dară compresorul, — nu!

Și „Lazăr dela Rusca", și „Minerii din Maramureș" au în centru câte un moment tragic. Orientarea lor generală este însă de un robust optimism. Sacrificiul eroilor nu trezește în cititor sentimentul groazei, ci acela al măreției, al admirației entuziaste față de oamenii ce-și iubesc atât de mult patria încât nu pregetă să-i dăruie însăși viața lor. Aceasta e o mărturie a tăriei patriei și poporului nostru, a ofensivei năvalnice a vieții noi, a triumfului ei. Viața noastră nouă, socialistă, birue; ea nu poate fi înfrântă! — iata ideea de bază a acestor poeme și a întregii creații a lui Dan Deșliu. Forța artistică, puterea de convingere cu care poetul știe să transmită masselor această idee măreață face ca versurile sale să fie atât de populare; ea asigură durabilitatea lor.

D. MICU

CĂRȚI ȘTIINȚIFICE ȘI DE ȘTIINȚĂ POPULARIZATĂ

Pentru țara noastră care construește socialismul, introducerea în agricultură a celor mai recente cuceriri ale științei are o însemnătate deosebită. Volumele: „Crusta solului și combaterea lui" de A. I. Caspirov, apărut în Editura Agro-Silvică de Stat, și „Solul, însușirile și viața lui" de N. A. Cacinschi, tipărit de Editura de Stat pentru Literatură științifică, sunt de un real folos muncitorilor, tehnicienilor din sectorul agricol, colectiviștilor, țăranilor muncitori, în lupta pentru sporirea recoltei.

Cartea „In lumea plantelor tehnice" de ing. Octav Bilicescu, publicată de Editura Tineretului și volumul „Crearea unui soi nou" de A. V. Petrov, apărut în Editura Agro-Silvică de Stat, fac cunoscute noi metode științifice necesare dezvoltării multilaterale a agriculturii.

In broșura „Termoficarea și centralele electrice de termoficare" de S. I. Belinschi, apărută în Editura Energetică de Stat, sunt descrise procesele și fenomenele care dau naștere căldurii și energiei electrice, precum și construcțiile și instalațiile centralelor electrice de termoficare.

Volumul „Tânărul radioamator" de V. G. Borisov, tipărit de aceeași editură, se adresează cercurilor largi de radioamatori începători. Ea cuprinde un istoric al radiofoniei, noțiuni elementare de radiotehnică și peste douăzeci de descrieri de construcții de aparate.

Au mai apărut: „Frigul artificial" de N. S Comarov, „Zece medele" de A. Abramov, „Ochiul și soarele" de S. I. Vavilov, „Tiței devonian" de S. Muhametșin și altele.

Lucrările apărute contribue la îmbogățirea cunoștințelor tehnice și la ridicarea nivelului cultural al oamenilor muncii.

Marele conducător al poporului chinez.

LEI ȚĂN-MIN

Căsătorie după propria voință (1950)

CIAN HUI-SIN și TIAO S-MIN. Imensă este puterea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare! (1951)

HOU I-MIN și DÂN ȘU. Adunarea festivă în cinstea celei de a 30-a aniversări a Partidului Comunist Chinez. (1951)

GI MEI-HUÂN. Când voluntarii chinezi trec prin satele coreene. (1951)

CIAN IEN. Palatul de cultură al oamenilor muncii. (1951)

PRIN CHINA POPULARA

— Note de călătorie —

de

Ladislau TARCO

Mă aflam în trenul ce străbătea pământul bătut de vânturi al Manciuriei. Unul dintre tovarăşii chinezi care ne însoţeau mă chemă la fereastra vagonului.

— Priveşte! E Zidul Chinezesc.

Intr'adevăr, peste văi şi dealuri, cât vedeai cu ochii, şerpuia uriaşul şi străvechiul zid cu turnurile sale de strajă. Părea solid şi totodată graţios, nepăsător în faţa secolelor ce s'au scurs peste el.

— Acest zid a fost înălţat — ne explică tovarăşul nostru chinez — ca să apere China de cotropitorii străini.

Odinioară, marele Zid Chinezesc avea 6.000 km. lungime. El a fost construit prin munca mai multor generaţii care au pus piatră pe piatră în câmpii şi munţi, prin semipustiuri şi prin holde de gaolian [1]), pe o lungime de mii de kilometri. Totuşi, dacă în trecutul îndepărtat zidul a servit ca zăgaz în faţa năvălirilor duşmane, el n'a mai putut constitui o stavilă în faţa năvălitorilor din secolul XIX şi XX, deoarece China era scoasă la mezat de înseşi clasele stăpânitoare dinlăuntrul ţării. Feudalismul, aliat cu capitalul birocrat, a deschis larg porţile Chinei în faţa cuceritorilor, care au înfipt steagul negru al înrobirii coloniale şi pe fanze [2]), şi pe pagodele străvechi.

Scribii burgheziei, căzuţi în extaz în faţa „exotismului" marelui Zid Chinezesc, au încercat din totdeauna să convingă lumea că gigantica construcţie istorică ar fi servit tendinţelor poporului chinez de „izolare de restul lumii", că zidul ar fi fost construit cu scopul de a feri China de influenţele culturii înaintate. Dar însăşi istoria a desminţit aceste „teorii" stupide.

Poporul chinez, în timp ce opunea o rezistenţă înverşunată înrobirii sale de către cotropitorii străini, deschidea larg porţile Chinei în faţa ideilor înaintate. Astfel, ideile Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie nu numai că au pătruns în China, înrădăcinându-se în inimile celor ce muncesc, dar ele au ridicat la luptă întregul popor chinez, l-au călăuzit la victoria asupra regimului reacţionar, care se sprijinea pe baionetele imperialismului.

Şi acum, când sub conducerea Partidului Comunist Chinez, în frunte cu Mao Ţze-dun, poporul chinez şi-a făurit patria sa liberă şi independentă, în apărarea Chinei populare se înalţă un nou şi puternic zid, uriaşul zid al celor aproape 500 milioane de chinezi, care-şi apără libertatea, dreptul de a trăi o viaţă demnă şi de a construi un viitor luminos.

Cu repeziciune uimitoare se schimbă faţa Chinei. Acolo unde până nu demult sălăşluia înapoierea medievală, se înalţă azi fabrici şi uzine moderne. Ţara întreagă este un imens şantier. In fotografie: construcţia unei uzine uriaşe din Nord-Estul Chinei.

VIZITÂND O FABRICĂ DIN PECHIN

Era o după amiază însorită, când am pornit pe străzile Pechinului, spre „Fabrica de unelte agricole din Nordul Chinei". La tot pasul întâlneam vestigii ale trecutului ce vorbesc despre vechimea şi măreţia culturii chineze. Pechinul, deşi întemeiat cu opt sute de ani în urmă, este astăzi un oraş tânăr. Tânăr prin pulsul viu al vieţii noi pe care o trăieşte, prin schelele uriaşe ale construcţiilor, prin entuziasmul şi vigoarea oamenilor muncii care construiesc şi învaţă. In vecinătatea zidurilor şi porţilor împodobite cu figuri fantastice, cu şerpi şi dragoni, se văd fabrici, ateliere mari, se aude zumzetul maşinilor — simfonia muncii creatoare.

Iată-ne la fabrica de unelte agricole din Pechin.

Când răsfoiesc acum caietul cu note de călătorie, privirea mi se opreşte asupra a trei nume chinezeşti: Cian Sin-li, Oi Un-li şi Sun Ciu.

Cian Sin-li îşi depăşeşte regulat norma cu sută la sută. Când îl întreb ce metode foloseşte în muncă, el ne face semn să aşteptăm. Apoi pleacă şi se întoarce grăbit, aducând cu el o carte. Ni se traduce titlul cărţii: „Organizarea ritmului muncii după grafic" de I. M. Juriev.

— „Toată secţia noastră studiază această carte", ne spune tovarăşul Cian. „Şi el o studiază", adaugă, arătând cu mâna spre un tânăr cu o pălărie mare de paie; e Oi Un-li, un muncitor în vârstă de 19 ani, care depăşeşte norma cu 60 la sută.

Pe tovarăşa Sun Ciu am întâlnit-o la secţia de strungărie. Ea ne-a povestit că încă de copilă a intrat muncitoare la fabrica de plăpumi, al cărei proprietar era generalul gomindanist Cian Să-i. Lucra 14—15 ore pe zi, pentru un salariu de batjocură, fără niciun fel de asistenţă medicală sau protecţie a muncii...

La aceste condiţii mizerabile de muncă şi de viaţă — existente în toată China pe vremea dominaţiei gomindanului şi a imperialiştilor — se mai adăugau şi capriciile personale ale patronului. Acesta nu îngăduia, bunăoară, ca muncitoarele pe care le exploata, să se mărite. „Căsătoria abate gândul dela muncă", pretindea el cu cinism. Muncitoarele care totuşi se căsătoreau erau aruncate în stradă, pradă foamei.

Astăzi, muncitoarea Sun Ciu trăieşte cu totul altă viaţă. Fabrica unde lucrează este un bun al întregului popor muncitor. Ea a primit dela întreprindere o locuinţă bună, spaţioasă, în care stă împreună cu familia. Are la dispoziţie cabinet medical, club, bibliotecă. Vine la serviciu cu bicicleta pe care şi-a cumpărat-o nu de mult. In muncă, aplică metoda sovietică Covaliov, depăşindu-şi regulat norma cu 70 la sută.

Când am întrebat-o ce o îndeamnă să muncească astfel, ea ne-a răspuns scurt:

— Nu am uitat trecutul. Eu ştiu să-i urăsc din toată puterea pe imperialişti...

Am vizitat fabrica. In timp ce mergeam din secţie în secţie pe lângă maşinile împodobite cu lozinci, inginerul-şef ne-a povestit că înainte de eliberare fabrica producea mitraliere pentru trupele gomindanului. Patronul fabricii de mitraliere a fugit odată cu gomindanistii. După eliberare, întreprin-

[1]) Un soi de cereale.
[2]) Căsuţe chinezeşti.

„Tu n'ai să cunoşti viaţa amară de rob. Viitorul tău este numai lumină şi fericire!" — spune Ma-Gai-Cen micuţei sale nepoate.

derea, reconstruită şi modernizată, a fost transformată în fabrică de unelte agricole. Volumul producţiei a crescut şi creşte continuu. In 1952 — de pildă — fabrica a produs de 5 ori mai mult decât în 1950... Aceasta, pentrucă muncitori asemenea lui Cian Sin-li, Oi Un-li şi Sun Ciu, însufleţiţi de dragoste faţă de patrie şi de ură faţă de imperialişti, fac din muncă o chestiune de glorie, de vitejie şi de eroism.

Ferma din Ho-Nan

In împrejurimile oraşului Canton, apele Fluviului Perlelor (Si-Kian) udă culturile de ceai, plantaţiile de palmieri, de lămâi şi portocali, de bambus, de trestie şi de orez, prin nenumărate canale.

Ne-am plimbat aici printr'o plantaţie de fructe tropicale, uimiţi de tot ceeace vedeam. Pădurea de arbori de banane, cu frunzele cât omul, livezile de mandarini ce răspândeau un parfum îmbătător, erau pentru noi lucruri nemaiîntâlnite. Ne aflam la gospodăria de stat (ferma) Ho-Nan.

Istoria plantaţiei, pe care ne-a povestit-o directorul fermei, este pe scurt, următoarea: pământurile erau proprietatea generalului gomindanist Li Fu-li, fostul şef al provinciei Guandun. Pe atunci producţia fermei lua drumul străinătăţii... întorcându-se apoi în China în ambalaj american sau englez. In anii ticălosului regim al lui Cian Cai-şi, se importa din Statele Unite până şi orez.

Muncitorii agricoli ai fermei din Ho-Nan cultivă astăzi peste 25 specii de fructe. Pe timpul lui Li Fu-li se cultivau în mod rudimentar doar banani, măslini şi lămâi. Acum se dă o adevărată luptă pentru folosirea celor mai înaintate metode ştiinţifice. Colectivul muncitorilor învaţă, face experienţe, face totul pentru a spori cantitatea şi pentru a îmbunătăţi calitatea producţiei; el ştie că roadele muncii lui nu se mai scurg în buzunarele colonialiştilor străini.

Sate vechi — viaţă nouă

Tânărul Li Sun este dintr'un sat din provincia U Nan, situată la frontiera cu Birmania. Despre copilăria amară pe care a îndurat-o mi-a vorbit pe îndelete:

— Eram nouă copii în casa părintească: patru băieţi şi cinci fete. Fiecare dintre noi, cum împlinea nouă ani, trecea să muncească la moşierul Să Pin-lin. Se dusese vestea că cine-l slujea pe acesta primea doar bătaie şi batjocură. Mai mult: dacă ţăranii nu predau la timp produsele lor moşierului, acesta îi pedepsea fără milă.

Mulţi dintre prietenii tânărului Li Sun au fost ucişi de vătafii boierului: după ce i-au bătut până la sânge, călăii i-au aruncat în prăpastie, de pe muntele de lângă satul Cie-Min. Cele văzute cu proprii săi ochi şi cele îndurate pe propria sa piele, l-au îndârjit pe Li Sun; l-au făcut să-i urască de moarte pe impilatori.

In Mai 1949, Li Sun s'a alăturat unui detaşament de partizani, participând la atacul asupra oraşului Lan Than-Sie din care gomindaniştii fură alungaţi cu câteva zile înainte de sosirea Armatei Populare de Eliberare.

Argatul flămând şi batjocorit de ieri este astăzi elev al unei şcoli superioare din Pechin. Acolo l-am întâlnit pe Li Sun, care mi-a spus: „In satul meu natal s'a făcut reforma agrară, s'a făcut şcoală. Moşierul a fugit. Am auzit despre el că ar fi ofiţer în bandele lui Cian Cai-şi..."

Se poate oare măsura ura acestui tânăr faţă de tot ce se leagă de cuvântul gomindan? Ura faţă de banditii ciancaişişti şi protectorii lor?

In satul Kao-Kan, pe care l-am vizitat cu prilejul călătoriei în Nord-Estul Chinei, ţăranii muncitori au înjghebat o gospodărie agricolă. Din cele 167 de familii din sat, 127 au devenit colectiviste. Gospodăria colectivă are bibliotecă, şcoală, echipă artistică, creşă. Sunt colectivişti, ca de pildă Cia-Ko-Sun, care la împărţirea recoltei primesc câte 5.000 kg. grâne.

Am pus, în mintea mea, imaginea satului Kao-Kan din Republica Populară Chineză, alături de imaginea satului Kao-Kan din vechea Chină. Pe atunci, ţărani fără pământ, ţărani roşi de boli şi lihniţi de foame — astăzi gospodărie colectivă, şcoli serale, creşe...

China eliberată pentru totdeauna, copilul gustă şi el din bucuria vieţii noi, fericite. In fotografie: un grup de pionieri ieşind plini de voioşie din Palatul Tineretului, care s'a inaugurat la 31 Mai 1953.

Pe atunci, robi, care pentru a trăi de azi pe mâine îşi trimiteau bătrânii să cerşească la oraş; azi câte 5.000 kg. grâne, la împărţirea recoltei, după munca depusă...

Punând faţă în faţă cele două vieţi ale satului Kao-Kan, am înţeles pe deplin strălucirea din ochii lui Cian Ciân Fa, preşedintele colectivei, atunci când ne spunea, întâmpinându-ne la intrarea în sat:

— Bine aţi venit în Kao-Kan... In Kao-Kanul cel nou!...

. . . . . .

... Prin câmpii şi munţi, prin semipustiuri şi prin holde de gaolian, şerpuieşte, lung de mii şi mii de kilometri, străvechiul Zid Chinezesc. Inălţându-şi spre cer turnurile de pază pe jumătate dărâmate, îţi vorbeşte parcă de tristeţea vremurilor ce nu se vor mai întoarce.

Voi, făuritorii glorioşi ai Chinei noi populare, binemeritaţi bucuria acestei zile sărbătoreşti, când tânăra Republică Populară Chineză păşeşte în al cincilea an de existenţă. Pe feţele voastre luminate de veselie, ca şi pe stindardele purpurii pe care le fluturaţi în vânt, se citeşte hotărîrea voastră nezdruncinată de a păşi mereu înainte, spre noi şi noi izbânzi.

prezentare
de
Ana ROMAN

... La început au existat: un aparat vechi de luat vederi, un reflector improvizat, 60 de metri de peliculă și... câțiva artiști pasionați.

Așa începe povestea creării unei noi ramuri cinematografice, cea mai tânără din țara noastră: filmul de păpuși. Primii pași au fost făcuți cu curaj de grupul de artiști condus de Bob Călinescu, doar cu câțiva ani în urmă. Și iată că pe ecranele noastre a și putut fi văzut rodul eforturilor lor creatoare, primul film de păpuși: „Vulpea păcălită". Istoria creării acestei noi ramuri cinematografice, cu un rol însemnat în educarea tinerei generații, vorbește dela sine despre grija cu care statul democrat-popular urmărește și încurajează orice inițiativă creatoare.

Vitrina - muzeu

Există într'una din încăperile studioului „București" o vitrină-muzeu în care se odihnesc câțiva „actori" confecționați din cauciuc, lemn, metal și pânză. Păpușile acestea îți pot povesti ele singure, dacă știi să le privești cu atenție, drumul străbătut de creatorii acestei tinere ramuri cinematografice. Iată-i pe veteranii filmului de păpuși, bătrânii Fluture și Cățel, care se mândresc a fi fost primele creații ale colectivului de artiști. Acrobațiile Cățelului în goană după Fluture n'au avut alt rost decât de a demonstra posibilitățile de „animare" a păpușilor, de realizare a unui film deosebit de dinamic, cu păpuși, care par prin excelență statice. Păpușa cu fustița înfoiată, rândunica albastră cu scrisoarea în cioc, vestitul Păcală, care e înfățișat pe emblema filmului, mardeiașul electoral al trecutului, cu bâta în mână și cu bandajul pe un ochi, ștrengarul moțat cu ochii veșnic mirați, sunt eroii altor filme experimentale ca: „Patinaj", „Scrisorica", „Alegeri de altădată" și „Războinare", încercări în care s'au format tinerii ce sunt acum cadrele de bază ale colectivului: Julieta Badvelian, Elena Călinescu, N. Niculescu, Olimp Vărășteanu.

Privirea îți întâlnește apoi figuri cunoscute, îndrăgite mult de tinerii spectatori ai filmului „Vulpea păcălită": Veverița, Găina, Vulpea, Cocoșul. Chiar și ochiul vizitatorului neinițiat în tainele filmului de păpuși sesizează evidenta deosebire dintre primele păpuși, realizate cu nativitate și stângăcie, și cele din „Vulpea păcălită" sau cele care vor interpreta rolurile principale din noile pelicule în pregătire. A existat la început tendința greșită de a se ignora specificul acestui nou gen de actor — păpușa — căutându-se a se confecționa păpușile și a le anima prin copierea naturalistă a proporțiilor corpului omenesc și prin imitarea servilă a jocului actorului-om.

Dacă filmul „Voinic și Zmeu" *nu* a reușit, dacă filmul „Vulpea păcălită" a avut lipsuri serioase, aceasta se datorește încercării neizbutite de a rivaliza cu filmul jucat. Și nu puține au fost învățămintele pe care tânărul colectiv le-a tras din studierea atentă a filmelor sovietice de păpuși — ca „Noul Gulliver", al regizorului Ptușco, de pildă — și a relizărilor cinematografiei cehoslovace, cu o veche tradiție în acest gen de film.

Înțelegându-se până la urmă că stilizarea trăsăturilor păpușii și uneori exagerarea lor caricaturală nu vin în contradicție cu principiile realismului socialist, ci dimpotrivă, ajută la caracterizarea personagiilor, s'a ajuns la realizarea unor actori-păpuși cu o puternică individualitate, cu capete de o remarcabilă expresivitate.

Taina actorului - păpușă

Fiecare dintre noi s'a întrebat, desigur, cum prind viață păpușile din film, cine le pune în mișcare și cu ce mijloace. Nu se văd sforile ce ne-ar face să le credem marionete, și nici mișcate cu mâna nu par a fi, căci merg pe picioare și evoluiază liber pe scenă. Care e atunci taina? Pentru a o afla trebue să pătrundem însă pe platoul de filmare, unde se realizează acum filmul „Veniți mâine!"

Pe platoul de filmare, vechea noastră cunoștință, Păcală, păpușa în straie mocănești, stă sub lumina orbitoare a reflectoarelor, în zumzetul molcom al aparatului de filmat și pare să-și joace rolul, supravegheată de doi tineri în halate albe. Desfășurând un sul de hârtie cât toate zilele, Păcală prezintă acum un nou film. In clipa asta el ne invită cu un gest al mâinii să citim inscripția de pe hârtie. E titlul filmului satiric în curs de realizare „Veniți mâine!"

Întinde mâna — spuneam — dar, în realitate, mișcarea aceasta, care pe ecran se desfășoară în timp de o secundă, se obține mult mai greu decât ne-am fi închipuit.

Având unul din picioare fixat pe planșeul decorului, Păcală stă acum într'o poziție ciudată: al doilea picior a atins deabia podeaua, în timp ce mâna pare că a început să schițeze gestul. Asistentul a apăsat pe buton, obiectivul cinematografic a înregistrat această imagine și din nou se aude zumzetul aparatului. Acum intră în acțiune adevăratul actor — artistul animator, care dă viață păpușii. El îi joacă de fapt rolul, îi modelează mișcările după indicațiile regizorului. Mâinile sale îndemânatice au schimbat acum poziția piciorului și a mâinii lui Păcală, l-au înșurubat pe podea în altă poziție și s'a făcut o nouă fotogramă. Diferența față de prima e aproape imperceptibilă cu ochiul liber, dar câteva zeci de astfel de imagini vor complecta gestul și — proiectate pe ecran cu viteza de 24 de imagini pe secundă — vor da spectatorului iluzia unei mișcări continue. Scena despre care e vorba nu durează pe ecran mai mult de 10 secunde. Filmarea ei a pretins însă multe ore de muncă minuțioasă, din care nu știi ce e mai important: calculul complicat al fazelor mișcării, sau interpretarea creatoare a gestului și a mimicei.

Deabia acum începem să înțelegem dece e nevoie de câteva luni de muncă pentru realizarea unui film a cărui vizionare nu durează mai mult de zece minute. Pentru filmul „Veniți mâine!" au fost fotografiate zeci de mii de imagini diferite, din care au rămas în montajul definitiv circa 14 mii. Ele ne povestesc despre necazurile lui Nea Cutare — cetățeanul cu cererea — în luptă cu racila birocrației.

Filmele satirice de actualitate la care se lucrează în prezent, „Veniți mâine!" și „Păstrați curățenia!" au relevat imensele resurse care stau în fața creatorilor filmului de păpuși, pe calea valorificării trăsăturilor specifice ale genului.

In filmul „Păstrați curățenia!" vom vedea pățaniile unui tânăr îndrăgostit care primește pedeapsa cuvenită pentru indiferența lui față de curățenia orașului.

O incursiune într'un domeniu nou se va face cu filmul „Domnu' Mărăcine". El ne va introduce în lumea feerică a florilor, unde Domnu' Mărăcine încearcă zadarnic să-și impună dominația.

Valorificarea folclorului, a moștenirii noastre clasice și a tradițiilor teatrului românesc de păpuși constitue deasemeni o preocupare vie a colectivului de creație a filmelor de păpuși. Astfel, vom avea prilejul de a vedea realizat în viitorul apropiat filmul „Dece n'are ursul coadă", după cunoscuta poveste a lui Creangă.

O simplă joacă de copii pare — la prima vedere — activitatea creatorilor filmului de păpuși. Dar cât de serioasă și migăloasă e munca lor! Ei se străduesc să realizeze filme puternic educative, de bună calitate. Ei știu că, pentru a cuceri dragostea publicului și mai ales a celui format din copii, trebue să adâncească caracterul popular al artei lor, să folosească minunatele bogății artistice ale poporului, să traducă într'un limbaj artistic original conținutul vieții noastre noi, ideile care să-desc în om trăsăturile viitorului.

Nea Cutare, cetățeanul cu cererea din filmul „Veniți mâine!".

Birocratul din filmul de păpuși „Veniți mâine!"

Bob Călinescu între decorurile filmului „Păstrați curățenia"

Cazul Doctorului Eberhard

„Caut de lucru, sunt medic". Cu o astfel de inscripție atârnată de spate, acest medic cutreieră străzile München-ului în căutare de lucru. El este unul din cei peste 30.000 medici șomeri din Germania occidentală

Piesa care urmează nu este o operă comică. Este o tragedie cu dedesubturi scandaloase. Acțiunea se petrece în Berlinul occidental în 1953. Decorul înfățișează Curtea cu jurați din Moabit.

PREȘEDINTELE: *(după ce a citit cu glas tare actul de acuzare, se adresează acuzatului)* Acuzat, fii atent. Ridică-te și privește cuviincios onorata Curte!... Și nu-ți mai tot holba ochii prin sală că n'ai ce să vezi pe acolo!... Vasăzică te numești Eberhard Stephan și te-ai născut la Frankfurt pe Main în anul una mie nouă sute trei. De profesie — scrie aici — ești doctor în medicină. Ba chiar mai mult, ești academician. Cu alte cuvinte ești un om cult... Să-ți fie rușine!... Domnul avocat dorește să spună ceva?

AVOCATUL: Domnule președinte. Profesia clientului meu nu are nicio legătură cu obiectul acțiunii de față. Și, de altfel, clientul meu nu este singurul academician căruia trebue să-i fie „rușine" azi!

PROCURORUL: *(sărind de pe scaun enervat)* Ce vreți să spuneți prin asta, domnule avocat?

AVOCATUL: *(înclinându-se)* Exact ceeace am spus, domnule procuror!

PROCURORUL: *(după ce s'a gândit mult și profund)* Aha! Mda!

PREȘEDINTELE: Și acum să ne spună acuzatul cum a putut un medic, un învățat, un a-ca-de-mician, s'o apuce pe căile pierzaniei și să decadă până într'atât, încât să atingă treptele cele mai de jos ale degradațiunii morale!

ACUZATUL: *(tușind jenat)* Ce să vă mai spun, domnule președinte? Domnul consilier, ajutat de domnul procuror, a stabilit în mod cert că m'am născut. Ce a urmat dela nașterea mea și până azi, este scris în actele din dosar. Totuși, dacă doriți... Iată, pe scurt, istoria vieții mele: Am urmat liceul... apoi universitatea... la Heidelberg... Mi-am dat teza de doctorat cu mențiunea „foarte bine"... Apoi războiul... După război mi-am reluat clientela și cabinetul meu era veșnic plin. Totuși, pe lângă consultații, mi-am găsit timp să mai scriu și câteva lucrări științifice în legătură cu medicina. Imi mergea bine și mie, și familiei mele, în mijlocul căreia trăiam liniștit și...

PREȘEDINTELE: Curtea n'are timp să asculte intimitățile dumitale familiare și nici nu înțelege să se lase impresionată de ele! Să trecem la fapte. Explică-ne, cum e cu putință ca dumneata, medic, un învățat, un a-ca-de-mi-cian să fii arestat în luna Februarie a anului curent pentrucă cerșeai în fața gării Zoo, fără a poseda permisul oficial de cerșetor?

ACUZATUL: Explicația se poate rezuma într'o singură frază: Cauza decăderii mele, domnule președinte, este una din consecințele ciopârțirii Germaniei și a nenorocitelor stări de fapte care decurg din această scindare.

PROCURORUL: Domnule președinte, mă opun acestui sistem de apărare al acuzatului, care încearcă să-și transforme incapacitatea profesională într'o chestiune politică. Noi nu facem politică aici! *(și adresându-se acuzatului din boxă)* Ai înțeles? Nu facem politică!

AVOCATUL: Rog po domnul procuror să mă ierte, dar eu consider că faptul că un medic și poate și alți intelectuali ai Germaniei occidentale sunt obligați să cerșească pe străzi, constitue fără îndoială o problemă... extrem de politică.

PREȘEDINTELE: Nu, nu, nu! Am spus nu! Nu admit ca cerșetorii și spărgătorii să facă politică!

VOCI DIN SALĂ: Atunci Adenauer dece face?

APRODUL: Gura!

PROCURORUL: *(urlând)* Domnule președinte, având în vedere că se caută să se dea un caracter politic desbaterilor, cer ședință secretă și evacuarea sălii!

PREȘEDINTELE: *(se consultă în șoapte cu judecătorii, apoi cu glas tare)* Curtea admite cererea domnului procuror. Să se evacueze sala!

AVOCATUL: Asta înseamnă suprimarea democrației! Eu protestez, domnule președinte!

PREȘEDINTELE: Iar eu îți retrag cuvântul, domnule avocat. In această incintă numai eu hotărăsc cine suprimă democrația.

VOCI DIN SALĂ: Dumneata și americanii!

APRODUL: Gura! Și mai repede afară, cărați-vă.

. . . . . .

PREȘEDINTELE: Insfârșit, liniștea a fost restabilită. Și acum, acuzat, răspunde sincer și nestingherit de nimeni: cum se face că un om, posedând cultura dumitale, cerșește totuși la un colț de stradă?

ACUZATUL: Domnule președinte, deși foarte trist, este totuși foarte simplu: după reforma monetară din 1948, clienții mei s'au rărit din ce în ce mai mult. Majoritatea pacienților mei au devenit șomeri... N'au mai avut oamenii bani nici pentru cele ale gurii, necum să mai vină la doctor. In 1951, datoram fiscului zece mii de mărci occidentale. La începutul anului următor am fost nevoit să-mi concediez și ultimul asistent. Chiria nu mi-o mai plătisem de opt luni. Iar când casa mi-a fost rechiziționată de americani, care au transformat-o în cazarmă, m'am mutat în adăpostul dela Brockenheim, împreună cu cei trei copii ai mei. Soția mea n'a venit cu noi... S'a otrăvit cu veronal.

PREȘEDINTELE: Acuzat, îți atrag din nou atenția să nu mai deviezi dela fondul procesului, încercând să impresionezi Curtea cu intimități familiare! Fii obiectiv, te rog!

ACUZATUL: *(cu amărăciune)* Da, da, desigur... obiectiv! Dormeam cu copiii pe stradă... Am vrut să-i dau la un orfelinat... Dar mi s'au cerut optzeci de mărci occidentale pe lună pentru fiecare copil. M'am adresat până și guvernului federal din Bonn și am cerut de lucru, sau cel puțin un ajutor. Totul a fost zadarnic. Mi s'a răspuns: Ești un om cult! O să știi să te descurci și singur! Atunci am auzit că în Berlinul occidental s'ar mai găsi câte ceva de lucru pentru medici, ca de pildă bătutul covoarelor, sau alte ocupațiuni de acest fel. Impreună cu alți trei medici, am hoinărit zile în șir prin Berlinul de vest în căutare de lucru.

PREȘEDINTELE: Și, bineînțeles, cei trei colegi ai dumitale au deja posturi în momentul de față! Sau sunt și ei cerșetori?

ACUZATUL: Nu. Ei s'au făcut spărgători și au fost condamnați până acum, odată la o lună și a doua oară la trei luni închisoare. Eu când am văzut că am ajuns muritor de foame, m'am dus la poliție și l-am rugat pe comisar să-mi dea, la alegerea lui, sprijin, sau un revolver. Iar el, în „marea lui bunătate", mi-a dat un permis de cerșetor!

PREȘEDINTELE: Ei vezi! Chiar dumneata recunoști grija autorităților, care ți-au dat un permis de cerșetor. Și în acelaș timp trebue să recunoști că cerșitul este cea mai bună dovadă că oamenii au bani, de vreme ce pot dărui cerșetorilor.

ACUZATUL: *(ironic)* Bineînțeles! Dar permisul de cerșetor l-am vândut pentru o marcă occidentală. Poate o să vi se pară curios, dar aveam absolută nevoie să mănânc o bucată de pâine, ca să am putere să stau la un colț de stradă cu mâna întinsă.

PREȘEDINTELE: Și astfel ai comis două delicte: In primul rând, pentrucă ai înstrăinat un document oficial și strict personal în scopul de a-ți crea un beneficiu suplimentar, și în al doilea rând, pentrucă ai cerșit fără permis de cerșetor, ceeace te face pasibil de pedeapsă.

ACUZATUL: Nici nu mă îndoiam de asta, domnule președinte.

(Curtea se retrage pentru deliberare și se întoarce după cinci minute. Toți se ridică.)

PREȘEDINTELE: Având în vedere și considerând actele depuse la dosar, precum și declarațiile inculpatului;

Având în vedere și considerând verdictul afirmativ dat de domnii jurați;

Curtea condamnă pe acuzat la o lună închisoare.

Totodată, având în vedere că inculpatul a compromis permisul de cerșetor, care este un act public, Curtea, întemeindu-se pe preceptele Dreptului, hotărăște ca, după ispășirea pedepsei, inculpatul să nu poată căpăta un nou permis de cerșetor!

(După „Berliner Zeitung")

Cunoscutul savant atomist, profesorul Havemann este arestat de poliția lui Adenauer, în Berlinul occidental. Nu este nici primul nici ultimul caz de arestare samavolnică a unor cetățeni, a căror singură „vină" este aceea de a fi militat pentru o Germanie unită, democrată și pașnică.

ROADELE UNEI POLITICI DE PACE

N'au trecut decât patru ani de când a luat ființă Republica Democrată Germană, această măreață înfăptuire a milioanelor de patrioți germani, iubitori de libertate și pace.

In acești ani de construcție pașnică, tânăra Republică a repurtat succese mari și însemnate în toate domeniile.

Una din cele mai grăitoare mărturii ale politicii de pace dusă de Republica Democrată Germană este grija față de om, lupta pentru satisfacerea nevoilor materiale și culturale ale celor ce muncesc.

In timp ce, în Vestul Germaniei, în mult trâmbițatul „paradis" al lui Adenauer, mizeria și șomajul iau proporții catastrofale, aici, în Republica Democrată Germană, viața oamenilor muncii devine pe zi ce trece mai frumoasă, mai îmbelșugată.

Noua linie trasată recent de către Comitetul Central al Partidului Socialist Unit din Germania (P.S.U.G.) a însemnat o cotitură radicală în direcția unei și mai hotărîte ridicări a nivelului de trai al populației.

Printre măsurile de mari proporții luate de partid și guvern în vederea creării unei abundențe de produse de larg consum, un rol de seamă îl are hotărîrea Consiliului de Miniștri al R.D. Germane în legătură cu directivele privind elaborarea proiectului de plan al economiei naționale pe anul 1954. Potrivit acestei hotărîri, întreaga producție industrială a țării și în primul rând producția mărfurilor de larg consum și a produselor agricole va fi considerabil mărită. Aplicarea în viață a noii linii trasate de partid își dă roadele pretutindeni în Republica Democrată Germană. In Berlinul democrat, și în celelalte orașe ale Republicii, magazinele și piețele sunt aprovizionate cu mari cantități de alimente și mărfuri de bună calitate, la prețuri accesibile tuturor. Intregul aparat al Organizației Oficiale de Comerț (H.O.) este mobilizat pentru o cât mai bună deservire a populației dela orașe și sate. Uriașele cantități de alimente și mărfuri ce sosesc în fiecare săptămână din Uniunea Sovietică aduc deasemeni o contribuție esențială la satisfacerea pe scară largă a cerințelor maselor populare.

Măsurile luate de partid și guvern pe baza noii linii și generosul ajutor sovietic determină pe zi ce trece creșterea nivelului de trai al maselor largi populare din R. D. Germană.

Oamenii muncii din R.D. Germană sunt conștienți de faptul că bunăstarea și viața lor fericită sunt indisolubil legate de politica de pace dusă cu fermitate și consecvență de guvernul țării.

Fotografiile din această pagină redau aspecte ale abundenței de alimente și mărfuri din Berlinul democrat, Capitala Republicii Democrate Germane.

După o raită prin magazinele Berlinului democrat. Pe chipul acestei tinere femei se citește bucuria cumpărătorului care a găsit tot ce îi era necesar în magazinele pe care le-a vizitat.

Magazinul de pescării din Schönhauser Allee oferă clienților bunătăți de tot felul. Responsabilul magazinului este mândru că face parte din rețeaua comerțului de stat.

Marile magazine din R. D. Germană au deschis în fabrici standuri cu cele mai bune mărfuri, pentru ca muncitorii să-și poată face cumpărăturile mai rapid și mai comod.

Un magazin de mezeluri. Cumpărătorii sunt serviți cu promptitudine și conștiinciozitate.

Opt milioane de oameni ai muncii din Italia au încrucișat brațele, refuzând să reia lucrul până când marii patroni nu vor accepta să ducă tratative cu reprezentanții muncitorimii, în vederea sporirii salariilor. Uriașa grevă de o zi, declanșată la 24 Septembrie, înscrie una din cele mai glorioase pagini din istoria clasei muncitoare italiene.

Împotriva transformării Japoniei într'o bază americană

Jugul ocupației americane apasă tot mai greu pe grumazul poporului asuprit și exploatat al Japoniei. Împotriva aservirii colonialiste a Japoniei și a transformării ei într'o bază militară agresivă a S. U. A. se ridică întregul popor japonez dornic de pace. Fotografia noastră redă un aspect al demonstrațiilor populare anti-americane, care au avut loc recent pe străzile orașului Tokio. În ciuda măsurilor represive ale poliției nipone și ale trupelor de ocupație, mulțimile de manifestanți și-au ridicat glasul împotriva transformării insulelor japoneze în baze de război americane.

Despre prizonieri

Spre deosebire de tratamentul inuman aplicat prizonierilor de război coreeni și chinezi în lagărele americane ale morții, prizonierii de război americani și de altă naționalitate s'au bucurat de un regim omenos, civilizat, în tot timpul deținerii lor în lagărele din R. P. D. Coreeană. În fotografia din stânga (jos): generalul-major William F. Dean, fostul comandant al diviziei 24 de infanterie americană, citindu-și corespondența în timpul cât a fost deținut într'un lagăr din R.P.D. Coreeană. În dreapta (jos): în fața comisiei mixte de Cruce Roșie formată din reprezentanți ai țărilor beligerante și ai altor state neutre, delegații a 880 prizonieri americani, englezi, australieni, etc., din lagărul nord-coreean Nr. 3, vorbesc cu recunoștință despre tratamentul omenos ce le-a fost aplicat de către autoritățile R.P.D. Coreene.

Târgul de toamnă dela Viena, la care au luat parte zeci de țări din Europa, s'a încheiat la 13 Septembrie. Pavilionul sovietic a înregistrat și la acest târg internațional un strălucit succes. În cele opt zile cât a durat târgul, pavilionul U.R.S.S. a fost vizitat de aproape o jumătate milion de oameni. În fotografie: grupuri de vizitatori austriaci și străini îndreptându-se spre grandiosul pavilion sovietic.

Până în urmă cu câțiva ani, pe aceste locuri erau numai ruine: urmele sinistre ale barbariei hitleriste. Astăzi se înalță aici, ca un simbol luminos al muncii pașnice a poporului polonez, clădirile impunătoare ale Pieții Constituției din Varșovia. Și aceasta este numai un aspect al reconstrucției capitalei Poloniei noi. Luna Septembrie a fost transformată de oamenii muncii din Polonia într'o Lună a Construcției Varșoviei. În această lună, au fost obținute însemnate succese pe drumul transformării Varșoviei într'un mare oraș socialist.

Teroare colonialistă în Maroc

După detronarea samavolnică a Sultanului Marocului de către ocupanții francezi, au fost arestați peste 20.000 patrioți marocani. În fotografie: trupe colonialiste patrulând cu arma în mână pe străzile orașului Casablanca.

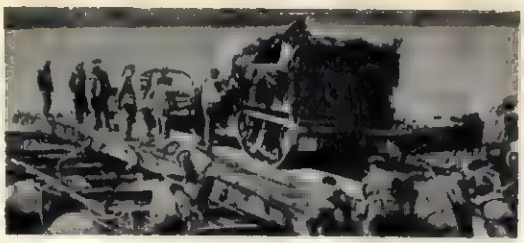

Manevre militare atlantice

La numai câteva zile după simulacrul de alegeri pus la cale de Adenauer, în Germania occidentală au și început mari manevre militare atlantice, cu caracter agresiv. În fotografie: un tanc american este îmbarcat pentru traversarea unui râu în regiunea Köln.

Adevărata față a fascismului

Sub acest titlu, revista „Neue Berliner Illustrierte" publică o serie de fotografii, care demască pe revanșarzii hitleriști. Că la Bonn se află la putere un nou Hitler, o știu bine patrioții germani. El au făcut să se vadă și mai bine aceasta, adăugând la chipul noului dictator Adenauer, de pe afișul electoral de mai jos, câteva amănunte, ca mustața, părul, etc. În fotografiile din dreapta (de sus în jos): 1) Odiosul criminal de război hitlerist, Feldmareșalul Kesselring, în 1942, la comanda diviziilor de asasini S.S. 2) 1947, în boxa de acuzați, în momentul când a fost condamnat la moarte. 3) Iată-l înfățișat în Septembrie 1953, reapărut în postura de... candidat în alegerile americane pentru Bundestagul lui Adenauer.

DE PRETE

HOTARE

Publicul bucureștean poate vedea pe scenele Teatrului Național două spectacole realizate de colectivul de tineret al acestui teatru: piesa sovietică „Floarea purpurie" de Carnauhova și Brausevici (fotografia 1) și „Viață nouă" dramatizare de Miloslav Stehlic după „Poemul pedagogic" de Macarenco (fotografia 2). Ambele spectacole, montate în cinstea celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților au fost premiate — în cadrul concursului de teatru organizat în Capitală. „Cazul Bennet" de Radu Boureanu și Horia Deleanu aduce pe scenă, în imagini artistice grăitoare, aspecte din lupte pentru pace duse de americanii cinstiți. Fotografia (3) reprezintă o scenă semnificativă din spectacolul montat cu această piesă pe scena Teatrului Armatei.

SCENA

Teatrele Capitalei și-au deschis porțile

În sălile de repetiție ale teatrelor din Capitală se desfășoară în aceste zile o activitate intensă. A început noua stagiune și colectivele artistice și tehnice ale teatrelor muncesc cu însuflețire. Și în anul acesta, publicul spectator va putea vedea o serie de spectacole valoroase, creații ale dramaturgiei noastre originale, minunate piese ale autorilor sovietici și clasicilor ruși; va putea cunoaște prețioase comori ale dramaturgiei clasice universale.

În cursul lunii Octombrie vor fi prezentate în sălile „Studio" și „Comedia" ale Teatrului Național „I. L. Caragiale" cinci premiere, dintre care două vor fi ale unor piese originale. Prima este „Schimbul de onoare" de Mihail Davidoglu, piesă care înfățișează lupta oamenilor cinstiți dintr'o întreprindere metalurgică, împotriva elementelor dușmănoase, strecurate printre cadrele de conducere ale acesteia. Cea de a doua e comedia „Mielul turbat" de Aurel Baranga, o ascuțită satiră îndreptată împotriva birocratismului față de promovarea invențiilor și inovațiilor oamenilor muncii.

Teatrul Național va mai reprezenta, în sala Studio, piesa „Ultima oră" de Mihail Sebastian, care satirizează moravurile presei burgheze. Deasemeni reprezintă și minunatul basm dramatic „Floarea purpurie", de scriitorii sovietici Carnauhova și Brausevici și poate fi văzută premiera piesei „Viață nouă", dramatizare de scriitorul ceh Miloslav Stehlic după „Poemul pedagogic" al lui Macarenco.

Și la Teatrul Municipal s'a muncit cu râvnă pentru pregătirea noii stagiuni. Astfel, colectivul teatrului prezintă cu succes în fața spectatorilor premiera piesei „Vassa Jelesnova" de Maxim Gorchi. In această valoroasă lucrare, marele scriitor sovietic înfățișează pe de o parte putregaiul societății burgheze ruse, iar pe de altă parte, forțele noi care aveau să înalțe steagul revoluției proletare pe a 6-a parte a globului. După această premieră va urma piesa „Lumina dela Ulmi" de Horia Lovinescu în care se pune problema scriitorului de tip nou.

Teatrul Armatei a prezentat de curând premiera piesei „Cazul Bennet". Autorii, Radu Boureanu și Horia Deleanu, evocă în această lucrare aspecte ale luptei pentru pace a oamenilor cinstiți din S.U.A. „De partea cealaltă" de scriitorul sovietic A. Barianov, este titlul celeilalte premiere de succes ce poate fi văzută pe scena Teatrului Armatei, care va mai reprezenta în curând piesa clasică „Avarul" de Molière, în regia lui Gh. Jora, având în rolul lui Harpagon pe actorul C. Ramadan. In curând, Teatrul Armatei va deschide stagiunea sălii din 13 Septembrie cu piesa „Vlaicu-Vodă" de Al. Davilla.

Și celelalte teatre din Capitală și-au deschis porțile la începutul lunii Octombrie. In repertoriul Teatrului Tineretului se află, între altele, piesa originală „Simeon Albac" de Silvia Andreescu și Teodor Mănescu, și comedia „Libelula", de scriitoarea sovietică M. Baratașvili.

La Teatrul Muncitoresc C.F.R. Giulești s'a reprezentat în premieră „Vara furtunoasă" de Valeriu Luca și se pregătește „Sfârșitul escadrei" de Corneiciuc, iar la Teatrul Evreesc de Stat, „Familia Grünwald", de Ludovic Bruckstein, scriitor în limba idiș din R.P.R.

In cursul acestei stagiuni, mii de oameni ai muncii se vor îndrepta, seară de seară, către sălile de teatru unde vor gusta din frumusețea unui spectacol cu o tematică interesantă și instructivă, prezentat la un înalt nivel artistic.

ECRANUL

„Nu-i pace sub măslini" este titlul filmului progresist italian realizat de regizorul De Santis, cu colaborarea actorilor R. Vallone, L. Bosé M. G. Francia. Acțiunea filmului se petrece în lumea păstorilor și agricultorilor din La Ciociaria — una din regiunile Italiei centrale — și constituie un protest curajos împotriva exploatatorilor din satele italiene.

Culeș de bumbac la G.A.S. din comuna Belitori, regiunea București. Țănțu Marioara împreună cu tovarășii ei de muncă s'au dovedit buni culegători. Degetele lor strâng cu grijă puful alb care în curând se va transforma în mii de metri de pânză pentru cei ce muncesc.

„Ce să-i faci, trebue să te înveți să sugi și cu biberonul!" Marta Ana, îngrijitoare la G.A.S. „Olga Bancic" din comuna Dracea, regiunea București are grijă ca purceii să fie bine alimentați pentru ca ei să se dezvolte în condiții cât mai bune.

Lumini pe Razelm

de

Traian COŞOVEI

Pe Razelm, vâslind vreodată, noaptea, vei zări, în depărtarea apelor, lumini. „Iată case, iată ferestre luminate, târle, ori popasuri pescăreşti" — vei spune, grăbind într'acolo, ca înspre un liman. Şi luminile acelea vor licări mereu mai departe, te vor chema tot mai adânc în întunecimea apelor — ca nişte ferestre luminate, ca nişte târle ori serbări pescăreşti — fără să le poţi ajunge: sunt numai pescari, în bărcile lor, cu năvoade, cu felinare la pravă, umblând peste valuri...

Când uriaşa rozetă a asfinţitului tremură învăpăiată, cufundându-se încet, colectivul de opt brigăzi de năvodari din Tulcea întunecă gura Dranovului cu bărcile lui şi'n larmă de vâsle, de strigăte şi cântece, cu stoluri de pescăruşi neastâmpăraţi roind pe deasupra, năvodarii pornesc în larg.

In picioare, la cârmă, în bărci, atamani — vestiţi în toată Delta — ca: Mihail Titov, Carp Zaharov, Vasile Simionov, Petre Anton şi ceilalţi toţi, scrutează ageri întinderea orbitoare; cu mişcări iuţi, întinzând braţele, arată anumite locuri chibzuite de fapt cu mult înainte: toanele — locurile unde vor arunca năvoadele. Apoi, împărţindu-se în grupuri de câte patru năvoade, pornesc spre larg: la dreapta, către Holbina; pe mijloc, spre muntele nevăzut — Doloşman; pe stânga, către Portiţa. Atacă Razelmul...

*

In drum, către toană, atamanul Mihail Titov a descoperit pe faţa apei şuvoaie tulburi: o goană ascunsă săgetează fundul şi 'nvolbură nămolul. Atamanul s'a ridicat sus pe cerdacul bărcii, să vadă mai bine. Un zvâcnet s'aude pe sub apă... Năvodarii i-au priceput încordarea de pe faţă: se apleacă şi ei şi cercetează apa.

— Repede! Repede! Repede!... şopteşte atamanul.

Fără cel mai mic sgomot, pescarii sar la locul lor, fiecare. Năvoadele sunt aruncate cu iuţeala grupul de opt bărci se desface, bărcile aleargă — descriind cercuri largi, după cum face semne Mihail. In vreme ce cealaltă cetvirea [1]) îşi continuă înaintarea în larg, năvodarii lui Mihail grăbesc tragerea năvoadelor: toate patru năvoade au făcut un cerc larg, aproape perfect, şi acum bărcile se adună încet spre centru.

Se întâmplă uneori şi aşa: trec pe sub Razelm, în călătorii, cârduri de crap şi plătică; ai dat peste ele, le'nconjuri cu năvoadele şi le scoţi. Dintr'o asemenea toană scoţi cât într'o săptămână.

Năvodarii deapănă funiile, învârtindu-le pe nişte vârtejuri de lemn ca ale fântânelor. Siguri de reuşită, încep să se liniştească, spun poveşti. Un student dela Institutul piscicol, ridicat de partid dintre pescari, istoriseşte:

—„Ne-au dat o problemă: să calculăm viteza unui tren, viteza omului şi a câinelui. Şi un absolvent dela „comercială", cum a lucrat el, a scos viteza câinelui de 80 km., viteza trenului de 5 km..." Pescarii râd cu hohote. Dau rând altuia: „Studentul ăsta al tău seamănă cu năvodarii dela Uslina — povesteşte atamanul Mihail. Astă vară, tocmai ne pregăteam să venim încoace, la Razelm. Intrăm la inginerul Şişu Aurelian, în birou. Citea o adresă, un raport. Citea şi se prăpădea de râs. „Auziţi! zice el, fluturând scrisoarea. Auziţi, ce scriu pescarii dela Uslina: că n'au peşte! ha-ha-haa! ... Şi se porneşte iar pe râs. Rădem şi noi. La Uslina n'au peşte?! „N'au peşte! Dece râdeţi? abia vorbea inginerul. Poate n'au saracii nici pentru borş. Să le trimitem biscuiţi, marmeladă! halva! ha-ha-ha!..." Pe urmă se aşează serios la birou: „Ascultaţi — zice — rupeţi din colectivul vostru trei brigăzi şi duceţi-vă la ei, acolo". Ne-am dus trei brigăzi şi'n două săptămâni, cu ce-au pescuit şi ei, s'a scos planu' Era crap mult, da 'ei habar n'aveau. Pe urmă au învăţat ei..."

Incet, pe nesimţite, bărcile s'au apropiat s'au legat una de alta, năvodarii au înfipt pari grei în fundul Razelmului. In plasele năvoadelor încep să vină cârduri de peşte mărunt: crapi mari, răzleţi, se arată până în gura năvoadelor şi o zbughesc la fund, împroşcând apa.

— Facem vagonu'n noaptea asta...

— Să nu ne îngâmfăm — răspunde cu tâlc atamanul. Astea-s semne vechi încă. Un an, doi... şi o să pescuim după metode ştiinţifice O să creştem peştele în bazine, adevărate hambare naturale. Cât trebue, atâta scoţi..

Plasele foşnesc aspru, plutele sună înăbuşit. Jocul peştilor în gura năvoadelor e tot mai des, mai întârâtat. Cu pieptul proptit pe colţul bărcilor, năvodarii trag din răsputeri. Şi îndată, mai repede decât s'ar fi aşteptat cineva, scâlpeşte la faţa apei fundul matiţei [2]) izvorul de argint viu al peştelui. Dar izvorul e plăpând, seacă repede. Pescarii l-au scos în bărci fără vorbă. Toate patru năvoadele au scos cam la fel. Atamanul Mihail tace. Tac şi pescarii Trec pe sus, fâlfâind somnoros, ultimele păsări, către mare, iar din înălţimi luna împarte cărări — cărări de aur, spre fiecare barca.

— Hai? viteza câinelui! da viteza peştelui? - rupe cineva tăcerea, râzând în ciudă

— Au fost cârduri de crap ori plătică. Au tulburat apele, dar au scapat din încercuire.

— Ne-au înşelat! Glasul atamanului e posomorît. Apa e mută, nu spune unde-i peştele — mai zice el. Apoi în gând: „Apa e mută — da' atamanu'?"

Năvodarii şi-au agăţat felinarele de pravă, vâslesc izbit şi tac. Au pierdut din timp şi trebue să sileaască. Atamanul simte că tăcerea lor şi iuţeala cu care pescarii gonesc bărcile sunt parcă mustrări pentru el.

Abia acum se uită pe zarea neagră a apelor: în larg, unde s'a dus cealaltă cetvirea, se văd licărind lumini: alunecă, se duc, se apropie unele de altele ca într'un cadril şi iar se desfăşoară vioi... „Ei au să prindă mai mult, — gândeşte Mihail. Acolo-i Carp, acolo-i Anton şi ceilalţi". — Nu i-ar părea rău să prindă aceia mai mult — pentru aşa ceva se duşmăneau pe vremuri — acum ei sunt strânşi în cel mai frumos colectiv din Deltă. Dar e o chestiune de prestigiu, de onoare — pentru fiecare brigadă — să nu prindă mai puţin decât celelalte.

— Nu-i nimic — norma tot o scoatem noi în noaptea asta. Poate un vagon!

Au intrat în larg şi largul, cu apele lui mai adânci, mai întunecoase le trezeşte nădejdile, le redă vioiciunea.

Unde sa oprească? Unde să arunce? Apele sunt peste tot la fel: numai ochii lor, numai experienţa lor ştie să deosebească o parte a apelor de celelalte. Unde să arunce? Ce vânt bate? Ce obiceiuri are peştele la vremea asta, unde-i place lui să se strângă? Aici, pe Razelm, ca şi pe întunecatul Dranov, ca şi pe Mare la Gorgova ori la Matiţa — sute de pescari căliţi în furtuni de tot felul chibzuesc să „arunce" în toana cea mai bogată. Nu-i uşor pentru Mihail Titov, responsabil la patru năvoade, să îndemne 44 de oameni: „aruncăm aici" şi să se întâmple să nu prindă. Să nu prindă nimic se întâmplă foarte rar, dar după fiecare toană chiar când au prins şi un vagon — aşa-i inima pescarului, să nu fie pe deplin mulţumită: „Eh, puteam prinde şi mai mult"... „Să fi aruncat altfel... Puteam ieşi mai bine"...

E bun el Razelmul, e bun şi Dranovul: ascund în apele lor peşte bun — crapul, somnul, plătica, şalăul. Dar numai furtunile îl răscolesc şi-l scot din ascunzătorile lui, în calea năvoadelor. Au bătut furtuni şi au împins cârduri de crap şi şalău înspre Sarichioi. Au prins năvodarii de-acolo peşte bun. Foarte bine, dar e vorba: ei ce-au pus azi pe masa poporului?

Aceste gânduri îi trec prin minte atamanului Mihail, în timp ce au aruncat a doua oară năvoadele şi le trag încet.

Ce era la Dranov înainte? O şatră de colibe deşelate, cherhanale boiereşti, o cârciumă cu rachiuri. „Pâine aţi adus?" întrebau pescarii flămânzi, supţi de ape. „Nu, dar avem papacioc",[3]) rădeau negustorii. Şi oamenii îşi dădeau peştele pe băutură beau să uite de foame, de foamea lor şi a celor lăsaţi acasă. Beţi, se încăierau între ei — învrăjbiţi de cherhanagii; beţi, plecau în Razelm şi nu se mai întorceau. Astăzi e aici, la Dranov, un adevărat centru pescăresc; dimineaţa răsună peste pacea stufăriilor cântecele aparatului de radio. Două cabane moderne îi aşteaptă la venire, cu o sută de aşternuturi albe ca nufărul. Năvoadele sunt noi, bărcile smolite, solide; pot bate furtuni, ploi; au pelerine, cizme. Un vaporaş le-a remorcat convoiul de treizeci de bărci, dela Tulcea până aici, o sută şi ceva de kilometri. Nu şi-au mai rupt mâinile la babăici [4]) sute de oameni, o zi şi o noapte.

Mai sunt încă la Dranov colibe — colibe solide, făcute cu pricepere, înalte şi curate — dar colibe. Mai sunt lucruri de făcut la Dranov. Şi pentru toate aceste lucruri care trebuesc făcute, străduesc pescarii. Şi năvodarii, şi preparatorii dela cherhanale, şi vaporaşele „Pavel Tcacenco"

---

[1]) Cetvireaua e o formaţie de patru năvoade.
[2]) Sacul de colectare a peştelui, a fiecărui năvod.
[3]) Rachiu.
[4]) Babăici — vâsle

PASTEL

de Eugen FRUNZĂ

Laureat al Premiului de Stat

S'au culcat de mult lăstunii...
Dorm gorunii
Aplecați, în spuma lunii...

Și cum stau'n a nopții barcă
Lin mă'ncarcă
Liniști, fără margini parcă...

Știți voi vântul ce se-alungă
Peste lunci,
Șoimul ce din sbor se-aruncă?

Împletiți în zări pierdute
— Umbre mute —
Norii par niște redute...

O prieteni, știți voi oare
Cum dogoare
În amiezi aprinsul soare?

Marea'n legănări mălastre
Dulci-albastre,
Jarul cântecelor noastre?

Doarme totu'n mări afunde
Nu știu unde —
Nicio șoaptă nu-mi răspunde...

Svonul apelor pe-aproape
Când spre ape
Turme trec să se adape?

Știți voi dorul viu ca'nvie
Păini din glie,
Basm din piatră și mistrie?...

Cine nu le știe, — iată:
Fermecată
Inima-mi arzând se-arată!

De-o atingi, țâșnește-afară
Foc și pară:
Sfântă dragoste de țară.

TOAMNA

de Ioan HOREA

Prietene, mai toarnă înc'un pahar de vin!
Ne bucurăm de toamna cu nopți și zile calme
Și nu purtăm în sânge nici lacrimi, nici venin,
Ci fructul veseliei îl ridicăm pe palme.

Trecu și vara asta și suntem mai bărbați.
E încărcat pământul și rodul e ales.
Peste hotar de aur, curând o să străbați
Ce să vestești porumbul că-i vremea de culeș.

Ovăzul de pe câmpuri l-am adunat în clăi...
Și tare mă îndeamnă să scriu o elegie:
Nu peste mult și bruma se va lăsa pe văi
Și vântul o să-și sune tălăngile prin vie...

Să mergem împreună, spre seară, la colibă,
Și la păzit de vie să frigem cucuruz,
Alături de luna tăcută ce se plimbă
Atât de jos că parcă tăcerea i-o auzi.

Prietene, e vremea cu fructul împlinit
Sub frunzele de viță ce-și desvelesc arama;
Când svonurile nopții coboară liniștit
Și se aprind lămpașe să lumineze crama.

În toamna asta parcă întreg pământu-i copt.
Hai să cinstim cu pace belșugul împreună!
Atâta rău să fie oricând și peste tot
Cât rău găsești în struguri și'n liniștea din lună.

și „Litcov" cu echipagiile lor, toți sunt prinși într'un schimb de onoare care durează întregul sezon, fără întrerupere...

*

. . Năvoadele și-au mai repetat de două ori cadrilul de lumini sprintene: a doua și a treia toană au fost mai bogate.

— Două roți dela vagon le-am făcut deacum! își urmărește gândul lui pescarul acela.

Începe a patra toană. Răsună undeva, aproape, tălăzuirea mării. O boare sărată, umedă, mereu schimbătoare, împrăștie țânțarii — destul de rari aici — înmoale hainele, țigările, chibriturile. Într'un popas de câteva minute, pescarii își scot din colțul bărcilor mâncarea: pește fript, pâine, slănină, sau plăcinte.

Au aruncat năvoadele și le-au scos pentru a patra oară. Glasul acela a mai vestit: „o roată la vagon", și felinarele descriu din nou largi cercuri pe Razelm: se aruncă a cincia toană. Atrași astfel mereu înainte, dela o aruncătură la alta, au înaintat adânc pe apele fără margini. Clipește undeva părelnic un far, iar luminițele care s'au ridicat acum înaintea lor, pescarii nu mai pot ști dacă sunt din colectivul lor, ori năvoade străine ce umblă pe-acolo, ori sunt luminile electrice dela Jurilovca.

Învăluiți în nemărginirea nopții, grupuri-grupuri, pe bărcile lor, năvodarii cântă. Numai o inimă de pescar poate spune ce simte aici, în mijlocul măreției apelor, când asculți deaproape cântecul cuprinzător al mării: când presimți, dincolo, pe uscat, uriașa, calda bătaie de inimă a patriei. Pescarii deapănă plasele, cântă, respiră cu nesaț mirosul binecunoscut, dulce, al nămolului din fundul cald al Razelmului

Într'o parte a cerului, în fund de tot, fulgeră des și tăcut din senin. Un cârd de crapi sburdalnici s'au strâns parcă acolo, se joacă, sar într'una într'un năvod nevăzut, sclipindu-și la lună spinările roșcate.

— Aici, la Dranov — povestește studentul-pescar — e gata încă o cabană modernă, cu băi, sală de cinematograf; aducem un motor electric — vom lumina Dranovul.

Atamanul Mihail e tăcut: toana aceea dela început a rămas în el. Nimic nu-i mai place, toate îl nemulțumesc.

— Planu-i depășit! Da'planu' ăsta-i mic — se amestecă el în poveștile năvodarilor. Ar trebui să-l facem de trei ori, ca să-i spunem „plan". Și peștele pe care l-am prins îi mărunt... Și vremea-i prea blândă. Pentru peștele mare trebuesc furtuni. Ne trebuesc furtuni să-l răscolim...

Năvodarii râd. La toate le găsește astăzi pricină atamanul. Și somnul — al dracului somn! Cel din Razelm stă cu mustățile ascunse în nămol, nu vine. Dar ăsta, uite-l cum se lipește de tine, cum te desmiardă, și dă să te adoarmă.

— Sari, al dracului! sari!... Ție nu ți-e somn! — amenință atamanul către un laban [5]) greoi care-a sărit; a întins vâsla la vreme și plesnindu-l pe laban, ca pe-o minge, l-a dărâmat înapoi, în năvod — spre hazul pescarilor.

*

Muncit, răscolit de plasele năvoadelor, Razelmul își încruntă apele. Acum, spre ziuă, frumoasa arhitectură a nopții pare că se năruie. Năvodarii cântă tot mai stins — numai să n'adoarmă. Și legănarea valurilor sporește somnul. În clipele scurte, cât nu trag la rame, câțiva adorm cu capul aplecat spre fundul bărcii, ca și cum ar asculta foșnetele, alunecările tainice de sub apele Razelmului. Au ridicat cu brațele lor mii de tone de apă, au cutreerat în cadrilurile lor măestre, 30—40 km. și acum, la a șasea toană îi doboară somnul. Dar nu se lasă.

A șasea toană — mai grea decât toate celelalte cinci la un loc. Vâslele au bătut mai greu, mai pe loc apa. Vânatul a fost bogat:

— Și n'a rămas vagonul cu trei roți!

— Da' ei în larg au prins mai bine! răspunde zădărît atamanul.

Unii năvodari râd de firea atamanului lor; ar vrea ca tot Razelmul și vânturile și cârdurile de pește — toate să asculte de el... Acum, că au terminat de aruncat toate toanele, oamenii s'ar odihni. Ar lăsa bărcile în ancoră măcar un ceas. Dar peștele trebue dus cât mai proaspăt la cherhana: toți într'un gând, fără întârziere se pregătesc de plecare — bărcile se înșiră harnice spre Dranov. Luna a asfințit într'un morman de cărbuni sângerii; peste mare urcă flăcările răsăritului. Pline cu pește, bărcile s'au afundat mult, merg mai greu. Dinspre larg se înșiră încoace și celelalte luminițe; vin cu viteză și, judecându-i după cum vâslesc de repede, năvodarii lui Mihail fac presupuneri: „Is ușurei — n'au pește. Prea îs sprinteni".

La cârmă, atamanul luptă și el cu somnul. Dacă stă în picioare, adoarme; se așează — iar îl fură somnul. Ca să nu adoarmă, ia apa cu ispolul [6]) din Razelm, gustă fără chef și își spală fața cu barbă ascuțită, roșcată. Cântă încet, fără meșteșug. Ascultându-l pe ataman cântând acum, dinspre ziuă, îți vine să crezi că nici nu știe vreun cântec și născocește o melodie, care să-l ție treaz. În mintea lui se întoarce însă deodată gândul care l-a necăjit toată noaptea: cârdul de plătică de aseară. Cârdu'ăsta care i-a amăgit, se preface în mintea atamanului în șiruri lungi de cutii de conserve, care se adună, se înalță în piramide sclipitoare pe rafturile magazinelor. Vede femei, oameni mulți, strânși să cumpere. Și deodată totul dispare: atamanul se simte vinovat de parcă i-ar fi amăgit el pe oameni. Mormăie în barbă înciudat: trec, așa, pe sub Razelm cârduri, te'ntâlnești cu ele... ești vrednic, le prinzi... N'o mai ieși vreunul? Ochii lui nu se mai micșorează a somn, ci a iscoadă: „Nu s'o mai ivi?"... Stă ghemuit la cârmă, zici că adoarme, dar ochii lui scrutează apele până departe, împrejur. Din urmă gonesc bărcile celorlalte brigăzi — și-au pus de gând să-i ajungă, se văd aproape; n'au bărcile ușoare — vin la trei perechi de babăici.

— Vor să ne'ntreacă! dau semnal de alarmă pescarii lui Mihail. — Pe spate, voinici!... vor s'ajungă înainte la cherhana!...

Babăicile se'ngroapă adânc, bărcile smucesc înainte. Cei din urmă chiuie, foarte aproape. Dar Mihail îngroapă vâsla — a crescut parcă dintr'odată acolo la cârmă și face semne: „Liniște! Dați repede, repede". Pescarii au înțeles comanda: două câte două alături, bărcile fulgeră în cerc larg, năvoadele sar electrizate în apă, se'ntind pe fund. Mihail face semne și atamanilor care vin în urmă și le-arată pe unde s'arunce. Șaisprezece bărci au închis în câteva minute un cerc larg — bărcile se văd mici pe marginea lui.

— Ah, acum nu mai scapă! — râde Mihail. Lasă cârma și ajută. Mult o să ne necăjească?... Mult o să ne rugăm de doamna plătică să pofticească la noi?! — Sporovăește, îndeamnă și ajută, râzând ca un copil. În cercul care se îngustează repede, sar șalăi, bibani, și-și arată spinarea plătici sperioase.

— Nu ne mai scapă! repetă mereu atamanul. Ușor, ușor! Repede!...

Ușor și cu băgare de seamă năvoadele sunt depănate, apropiate. Cârdul nărăvaș, sălbatec începe să se sbată furios, izbindu-se în plasele tari. Cu coșuri, cu cârlige și piase, pescarii încarcă în bărci. Bărcile sunt pline ochi. Optzecișiopt de oameni, în picioare în bărcile lor, se bat aici, deasupra Razelmului, cu cârdurile de pește, în larmă de strigăte, de cântece, în pulberi de solzi și apă. Pe deasupra se sbat iar pescărușii, alarmați, veseli și ei, coboară uneori printre pescari, înhață pește și fug, țipând.

— Bărci! bărci multe să vie! strigă Mihail către un grup de bărci care-au plecat încărcate la cherhana. Și radio! măăi! să dea drumu' la radio! ce cântă așa încet? Să dea drumu' să se audă! Și voi — se'ntoarce spre năvodari — țineți bine de năvoade și cântați. Cântați să răsune tot Razelmul!...

[5]) Laban — specie de chefal mare.

[6]) Ispol — lopățică de lemn folosită la scoaterea apei din barcă.

GHEORGHE LAZAR

INAINTAȘ AL CULTURII ROMÂNEȘTI

S'au împlinit recent o sută-treizeci de ani de când s'a stins, în satul lui natal, unde fusese nevoit să se întoarcă abandonându-și opera începută, Gheorghe Lazăr, întemeietorul primei școli superioare în limba română.

Prin ideile și prin activitatea sa, Lazăr continuă mișcarea patriotică a școlii ardelene. Ca și înaintașii săi, Micu, Șincai sau Maior, faptele și scrisul acestui înaintaș al culturii noastre sunt pătrunse de un patriotism cald și curat, ce mărturisește dorința de a contribui la ridicarea poporului său.

Fecior de țăran, Gheorghe Lazăr s'a născut la Avrig în 1779. Dragostea de carte și însușirile deosebite în această direcție i-au dat putința, cu prețul unei munci îndârjite, să-și urmeze învățătura întâi la Sibiu și Cluj, apoi la Viena. Pe lângă studiile teologice, a făcut — lucru caracteristic în ce privește pasiunea lui pentru știință — studii de matematică superioară. Cunoștințele sale „matematicești" aveau să-l ajute mai târziu să întemeieze școala dela Sfântul Sava.

Gândirea progresistă a arhidiaconului și profesorului de seminar Lazăr s'a ciocnit de îndată cu atitudinea retrogradă a înaltului cler. De aici, conflictul cu episcopul Moga, conflict care amintește de câte au avut de îndurat la vremea lor Șincai și alții din partea celuilalt episcop retrograd Ioan Bob. Silit să părăsească Ardealul, Lazăr trecu munții, stabilindu-se la București.

Aici începu el să lupte pentru realizarea visului său mai vechi: înființarea unei școli înalte în limba română. Până atunci, cosmopolitismul marilor boieri se manifesta în convingerea că limba cultă nu poate fi decât greaca — româna, limba poporului, fiind socotită cu totul neprielnică pentru înalta învățătură. Greaca juca în această vreme ceeace avea să fie peste câteva zeci de ani franceza pentru „high-life"-ul pestriț. Era limba folosită de stăpânitori, limba în care dregătorii de toate gradele conversau, făceau curte femeilor, scriau versuri. Școli în limba română existau puține, doar pe lângă biserici, și predau cunoștințe sărace.

Pentru a izbândi în țelul său, Lazăr s'a sbătut doi ani. A încercat prin multiple mijloace să dobândească sprijinul minților luminate, nepregetând să redacteze și un manifest în care arăta ce rușine e pentru un popor... „să nu aibă și el o școală mai de treabă, o Academie cu știință chiar în limba maicăi sale, ci să se lase mai slab, mai scăzut și mai batjocorit decât toate celelalte limbi și popoară ale feței pământului..."

Școala dela Sfântul Sava s'a deschis în 1818. Scopul ei principal, datorită căruia Lazăr obținuse concursul unor boieri, era să creeze ingineri hotarnici. Se învăța însă acolo, pe lângă matematici și istorie, geografie, filosofie. Lazăr avea de clădit totul din temelii. Manuale nu existau. Lazăr a alcătuit singur un șir de manuale de istorie, de geografie, de matematici, rămase însă în manuscris. Abia după moartea lui s'a tipărit abecedarul intitulat „Povățuitorul tinerimii". In el, ca și în manifestul scris înainte de deschiderea școlii, găsim din nou afirmată ideea sa că se pot forma oameni de știință români.

Școala dela Sfântul Sava, pe lângă meritul de a fi fost prima școală în care se țineau cursuri în românește, exprima prin țelurile și programul ei de învățământ poziții progresiste — tendința către studiul științelor naturii. Școala aceasta în care se învăța trigonometria ori istoria universală se opunea școlilor boierești de limba greacă, cu caracterul lor abstract și scolastic, rupt de viață.

Din cuvântul scris al lui Gheorghe Lazăr s'au păstrat, în afară de „Povățuitorul tinerimii", două discursuri. Patriotismul luminat se îmbină în ele cu denunțarea vehementă, într'o limbă expresivă și limpede, foarte deosebită de jargonul artificial al latiniștilor de mai târziu, a mizeriei și întunericului în care era ținut poporul său:

„Negreșit i-ar căuta în palaturile cele mari împărătești și i-ar afla în vizuinile și bordeiele cele proaste și încenușate; i-ar căuta în scaunul stăpânirii și i-ar afla amărâți sub jugul robiei, i-ar căuta proslăviți și luminați, și cum i-ar afla? Rupți, goli, amărâți și asemănați dobitoacelor, de tot căzuți în prăpastia orbirei".

Școala lui Lazăr își închise cursurile în 1821. Când în 1822 el încercă s'o redeschidă, se lovi de rezistența sporită a protipendadei. Plin de amărăciune, Lazăr părăsi țara și se întoarse în Ardeal, la Avrig, unde avea să moară peste un an.

Numele și opera lui se păstrează însă vii în rândurile făuritorilor culturii noastre progresiste. Astăzi suntem în măsură să înțelegem și să verificăm adevărul spuselor lui, atunci când cu întemeiată mulțumire și încredere în viitor arăta că „a semănat grâul cel curat și fără neghină".

Silvian IOSIFESCU

Cercetări științifice în regiunea Iași

La numai 5 km. distanță de Iași, pe o terasă a Bahluiului, cu prilejul unor săpături, s'au făcut importante descoperiri arheologice din vremea orânduirii comunei primitive și din perioada prefeudală. La o adâncime de 80 cm., pe o suprafață destul de întinsă, au fost găsite urmele unei vechi așezări omenești. Primele cercetări întreprinse de arheologii filialei din Iași a Academiei, au stabilit că este vorba despre un sat din vremea orânduirii comunei primitive — epoca neolitică, cu o vechime de aproape 4000 de ani.

Obiectele găsite aparțin unei culturi materiale, specifică acelor timpuri, caracterizată prin vase de lut ars, pictate. După vasele găsite, cât și după alte obiecte, această așezare se încadrează în cultura materială denumită Cucuteni, după localitatea cu același nume, situată lângă Tg. Frumos.

Continuându-se săpăturile, alte indicații au venit să confirme presupunerile arheologilor. S'au descoperit astfel resturile arse ale locuințelor construite din chirpici și lut, specifice acelei epoci. Deasemenea s'au descoperit gropi adânci de 1—1,5 m. făcute de locuitori pentru a-și procura lutul necesar construcțiilor de locuințe. Aceste gropi erau apoi întrebuințate pentru depozitarea proviziilor sau a resturilor provenite din vânaturi, ca și a vaselor sparte, oaselor de animale, etc.

In unele din aceste gropi au fost găsite cioburile a numeroase vase de lut ars, pictate. Câteva dintre ele au putut fi refăcute cu precizie de către specialiștii Muzeului de Antichități din Iași.

In apropierea uneia dintre gropi s'a găsit un obiect de aramă, ascuțit la unul din capete, folosit probabil de către locuitori la prelucrarea pieilor. Aceasta constitue o prețioasă indicație în legătură cu una din îndeletnicirile oamenilor din acea vreme. Este interesant de menționat că asemenea descoperiri se mai cunosc pe teritoriul Moldovei ca și în R.S.S. Ucraineană. Descoperirile de acest gen făcute de către arheologi în Ucraina aparțin culturii materiale Tripolie, cu care se înrudește cultura materială Cucuteni. Din aceasta, reiese că încă din acele vremuri oamenii din aceste ținuturi aveau legături între ei.

In aceeași regiune, mai spre Vest, continuându-se săpăturile, a fost descoperită o altă așezare omenească, datând din prima epocă a fierului, de circa 2800 ani vechime. Primele obiecte găsite sunt câteva resturi de vase lucrate cu mâna.

In afară de aceasta, s'au descoperit urmele unui cimitir de pe vremea perioadei prefeudale, secolul III-IV din era noastră. S'au găsit în cimitir schelete în poziție întinsă, diferențiindu-se de scheletele din alte epoci, când corpurile omenești erau înhumate chircite. Până în prezent au fost descoperite 18 morminte; 2 schelete au și fost cercetate. La unul din schelete s'au găsit în dreptul încheieturilor mâinilor două brățări de bronz cu capetele deschise și îngroșate.

Cercetările ce se vor întreprinde de către arheologi sunt menite să stabilească, între altele, modul de viață al oamenilor din Nordul Moldovei în epocile respective. Aceste săpături se încadrează în lucrările inițiate de Academia R.P.R. care din anul 1949, a început vaste cercetări arheologice în Moldova și în special în Valea Jijiei.

N. MUNTEANU

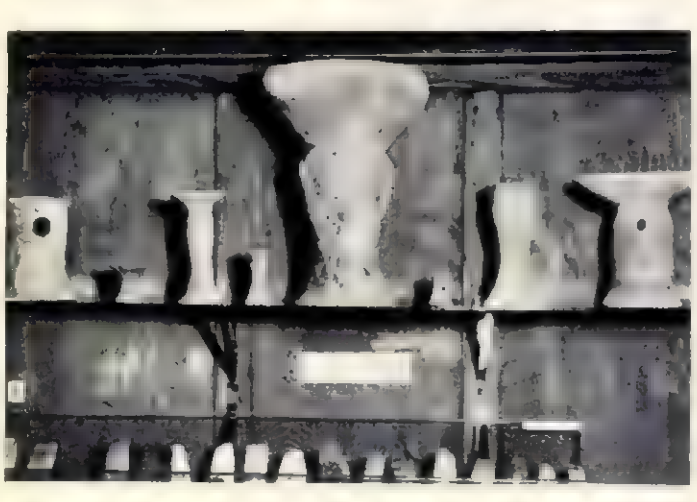

Piese arheologice descoperite cu prilejul săpăturilor făcute în com. Hăbășești-Iași.

SPORTUL CUTEZĂTORILOR

Ai prins a pleca pentru prima oară la munte într'un colectiv alcătuit din tovarăşi de muncă. Drumul până la cabană, ca şi plimbările făcute în împrejurimile ei, întoarcerea plină de veselie şi cântec, toate acestea ţi-au lăsat amintiri de neuitat. Dorinţa de a trăi din nou în mijlocul naturii ţi-a stăruit până ce ai ajuns să faci o altă excursie turistică şi apoi alta. Şi atunci când ai înţeles cu adevărat măreţia muntelui, i-ai devenit prieten credincios. Ai început să mergi pe poteci mai ascunse, mai grele, să te caţări pentru a ajunge în locuri de unde privelişteа-i mai încântătoare, mai dătătoare de mulţumire. Ai ajuns în cele din urmă să cucereşti creste înalte şi piscuri semeţe, să poţi privi de pe unele coame alpine regiuni întinse din mândra noastră ţară. Turismul te-a ajutat să-ţi apropii mai mult tovarăşii de muncă, să cunoşti oameni noi. In acelaş timp te-a ajutat să cunoşti plante noi şi chiar unele vietăţi pe care nu ai fi visat să le întâlneşti vreodată. Datorită lui, ai reuşit să-ţi dai seama mai bine şi de felul în care se va schimba vremea, ai învăţat să te orientezi mai bine pe teren, uneori fără ajutorul unor instrumente de precizie. Mergând mereu la munte, respirând în voie aerul înmiresmat şi rece, străbătând mereu alte văi şi şişturoace, încercându-ţi puterea, curajul şi agilitatea atunci când te-ai căţărat pe stânci, odihnindu-te în poieni şelipind de nestematele florilor alpine, sorbind din şipote apă venită pe fir de stâncă — ai devenit un om mai puternic, mai stăpân pe forţele tale, mai optimist şi mai hotărît în învingerea greutăţilor. Bucuriile ţi s'au înmulţit. La locul de muncă ai început să dai rezultate mai bune.

Şi aşa, tot mereu drumeţ pe căi de munte, ai aflat şi rostul uneia din treptele superioare ale turismului: alpinismul. Nu ţi-a fost greu să-ţi dai seama deco acest sport este numit p bună dreptate de oameni sovietici „sportul Nr. 1" l-ai văzut la început p alpinişti prin gări: tin purtând un echipament spor tiv cu totul special şi ducând cu ei materiale tehnice grele: corzi (frânghii), de diferite dimensiuni, un fel de inele de oţel care se deschid şi se închid cu ajutorul unui arc (carabiniere), ciocane scurte dar având un cap metalic foarte rezistent, cuie late şi lungi, bine ascuţite (pitoane), precum şi multe alte materiale care sunt folosite pentru cătărat. Alpiniştii mai întrebuinţează în escaladele lor şi scăriţe, un fel de ochi mare de frânghie, bine înodat la un capăt, care-i ajută să se sprijine la înaintarea în perete. Costumele lor, după cum ai văzut, sunt confecţionate dintr'un material solid, şi au mai multe buzunare. Bluza este uneori prevăzută cu glugă. In timpul cătăratului, alpinistul e încălţat cu aşa numitele „espadrile". Acestea sunt ghete din piele moale şi suplă, având talpa din pâslă sau dintr'un alt material a cărui aderenţă la stâncă face să crească securitatea alpinistului.

Ai fost şi în Bucegi, desigur. Chiar de curând când te-ai dus să urmăreşti primul campionat de alpinism pe echipe al ţării noastre. Vestea acestei deosebite întreceri sportive nu ţi-a dat pace până ce nu ai ajuns la baza Peretelui Horoabelor, aflat în vecinătatea minunatei Văi a Ialomiţei. La cabanele aflate pe această vestită vale alpină, la „Padina", ca şi la „Colţii", la „Horoabe", ca şi la „Bucegi" şi „Peştera", erau atunci, între 24 şi 31 August, sute şi sute de turişti şi iubitori ai alpinismului veniţi să urmărească desfăşurarea întrecerii cutezătorilor.

Şi după cum eşti şi tu neobosit, prima întrecere alpină a ţării noastre a arătat tuturor spectatorilor maestria cătărătorilor noştri. In primul rând, ai remarcat — ca toată lumea de altfel — că înaintarea în perete s'a făcut în condiţiile unei deosebite grije pentru viaţa omului. Regulamentul competiţiei nu a îngăduit aventura, — atât de frecventă în ţările capitaliste, unde alpinistul, căruia nu i s'au creat nici cele mai elementare condiţii de pregătire tehnică, trebue cu tot dinadinsul să dea „senzaţii tari" chiar cu riscul vieţii sale. Alpiniştii care au luat parte la acest prim campionat de alpinism al ţării noastre au avut, datorită experienţei sovietice, toate condiţiunile tehnice pentru a realiza escalade curgătoare şi pentru a efectua coborîri (rapeluri), în aceleaşi bune condiţiuni. Diferitele prevederi şi obligaţii regulamentare au contribuit şi ele, în bună măsură, la asigurarea securităţii alpiniştilor, la asigurarea desfăşurării întrecerii în cele mai bune condiţiuni.

Ai asistat, apoi, desigur, la festivitatea de închidere a campionatului. Ai avut atunci prilejul să vezi că tricourile de campioni ai ţării au fost îmbrăcate de alpinişti tineri, foarte tineri. Niciunul dintre ei nu trece de 21 de ani. Alpiniştii asociaţiei „Voinţa", câştigătorii acestui campionat pe echipe al R.P.R., au fost felicitaţi, printre alţii şi de unul dintre cei mai buni alpinişti ai patriei noastre, antrenorul echipei Casei Centrale a Armatei, Emilian Cristea. Ai auzit ce li s'a spus: „Aţi fost cei mai îndrăzneţi, cei mai destoinici. Aţi câştigat pe merit întrecerea. Vă urez noi frumoase succese". In imediata apropiere a alpiniştilor dela „Voinţa" s'au situat în clasament şi alţi alpinişti tineri, cei dela „Progresul" şi mulţi alţii care au dovedit calităţi de seamă.

Nu-i aşa că ai plecat din Valea Ialomiţei păstrând convingerea fermă că alpinismul este un sport minunat? Cântă deci şi fă-i pe cât mai mulţi tovarăşi de-ai tăi să înţeleagă acest lucru. Arată-le că această disciplină sportivă le oţeleşte caracterul şi trupul, că-i va ajuta în munca pentru construirea unei vieţi din ce în ce mai frumoase.

H. BOLDUR

Crestele ori cât de abrupte ar fi ele nu constitue un obstacol de netrecut pentru alpinistul încercat. In clişeu: un participant la primul campionat de alpinism pe echipe al ţării noastre efectuează cobo-rîrea în rapel.

In cele mai perfecte condiţii de securitate o tânără participantă execută o traversare în rapel în cadrul acelaşi campionat

ZIUA DE ANTRENAMENT A LUI IOSIF SÂRBU

— răspuns unui cititor —

Tovarășul Berger Iulius, electrician la fabrica „VULCAN" — purtător al insignei G.M.A. gradul I — a adresat o scrisoare redacției noastre prin care ne-a cerut să publicăm un articol despre ziua de antrenament a maestrului emerit al sportului Iosif Sârbu — campion olimpic și recordman mondial de tir.

Atunci când ai scris, dragă cititorule, cerând să ți se împărtășească felul meu de pregătire, te-ai gândit desigur la metodele cărora le datorez acel „400 din 400", prin care am adus patriei primul titlu de campion olimpic.

Trebue să-ți spun dela început că totul se bazează pe muncă.

Incep ziua de antrenament, așa, ca mai toți sportivii, printr'un ușor program de înviorare și prin controlarea bătăilor inimii, a greutății și a dispoziției de antrenament.

După masa de dimineață, pornesc cu arma subsuoară spre poligonul „Dinamo". Aici îmi întâlnesc tovarășii de echipă, trăgătorii Casei Centrale a Armatei. După cercetarea caietului de antrenament, în care am înscrise sarcinile fiecărei zile, îmi pregătesc materialul. De pildă, montez arma pentru poziția de tragere culcat. Din acest moment, toată atenția îmi este îndreptată spre elementele care compun tragerea în diferitele ei etape. Astfel, îmi așed singur patul de pe care am să trag, îmi găsesc cea mai bună poziție, îmi prind cureaua armei, apoi execut câteva exerciții...de încălzire. Deloc curios. Ca orice alt sportiv care trebue să se obișnuiască cu o serie de mișcări din timpul întâlnirii ce urmează, la fel și eu execut, cu cea mai mare atenție, 15-20 de trageri fără cartuș. Așa, încep să-mi îndrept atenția către ținta din față, să-mi stăpânesc respirația, să doresc să fiu cât mai aproape de centrul țintei. Următoarele „trageri" le fac cu ajutorul unei serii de tuburi goale, în acelaș scop și, mai ales, pentru verificarea și revizuirea deprinderilor. Știu că de corecta executare a acestor pregătiri va depinde în mare măsură succesul antrenamentului, succesul participării mele la concursuri. Deabia acum va răsuna din pușca mea, detunătura primului cartuș.

După primele 5-10 focuri, pentru reglaj, încarc arma pentru focurile de efect. Cam din 2 în 2 minute arma trimite în țintă câte un glonte. Numai această tragere durează o oră și 45 de minute! In total, din momentul în care am ajuns la poligon și până la ultimul foc, trec deobicei 3-4 ore. Privind prin lunetă, un tovarăș de echipă îmi anunță rezultatul loviturilor, poziția lor, trecându-le totodată în caietul de antrenament. Este o colaborare de care nu mă pot lipsi și de care nu trebue să se lipsească niciun trăgător. Inainte de a încheia, notez în caiet cu ce cartușe am tras, în ce condiții atmosferice, cât a durat tragerea, rezultatul obținut și, însfârșit, concluziile antrenamentului. Tot acest material va fi de folos elementelor tinere de a căror pregătire mă ocup, iar mie îmi va arăta în orice moment stadiul pregătirii.

Așa îmi petrec deobicei ziua de antrenament.

Ți-am spus toate acestea pentru a face din tine unul din partenerii mei de sport, poate unul din cei care mă vor întrece cândva.

Iosif SÂRBU,
maestru emerit al sportului din R.P.R., campion olimpic și recordman mondial de tir.

Parașutiștii (dela stânga la dreapta): N. Climov, D. Aristov și V. Mariutchin, după ce au stabilit recordul unional pentru aterizare exactă.

EXACT IN CERC

Până de curând parașutistul cobora, fără să conducă parașuta, deplasându-se neputincios în direcția în care bătea vântul. Aterizarea pe locul dinainte stabilit era considerată ca ceva întâmplător.

Dar sportivii sovietici nu sunt dintre acei care să se fi supus — chiar și în această direcție — voinței oarbe a vânturilor. Ei au căutat în permanență să învețe să conducă parașuta și au reușit.

După numeroase experiențe s'a stabilit că scurtarea unor sfori de suspensie provoacă aplecarea cupolei parașutei și permite reglarea exactă a direcției aterizării. De sub acea muche a parașutei care e mai ridicată aerul iese și cupola se deplasează într'o parte cu o viteză de 1—1,5 m. pe secundă. In felul acesta parașutiștii pot să aterizeze în punctul dorit.

Lucrul acesta a permis unor sportivi dela Aeroclubul Central al U.R.S.S. „V.P. Cicalov"—ca maestrul emerit al sportului S. Corobov, maestrul sportului A.Calinin și V. Ivanov — să sară dela o înălțime de 600 m. și să aterizeze la 42,1 metri de centrul unui cerc cu diametrul de 150 metri.

După aceasta, maeștrii sportului C. Lușnicov, D. Jornic și P. Storcenco au aterizat la 32,88 metri de centrul cercului. Dar nici acest rezultat nu a stat mult timp în picioare. O echipă în frunte cu cunoscutul parașutist V. Romaniuc, maestru emerit al sportului, N. Gladcov, maestru emerit al sportului și N. Jucov, maestru al sportului, a obținut un succes și mai mare, aterizând la 30,33 metri de centru. Trei sportivi din Sverdlovsc — A. Storojev, V. Zaharov și D. Muhaciov — au micșorat distanța la 18,17 metri, iar echipa sportivilor DOSAAF, compusă din P. Cosinov, I. Fedcișin și P. Storcienco, maeștri ai sportului, a aterizat la 12,43 metri de centrul cercului.

Un strălucit rezultat a fost obținut de echipa compusă din N. Climov, V. Mariutchin și D. Aristov, maeștri ai sportului, care au sărit dela o înălțime de 1.500 m. și au aterizat la 17,33 m. de centrul cercului.

Echipa compusă din Galina Piasețchi, maestră emerită a sportului, V. Silvestrova, maestră a sportului și A. Mișustina, sărind dela o înălțime de 600 metri, a atins pământul la o distanță de 19,48 m. de centrul cercului.

Aceste trei rezultate au fost omologate de comisia de aviație sportivă a Aeroclubului Central al U.R.S.S. ca noi recorduri unionale

P. STORCIENCO
Maestru al sportului al U.R.S.S.

O FABRICĂ TÂNĂRĂ

La câțiva ani după naționalizare, s'a înființat la Sibiu un mic atelier de articole sportive din lemn. Atelierul de atunci a crescut, s'a dezvoltat și a devenit o adevărată fabrică: „Iprofil Republica".

Această fabrică tânără produce, pentru prima dată în țara noastră, rachete de tenis, schiuri lamelate, crose de hochei obișnuite și lamelate și alte materiale sportive.

Mândria colectivului fabricii de articole sportive din lemn este producția în serie a unui tip de rachetă de tenis, de calitate superioară. Noua rachetă este alcătuită din 27 piese lucrate din lemn special de bună calitate, care îmbinate și încleiate într'un anumit fel, o fac mult mai rezistentă decât unele tipuri de rachete fabricate până acum. Această rachetă de tenis este creația tâmplarului Nagy Adalbert precum și a tehnicianului Hugo Koch, a mecanicului Ewald Paulini și a altor muncitori ai fabricii. Acum, fabrica produce anual mii de rachete. O altă realizare a fabricii este producerea în serie a schiurilor lamelate, rod al inițiativei și străduinței colectivului din care fac parte, printre alții, muncitorul Nagy Adalbert și tehnicianul Hugo Koch.

Realizările colectivului dela „Iprofil Republica" contribue efectiv la înzestrarea sportului cu materiale de calitate superioară.

I. VELOVAN

LA SÂMBĂTA DE JOS

La herghelia din Sâmbăta de Jos ziua de muncă începe la ora șase dimineața. Atunci, din corpul de clădiri albe, așezate pe o colină scundă — odată cu muncitorii care coboară spre grajduri la cai — pornește în obișnuita sa inspecție de fiecare dimineață și maistrul de herghelie Marin Pălăngeanu.

*

El se oprește întâi la grajdul Nr. 1. E văruit proaspăt și strălucește de curățenie. Din boxe îl întâmpină cei șapte armăsari pepinieri — „capii de familie" ai hergheliei. Trupurile lor svelte, de culoarea zăpezii, strălucesc, iar cozile, ca niște fire mătăsoase, n'au o clipă astâmpăr.

In fața boxei Nr. 4, Marin Pălăngeanu s'a oprit.

— I-ați mărit rația lui Siglavy? — întreabă Pălăngeanu pe îngrijitorul de cai.

Calul, auzindu-și numele, a întors capul ; l-a privit atent pe maistru, cu ochii săi umezi și inteligenți, apoi și-a aplecat gâtul frumos arcuit, cu coamă lungă și deasă, spre fânul proaspăt din față.

Acesta este cel mai tânăr cap de familie.

De câte ori trece pe lângă el, Pălăngeanu își amintește de noaptea în care s'a născut Siglavy. A trebuit să alerge atunci în mijlocul nopții până 'n satul vecin după un medic veterinar.

Venirea pe lume a lui Siglavy a adus moartea mamei. Acum, de câte ori îl scoate din grajd și-l privește, spune oamenilor din jurul lui:

— Mama lui era tare frumoasă! Din neastâmpăratul ăsta am scos un lipițan cu care ne putem prezenta și la o olimpiadă.

Intre timp, în țarcurile cu iarbă proaspătă, împrejmuită de un gard alb, au ieșit la plimbare, alături de mamele lor, mânjii tăciunii abia născuți. Ei sburdă, sprinteni, cu câte un căpăstru de sfoară subțire pe cap, pentru a se obișnui din timp cu hamul.

Prin fața țarcului se strecoară printre brazii înalți, Sâmbăta, o apă limpede și vijelioasă. Dincolo de râu, aleargă, liber și plin de voioșie, „tineretul" herghelii — cârlani dela șase luni la trei ani. Aci își trălesc ei anii „adolescenței".

Zilnic, o bună bucată de vreme își petrece în acest sector și doctorul veterinar Baciu, un tânăr înalt, îmbrăcat într'un halat imaculat. El dă o atenție deosebită generației anului 1952; cu acest „contingent" tânăr încep lucrările de perfecționare a rasei lipițane; viitorul cal lipițan va avea talia mai ridicată, va fi bun nu numai pentru călărie, cum era în trecut, ci și pentru tracțiune. Doctorul urmărește cu emoție apariția calităților noi ale mânjilor noi născuți. Fiecărui mânz în parte i se întocmește un act de naștere după care este urmărită creșterea lui.

In timp ce maistrul Pălăngeanu zăbovește prin țarcurile mânjilor, pe manejul din mijlocul herghelii a ieșit la antrenament „contingentul 1949". Cai au fost scoși din grajduri, înhămați la șarete ușoare.

Antrenorul dă un semnal, apasă pe cronometru și caii pornesc în trap mărunt, regulat, pe pista manejului. In urma lor rămân doar noruleți subțiri de praf. Zi de zi ei se obișnuiesc cu zăbala, cu trasul la hulube, cu frâul, se obișnuiesc să răspundă chemărilor omului care îi mână și, treptat, treptat, își pierd din năravurile „copilăriei", devin blânzi și supuși: cresc niște lipițani „instruiți".

Una dintre șarete s'a desprins dintre celelalte și a ajuns prima la sosire. S'a oprit. Teodor Munteanu privește cu bucurie la cronometru.

— Gheorghe, calul tău a făcut 5 secunde mai puțin ca ieri — îi spune el băiatului negricios cu mișcări vioaie.

*

Și caii dau examene... Prin fața comisiei de examinare au trecut în vara acestui an tinerii „contingentului 1949". Cei mai buni lipițani au rămas în herghelia dela Sâmbăta pentru reproducție, iar ceilalți, de care herghelia poate fi deasemenea mândră, au ieșit pe porțile mari de fier, sprijinite de stâlpii groși ca de cetate, luând drumul gospodăriilor colective, al gospodăriilor agricole de stat și al depozitelor de armăsari. Nu va trece mult timp și lipițanul svelt, alb, ager, cu ținută mândră — crescut prin munca neobosită a muncitorilor dela Sâmbăta de Jos — va deveni un cal cunoscut în toate colțurile țării.

Elena RĂDUCU

COCORUL ȘI RACUL

FABULĂ INDIANĂ

Ilustrații de A. POCH

Se afla într'o vale frumoasă un lac liniștit. Trăiau aici și pești, și raci și alte mici vietăți ale apei.

Intr'o zi se ivi pe lac un cocor. Era un vântură-lume nerușinat, căruia — la gândul tuturor bunătăților din lac — îi rădea inima.

Se duse cocorul la bătrânul crocodil, împăratul lacului, și-l întrebă, supus, dacă îi îngăduie să deschidă pe malul împărăției sale, spre binele locuitorilor, un mic negoț cu mirodenii.

Crocodilul își dădu consimțământul, iar cocorul se așeză deîndată, asemeni unui negustător cinstit, pe malul lacului.

Intr'o zi crocodilul muri — și fiii săi, care cu toții ar fi vrut să devie împărați, se luară la bătaie, ucigându-se unul pe altul.

Cocorul, socotind că i-a venit și lui apa la moară, vorbi peștilor și racilor, spunându-le că el ar reda împărăției liniștea și bunăstarea dacă ei l-ar alege împărat. Peștii și racii se învoiră și-l aleseră.

Din clipa aceea Măria Sa Cocorul începu să înghită în fiece zi sumedenie de pești și de raci, cu toate că — de ochii lumii — se arăta foarte grijuliu față de bunăstarea supușilor săi. Dar cu cât mânca mai mult, cu atât mai lacom se făcea.

Și într'o zi îi veni în gând, o viclenie.

Se așeză mâhnit și turburat pe tronul său de pe marginea lacului, și așteptă așa până ce vreo câțiva supuși veniră să-l întrebe ce-i lipsește.

— Doisprezece ani de secetă vor veni și niciun strop de apă nu va mai rămâne în lacul acesta minunat. Imi sângeră inima când mă gândesc la voi — răspunse cocorul. Nu departe de aici, adânc în munte, se află un alt lac, cu multă apă. Aș putea să vă port, câte unul, într'acolo.

— Mii de mulțumiri, prea milostive împărat — strigară, recunoscători și înspăimântați, supușii. De mâine chiar să pornim.

Chiar din ziua următoare, cocorul luă câte-un pește în plisc prefăcându-se a porni spre celălalt lac. Bine înțeles supușii săi nu ajungeau în celălalt lac ci'n burta lacomă a prefăcutului cocor.

Și-așa sosi și ziua în care, peștii fiind cu toții „scăpați", au ajuns racii la rând.

— Hai să pornim — vorbi cocorul către primul rac.

— Cum vrei să mă porți, Măria Ta? întrebă acesta.

— La fel cum am purtat și peștii: în plisc, răspunse cocorul.

Dar racul era mai prevăzător din fire. Știa bine că pliscul nu e departe de stomac. Deaceea îi spuse cocorului:

— Măria Ta, iartă-mă, dar eu sunt fricos. Mi-e teamă că în timpul sborului ai putea să mă scapi din plisc. Dece nu m'aș prinde cu cleștii mei de gâtul Măriei Tale?

Cocorul se gândi că — la urma urmei — lucrul cel mai de seamă era să scoată întâi racul din apă. Deaceea, se învoi.

Racul se agăță cu cleștii de gâtul cocorului și o porniră la drum.

După o vreme, când lacomului cocor i se păru că a cărat îndeajuns racul agățat de gât, se opri pe-o stâncă și-i spuse: „acum dă-ți drumul".

— Dar unde-i apa? întrebă racul.

— Apa? răse batjocoritor cocorul. Singura apă pe aici e cea care mi se adună în plisc când mă gândesc cu câtă plăcere am să te mănânc!

- Măria Ta ești foarte isteț — răspunse racul. Dar nu atât de isteț pe cât ai crezut și nici eu nu-s atât de neghiob pe cât ți-ai închipuit. Du-mă pe dată înapoi, altfel îți retez beregata.

Cocorul își dădu seama că și-a găsit nașul și deaceea vorbi cât se poate de prietenos:

— O, nobile domn rac, eu am glumit doar. Dar voi face cum dorești.

Și purtă racul înapoi, la lacul de baștină.

Când însă îi dădu drumul în apa mică de pe mal, cu gândul să-l înhațe înainte de a se fi putut pierde în adâncuri, simți o durere crâncenă în beregată. Intr'o clipită racul îi retezase gâtul cu cleștii lui ascuțiți.

— Sfârșitul unui împărat rău vine foarte adesea pe neașteptate, spuse racul tovarășilor săi, când le povesti întâmplarea.

In românește
de A. MIRCEA

ŞAH — ŞAH — ŞAH — ŞAH

O frumoasă întâlnire prietenească

Intre 4 şi 7 Septembrie s'a desfăşurat în Capitală cea de-a patra întâlnire internaţională prietenească de şah între echipele de juniori ale R.P.R. şi R.P. Bulgaria.

După cum era de aşteptat, matchul acesta a provocat cel mai mare interes în rândurile şahiştilor noştri, dintre care foarte mulţi au fost prezenţi în zilele de joc în sala Floreasca, pentru a urmări partidele, mutare cu mutare.

Echipa reprezentativă a juniorilor R.P.R. a obţinut o frumoasă victorie, depăşind pe juniorii bulgari cu 13½ : 10½, după ce la jumătatea matchului, aceştia din urmă conduceau cu 6½ : 5½. La obţinerea acestui rezultat valoros au contribuit în mare măsură cele două fete din echipă, Margareta Andreescu şi Maria Albuleţ, care au câştigat toate cele patru partide jucate. Deasemeni, o comportare excelentă au avut tinerii Dunăreanu, Botez, Mititelu şi Suteu, care au jucat partide de certă valoare. Trebue menţionată şi revenirea campionului R.P.R., Victor Ciocâltea, care după ce a pierdut prima partidă, şi-a mobilizat resursele şi a câştigat-o pe a doua printr'un joc bun. Victoria obţinută în această întâlnire internaţională confirmă progresele înregistrate de mişcarea noastră şahistă în ultimii ani. Ea are astăzi în tinerii şahişti care ne-au reprezentat, o rezervă însemnată de forţe noi, care merg acum pe calea însuşirii măestriei şahiste. Iată mai jos, o interesantă partidă din această întâlnire.

Indiana veche

Alb: Mititelu (R.P.R.) Negru: Pekacov (R.P.B.)

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. h3 (O mutare mai puţin uzitată în această poziţie. Mutările obişnuite sunt 5. Cf3, 5. g3 sau 5. Ne2) **5... 0-0 6. Ng5 Cbd7 7. Nd3 e5 8. d5 Ce5** (Impotriva sistemului ales de alb era mai bună organizarea unei contraacţiuni pe flancul damei, cum a procedat Suteu în partida sa cu

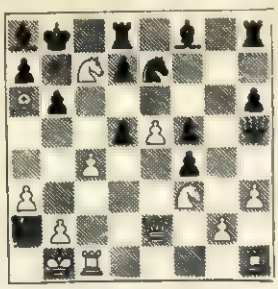

Aianski, din turul II) **9. Cf3 C:d3 + 10. D: d3 Cd7 11. Dd2 Te8 12. 0 - 0 a6 13. Nh6 Nh8 14. Cg5** (Cu aceasta albul începe operaţiile active pe flancul regelui. El pregăteşte înaintarea decisivă a pionilor „e" şi „f". Negrul, care a întârziat cu contra-acţiunea pe flancul damei nu mai reuşeşte să întreprindă ceva efectiv, în timp util) **14...Da5 15. a3** (Pentru a împiedica 15... Db4) **15...b5 16. f4!** (Albul alege calea justă: în interesul atacului el sacrifică un pion, pentru a realiza mai curând străpungerea în centru) **16...b: c4 17.e5!** (Pregăteşte combinaţia care urmează. Negrul trebue să ia pionul, deoarece altfel urmează decisiv e5-e6) **17...d: e5 18.C:f7!** (Vezi diagrama. Cu acest sacrificiu se deschide complect poziţia regelui negru, care rămâne expus unui atac puternic) **18...R: f7 19. f: e5 + Cf6 20. Df4!** (Ameninţă D: c4) **20... Nf5 21.e: f6 e: f6 22. D: c4 Db6 23. Tae1 Tac8 24. g4 Nd7 25. d6 + Ne6 26. T: e6!** (Un nou sacrificiu care decide imediat partida) **26... T: e6 27. Ce4! g5** (Nici alte mutări nu salvează) **28. C: g5 + Rg6 29. Dd3 + şi** negrul a cedat deoarece la 29... R: h6 urmează 30. D: h7 + Rg5 31. Dh5 mat.

O interesantă emisiune de timbre în R. P. Ungară

De curând poşta maghiară a pus în circulaţie o frumoasă serie de timbre de 10 valori, reprezentând aspecte ale faunei R. P. Ungare.

Cele 10 valori, toate destinate pentru „poşta aeriană", sunt următoarele: 20 f. de culoare verde-brun (veverita); 30 f. de culoare brun-roşcat şi sepia (ariciu); 40 f. de culoare verde-brun (iepure de câmp); 50 f. de culoare brun-sepia (nevăstuică); 60 f. de culoare verde-sepia (vidră); 70 f. de culoare verde deschis şi brun-roşcat (vulpe); 80 f. de culoare verde-brun (cerb lopătar); 1 Ft. de culoare verde şi brun-roşcat (căprioară); 1,50 Ft. de culoare galben-negru (mistreţ) şi 2 Ft. de culoare galben-portocaliu şi brun (cerb).

CONCURSUL NOSTRU DE FOTOGRAFII

In cadrul concursului nostru fotografic, numeroşi participanţi sunt preocupaţi ca, prin imaginile fotografice realizate să redea aspecte cât mai variate din viaţa şi lupta oamenilor muncii din ţara noastră pentru construirea socialismului şi apărarea păcii.

Fotografia de sus, executată de tov. Mircea Novac, fotograf amator din Bucureşti, reprezintă pe minerii Ion Feher, şef de brigadă, Petru Feher, stahanovist, decorat cu „Medalia Muncii" şi „Ordinul Muncii" clasa III-a şi Mezei Francisc, stahanovist, trei vrednici constructori de pe şantierul Hidrocentralei „V. I. Lenin" dela Bicaz. Prin munca lor, aceşti harnici mineri apropie ziua în care energia electrică furnizată de această hidrocentrală va trezi la viaţă nouă zeci de sate moldovene şi va pune în mişcare noi fabrici şi uzine ce vor îmbogăţi producţia de bunuri de larg consum pentru poporul nostru muncitor.

Fotografia de jos ne-a fost trimisă de tov. Friedman Nicolae, fotograf profesionist din Bucureşti, care a prins în obiectivul aparatului său momentul când, pe mare, după terminarea lucrului, pescarii de larg se îndreaptă spre nava-bază.

După cum vor observa şi cititorii, cele două imagini prezintă o seamă de calităţi artistice şi tehnice.

Faptul că tovarăşii de mai sus au pus în centrul preocupărilor lor oameni ai muncii sau aspecte din viaţa şi munca lor este o calitate a acestor fotografii. Şi ceilalţi participanţi la concurs vor putea obţine fotografii de valoare artistică, prezentând imagini ale vieţii noi din patria noastră.

Concursul nostru se încheie la 1 Martie 1954.

Reamintim deasemenea că premiile fixate la acest concurs sunt următoarele:

Un premiu I de lei 2.000
Un premiu II de lei 1.200
Un premiu III de lei 500

Cinci premii a câte un abonament pe un an la revista „FLACĂRA".

Toate premiile vor fi însoţite de câte o diplomă.

Concursul „Flacăra"

ELANUL

O liniște adâncă coboară peste taiga adormită.

Din tufișuri apare discret un fel de cerb mare, cu coarnele lățite ca niște lopeți scurte și rotunjite. E un animal lung până la 3 metri, și înalt la greabăn de 2 metri, având o greutate dela 200—300 kilograme. Culoarea sa e cafenie-roșcată. Botul i se prelungește cu niște buze enorme, care atârnă în jos.

Este elanul, cel mai puternic animal din pădurea nordică, de rășinoase, din taiga siberiană, din pădurile nordice ale Europei și Asiei și din pădurile canadiene. In țara noastră elanul nu există astăzi, dar a existat în cuaternar; s'au găsit la noi diferite fosile și coarne rămase dela acest animal.

Elanul își duce viața în cirezi de 15—20 capete, care pasc mai mult în timpul nopții. Mănâncă frunze și muguri de salcie, de mesteacăn, frasin, cetină de molid și pin — ca și coaja și ramurile copacilor tineri, producând astfel pagube pădurilor.

S'a încercat în diferite țări să se domesticească elani tineri. La început animalele păreau că se desvoltă dar apoi slăbeau și mureau.

In Uniunea Sovietică experiențele de genul acesta au fost încununate cu un succes deplin și astăzi elanul este considerat în taigă un animal domestic, întocmai ca și renul.

Prof **Raul CĂLINESCU**

METAGRAMĂ

(3 puncte)

Dintr'o stâncă de calcar
Iese-un animal polar;
O schimbare dacă-i faci,
Intr'o pastă îl prefaci.

BIVERBUL BIROCRATULUI

(4,5)

(1 punct)

VOMEA

CRIPTOGRAFIE

(3,3,3,4)

(1 punct)

XAXA

MONOVERB

(4—8)

(3 puncte)

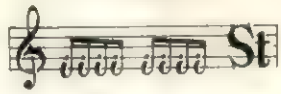

CRIPTOGRAFIE

(5,2,5,5)

(2 puncte)

METAGRAMĂ

(3 puncte)

Iei vopsea dintr'un pachet
Și-o transformi într'un poet
Vezi însă că de greșești,
Un obstacol nimerești...

MONOVERB

(9—11)

(1 punct)

TKR

MONOVERB LOCATIV

(5 - 8)

(1 punct)

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

(15 puncte)

ORIZONTAL: 2) Literatura noastră se mândrește cu el. — Autorul pieselor „Hoții", „Intrigă și iubire", ș.a. 5) Scriitor sovietic ale cărui cărți sunt îndrăgite de oamenii muncii din țara noastră. — Titan al literaturii ruse și mondiale. 7) Cântăreț al luptei poporului francez. — Poet clasic rus, autorul poemului „Demonul". — Iscălesc. 9) L-a interpretat Septimiu Sever. — A scris „Unchiul Vania". 10) Cronicar moldovean. 12) Hangiță din cărțile lui M. Sadoveanu. — Insuflețit. 14) Cântat de Odobescu. 15) Cântăreț antic al cărui loc de naștere l-au disputat șapte cetăți. — Bidiviu mitologic. 17) A scris poemul „Lazăr dela Rusca". — Ceahlăul prozei românești. — Autorul „Comediei umane". 19) Nică-al lui Ștefan a Petrei din Humulești. — Lae-bucălae. 22) A scris „Neînfrânții" și „Donbass". — Visător.

VERTICAL: 2) ... din copilărie. — Poet clasic rus, vestitor al furtunii. 5) Gen al literaturii dramatice. — Clasic al satirei. 7) Cu condeiul. — Nici nuvelist, nici poet, nici dramaturg. — Don..., unul din eroii lui Victor Hugo. 9) Personaj legendar creat în ghettoul Pragăi medievale. — Pe alături de plopii fără de soț. 10) Ca la teatru. 12) Autorul înflăcăratei poezii „Noi vrem pământ". — A scris „Tovarăși de drum". 14) Ritmat. 15) A scris romanul „La capătul nopții". — Străvechi. 17) Extrase. — Doi dintre eroii lui s'au luptat cu morile de vânt. — Fabulist rus. 19) Erou din Crasnodon. — Oameni de știință. 22) Polevoi l-a făcut cunoscut și iubit de milioane de cititori. — Erou al lui Daudet, originar din Tarascon.

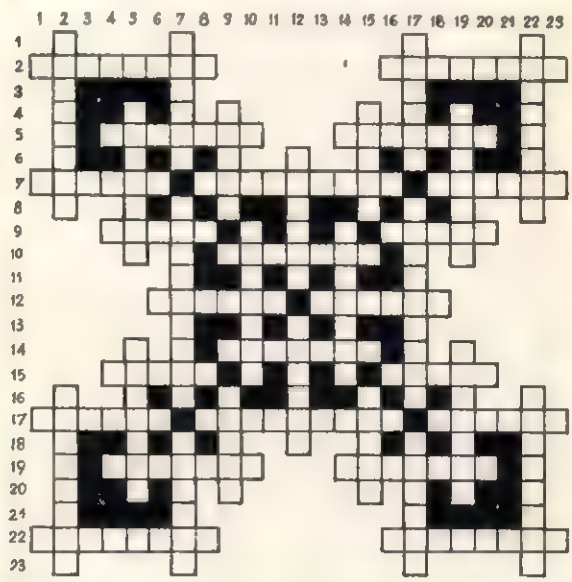

POEȚII NOȘTRI

Cine sunt autorii următoarelor versuri, și care sunt titlurile poeziilor din care ele au fost spicuite?

Pentru fiecare răspuns exact se acordă câte două puncte.

●

Va fi o toamnă grasă și doldora de rod!
Hambare ghiftuite de grâne or să geamă,
Și burți pântecoase s'or grămădi la cramă,
Și cântece voioase vor crește din norod.

●

Octombrie, tovarăși...
Ciudoți mai sunt poeții:
Ei spun că-i primăvară
Când sus pe cer, nămeții
De plumb, se-adună iarăși
Vârtejuri, frig și brumă...
Dar, nu greșește visul,
Și nu greșesc poeții.

●

Dacă gonesc din urmă nori de smoală,
Cu tunete și biciuri de lumină,
E că le vreau, pe mâne când se scoală,
Copiilor, o zare mai senină.

COPERTA I-a: Cules de mere la Gospodăria de Stat Lăicâ (regiunea Pitești). Recolta a fost abundentă. In fotografia noastră: tânăra frunțașe Niculina Popescu.

COPERTA IV-a: Loc de munte în Carpați

REDACȚIA: BUCUREȘTI Casa Poștală 56 PIAȚA SCÂNTEII Tel. 7.60.10 int. 1787

ABONAMENTE: la oficiile poștale din țară și la oficiile raionale de difuzare a presei.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei.

Imprimat la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

Moda

1. Demi din stofă moale al cărui guler e croit din aceeaşi bucată cu mânecă raglan. Mânecile sunt strânse în manşete şi au câte trei pense necălcate.

2. Tatorul pepit are garnitură în verif, gulerul şi manşetele de catifee.

3. Fustă-rochie care se poate purta cu diferite bluze şi pulovere.

4. La această rochie de fetiţă cerculeţele corsajului se continuă desfăcute.

5. Rochie elegantă din mătase grea sau stofă, cu cerculeţe pe plastică şi mânecă raglan. Cordonul e croit din aceeaşi bucată cu fusta.

Prețul 1,50 lei

38969

FLACĂRA

Nr. 13 — 15 OCTOMBRIE 1963

Mai mult, mai repede, mai bine!

Cântec marș

Versurile: ȘTEFAN TITA

Muzica: ELLY ROMAN

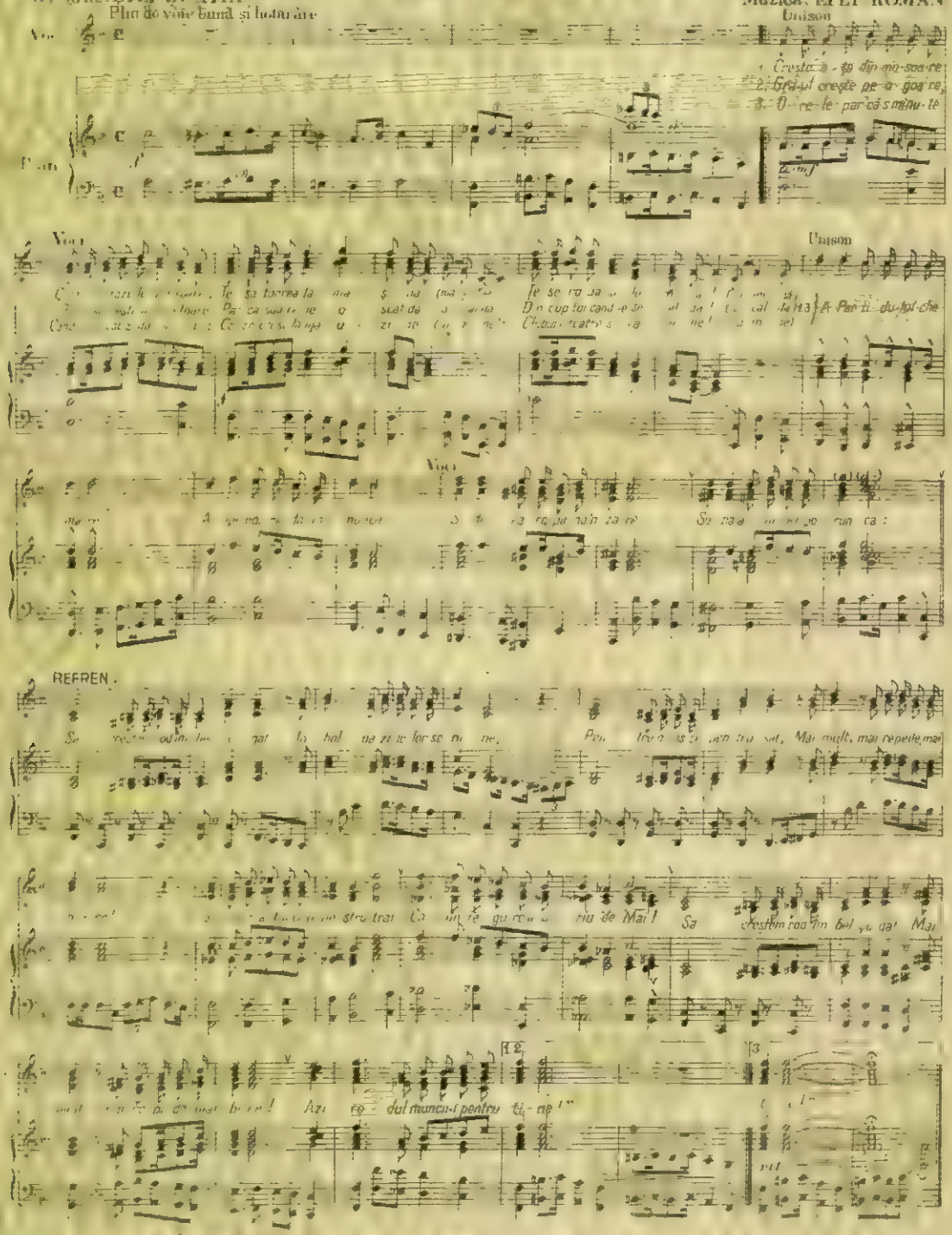

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 13 (21) 15 OCTOMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

Ansamblul de Stat de cântece și dansuri populare din Ural, care a prezentat o serie de spectacole în cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice.

SĂRBĂTOAREA MARII PRIETENII

A devenit o tradiție, scumpă oamenilor muncii din patria noastră, sărbătorirea în fiecare an a Lunii Prieteniei Româno-Sovietice.

Fierbinte este prietenia ce leagă poporul nostru de poporul sovietic. Despre rădăcinile adânci ale acestei prietenii vorbesc și bătrânele hrisoave și marile biruințe ale zilelor noastre. De departe, din negurile veacurilor, se desprind luminoase paginile marii prietenii. Luptele duse umăr la umăr de ostașii ruși și români împotriva cotropitorilor otomani; lumina cărții, adusă de tiparnițile venite — primele în țara noastră — dela prietenii din răsărit; cucerirea în 1877 a independenței de stat a României și zdrobirea jugului turcesc; ajutorul dat dezvoltării mișcării muncitorești din patria noastră, — iată câteva dintre numeroasele dovezi ale sprijinului nemăsurat pe care poporul nostru l-a primit dealungul secolelor dela poporul-frate rus. Acest sprijin a căpătat un conținut și mai adânc după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, care a smuls popoarele fostului imperiu țarist de sub jugul imperialist, deschizând în acelaș timp o nouă eră în istoria omenirii. Poporul român a cunoscut din plin acest sprijin frățesc când, la 23 August 1944, vitejii ostași sovietici au eliberat pământul țării de sub jugul fascist. Massele populare și-au văzut împlinit visul de veacuri: patria noastră și-a cucerit cu sprijinul sovietic adevărata independență națională, poporul român devenind — pentru prima oară în istoria sa — stăpân pe soarta sa, pe viața și viitorul său.

Ajutorul internaționalist pe care U.R.S.S. ni l-a acordat în permanență, a crescut din an în an. Numai un stat socialist poate da unui alt stat un ajutor multilateral atât de puternic și desinteresat cum este ajutorul pe care Uniunea Sovietică îl dă patriei noastre. El se manifestă pe tărâmul economic ca și pe cel tehnic, pe cel diplomatic și politic, ca și pe cel științific sau cultural. Nu există colț cât de îndepărtat din țara noastră unde să nu fie prezente semnele marii prietenii. În fiecare uzină utilată cu minunate mașini sovietice; în fiecare gospodărie de stat sau colectivă unde se obțin recolte bogate prin aplicarea experienței sovietice; în fiecare lăcaș de învățământ, de știință sau de artă unde raze din soarele dătător de viață al culturii sovietice fac să strălucească belșug de cultură și în patria noastră; în fiecare cămin în care copiii celor ce muncesc cresc frumoși și zdraveni — pretutindeni se văd roadele prieteniei poporului nostru cu poporul sovietic, roadele sprijinului primit din partea Țării Socialismului.

Cu frățescul ajutor al Uniunii Sovietice a obținut și obține clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, sub conducerea Partidului Muncitoresc Român, numeroase succese în dezvoltarea industriei grele, în mărirea producției de mărfuri de larg consum, în ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc. În lupta pentru făurirea bunelstări a poporului muncitor, unitatea indisolubilă dintre partid, guvern și popor și sprijinul sovietic constituie chezășia înlăturării din calea celor ce muncesc a oricăror greutăți, chezășia victoriei socialismului în Republica noastră Populară.

Acum, în Luna Prieteniei Româno-Sovietice, poporul nostru are oaspeți dragi: delegații de oameni de artă și cultură, stahanoviști, tehnicieni din industria și agricultura U.R.S.S. Solii poporului constructor al comunismului care ne vizitează țara se apropie cu interes de realizările poporului nostru muncitor. Membrii delegației sovietice merg prin fabrici și uzine, prin instituții de știință, artă și cultură, în mijlocul activiștilor din organizațiile obștești, printre țăranii din întovărășiri și gospodării agricole colective, printre muncitorii din gospodăriile agricole de stat și S.M.T.-uri. Peste tot ei stau de vorbă cu oamenii muncii, împărtășindu-le din nesecata comoară a experienței, științei, tehnicii și culturii sovietice. Pentru cei ce muncesc în patria noastră, aceste vizite constituie un minunat prilej de a-și însuși cât mai multe din bogata experiență sovietică, de a cunoaște mărețele victorii ale poporului sovietic, ziditorul comunismului.

Veșnic recunoscători marelui popor sovietic, oamenii muncii din țara noastră, alături de toți oamenii cinstiți din lumea întreagă, iubesc din toată inima Uniunea Sovietică, bastionul păcii, libertății și securității popoarelor. Alături de sutele de milioane de oameni iubitori de pace din toate țările și continentele, poporul nostru sprijină politica externă a Uniunii Sovietice, inițiativele ei pentru destinderea încordării internaționale, pentru rezolvarea prin tratative a tuturor problemelor litigioase. Omenirea iubitoare de pace înfierează politica de forță a imperialiștilor americani și o condamnă eșecului.

Poporul patriei noastre, activ luptător pentru pace, sărbătorește Luna Prieteniei Româno-Sovietice hotărît să-și făurească o viață tot mai luminoasă, cu ajutorul frățesc și după exemplul minunat al celui mai înaintat popor din lume, poporul sovietic.

SORTIMENTE

Inginerii Mihai Baldovin și Șonc Dumitru dela Ministerul Industriei Lemnului se străduesc să creeze machete după care fabricile vor produce mobilă trainică, artistic lucrată, așa cum o așteaptă cumpărătorii. Iată-i revăzând machetele, pentru a da un profil și mai atrăgător noilor tipuri de mobilă.

La fabrica „Zarea" se experimentează un nou tip de băutură

Având și o oarecare tărie alcoolică, ea este un răcoritor plăcut la gust, spumos și acidulat. Iată-l pe muncitorul Ion B. Constantin capsulând la mașină sticle cu noul produs.

La magazinul „Ferometal" din Ferentari a sosit sticlărie și veselă nouă. Niculina Lunțeanu, care locuiește într'unul din blocurile muncitorești, a venit să-și cumpere un servici de porțelan. Dar paharele de cristal sunt și ele îmbietoare...

Solii timpurii ai iernii în Magazinul Universal „Victoria": haine de blană de un model nou, călduroase, elegante și trainice

„Mai mult, mai bun, și mai eftin!" nu e o lozincă complectă. In fața muncitorilor din industria producătoare de bunuri de larg consum partidul pune încă o sarcină de seamă: aceea de a asigura lărgirea și îmbunătățirea sortimentelor, în așa fel încât să satisfacă cerințele unui nivel de trai în continuă creștere, să corespundă necesităților sporite de confort, gustului și dragostei de frumos a celor ce muncesc. Un nou fel de biscuit, un nou model de confecții sau un nou tip de mobilă, un produs proaspăt al industriei cosmetice — sunt lucruri ce dau vieții de toate zilele o notă plăcută, sunt dovezi de ridicare necontenită a nivelului de trai.

Din întreg cuprinsul țării vin tot mai des știri despre strădania muncitorilor de a lărgi varietatea produselor: inițiativa creatoare pusă în slujba consumatorilor — oamenii muncii — își arată, zi de zi, roadele. O veste dela Oradea anunță de pildă noile produse ale Intreprinderii Metalo-Chimice din localitate: mașini de gătit și de tocat nuci, spițe de biciclete și frigorifere, ceară de parchet și cerneală, furaje artificiale pentru porci fabricate din reziduri dela fabrica de bere... In ramura textilelor, muncitorii uzinei fruntașe „7 Noembrie" din Capitală își concretizează strădania de a pune la îndemâna consumatorilor sortimente cât mai variate, prin experimentarea a 20 noi modele de țesături. In industria alimentară, muncitorii dela fabrica „Delta" din Tulcea produc 70 sortimente noi de conserve de pește, cei dela fabrica „București" din Capitală lucrează noi sortimente de bomboane de ciocolată. Muncitorii din industria producătoare de bunuri de larg consum pun la dispoziția populației muncitoare produse tot mai multe.

Succesele lor — din care înfățișăm alăturat câteva — exprimă hotărîrea lor nestrămutată de a da viața sarcinii încredințate de partid, sarcina de a lupta pentru ca traiul poporului muncitor să devină tot mai îndestulat și mai plăcut.

Un aparat de radio mai bun înseamnă o muzică mai clară, mai plăcută. La „Radio Popular" se construește în prezent un nou model al cunoscutului aparat de radio tip „Pionier".

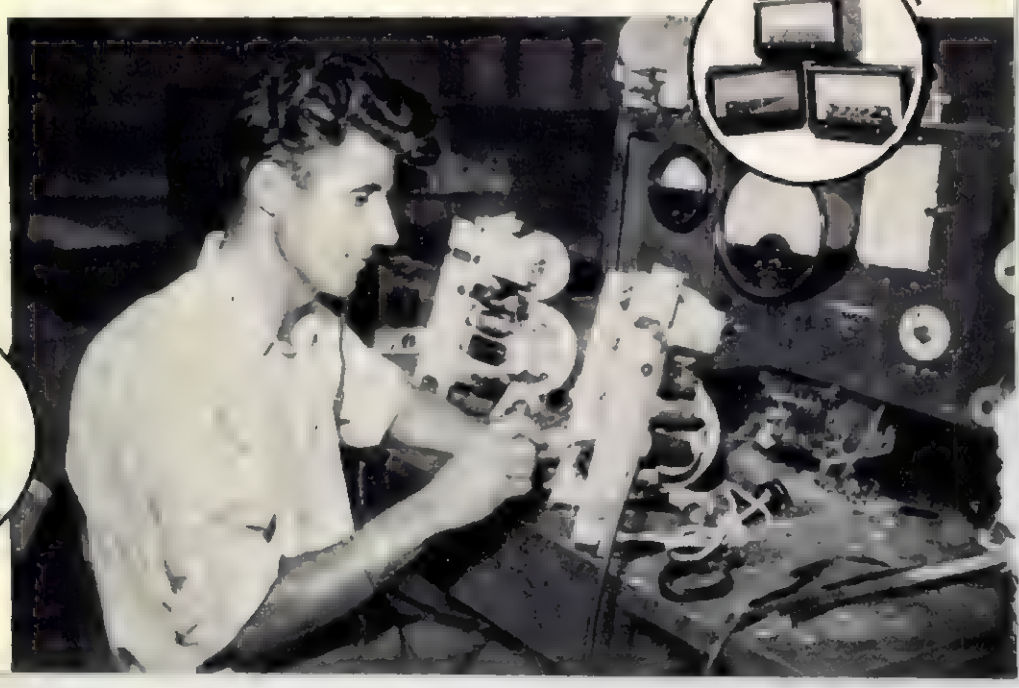

NOI

Jucătorul Fodor Alexandru dela Casa Centrală a Armatei se va antrena astăzi, încălțat cu ghete de baschet de un nou tip, fabricate în țara noastră. O încălțăminte specială, bună, comodă, nu poate decât să ajute succesul unui sportiv.

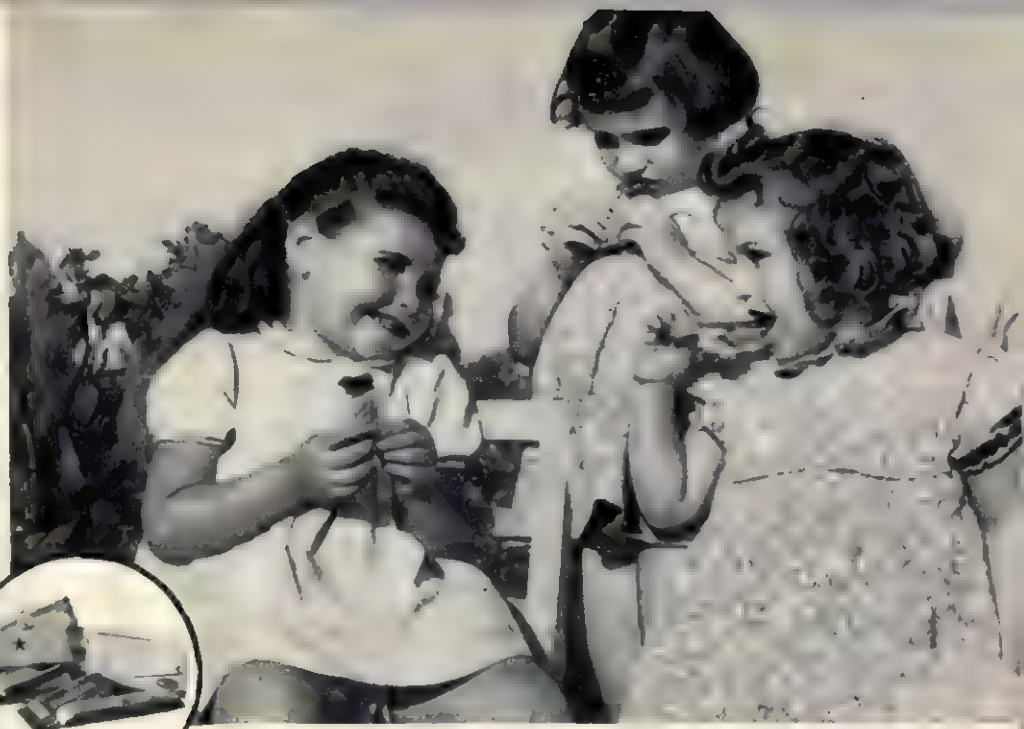

Un nou sortiment de ciocolată, fabricat de întreprinderile noastre de produse din zahăr. După cum se vede, aceste trei fetițe dela căminul de zi al Fabricii de Confecții „Gheorghe Gheorghiu-Dej" găsesc că ciocolata e delicioasă...

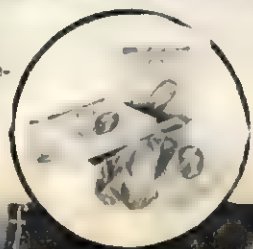

La început un produs obținut prin distilarea huilei, mai târziu — rășină sintetică și acum... ciorapi în rafturile magazinelor, la dispoziția cumpărătoarelor. Tehnica sovietică înaintată a ajutat la fabricarea și în țara noastră a capronului, material sintetic mult mai rezistent decât mătasea naturală.

Munca laborantului Nicolae Ionescu cere multă pricepere și grijă. El stabilește calitățile nutritive ale unei noi probe de „pâine intermediară", un nou fel de pâine care se studiază în prezent la fabrica „Constantin David" din Capitală. Având o culoare ce se apropie de cea a pâinii albe, „pâinea intermediară" se va bucura de calități nutritive superioare pâinii negre fabricate în prezent.

Un nou și frumos model de pantof stârnește desigur vii comentarii. Dacă pantoful este fabricat în întreprinderea în care lucrezi — cum se întâmplă în cazul de față — se înțelege că ești și mândru așa cum sunt pe drept muncitoarele Elena Olteanu, Rodica Dumitrașcu și Elena Gheorghe dela fabrica „Kirov", care au contribuit și ele la această mică izbândă.

Prin livezile și ogoarele patriei

de Silviu PODINĂ

Lanurile foșnitoare de porumb cu știuleții copți și grei, livezile nesfârșite desfășurându-și belșugul de fructe pârguite, culturile de bumbac cu capsulele gata să plesnească, ogoarele cu pământul răscolit și întors de fierul plugului, au un farmec nespus în aceste zile de toamnă blândă când cerul mai rămâne încă albastru și curat ca azurul, când soarele domolit poleiește totul în aur; mâini harnice au muncit neobosit o primăvară și-o vară, și-acum iată că toamna a adus răsplata străduinței: rodul bogat al ogoarelor, al grădinilor și livezilor.

Căruța mă poartă pe șoseaua ce se strecoară printre dealuri, pe valea Dâmboviței. Drumul trece pe lângă livezile Gospodăriei de Stat din Lăicăi. Pe coastele domoale se rânduiesc șiruri nesfârșite de pomi; crăcile lor mlădioase se arcuiesc sub povara rodului, se pleacă spre pământ ca niște ciorchini neobișnuit de mari: ciorchini de prune suflate cu praf de argint, ciorchini de pere galbene ori de mere îmbujorate de dogoarea soarelui. Crăcile încărcate peste puterile lor sunt sprijinite de prăjini așezate de mâini grijulii; o pădure întreagă de prăjini, căci aproape fiecare cracă are nevoie de sprijin...

Căruțașul mă cercetează cu coada ochiului.

— Ei, ce spui, tovarășe, de livezile gospodăriei noastre?

Până să-mi exprim în cuvinte admirația, el începe din nou:

— Gospodăria noastră pomicolă are cele mai frumoase livezi din tot Muscelul!

Ajung în dreptul unei livezi de pruni ce cuprinde un deal întreg. Dintre pomi răzbate zvon de cântece pline de veselie, de tinerețe: stoluri de fete sunt risipite printre pruni, adună fructele în coșuri de nuele și când acestea se umplu, le ridică pe umeri și le poartă spre mijlocul livezii. Sunt tinere din brigada lui Ion Popescu. Unele adună, altele sortează și spală prunele, apoi le pun în butoaie, pentru conservare.

— Le conservăm chiar aici, în livadă, — îmi spune brigadierul. Le băgăm în butoaie și le tratăm cu bioxid de sulf. Așa se păstrează proaspete vreme îndelungată și fabricile de marmeladă au materie primă luată ca din pom tot timpul anului. Numai fabrica din Focșani va primi dela noi zece vagoane de materie primă de calitatea întâia! Pe lângă aceasta, gospodăria o să dea pentru aprovizionarea populației încă 13 vagoane de prune uscate.

Dela pruni mă duc la livada de meri a gospodăriei, de lângă marginea satului Malu cu Flori. Aceleași cântece ale bucuriei culesului răsună și aici: pomii sunt împresurați de culegători. De departe livada pare semănată cu flori mari, albe: sunt lăzi de scânduri, căptușite pe dinăuntru cu paie și cu pânză pentru ca merele să stea în ele ca'ntr'un pat moale, să nu capete nici cea mai mică vătămătură.

Printre culegători, îl întâlnesc pe inginerul agronom Ion Stoica, un tânăr înalt și vesel. A venit la gospodărie acum doi ani, de pe băncile facultății. Acum trece dela un culegător la altul, colindă toată livada, se oprește, dă îndrumări. Și îndrumările-i sunt ascultate. Fiecare măr e cules cu mâna, așezat în coș, iar din coș în ladă, cu atâta grijă încât îți vine să crezi că se culeg nu mere, ci ouă...

Merg împreună cu agronomul dealungul livezii. Ne oprim în fața unor lăzi pline. Tânărul le mângâie cu privirea. Ia două mere, le cercetează atent, apoi mi le arată:

— Le vezi cât sunt de frumoase? N'au nicio înțepătură de paraziți, nicio boală. Vrem să ajungă tot așa de frumoase și la consumatori. Deaceea le culegem cu atâta grije...

Îmi vorbește apoi despre soiurile de fructe cultivate în gospodărie, despre lupta cu nenumărații paraziți vătămători — dușmani înverșunați ai livezilor — despre faptul că gospodăria va recolta în toamna aceasta aproape 80 de mii de kilograme de mere...

În fața noastră, urcată pe o scară, o fată voinică, oacheșă, culege și cântă de zor.

— E Viorica Tămârjan, fata căruțașului — îmi spune agronomul. Bătrânul se poate făli cu ea. E una din cele mai bune eleve ale școlii medii din Breaza, iar acum, în vacanță, una dintre cele mai harnice culegătoare.

— Vezi, nu mai cânta atât că faci concurență privighetorilor! — îi strigă pornit pe glumă agronomul.

— Nu râde de mine, tovarășe inginer! — răspunde fata, roșindu-se. Nu râde, pentrucă tot cântând mi-am făcut până'acum norma pe ziua de astăzi, și până'n seară

E bun altoiul, Lanuțo! Peste trei-patru ani din nuielușa asta, o să iasă la creșe c'abia o să le poți duce cu coșul...

La unul din centrele de pulpare a prunelor dela Gospodăria de Stat din Lăicăi. A început prelucrarea recoltei anului 1953.

mai dau o jumătate de normă! Şi apoi dece n'aş cânta? Doar e culesul în livezile noastre!

Pepiniera — „grădiniţa noastră de copii"— cum îi spune în glumă Spiridon Ganţă, directorul adjunct al gospodăriei, se întinde în lunca Dâmboviţei, lângă satul Izvoarele. Dincolo de gardul înalt de şipci, cresc în voie sute de mii de nueluşe, aliniate în rânduri drepte şi dese. Meri, peri, vişini, cireşi sălbatici. Altoitul e în toi: în toamna asta se altoiesc 160.000 de vlăstare. Pepiniera creşte puieţi şi pentru livezile gospodăriilor colective din jur, şi pentru ţăranii muncitori din Lăicăi, Malu cu Flori, Ungureni, Izvoarele. În livezile multora rodesc acum pomi de soiuri alese, luaţi dela Gospodăria de Stat în toamnele ce-au trecut.

— În toamna asta, spune altoitorul Gheorghe Popescu, vom planta la Bărbuleţ încă 50 de hectare cu puieţi altoiţi. Peste trei ani vom avea şi acolo o livadă pe rod, cu fructe de soi...

La îndemnul lui, m'am dus apoi s'o văd la lucru pe cea mai tânără muncitoare a pepinierei, pe Elena Dincă. E harnică foc fetişcana asta de 16 ani: într'o singură zi altoieşte 600 de puieţi. N'a urmat încă nicio şcoală de pomicultură, dar a îndrăgit pomii şi asta a făcut-o să se apuce să înveţe cum să-i crească, aici, în pepiniera gospodăriei.

*

Pe şoseaua ce însoţeşte firul văii Dâmboviţei, scârţâie căruţe încărcate cu lăzi, cu coşuri, cu ciubere pline cu fructe. Toţi gospodarii îşi adună în zilele acestea roadele.

Şi familia ţăranului muncitor Victor Popescu din satul Malu cu Flori s'a apucat să-şi strângă fructele din grădina de lângă casă. Grădina nu-i mare dar are o frumuseţe de pruni şi de meri.

— N'au fost ei totdeauna aşa de arătoşi, începe să povestească gospodarul despre pruni. Până acum câţiva ani îi lăsam în voia soartei, iar la cules îi băteam cu prăjina de le rupeam toate mlădiţele roditoare. Apoi ne miram că anul următor rămâneau sterpi. Pe atunci nimeni nu se gândea să ne înveţe că n'ai voie să baţi pomul, că are şi el viaţa lui, că suferă şi el dacă-l răneşti şi când e bolnav nu poate să rodească...

Ne preumblăm prin grădină. Victor Popescu îşi urmează povestirea. Îmi vorbeşte despre agronomul dela Câmpulung care a tot venit prin sat şi a învăţat oamenii cum trebue prăşit porumbul, cum trebuiesc crescuţi pomii, dar îmi vorbeşte mai ales de Gospodăria de Stat de unde a primit mare ajutor. Agronomul gospodăriei a venit la el să-i vadă grădina, a cercetat fiecare pom ca un doctor, să-i descopere beteşugurile, şi l-a spus cum să-i lecuiască.

— Acum şi feciorul meu cel mare e tot un fel de agronom — urmează el. A isprăvit şcoala medie tehnică agricolă. A învăţat patru ani cu bursa dela stat; n'am cheltuit cu el niciun ban. Acum lucrează la Gostatul din Stolnici. Când vine acasă, el e profesorul şi eu şcolarul... După sfaturile celorlalţi agronomi şi ale lui am început să-mi lucrez cele trei pogoane aşa cum scrie la carte şi am izbutit să strâng din an în an tot mai multe roade; şi bucate şi poame. Anul ăsta, de pildă, pot să şi vând din poame; am vândut până acum la cooperativă 320 kilograme de prune şi am cumpărat în schimb haine copiilor. Şi din mere mă gândesc să vând o parte cooperativei, că o să-mi rămână destule şi pentru casă...

*

Am călătorit mulţi kilometri până aici, pe meleagurile de miază-noapte ale Moldovei şi pretutindeni, din goana trenului, mi s'au arătat fulgerător în faţă, crâmpee de muncă şi viaţă clocotitoare, în toamna plină de rod: fete vesele ce se opreau din cules, printre aracii viilor, şi salutau cu năframe şi chiote trenul şi călătorii; căruţe ce descărcau în curţi grămezile aurii de ştiuleţi de porumb proaspăt cules; tractoare răsturnând brazdele pentru pâinea anului viitor, turme şi cirezi păscând leneşe pe islazurile încă verzi...

Un asemenea crâmpei din viaţa şi munca clocotitoare, plină de roade, ce se desfăşoară pe întinsul ogoarelor patriei, l-am aflat şi la S.M.T.-ul din Albeşti-Suceava.

Când am intrat pe poartă, şoferul tocmai pornea motorul autocamionului. Directorul Iohan Henic şi Petru Grosu, secretarul organizaţiei de partid, erau gata de plecare.

Tovarăşe preşedinte, să n'ai grije! Vă ieşi arătură aşa cum scrie la carte: adâncă, bună, fără goluri...

— Avem o consfătuire cu colectiviştii şi am scump la vorbă. Îl întreb cum stă cu planul.

— În campania de vară l-am depăşit cu 32 la sută, iar acum în toamnă, o să vedem...

La Iureşti, la consfătuire, colectiviştii au spus că brigada a doua de tractoare a fost reazimul de nădejde al gospodăriei şi în primăvară, şi în vară, şi este şi acuma, în campania de toamnă. Dar din cele spuse de colectiviştii şi semetiştii, a reieşit că mai sunt încă multe de făcut pentru ca munca să meargă bine. Miron Dumitru s'a ridicat şi a cerut ca gospodăria să organizeze recepţionarea lucrărilor brigăzii, în fiecare zi.

— Iar dacă vor fi necorespunzătoare, le vom face din nou, pe socoteala noastră, a adăugat directorul Iohan Henic.

La auzul acestor cuvinte, Miron a zâmbit şi a spus doar atât:

— Aşa ceva n'o să se întâmple la brigada noastră!

La întoarcere, directorul m'a încredinţat că Miron Dumitru nu aruncă niciodată vorbe în vânt. În curând va fi confirmat stahanovist.

Până să ajungem la S. M. T., pe drum, am vorbit despre graficul sarcinilor pentru fiecare brigadă, despre contractele ce trebuesc încheiate cu ţăranii individuali pentru lucrările de toamnă, despre reparaţiile ce trebuesc făcute. În spatele sediului S.M.T.-ului e un şantier: clădiri de cărămidă roşie încă neacoperite, grămezi de ţiglă, de grinzi şi scânduri. Lemnarii şi zidarii trebăluiesc grăbiţi. Cu planul în mână, directorul îmi vorbeşte despre rostul fiecărei clădiri ce se construeşte.

— Statul ne dă mare ajutor să întărim Staţiunea noastră. Aici — arată el cu mâna — este atelierul mecanic plănuit după un model sovietic. Va fi înzestrat cu cel mai modern utilaj. O să albă săli de montaj, demontaj, strungărie, ajustură, sudură, birou tehnic şi o mică uzină electrică. Pentru

S.M.T.-ul din Albeşti devine din ce în ce mai puternic, mai bine înzestrat. Meşterul Gheorghe Raţoi dă explicaţii directorului, directorului-adjunct politic şi secretarului organizaţiei de bază, cu privire la felul cum este îndeplinit planul de construcţii din cadrul Staţiunii.

...A fost un porumb ce păduroa şi a dat rod bogat: aşa ce vedea individualii la colectiviştii din Scorţaru-Vechi...

piesele grele vom avea și o macara rulantă. În Decembrie, în fiecare încăpere se va lucra din plin... Clădirea de alături este cantina. Va avea o capacitate de 150 de persoane, și va fi gata curând... În partea cealaltă, pe coastă — vezi? — lângă cele trei remize se mai construiesc trei. Vom avea astfel adăpost bun pentru cele 60 de batoze ale noastre. Căci 60 avem acum, cu cele 30 pe care le-am primit în primăvară dela uzinele „Tudor-Vladimirescu" din București... Clădirile din față, de lângă șosea, sunt locuințe pentru familiile muncitorilor noștri. Unii se vor muta în ele încă în iarna asta. Vom mai construi și un cămin pentru tractoriștii necăsătoriți... Se va schimba dela o zi la alta fața Stațiunii noastre. Am fost înștiințat că primim în toamna asta și K. D.-uri noinoute. După cum a arătat tovarășul Gheorghiu-Dej, partidul are grijă să ne înzestreze. Să vezi cum o să mai muncim, cum o s'arate Stațiunea.

Directorul vorbea despre viitorul S.M.T.-ului în cuvinte neăutate, dar cu însuflețire, cu siguranță...

■

— Vezi tovarășe? Până în 1950 aici a fost câmp gol. Tot ce vezi s'a construit numai în trei ani: grajdul ăsta lung de o sută de metri, remizele, cotețele pentru porci, pentru păsări, saivanul oilor, magazia de cereale... Astea toate le-am ridicat cu puterile noastre, iar sediul și multe altele le-am făcut cu ajutorul împrumutului luat dela stat.

Stăteam în mijlocul curții gospodăriei colective „6 Martie" din comuna Scorțaru Vechi, raionul Brăila, iar cel cu care vorbeam era președintele, Marin Fătu, un om ca la 50 de ani, mărunt de statură și cu părul nins, tuns scurt. Am pornit pe câmp ca să-mi arate culturile. În drum ne-am oprit la cotețele porcilor. Erau văruite proaspăt, străluceau de curățenie.

— Acum un an am avut numai două scroafe, mi-a spus președintele. Acum avem 140 de porci, iar la anul o să avem aproape 300. Suntem hotărîți ca în câțiva ani să ne facem o mare creșcătorie de porci...

În fața cotețelor se întinde o trifoiște de mai multe hectare. Marin Fătu a măsurat-o cu ochii apoi s'a întors spre mine.

– Cât o de mare trifoiștea asta n'o să ne ajungă pentru construcțiile ce o să le ridicăm atunci când, rând pe rând, atrași de viața noastră, țăranii muncitori din sat or să intre în gospodărie... Uite aici o să construim câteva grajduri mai mari decât ăsta pe care-l avem. Dincoace o să facem saivane pentru câteva mii de oi... O să ne ajute și statul cu credite pe termen lung, o să ne asigure materiale de construcție, așa cum a spus tovarășul Gheorghiu-Dej.

Îmi arăta locul cu mâna întinsă ca și cum toate clădirile de care vorbea ar fi existat aevea. Am apucat apoi pe un drumeag ce ducea la câmp.

— Să vezi co-a fost și cu bumbacul... Acum un an am semănat pentru prima oară 25 de hectare. Atunci, mulți ziceau că nu-i pentru noi asemenea cultură gingașă, și nu poți fi sigur c'o să-ți răsplătească munca. O să ne răsplătească, le-am spus eu, căci o să-l îngrijim ca pe un nou născut în gospodărie și apoi o să ne dea îndrumări și agronomii. Când l-am semănat, tot mai erau unii care se scărpinau neîncrezători în ceafă. Am trecut cu cultivatorul peste arătura adâncă de toamnă, apoi am grăpat locul, am pregătit cum s'ar zice loc afânat pentru semințele cafenii. Ce ne-am mai bucurat când din pământul negru, mărunțit de colții grapei, s'au înălțat firișoare verzi, desfăcând câte două frunzișoare groase ca la fasole. „De-acu' să aveți grijă de el ca de ochii din cap!" le-am spus brigadierilor. După aceea din trei în trei săptămâni tăișul sapelor răscolea pământul; în bumbacul nostru n'au apucat să răsară pălămida, știrul sau lobodele. Când s'au deschis cele dintâi flori, colectiviștilor li se păreau mai frumoase decât petuniile din fața caselor. Apoi, în locul florilor s'au ivit capsulele rotunde, verzi și tari, ce ascundeau puful alb: nimeni nu mai cârtea împotriva bumbacului. În toamnă așteptam cu nerăbdare să se deschidă primele capsule. De câte ori treceam pe acolo le cercetam; erau umflate, gata să plesnească, dar nu plesneau... Într'o zi n'am mai avut răbdare, am rupt o capsulă și am desghiocat-o: mi-a rămas între degete ghemotocul de puf alb și moale. L-am mângâiat ușurel ca pe un pui de găină; curând după aceea tarlaua s'a făcut un covor alb strălucitor. Am dat statului 2.500 de kilograme peste plan. Ca să vezi câte țesături se pot scoate numai din pământul ăsta. Pe lângă bani buni, colectiviștii au primit bumbac-fir și zeci de metri de țesături de tot felul. În primăvara asta, oamenii au cerut să ni se aprobe o suprafață mai mare. Tovarășii dela raion ne-au mărit planul dela 25, la 44 de hectare...

Mergeam de mult pe lângă marginea tarlalei de bumbac. La adierile vântului, frunzele crestate fosfoneau. Pe tulpini se zărcau capsulele ce închideau în ele viitoarele valuri de pânză.

Dela bumbac am luat-o peste câmp, spre lanul de porumb. Aici colectiviștii încărcau primele care cu știuleți aurii. 220 de hectare cu porumb și pe fiecare ciocan cel puțin câte doi știuleți! Printre colectiviștii de aici l-am găsit și pe Ion Mihalache, flăcăul pe care gospodăria l-a trimis la școala specială de doi ani. „Să trăiți, să ajungi inginer agronom!" — i-au spus atunci colectiviștii. Acuma e în vacanță și vine la lucru în fiecare zi. Din vânzarea produselor ce-o să le primească pentru zilele-muncă vrea să-și cumpere haine și cărți de agrotehnică, de zootehnie, de pomicultură...

S'a înserat. Ne-am întors în sat. Din vorbă în vorbă, președintele mi-a povestit despre viața lui amară de slugă, din tinerețe, despre lupta pentru întovărășire, apoi pentru gospodăria colectivă.

Când a fost ales președinte nu știa carte...

— Înțelegi, tovarășe? Pe de-o parte nu puteam fi președinte fără știință de carte, pe de altă parte n'aveam vreme să mă duc la școala de alfabetizare. Atunci am hotărît să învăț singur, nopțile... Peste un timp m'au criticat zdravăn tovarășii dela raionul de partid că nu mă odihnesc îndeajuns. Mi-au spus că trebue să-mi organizez treburile așa, ca să am și vreme de învățătură, iar nopțile să dorm. Arătam ce-i drept tare rău, dar știam de-acum să citesc și să scriu binișor; știam și aritmetică...

Seara am petrecut-o la colectivistul Dumitru Stoenescu. După cină am ascultat radio și am stat de vorbă până târziu. Dimineața, când am ieșit în curte, nevastă-sa tocmai mulgea vaca, iar copilul cel mai mic zburda vesel prin curte...

*

Ion Vardeianu este un om respectat în sat, atât pentrucă are părul cărunt, cât mai ales pentrucă este unul din cei mai harnici și mai pricepuți țărani muncitori din Florești. Astă vară el a isprăvit secerișul printre cei dintâi și a scos o recoltă de 2.000 de kilograme de grâu la hectar. Acum tot printre primii s'a apucat de culesul porumbului. Are un lan de porumb ca o pădure. L-a semănat timpuriu și l-a prășit de trei ori, așa cum spune agrominimul.

— Pământu-i darnic, dacă-l muncești așa cum scrie la carte, spune Vardeianu. Numai așa scoți recoltă bună. Și, o recoltă bună te scoate din toate nevoile: îți poți face datoria către stat, pui de-oparte pentru pâine și sămânță, iar ce-ți rămâne vinzi la piață. Așa ajuți să trăiască mai bine și pe muncitorii dela orașe. Așa se cade, ca și ei ne ajută să avem cele trebuincioase la casă. Nu zic bine ?

— Ba zici bine, bade Ioane. Așa se cade.

Mă despart de el și-o pornesc singur pe uliță. Trec de școală, de dispensar, și ajung apoi la marginea satului... Uite o gârlă. Îi privesc în tăcere apele gălbui, neclintite între malurile de lut năpădite de tufe dese de sălcii. Mergând pe mal, la o cotitură bag de seamă că în mijlocul apei stă împlântată o țeavă de fier. Poate o țeavă veche, uitată aici cine știe de cine. Dar aud din ce în ce mai puternic duduitul unui motor adăpostit pe celălalt mal, sub un acoperiș de scânduri și mă dumiresc că țeava din mijlocul gârlei este legată de o pompă ce soarbe apa sus, pe mal. Trec dincolo și în fața ochilor îmi răsare o grădină de zarzavaturi irigată, dela care nu-mi vine să-mi mai iau privirea. Apa pompată din gârlă curge supusă pe canalul de scurgere ce taie în două grădina, iar din loc în loc se desfac din el șănțulețe ce duc de-adreptul la parcelele de varză, de roșii, de ardei... Ajunge să dai la-oparte, cu o singură lovitură de sapă, grămada de țărână ce astupă capetele șănțulețelor dintre parcele, pentru ca apa să ude pământul ori de câte ori e însetat. Mă plimb printre straturi și văd căpățâni de varză de câte 4-5 kilograme, roșii mai mari ca pumnul, ardei cărnoși... Aici e grădina întovărășirii „16 Februarie" din Florești.

La ultima adunare generală, președintele, Dumitru Brainaș a arătat în darea de seamă că din vânzarea zarzavaturilor duse în vara aceasta pe piețele Capitalei s'au încasat 16.000 lei. Și pe atunci nu fuseseră culese, decât jumătate. S'au bucurat mult întovărășiții când au auzit spusele președintelui. Păine au, căci au strâns de pe ogorul lucrat în comun câte 2.000 de kilograme de grâu la hectar. Zarzavaturi au avut dela grădină toată vara; s'au ales și cu câștig în bani și au contribuit și la aprovizionarea cu legume a populației muncitoare din București. Iacă-tă: unde's mulți puterea crește; până acum sunt 143 de familii. În toamna asta însă, întovărășirea va deveni mai puternică: mulți țărani muncitori s'au hotărît să-și lucreze de aci încolo pământurile în comun.

■

...Alte drumuri, alte popasuri, prin livezile și ogoarele patriei... Turnișor-Sibiu, Bălțoni-Slatina, Bucium-Iași... Am cunoscut mulți țărani muncitori, colectiviști, tractoriști. Fiecare în felul lui, în graiul locului, a spus din inimă aceeași hotărîre: să răspundă prin fapte chemării partidului la lupta pentru bunăstare.

Verze ca acestea nar s'au pomenit în vatul Elenei Tănase. Întovărășirea agricolă din Florești regiunea București se mândrește cu bogata recoltă a grădinii sale irigate.

Sub steagul leninist

de Boris BURCOV

Tovarășa Opriță Alexandrina, stahanovistă, secretara organizației de bază U.T.M. dela fabrica „Industria Bumbacului A" ne-a cerut printr'o scrisoare să publicăm un material despre glorioșul Comsomol leninist al Uniunii Sovietice. Revista noastră răspunde acestei cereri, publicând materialul scris special pentru „FLACĂRA" de către tovarășul **Boris Burcov**, redactor-șef adjunct al revistei „Ogoniok"

N'am exagera dacă am spune că insigna de membru al Uniunii Tineretului Comunist Leninist din Uniunea Sovietică este cunoscută în întreaga lume. În străinătate fiind, am văzut de multe ori cum câte un tânăr negru sau o fată din Spania, câte un tânăr din India sau din Brazilia luau în mână cu adâncă veneraţie insigna, scumpă lor, de membru al Uniunii Tineretului Comunist Leninist din Uniunea Sovietică. Nu este vorba numai de respectul şi dragostea imensă purtate tineretului sovietic; este vorba aci de o dovadă a nesecatei forţe de atracţie pe care Comsomolul, operă a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, o exercită asupra tineretului lumii. Istoria glorioasă a Comsomolului, creat de Partidul Comunist cu 35 de ani în urmă, numeroşii săi eroi legendari, sunt cunoscuţi şi în Sahara aridă, şi în munţii Tibetului, şi pe malurile fluviului Amazon, şi pe ţărmurile Mării Japoniei, — pretutindeni unde trăiesc oameni ai muncii.

Comsomolul Uniunii Sovietice numără în rândurile sale 18.000.000 de tineri şi tinere, o armată uriaşă de constructori ai vieţii noi, energici, plini de iniţiativă şi devotaţi cauzei comunismului. Statul Sovietic a distins cu patru ordine faptele vitejeşti de luptă şi muncă ale Comsomolului, ajutor credincios al Partidului Comunist; pe steagul Comsomolului străluceşc: Ordinul Lenin, de două ori, Ordinul

Tabloul pictorilor B. Iohansen, V. Socolov, D. Teghin, I. Faidâș-Crandievscaia și N. Cebacov redă unul dintre cele mai de seamă momente din istoria Comsomolului: V. I. Lenin rostindu-și cuvântarea la cel de al III-lea Congres al Uniunii Tineretului Comunist Leninist.

M. Manizer: Zoia Cosmodemianscaia

Steagul Roşu şi Ordinul Steagul Roşu al Muncii.

Comsomolul Uniunii Sovietice poartă numele marelui conducător al oamenilor muncii din lumea întreagă, numele creatorului eroicului Partid Comunist al Uniunii Sovietice, întemeietorul statului socialist, marele Lenin. De numele lui Lenin este legată istoria naşterii mişcării revoluţionare în rândurile tineretului, a constituirii şi creşterii Uniunii Tineretului Comunist Leninist ca organizaţie de sine stătătoare, rezervă şi sprijin activ al partidului.

Din primele zile ale existenţei sale, Partidul Comunist a acordat o atenţie uriaşă educării tinerei generaţii revoluţionare, făuririi tinerei sale rezerve. Întemeindu-se pe ştiinţa marxist-leninistă, partidul a învăţat masele să crească din rândurile lor cadre tinere, capabile ca, împreună cu părinţii şi fraţii lor mai mari, să dea lupta pentru viitorul luminos al omenirii muncitoare.

Încă acum jumătate de veac, în 1903, Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a salutat înviorarea activităţii revoluţionare în rândurile tineretului studios şi a chemat, printr'o hotărâre a sa, toate organizaţiile partidului să dea sprijin acestui tineret pentru a se organiza. La Congresul al VI-lea (August 1917) partidul a acordat deosemenea o serioasă atenţie operei de organizare a tineretului. În preajma Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie, partidul a creat la Petrograd, la Moscova, în Ural, în Sudul Rusiei şi în numeroase alte regiuni ale ţării, organizaţii ale tineretului revoluţionar, pe care l-a pregătit în vederea luptelor împotriva capitalismului.

În zilele glorioase ale lui Octombrie, partidul a chemat tineretul revoluţionar la asalt împotriva orânduirii putrede a capitalismului. Tineretul a urmat cu curaj partidul. Mulţi neînfricaţi tineri şi tinere, educaţi de eroicul Partid Comunist, au dat exemple de devotament nemărginit faţă de cauza proletariatului.

După ce a creat Statul Socialist, Partidul Comunist a trasat căi precise pentru educarea tinerei generaţii în condiţiile noi, create de triumful orânduirii sovietice. Partidul a sprijinit Comsomolul determinând rolul şi locul acestei organizaţii în statul dictaturii proletariatului.

Comsomolul este o organizaţie de massă a tineretului, o organizaţie fără de partid, dar care se alătură strâns partidului, având ca sarcină să-l ajute în opera de educare comunistă a tineretului. El pregăteşte rezerve de activişti de partid şi de stat, activişti pe tărâm economic şi în alte domenii. Prin Comsomol, partidul se adresează întregului tineret. Comsomolul este pentru tineret o treaptă ce duce spre o largă viaţă socială şi politică, ce duce tineretul spre partid.

Congresul al VIII-lea al partidului (Martie 1919) a subliniat în mod deosebit imensa însemnătate a muncii în rândurile tineretului, arătând că partidul trebue să aibă în organizaţia revoluţionară a tineretului rezerve bine pregătite, din care să poată sorbi cadre cinstite şi conştiente, pătrunse de entuziasm revoluţionar.

Prin Comsomol, partidul atrage masse de milioane de tineri la activitatea de stat, le inoculează simţul răspunderii pentru munca ce le este încredinţată, face să se dezvolte în aceste masse calităţile necesare constructorilor comunismului. Independenţa organizatorică a Comsomolului presupune în mod obligatoriu conducerea lui permanentă de către forţa conducătoare, îndrumătoare şi organizatoare a societăţii socialiste — Partidul Comunist. Această conducere constitue izvorul tăriei Comsomolului, chezăşia succeselor sale.

Rolul special al Comsomolului în Statul Socialist, însemnătatea şi forţa lui constau în faptul că el este nemărginit devotat partidului, că el este ajutorul lui credincios. Comsomolul este mândru de marea cinste de a fi ajutorul unui astfel de partid.

La 29 Octombrie 1918 s'a deschis la Moscova primul Congres al tineretului muncitoresc-ţărănesc din Uniunea Sovietică, congres care a proclamat înfiinţarea Comsomolului, organizaţie de luptă revoluţionară a tineretului sovietic.

Chiar din prima zi a existenţei sale, Comsomolul a declarat, prin documentele sale program, voinţa neclintită a tineretului sovietic de

„Cei din Crasnodon"—tablou prin care pictorul Pavel Socolov, laureat al premiului Stalin, a eternizat un semnificativ aspect din activitatea „Tinerei Gărzi" din Crasnodon: unul din momentele în care, departe în spatele frontului inamic, tinerii luptători comuniști sorb ceaiul de nebănuit ascultând bătăile inimii patriei — emisiunea postului de radio Moscova.

Cea mai bună agitatoare din raionul Valdai, regiunea Voronej — aceasta este titlul cu care ea mândrește comsomolista Vera Savina.

Comsomolistul Vadim Circov care, datorită destoinîciei și abnegației sale în muncă, izbutește să facă față cu succes grelelor sarcini de inginer-șef al montajului la hidrocentrala Timleanscaia.

Grigori Mukanov

Acești doi tineri muncitori dela fabrica de încălțăminte „Buravestnic" din Moscova poartă cu mândrie titlul de laureat al Premiului Stalin, care li s'a acordat pentru meritul de a fi inițiat o mișcare menită a duce la scăderea prețului de cost în toate fazele procesului de producție.

Maria Levcenco

a urma în toate și întotdeauna partidul, de a-i ajuta să întărească necontenit forța Statului Socialist, de a crește și educa luptători și constructori ai societății noi, comuniste.

Încă dela primul său congres, Comsomolul și-a exprimat solidaritatea deplină cu puterea muncitorească-țărănească în lupta ei pentru comunism. Iar în toamna anului 1919, când tânăra Republică Sovietică era amenințată de o primejdie de moarte — bandele lui Denichin se apropiau de Tula și de Moscova — Congresul al II-lea al Comsomolului a declarat mobilizarea comsomoliștilor, chemând întregul tineret să se ridice la luptă pentru apărarea cuceririlor lui Octombrie.

In luptele împotriva dușmanilor Patriei, sub steagul Partidului Comunist și sub conducerea lui, Comsomolul a absolvit o școală aspră a călirii și a bărbăției. Comsomoliștii pășeau cu curaj la luptă pentru cauza partidului.

In bătăliile date pentru tânăra Republică Sovietică, Partidul Comunist oțelea tineretul. In condițiile grele ale războiului civil și ale desorganizării economice, organizațiile de partid au știut să mobilizeze tineretul pentru a contribui din plin la rezolvarea unor sarcini importante.

La chemarea partidului, în anii de refacere a economiei naționale, pe arșiță și pe ploaie, pe viscol și pe ger cumplit, tineri muncitori, prost îmbrăcați și de multe ori flămânzi, plecau să muncească în sectoarele cele mai grele. In luptele cu dușmanii și în focul muncii pentru construirea socialismului s'a născut și s'a călit omul nou, sovietic. Eroismul în muncă al tineretului sovietic în anii primelor cincinale, brigăzile de șoc care s'au bucurat de sprijinul partidului, inițiativa tineretului în întrecerea socialistă, toate acestea au fost un rezultat firesc al faptului că partidul a condus zi de zi munca Comsomolului.

Anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei au demonstrat cu o deosebită putere de convingere succesele Partidului Comunist pe tărâmul educării tinerei generații a țării noastre. „Tovarăși, nu mi-e frică să mor! E o fericire să mori pentru poporul tău" — a spus cu bărbăție tânăra eroină Zoia Cosmodemianscaia. Mii și mii de alți glorioși eroi ai poporului sovietic, educați de partid, și-au sacrificat viețile lor tinere pentru fericirea întregii omeniri progresiste, uimind lumea cu faptele lor nobile. Istoria n'a cunoscut încă un eroism de masă ca acela de care a dat dovadă poporul sovietic în lupta împotriva fascismului. Milioane de tineri și tinere sovietice poartă pe pieptul lor ordine și medalii, răsplată meritată pentru faptele eroice săvârșite în luptă și în muncă.

Partidul cultivă în rândurile tineretului simțul datoriei și al răspunderii față de interesele poporului. Insuflețit de hotărîrile Congresului al XIX-lea al Partidului, tineretul sovietic contribue cu entuziasm la realizarea marelui program de construire a comunismului.

„Brigada de comsomoliști și tineri a lui Ivan Covanev a cucerit o largă popularitate la construcția centralei hidroelectrice dela Stalingrad...", anunța de curând, în pagina întâia, ziarul „Pravda".

Aceasta este una din sutele de mii de informații despre munca plină de abnegație a tinerilor patrioți. In industrie, în transporturi, în agricultură, în toate domeniile economiei naționale, tineretul sovietic, în frunte cu Comsomolul, detașamentul lui de avangardă, dă exemple admirabile de atitudine comunistă față de muncă, îndeplinind însărcinările date de partid și guvern.

Sute și sute de mii dintre cei mai buni reprezentanți ai tinerei generații și-au făcut educația în Comsomol, au căpătat aci o călire revoluționară și au intrat în partid, în rândurile activiștilor de stat, sindicali și cooperatiști,

Patru înalte ordine strălucesc pe steagul Comsomolului.

în rândurile oamenilor de știință, de cultură și de artă, în rândurile Forțelor Armate ale U.R.S.S.

Este îndeobște cunoscut că, pentru a construi comunismul, trebue să ai cunoștințe bogate în toate domeniile, iar pentru aceasta trebue să înveți mult, cu perseverență și îndârjire. Comsomolul a înțeles această învățătură a partidului și, zi de zi, organizațiile sale se preocupă de educarea tineretului în direcția stimulării setei sale de învățătură.

Toate gândurile, toate aspirațiile tinerilor și tinerelor sovietice sunt pătrunse de ideia slujirii cinstite a marii cauze a comunismului.

Partidul a insuflat tineretului înalta conștiință a datoriei față de patrie. Ideile învățăturii lui Marx-Engels-Lenin-Stalin au cucerit masse largi, inclusiv pe cele ale tineretului, devenind o forță materială de nebiruit. Inaltul nivel ideologic al tineretului sovietic este un rezultat al victoriei socialismului, un rezultat al muncii de educație desfășurate de partid.

Urmând indicațiile partidului, Comsomolul rezolvă în fiecare oraș, în fiecare sat, zi de zi și ceas de ceas, probleme mari sau mici ale muncii comune.

Grija pentru om este o lege a societății socialiste. Omul cu interesele și nevoile sale a fost întotdeauna în centrul atenției partidului nostru. In acest spirit partidul își educă și tânăra rezervă, Comsomolul. In zilele noastre, Comsomolul, la chemarea partidului, îmbină eforturile întregului tineret spre rezolvarea sarcinii ridicării continue a nivelului de trai material și cultural al populației.

Intreaga Uniune Sovietică cunoaște numele comsomolistului Alexandr Izbișev, nu este doar cel mai bun macaragiu al țării!

Vladimir Ilici Lenin a învățat tineretul sovietic că educația în spiritul moralei comuniste este principalul element în munca Comsomolului. Conducerea de către partid asigură în permanență succesele în educația comunistă a tineretului. Această conducere apără tânăra generație de influența pervertitoare a concepției burgheze despre lume, de pătrunderea unor moravuri străine în mediul nostru. Incă în familie și în școală tineretului i se insuflă o atitudine critică față de munca sa și față de munca tovarășilor săi. Recunoașterea față în față a greșelilor, sinceritatea, dreptatea și cinstea, toate acestea caracterizează oamenii noștri sovietici, care au cunoscut influența binefăcătoare a conducerii de către partid.

Comsomolul ajută activ partidul să lupte împotriva birocrației, acest dușman înrăit al societății noastre, împotriva lipsei de disciplină, împotriva nepăsării față de nevoile oamenilor, împotriva a tot ce împiedică mersul nostru înainte.

Politica partidului este baza vitală a societății sovietice. Poporul are încredere nemărginită în această politică, o urmează, o traduce în viață. Comsomolul este un propovăduitor credincios al politicii partidului. Iată deci rolul Comsomolului este mare, este un rol de onoare, iată deci forța lui constă în faptul că el este condus de partid.

Comsomolul și întregul tineret sovietic leagă fiecare pas al vieții sale de perspectivele construcției comuniste în toate ramurile economiei naționale. Comsomolul mobilizează tineretul la lupta pentru traducerea în viață a directivelor-program ale partidului. In cei 35 de ani de existență, Comsomolul a parcurs un drum glorios de muncă plină de abnegație, de învățătură îndârjită, de glorioase fapte vitejești.

Acum 10 ani, în ziua celei de a 25-a aniversări a Comsomolului, tineretul sovietic s'a adresat partidului cu cuvintele:

Pe zborul îndrăznețelor visuri jurăm,
Pe tot ce ne vană în inimi puteri:
Partidului-totă i-om fi credincioși
In luptă și'n muncă și'n ceas de vegheri.

Tineretul sovietic va rămâne și pe viitor, întotdeauna, credincios acestui jurământ. In zilele noastre, Comsomolul, întregul tineret sovietic se află în fruntea tineretului democratic al lumii, care s'a dăruit luptei pentru o pace îndelungată și trainică. Spiritul internaționalismului străbate întreaga activitate de zi cu zi a Comsomolului. Tineretul nostru este detașamentul de avangardă al tineretului iubitor de pace al lumii, care s'a înrolat sub steagurile de luptă pentru viitorul luminos al omenirii muncitoare.

O statuie înfățișând doi tineri soți și pruncul lor, te întâmpină de cum pășești în incinta Expoziției „Planul construcției pașnice economice și culturale a U.R.S.S." din sala „Dalles". Grupul exprimă dragostea de viață a oamenilor sovietici și încrederea lor în triumful comunismului.

Vizitatorii Expoziției din sala „Dallas" cercetează cu interes macheta fabricii mecanizate de panificație „N. S. Hrușciov" din Moscova. Deși e deservită de numai 65 muncitori, fabrica produce peste 100 sorturi de pâine, aprovizionând 250 franzelării.

Pentru cei mici

Tudor ARGHEZI

Stupul lor

Stupul lor de pe vâlcea
Stă păzit într'o broboadă
De trei plopi înalţi, de nea.
Pe o blană de zăpadă.

Prisăcarul le-a uitat
Şi-a căzut şi peste ele
Iarna, grea ca un plocat,
Cu chenar de peruzele.

Înlăuntru însă'n stup
Lucrătoarele sunt treze
Şi făcând un singur trup
Nu'ncetează să lucreze.

Că niciuna n'a muncit
Pentru sine, ci'mpreună
Pentru stupul împlinit
Cu fagi de miere bună.

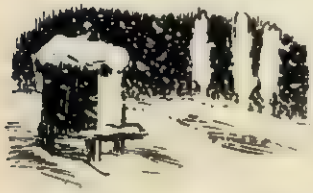

Iscoada

Decum s'a ivit lumina,
A ieşit din stup albina,
Să mai vadă, isma creaţă
A'nflorit de dimineaţă?

Se'ngrijeşte gospodina
De'nfloreşte şi sulfina,
Căci plutise văl de ceaţă,
Astă noapte, pe verdeaţă.

A găsit toată grădina
Înflorită, şi verbina,
Şi s'a'ntors, după povaţă,
Cu o probă de dulceaţă.

Fetica

Ce duh ai şi ce putere
Să'mpleteşti ceară cu miere,
Dela floarea din grădină,
Osteneală de albină?
Tu aduni de pe meleaguri,
Pentru stupi şi pentru faguri,
Pulberi, rouă, stropi şi leacuri,
Poate că de mii de veacuri.
Ca din lână, ca din ace,
Ţeşi reţeaua de ghioace,
De celule'n care pui
Mierea dulce şi un pui.
Scule, numere, cântare
Au spus la măsurătoare
Că'ncăperea cea mai mare
În găoacea cea mai mică
E ghiocul tău, fetică.
Eşti, pe lumea de subt cer,
Cel mai mare inginer.
Pe'ntuneric, fără'să ştii,
Ai făcut bijuterii
Şi minuni în toată clipa
Cu musteaţa şi aripa.
Şi, cum ştii muncind să taci,
Nu te lauzi cu ce faci.

Corcoşele de bachelită cu ieşit dela presă. Ion Ştefănescu, Pandele Turcu şi Constantin Mitică discută asupra noilor tipuri de... automobile şi avioane.

BUCURIA COPIILOR

Trecătorului care străbate străduţa liniştită îi atrage atenţia o clădire roşie cu ferestre înalte, luminoase. La intrare, o firmă obişnuită pe care stă scris: Fabrica de jucării „Bucuria Copiilor". Au trecut doi ani de când s'a hotărît înfiinţarea acestei fabrici şi iat-o, astăzi, înzestrată cu utilaj modern: prese, strunguri, banzigurî, circulare, toate în plină activitate. Oamenii, aplecaţi asupra maşinilor, sucesc în mâinile lor piese micuţe, delicate, din care se montează avioane, automobile, cărucioare, căluţi de lemn...

Aici lucrează un colectiv de muncitori adânc preocupat de a da copiilor jucării din cele mai interesante, mai frumoase şi mai instructive. Colectivul de inovaţii şi de proiectare a noilor modele primeşte o mulţime de sugestii, de idei, atât dela muncitorii fabricii, cât şi dela părinţii copiilor, dela profesori şi educatori. Maistrul Ion Socolov şi modelistul Pandele Turcu cercetează aceste sugestii, consultă pedagogii asupra valorii lor educative şi propun apoi punerea lor în lucru.

Producerea a noi tipuri de jucării este o continuă preocupare a acestui colectiv. În prezent se studiază construirea unei trotinete-săniuţă, la care roţile sunt înlocuite cu tălpigă. Anul trecut „Bucuria Copiilor" a scos un nou tip de „autoturism".

— Înainte — explică vizitatorului tovarăşul Pandele Turcu — automobilele-jucării aduse din străinătate erau puse în mişcare de un arc întors cu cheia. Noi am realizat un automobil la care arcul este înlocuit cu un volan prevăzut cu nişte pinioane şi care, frecat de duşumea de două ori, porneşte automobilul. Acesta merge mai mult decât cel cu arc şi este mai durabil. Facem şi un avion cu acelaş mecanism.

Se apleacă şi freacă de podea roţile unui automobil micuţ. Îi dă apoi drumul şi minuscutul vehicul se îndreaptă, săgeată, spre uşă. Parc'ar vrea să ajungă mai repede la micuţul care-l va primi în dar...

Pe porţile fabricii ies mereu noi jucării, aşteptate cu nerăbdare de cei mici. Căluţii şi avioanele, iepuraşii şi automobilele, produsele tot mai variate şi mai atrăgătoare ale fabricii, fac un scurt popas în raioanele de jucării ale magazinelor, pentru a se opri apoi în casele oamenilor muncii, în cămine de zi, în grădiniţe, ca să înveselească pe cei mici.

D. ŞINCAN

O nouă fabrică de pâine

Această clădire masivă a Întreprinderii de Panificație Nr. 1 din Orașul Stalin a fost ridicată de curând, pe un teren până mai ieri viran. Constructorii au asigurat celor care lucrează aici cele mai bune condiții de muncă. Astfel, din vestiarul înzestrat cu mobilier simplu dar practic, muncitorii trec în băile, apoi din nou în alt vestiar, unde îmbracă hainele speciale pentru lucru. Sala cuptoarelor este înzestrată cu instalații de condiționare a aerului, iar ridicarea sacilor se face cu ajutorul unui elevator puternic, înlocuindu-se astfel zeci de brațe de muncă. Noua fabrică este înzestrată cu utilaj modern.

Au câștigat steagul întrecerii pe țară

Oamenii muncii din comerțul de stat se străduiesc să contribue tot mai mult la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid și guvern, deservind în condițiuni tot mai bune pe cumpărători cu mărfuri de larg consum. Unitățile Organizațiilor Comerciale Locale din întreaga țară, care în rețeaua comerțului de stat joacă un rol important, au fost în întrecere. Steagul pe țară al acestei întreceri a fost câștigat de către muncitorii din cadrul unităților Organizației Comerciale Locale din raionul Tudor Vladimirescu din București.

Într'una din încăperile Căminului Cultural „Ilie Pintilie" din raionul Grivița Roșie din Bucureștii Noi a luat ființă un curs de croitorie la care participă, pentru a învăța această meserie, numeroase gospodine din raion.

Însămânțări de toamnă

Luptând cu hotărîre pentru sporirea producției agricole, oamenii muncii de pe ogoare se străduesc să însămânțeze la timp și în bune condițiuni. Odată cu toamna, pe ogoarele patriei au ieșit mii de tractoare. În fotografie: tractoristul Ragnea Nicolae din brigada 8-a dela Stațiunea de Mașini și Tractoare-Ulmeni execută însămânțări pe ogoarele gospodăriei agricole colective Valea Roșie, din raionul Oltenița, regiunea București.

Noile librete C. E. C.

Pe libretele C. E. C. cu câștiguri, emise de curând, fac depuneri un număr din ce în ce mai mare de oameni ai muncii.

În curtea fabricii de zahăr din comuna Bod, regiunea Stalin, sosesc zilnic zeci de vagoane cu sfeclă de zahăr din bogata recoltă a anului acesta.

fotocronica FLACĂRII

POPORUL SE PREGĂTEŞTE DE ALEGERI

Zeci de mii de agitatori, din rândurile oamenilor muncii din oraşe şi sate, şi-au început munca în cadrul echipelor de agitaţie F. D. P. Mergând din casă în casă prin cartierele oraşelor sau prin comune, ei stau de vorbă cu cetăţenii şi le explică prevederile Decretului cu privire la alegerea deputaţilor în sfaturile populare. Ei arată celor care la 20 Decembrie vor fi chemaţi să-şi exprime voinţa, caracterul profund democratic al acestei legi şi rolul deosebit pe care-l au sfaturile populare în lupta pentru ridicarea nivelului de trai al poporului muncitor. Exemplele cele mai vii pe care le folosesc agitatorii sunt importantele realizări pe care sfaturile populare le-au obţinut până acum pe tărâmul construirii de noi creşe şi cămine de zi, cămine culturale, parcuri, etc., cât şi pe tărâmul folosirii resurselor locale pentru producerea a cât mai multe bunuri de larg consum. În fotografia noastră putem vedea pe agitatorii din întreprinderile raionului N. Bălcescu din Capitală, participând la o şedinţă de instructaj înainte de ieşirea pe teren.

Agitatorul Tudose Alexandru dela uzinele „Steaua Roşie", în plină activitate pe teren.

OASPEŢI DRAGI PATRIEI NOASTRE

Membrii delegaţiei sovietice care participă la manifestările din cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice vizitează fabrici şi uzine, gospodării agricole şi Instituţii, informându-se îndeaproape cu privire la realizările pe care ei ce muncesc le obţin în lupta pentru construirea socialismului în ţara noastră. În fotografia de sus: delegaţia sovietică la sediul Consiliului General ARLUS. În fotografia de jos: delegaţia sovietică printre muncitorii ce lucrează la mese de croit a uneia dintre secţiile Fabricii de Confecţiuni „Gheorghe Gheorghiu-Dej" din Capitală.

Constituirea consiliului F.D.P. pe Capitală: vorbeşte tov. Ştefan Cluceru, secretar al Comitetului Orăşenesc P. M. R. Bucureşti.

fotocronica FLACĂRII

SCRIITORI ŞI CĂRŢI

Dascăli de ieri şi de azi)*

Fizionomia morală a unora dintre profesorii pe care îi încondeiau la vremea lor scriitorii noştri clasici, în operele de o autentică vervă satirică, nu era caracteristică numai şcolii dela mijlocul veacului trecut. Numeroşi „dascăli", plămădiţi din acelaş aluat ca Marius Chicoş Rostogan al lui Caragiale sau ca domnu' Vucea al lui Delavrancea, la fel de neghiobi şi de interesaţi într'ale câştigurilor venale, au populat catedrele şcolilor şi în anii mai apropiaţi nouă. Cu toţii erau expresii specifice ale felului de viaţă burghez; existenţa lor socială a durat atâta timp cât s'a menţinut şi edificiul orânduirii care îi sprijinea sau le alimenta întunecata mentalitate. Ca tipuri literare, ei vor trăi însă peste ani, nu numai în scrierile clasicilor, ci şi în recenta culegere de „Schiţe şi însemnări din şcoala de ieri şi de azi", pe care ne-a dăruit-o scriitorul Ioachim Botez.

Parcurgând cele peste două sute de pagini închinate evocării satirice a „şcolii de ieri", — în contrast cu figura luminoasă a profesorului cinstit, devotat poporului — fără să vrei îţi apare în amintire imaginea „dascălilor" declasaţi, venali, lacomi, tirani şi odioşi, cu care trecuta orânduire înrednicea şcolile noastre, umplând de tristeţe copilăria şi adolescenţa atâtor doritori de învăţătură. Pe ei îi caracteriza fie totala incompetenţă în disciplina pe care erau chemaţi s'o predea, fie bucherismul, nepăsarea uluitoare cu care-şi priveau meseria, fie transformarea funcţiunii lor de educator în aceea de bătăuş sau sinecurist al statului.

Cine poate uita, după lectura cărţii lui Ioachim Botez, imaginea scabroasă a „Tapirului"? Era profesor de germană şi avocat, dar nu era capabil să însăilieze câteva fraze corecte în limba lui Goethe; ministerul îl definitivase însă în învăţământ pentrucă avea relaţii suspuse. Intrând în clasă, el ordona elevilor, cu glas de plutonier major: „Mâinile sus!" îi scotocea prin buzunare, le confisca tot ce găsea şi nu-i slăbea o clipă din încleştarea celor mai murdare înjurături. Sau cine poate uita imaginea „Filosofului", ajuns ulterior poliţai al târgului? Cartea lui de vizită însemna „cu slove strâmbe, ce se prelingeau ca nişte lacrimi de funingine dintr'un horn în ploaie", titlurile şi profesiunile sale: „licenţiat în litere şi drept, avocat, fost comisar regal, profesor". Incapabil să ţină cumsecade o lecţie, repeta elevilor la nesfârşit: „Ce să mai facem psihologie şi logică?... Alea sunt grele, nu glumă!... Eu însă sunt tobă de carte. Vedeţi cursurile astea groase?... Nu sunt de nasul vostru. Să vă povestesc mai bine ceva de când eram comisar regal". Sau cine poate uita chipul „Păianjenului" — directorul care ieşea pe stradă numai ca să meargă la bancă şi care fura ca'n codru avutul statului — sau al „Caracatiţei" — profesorul-tiran care sălta de bucurie de câte ori putea maltrata un copil?

Galeria odioşilor „dascăli" portretizaţi de Ioachim Botez este nesfârşită. Cu toţii sunt variante ale tipurilor pe care cu ani în urmă îi înfierase'ră Caragiale, Delavrancea, Vlahuţă şi atâţia alţii.

Faţă de asemenea exemplare ale faunei învăţământului burghez, Ioachim Botez

nu putea avea decât o atitudine de ascuţită satiră. Intocmai ca înaintaşii săi într'ale scrisului, autorul îşi conturează eroii în linii care-i fac deadreptul odioşi. A folosit pentru aceasta şi exagerarea conştientă a trăsăturilor lor negative, şi verva neobosită a satiricului care-şi bate joc fără milă de duşmanii poporului, şi comentariul acidulat, şi aşezarea eroilor în situaţii ridicole prin ele înseşi. Fără îndoială, unul dintre cele mai folosite procedee este acela al simbolului, al comparaţiei binevenite cu câte un corespondent din lumea animală. Tapirul, păianjenul, pupăza, etc., trezesc asociaţii de idei care întregesc în sensul dorit fizionomia morală a personagiului prezentat.

Alta e atitudinea lui Ioachim Botez când prezintă oameni din şcoala de azi. Tablourile întunecate, amare, cu personagii desprinse parcă din caricaturile realiste ale lui A. Jiquidi, sunt înlocuite cu tablourile luminoase, optimiste, populate de oameni noi, de dascăli noi şi de copii în ochii cărora nu surprinzi tristeţea, ci bucuria că pot învăţa. „Grădiniţa cu maci", „Raiul copiilor", „Şcoli de sat," „Şcoala din Păltiniş", „Acolo unde erau beizadele" sunt câteva din instantaneele pe care le înregistrează scriitorul din noile realităţi ale patriei noastre. Ironiei, sarcasmului, satirei, amărăciunii, le iau locul lirismul cald, metafora şi comparaţia care sugerează seninul şi azurul. Melodii înălţătoare, pline de bucuria vieţii libere, tresaltă în aceste schiţe.

Ieri şi azi: două imagini a două lumi opuse. Ioachim Botez a izbutit în cartea sa să le zugrăvească în culorile lor reale, surprinzând cu iscusinţă contrastul dintre ele, stârnind în noi şi dreapta mânie îndreptată împotriva acelora care au pângărit şcoala românească sub vechea orânduire, şi adânca dragoste pentru acei care astăzi au făcut — după cum spune însuşi scriitorul — „să biruiască lumina dela Răsărit".

D. POPOVICI

*) Ioachim Botez: „Schiţe şi însemnări din şcoala de ieri şi de azi". — E.S.P.L.A.

IVAN IVANOVICI*)

Ivan Ivanovici, medicul-şef al unui spital din Iacuţia Sovietică, e un excelent practician al meseriei sale, un om îndrăgostit de munca sa. Pentru el, spitalul e a doua familie. Oamenii cărora Ivan Ivanovici le redă sănătatea sunt urmăriţi de grija acestuia şi după ce părăsesc saloanele spitalului. In îndepărtatul Nord, unde înainte de instaurarea Puterii Sovietice bântuiau cu furie molimile, un medic crescut şi educat de partid tămăduieşte pe cei ce şi-au pierdut vederea, luptă împotriva paraliziei, învinge bolile profesionale care ţintuiau la pat numeroşi lucrători din minele de aur. Acestui medic, iacuţii şi evencii îi închină cântece; tămăduiţii sunt vizitaţi de locuitorii neîncrezători şi curioşi ai taigalei. Pe meleagurile pe care şarlatanii propovăduiau cu ani în urmă fatalismul şi tratau pe bolnavi cu vrăji şi descântece, înfloreşte astăzi o viaţă nouă. Cu medicii sovietici pătrund în rândurile foştilor nomazi regulile higienei; mii de oameni sunt redaţi societăţii, refortificaţi, vindecaţi. Tuturor acestora — evenci, iacuţi sau ruşi — Ivan Ivanovici le dăruie ceva din comoara sa sufletească, asupra tuturor se îndreaptă, caldă şi dezinteresată, grija sa.

Pe un singur om Ivan Ivanovici îl neglijează însă: pe acela care ar trebui să fie tovarăşul său de viaţă, de bucurii sau de necazuri, — Olga Pavlovna.

Soţia medicului e tânără, frumoasă, plină de elanuri şi de vise. Cu puţini ani în urmă încercase să studieze la diferite institute: nu terminase însă niciun studiu. Asta şi din cauza firii ei capricioase, şi din cauza lui Ivan Ivanovici, care nu o îndruma suficient de atent. Venind în Iacuţia, Olga Pavlovna întâlneşte pe vapor pe inginerul Tavrov, care-i demonstrează că oamenii ade-

văraţi nu se lasă niciodată înfrânţi, ci luptă, studiază, până îşi găsesc o îndeletnicire potrivită aptitudinilor lor. Cuvintele lui Tavrov, dar mai ales realităţile Iacuţiei o pun pe gânduri pe Olga Pavlovna. In oraşelul în care locuieşte Ivan Ivanovici toată lumea face ceva: numai ea nu are altceva de făcut decât să se plimbe, să citească sau să se ocupe de gospodărie. Toate acestea încep s'o plictisească, s'o enerveze. Ea îşi dă seama că se află în afara activităţii sociale; ar vrea să-şi aleagă o meserie.

Ivan Ivanovici rămâne însă indiferent şi neîncrezător în faţa feluritelor tentative ale Olgăi de a-şi găsi un rost în viaţă. De altfel, viaţa sufletească a soţiei sale nici nu-l prea interesează. Indiferenţa şi neîncrederea lui Ivan Ivanovici o tulbură pe Olga. Apelează la sfatul lui Tavrov. Ascultându-l, ca începe să trimită corespondenţe ziarului regional. I le citeşte şi soţului ei, dar acesta râde de ele. Sprijin găseşte tot la Tavrov, care o îndrumă cu atenţie şi-i dă o serie de sfaturi practice. Nu peste mult, Olga devine corespondent special şi ajunge în cele din urmă să publice chiar o carte de reportaje şi schiţe. Drumul spre cucerirea unei îndeletniciri sociale folositoare, însemnează însă, în condiţiunile familiei lui Ivan Ivanovici, o înstrăinare faţă de soţ, o răcire a sentimentului de dragoste prin care Olga fusese legată de acesta şi o apropiere progresivă de Tavrov, omul care, prin înţelegerea, atenţia şi sfaturile lui, a ajutat-o să-şi afle un rost în societate. Instrăinarea Olgăi merge însă paralel cu naşterea şi creşterea în sufletul lui Ivan Ivanovici a unei puternice şi uneori sfâşietoare drame. La început, el nu-şi dă seama care poate fi cauza înstrăinării Olgăi; sunt momente în care-şi bănuie soţia de infidelitate — firească nu cu Tavrov. Târziu, prea târziu însă, el înţelege că plecarea Olgăi la Tavrov, părăsirea căminului, se datoreşte nu unui meschin sentiment frivol, ci lipsei de interes pe care el însuşi a dovedit-o faţă de soţia sa.

Inalta semnificaţie a romanului Antoninei Copteaeva, operă distinsă cu Premiul Stalin, poate fi desprinsă din atât de limpezile cuvinte pe care Logunov, secretarul comitetului raional de partid, i le spune lui Ivan Ivanovici: „In fiecare din noi mai apar pete întunecate ale trecutului, acea rugină sufletească ce ne pătrunde de secole. Dela tribună, tratăm aceste probleme ale vieţii de toate zilele ca adevăraţi comunişti, dar aici, acasă, aproape fără să ne dăm seama, ne construim uneori familia după vechile tipare. Crezi că o adevărată familie sovietică poate să existe fără egalitatea socială, fără comunitate de interes şi fără respect reciproc? Dacă dragostea simplă se aseamănă cu un izvor minunat, care se pierde uşor prin nisipuri, dragostea întemeiată pe o mare prietenie sufletească seamănă cu râul, care cu cât se depărtează de izvoarele sale, devine tot mai adânc, cu ape tot mai bogate. Păşim înainte... Ne putem oare însuşi dreptul de a lăsa pe femeile noastre, chiar pe unele din ele, să rămână în urmă? Nu, nu putem. Nici acuma, nici de aici înainte! In fiecare familie cresc copii, iar mama — educatoarea lor — trebue să fie un om adevărat".

Aurel MARTIN

*) Antonina Copteaeva: „Ivan Ivanovici" — E.S.P.L.A. - 1953

LIUBOV

Schiță

de Boris POLEVOI

Ilustrații de Sorin IONESCU

— Vezi perechea aceea care la masa acolo'a colț? Uite-te bine! Am să-ți spun despre ei o poveste destul de curioasă.

Ivan Feodorovici Cuzmicev, secretarul organizației de partid a trustului raional de construcții, știe întotdeauna să descopere lucruri interesante la un om, chiar dacă acesta pare a fi dintre cei mai obișnuiți. Îl cunoșteam mai de mult acest dar fericit și deaceea am început să studiez pe furiș femeia și bărbatul asupra cărora îmi atrăsese atenția.

El, un brun uscățiv, cu o clae de păr creț presărat cu fire cărunte, un profil ascuțit, o bărbie proeminentă și oarecum masivă, cu umerii obrajilor colțuroși și două cute adânci la colțurile gurii, mănuia tăcut și concentrat cuțitul și furculița, ca și cum ar fi făcut cine știe ce treabă importantă.

Ea, o blondă voinică și bine legată — cu un obraz plin, cărula sprâncenele întunecate îmbinate la rădăcina nasului îi dădeau o expresie aspră și energică — nu atrăgea atenția în mod deosebit, decât, poate, cel mult prin faptul că era îmbrăcată în salopetă.

Dar în toată comportarea acestei femei, și mai cu seamă în felul grijuliu cu care îi întindea vecinului său ba muștarul, ba hreanul, ba piperul, se simțea ceva protector, matern. Și, în general, aci în cantina tixită de muncitori din construcții, femeia asta se simțea ca un fel de stăpână a casei. Simțeai că toată lumea o respectă și că ea este obișnuită cu acest lucru.

Seara m'am întâlnit cu Ivan Feodorovici în odăița biroului de partid. Cuzmicev m'a poftit să șed pe o canapea învelită cu mușama, iar dânsul s'a așezat pe un sul al canapelei, cu picioarele strânse sub el, ca un băețandru. Cu un zâmbet șiret, care nu-i juca numai în colțul gurii și în ochi, ci părea că-i luminează fiecare cută a obrazului său matur, își începu povestirea pe care mi-o făgăduise.

— O pereche care atrage numaidecât atenția, nu-i așa? Pe bărbat îl cunoașteți. Este Egor Ustinov, brigadierul betoniștilor. Bănuiesc însă, că și despre femeie ați mai auzit vorbindu-se pe aici. E și ea șefa unei brigăzi de betoniști și o chiamă Liubov Ciaban. Un deseatnic bătrân obișnuește să spună: „e o muiere care face să se vorbească despre ea"... Luna trecută brigada ei i-a luat lui Egor steagul muncii. Amândoi sunt comuniști.

Povestitorul își frecă cu plăcere palmele una de alta.

Egor Ustinov a venit aici odată cu primii constructori. A luat parte la construcția hidrocentralei de pe Nipru, unde s'a acoperit de glorie; a fost decorat și, după ce s'au isprăvit lucrările pe Nipru, a venit deadreptul la noi. Doar el a fost acel care a turnat cei dintâi metri cubi de beton la temelia stăvilarului... Ei, și o revistă i-a publicat pe copertă fotografia... S'ar putea spune că dela această fotografie a și pornit toată povestea...

Să zicem, de pildă, că azi a apărut revista; după o săptămână văd că apare în biroul meu, la partid, o femeie pe care nu o mai văzusem în viața mea. Se recomandă: Liubov Ciaban, membră de partid, trimisă aici la lucru, la centrul sanitar, în calitate de soră.

Am stat de vorbă. Din tot ce spunea, îți dădeai seama că e o bună comunistă. Absolvise școala medie, urmase cursurile de infirmiere, luase parte la război, fusese rănită și decorată; se înscrisese în partid când se afla încă pe front. După război a plecat acasă, în Ucraina, la un colhoz mare, și a învârtit pe acolo fel de fel de treburi în legătură cu copiii.

Am întrebat-o dacă n'ar vrea să se ocupe de copii și aici, la noi. „Dacă e nevoe, mă ocup și de copii: doar n'am venit să mă odihnesc. Trimiteți-mă acolo unde pot fi mai de folos! Pricepere să am, că în ce privește puterea, n'am ce să mă plâng". Ce să spun, mi-a plăcut tare mult răspunsul ei. Ne-am luat rămas bun și s'a îndreptat spre ușă, când deodată o văd că se întoarce și mă întreabă: — „V'aș ruga să-mi spuneți, lucrează aici, la dumneavoastră, unul Ustinov, Egor Ustinov? Acum câtva timp fotografia lui a apărut într'o revistă"... „Avem un muncitor cu numele ăsta — i-am răspuns eu — și chiar face parte din organizația noastră de partid". Auzindu-mi răspunsul, femeia mișcă din sprâncene (poate că ați băgat de seamă, astăzi, la masă, că are obiceiul să miște din sprâncene) și, vorbind încet de tot, cu acel timbru straniu al vocii pe care-l au oamenii de felul ei când vorbesc încet, întrebă: „Dar... acest Ustinov e însurat?". Trebue să mărturisesc că această întrebare m'a cam pus pe gânduri. „Sunteți rude?" — o întreb eu. „Nu, dar ne cunoaștem de mult. Dealtfel, poate că nici nu-și mai amintește de mine". În timp ce vorbea obrazul îi prinse a se înroși tot mai mult, de se făcu roșu ca sfecla, iar la rădăcina nasului i se iviră broboane de sudoare.

I-am spus că, după câte îmi aduc aminte, Ustinov e văduv și că pot controla numaidecât dacă acest lucru este exact. Ea n'a mai stat însă să-mi asculte răspunsul, ci s'a năpustit afară ca o furtună. Asta ce-o mai fi? — mi-am zis eu. I-am scos fișa să văd dacă nu cumva o fi fosta lui nevastă? Ași, în fișă scria limpede: văduv cu trei copii. Am hotărît ca la cea dintâi ocazie să-l întreb chiar pe Ustinov despre Ciaban. Dar nu s'a ivit prilejul.

Ei, dar să revenim la Liubov Ciaban. De îndată ce a început să lucreze, a și dovedit ce-i în stare. A sucit și le-a învârtit pe toate în așa fel, încât fără să mă laud, nu trecu decât o lună și creșa noastră deveni o creșă model.

Trebue să mărturisesc, însă, că vreme de două săptămâni niciunul dintre noi n'a avut trai bun din pricina ei. Cel puțin pe cei dela administrație îi băgase în sperieți și, cum îi auzeau glasul, o și luau la fugă. Numai că nu-i chiar atât de ușor să scapi de ea; te ajunge din urmă, se năpustește asupra ta ca hultanul asupra găinei, și-ți smulge tot ce crede ea că i se cuvine.

Femeile noastre în schimb nu mai puteau de dragul ei!

Dar iată că, într'o seară (rămăsesem singur în birou, să pregătesc o dare de seamă; alegeam și citeam niște materiale), aud un ciocănit în ușă. Când mă uit: Liubov. „Să mă iertați că vin atât de târziu". Și a mărturisit că ținuse înadins să mă găsească singur. S'a așezat pe canapea, aici unde ședem noi acuma, și a spus:

„Vreau să fiu înțeleasă: Ceeace vă voi spune acum nu e pălăvrăgeală femeiască, ci lucruri chibzuite bine". „Se înțelege, i-am răspuns eu. Despre ce e vorba?". „Să vă spun: dați-mi drumul dela munca cu copiii și ajutați-mă să mă înscriu la cursurile de betoniști; am auzit că acolo femeile nu prea sunt primite cu brațele deschise".

Am încercat s'o înduplec să-și schimbe gândul. Degeaba, se ținea tare: „La creșă treburile s'au pus pe roate, personalul a făcut școala de care are nevoe și nu veți găsi o înlocuitoare mai bună decât..." și mi-a spus numele soției unui inginer, într'adevăr femee cu scaun la cap.

Ce puteam să-i mai spun? „Fie — am hotărît în cele din urmă — dacă ai cui să predai creșa și îți cu tot dinadinsul să devii betonistă, te vom susține pe lângă șeful șantierului".

Liubov îmi mulțumi, dar nu se urni din loc. „Mai e ceva?". „Mai este, mi-a răspuns ea. Nu e just ca Ustinov să locuiască și acum la cămin. Are la Caluga trei copii pe care-i crește o mătușe bătrână. Ar trebui să-i repartizați neapărat un apartament într'una din casele care sunt date acum spre închiriere. Ia gândiți-vă și dumneavoastră: cum se simte un tată departe de copiii lui?". „Dar dece nu-și poartă singur de grijă?". „Ei, așa-i firea lui! — când e vorba de muncă e în stare să se încaere, dar dacă-i vorba de un interes al lui personal, nu ți-ar cere măcar o fărâmitură. Asemenea chestiuni trebue să le rezolvați fără să mai fiți solicitați în mod special. Să le rezolvați chiar dumneavoastră".

A doua zi am stat de vorbă cu Egor și trebue să mărturisesc — spre rușinea mea — că, în ceeace privește chestiunea cu casa, Liubov avusese dreptate. Profitând de ocazie, i-am întrebat pe Ustinov și despre relațiile lui cu Ciaban. Ustinov era dintotdeauna un om tăcut din fire, dar atunci se închise cu totul în el. Își pironise privirile în pământ, mulțumindu-se să scape câte o frază printre dinți.

„Pare o femeie de treabă această Liubov Ciaban" — îi spun. „Da, nu e rea" — răspunde el. „Vă cunoașteți de mult?". „De opt ani". „Sunteți din același oraș?". „Am stat în același spital". „Nu cumva a fost vreun roman între voi?". Omul zâmbi: „Nevastă-mea trăia pe vremea aceea. Și afară de asta, ce roman se poate înfiripa într'un spital? Am stat mult de vorbă împreună despre viață, așa ca între ostași" „Dar acum?". „Acum?... Bună ziua și la revedere. Ne întâlnim la ședințele de partid. Ați văzut-o ... acum? Mai c'ai spune că-i omul cel mai de seamă din tot trustul raional de construcții".

„M'a rugat s'o ajut să fie primită la cursurile de betoniști, ce părere ai, să-i dau drumul?" „La cursurile de betoniști?". Mi s'a părut că, punând această întrebare, Ustinov a tresărit.

dar numai o clipă, deoarece a urmat apoi pe acelaș ton: „Asta vă privește... O s'ajungă betonistă bună, pentrucă obține întotdeauna tot ce vrea. Asta-i dânsa... Altceva mai aveți cu mine?"

Egor Ustinov avusese dreptate. Liubov a reușit și în această nouă muncă. Cred că alci, în afară de învățământul mediu și capacitățile ei firești, o ajută și uimitoarea tragere de inimă pe care o are pentru învățătură. Odată am răsfoit întâmplător, la bibliotecă, fișele comuniștilor. Am rămas uimit de câte cărți a citit într'un an această Liubov Ciaban.

Dar din clipa în care Liubov Ciaban a fost avansată brigadieră, s'au și pornit neînțelegerile între ea și Egor Ustinov. Cum aveau o ședință de producție, se urca la tribună și pornea să-i frece pe fiecare; și dintre toți, Egor era acel care o încasa cel mai rău. Dar ce-i mai important e că nu spunea vorbe goale, de care poți să nu ții seama, sau la care poți să nu răspunzi. Vorbele ei erau cu tâlc. Și atunci se încăierau. El avea în urma lui o experiență de mai mulți ani în lucrările de beton și un colectiv închegat, pe care-l conducea cu pricepere. Se obișnuise ca fiecare cuvânt al lui să fie ascultat. Ea însă îi spunea: „Ai multe, Egor Ivanovici, dar nu dai tot, păstrezi rezervele pentru zilele de sărbătoare, te-ai obișnuit să lucrezi mai domol ca să-ți rămâie și rezerve".

Din proprie inițiativă a intrat în corespondență cu Institutul de beton și cu Casa tehnicii din Leningrad și de acolo-i venea tot ce era mai nou. Iată ce soi de om este!

La început îl ataca pe Egor numai cu noutățile, dar mai apoi a prins să-l strângă și cu productivitatea muncii. Pe vremuri nu era nimeni ca Ustinov; dar, iată că Liubov cu brigada ei a început să-l ajungă. Și, pe lângă toate celelalte, mai era și o femeie cu o limbă ascuțită, care nu-și căuta vorbele prin buzunare!

„Tare greu îi mai vine lui Ustinov să îndure toate câte i le face" îmi spuneau comuniștii betoniști. Nu mai suportă să-l audă nici numele. Niciodată n'a fost vorbăreț din fire, dar acum, nici cu cleștele nu-i scoți vorba din gură. Lucrurile au ajuns până acolo încât, dacă ea intră pe o ușă, iese el pe cealaltă...

Ne-am dat seama că toate acestea depășesc cadrul chestiunilor personale. I-am chemat pe amândoi la birou. Am început să-i lămurim „Sunteți comuniști — le-am spus — ce exemplu le dați celor fără de partid?". Nu scoteau o vorbă. „Brigadierii celor mai bune brigăzi trebue să se ajute între ei, să-și deschidă drum unul altuia". Roșeau și continuau să tacă.

Mărturisesc că n'am obținut niciun rezultat atunci. Adică, dacă am discuta formal, totul s'a desfășurat în chip mulțumitor. Amândoi au făgădulit, în cele din urmă, să-și pună la punct raporturile de muncă. Ustinov a declarat că va reacționa la critică, așa cum se cuvine să reacționeze un adevărat comunist. Toate bune. Simțeam, însă că, în fond, nu s'a hotărît nimic. L-am reținut pe Ustinov în birou și am pornit împreună spre casă. Noroc că după ce s'a mutat în casa nouă, eram aproape vecini. Ei, îmi zic eu, poate că pe drum, între patru ochi, am să izbutesc să-l trag de limbă. Ași, de unde! S'a sburlit ca un arici, întinzându-și acele în toate părțile și a prins iar să strecoare câte o vorbă printre dinți. Și atunci mi-a trecut prin gând: nu cumva s'o fi îndrăgostit de această Liubov Ciaban și ea nu-i răspunde cu aceeași dragoste?

M'am apucat să-i povestesc, ca din întâmplare, cum a venit prima dată Ciaban la construcții și cum, mai înainte de toate, a întrebat de el, cum a căutat ea să-i facă rost de casă și cum a purtat de grijă copiilor lui. Părea că ascultă fără prea mare interes ceeace-i spuneam și tăcea. Bănuiam însă în el o reținere, o încordare. Deodată s'a oprit. „Dece cauți să mă lămurești? O cunosc din spital și știu de atunci ce fel de om este. Poate că în toată lumea nu găsești o femeie ca ea — dar... ce folos! "... Dădu înciudat din mână și coti după primul colț, fără să-mi dea măcar bună seara.

Îmi aduc aminte, ca acum, că această discuție cu Ustinov a avut loc într'o Joi. Luni de dimineață mergeam dealungul șantierului, când, deodată, mă ajunge din urmă un om. Gâfâia și striga cât îi ținea gura: „La beton... s'a întâmplat o nenorocire, un bloc de beton armat s'a prăbușit și l-a strivit pe Ustinov...

... Când am ajuns, Egor era întins pe o prelată. Urme de sânge nu se vedeau nicăieri. Respira, dar ținea ochii închiși și sta nemișcat ca o păpușe de ceară. Medicul și sora se agitau pe lângă el și, cum se întâmplă întotdeauna în asemenea împrejurări, lumea se adunase în jurul lui, dar nimeni nu scotea o vorbă; tăcerea era atât de adâncă, încât i se auzea și horcăitul din piept.

Deodată, tăcerea fu străpunsă de un țipăt atât de sfâșietor, încât mă înfiorai. Dând la o parte mulțimea, se strecură o femeie care se prăbuși, ca o pasăre rănită, lângă Ustinov: „Egorușca, ce-i cu tine? Dragul meu, vino-ți în fire"... Și plângi, și plângi, de credeai că nu mai isprăvește...

Ustinov deschise ochii. Se uită la femeie, de parcă vroia să-și dea seama dacă visează, sau trăește aevea. Deodată, și acest lucru m'a izbit mai mult ca toate celelalte, văzui ochii acestui om strivit și care deabia își revenise în simțiri, luminându-se de o fericire atât de mare, încât poate că nici nu se cuvenea s'o vadă un străin. Femeia l-a luat în brațe și a început să-i strângă la piept și să-i mângâie părul, vorbindu-i în șoaptă. „Trăiești, trăiești, iubitul meu, dragul meu... Numai eu știu de câți ani te port în suflet"... Lacrimile-i picurau pe obrazul lui Ustinov.

Deabia atunci, spre marea mea mirare, am recunoscut în această femeie cu părul răvășit și obrazul ud de lacrimi pe Liubov Ciaban. M'am simțit stânjenit, ca și cum aș fi pătruns, fără să vreau, taina unui om străin. Am băgat de seamă că și ceilalți își întorseseră capetele și începuseră să se împrăștie. Medicul își concentrase atenția asupra unui instrument pe care-l așeza în trusă. L-am întrebat despre starea accidentatului. „Nu-i nimic grav — mi-a răspuns el. Oasele îi sunt întregi. Are noroc, a scăpat ușor". Apoi, adresându-se femeii: „Lasă-l, cetățeanco. Acum are nevoie de liniște. Îmbrățișările păstrează-le pentru acasă". Acasă? La auzul acestui cuvânt, Liubov Ciaban își îndreptă deîndată spinarea, sări în picioare, și cu o mișcare îndemânatecă își vârî sub basma șuvițele de păr răvășite. Fața ei își recăpătă asprimea obișnuită, ca și cum nu dânsa ar fi fost aceea care adineauri plânsese cu adevărate lacrimi de femeie.

Egor scoase un geamăt. Se uită la dânsul. Privirea i se încălzi din nou, și nu știu cum s'a întâmplat că am înțeles încă de atunci că acest zâmbet de femeie, plin de grijă, nu i se va mai șterge niciodată, că din ochii ei nu se vor mai stinge aceste licăriri de duioșie.

— Ei, e un caz curios nu-i așa? Ce-aș mai putea adăuga? S'au căsătorit. Ea a devenit o mamă exemplară pentru copiii lui Egor, dar la ședințele de producție sunt tot la cuțite, ca și înainte. Numai că, acum, Egor învață încetul cu încetul să-și recunoască greșelile.

Când s'a înregistrat căsătoria, ea a luat numele lui de familie și de o jumătate de an o chiamă Liubov Ustinova. Dar atât noi, cât și bărbatul ei nu-i spunem altfel decât tot Liubov Ciaban.

Asta-i tot. Dacă această poveste vi se pare interesantă, puteți s'o publicați. Vă rog, însă, să nu uitați să înlocuiți numele. Ne-am înțeles?

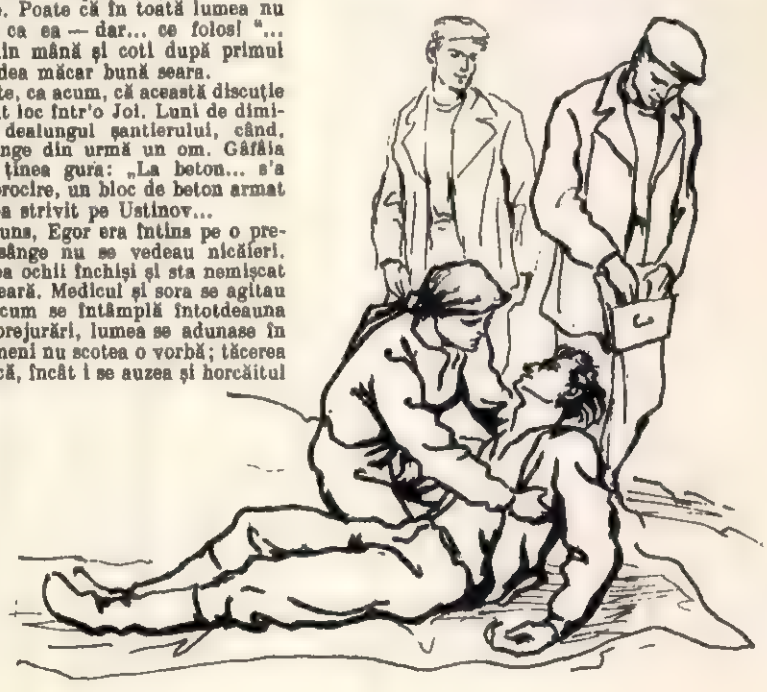

Pasiunea CONTRACTUL COLECTIV

Am ajuns la ultima filă. Citesc și semnăturile din josul paginii: Fischer Albert, directorul întreprinderii, Haioș Ștefan, din partea comitetului de întreprindere. Mă uit și la inscripția de pe copertă: Uzinele metalurgice „Unirea" - Cluj — contract colectiv pe anul 1953. Am procopsit în mâini cuprinsul foilor bătute la mașină, și-acum pornesc prin secții să văd cum s'au îndeplinit angajamentele luate de conducerea fabricii și de muncitori, la începutul anului...

În sala de strungărie aflu ușor unde lucrează Török Pavel. Îți spune oricine: „colo lângă fereastră, la strungul care are pe el un steguleț de stahanovist".

Török Pavel oprește strungul, la șublerul și măsoară grosimea piesei: nu l-a înșelat ochiul nici de data aceasta; piesa e exact cât arată schița. Mâinile i se mișcă pe manivele cu siguranță, cu precizie, cu repeziciune; după câteva clipe cuțitul strungului desprinde inele de șpan de pe o nouă piesă... E un cuțit făcut după schițele lui Colesov. Török Pavel a fost printre cei dintâi care au început să lucreze cu asemenea cuțite; acum își depășește planul cu cel puțin 90 la sută în fiecare lună. Facem cunoștință și discuția se înfiripă îndată. Din vorbă în vorbă ajungem și la contractul colectiv. Îmi spune că angajamentele pe care și le-au luat muncitorii au și fost îndeplinite în cea mai mare parte.

Se repară pardoseala din fața cuptorului dela forjă...

— N'am fi izbutit niciodată să ne îndeplinim angajamentele înscrise în contractul colectiv, adică să producem anul acesta cu 35 la sută mai mult decât anul trecut și să mărim productivitatea cu 7,9 la sută față de plan dacă nu ne-ar fi ajutat stahanoviștii sovietici...

Tace o clipă, se uită la mine, apoi urmează:

— Poate vrei să mă întrebi cum ne-au ajutat? Uite cum... Și strungarul Török Pavel îmi vorbește despre felul cum intră muncitorii în schimb, preluând mașinile din mers — după metoda Jandarovei — cum economisesc materialele. El stăruie mai ales asupra metodei de tăiere intensivă a metalelor, asupra construcției speciale a cuțitului construit de stahanovistul sovietic Colesov.

...În atelierul de forjă l-am întâlnit pe președintele comitetului de întreprindere. El urmărește îndeaproape cum se îngrijește conducerea uzinei să-și îndeplinească angajamentele pe care și le-a luat prin contract față de muncitori. Aici la forjă repararea pardoselei din fața cuptoarelor e acum în tol.

Trei muncitori dela întreținere lucrează de zor. Aduc nisip, potrivesc cu grijă cărămizile, apoi le îndeasă bine cu maiul. Președintele comitetului se apropie de ei:

— Ce zici Mureșene, îi întreabă pe omul ce descarcă o roabă de cărămizi. O dați gata la termenul prevăzut în contractul colectiv?

— O dăm, tovarășe Haioș. Musai.

...Dela forjă mă duc la sculărie. Trotuarul pe care pășesc e pietruit proaspăt. Îmi vine în minte că în contract se vorbește într'un loc și de pietruirea trotuarelor dintre ateliere. Iată, conducerea a înfăptuit la vreme și acest angajament. Trotuarul dintre forjă și sculărie e făcut în așa fel încât să se scurgă apa de-o parte și de alta. Am cercetat apoi cu privirea și celelalte trotuare. Sunt deasemenea pietruite de curând și presărate cu nisip. Poate să aducă toamna oricâte ploi, muncitorii dela „Unirea" nu vor fi nevoiți să umble prin noroi, în curtea uzinei.

...La sculărie, în vreme ce mașinile își urmează mersul lor ritmic, strungarul Bucsi Iosif mai schimbă câte-o vorbă cu vecinu-său, cu Kis Iuliu.

— Al dracului zboară și vremea asta! spune Bucsi.

— Zboară măi, răspunde Kis. Ia uite, meșterul Lengyel s'a și apucat să ciocănească pe la radiatoarele de încălzit. Vrea să ne aducă aminte că bate iarna la ușă.

— Lasă să bată, tot pe-afară rămâne... Bucsi Iosif îi zâmbește șugubăț apoi se întoarce spre meșterul mustăcios și tăcut:

— Ce spui baci Jiga? Înghețăm ori ba la iarnă?

Meșterul aruncă o privire de cunoscător spre radiatoare apoi găsește de parcă ar pronunța o sentință:

— Pot să crape și pietrele de ger, aici va fi cald! Și încă la data prevăzută în contractul colectiv, nici cu o zi mai târziu!

...Ca să ajungi dela sculărie la turnătorie trebue să cobori o scară. Încă de departe auzi huruitul noului pod rulant adus de curând aici, la turnătorie, dela uzinele „Vulcan" din Capitală. Cum intri în hală dai cu ochii de căldarea plină de fontă topită galbenă-strălucitoare. Atârnă de cârligul gros al podului rulant care o duce încet în dreptul formelor. Începe turnarea. Rolul de scântei se împrăștie în toate părțile. După ce căldarea golită, se retrage către cuptoarele

Meșterul Papp Iosif arată cu mândrie tovarășilor din conducerea uzinei, piese complicate lucrate cu pricepere de tinerii pe care-i califică la locul de muncă.

Sudorii Illés Iosif, Oltean Severean și Baranyai Alexandru și-au întrerupt pentru puțin timp munca: a venit laptele. Sănătatea sudorilor este ocrotită cu grijă.

Înainte de începerea lucrului, Bucsi Iosif povestește tovarășilor săi de muncă întâmplări din zilele concediului de odihnă pe care l-a petrecut la Călimănești.

și cu însușirea meseriei cei 26 de tineri veniți din satele din jurul Clujului, cărora conducerea uzinei s'a angajat să le asigure condițiile pentru calificare. Era tocmai o oră de geometrie. Elevul dela tablă rezolva cu pricepere problema dată dovedind că a înțeles și și-a însușit lecția predată. Ceilalți ascultau atenți.

La sfârșitul orei am stat de vorbă cu profesorul. Am aflat dela el că direcțiunea a alocat la vreme fondurile destinate școlii, potrivit angajamentului, că direcțiunea și comitetul de întreprindere poartă deosebită grijă elevilor, condițiilor lor de învățătură și de trai.

...Șuierul prelung al sirenei vestește sfârșitul schimbului. Muncitorii își predau mașinile celor din schimbul următor, apoi se îndreaptă în grupuri vesele către spălătoare unde-i așteaptă dușurile cu apă caldă. Pentru haine s'au făcut, așa cum prevede contractul colectiv, 36 de dulapuri noi. Spălătoarele s'au reparat și s'au mărit, a crescut numărul dușurilor.

...Împreună cu președintele comitetului de întreprindere și cu un grup de muncitori urc acum scările de piatră, spre sala cantinei. Discutăm despre rezultatele obținute în întrecere, despre cei mai vestiți inovatori cum sunt de pildă Nagy Eugen, Sebestyén Gheorghe, Tana Alexandru. Aflu că s'au împărțit premii inovatorilor și muncitorilor fruntași. Premii în valoare de 70.109 lei. Pe urmă, vorbindu-mi despre felul cum și-au realizat muncitorii angajamentele, președintele ne spune că prețul de cost a fost redus cu 20% față de 1952.

Intrăm în sala cantinei. O sală spațioasă, cu multe ferestre; mesele pătrate sunt acoperite cu cristal. Par încă noi-nouțe. Halos Ștefan îmi spune că au fost făcute de direcțiune în cadrul contractului colectiv de anul trecut. Fetele îmbrăcate în halate albe se mișcă printre mese ca niște sfârleze. Unele aduc castroane de faianță pline cu supă, altele aduc felul doi, altele prăjitura. Totul e orânduit în așa fel încât muncitorul să fie servit repede, să nu-și piardă vremea așteptând.

În bucătărie e forfotă și mai mare. De-acum a început pregătirea mâncării pentru schimbul de seară. Cantina pregătește mâncare caldă pentru toate schimburile. La masa groasă de stejar, un bucătar cu boneta albă îndoapă cu bucăți de carne mașina electrică de tocat. La masa vecină o fată mărunțește zarzavatul cu ajutorul altei mașini. În cealaltă parte a încăperii aburesc două cazane noi cu mâncare, iar farfuriile spălate sunt așezate în dulapurile noi pentru veselă. Toate acestea îmi sunt obiecte cunoscute; mă așteptam să le găsesc aici, pentrucă am citit despre ele într'un capitol al contractului colectiv.

La invitația magazionerului intru și în magazia de alimente pentru iarnă. Aliniate în rafturi, nenumărate borcane cu fel de fel de bulionuri, conserve, murături. O curățenie de farmacie. Magazionerul povestește cum s'a aprovizionat cantina cu tot ce-i trebue pentru ca la iarnă, masa muncitorilor să fie bună, gustoasă și variată.

— Uzina noastră aduce zarzavaturi dela gospodăria de stat „Mihai Viteazu" de lângă Câmpia Turzii. Chiar ieri am adus încă un camion plin. Am încheiat apoi un contract cu gospodăria colectivă „23 August" din comuna Legii. Dela colectiviști ne-am aprovizionat cu cereale, cu porci grași. Avem însă și o creșcătorie proprie de porci. Vreți s'o vedeți?

Cotețele porcilor sunt așezate într'o curte, în spatele uzinei.

— 52 de porci avem aici! spune Viorica Olaru, îngrijitoarea. Sunt împărțiți după rase și vârstă. 20 dintre ei sunt mari, buni de-acum de îngrășat. Avem și câțiva gata îngrășați. Aștia vor fi tăiați în curând și dați în primire magazionerului dela cantină.

Locul viran din spatele uzinei a fost transformat în vara asta, cu ajutorul direcțiunii și prin munca sportivilor din uzină, într'un teren de fotbal. Aici, sub supravegherea atentă a unui antrenor, echipa „piticilor" tocmai începe un match. Astăzi terenul este rezervat special pentru ei. M'am uitat un timp cu câtă pasiune joacă, apoi am pornit spre curtea cea mare a uzinei, dar gândul mi-a rămas tot la acești „pitici", fii ai muncitorilor uzinei. Peste câțiva ani mulți din ei vor ajunge poate fotbaliști vestiți...

Sportivii dela „Unirea" au la îndemână și echipament și teren. Numai în anul acesta s'au alocat din fondul directorial 31.500 lei pentru înzestrarea cu echipamentul necesar a muncitorilor care fac sport. Tot cu ajutorul fondului directorial, în curtea cea mare a uzinei s'a amenajat în vara asta un parc. Chiar în aceste zile de toamnă el e plin de flori și de verdeață. Mâna grijulie a grădinarului se simte peste tot. Rondurile fără fir de buruiană, aleile proaspăt prunduite, copăceii decorativi îți încântă privirea. Să găsești o grădină în curtea unei fabrici e un lucru deosebit de plăcut. „Parcul stahanoviștilor" este îndrăgit de muncitori. Peste câțiva ani vor putea sta la umbra copacilor plantați astă primăvară, vor putea citi ziarul ori o carte împrumutată dela biblioteca ce se află în imediata vecinătate a parcului. Până atunci însă iubitorii de lectură citesc în sala bibliotecii, la masa lungă, acoperită cu postav verde. În bibliotecă domnește o liniște desăvârșită. Se aude doar foșâitul paginilor întoarse. De curând ea s'a îmbogățit cu cărți noi.

O fază palpitantă a meciului echipei „piticilor"...

Din fondul directorial a fost alocată anul acesta pentru nevoile culturale ale muncitorilor suma de 44.600 lei.

...Lângă bibliotecă e clădirea în care s'a deschis anul acesta un cabinet dentar pentru muncitorii uzinei. În aceeași clădire se găsește și un staționar. Înăuntru e liniște ca la bibliotecă, și totul e alb; și ușile, și pereții, și aparatele medicale pentru tratament cu raze ultrascurte și ultraviolete. Când am intrat în staționar, medicul Vasile Șortan făcea controlul medical obișnuit unui grup de muncitori. Pentru atenția deosebită cu care se îngrijește de sănătatea muncitorilor el e prețuit și sfaturile-i sunt urmate.

*

Toate aceste lucruri și multe altele pe care le-am văzut împlinite din angajamentele luate prin contractul colectiv în fapte de viață, vorbesc despre felul în care conducerea întreprinderii și comitetul sindical dela „Unirea" se străduesc să-și îndeplinească sarcina de căpătâi dată de partidul nostru: grija față de oamenii muncii, față de nevoile lor materiale și culturale. Iar multe din aceste fapte vorbesc la rândul lor despre străduința cu care au răspuns și răspund muncitorii acestei fabrici, la grija ce li se poartă.

Ion FILIP

din fundul halei, stau de vorbă pe îndelete cu șeful echipei de turnători care-mi spune:

— De când avem încă un pod rulant munca noastră e mai ușoară și treaba merge mai spornic. Podul ăsta și încă alte lucruri au fost realizate de conducerea uzinei peste cele înscrise în contractul colectiv.

Povestește apoi despre necazurile turnătorilor cu pompa hidraulică pentru probarea țevilor turnate. Trebuia transformată pentrucă așa cum era, mânuirea ei cerea multă muncă de prisos. Conducerea întreprinderii a făcut lucrările trebuincioase, așa cum s'a angajat la începutul anului, și acum turnătorii nu mai au bătaie de cap cu pompa.

Mi-am luat rămas bun dela șeful de echipă și m'am îndreptat spre atelierul de sudură. Știu din contractul colectiv că sudorii primesc lapte în fiecare zi. Într'adevăr, când am intrat în atelier am văzut un grup de câțiva sudori, adunați în jurul unei măsuțe, bând lapte. În fiecare dimineață o fată dela cantină intră în atelier cu o lădiță încărcată cu sticle pline cu lapte proaspăt. Câte-o sticlă pentru fiecare sudor.

După ce și-au băut laptele, sudorii își pun echipamentul de protecție și se apucă din nou de treabă. Jerbele de lumini albăstrii ale aparatelor de sudat țâșnesc orbitor în toate părțile. Cu ochiul liber nici nu te poți uita la ele, dar privite prin geamul negru al măștii sudorului își pierd toată puterea...

...La școala de calificare l-am întâlnit pe directorul adjunct al uzinei. Se așezase într'o bancă din fundul clasei și asista la lecție. Venise să vadă cum stau cu învățătura

Doctorul V. Șortan cercetează alimentele depozitate pentru iarnă.

La staționarul uzinei, care a fost înființat în anul acesta.

O valoroasă creație a cinematografiei sovietice

În cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice sunt prezentate publicului românesc filme noi, realizări de înaltă valoare artistică ale cinematografiei sovietice. Completând o serie de filme-spectacol ce au rulat în ultima vreme în țara noastră, filmele sovietice „Liubov Iarovaia", „Pădurea", „Lupii și oile", „Cântă ciocârliile", „Nunta lui Crecinschi", vor aduce în sălile cinematografelor nenumărați oameni ai muncii dornici să vadă, transpuse pe ecran, creațiile teatrului sovietic.

Filmul artistic în culori „Bătălia din golful Caliacra" a fost deasemeni prezentat în cadrul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice. Reînviind oameni și întâmplări petrecute cu aproape două secole în urmă, acțiunea sa ne introduce în atmosfera acelei epoci în care Rusia începea să se afirme ca o mare putere maritimă și în Marea Neagră. Autorul scenariului, Alexandru Stein, și regisorul Mihail Romm au urmărit prezentarea justă a amiralului Uşacov, — remarcabilă personalitate militară ce întruchipează vitejia și talentul poporului rus — care a condus în secolul XVIII construcția flotei maritime din Marea Neagră și a repurtat strălucite victorii în lupta împotriva flotei turcești. Aceeași preocupare au dovedit creatorii filmului și pentru o justă înfățișare a luptei poporului rus, pentru libertatea patriei sale.

Creațiile unor actori de talent ca: I. Pereverzev, B. Livanov, V. Drujnicov, S. Bondarciuc, O. Jezneva, muzica sugestivă a lui A. Haciaturian, ca și frumusețea deosebită a peisagiilor maritime, fac din filmul „Bătălia din golful Caliacra" una din cele mai valoroase creații ale cinematografiei sovietice.

Actorul sovietic I. Pereverzev în rolul amiralului Uşacov.

Uşacov în fața lui Potemchin și a curții împărătesei Ecaterina.

Pe comandantul militar Uşacov şi pe lobagul fugar Tihon Procofiev îi uneşte aceeaşi înflăcărată dragoste pentru patrie şi poporul rus (stânga sus).

Privirile celor rămaşi pe ţărm însoţesc corăbiile ce au pornit spre largul mării, sub comanda lui Uşacov (stânga jos).

Sub focul nimicitor al tunurilor de pe vasele ruse, vasul-amiral al flotei turceşti se scufundă în flăcări, în valurile Mării Negre (dreapta sus).

Nobilul Mordvinţev intrigantul şi cneazul Potemchin, într'una din scenele filmului (dreapta jos).

Uşacov în mijlocul ofiţerilor săi, explicându-le elementele noii sale tactici şi strategii navale.

Conducătorii flotei turceşti mărturisesc sultanului neputinţa lor de a face faţă tacticei lui Uşacov şi vitejiei neînfricaţilor marinari ruşi.

În jos de Radu-Vodă

Episod din romanul „Un om printre oameni"

de Camil PETRESCU

Ilustrații de D. NEGREA

Fiindcă Ion Ghica plecase la Iași unde făcea — la Academia de acolo — un curs de inginerie, și fiindcă Tell era mai mult pe Dunăre, unde-i era batalionul, Bălcescu rămase, încă o bucată de vreme, singurul membru al Frăției în București... și se simțea oarecum descurajat. Apoi își spuse că dacă se sperie că e singur, niciodată Frăția n'o să iasă din paginile de hârtie ale statutului, rupte și acelea...

Afară de cei patru frați Golești, Ștefan, Nicolae, Radu și Alexandru (poreclit cum se știe și Albu, ca să fie deosebit de vărușău Alexandru Golescu Negru — Arăpilă), fură aduși în acea vreme în Frăție și câțiva dascăli ardeleni, de la Colegiul național și dela pensionul Schevitz, între care Axente Sever. Multă bucurie le făcu și adeziunea poetului Bolintineanu, tot din acest timp, ca și a lui Cezar Boliac.

Mai intrară, ceva mai târziu, un însemnat număr de ofițeri, unii foști colegi ai lui Bălcescu și alții colegi cu Tell, maiorul Voinescu II, maiorul Costache Filipescu, locotenenții Fărcășanu, Cristophi, Pleșoianu, Serurie și alții.

Dar cu aceasta Bălcescu nu fu mulțumit... Simțea mereu nevoia unei legături cu straturile adânci ale poporului și deaceea se oprea tot mai des la Vadul Rău. Făcu deasemeni, întovărășit de Boliac, vreo câteva călătorii dealungul și dealatul țării. Pe de o parte era în căutare de documente istorice și de copii manuscrise după cronicari, pe de altă parte se trudea să cunoască mai de aproape starea țărănimii și nevoile clăcașilor.

— Tița... asta nu-l deajuns, îi spuse el aurorăsli într'o zi de vară, la sfârșitul cinei. Trebue să cunoaștem cât de cât și pe muncitorii dela orașe, trebue să ne legăm cu ei, să-i cercetăm, să chemăm la noi câțiva fruntași de inimă și luminați din sânul lor... M'am gândit să începem cu Damian, băiatul lui Toma, pandurul. Îmi pare foarte inimos și deschis la minte... Știe și carte... prin el am putea să răzbatem printre calfele din Tabaci și din Scaune... Cu asemenea oameni s'au făcut lucruri bune în Revoluția Franceză. Erau la Paris două cartiere. St. Marceaux și St. Antoine, cu meșteri și calfe care însemnau cam acelaș lucru acolo, cu ceeace sunt tabacii aceștia aci.

Tița fu și ea de aceeaș părere și într'o zi când Toma veni după obicelul lui s'o întrebe de sănătate pe serdăreasă, ei fu îndemnat să-l aducă în aceeași săptămână pe Damian, că are ceva de vorbit cu el. Mai târziu dascălii dela Radu Vodă îi împrieteniră și cu alții.

*

Ideia de a cerceta tăbăcăria lui Dobrovici, fusese a Tiței, care se sfătuise cu Luxița, căci între timp deveniseră amândouă prietene inițiate în secretele Frăției și toți trei puseseră la cale vizita la tăbăcăria de sub dealul Radu Vodă, unde lucra Damian. Câștigaseră de partea lor și pe a treia femeie, care participa mai de departe la activitatea Frăției, pe Ana Ipătescu, pe al cărei soț, Niculae Ipătescu, ca și pe Grigore Ipătescu, îi adusese în societate, colonelul N. Golescu, fostul aghiotant al lui Vodă Ghica. Câte-și trele se sfătuiseră cu Axente Sever, care primise mai de mult însărcinarea, după ce încercarea cu Damian izbutise, să la legătură, prin acesta, cu cât mai mulți lucrători tabaci. Aveau acolo un grup al Frăției de opt calfe, și între ei și un meșter.

O caretă a Goeștilor îi duse pe toți, în două rânduri, până la poalele colinei răpoase, pe care era mănăstirea Radu Vodă, și lipită cu ea, bisericuța lui Bucur, cu turia ei ca o ciupercă. Bineînțeles pregătiseră pentru orice întâmplare și o bună explicație... Era o vizită de curiozitate cerută de cucoane care doreau să-și cumpere câte o malotea*) dela faimosul blănar Dobrovici. Vroiau să-și aleagă din prăvălia lui, pe drept cuvânt vestită și departe de granițele țării, și anume, chiar dela fabrică, așa cum se zicea dela o vreme... De o lună de zile Dobrovici care era starostele blănarilor, era însă plecat cu piroscaful**) pe Dunăre la Viena, ca să se întâlnească acolo cu marele negustor Constantin Pop dela Sibiu, cunoscut și acesta în întreaga Europă, și care avea o sucursală a casei lui în orașul împărătesc.

Niculae Golescu, Niculae și Ana Ipătescu așteptau împreună cu Axente Sever, de o jumătate de oră, să se întoarcă iar caretа cu care urma să vină acum Bălcescu, Tița și Lucica Florescu. Era o zi călduroasă de vară, spre asfințitul soarelui și toți laolaltă coborâră acum, ocolind Mănăstirea, până la malul gârlei, care aci se îngustează și se adâncește tocmai din cauza colinei, dar numaidecât se lărgește din nou, resfirându-se pe prundiș. Soarele cădea departe, dincolo, peste zăvoi și peste oraș, din care nu se vedeau decât turle de biserici scăldate în asfințit și ici colo, acoperișuri de tablă, care scânteiau printre copaci, atât de mulți, că păreau — așa văzuți de departe — deși ca o pădure. Peste gârlă, în fața bisericuței lui Bucur era o moară de cărămidă a cărei roată se învârtea cu vuiet. Un lung șir de plopi drepți ca niște fuse verzi și foarte înalți străjuiau în spatele ei malul rupt în argilă, ici colo. În stânga mănăstirii, spre malul gârlei, doi tabaci duceau pe umeri, atârnate de o prăjină lungă, piei crude pe care ei le priviră curioși, urmărind cum le leagă unele de altele, cum le bagă în apă, unde mai erau și altele din ajun.

— Sunteți dela Dobrovici? întrebă Ipătescu, dornic să se lămurească mai curând.

— Așa!... Ce vorbiți dumneavoastră?... ala e tăbăcărie mare, noi lucrăm într'o magherniță. Jupânu nu are decât unsprezece calfe cu ucenici cu tot... Eh... Dobrovici ăla e boier mare... Ăla are ca la două sute de lucrători și ucenici... Dacă vă duceți acolo, o să vedeți.

Ana Ipătescu se uita cu milă la oamenii aceștia siliți să la în brațe pieile murdare, încă pline de sânge, cu resturi de carne pe ele... Erau pe marginea apei, dar se simțea un miros greu.

— Și cât timp le lăsați în apă?

— Apoi, o zi-două, pe urmă le luăm iar sus, la curățit. Și oamenii, în cămăși murdare, zdrențuite și în ismene, coborâră în grabă.

Ocolind pe lângă o căsuță acoperită de corcoduși și duzi și închisă cu uluci nelucrate, înegrite de ploi și rupte pe ici pe colo, careta Golescului încercă să vie să-i ia, dar se opri deasupra râpei lângă chiliile care-și prelungeau zidurile leproase, învălmășite, pe povârnișul lutos.

Nu puteau trece cu careta pe sub Mănăstire deoarece pe poalele colinei coborau, până în apă, două garduri ale unei case mici cu acoperiș de tablă, care erau pe costișe, între mănăstire și gârlă. Lucrătorii îi sfătuiră să trimeată trăsura să înconjoare mănăstirea cu turiele ei, pe sus, pe după chiliile călugărilor și dascălilor, iar ei să meargă cu piciorul, pe dincolo de căsuță, apoi să coboare pe prundiș că acum cu seceta se poate trece... Tăbăcăria lui Dobrovici e după cotul apei... Uite, i se vede acoperișul printre frasinii ăia...

După ce au ocolit pe sus căsuța cu prispă, au coborît pe un fel de podișcă, un soi de ponton al mănăstirii, la care era trasă o luntre ce rămăsese acum afară, pe prundișul secat, și pe urmă urcară din nou pe o uliță care ducea după cât se vede, spre Filaret. Pe dreapta, dădură, sus, de niște uluci ascuțite, înalte de un stânjen... O portiță, în dreapta, și o poartă mare în mijloc cu cele două canaturi, date acum înlături, duceau în curtea tăbăcăriei lui Dobrovici... Amândouă erau păzite de arnăuți cu câte două pistoale la brâu. Vreo trei perechi de lucrători, în picioarele goale, murdari, în zdrențe aproape, așteptau să li se arunce dintr'un car, piei crude cu care porneau fiecare la un capăt al prăjinei sprijinite pe umeri, spre magazie.

Curtea este imensă ca un bărăgan și chiar acum, într'o vară secetoasă, e plină de băltoace. De jur împrejur, în loc de gard, sunt șoproane și magazii cu câte o jumătate de cat deasupra. În dreapta, la umbra unui uriaș plop alb cu coroana stufoasă, o cărărue poditâ cu cărămizi, duce zece pași, dela portiță la intrarea prăvăliei cu marfă gata de vânzare, unde cei sosiți au și intrat, sperlindu-l pe tejghetar, care nu mai văzuse se pare asemenea musafiri acolo, căci boierilor de obicei li se aducea marfa acasă.

Bălcescu și Axente Sever au rămas în curtea cea mare cât un maidan, cu magazii lungi pe trei laturi, în loc de gard.

Prăvălia e întunecoasă, un clopot atârnat de un arc deasupra, este izbit de ușa care se deschide, încât cei dinlăuntru, chiar dacă sunt după pereții de blănuri atârnate, știu că a intrat cineva. E și o tejghea, de brad înegrit de vreme, pe care sunt bătuți în cuie bani de argint și de aramă. Fără îndoială, banii de șaftea, de când s'a clădit tăbăcăria, ori o parte din ea... Nu e lumină deloc, căci fereastra este astupată și ea cu un paravan de blănuri spânzurate. Axente Sever părea că-l cunoaște pe feciorul

Un rol de mare însemnătate au jucat în revoluție dela 1848 „tabacii", adică meșterii și calfele din tăbăcăriile atât de numeroase de pe malul Dâmboviței. Această sumă neconținută prezență în zilele hotărîtoare ale lui 1848, îndeosebi atunci când Ana Ipătescu, în fruntea poporului, eliberează guvernul provizoriu, ei sunt în primele rânduri și cea mai mare parte dintre morții și răniții din această zi de 19 Iunie, e dată de tabaci... Viața lor era aspră de greu, condițiile în care lucrau în vremea aceea erau de muncă silnică și tocmai deaceea ei sunt mai totdeauna printre cei care caută să-și îmbunătățească o soartă mai bună... După întemeierea societății revoluționare secrete „Frăția" de către N. Bălcescu, Ion Ghica și maiorul Tell, mai ales cel dintâi vântură neobosit ideile revoluționare și ține, prin numeroase călătorii și cercetări personale „să vadă", „să știe" cât mai mult... Această nevoie de privire directă e caracteristică lui Bălcescu. Cu Nicolae Golescu — fostul lui acuzator în procesul dela 1840, când a fost condamnat la trei ani temniță — se împăcase de curând și astfel toți cei patru fii ai lui Dinicu Golescu intrară și ei în rândurile „Frăției"...

Profesorul ardelean Axente Sever, ușor modificat în roman, după necesitățile epice, a jucat un rol important în mobilizarea tabacilor în Iunie 1848 și deaceea în acest an îl aflăm mutat cu casa chiar în mahalaua Dobroteasa care făcea față peste Dâmbovița mahalalei tabacilor și era locuită în mare parte de tabaci și ea. Era pe de altă parte profesor la secția Colegiului care câteva timp a funcționat și la Mănăstirea Radu Vodă. Era deci un om al mahalalei, cum s'ar zice.

Dobrovici, personaj real și el, transmutat însă după aceleași necesități ale epicei, era mare negustor, un patriot și un progresist, în măsura în care progresul promova interesele tocmai sale. În ce privește restul, era un exploatator cu atât mai cârcan, cu cât muncitorimea fără conștiința unei solidarități organizate, era la discreția jupânilor, otoputernici față de ea.

Autorul

*) Malotea = haină femeiască, scump îmblănită. (N.R.)

**) Piroscaf = așa se numeau primele vase acționate prin forța vaporilor. (N.R).

lui Dobrovici care e acum lângă carul din dreptul magaziei de piei crude, căci se îndrepta întins spre el. Acesta e foarte stingherit că-l găsesc niște mușterii — pe care el îi credea neapărat evgheniceși*) — în papuci, în nădragi lungi de mohair**) și în cămașe de pânză cu râuri de arnici roșu. Dar munca-i... muncă... Treaba lui este acum să vadă cum se descarcă pielele crude, să le prețăluiască și să le treacă în catastif la numele măcelarului care le-a trimis. Cu oarecare șiretenie, arătând interes pentru munca de tăbăcărie, după ce și-au dat bună ziua, Axente Sever, care nici el nu avea mai mult de 23 de ani, i-a sugerat tânărului să-i poftească pe musafiri să viziteze cu deamănuntul fabrica. Profesorul ardelean ținea stăruitor ca lucrătorii adepți ai Frăției, adică Damian și soții lui, să-i vadă pe acești buni prieteni și frați ai lor și să-și dea seama că ei țin să le cunoască mai de aproape truda. Cu acest prilej B...cescu află că tânărul, care nu împlinise douăzeci și unu de ani, se numea Pană, Pană Dobrovici.

În prăvălia întunecoasă și plină de miros de cojoace și blănuri, cele trei tinere femei cerură să li se arate blănі de astrahan, despre care aflaseră în oraș că au fost aduse din sudul Rusiei. Știrea era adevărată, fusese adus un rând de blănі, dar se vânduse tot, și se aștepta altul. În schimb erau blănі de samur, de cozi de vidră, de cocom alb, de dihor, din care însă ele nu doreau să cumpere.

Între timp, Luxița îi făcea semn Titei; că-i vine rău din pricina mirosului greu, înăbușitor din prăvălie. Ieșiră deci toate trele în curte, nu fără să observe în treacăt, jos lângă tejgheaua cu bani bătuți pe ea, un hărdăiaș cu trei sticle de șampanie puse la ghiață. Erau aduse dela ghețăria acoperită cu stuf din grădina fabricii, unde tânărul Pană Dobrovici le ținea sub lacăt, fără știrea tatălui său. Când fiul tăbăcarului le văzu pe cele trei femei tinere ieșind din prăvălie, rămase încremenit și fu să-i vie rău. Fiind intrat cu catastiful în magazie, tocmai când musafirii păseau pe poartă, pe ele nu le văzuse venind. Se fâstâci cu totul, se înroși ca un rac, se bâlbâi vrând să întrebe, vrând să explice... vrând, nici el nu mai știa ce... Se simți nenorocit, în papuci, în nădragi grosolani de mohair și în cămașă de pânză cusută cu râuri de arnici, în fața acestor femei tinere și subțiri, care toate aveau rochii de mătase văratice cu talie lungă, strânse pe corp, terminate pe șold în unghi, dela care începeau fustele învoalte. Tița și Luxița aveau rochii verzui, iar Ana Ipătescu era în tafta sinilie. Pe cap purtau pălării de culoarea rochiei, cu fundul pe coc și deschise mult în față, legate cu panglici pe subt bărbie. Ele priveau surprinse nepricepând dece acest tânăr, despre care aflaseră dela tejghetar că e fiul stăpânului tăbăcăriei, e atât de emoționat.

Până Dobrovici avea mâinile parcă prea scurte și nu știa ce să facă cu ele, mai ales că de statură era cam scund și destul de grăsuț, chiar cu oarecare burticică...Cu pantalonii lăsați prea jos și în papuci, părea și mai scurt...Dar capul îi era frumos ca al unui actor de prime roluri, cu trăsături foarte regulate, cu ochi mari ca prunele verzi. Până la urmă se văzu că zăpăceala lui venea din disperarea că e văzut așa. Tinerele femei își zâmbiră una alteia, căci întâmplarea li se părea destul de caraghioasă.

— Acesta este unul dintre cuceritorii Bucureștilor, un „lion", le spuse în șoaptă Tița Bălcescu, înainte ca ele să ajungă chiar lângă ei.

— Îl cunoști? fu curioasă să știe Luxița.

— Oarecum, numai din vedere, e coleg și prieten cu frati-meu, Barbu... Am să vă spun mai pe urmă, sfârși ea, căci se apropiaseră de carul încărcat până în vârf cu piei crude de bou.

Numai azi tânărul Dobrovici se simți atât de nenorocit în nădragi grosolani și în papuci, în curtea fabricii. De obicei se făcea cu acest lucru... Și el, și tată-său mai ales, care se uita lung, cu mândrie, după acest fiu când îl vedea atât de tânăr ținând fabrica în mâna lui viguroasă, necruțător cu oamenii, priceput în meserie, grijuliu să nu se facă nicio risipă.

Tot atât de fericit asculta Dobrovici și ceeace i se spunea despre viața de noapte pe care o ducea fiu-său... Întovărășit cu unii feciori de boieri, în frac fără cusur, parfumat, el petrecea nopți întregi, cu femeile de viață ușoară, anume cele mai scumpe, alergând cu caleașca din bal în bal, fără să joace însă cărți; ori făcând chefuri de care vorbea tot orașul, socoteala plătind-o el singur, pentru toți totdeauna.

Dobrovici îi dădea oricâți bani cerea, fiindcă „băiatul lui" era în stare, chiar dacă petrecerea dura până la ziuă, să alerge în caleașcă acasă, să se desbrace de frac, să bage capul într'un lighean cu apă rece ca să se dezmeticească și apoi, îmbrăcat în nădragi și în papuci, să alerge la fabrică... Se vedea pe el însuși în acest fecior și era mulțumit că se ține cu sfințenie de vorba lui: „slujba-i slujbă, drujba-i drujbă", ceeace vrea să spună că dacă este cineva în orele cuvenite la datorie, poate face în restul timpului ce vrea. Pe de altă parte tovărășia lui fiu-său cu feciorii celor din protipendadă, fie și numai la petrecere, deosebita lui trecere la femeile iubitoare de lux, îl măgulea nespus, căci era o bună faimă pentru prosperitatea lui negustorească. Toate astea le știa bine Pană Dobrovici dar astăzi văzându-le pe cele trei femei frumoase în rochii ușoare de vară, fu nenorocit și numai el știa dece. Cum ar fi putut de altfel să bănuiască cineva înverșunata lui vanitate? Se înclină respectuos și, mereu fâstâcit, el atât de stăpân pe sine însuși în orice împrejurare, răspunse zâmbind, fără să știe că zâmbește la propunerea lui Axente Sever ca să le arate musafirilor fabrica... Porni, chiar el înainte, crezând că ei vor să li se arate uscătoria și magazia de blănuri scumpe.

— Nu, fu de părere Bălcescu, vrem să vizităm toată fabrica, pas cu pas. Dacă se poate, începând dela pieile crude și dela argăseală. Să vedem cum se lucrează pieile.

El nu mai avu ce să zică și cu gesturi destul de caraghioase de „om de lume" care uită că e în nădragi și papuci, îi porni după el.

Trecură deci spre latura din stânga a curții, unde li se arătă mai întâi o magazie de paiantă, spartă pe ici pe colo de se vedeau cărămizile din zidătură și acoperită cu șindrilă putredă, care era magazia de piei crude... Cinci, șase lucrători alegeau și duceau în spate piei, printr'o ușă largă în șopronul care era tot pe marginea curții lipit de magazie... Înăuntru, cei veniți fură trăzniți de o duhoare râncedă, și văzură între alți cinci flăcăi, plini toți de mâzgă udă și de sânge, pe Damian, cu un catastif în mână... Flăcăul se opri șfios și rămase tăcut fără să le dea măcar bună ziua... Nu avu curajul, credea că nu e cuviincios, căci boierii nu îngăduiau celor din tagmele de jos să le dea bună ziua, ca niște adevărate cunoștințe... Țăranii și muncitorii în genere aveau dreptul numai să se încovoaie, să dea negreșit bună ziua, dar spunând „sărumâna", aplecați până la pământ. Chiar negustorilor nu le era îngăduit să dea bună ziua adresat cu un ton personal, ci numai să salute anonim, fără să aibă aerul că salută cunoștințe. Bălcescu se apropie de Damian și dintr'o mișcare pornită din inimă, vru să-i dea mâna,.. Dar se înfioră și rămase cu ea întinsă, căci mâinile lui Damian erau tot atât de murdare de mâzgă și de sânge, ca și obrajii... Flăcăul se feri grăbit ca un lepros. De altfel în magazie mirosul de putreziciune și borhot era atât de pătrunzător și de grețos, și era atât de mocirlos locul, încât găsiră că e mai bine să iasă. Lipită cu magazia de piei crude era magazia de cenușare, unde intrară unul după altul... Nu făcură decât câțiva pași înăuntru, căci nu mai puteau merge din pricina băltoacelor dar simțiră că se înăbușe, într'o duhoare de talpă nelucrată și de scârnă de câine... Văzură pe două rânduri vreo douăsprezece gropi, largi de doi - trei pași la gură, și pline toate cu zeamă de var... Într'un colț, pe niște mese acoperite cu tablă, câțiva oameni, parcă și mai zdrențăroși decât cei dela magazii, rădeau pieile vâscoase, gelatinoase, le curățau de resturile de carne, și le frecau cu scârnă de câine... Gropile acestea nu erau însă gropi, ci niște butoaie mari îngropate și în fiecare erau puse piei la murat... Luxița se apropie de Tița, palidă, cu buzele dintr'odată uscate.

— Simt că-mi vine rău, duhoarea asta m'a năucit, mi-a înegrit creerul, amețesc, hai afară.

Era un miros cu care nu te puteai obișnui treptat, așa cum se întâmplă deobicei cu mirosurile, ci tocmai din pricină că era un amestec de putoare, de iuțeală de amoniac și de carne stricată, solurile de duhoare care rămâneau deosebite, se întreceau între ele, și le simțeai pe rând, într'o creștere grețoasă, înverșunată, de care pentru unii nu era scăpare decât în leșin.

Dar în afară de Luxița toți se țineau încă tari.

În colț, patru oameni se trudeau din răsputeri să scoată dintr'o groapă piei năclăite, cu părul de pe ele pe jumătate desprins, grozav de grele, din pricină că erau ude. Erau toți cu picioarele goale, negre și crăpate, în băltoaca făcută din scurgerile de pe piei. Bălcescu se gândi cutremurat că trebue să le ardă și propria lor piele în această zeamă, care îi stropea și se scurgea pe ei.

Femeile, ca să nu se murdărească, rămaseseră cam în prag și tânărul Dobrovici se înființase lângă ele: Un lucrător se apropie de el cu un cap de câine bătut.

— Jupâne, mi-e nevasta bolnavă și mă duc cu ea mâine dimineață la sfântu'maslu... Mă lăsați?

Dobrovici fu nenorocit când auzi că i se spune „Jupâne" față de tinerele femei și mormăi ceva neînțeles.

Văzând-o pe Luxița albă ca varul, cu ochii parcă dați peste cap, Tița o scoase numai decât în curte, unde ceru să i se aducă un scaun. Veni după ele și Dobrovici, care alergă și aduse un scaun țărănesc, din prăvălie.

Niculae Golescu și Grigore Ipătescu ieșiră și ei afară peste câtva timp năuciți de duhoarea umedă, dar Ana Ipătescu se încrâncenă să rămâie. Vrea să vadă tot.

În mijlocul magaziei, Bălcescu și Axente

*) Evgheniceș = de origină nobilă (de neam fanariot). (N.R).

**) Mohair (muhaier) = postav lucrat de călugărițe, țesut cu adaos de păr de capră din Angora. (N.R).

dădură de niște cărămizi aruncate ici colo pe jos, și sărind de pe una pe alta, se puturâ apropia de masa acoperită cu tablă, pe care se rădeau și se frecau pieile, sub supravegherea unui ins înalt și spătos, ca de treizeci de ani; avea un cap mare, dar ca de copil, cu mustața lui bălae. La el, la acest uriaș Licsandru Hergă, cel care rupsese între degetele lui mâna vătafului bătăuș al lui Băl-Ceaurescu, venise fugar din sat, la câtva timp după aceea, Tudose, ca să devie ucenic de tăbăcar și cu nume nou, Damian. „Plăvanului" îi plăcuse băiatul care se înfipsese în vătaful cu gârbaci și-l primi bucuros, ajutându-l să ajungă calfă. Și acum, deși devenise meșter, rămăsese săritor și prietenos. Din când în când se repezea să dea ajutor și la scosul pieilor. Scotea desigur câte două. Vizitatorii au aflat pe urmă că e adept al Frăției deși nu avea încredere în niciun soi de boieri.

Trecând pe lângă lucrătorii care se opinteau, se trudeau îndoiți de șale și care tot scăpau mereu din mână pieile vâscoase și ude pe care vroiau să le scoată, și iar le apucau, Axente Sever făcu semn unuia dintre ei, căruia cămașa sfășiată îi lăsa să se vadă brațul subțire dar vânos, chiar mușchiulos. Era un bărbat înalt, care avea un cap mai mult oacheș, cam lung, cu trăsături regulate, dar, cu ochii duși în fundul orbitelor, deși acestea erau mari, ca și gura lui de altfel. Când flăcăul se apropie de Axente, acesta îi șopti lui Bălcescu:

— Ăsta e un om de nădejde, de-al nostru. Îl cheamă Dumitrache Stoica... Ai lui îi zic Mitru.

Tabacul auzi explicația tânărului dascăl și zâmbi.

— Domnule, puteți vorbi tare... Toți pe care-i vedeți aci sunt oameni de-ai noștri, puteți să vă bizuiți pe ei, ca și pe mine.

— Câte ore lucrați pe zi? întrebă Bălcescu, respirând greu, pe unul scurt, bălan și vânjos.

— Mai puțin ca ăi de sus, și arătă ceva ca un pod sau ca un cat pieziș al magaziei... Venim dimineața când se luminează de zi și când se înoptează putem lăsa lucrul... La prânz, avem o jumătate de ceas să mâncăm.

Bălcescu făcu socoteala în gând că oamenii aceștia muncesc în duhoarea asta râncedă, luptând cu pielle vâscoase, mai mult de douăsprezece ore pe zi...

— Și cât o puteți duce așa?

— Mult nu, în meseria asta nu se trăiește mult din pricina sărăturii și a umezelii, răspunse un alt bărbat tot înalt și bălan, dar cu fața puhavă de putreziciunea dinăuntru, pe care află că-l cheamă Fănică Teică... Toți aveau mâinile și picioarele umflate și Teică și le arătă pe ale lui, cu nodurile lor îngroșate.

—Ne prăpădește răceala care ni se bagă în oase!

Bălcescu simțea că duhoarea l-a răsbit și pe el, că i-a pătruns nu numai în plămâni, ci și în ochi, în toată pielea, în haine, și că numai o voință crâncenă îl mai ținea în picioare. Se întoarse cu o nesfârșită tristețe spre Axente Sever.

— Nu mi-am închipuit niciodată că se poate trăi în astfel de destrămare a vieții... Se uită cu o milă înduioșată la un lucrător mai bătrân, mustăcios, cu obrajii scofâlciți, cu fruntea încrețită...

— E greu cu duhoarea asta, prietene, ce zici?

Felul acesta de a vorbi ar fi părut nefiresc lucrătorilor, dar știindu-l pe Axente dela Frăția, cel întrebat își spuse că ăștia oricum nu sunt boieri, și răspunse, zâmbind amar, cu oarecare șiretenie.

— Ce să facem? Luptăm și noi cum putem, și făcu cu ochiul scoțând o sticlă de rachiu verde de izmă de sub masă... Da'aci nu bem, că duhoarea asta îi strică gustul... Ieșim în grădină, lângă umbiătoare, că acolo aerul e mai curat, și mai poate răsufla omul.

— Totul e să te gândești la altceva, adause cu o clătinare amară din cap, Fănică Teică.

— Să nu mai vezi... Să nu mai gândești... își zise în minte Bălcescu, învins în toată ființa lui... Să nu mai vezi... să nu mai gândești, își repetă năuc. Dădu tulburat bună ziua și se întoarse spre ușă, întovărășit de Axente Sever. După ce trecură băltoacele, dascălul dela Sfântu Sava, care-i ghicise gândurile, îi spuse cu un tâlc îndurerat.

— Cei mai mulți dintre ei au copii, muncesc pentru copii. Trebue deci să muncească.

— N'am bănuit niciodată că sunt oameni care sunt siliți să câștige astfel pâinea copiilor lor. Acum înțeleg ce e munca silnică. Ce se poate clădi, frate Axente, pe asemenea temelie de suferințe și de nedreptăți?... Unii dau tot și nu li se dă nimic, alții nu dau nimic și tocmai lor li se dă tot. Atâta aș dori, să facem un stat românesc adevărat, al poporului, dar cum?

— Musai, frate Bălcescule, să facem un stat românesc.

— Bine... Vom face un stat românesc, dar de nu va avea o temelie sănătoasă, dacă va fi numai sus arătos, îl vor măcina, jos, apele propriei lui ticăloșii și astfel palatul cu saloane de lux se va prăbuși în propria lui neomenie.

Cei din curte îi așteptau pe cei dinăuntru și stăteau de vorbă, pe scaune fără spătar, care le fuseseră aduse din prăvălie și puse la umbra marelui plop alb dela intrare, cu trunchiul gros și găunos, cu scoarța crăpată, să-ți vâri palma în ea.

Luxița se simțea mai bine. Avusese la ea o sticluță cât o nucă de cristal, plină cu săruri de camfor și parfum. O ținea necontenit la nas. Începuse chiar să zâmbească. O înveselea faptul că ducându-se în prăvălie să arate unui om pirpiriu și zdrențăros ce scaune să aducă, tânărul Dobrovici profitase de cele câteva clipe, ca să-și îndrepte cârlionții și să-i lustruiască udându-i cu apă și acum se întorcea parcă mai sigur de el.

Dar tocmai intrară pe portiță doi târgoveți, încălțați cu ghete groase, purtând cioareci albi, cămăși cu mânecile largi albe, pieptare negre. Păreau să fie frați... Trecură pe lângă musafiri. Clopotul dela intrarea prăvăliei sună ca o talangă de vaci. Câteva clipe după aceea, veni tejghetarul cel cu fața smolită, sprâncenat și cam bondoc.

— Jupâne... au venit oamenii ăia dela Buzău... Ce facem?

Pană Dobrovici fu nenorocit, și-ar fi vrut să-l ucidă pe acest tejghetar, care nu simțise că nu e clipa potrivită să-i spună „Jupâne".

— Ce vrei mă?... Ce tot vrei?

Tejghetarul, nepricepând de ce e mânios, rămase năuc și reluă parcă lunecând.

— Dar... păi... ne trebue cheia dela magazie, că ăștia mai dau două mii la cojoace peste ce-au dat ieri.

Se căută întârâtat în buzunar și, negăsind ce căuta, se îndreptă mânios, îndârjit, spre prăvălie.

— Tița, nu știu care din noi două e vina acestui exces de gâteală, la acest june berbec în papuci și cu puțină burtă... spuse fiica Vornicului Iordache Florescu și ochii ei de pisică scântelau, malițios.

— Imi pare rău, dar trebue să-ți spun că pentru mine... face ce face, răspunse Tița moale, liniștit, uimindu-i pe cei de față.

— Aaa... Aflăm lucruri noi, glumi Nicolache Golescu, apropiindu-și scaunul...

— Acest tânăr Dobrovici, lămuri Tița, este coleg de școală și prieten la toartă cu frati-meu Barbu. Impreună cu al treilea coleg al lor, un oarecare Medelioglu, care a împlinit ieri douăzeci de ani, își pierd nopțile cutreerând toate balurile mascate din București... Dealtfel, în fiecare după amiază, toți trei, răsturnați pe perne în caleașca luxoasă a lui Dobrovici, sunt nelipsiți dela plimbările dela Herestrău și dela Băneasa, convinși că nu le poate rezista nicio femeie, căci fetele tinere nu-i interesează... Cheltuesc sume mari de bani, fiindcă după cum vedeți tată-său pare foarte bogat... Are și câteva moșii... Se cred toți trei „lionii" Bucureștilor și sunt nebuni după conchiste.

— „Lion" ăsta? Bondoc așa? E prea caraghios, Tițo... Cu toate că are un cap destul de frumos... de berbec, dar frumos. Ori cum soro, „lion"?

— Face mare lux cu îmbrăcămintea... L-am văzut de vreo câteva ori, că lucram în grădină. Veneau să-l ia cu caleașca de acasă pe Barbu .. Dobrovici ăsta sta în colțul drept al trăsurii cu pumnul strâns sub bărbie, ca să i se vadă inelele cu rubine și briliante de pe degete... Ați observat câte inele și ce mari le are? Poartă o pelerină enormă de damasc negru, ca de carbonar, pusă pe umărul fracului cenușiu... Cilindru sur și păros pus pe o ureche îl face, crede el, irezistibil. E drept că așezat pare mai înalt, decât în picioare, căci cum vedeți are picioarele prea scurte, dar are talia oarecum obișnuită... Nu i se vede sub pelerină nici burta... Sunt femei, se pare, care umblă înverșunate după banii lui.

— Dar nu ne-ați spus Mademoiselle Bălcescu, ce vă face să credeți că sunteți chiar dumneavoastră obiectul omagiului deosebit al acestui „lion" cu picioarele scurte. V'a spus-o cumva?

— A nu, asta nu... Nu i-aș fi îngăduit-o niciodată. De altfel de vreo șase luni nici nu mai vine pe la noi, fiindcă maică-mea e furioasă pe acești prieteni ai lui Barbu, despre care vorbește cu desgust ca de niște stricați, și-i e frică să nu i-i strice și pe băiatul ei. Dar știu fiindcă mi-a spus-o râzând, în glumă, Barbu, într'o zi când eu îmi cam băteam joc de ei toți: „Tițo, tu știi că nefericitul acesta este îndrăgostit de tine." M'a pufnit râsul, căci mi s'a părut ridicol, că așa urîtă cum sunt să se îndrăgostească cineva de mine... „Da... onorabilă soră, mi-a spus Barbu, e îndrăgostit de tine; spune că ai cea mai mică mână și cel mai mic picior din București"... Ce să spun, m'a pufnit râsul.

Nicolae Golescu ridică din umeri, clătinând din cap.

— Mărturisesc că „lionul " acesta nu este lipsit de spirit de observație, deslușl el, cu un surâs care ar fi vrut să fie, în felul lui, un compliment adresat Tiței.

— Ah, frumoasă consolare... Când ești urîtă... să ți se spuie că ai „piciorul și mâinile mici", murmură ea cu sarcasm.

Atunci Luxița Florescu fu supărată de-a-binelea. Dragostea dintâi, nefericită, o făcea pe Tița să se îndoiască de ea cu totul, căci biata fată nu-și putea desluși altfel de ce fusese părăsită.

— Ascultă, Tițo, cine ți-a spus ție că ești urâtă? Eu îți jur că dacă aș fi bărbat, m'aș îndrăgosti de tine.

Nicolae Golescu ar fi vrut să protesteze și el, dar fu stânjenit. Fata asta era atât de serioasă, încât protestarea lui ar fi părut un compliment ocazional, oblicuit, și astfel că n'ar fi crezut în sinceritatea lui, pe când el știa că Luxița are dreptate. Simțea însă că ar fi trebuit lămuriri mai din adânc care i se păreau că nu sunt potrivite acum. Era sigur că în anumite clipe Sevastița era o frumusețe stranie, așa cum și fratele ei era uneori, cu ochii lui ușor oblici, tulburător pentru femei. Aveau amândoi în ei un soi de prezență dinlăuntru, ca o fereastră dinapoia cărei, după dantela perdelei, se ghicește cineva. Vocea lui Bălcescu, lipsită de forță, voalată, și în acelaș timp plină de intensitate, de acea intensitate care se simțea în tot corpul lui, în mișcările lui extrem de vii, și pe care cei fără chemare să judece oamenii o „taxau" de nervozitate, o avea și ea. Mai mult decât asemănarea fizică, ea avea la fel cu ei astfel de reacții psihologice, de refrângeri și de sensibilitate morală. Era în ei o prezență permanent afirmată, în loc, în timp, și mai târziu în istorie. Nicolae Golescu nu gândi cu precizie aceste lucruri, dar le simți de-a-dreptul. După un răstimp de tăcere gravă, botindu-și puțin figura lui de ofițer și cuceritor romantic, roșcat, îi spuse, nesigur totuși.

— Aveți multă, foarte multă personalitate, domnișoară Bălcescu... Singura schimbare pe care o făcu în formularea asta săracă, fiind acesa de a-și da seama că e nepotrivit să-i spună „Mademoiselle Bălcescu", cum îi spuneau și cei din jurul ei, de obiceiu.

Prin curte treceau în timpul acesta mici grupuri de lucrători în zdrențe murdare, robotind la unele cojoace întinse la soare, cărând cu cotigile dela magazie, saci cu coaje de stejar, sau var... Veni pe portiță și o ceată de țigănci cu coșuri și donițe aparte, care, cu marfa lor adunată, luară drumul știut al magaziei de cenușare, din care acum tocmai ieșeau Bălcescu, Axente Sever, Ana și Niculae Ipătescu.

Bălcescu o văzu pe Luxița la umbră lângă poartă și, liniștit, își spuse că nu a fost prea grav. Vru să intre în magazia următoare, care nu era de fapt decât un compartiment al acestei lungi clădiri joase, deși avea deasupra un cat scund, care mergea dealungul, pe trei laturi ale curții... Grigore Ipătescu renunță să meargă mai departe, în schimb Ana Ipătescu stărui să intre și ea. Dela portița de sub plopul cel mare Tița făcu semn că vrea să fie așteptată.

— Vreau neapărat să văd și eu, Nicule...

— Lucicăi îi e mai bine?

— Da, însă nu ar mai putea încerca din nou.

Abia intraseră în această a doua magazie și fură ajunși de tânărul Dobrovici care stărui să le dea deslușirile trebuincioase, căci vrea să fie mereu aproape de Tița.

— Aci se face tăbăcirea pieilor... Vedeți, în dubele acestea, — și arătă alte gropi, vreo patruzeci, ceva mai mici decât cele din magazia cealaltă, — pătrate, pline cu zeamă fiartă de coaje de stejar, se țin piele, cam trei, patru săptămâni.

Vreo douăzeci de bărbați în zdrențe, nemâncați parcă, de altminteri era de neînchipuit să se mai poată mânca după ce ai stat o jumătate de zi în putoarea asta, care te făcea să te simți un stârv în descompunere, aduceau și trăgeau de piei. Se istoveau parcă măcinați încet într'un trup fără reflexe. Pieile purtate în spinare, trântite în dube sau scoase cu fiertura scurgându-se de pe ele pe zdrențele și pe trupurile oamenilor, erau ca ispășirea unui păcat istoric, care dura dela naștere până la mormânt.

În magazia următoare, cea mai lungă, cu zidul de palantă găurit, de puteai să bagi mâna prin gardul lui, și pe unde pătrundea larna suflul înghețat al viscolului, erau alte puțuri de lemn îngropate, mai mici decât dubele, dar mult mai numeroase, ca niște ochi otrăviți ai pământului, unele lângă altele. Și aici, oameni în zdrențe murdare trudeau până la istovire în jurul lor, ca niște umbre pe alt tărâm.

— Aci, în putinele astea trebue să stea pieile ca la trei luni, uneori și mai mult. Aci se pune așa: o piele, un strat de coajă măcinată, altă piele, alt strat de coaje de stejar măcinată, până se umple... După fiecare trei luni se schimbă... Așa că lucrul durează aci cam un an și jumătate... Mai vreți să mergeți în sus, la masa de piatră, unde se calcă pieile cu fierul? Pană Dobrovici ar fi vrut să răscumpere prin competența sa, papucii și cămașa țărănească de pe el, dar meșterul magaziei îl amări din nou.

— Jupâne, avem prea puțină coaje. Nu e bine să facem economie la coaje.

Tița îl văzu pe fratele ei pământiu la față, cu ceva nesigur în privire, de parcă ar fi fost beat. Se gândi la plămânii lui slăbiți.

— Nicule, ești obosit, să mergem.

— Nu se poate, Tițo... Trebue să văd tot... cu ochii mei... Noi n'am știut până acum cum trăiesc oamenii aceștia, noi cei fericiți de afară... Și vorbea încet, deși erau amândoi înainte aproape singuri.

— E adevărat, e ușor să fii fericit afară, Nicule, când nu știi cum trăiesc oamenii aceștia... Nu, nu voi mai spune în viața mea că mi-e prea cald și că mă simt prost, în trăsură sau acasă... Imi voi aminti de ce am văzut astăzi și îmi va fi rușine de mine.

— Cu asta nu se îndreptă nimic, Tița. Trebue să facem ceva; ceva, ca să nu mai fie ceeace este.

Feciorul jupânului, jupân el însuși încă de pe acum, se grăbi să-i ajungă și să le treacă înainte urcând, la catul deasupra, pe o scară de lemn cu șase trepte, îngustă și dreaptă ca o scară de pisică. Ducea la pod — la catul de sus — și cu greu urcară toți. Podul, era tot atât de lung cât magazia de jos, dar atât de scund, de abia se putea sta în picioare și era plin de mese cu material pe ele.

— Aci se lucrează pielea până se face subțire și frumoasă ca să poată fi purtată de lumea aristocrată... Pe dumnealui îl cheamă Schwartz și e zurichterul nostru, l-am adus dela Praga, din Austria... Gute Tag, Herr Schwartz, spuse el ca să arate că știe nemțește... Zurichterul, uscat la față și cu mustăți groase și lungi ca două cozi de veveriță, mormăi încruntat ceva de neînțeles pentru ei.

S'au întors apoi din nou în curte.

— Acolo ce e? întrebă Bălcescu, după ce mai răsufla puțin și arătă magazia care forma latura din fund a curții acestela mari cât un obor.

— Acolo se lucrează blănurile de purtat... Se spală și ele întâiu și pe urmă se pun la dube, dar nu cu fiertură de coaje, ci cu straturi de piatră acră... O piele, un strat de piatră acră și așa mai departe. Pe urmă se scot, se rad și se curăță cu niște cuțite, care taie ca briciul. După aceea se pun la uscătoare...

— Și pe urmă, glumi Axente Sever, imitându-l pe „Ilon", îl se văd boierilor și boieroaicelor ca să se grozăvească cu ele.

— Încă nu... să vedeți dumneavoastră, spuse acesta rezervat. Pe urmă începe lucrul cel mai migălos: curățirea și lustruirea părului, pieptănatul lui de firele proaste, îngrijirea cu tot felul de leacuri. Aci avem noi cei mai mulți oameni; peste o sută.

— De ce atât de mulți?

— Păi, nu facem numai blănuri pentru boieri, ci și mii și mii de căciuli, de cojoace, și de scurteici, pentru târgoveți și pentru țărani... Trimitem chervane la toate bâlciurile din țară.

— Și câți lucrători aveți cu toții? întrebă Tița.

— E greu de spus. Uneori mai mulți ca două sute, alteori mai puțini. Când avem zor mare, chemăm și din afară...

— Și când nu mai aveți zor, îi goniți? glumi rece Axente Sever... ai cărui ochi duși în fundul capului, păreau totuși că ard. Dascălul dela Sfântu Sava era un bărbat înalt, slab și osos, dar foarte voinic, cu o barbă cam rară, castanie.

— Cum o să-i ținem, dacă nu avem de lucru? întrebă uimit, ca un adevărat jupân, feciorul lui Dobrovici.

— Dar ei ce mănâncă... dacă îi goniți de aci? întrebă Tița mirată.

— Păi să păstreze din ceeace câștigă acum... să le ajungă. Da' vezi că sunt risipitori... Toți sunt niște bețivi, dau totul pe băutură. D'aia sunt în halul ăsta...

— Or fi făcând asta ca să mai uite, ca să nu înebunească, spuse Ana Ipătescu. Ea se gândi cu desgust la sticlele de șampanie zărite în prăvălie și se întrebă dacă acest Pană Dobrovici e un dobitoc mincinos, ori numai un dobitoc care nu-și prea dădea seama de ce face și vede.

Erau acum toți în curte; începuse să se răcorească puțin, căci soarele scăpătase căzând dincolo, dar ei nu simțeau nicio deosebire între aerul curat de afară și duhoarea de cojoc rânced din lăuntru, căci ea fi urmărea prinsă de hainele, de trupul lor.

— Ce e în magaziile celelalte?... Cele din fundul curții? Bălcescu vrea să știe toate.

— Păi acolo dorm vreo patruzeci de ucenici... și unii lucrători care n'au casă în afară.

— Acolo dorm ucenicii? Hai să vedem! îi îndemnă hotărît Bălcescu pe ceilalți.

Până Dobrovici încremeni într'un soiu de spaimă.

— Ce să vedeți? Un pat mare de scânduri, cât ține magazia, acoperit cu rogojini pe care dorm patruzeci, cincizeci de oameni, după împrejurări. Mutra lui devenise mai acră de când simțise că musafirii ăștia țin mai mult partea lucrătorilor, decât apreciază chiagul și puterea lui de bogătaș... Acolo, și arătă spre colț, e magazia cu cele de trebuință la tăbăcărie: coaje de stejar, var, piatră acră, cuțite, cuie, ciocane, lemne de lucru și altele... și aci, în

dreapta, spre prăvălie, este magazia cu marfă gata pe care ați văzut-o.

Acum, altă lume umblă forfota prin curte, dela o magazie la alta. Vreo patru perechi vin cu prăjini groase pe umeri de care spânzură pieile scoase din Dâmbovița, dintre cele ce au stat, se vede, o zi, două, în apă.

— Toate tăbăcăriile au nevoie de apă, deaceea sunt pe malurile râurilor, rosti Pană Dobrovici, ca un om care vrea să învețe și pe alții.

— Deaceea nu prea e bine să locuești pe malul unui râu de din jos de tăbăcărie, bágă de seamă puțin acru, și cam în șoaptă, Axente Sever. Te otrăvești cu resturile și cu mirosul dela tăbăcăriile cele mari.

Erau acum tot lângă intrarea prăvăliei, când observară că cei doi arnăuți închid porțile grele după ieșirea căruțelor cu marfă.

— Parcă este o închisoare, observă Luxița.

— Am fost de-am cercetat Telega și Ocnele Mari, i-am văzut pe osândiții din ocna cea mare, cei care au tâlhărit și au ucis, spuse Bălcescu. Viața lor nu e însă mai ticăloasă decât a oamenilor aceștia care muncesc pentru o pâine și sunt storși ca niște robi egipteni.

— Apoi câtă desnădejde și câtă ură s'au adunat în inimile acestor oameni, va fi destul ca să-l dea peste cap pe Bibescu... cu toți ai lui. Atâta mânie e în oamenii aceștia că eu sunt convins că vor deveni de fier când va fi nevoie, mârîi dascălul cel tânăr, osos, cu fruntea boltită peste ochii rotunzi.

Bălcescu care trecuse doi pași mai înainte se întoarse acum către toți.

— Dacă știința nu găsește leac acestei istoviri neomenești, dacă nu are mijloacele să ușureze truda celor ce muncesc, atunci mi-e silă de această știință... Adevărații binefăcători ai omenirii sunt acei oameni de știință care ajută pe omul muncitor să se elibereze treptat din sclavia muncii fizice... Nu se poate... Trebue să vie odată ziua... când mașinile or să execute aceste munci nesănătoase și disprețuite.

— Dar până atunci? Și apoi dacă mașinile cad toate în mâna bogătașilor? mârîi din nou Axente Sever.

Niculae Ipătescu văzu că se scoate apă din puțul din mijlocul curții și ceru un pahar... căci de un ceas suferea de sete...

— Da, numaidecât... Până strigă la un băiat lung și deșirat... Ia vino încoace după mine, Gâță. Și porniră amândoi spre prăvălie.

Ana Ipătescu își certă bărbatul.

— Cum vrei să bei din apa asta? Nu vezi ce mocirlă e în jurul ei? Trebue să miroasă și ea urît...

Feciorul tăbăcarului se întoarse urmat de Gâță care aducea în brațe hârdăiașul cu trei sticle de șampanie puse la ghiață.

— Vedeți, apa nu prea e bună la noi... Vreți mai bine un pahar de șampanie franțuzească dela ghiață?

Și luând distins, cu două degete, paharul, îl vârî în hârdăiaș să-l clătească.

Toți îl priviră cu oarecare surprindere.

— Așteptai pe cineva? îl întrebă Niculae Golescu, surâzând.

Pană Dobrovici păru puțin încurcat.

— Nu, dar vedeți apa, aci la noi, e cam sălcie... Și pe urmă cel mai bun leac împotriva mirosului ăsta greu e tot un pahar de șampanie. Avem ghețăria în spate, în grădină... Clătise, ținut mereu între două degete, vârându-l în hârdăiaș, paharul luat dela Niculae Ipătescu, îl umplușe din nou și-l întinse Luxiței Florescu.

— Vă rog, luați un pahar, doamnă... E șampanie franțuzească, de cea mai bună calitate, rece ca ghiața.

Într'adevăr în pahar juca viu, cu spuma ei răcoritoare, băutura atât de ușoară... Luxița ar fi băut dar i se păru că paharul trebue să miroasă a cojoc vechi și rânced.

*

Urcau acum pe costișe, pe lângă Mânăstire, tocmai când un călugăraș în sutană cafenie bătea prin curtea presărată cu morminte și cruci, toaca de vecernie... Pe câmpia pe care au ajuns apoi, sunt numeroase căsuțe, cu câte o odaie și tindă, ori cu câte două odăi, cu curți cu gard de uluci, fără iarbă și fără flori, numai cu câte un dud în bătătura de noroi uscat, sau vreun corcodus aproape sălbatec. Chiar în vară, ulița acestei mahalale a tabacilor păstrează pe delături, într'o frământare de lut, făgașul capricios al roților, din zilele de ploaie, când noroaiele trebue să fie până la genunchi, și când nu se poate umbla dela o casă la alta decât cu cisme, cine le are, și de nu, în picioarele goale. Numai în mijloc glodul e fărâmițat în țărâna care pare o cenușe gălbuie.

— scrisoarea unei mame —

Ciela Miéres

Ciela Miéres profesoară de limbă spaniolă din Montevideo (Uruguay) și totodată secretara generală a organizației feminine din Uruguay, a luat parte la Congresul Mondial al Învățătorilor ce a avut loc în vara aceasta la Viena. După Congres, la invitația Consiliului Central al Sindicatelor din R.P.R. ea a făcut un scurt popas în București, pentru a lua parte, ca oaspete, la grandiosul Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie.

Adânc impresionată de cele văzute în România, Ciela Miéres a scris copiilor ei Enrique și Alvaro, aflați la Montevideo, scrisori pătrunse de caldă admirație pentru Republica Populară Română, pentru poporul nostru muncitor. Iată una din acele scrisori:

Scumpii mei Enrique și Alvaro,

Vă veți întreba firește cum se face că mămica se află aici și nu la Viena. Ei bine, minunea aceasta se explică prin ospitalitatea frățească a prietenilor români.

Dragii mei, sunt aici doar de câteva zile și am văzut atâtea minunății, încât nu știu cu ce să încep.

Mi-am notat într'un carnețel multe lucruri; vi le voi povesti la întoarcere. Dar știu că Enrique și Alvaro sunt nerăbdători. Deaceea vă scriu încă de pe acum, în grabă, câte ceva despre România nouă, una din cele mai frumoase țări din câte am cunoscut.

Am văzut multe aspecte ale vieții fericite a poporului gazdă. Expoziția Economică a R.P.R., pe care am vizitat-o, ne-a arătat cât de repede își dezvoltă economia un popor liber și am rămas deadreptul uimită, văzând produsele tinerei sale industrii grele și ușoare. Am vizitat un minunat Palat al Pionierilor, în care copiii își petrec timpul lor liber, distrându-se, jucând șah, făcând sport sau sculptură. Vrând, nevrând, gândul meu a zburat la bieții copii de țărani din „satele cutii" ale Uruguayului nostru, unde ei nici măcar la școală nu pot merge. Am văzut librării pentru copii, magazine de hăinuțe și jucării pentru copii, am vizitat creșe și cămine, unde sunt îngrijiți copiii, ale căror mame se află în producție, și iar m'am gândit cu amărăciune la zecile de mii de copii dela noi, care umblă cu hăinuțele rupte, nemâncați și scotocesc zilnic hăzile de gunoaie, în căutare de mâncare.

În timpul ședерii mele la București, școlile erau închise, iar elevii în vacanță, așa că nu am putut să-i văd la lucru pe învățătorii români. Am aflat însă multe despre planurile de învățământ, planuri care prevăd lichidarea analfabetismului, organizarea noilor școli elementare, medii și superioare, precum și a școlilor de calificare. „În țara noastră toată lumea învață și tineri și bătrâni", — mi-au spus cu legitimă mândrie prietenii români. Când în mijlocul acestei frematătoare lumi a păcii și muncii creatoare îmi amintesc de țările părăginite ale Uruguayului nostru, de șomerii oropsiți, de oamenii fără locuințe, de satele mizere, de copiii lihniți de foame și de armata de analfabeți, am impresia că trăiesc un vis apăsător.

Dar, scumpii mei copii, cele ce le-am văzut în țara asta mi-au dat multă încredere în viitor. Sunt sigură că va veni odată ziua când și noi vom fi în stare să creăm în propria noastră țară, condițiile necesare pentru dezvoltarea economică și propășirea culturală. Abia atunci voi, dragii mei Enrique și Alvaro, laolaltă cu toți tinerii și copiii din Uruguay vă veți putea dezvolta talentele, și vă veți putea valorifica vocațiile, fără a mai fi stăviliți de nimeni în calea voastră.

Vă trimit scumpii mei copii îmbrățișarea mea plină de dragoste și odată cu ea pe cea a zecilor de mii de tineri din lumea întreagă, adunați la București și mai ales îmbrățișarea frățească a tinerilor prieteni din România nouă.

MAMA

Alvaro

Enrique

ACTUALITĂȚI DIN

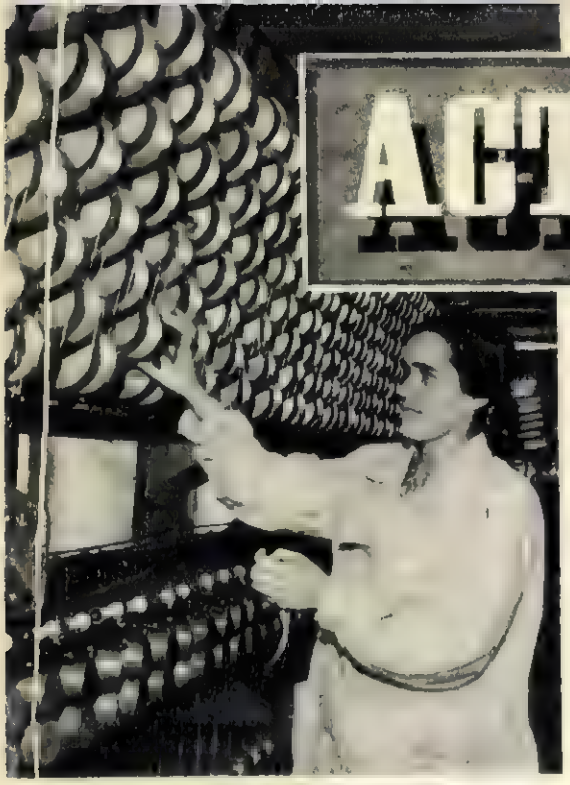

De pănărea fibrelor de sticlă în secția experimentală a Institutului.

La Institutul fibrelor de sticlă

Oamenii de știință dela Institutul de cercetări științifice pentru fibre de sticlă studiază cu succes crearea de noi țesături de sticlă.

Fibrele artificiale, produse din sticla topită, sunt cunoscute de mult. În Rusia se fabricau încă pe la jumătatea secolului al 18-lea în uzina întemeiată de marele om de știință M. V. Lomonosov, țesături din sticlă. Din acestea se făceau diferite garnituri pentru rochii și pălării. Astăzi, din fibrele de sticlă se fac țesături, panglici și împletituri, vată de sticlă, materiale izolante.

Institutul de cercetări științifice pentru fibre de sticlă face diferite experiențe pentru sporirea rezistenței mecanice și a rezistenței chimice a materialelor din fibre de sticlă, pentru îmbunătățirea calităților lor de izolanți.

Metodele propuse de Institut sunt controlate în atelierul de experiențe, apoi sunt introduse de întreprinderile care produc țesături de sticlă.

Laboranta Z. Astahova încearcă, la un aparat special, rezistența unei noi țesături.

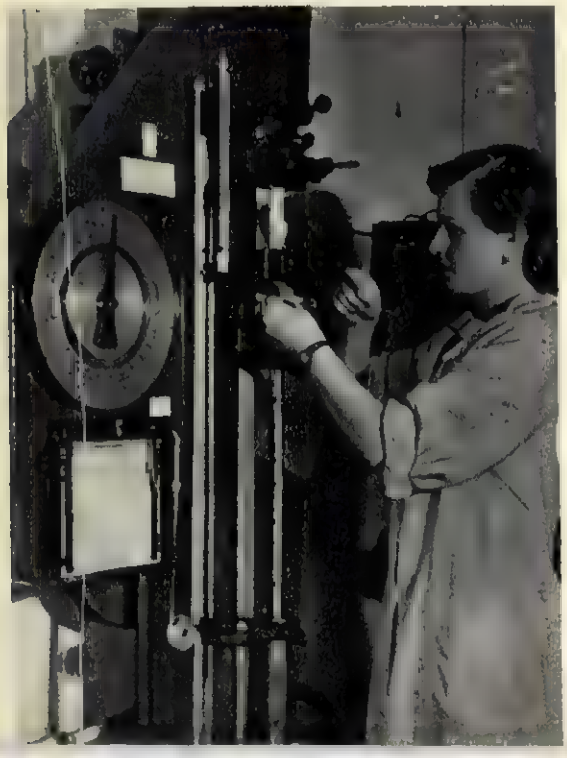

Dirijorul a ridicat bagheta și deodată au răsunat acordurile uverturii operei „Ruslan și Ludmila", de Glinca. De data aceasta orchestra simfonică a Filarmonicii republicane de stat din Sverdlovsc, n'a dat concertul într'o sală sau în clubul unei uzine, ci pe câmp, în tabăra brigăzii de tractoare a colhozului „Pobeda", din raionul Aromil, regiunea Sverdlovsc. Orchestra a executat selecțiuni din operele compozitorilor clasici ruși și sovietici. A fost primul concert dat într'o tabără de câmp de către această orchestră

Tot mai multe țesături ieftine și bune

Orașul Ivanovo este cel mai vechi centru textil din Uniunea Sovietică. Țesăturile fabricate în țesătoriile din acest oraș sunt bune și frumoase; ele sunt renumite în întreaga Uniune Sovietică.

Pentru a satisface într'o măsură cât mai mare cerințele populației, creatorii de desene din fabricile din Ivanovo vizitează în permanență diferite regiuni ale țării cu scopul de a studia specificul portului național local. Ei se inspiră astfel, pentru crearea de noi modele, din comorile artei populare.

Din inițiativa Lidiei Provorova, cea mai veche desenatoare dela fabrica „Bolșaia Manufactura" din Ivanovo, în acest oraș a luat ființă un studio al maeștrilor desenului textil. Este primul studio de acest fel înființat în U.R.S.S. Aici desenatorii fac schimb de experiență, desăvârșindu-și măestria.

Exemplul colectivului de desenatoare dela „Bolșaia Manufactura" este urmat de desenatorii multor fabrici textile din Uniunea Sovetică.

Desenatoarele dela fabrica „Muncitorul Zinoviev" din Ivanovo discută noi desene de țesături.

Noul teatru din Zaporojie

Prin grija Statului Sovietic care se preocupă de necontenita ridicare a nivelului de trai, de satisfacerea setei de artă și cultură a oamenilor muncii, în diferite orașe ale Uniunii Sovietice se construesc noi clădiri destinate teatrelor, palatelor de cultură, cluburilor muncitorești.

De curând în orașul Zaporojie din R.S.S. Ucraineană a fost terminată construcția unei clădiri a teatrului dramatic „Șciors". Sala de spectacole a teatrului are aproape 1000 de locuri.

Noua clădire a teatrului din Zaporojie.

U.R.S.S.

Trenuri de copii

În Uniunea Sovietică funcţionează astăzi 22 linii de cale ferată pentru copii — la Moscova, Harcov, Minsc, Taşchent şi în alte oraşe. Prima linie de acest fel a fost inaugurată în anul 1935.

Toate căile ferate pentru copii au linii înguste şi nu sunt mai lungi de doi kilometri. Aceste căi ferate sunt înzestrate cu gări frumoase, locomotive şi vagoane speciale mici, instalaţii de radiotransmisiune şi alte instalaţii tehnice dintre cele mai perfecţionate.

Căile ferate pentru copii funcţionează numai în timpul vacanţei de vară. Toate muncile de deservire a acestor căi ferate sunt îndeplinite de pionieri şi şcolari în vârstă dela 11 până la 17 ani. Ei îşi însuşesc prin practică tehnica feroviară, îndeplinind funcţiunile de mecanici, acari şi dispeceri. Parcurile care sunt străbătute de liniile ferate pentru copii au devenit locurile cele mai preferate pentru odihna de vară a copiilor. De curând în parcul de copii „Iacutov" din oraşul Ufa, a avut loc inaugurarea festivă a liniei ferate pentru copii.

În fotografie: Trenul de copii plecând în prima cursă din staţia „Pionerscaia" a parcului „Iacutov" din Ufa.

Sonde... „nomade"

În industria petroliferă a Uniunii Sovietice se aplică cea mai modernă tehnică şi cele mai noi metode de organizare a muncii. Până acum câtva timp, pentru a fi mutate dintr'un loc în altul, sondele trebuiau demontate, lucru care răpea multă vreme. Astăzi, pe terenurile zăcămintelor petrolifere se pot vedea sonde „nomade" care sunt mutate din loc în loc cu ajutorul câtorva tractoare, fără ca sondele să fie demontate.

Transportarea unei sonde a trustului petrolifer „Taşcalaneft" din regiunea Groznâi.

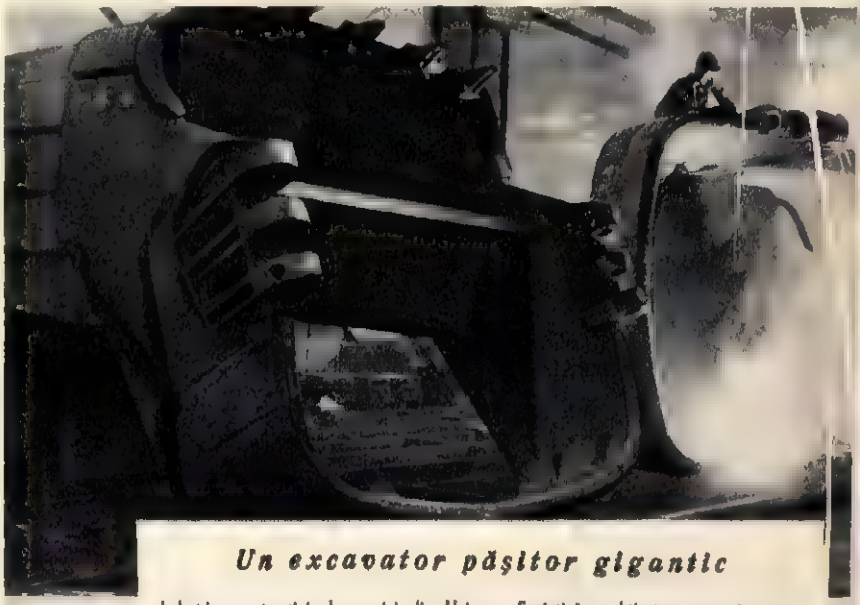

Un excavator păşitor gigantic

Industria construcţiei de maşini din Uniunea Sovietică a obţinut o nouă şi însemnată victorie. Colectivul uzinei de construcţii de maşini grele „Uralmaş" din Sverdlovsc a fabricat un nou excavator păşitor „EŞ 20—65". Având o cupă cu o capacitate de 20 metri cubi, susţinută de un braţ lung de 65 metri, excavatorul poate excava în 24 de ore până la 15 mii metri cubi de pământ. Cupa excavează dintr'odată 30—40 tone de pământ, pe care-l poate descărca la o distanţă de 130 metri. Noul excavator păşitor este înalt cât o casă cu mai multe etaje. Pentru transportul acestui uriaş excavator la locul lui de muncă, este nevoie de peste 100 de vagoane-platformă de cale ferată. În fotografii: (sus) Montarea cupei uriaşe a noului excavator păşitor, (jos) Montarea mecanismului păşitor.

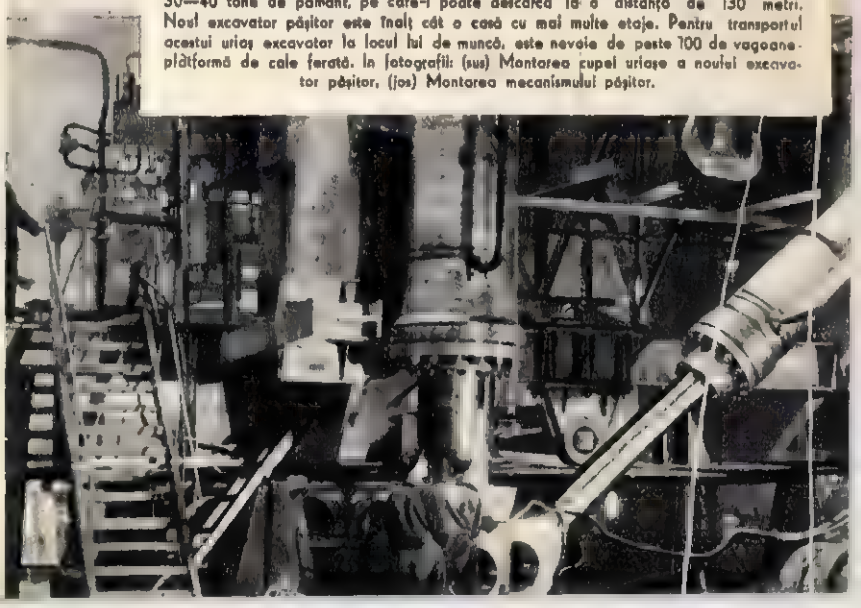

CIPRIAN PORUMBESCU

100 DE ANI DELA NAŞTEREA MARELUI COMPOZITOR

Din întreaga moştenire a clasicilor muzicii româneşti, creaţia lui Ciprian Porumbescu a cunoscut cea mai largă răspândire şi, deşi s'au scurs o sută de ani dela naşterea lui, corurile, opereta „Crai-Nou" şi piesele sale instrumentale se menţin şi astăzi în repertoriul formaţiilor şi soliştilor noştri, fiind primite totdeauna cu multă căldură de masele de ascultători. Ele corespund năzuinţelor şi aspiraţiilor celor mulţi, sunt pătrunse de patriotism şi vorbesc o limbă muzicală accesibilă, fiindcă Ciprian Porumbescu s'a inspirat din viaţă, a iubit melodia şi a folosit în mod creator cântecul popular. Deşi silit să lupte cu greutăţile unei vieţi mizere, Ciprian Porumbescu a reuşit, animat fiind de înalte idealuri sociale şi patriotice, să dea o operă optimistă şi plină de încredere în viitorul fericit al poporului său.

Născut la 14 Octombrie (2 Oct.) 1853, în comuna Şipot, Ciprian Porumbescu a cunoscut chiar din copilărie viaţa satului, obiceiurile, cântecele populare şi mai ales traiul obiditului ţăran. Mama compozitorului — Emilia — a fost o bună pianistă şi a cultivat cu dragoste aptitudinile muzicale ale fiului ei; tatăl — Iraclie Porumbescu, fiul lui badea Tănase, „vornic şi pălimar în Suceviţa, haiduc în ceata lui Darie" — i-a insuflat viitorului compozitor ideile democratice şi dragostea pentru cântecul popular. Scriitor de real talent, folclorist şi muzician, Iraclie Porumbescu a făcut parte din acea generaţie de cărturari care a participat activ la revoluţia dela 1848.

După ce a terminat şcoala primară în comuna Ilişeşti, Ciprian Porumbescu şi-a continuat studiile la gimnaziul din Suceava. Aici începe să aprofundeze problemele muzicii, formează un quintet de coarde şi se iniţiază în munca de dirijor de cor. In timpul vacanţelor venea la Stupca, unde culegea cu pasiune cântece populare româneşti.

Portretul lui Ciprian Porumbescu, făcut cu câteva luni înaintea morţii sale.

Luându-şi bacalaureatul în 1873, Porumbescu s'a înscris la seminarul teologic greco-ortodox, unde se perfecţionează în studiul viorii, ia lecţii de pian şi de violoncel şi începe să compună. In acelaş timp, el desfăşoară o vie activitate politică şi culturală în cadrul societăţii studenţeşti cu caracter democratic — „Arboroasa". Ales preşedinte al acestei societăţi, tânărul compozitor îşi împleteşte munca de artist cu cea de luptător împotriva asupririi habsburgice.

In urma unei acţiuni politice îndreptate împotriva guvernanţilor austriaci de către societatea „Arboroasa", Ciprian Porumbescu e închis pentru trei luni de zile, împreună cu alţi cinci tovarăşi ai săi; în temniţă el a scris lucrarea „Suspinul prizonierului", iar mai târziu „Hora detrunchiaţilor".

După ce studiază timp de doi ani armonia, contrapunctul, contrabasul şi vioara la Conservatorul din Viena, unde a publicat prima „Colecţiune de cântece sociale pentru studenţii români", Porumbescu a fost numit profesor de muzică la Braşov. In această perioadă (1881-1882) compune horele pentru pian, precum şi opereta „Crai-Nou". De atunci datează încercarea lui de a fonda o societate a compozitorilor din ţara noastră, care avea ca datorie principală să „pună o bază naturală muzicii noastre naţionale".

Conservatorul de Muzică din Bucureşti, lăcaş de artă în care sunt pregătiţi viitorii muzicieni ai patriei noastre, poartă numele lui Ciprian Porumbescu.

Popularitatea de care se bucurau compoziţiile lui Ciprian Porumbescu încă din timpul vieţii sale au determinat pe organizatorii primului concurs de coruri ţărăneşti din Banat să-l invite în juriul examinator dela Chizătău. Aşa a putut compozitorul să ia contact direct cu formaţiile corale ţărăneşti şi a putut verifica măestria cântăreţilor noştri din popor, pe care îi aducese cu câteva luni mai înainte, pe scena braşoveană, în opereta „Crai-Nou".

După a treia reprezentaţie a lucrării sale, apare în „Gazeta Transilvaniei" Nr. 27 din 5 Martie 1882 o cronică elogioasă care compară muzica lui Ciprian Porumbescu cu cea a lui... Offenbach, Genée şi Suppé; revoltat, compozitorul răspunde printr'o scrisoare din 8 Martie: „... Şi dacă este vorba de vreun compozitor (pe) care l-am studiat şi-l studiez şi acum, încă cu multă diligenţă, atunci îmi permit a spune că componistul acesta e însuşi poporul nostru român". („Gazeta Transilvaniei" Nr. 31 din 14/26 Martie 1882).

In anul 1882, sfătuit de medici, el a trebuit să plece în Italia, pentru tratament şi odihnă, despărţindu-se astfel un timp de poporul pe care-l iubea şi-l preţuia atât. Copleşit de boală, departe de ţară şi lipsit de mijloacele materiale necesare îngrijirii, Ciprian Porumbescu a cunoscut acolo cele mai întunecate zile din viaţa sa. Se înapoiază în ţară şi după trei luni de suferinţă moare în floarea vârstei în ziua de 6 Iunie 1883, la Stupca.

Deşi a trăit numai 29 de ani, Ciprian Porumbescu ne-a lăsat o operă vastă (peste 250 de lucrări) şi foarte variată; compunea cu o uşurinţă uimitoare în toate genurile şi punea mare preţ pe linia melodică a fiecărei lucrări; intonaţia populară se recunoaşte în piesele instrumentale, în coruri şi în cele două operete ale sale; viaţa în mijlocul naturii, viaţa ţăranilor muncitori este cadrul în care şi-a plasat Ciprian Porumbescu majoritatea compoziţiilor sale; dragostea de patrie şi lupta împotriva exploatării şi-au găsit un minunat cântăreţ în autorul „Baladei". Din nenumăratele sale creaţii, unele au cunoscut o popularitate atât de largă, încât nici nu se mai pomeneşte de numele autorului (Cântec de Mai, Cântec de primăvară, etc.) El însuşi sărac, zbătându-se toată viaţa într'o mizerie cumplită, a simţit din plin nedreapta aşezare a societăţii din vremea sa. Nu rare sunt însemnările sale din carnetele de notiţe zilnice, în care întâlnim fraze ca acestea: „...sunt în dispoziţie extrem de rea, fiindcă n'am bani şi nici şansa unui prânz" (Viena, 12 Martie 1881). El a înţeles că muzica nu trebue să fie un simplu amuzament, ci un factor activ de educare a poporului. Ciprian Porumbescu a luptat ca lucrările sale să fie înţelese de acei cărora le-au fost adresate.

In cadrul acţiunii josnice de falsificare a moştenirii clasicilor noştri, burghezia a denaturat caracterul patriotic al operei lui Ciprian Porumbescu: ideea naţională, asociată în jurul anului 1848 cu idealurile de eliberare socială, a fost răstălmăcită de burghezie, care a încercat s'o folosească în scopuri de instigare naţionalistă şovină.

Dar poporul nostru muncitor, care sărbătoreşte acum împlinirea unui veac dela naşterea strălucitului militant al muzicii româneşti, a ştiut să aşeze la loc de cinste numele lui Ciprian Porumbescu. Şi grăitor în acest sens este faptul că în anii puterii populare, numele său a fost dat celei mai înalte instituţii de învăţământ muzical din ţara noastră: Conservatorul „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti.

Manuscrisul original al lucrării „Marşul cântăreţilor din Oraviţa" de Ciprian Porumbescu

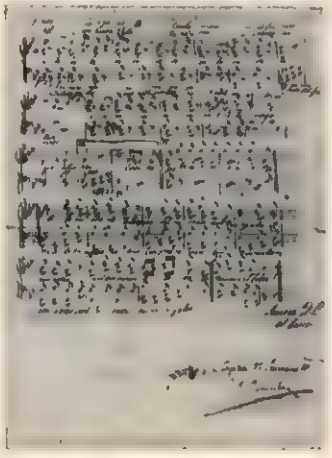

Pagina de titlu a lucrării „Hora detrunchiaţilor", scrisă de Ciprian Porumbescu în închisoare

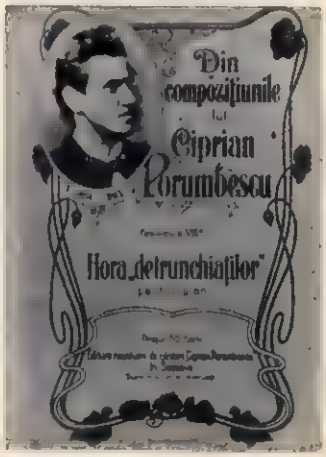

Noi piese pe scenele Capitalei

Dovedind, chiar din primele săptămâni dela deschiderea ei, a avea un conținut bogat și variat, actuala stagiune teatrală are o caracteristică de preț ce se cere relevată: în repertoriul teatrelor noastre au fost înscrise numeroase piese românești, iar afișele anunță mereu noi premiere ale unor creații dramatice originale. Sălile de spectacol cunosc în aceste zile o afluență deosebită. Oameni ai muncii iubitori de teatru văd pe scenă piese de valoare ale dramaturgiei sovietice și ale repertoriului clasic universal, precum și piese inspirate din realitățile patriei noastre aflată în plin avânt al construcției socialiste.

Străduindu-se să valorifice ideile educative ale pieselor montate, să redea în mod veridic oamenii, faptele, întâmplările conținute de aceste piese, Teatrul Național „I. L. Caragiale", Teatrul Muncitoresc C.F.R. și Teatrul Tineretului au prezentat recent trei noi piese: „Schimbul de onoare" de M. Davidoglu, „Vară furtunoasă" de Val. Luca și „Dela patru 'n sus" de Puiu Maximilian și H. Nicolaide.

Piesa dramaturgului M. Davidoglu — pusă în scenă de Al. Finți — relevă lupta muncitorilor înaintați dintr'o întreprindere metalurgică pentru introducerea de noi metode de muncă. Această luptă se împletește strâns cu cea împotriva dușmanului de clasă, strecurat în conducerea fabricii. Prin conținutul său, spectacolul de pe scena Teatrului Național adresează oamenilor muncii un puternic îndemn la vigilență.

În prima fotografie poate fi văzută o scenă reprezentativă din această piesă: secretarul de partid al întreprinderii în care se desfășoară acțiunea piesei (interpretat de actorul Geo Barton) vorbește muncitorului stahanovist Panait (interpretat de N. Gr. Bălănescu), în seara premergătoare schimbului de onoare.

Piesa lui Valeriu Luca, „Vară furtunoasă", (fotografia a doua), prezentată de colectivul Teatrului Muncitoresc C.F.R., este inspirată din noile realități ale satului nostru, arătând lupta pe care au dus-o țăranii muncitori înaintați dintr'o comună pentru înființarea unei gospodării agricole colective.

Cea de a treia fotografie aduce o imagine din comedia „Dela patru 'n sus" prezentată pe scena Teatrului Tineretului. Spectatorul urmărește dealungul piesei evoluția unui muncitor codaș care reușește până la urmă, cu ajutorul tovarășilor săi, ai comuniștilor, să se descătușeze de rămășițele vechii mentalități care-l trăgea înapoi.

Pe scena Teatrului Armatei (sala din Bulevardul Magheru) a fost prezentată recent o nouă premieră: piesa „De partea cealaltă" a scriitorului sovietic A. Barianov. Având ca interpreți în rolurile principale pe actorii George Carabin, Margareta Butuc, G. Demetru, A. Ferrat, C. Brezeanu, Liliana Tomescu, spectacolul înfățișează aspecte vii din lupta dusă de ofițerii sovietici din serviciul de informații, împotriva uneltirilor perfide ale spionajului japonez. În fotografia din stânga jos: actorii G. Carabin și G. Demetru într'o scenă din piesă.

Miniatura furnalului este o atracție pentru tinerii vizitatori ai Expoziției „Rezervele de Muncă". Ei se opresc îndelung și admiră măiestra construcție a machetei. La un asemenea furnal — dar de proporții uriașe — vor lucra poate nu peste mult timp ei înșiși și colegii lor de școală.

ARDE PĂMÂNTUL SUB PICIOARELE SPIONILOR

Tribunalul Militar şi-a dat verdictul. Aspru şi neiertător. Pe măsura crimelor şi criminalilor. Răsplată dreaptă făptaşilor, luare aminte stăpânilor, aviz amatorilor de noi aventuri.

Spionii şi teroriştii Tănase Alexandru, Popovici Vasile, Golea Ion, Samoilă Ion, Pop Gavrilă, Tolan Ion — condamnaţi la moarte şi confiscarea totală a averii pentru crima de trădare de patrie. Tartler Erich, Vlad Mihai Vasile, Buda Ion, Dincă Gheorghe, Corian Aurel, Juhasz Ion şi Cosma Ion — condamnaţi la moarte şi confiscarea totală a averii pentru complicitate la crima de trădare de patrie. Alţi trei făptaşi cărora Tribunalul le-a acordat circumstanţe atenuante au fost condamnaţi la diferite pedepse: Bebi Toma — 3 ani temniţă grea şi confiscarea totală a averii, Stetin Elena — 25 de ani muncă silnică şi Popovici Alexandru — 20 de ani temniţă grea.

Să răsfoim puţin paginile întunecatului dosar al acuzaţilor. Cine sunt ei? Care au fost scopurile lor? Pe cine au vrut ei să servească prin acţiunile lor criminale? Cum au fost prinşi atât de repede?

Iată faptele:

Tănase Alexandru, Popovici Mircea, Golea Ion, Samoilă Ion, Pop Gavrilă, Tolan Ion, Bebi Toma, scursori ale societăţii, trădători de patrie, nemernici crescuţi la şcoala crimei şi trădării de „Garda de Fier", „Frăţia de cruce" şi alte asemenea firme ale blestematei mişcări legionare, indivizi fără scrupule având la activul lor numeroase crime, după ce au reuşit să se salveze de judecata poporului fugind în străinătate în timpul sau imediat după terminarea războiului, s'au pus în slujba serviciilor de spionaj străine. După ce au schimbat câţiva stăpâni, au ajuns însfârşit în solda celui care plătea cel mai bine, serviciul de spionaj american. Agentura aceasta de spioni, subvenţionată, hrănită şi crescută de cercurile războinice ale celor mai mari duşmani ai poporului nostru muncitor, monopoliştii americani, le-a dat preţuirea cuvenită.

Şi dece mă rog să se încurce domnii imperialişti în formalisme? Dece să şteargă etichetele „Made în S.U.A." de pe bombe, maşini infernale, etc.? La o parte mănuşile, la o parte diplomaţia, uzanţele internaţionale. Totul pe faţă. Bineînţeles la Organizaţia Naţiunilor Unite, nu! Acolo se cer cuvinte frumoase, declaraţii de dragoste pentru porumbelul păcii. („Statele Unite ale Americii nu îndeamnă pe nimeni la violenţă", — Dulles la O.N.U.). Dar aici!...

Şi iată-le pe aceste otrepe băgate în „şcoli înalte" ale crimei, spionajului şi diversiunii în Austria, Germania occidentală, Grecia, Franţa, studiind metoda uciderii fără zgomot, a otrăvirii în masă a copiilor, a aruncării în aer a fabricilor, a culegerii şi transmiterii informaţiilor militare şi politice.

Scopul: întoarcerea în ţară şi punerea la cale de acte de sabotaj, diversiune, spionaj, toate în slujba pregătirii unui nou război, pentru readucerea ţării în robia imperialistă.

Instructori: agenţi americani, francezi, nemţi, greci, sârbi (numele nu le mai dăm pentrucă, fie că le spune Johny, Vidal, Blondel, Lorentz sau Georges, ele nu ne pot spune prea multe despre identitatea acestora. După declaraţiile acuzaţilor, sunt agenţi ai diferitelor servicii de spionaj, toate însă puse în slujba aceluiaş stăpân — serviciul de spionaj american).

Arme: pistoale automate, maşini infernale, fiole cu otravă, pumnale ce se deschid automat, stilouri cu gaze care orbesc oamenii, posturi de radio-emisie şi recepţie, coduri cifrate şi lanterne de semnalizare, stampile false şi... cocoşei şi dolari pentru cumpărarea sufletelor slabe.

Metode: lansare cu parașuta, filaj, strecurarea peste graniţă în nopţi fără lună, falsificare de acte, ameninţarea cu moartea faţă de cei ce nu vor să-i servească, tragerea de limbă a celor limbuţi, incendierea fără urme, strecurarea de otravă în vasele cantinelor, etc.

Ani de zile sunt purtaţi din lagăr în lagăr, dintr'un centru de spionaj într'altul până când stăpânii, businessmeni nerăbdători să-i vadă la lucru, (ei au doar nevoie de intensificarea provocărilor, de înveninarea atmosferei internaţionale, şi nu de destindere, nu de pace între popoare!) îi trimit noaptea cu avioane cvadrimotoare şi-i lansează pe pământul ţării noastre hoţeşte, înarmaţi cu cele de mai sus. Plus bani mulţi. Plus... promisiunea — dealtfel mult repetată pe toate undele otrăvite ale diverselor „voci" — că odată ajunşi pe pământul ţării, poporul nostru, pasă-mi-te jinduitor după jugul moşierilor şi bancherilor şi dornic de stăpânire americană, îi va primi triumfal, îi va ajuta şi ocroti.

Jalnică speranţă! Cruntă deziluzie pentru tâlharii fără conştiinţă! In timpul celor patru zile de proces s'au lamentat pe toate tonurile că au fost crud înşelaţi de stăpâni. Metode vechi, dealtfel, în practica tâlharilor! Şi cel mai bine cred că a arătat acest lucru acuzatul Pop Gavrilă: „Am observat până la urmă că poporul nu era cu noi, am constatat că lucrurile nu sunt aşa după cum mi s'a spus în Apus, după cum spun posturile de radio şi cum scriu ziarele de acolo. Am văzut că poporul nu vrea să ne primească. Şi nu ne iubeşte".

Desigur, aşa este şi nu vreau să-l contrazic pe spion! Aşa se explică dece timp de 8 luni au fost nevoiţi tâlharii să stea ascunşi în vizuină fără să-şi poată face prea multe legături; aşa se explică faptul că, cu excepţia unor elemente trădătoare — foşti plutonieri de jandarmi, chiaburi şi legionari, aflaţi în boxă pentru a da socoteală poporului — nu s'au găsit oameni care să le dea adăpost, să-i primească în casele lor, deşi este ştiut că sufletul românului e milos şi nu lasă pe vreme rea nici măcar un câine afară. Aşa se explică şi faptul că oamenii muncii, patrioţi înflăcăraţi, au ajutat organele Securităţii de Stat să pună mâna pe ei. Da, au simţit tâlharii că şi-au greşit socotelile. Prea târziu, însă!

Mânios şi necruţător, poporul i-a prins şi i-a adus în boxă. Să răspundă! Să răspundă pentru crimele lor! Pentru trădare de patrie şi organizare de crime împotriva poporului, pentru nemernicia lor şi a stăpânilor lor. Căci sentinţa dreaptă de condamnare a acestor spioni şi diversionişti este de fapt şi sentinţa dată de întregul popor muncitor tuturor celor ce uneltesc împotriva patriei noastre, împotriva Uniunii Sovietice, împotriva păcii.

Să ştie toţi duşmanii noştri dinăuntru şi de peste hotare că noi, cei ce muncim în R. P. R., suntem mândri de realizările noastre, luptăm şi vom învinge toate greutăţile în calea spre fericire, spre socialism. Şi mai ales, că suntem hotărîţi să ne apărăm cu orice preţ libertatea şi cuceririle noastre.

Pământul patriei va arde întotdeauna sub picioarele spionilor şi trădătorilor.

M. RADIAN

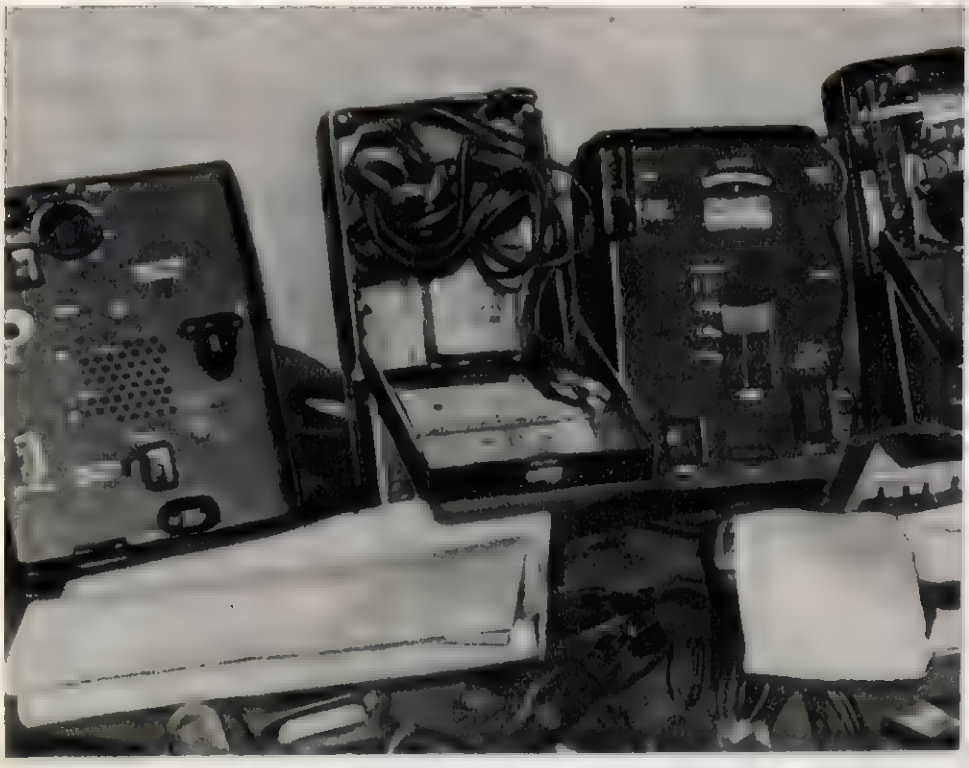

Spre a-şi îndeplini misiunile criminale pentru care au fost paraşutaţi în ţară, teroriştii au fost înzestraţi cu diverse aparate, substanţe otrăvitoare, arme, explozibile. In fotografiile noastre se pot vedea corpurile delicte găsite asupra spionilor, toate de fabricaţie americană. După cum se vede businessmenii au găsit o aplicare a ştiinţei şi tehnicii pe măsura nevoilor lor...

Ceeace nu se poate ascunde!

ASPECTE DIN VIAȚA DE CHIN ȘI MIZERIE A OAMENILOR MUNCII DIN ȚĂRILE CAPITALISTE

Luni în șir, uneori ani deadreptul, mii și mii de docheri englezi rămân fără lucru, condamnați mizeriei și foamei. Pe fețele acestor docheri londonezi șomeri se citește grija pentru ziua de mâine; teama de a rămâne mai departe fără lucru, adică perspectivă îndelungată de foamete pentru ei și familiile lor.

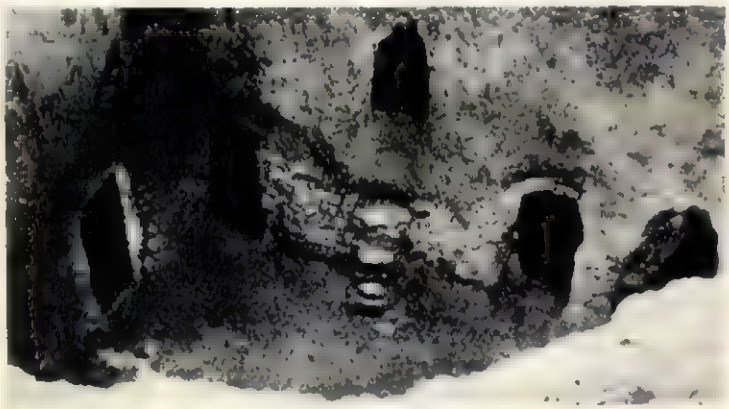

Cu greu își poate închipui cineva că în aceste grote locuiesc oameni. După mai bine de 70 de ani de dominație colonialistă în Africa de Nord, mii și zeci de mii de familii de marocani, tunisieni și algerieni sunt silite să locuiască în caverne săpate în stânci. Fotografia noastră prezintă un grup de asemenea „locuințe" din localitatea Matmata (Tunisia).

Populația civilă din Coreea de Sud se zbate în ghiarele foametei și mizeriei. Zeci de mii de copii vagabonzi, schilozi, fără niciun ajutor, mișună pe străzile orașelor, cerșind sau furând

Și Austria este bântuită de plăgile rânduielilor capitaliste. Fotografia din stânga redă o imagine grăitoare: în contrast cu strălucirea catedralei Sf. Ștefan din Viena, mizeria populației nevoiașe. Femeia aceasta, ca și mii de alte femei austriace, scotocește în cutiile de gunoaie în nădejdea că își va putea procura astfel hrana.

„Un subsol întunecos și umed... Aici dorm oameni zdrențăroși care se hrănesc cu o bucată de pâine uscată și cu apă. Ei dorm pe ciment. Și în încăperea întunecoasă sunt oameni de cele mai diferite profesii: tineri funcționari, muncitori, activiști, mineri și adolescenți care au părăsit școala nu de mult. Ce este aceasta? vă veți întreba — scrie ziarul german „Sountag", care redă aceste aspecte. Însemnările regizorului unei piese despre vagabonzi? Nu. Aceasta este realitatea din Germania occidentală". Este realitatea ce devine pe zi ce trece mai sumbră și despre care se feresc să sufle o vorbă măcar cârmuitorii reacționari dela Bonn. Cu aceeași „discreție" izbitoare, cercurile reacționare din celelalte țări capitaliste se căznesc de ani în șir să ascundă în dosul perdelei de fum a unei propagande mincinoase uriașa hartă a mizeriei, foametei și șomajului, care fac ravagii pe meleagurile aflate încă sub domnia lor. Faptele arată însă că vânătorilor de profituri maximale și apologeților așa zisei „prosperități capitaliste" le este din ce în ce mai anevoie să țină sub obroc adevărul despre viața oropsită a maselor muncitoare din țările capitaliste.

Și cum ar putea fi altfel, când în aceeași măsură în care un pumn de magnați militariști adună mormane de aur de pe urma muncii neplătite a milioane de oameni simpli, muncitorul din „paradisul capitalist" sărăcește văzând cu ochii. El este silit să trăiască din ce în ce mai rău, să se hrănească tot mai prost, să fie veșnic înfometat, să se adăpostească în subsoluri, mansarde, sau pur și simplu în văzăuni.

La umbra zgârie-norilor cenușii, pe străzile murdare ale New-Yorkului sau în cocioabele mizere din vecinătatea palatelor londoneze sau pariziene, zeci și sute de mii de oameni duc o viață de câine. În orașele și satele Spaniei, mii de familii rătăcesc pe drumuri, căutând o bucată de pâine. Ziarele londoneze scriau deunăzi că în Anglia, devine din ce în ce mai mare numărul acelora care sunt siliți să renunțe la masa de seară.

„Foametea devine un fenomen din ce în ce mai frecvent" adaugă ziarul brazilian „Correio da Manha"

„La noi, — scrie la rândul său ziarul turc „Yeni Istambul" — scumpetea crește atât de repede, încât chiar și persoanele specializate în fixarea indicilor costului vieții sunt cuprinse de groază când evaluează minimum-ul necesar traiului unei familii cu un venit mijlociu". Potrivit buletinelor oficiale, numai într'o singură săptămână prețul fărmii de miel a fost majorat în

Turcia dela 340 kuruși la 390, al cărnii de oaie dela 360 la 410.

In S.U.A., ca o consecință a cursei înarmărilor, familia unui muncitor plătește în acest an un impozit pe venit de 16 ori mai mare decât în perioada ce a precedat ultimul război mondial.

Calculând „la rece", ziarul „Wall Street Journal" arăta recent că, în S.U.A., pentru fiecare pâine se plătesc 150 de impozite, pentru un costum bărbătesc 116, pentru un ou 100 de impozite.

Pe bună dreptate, ziarul „United States News and World Report" scrie că „...viața în America a devenit mai scumpă decât era vreodată".

Din cauza scumpirii chiriilor, în Chile un număr de 500.000 de familii sunt nevoite să locuiască în cocioabe făcute din carton, tablă și placaj. Aceasta — scrie ziarul „El Siglo" — se petrece într'o țară bogată din care monopolurile americane „Anaconda Copper Mining", „Connecut Copper Corporation", „Bethleem Steel Corporation", „Dupont de Nemours" și altele storc anual profituri de 200 milioane de dolari.

In condițiile producției capitaliste munca se transformă într'o povară grea și chinuitoare, iar fabrica devine o adevărată temniță pentru muncitor. Iată ce spune în această privință un muncitor american dela uzinele „Ford":

—„Când îmi termin ziua de muncă nu mai am putere nici măcar să ridic lingura până la gură; nu resimt decât o singură dorință: să mă pot prăvăli cât mai repede în pat, să uit de toate în somn adânc".

In condițiuni tot atât de neomenești muncesc și „locuiesc" lucrătorii sezonieri din S.U.A. Până și ziarul „New-York Times" este nevoit să constate: „Cotețe vechi, clădiri dărâmate, cocioabe, hambare, sunt locuințele obișnuite ale multor muncitori sezonieri".

In Franța și Italia salariile reale ale muncitorilor au reprezentat în 1952 mai puțin de 50% față de cele dinainte de război.

O năpastă grea ce apasă asupra oamenilor muncii din toate țările capitaliste este șomajul.

După cum reiese din calculele Institutului Economic din R. D. Germană, numărul șomerilor totali și parțiali din Germania occidentală a depășit cifra de 5.000.000.

Rândurile armatei șomerilor se îngroașe văzând cu ochii, în Italia, Spania, Grecia, Turcia și în celelalte țări lovite de pacostea „ajutorului" american.

Numai în Iugoslavia sunt anul acesta cu 452.000 mai mulți șomeri decât în 1949.

Și-acum cititorule, aruncă-ți privirea asupra imaginilor alăturate; sunt redate crâmpeie din viața obidită de chin și mizerie pe care o duce omul truditor în țările capitaliste.

Fiecare din aceste imagini, ca și cifrele și datele de mai sus, îți vorbesc despre viața plină de amărăciune a sutelor de milioane de oameni, care îndură din greu calvarul modului de viață capitalist.

Îți amintești desigur, cititorule, nu sunt mulți ani de atunci, când și poporul nostru muncitor gemea sub jugul rânduielilor capitaliste. Și noi am cunoscut adevăratul chip al așa zisului „rai capitalist". Deaceea știm să prețuim cu atât mai mult marile drepturi și libertăți de care ne bucurăm azi în patria noastră liberă și înfloritoare.

Clicile revanșarde japoneze cheltuesc sume uriașe pentru refacerea mașinii de război. Puțin le pasă guvernanților dela Tokio, că această politică antipopulară face să se adâncească și mai mult mizeria în care se zbat masele muncitoare japoneze. In această privință, fotografia de mai sus, luată la Tokio, vorbește dela sine. Aci își duc viața oameni, familii.

Mizeria cumplită ce domnește în rândurile maselor muncitoare din Germania occidentală silește și pe această familie din Stavenhagen (Meklenburg) să ducă o viață de nomad pentru a-și agonisi măcar o hrană mizeră cu care să-și poată târî zilele

Greva este una din puternicele arme ale muncitorilor americani în lupta lor curajoasă. Anul trecut au avut loc în S. U. A. 5117 greve, iar numai în luna Mai 1953 peste 750 greve. In fotografie: un aspect al grevei docherilor new-yorkezi. Pichetele de greviști asistă la intrarea în port a pachebotului „Ile de France", care acostează la punctul controlat de muncitori.

La Chicago, la Washington, la New-York, ca și în celelalte orașe americane pot fi întâlnite cartiere întregi de mizerie dintre cele mai mizere. Fotografia de mai sus a fost luată în suburbiile New-Yorkului. In fund, se văd palatele magnaților potentați ai banului. Viață de câine în umbra zgârie-norilor.

Ziarul catolic „Témoignage Chrétien" arăta nu de mult că în Franța există astăzi șapte milioane de oameni care trăiesc în condiții de locuit insuportabile. Numai la Paris există 175.000 cocioabe și 140.000 case insalubre. In satele franceze, situația este și mai gravă In fotografie: „apartamentul" în care locuește de mai mulți ani țăranul francez Louis Hervais și familia sa. Intr'un grajd dărăpănat, laolaltă cu vitele, trebue să-și ducă viața amară acești oameni. In schimb guvernul cheltuește milioane pentru războiul din Vietnam.

Utecistul Cristea Dorobanțu (interpretat de Andrei Codarcea) a fost adus la comisariat, învinovățit de a fi răspândit manifeste comuniste.

NEPOȚII GORNISTULUI

Însemnări

de **Dinu NEGREANU**

regizor, laureat al Premiului de Stat

„Dorind să cunoaștem mai amănunțit felul în care s'a desfășurat turnarea filmului românesc de lung metraj „Nepoții gornistului", atât cu cât și tovarășii mei de muncă Mușatescu Gh. și Ciocodescu Nicolae vă rugăm să publicați în paginile revistei, un material cu această temă", — ne scrie tovarășul Ion Paraschiv, maistru cazangiu, stahanovist la Atelierele „Grivița Roșie". Răspundem acestei dorințe, publicând articolul tov. Dinu Negreanu, regizorul acestui film.

Ideia filmului „Nepoții gornistului" s'a născut într'o noapte de iarnă în pragul anului 1951, într'o discuție în care mai mulți activiști de pe tărâmul cinematografiei desbăteau aprins căile dezvoltării tinerei noastre arte cinematografice. La un moment dat, unul dintre noi, vorbind despre neasemuita bogăție și frumusețe a tematicii pe care o oferă filmului românesc viața de astăzi a oamenilor muncii din patria noastră, precum și trecutul de luptă al poporului nostru, și-a amintit de câteva pagini citite de el într'o carte de istorie. Evocau, acele pagini, figura de neuitat a gornistului Ștefan Furtună, care în 1877, în războiul pentru independența țării, a sunat din goarna sa atacul împotriva uneia din redutele turcești. Gornistul Ștefan Furtună a fost apoi împușcat în timpul răscoalei din 1907, la care participase. Cu voce tare, tovarășul nostru a început să-și imagineze apoi drumul pe care l-au avut de străbătut urmașii bătrânului Furtună și viața pe care ar duce-o astăzi nepoții gornistului; și, pe neașteptate, toți cei ce ne aflam în acel birou ne-am gândit ce film admirabil s'ar putea realiza pe această temă.

Într'o tranșee românească, în timpul primului război mondial. Soldatul bolșevic Ivan Piotrici (interpretat de Toma Dimitriu, artist emerit al R.P.R., laureat al Premiului de Stat) vorbește lui Pintea și altor ostași români despre Revoluția din Octombrie.

După un scurt timp, scriitorii Cezar Petrescu și Mihai Novicov au fost solicitați să creeze scenariul literar al acestui film.

Munca la scenariul literar a durat mai bine de doi ani, pentrucă oglindirea artistică a faptelor care legau cele mai frumoase tradiții de luptă ale poporului nostru muncitor cu lupta comuniștilor — singurii și adevărații continuatori ai luptei pentru libertatea poporului — implica sarcini deosebit de dificile. Autorii scenariului au trebuit să reînvie fapte, oameni și întâmplări petrecute de-alungul a aproape patru decenii, să creeze o adevărată frescă socială, al cărei erou principal trebuia să fie poporul. Și întrucât această temă bogată nu putea fi rezolvată artistic în cadrul unui film de dimensiuni obișnuite, s'a ajuns la concluzia necesității a două serii, prima evocând evenimentele dintre anii 1907—1932, cea de a doua aducând imagini din perioada 1941—1944.

Pe baza cunoașterii temeinice a datelor istorice, autorii scenariului au evocat, sub numele lui Oprea Dorobanțu, pe gornistul Ștefan Furtună și au creat apoi chipul lui Pintea, fiul său, mort pe front în 1916, și al lui Cristea, nepotul gornistului, „utecist înflăcărat și fără de frică", pe care îl vedem la sfârșitul seriei I-a intrând în rândurile partidului. Intreg filmul se termină cu evocarea evenimentelor istorice ale eliberării patriei noastre, personagiile principale ale filmului, Cristea și fratele său Ilieș, participând la luptele de eliberare și plecând apoi mai departe, ca militari în divizia Tudor Vladimirescu, împotriva fascismului hitlerist.

Imbrățișând această largă perioadă în timp și spațiu, filmul aduce pe ecran imaginea celor două lumi încleștate într'o luptă pe viață și pe moarte: lumea lui Oprea Dorobanțu și a nepoților săi, a activistului de partid Andro-

nie Ruja, a muncitorului Vijelie și a utecistului Miron, pe de o parte — și lumea putredă, odioasă, a industriașului Dobre Racoviceanu, a cozilor sale de topor, de felul agentului provocator Păslaru și a social-democratului de dreapta Scripcă.

Colectivul de realizatori ai filmului a pornit cu entuziasm și înflăcărare creatoare să răspundă acestei sarcini, cu atât mai mult cu cât ea implica evocarea unor pagini glorioase din lupta ilegală a partidului nostru. După o studiere temeinică a documentelor istorice, după lungi vizite în muzee și biblioteci, a fost inițiată dezbaterea ideologică a textului în mijlocul activiștilor de partid (printre care se aflau și mulți ilegaliști), al muncitorilor și scriitorilor, al oamenilor de artă, etc. Rămân de neuitat momente ca cele ale întâlnirii noastre cu opt muncitori bătrâni dela uzina metalurgică bucureșteană unde se petrec și au fost filmate multe scene din film, care ne-au povestit multe amănunte impresionante cu privire la desfășurarea grevei din 1932 în uzina lor (grevă pe care deasemeni am evocat-o în film). Și din aceste povestiri noi am îmbogățit scenariul cu multe fapte autentice de viață.

Simina (Margareta Bețuc) și Miron (Dorin Iurie) în fața uzinelor Racoviceanu.

Vreau să arăt aici că în realizarea filmului „Nepoții gornistului" noi am simțit, mai mult poate ca oricând, ajutorul deosebit de prețios al poporului, care ne-a dovedit că el nu numai că așteaptă filmele noastre, ci dorește să contribue la realizarea lor. Nu odată, atunci când filmam în uzine sau pe stradă, se apropiau de noi muncitori sau simpli trecători și ne făceau observații cu privire la autenticitatea unor scene. Odată, unul dintre spectatorii noștri ocazionali ne-a atras atenția că muncitorii greviști nu aprobau prin aplauze alegerea delegaților care să prezinte în timpul grevei revendicările tovarășilor lor. Noi am ascultat sfatul acesta și am refilmat scena. Filmul îi arată acum pe greviști aprobând cu un „E bun" prelung pe fiecare delegat al lor, așa cum, dealtfel, asemenea alegeri aveau loc în realitate.

Și în scenele de război noi am primit cu bucurie sugestiile care ne-au fost date, strămutând accentul de pe evocarea peisagiului morbid al frontului, pe reliefarea luptei dramatice din sufletul ostașului român, târît de clasele exploatatoare într'un război nedrept.

In lunile următoare creării scenariului literar, am început munca de realizare a scenariului regizoral. De un neprețuit ajutor mi-a fost în această etapă a muncii, studierea filmelor sovietice — ca „Marele cetățean" și trilogia lui Maxim, de pildă — din care am desprins mai cu seamă ideia necesității de a prezenta eroii în toată complexitatea lor, reliefând totodată trăsăturile lor tipice. Sprijinul pe care ni l-au dat în permanență oamenii de artă sovietici — regizorul Nemolaev, scenograful Grivțov, consilierul de filmări combinate Hrenicov, ca și cele două vizite pe care ni le-au făcut marele actor Cercasov și talentatul operator Cosmatov, au contribuit în mod simțitor la rezolvarea unora din cele mai dificile probleme ale filmului.

Intreaga echipă care a lucrat la prima serie a filmului „Nepoții gornistului" a trăit apoi, în timpul filmării, zile și săptămâni pline de frământări și căutări creatoare. Cred că niciunul dintre noi nu va putea uita filmările făcute la Doftana, între zidurile reci și apăsătoare care au închis, ani și ani, viața celor mai buni fii ai poporului nostru. Nu fără strângere de inimă și nu fără un simțământ răscolitor de ură împotriva trecutelor regimuri, am filmat coridoarele întunecate și mucede ale Doftanei și celulele negre — adevărate morminte — din secția H. Fără îndoială că aceste sentimente au făcut să crească mult exigența și simțul nostru de răspundere față de realizarea artistică a acestor scene. De trei ori a fost transformat finalul primei serii (care se petrece la Doftana), de trei ori au fost reîncepute filmările, până am reușit să dăm actualul final.

In prima versiune a finalului, filmul aducea imaginea apăsătoare a unui convoi de comuniști — arestați în urma grevei — care urcau încet dealul spre Doftana și în urma cărora se închideau apoi porțile grele ale sumbrei închisori. Discuțiile pe care le-am avut asupra acestui final au dus la concluzia că el este deprimant, lipsit de perspectiva continuării luptei. Atunci s'a luat dela început munca asupra scenariului literar, asupra celui regizoral și munca de filmare. De astă dată noi am creat în final o scenă petrecută într'un colț întunecos al curții închisorii, scenă ce evoca primirea în Partid, în condițiile ilegalității, a lui Cristea.

Nemulțumiți și de acest final noi am realizat ultima versiune, aceea care poate fi văzută acum în film. Obiectivul aparatului de filmat se plimbă dealungul coridoarelor înăbușitoare ale Doftanei și se oprește în fața micilor ferestruici ale celulelor, unde pot fi văzute chipurile dârze ale deținuților politici. Este momentul solemn al primirii în Partid a lui Cristea, pe care îl vedem în fața ferestruicii, cu mâinile încleștate de gratii. In tăcerea apăsătoare a închisorii se aud cuvintele activistului Andronie Ruja, care anunță primirea în partid a utecistului Cristea Dorobanțu și apoi vocea sugrumată de emoție a acestuia care spune: „E cea mai frumoasă zi din viața mea". Dramatismul intens al finalului a rezultat tocmai din această rară forță lăuntrică a comunistului, pentru care primirea în Partid constituia, chiar în condițiile îngrozitoare ale detențiunii sale la Doftana, cel mai însemnat eveniment din viața sa.

Faptul că filmul avea de evocat multe scene de front, de pildă, a constituit una din marile noastre probleme. Și dacă noi am reușit să rezolvăm aceste greutăți, aceasta se datorește și sprijinului dat nouă, fără precupețire, de Ministerul Forțelor Armate, care ne-a asigurat oameni, echipaj, utilaj, armament de epocă, etc.

Trebue să precizăm că scenele în care noi am filmat cu ostași adevărați au câștigat mult în autenticitate, atât din punctul de vedere al tehnicii militare, cât mai ales din cel al veridicității simțămintelor exprimate de acești interpreți ocazionali. Fii de muncitori și țărani muncitori, muncitori ei înșiși, tinerii ostași au trăit cu multă adâncime sentimentele de ură împotriva ofițerilor provenind din clasele exploatatoare, cât și cele de caldă simpatie pentru muncitorii greviști, realizând scene pline de realism.

Cu toate acestea, lipsa noastră de experiență ne-a dus uneori la filmări prelungite și inutile (cum au fost cele din tranșeele săpate lângă Predeal), filmări pe care le-am rezolvat apoi — mulțumită sfatului specialiștilor sovietici — în studio, în timp mult mai redus și cu cheltuieli mult mai mici.

Imbogățindu-ne mereu experiența și învățând din sfaturile cineaștilor sovietici, noi am reușit apoi, în decursul filmării primei serii, să realizăm și alte economii de materiale și de timp, ca de pildă cele obținute la filmarea unei scene ce evocă împrăștierea în timpul nopții a unor manifeste comuniste. Construind și filmând în studio decorul, noi am realizat în 5 ore și jumătate lucrul care ne-ar fi cerut 6 nopți și 6 dimineți de filmare în exterior.

Ceeace a caracterizat munca desfășurată pentru crearea filmului, a fost pasiunea cu care au muncit toți realizatorii lui, începând cu actori consacrați ca George Vraca, Nucu Păunescu, Const. Ramadan, Corina Constantinescu, Ion Gheorghiu, Titus Lapteș, tineri de talent ca Andrei Codarcea și Const. Codrescu și terminând cu proaspeți absolvenți ai Institutului de Cinematografie, ca Tatiana Iekel și Iurie Darie, care apar pentru prima oară în film. Și în această muncă colectivă, operatorii de imagine, în frunte cu Wilfried Ott și Ovidiu Gologan, și grupul operatorilor de sunet condus de Gh. Mărăi și Titus Suru au muncit neobosit pentru a reda fidel atmosfera diferitelor medii, dialogurile și ambianța sonoră. Problemele de machiaj, de creare a unor chipuri corespunzătoare caracterelor eroilor, au cerut deasemenea o susținută muncă creatoare. Peste douăzeci de decoruri a avut de creat colectivul de scenografi condus de Liviu Ciulei și, deși în prima serie au fost insuficient rezolvate unele probleme ținând de evocarea epocii respective, eforturile acestui colectiv trebuiesc menționate ca meritorii.

Nu putem să încheiem fără a aduce o mulțumire specială colectivului care a organizat producția, colectiv condus de E. Semo, precum și electricienilor, tâmplarilor și croitorilor noștri, a căror muncă, ce rămâne necunoscută spectatorilor, a avut o importantă hotărîtoare în realizarea filmului.

Foarte însemnat în „Nepoții gornistului" este rolul muzicii — create cu mult talent de Ion Dumitrescu — muzică ce dă un bogat conținut momentelor dramatice ale filmului, subliniind caracterele eroice ale personagiilor.

In prezent suntem în plină bătălie pentru realizarea celei de a doua serii a filmului. Ne străduim să tragem cât mai multe învățături, atât din realizările pozitive cât și din lipsurile primei serii, astfel ca să izbutim — în ciuda faptului că posedăm încă prea puțină experiență — să dăm poporului nostru o operă de artă cu un puternic conținut educativ, care să-i însuflețească în lupta sa pentru fericire.

Titus Lapteș în rolul lui Vijelie și Andrei Codarcea în cel al lui Pintea Dorobanțu, într'o scenă din prima serie a filmului.

Operatorul șef Wilfried Ott și asistentul său, filmând de pe macara o scenă de masă.

Aspect din munca machiajului. G. Groner se pregătește să devină personajul Scripcă.

Două diagnosticuri

Schiță satirică

de Zoltan PANEK
(Cluj)

Ilustrații de Ck DAMADIAN

Tușind, strănutând, ars de febră și cu o cumplită durere de cap — într'un cuvânt în prezența tuturor simptomelor vizibile și invizibile ale „gripei" — am așteptat nerăbdător, o zi întreagă, pe medicul circumscripției.

Dar nu venea.

Enervarea mea creștea pesemne mai repede chiar decât febra, dar către seară m'am resemnat la gândul că azi nu mă mai consultă.

Se înserase când în fața casei stopă scârțâind un automobil. Curând auzii cum în antret cineva călcă prudent. Murmura într'una cu o voce tremurătoare, parcă psalmodiind:

— Cuțu, cuțu... cățelușu'...

Deobicei, Vitez, dogul casei, mare cât un viței, triază cu dexteritate musafirii; pe unii îi întâmpină cu încredere, pe alții îi înghesuie în colțișorul de sub scări. Acum, nesocotind ca un bădăran complimentul ce i se făcuse, s'a răstit deodată la cel care venise. Parc'ar fi dat glas un tun greu cu tragere rapidă. S'au cutremurat geamurile, iar în clipa următoare un necunoscut s'a prăbușit la mine'n odaie.

Smulgându-și înspăimântat pălăria, căzu pe-un scaun. Strângea cu putere la piept o mică servietă de piele și tăcea. De bună seamă, izvorul vorbelor îi înghețase.

Din pricina purtării câinelui nu-mi era la îndemână să-l întreb ce vânt îl aduce și pe cine caută. Așteptam cuviincios să-și vină în fire.

Era un om negricios, de vârstă mijlocie, cu un început de chelie, cu ochi încercănați. Mărunt de-o șchioapă. Despre astfel de oameni, tatăl meu obișnuia să spună: „în pat prea mic, în leagăn prea mare"...

— Ah... ce animal scârbos! — gemu el însfârșit. Dece nu-l legați?

— Ar fi păcat, doar e blând ca mielul deobicei, — am încercat eu să mă scuz.

— Ce-i sigur, e sigur...

Pentru câteva minute, se cuibări iarăși tăcerea între noi.

— Pur sânge? — întrebă, apropiindu-se de mine.

— Eu?

— Nu... O, nu! Câinele! Dogul... firește.

— Dânsul, da...

— Îmi plac grozav dogii. Dar numai cei pur sânge.

Văd că și-a venit în fire deabinelea. Desigur, e vreun maniac, care iubește câinii...

Îmi întinse mâna, întrerupându-și șirul gândurilor.

— Dați-mi voie, sunt doctorul Munte. Dumneavoastră sunteți bolnav?

Cum să nu-i fi dat voie, din moment ce l-am așteptat toată ziua? Unde-oi fi auzit numele ăsta? Aha! Îmi amintesc. Doar îl văd zilnic tăblița de aramă. E în aceeași stradă în care se află redacția.

M'am ridicat și am început să mă dezbrac pentru consultație.

Între timp s'a așezat iarăși, și-a deschis servieta și a reînceput să vorbească mormăind ca pentru sine:

— Frumos animal!... Dar să te sperie în așa hal!... Dracu să-l...

Îl privii așteptând o încuviințare: să mă dezbrac mai departe ori mai întâi să-i ascult plângerea?

El — fără să se sinchisească de mine — scoase pe'ndelete ceva asemănător unui bloc gros de notițe. Mă întrebă repezit câteva date personale. Apoi începu să scrie. La urmă smulse foaia din bloc și mi-o întinse.

— Să ai grijă de asta. Fără ea nu capeți salariul, îmi spuse prietenos.

Știe dumnealui ce-i important...

Citii în fugă hârtia.

„Certificat medical. Seria D. Nr. 399—0009132. Subsemnatul dr. Munte Ioan, medicul circumscripției a II-a, certific prin prezentul că P. Z. suferă de răceală, are febră și are nevoie de un concediu medical de trei zile. Concediul ține din... 1953 până în..." Însemnări speciale: nimic. Pecete. Semnătura.

Hm! Toate le-a ghicit dintr'o privire. Ce minuni e'n stare să facă știința. Medicul se uită la bolnav și...

— A... Nu trebue să te îngrijorezi — dădu el răspuns privirilor mele bănuitoare. După ce te vei mai întrema, ai să treci pe la cabinetul meu personal, să te consult mai temeinic... Știi, așa, oficial... Acasă am cea mai modernă instalație. Str. Horea Nr. X. Consult după amiaza dela două la șase, rânji el...

De bună seamă că textul acesta l-a repetat de nenumărate ori, în zeci de locuri.

— Bine, bine — răspunsei iritat. Dar, vedeți, eu acum mă simt prost... Nici nu mă consultați?

Strâmbându-și fața, îmi apucă încheietura mâinii, pipăi vâna, apoi peste câteva clipe, spuse:

— Douăzecișișase.

— Ce'nseamnă asta? — întrebai.

— Înmulțește cu patru. Febră, răspunse el liniștit.

— Păi nici termometru n'aveți? — întrebai și mai furios.

— Din păcate... Al meu personal îți dai seama că nu pot să-l iau cu mine în munca oficială.

— Atunci măcar prescrieți-mi ceva medicamente... spusei abătut, deși abia îmi stăpâneam furia.

— Fii serios — își schimonosi el buzele. Azi nu se mai găsesc medicamente bune. Aghiasmă! Pe de altă parte, sunt cu totul inutile...

— Dar eu...

— La urma urmei, știi ce? — îmi spuse împungându-mă cu privirile. Dacă vrei să te scoli repede, bea în fiecare zi un pahar, două, de grog fierbinte. Are să-ți facă bine. Precis! Trei părți rom, o parte spirt curat. Cea mai bună combinație. Există și altele, dar nu-s atât de eficace. Încearcă numai combinația aceasta, e excelentă. Am verificat-o eu însumi. Știi, și pe mine mă necăjește mereu o bronșită veche. M'am ales cu ea pe front. Și-apoi, cu meseria mea, trec zilnic pe la nenumărați bolnavi. Nu poți ști

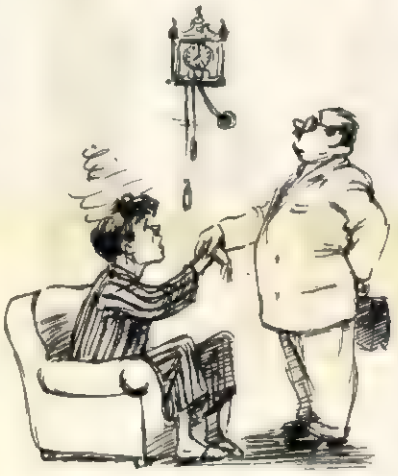

unde și ce se prinde de tine. Boala e bine s'o previi. Eu îmi beau porția în fiecare zi. Ce-i sigur, e sigur... — râse cu multă poftă și-mi făcu șmecherește cu ochiul.

Bolnav cum eram, îmi venea greu să prelungesc convorbirea. Dar mă cuprinse o curiozitate de nebiruit: ce naiba s'ascunde în omul ăsta?

— Grogul? Îmi va folosi desigur... îi răspund. Dar spuneți-mi, măcar, când mă pot întoarce la lucru? Mi-e greu să stau acasă. Apoi, drept să spun, mă cam plictisesc...

— Unde te grăbești, tinere? întrebă el mirat. Doar știi bine că trebue să-ți păzești sănătatea. Stai numai liniștit în pat. De-aia ți-am dat concediu... Dacă te plictisești, ia un roman din ăla cu „bum! bum!". În situația ta astea-s cele mai bune. Eu când sunt de gardă noaptea citesc numai d'astea. Nu le pot lăsa din mână, până nu-l arestează pe bandit... Serios!... Stai liniștit în pat. Și fără dumneata, pământul va continua să se învârtească...

— Da, e ceva... — răspunsei. Începusem acum să-l cercetez eu pe el.

— Asta așa-i!

Începu să-și închidă servieta.

După ce termină, reveni fără nicio altă introducere la subiectul părăsit al convorbirii noastre. Tocmai acolo de unde îl părăsiserăm.

— Prin urmare, pur sânge — își sticli el ochii iarăși, dând să se înțeleagă că dela un dog pur sânge rabdă cu plăcere chiar o mușcătură. — Am avut și eu un dog pur sânge. Tli, ce mai câine a fost ăla! De l-ai fi văzut! Drăguț, deștept, vesel, credincios. A murit, sărmanul... Cunoști caracteristica dogilor, după care poți ști dacă un exemplar e ori nu pur sânge?

De-afară s'auzi un claxon exasperat de mașină.

— Dumnezeule! — sări dânsul — afară m'așteaptă mașina, iar eu, ha-ha, îți țin un curs despre dogi...

— Nu face nimic. Nici nu vă închipuiți cât de mult mă interesează... spusei strănutând cât se poate de respectuos.

Enervarea îmi îndoia durerea de cap. Dar răbdam pentrucă nu avusesem prilejul să examinez, încă, atât de-aproape, specia asta a vătămătoarelor.

— Ei, plec — și se ridică.

— Mai stați. Zău, mai stați, îl rugai.

— Mulțumesc, îmi pare rău. Nu pot rămâne. Datoria înainte de orice. Și apoi nici mașina nu-i a mea. E a policlinicii. O rablă!...

— Atunci cum umblați cu ea?

— Cum putem — râse el. Azi talpa pentru ghete e un lucru scump. Deacea, cât pot, merg cu mașina. Salvarea are o mașină nou-nouță, dar nu pun decât rareori mâna pe ea... Știți, m'am obișnuit să mă deplasez cu mașina. Am avut și eu cândva... — făcu el un semn cu mâna a părere de rău. — Ei, am plecat. Într'una din zile am să viu să cercetez mai bine pe Vitez — îmi spuse strângându-mi mâna de rămas bun. A! Să nu uiți să vii la cabinetul meu. Te aștept! La revedere.

— Mulțumesc pentru osteneală — și apăsai pe ultimul cuvânt.

— O, n'aveți dece! N'aveți dece!

A plecat.

Proprietarul închisese pe Vitez, încă după primul atac. Așa că doctorul Munte își putu continua liniștit pelerinajul. De bună seamă, îl așteaptă destui bolnavi în circumscripție.

Printre aceștia se află câțiva cărora într'adevăr îngrijirea medicală le e foarte necesară, iar doctorul Munte îi „îngrijește" așa ca pe mine. Altora le-a venit însă poftă de odihnă. Au tălat porcul și acum vor să se odihnească ca după cine știe ce bairam.

Doctorul Munte le dă și astora, fără să se sinchisească, un concediu de trei zile. Trei zile „pământul se învârtește și fără el". Pentru dânșii, doctorul Munte e o adevărată binecuvântare. Pentru cei bolnavi cu adevărat, însă...

Cercuri de foc îmi treceau înaintea ochilor din pricina febrei, dar luând certificatul lăsat de doctorul Munte am alcătuit și eu un certificat, după modelul său.

Iată-l: „Diagnostic literar. Seria... Satiră, număr 000017, data ca și la celălalt. Subsemnatul, certific prin schița de mai sus că doctorul Munte Ioan e un abces infecțios pe trupul Policlinicii. Însemnări speciale: acest abces infecțios trebue îndepărtat urgent prin operație. Învățămintele cazului trebuesc folosite pentru descoperirea din timp a unor asemenea boli".

UNUL DINTRE SPECTATORI

Era într'o zi de toamnă, pe Stadionul Republicii... Se disputa ediția pe 1953 a campionatelor R.P.R. de atletism.

Stăteam pe o bancă a tribunei, în mijlocul acestui public entuziast și atât de cunoscător, pe care-l întâlnești la noi, în ultimii ani, la atletism. Intr'adevăr, dintre miile de spectatori care vin la concursurile de atletism, aproape fiecare este un adevărat „specialist", obișnuit cu cifrele zecimilor de secundă și ale centimetrilor care însoțesc mereu lupta pe stadion. Iată, de pildă, aproape de mine, grupul acesta zgomotos de tineri îmbrăcați în salopete, care discută cu aprindere: „Il poate „bate" Tălmaciu pe Victor Pop?". „Sare Söter din nou doi metri?"... Alături, privind din când în când la ei, la entuziasmul lor zgomotos, un om mai în vârstă citește cu atenție programul. Acasă el are probabil — judecând după migala cu care cercetează fiecare rând — tăieturi din ziare strânse cu grijă despre recordurile lui Moina și pare că ți-ar putea da indicații precise asupra ultimelor rezultate ale campionului olimpic Emil Zatopek.

Este într'adevăr „tobă" de atletism... Dealtfel, în răstimpurile dintre două probe, el n'a pierdut prilejul să-mi împărtășească multe din bagajul său de cunoștințe și amintiri. Ii știa pe nume pe aproape toți cei 450 de participanți, le cunoștea recordurile și parcă până și toți spectatorii din tribune îi erau vechi cunoștințe. La un moment dat, mi-a spus emoționat:

— Știi că și Nemeș e aci!

— Care Nemeș?

— Ei, fostul recordman! Uite-l în fața noastră...

Și-mi arătă pe o bancă un om cu părul ușor încărunțit, îmbrăcat în haine îngrijite. Nu-l vedeam din față, dar silueta lui, profilul pe care-l zăream din când în când, îmi erau cunoscute din unele fotografii... Da, era într'adevăr Nemeș, Francisc Nemeș, alergătorul care cu mulți ani în urmă a deținut recordul țării la proba de 400 metri, cu timpul de 51,1 secunde. Involuntar mi-a venit să zâmbesc, gândindu-mă că astăzi, până și recordul nostru de juniori pe-aceeași distanță este mai bun: 50,7 secunde. Iată-l deci pe Nemeș, unul din „pionierii" atletismului nostru. Felul cum stătea ghemuit pe bancă, urmărind încordat cele ce se petreceau pe stadion, zâmbetul ce-i inunda uneori figura te făceau să înțelegi că nu se mărginește numai să privească ci în același timp compară, își amintește... Pocnetul pistolului, anunțând startul într'una din curse, mi-a furat apoi gândurile dela el...

Spectatorul de atletism are o meteahnă. El se așează deobicei în același loc preferat. Ca întotdeauna, așa am procedat și eu în a doua zi a campionatelor. L-am zărit din nou în față, pe aceeași bancă, pe spectatorul fost recordman, Francisc Nemeș.

A treia zi, la fel. Pe stadion lupta continua. Iată-ne din nou pe toți în picioare, dornici de a nu pierde niciun amănunt al finalei de 400 m. plat. După o luptă îndârjită, pe ultimii metri se detașează tânărul alergător Ilie Savel, care cu pasul său larg, cu forța și impetuozitatea-i caracteristică, vine să rupă firul alb dela sosire.

— Bravo, bravo! se aude în tribune și parcă mai entuziasmat decât toți strigă din față-mi spectatorul Francisc Nemeș. De data aceasta, curiozitatea nu mi-a mai dat pace. M'am apropiat de el, dornic să aflu ce gândește un fost campion despre un actual campion.

— Ei, tovarășe Nemeș, ți-a plăcut?

Surprins de a se ști recunoscut, cel întrebat conteni să aplaude. Apoi spuse puțin încurcat:

— Fain aleargă Savel... E fecior zdravăn. Se vede că are școală bună și se antrenează cu sârg. Iți crește inima când îl vezi cum aleargă. Parcă zboară...

In vorba sa citeam o umbră de sfială, ca atunci când mânuești lucruri cu care ai pierdut obișnuința.

— Dar dumneata ce faci? am căutat eu să leg discuția.

— Acum nu mai alerg... Vârsta, de... Nu mă pot pune cu brazii ăștia voinici și iuți de pe stadioane... Nu mai alerg, dar îmi place să-i privesc și mi se pare, drept să-ți spun, că victoriile lor sunt și ale mele. Pe vremea mea nu m'am putut bucura de victoriile pe care le-am cucerit. Pe atunci, altfel era...

— Cum era?

— Ei vezi, mi-a spus rar căutându-și parcă cuvintele. Dumneata erai copil pe vremea aceea. In 1932, când am început să fac atletism, stadionul acesta avea tribune mici, nici cât cele ale terenului nostru de acum, dela Carei. Și nici cele care erau nu se puteau umple la un concurs de atletism. Sportul nu era pentru cei mulți, ca acum. D'apoi pista!... Era moale, avea gropi, o năpădise iarba, ca pe orice loc neîngrijit de nimeni. Atunci era greu să faci atletism... Și trebuia să-l iubești tare mult, ca să te ții de el.

— Cred că dumneata ai iubit mult atletismul...

Francisc Nemeș mă privește drept în ochi.

— Da... Am alergat și nu-mi e rușine cu rezultatele mele de atunci. Fă o socoteală. Incepusem atletismul de trei luni, n'aveam antrenor, nici echipament și atunci, la un mare concurs internațional, la Atena, am ieșit primul pe 400 metri, cu rezultatul de 51,1 secunde. S'au mirat cu toții. Era cel mai bun timp realizat pe pista stadionului „Akropolis" și era un record național. Ehei, de-atunci au trecut douăzeci și unu de ani!

— Dar pe urmă ai fost la multe concursuri...

— Nu la câte aș fi vrut. Clubul nu te ajuta; știa doar la concurs să-ți ceară să „mergi" la câte cinci șase probe, pentru a aduce puncte... Și alergai până cădeai jos de istoveală. Mi-aduc aminte, în anul 1936, când am mers la Olimpiadă, eram numai o mână de sportivi din România. Am plâns de amar că nu putem să defilăm și noi, alături de sportivii din alte țări. Nu puteam să ne arătăm la defilare, fiecare îmbrăcat cu ce avea de pe acasă... Echipament nu primisem. Nu se găseau bani pentru sport. Nici conducător n'aveam... La tribună erau mulți boieri din țară, veniți cu odraslele să se distreze prin străinătăți. N'or fi băgat de seamă, desigur, că la megafoane s'a anunțat cum că într'una din seriile la 400 metri, un român — Nemeș—a alergat în 49 secunde... Era de fapt un nou record, dar n'am avut parte să mă bucur de el. El n'a fost înscris niciodată pe lista de recorduri a fostei Federații Române de atletism... Abia la trei luni după Olimpiadă, o gazetă din București a scris că Nemeș a alergat în 49,0 secunde, dar era prea târziu și pe urmă totul s'a uitat... Asta era grija pentru sportivi, în țara moșierilor și bancherilor.

In glasul lui era multă tristețe și o răbufnire de revoltă parcă. I-am spus:

— Dar sportivii nu te-au uitat. Nici noi, spectatorii. Uite, chiar aci în tribună sunt oameni care-și mai aduc aminte de Francisc Nemeș.

— Ei, da. Am revăzut aci pe stadion mulți prieteni vechi. Să vă spun, eu n'am mai fost la București de 13 ani... Când am venit aci, la Stadionul Republicii, în primul moment n'am mai știut unde mă aflu. Toate s'au schimbat atâta și-mi par cu adevărat ca din basme. Stadionul, tribunele mari și pline de lume, organizarea minunată, sportivi mulți și buni, toate câte am auzit că sunt azi la București în privința sportului le văd pentru prima oară. Frumos e! Și parcă-mi pare rău că nu mai am puterea aceea de a alerga repede, să mă iau la întrecere cu flăcăii ăștia de pe stadion... Dinu Cristea și Nicu Gurău, foștii mei tovarăși de sport, s'au păstrat mai tineri ca mine și pot concura încă! Cu Dinu Cristea am început împreună atletismul. M'am întâlnit odată cu el și ne-am adus aminte de rezultatele noastre din trecut. Am râs împreună... Dinu alerga 10.000 metri în vreo 36 minute, iar acum, douăzeci de ani mai târziu, a făcut timpul de 31 minute și 2 secunde... Recordurile vechi au rămas mult în urmă. In țara noastră sportivii aleargă lute înainte.

Francisc Nemeș a tăcut pentru o clipă. Prinși în vorbă, uitasem pentru un timp de cele ce se petreceau în fața noastră, pe stadion. Acolo aruncătorii spinteau văzduhul cu sulițele, care de fiecare dată se înfigeau dincolo de steguleții recordului, săritoarele în înălțime alergau sprintene spre stacheta înălțată aproape cât un stat de om...

— Știi ceva — a continuat într'un târziu fostul campion — e posibil ca Francisc Nemeș să-și facă reintrarea în atletism...

La mirarea mea, Nemeș a zâmbit șăgalnic.

— Nu te mira! Nu-i vorba de mine, ci de fiu-meu Francisc, care are acum 13 ani. Puștiu' se arată voinic și sprinten. E „campion" printre copiii de pe strada noastră, în Carei. Când plec dela muncă, dela Centrul Mecanic, știu că pe un tăpșan de lângă casă trebue să-l găsesc pe Feri al meu, înfierbântat de întrecerea cu ceilalți puști. Deocamdată sare 3,80 metri la lungime și 1,25 la înălțime... Nu e rău. Cine știe, poate că într'o zi va deveni campion! Mai bun decât am fost eu...

Povestitorul și-a rotit o clipă privirea pe stadionul care se acoperea încet cu umbra amurgului.

—Numai că în „întrecerea" dintre tată și fiu, condițiile nu sunt egale la start... Eu am avut de luptat cu greutățile vieții vechi, iar el are deschise porțile sportului nou, în viața aceasta frumoasă. Și va fi firesc ca al doilea Francisc Nemeș să fie învingător.

Un ropot de aplauze a acoperit ultimele cuvinte ale vechiului atlet: pe stadion se terminase încă o întrecere tinerească.

Radu CĂLIN

De vorbă despre sportul de ieri, despre cel de azi.. Dela stânga la dreapta: Tălmaciu, Unu, Francisc Nemeș, Grobei și Ion Moina.

O fotografie îngălbenită de vreme... Francisc Nemeș câștigă la Atena, în 1932, cursa de 400 m. plat.

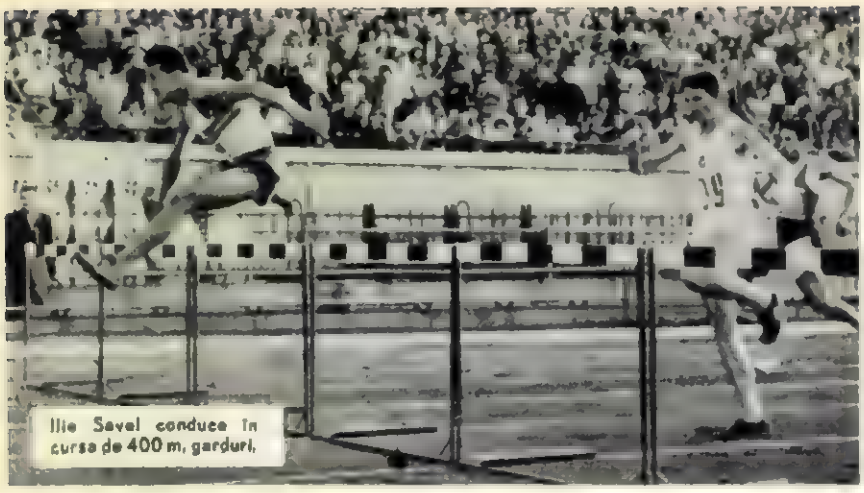

Ilie Savel conduce în cursa de 400 m. garduri.

CAMPIONATELE INTERNAȚIONALE DE ATLETISM ALE R. P. R.

Și în acest an s'au aliniat la start atleții din diferite țări ale Europei să-și dispute la București întâietatea în cadrul tradiționalelor campionate internaționale de atletism ale R.P.R. La cea de a VI-a ediție a acestor campionate, alături de drapelele de stat ale R.P.U., R.D.G. și ale țării noastre, trei zile în șir au fâlfâit deasupra Stadionului Republicii, tricolorul francez, cel belgian și cel al Finlandei. Peste 100.000 de spectatori au aplaudat în zilele întrecerilor victoriile atleților care au luat parte la marea competiție. Și de astă dată, atleții din țările de democrație populară au realizat noi recorduri naționale — foarte apropiate de cele europene și mondiale. Cu deosebire s'au remarcat reprezentanții noștri, care au dovedit creșterea puternică a atletismului în patria noastră.

Trebue remarcate rezultatele excepționale ca cele 52,0 secunde realizate de Ilie Savel la 400 m. garduri, de timpul de 29:21,2 obținut la cursa de 10.000 m. plat de alergătorul maghiar Josif Kovacs (a treia performanță mondială pe această distanță), de cei 59,99 m. realizați la aruncarea ciocanului de campionul olimpic Iosif Csermak (R.P.U.), sau performanța de 2 m. obținută de Ion Sôter.

Nimic însă nu poate ilustra mai bine pașii mari realizați pe tărâm atletic de sportivii din țările de democrație populară decât bilanțul cifric al celor trei zile de concurs. Atleții din R.P.U. au cucerit 18 medalii de aur, 13 medalii de argint și 9 medalii de bronz. Atleții țării noastre au cucerit 12 medalii de aur, 12 de argint și 14 de bronz. Atleții din Franța un total de 11 medalii, R.D.G. 2 medalii, Finlanda 2 medalii, Belgia o medalie.

Aspect dela deschiderea festivă a Concursului internațional de călărie al R. P. R. Dela stânga la dreapta echipele U. R. S. S., R. P. U. și echipa țării noastre.

În cea mai mare competiție ciclistă a țării noastre, „Circuitul R.P.R.", tânărul N. Vasilescu (Dinamo) a ocupat primul loc în clasamentul general individual devenind campion de mare fond al R. P. R. Pe echipe, s'au clasat, în primele trei locuri, Dinamo, C. C. A. și Metalul. În cliseu, N. Vasilescu în etapa a III-a, evadând din pluton, pedalează singur spre Fălticeni.

Cu jocurile publicate în numărul din 1 Octombrie, Concursul de dezlegări de jocuri al revistei noastre a luat sfârșit.

Participanții la acest Concurs pot trimite dezlegările până la data de 1 Decembrie (data vizei oficiului poștal din localitatea expeditorului). Dezlegările sosite ulterior nu vor fi luate în considerație. Rezultatele Concursului vor fi publicate în numărul nostru din 1 Ianuarie 1954.

ORIZONTAL: 1) Cinel, Cinel, ghici ce-i? — Îl au numai oamenii. 2) Necunoscut — Cadru — Trei cincimi dintr'un sfert. 3) A patra parte a zilei la romani — Personagiu din basmele populare (două cuvinte). 4) În fruntea creației literare — Din vreme în vreme — Nume. 5) Turc (inv.) — Lui însuși — Grigore cel mic — Ten. 6) Afluent al Prutului — Hi, murgule, hi! — Producător de fructe timpurii. 7) Câmp de activitate — Pomadă — Conjuncție (lat). 8) Nu sunt fudul de urechi — Vine alene pe la gene — Tină. 9) Frumos și vițeaz din cale afară (două cuv.) — Le găsești în ziare. 10) Instrument muzical — Pronume — Gospodinele îl prepară îndeobște iarna. 11) Măsură chinezească — Literă arabă — Simbolul stronțiului — Nu cară apa cu butia, vrea să ia fântâna cu totul. 12) Ne vorbea de ea bunica în copilărie — Cal. 13) Capcană — Unul care o nimerește mereu ca Ieremia... — Acum în Moldova. 14) Îl găsești în orașe — Cel mai mare creator de opere de artă. 15) Creangă — Deasupra — Notă muzicală.

VERTICAL: 1) Exprimă bogății de sentimente ale masselor — Tezaur de neegalat, izvor de inspirație. 2) Imprimăvărare — Nume des întâlnit în creațiile milioanelor de autori anonimi. 3) Transpunerea pe scenă — Târg — Cupon... de stambă. 4) Așa sunt piscurile — În aer liber — Localitate în China. 5) Pronume — Stil arhitectonic — Post într'o echipă de fotbal. 6) Întreprindere metalurgică de Stat — Nu le-aude, dar le potrivește... — În închipuirea celor mici e tânără, frumoasă și blândă... 7) Muchii de cuțite — Participanții la ospețele din povești. 8) Strigăt entuziast — Prefix... nou — Mă înveselesc... și-mi tai barba. 9) Formă acceptabilă de plată — A-ți desfășura cunoștințele coreografice — Nu are. 10) A apune — Ca să fie curat. 11) Vestit orator roman din sec. I — Oraș din Belgia — Bun. 12) Scoate la iveală lipsurile — Vocale. 13) Numele ei e folosit adesea în cântece — Izolator natural — Inițialele autorului lucrării „Povestea vorbei". 14) Calitate deosebită a muzicii populare — Hrăpăreț. 15) Care trage mereu ponoasele — Colorează și înviorează desfășurarea dansurilor populare.

Cuvinte rare: SU, APER, SPA.

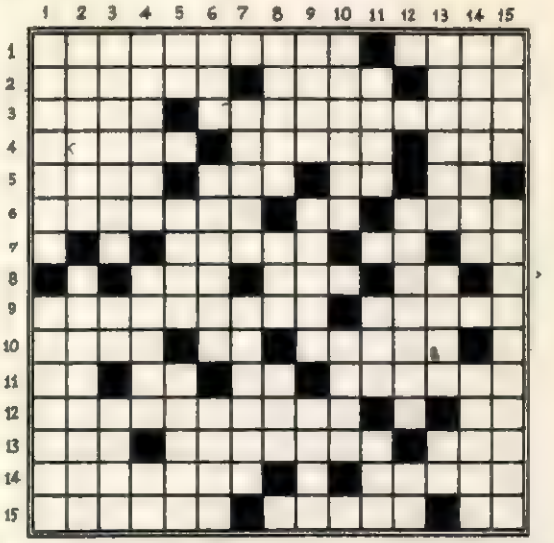

COPERTA I-a: Tot mai multe țesături artistice pentru cei ce muncesc!

Catiko Zglobiu ca și celelalte membre ale cooperativei de țesături artistice „Partizana" din comuna Tismana, raionul Baia de Aramă, regiunea Craiova, contribue și ea, prin munca depusă în cooperativă, la înfăptuirea chemărilor partidului. Iat-o lucrând la un război țărănesc, o frumoasă cuvertură model gorjan.

COPERTA IV-a: Dimineață de antrenament la herghelia dela Sâmbăta de Jos.

REDACȚIA: BUCUREȘTI PIAȚA SCÂNTEII Căsuța Poștală 56 Tel. 7.60.10 Int. 1787

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la sectiile raionale de difuzare a presei.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei.

Coperta și interiorul imprimate la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin". — Planșele în culori imprimate la Întreprinderea Poligrafică Nr. 1, București.

Luați-vă copii de mână, iarăși!
Lumina cărții-așteaptă-ai voștri pași...
Să-i fiți luminii, veșnic, buni tovarăși
Și beznelor înverșunați vrăjmași.

Noi ne-am durut cărare printre eremi
Și mulți, în luptă, viața ne-am pierdut...
Dar voi, cu drumul liber sunteți gemeni,—
Săvârșitori a tot ce-am început.

Desfaceți-vă aripe de vulturi,
Partidul ocrotește-al vostru zbor!
Când către voi se'ndreaptă-a noastre gânduri,
Știm că se'ndreaptă către viitor.

Prețul lei 1,50

38.979

FLACĂRA

Nr. 14 — 1 NOIEMBRIE 1953

LUNA PRIETENIEI ROMÂNO-SOVIETICE

1

La Librăria „Cartea Rusă" din Capitală a avut loc deschiderea festivă a „Săptămânii cărții sovietice".

In fotografie: Serghei Semenovici Filippov, colaborator principal științific al Institutului școlilor naționale de pe lângă Academia de Științe Pedagogice din R.S.F.S.R., membru al delegației sovietice ce ne vizitează țara, vorbește despre importanța cărții sovietice în cimentarea prieteniei dintre poporul român și marele popor sovietic.

2

Oaspeți dragi ai patriei noastre, amiralii, ofițerii de marină și matrozii din escadra sovietică ce a vizitat Constanța, s'au apropiat cu căldură de tot ce este scump poporului nostru. Iată, în fotografia alăturată, pe vice-amiralul Parhomenco, comandantul escadrei sovietice, însoțit de contra-amiralul Diaconu Florea, comandantul Marinei militare a R.P.R., și de un grup de amirali și ofițeri superiori ai escadrei sovietice, în mijlocul copiilor dela Palatul Pionierilor din Constanța.

3

Membrii delegației sovietice care participă la manifestările din cadrul Lunii Prieteniei Româno - Sovietice, în vizită la gospodăria agricolă colectivă „Horia, Cloșca și Crișan" din comuna Bod, regiunea Stalin.

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

Nr. 14 (22) 1 NOEMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

PREGĂTIRI ENTUZIASTE

În întâmpinarea sărbătorii dela 20 Decembrie, ziua în care milioanele de cetățeni din țara noastră vor alege din rândurile lor pe deputații sfaturilor populare, gospodarii treburilor obștești, se fac intense pregătiri pe întreg cuprinsul patriei.

În fabrici, pe șantiere, pe ogoare, în cartiere, agitatorii își duc cu entuziasm munca de popularizare a prevederilor Decretului cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare. Ei arată cetățenilor caracterul profund democratic al sistemului nostru electoral, care își are izvorul în principiile Constituției R. P. R., legea de bază a statului democrat-popular.

Stând de vorbă cu cetățenii, agitatorii din echipele F. D. P. le arată felul în care le este garantat dreptul de vot universal, egal, direct și secret; ei arată cum se exercită drepturile alegătorilor de a propune pe membrii comisiilor electorale și pe candidați și de a folosi toate mijloacele de propagandă electorală, etc. — drepturi de care oamenii muncii nu se puteau bucura în trecut în țara noastră, după cum nu se pot bucura de ele, astăzi, oamenii muncii din țările capitaliste. În același timp, agitatorii mobilizează pe cei ce muncesc la lupta pentru întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, baza regimului democrat-popular; ei mobilizează pe cetățeni la întărirea sfaturilor populare, organele locale ale puterii noastre de stat, la îndeplinirea hotărîrilor adoptate de partid pentru ridicarea necontenită a nivelului de trai al celor ce muncesc.

O vie muncă se desfășoară la punctele de agitație dela orașe și sate. Numai în comunele din raionul Brăila au fost înființate până la 16 Octombrie, 80 puncte de agitație, care au fost vizitate de mii de cetățeni. Alcătuindu-și bogate programe, desfășurând o rodnică activitate, punctele de agitație contribue la lămurirea politicii partidului nostru, al cărei scop suprem este ridicarea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc, la ridicarea conștiinței politice a maselor, chemându-le să se preocupe de problemele de interes obștesc și să lupte pentru rezolvarea lor.

Pregătiri intense în vederea alegerilor se desfășoară și la sfaturile populare care, ținând seama de sugestiile și propunerile cetățenilor își îmbunătățesc munca. Comitetele executive orășenești, comunale și de raion orășenesc lucrează la delimitarea circumscripțiilor electorale, la întocmirea listelor de alegători.

Pe tot cuprinsul țării noastre a avut loc constituirea Consiliilor regionale, raionale, orășenești și a birourilor comunale ale Frontului Democrației Populare. În fabrici, pe ogoare, în cartiere, cetățenii s'au adunat și au propus din rândurile lor membri în comisiile electorale de diferite grade, în care vor activa peste jumătate de milion de oameni ai muncii și care vor veghea la aplicarea întocmai a dispozițiunilor legale privitoare la alegeri. Ți-ar fi greu să iei la rând fiecare consiliu F.D.P. și fiecare comisie electorală din câte s'au constituit, ca să analizezi compoziția lor; dar dacă ai face-o, ți-ar fi ușor să-ți dai seama cum, prin oamenii care le alcătuesc, participă la importantele munci legate de pregătirea și viitoarea desfășurare a alegerilor, cele mai largi masse ale celor ce muncesc.

Despre adâncul caracter democratic al sistemului nostru electoral vorbesc și largile posibilități create maselor de a-și exercita controlul permanent asupra alegerilor.

Prețuind drepturile și libertățile de care se bucură azi, dorind din toată inima să întărească regimul democrat-popular care le-a dat aceste drepturi și libertăți, oamenii muncii din țara noastră se străduesc ca în întrecerea socialistă în cinstea zilei de 7 Noembrie și a alegerilor să obțină cât mai frumoase realizări în lupta pentru traducerea în fapt a programului de măsuri economice inițiat de partid.

Succesele pe care le obțin oamenii muncii arată dragostea și recunoștința pe care ei le poartă partidului, întăresc regimul nostru de democrație populară, și fac din campania electorală încă un mijloc pentru cucerirea a noi victorii pe drumul construirii socialismului.

Muncitorii uzinelor „23 August" au ales pe tov. Costin Gheorghe II, șeful secției întreținere-mașini, ca membru al unei comisii electorale de circumscripție raională. În fotografie: un aspect din timpul adunării în care s'a făcut alegerea sa.

La punctul de agitație dela gospodăria agricolă de stat Curtișoara din raionul Slatina, regiunea Pitești. După ce au discutat probleme legate de apropiatele alegeri, acești tineri muncitori citesc o schiță satirică despre matrapazlâcurile electorale de pe vremuri.

Oameni și fapte din țara

de Zaharia STANCU

Mă aflam la Moscova cu puțini ani în urmă și cercetam Muzeul Istoric de Stat. După ce ne arătase cărți și documente, gravuri și desene, picturi și fotografii — toate legate de istoria veche de mai bine de opt veacuri a orașului — directorul ne-a trecut pe sub ochii vrăjiți și mirați un nesfârșit număr de planșe și machete, unele mai cutezătoare decât altele.

„Aspectul Moscovei — ne-a spus directorul plinului de documente muzeu — se află într'o necontenită prefacere. Moscova de mâine va fi și mai mândră, și mai majestuoasă la înfățișare decât Moscova de astăzi. Clădim pretutindeni edificii uriașe de utilitate publică și cartiere întregi de locuințe. Iată câteva numai din acestea: pe colinele Lenin s'a început construcția Universității care va purta numele lui M. V. Lomonosov, nume scump inimilor noastre, ale oamenilor sovietici. Ea va fi alcătuită dintr'un complex de douăzeci de clădiri și va avea înfățișarea unui adevărat oraș. Clădirea centrală va număra 37 etaje atingând înălțimea de 180 metri. O altă clădire, destinată administrației, se ridică în piața Smolensc. Va avea 20 de etaje. În piața Vostania se ridică o construcție cu 22 de etaje. Aceasta va avea 120 metri înălțime și va cuprinde 426 apartamente de locuit, spațioase și confortabile..."

Directorul muzeului își continua explicațiile, iar planșele treceau una după alta pe sub privirile noastre. Machetele clădirilor în lucru se înșiruiau, masive și albe, pe mese lungi, ca niște imagini în miniatură ale Moscovei de mâine.

Puțini ani s'au scurs de atunci; numai trei-patru. Și ceeace mi-a fost dat să văd în liniile reci ale planșelor și în machetele masive și albe, au și devenit, prin grija partidului pentru îmbunătățirea vieții materiale și culturale a oamenilor sovietici, fapte împlinite.

Azi, pe colinele Lenin se înalță, de o grandoare și frumusețe care nu-și are pereche în lume, Universitatea de Stat „M. V. Lomonosov". Începând încă din toamna aceasta, pașii a mii și mii de tineri studenți, veniți aci din cele mai îndepărtate colțuri ale Uniunii Sovietice, răsună pe vastele coridoare ale noii Universități.

Oamenii sovietici n'au lăsat să se piardă fără folos timpul. În zeci și zeci de locuri ale bătrânei Moscove s'au ridicat în anii aceștia din urmă noi clădiri și noi ansambluri de clădiri care acum trei, patru toamne erau numai proiecte desenate pe hârtie și numai machete. În același scurt timp, în Moscova s'au construit noi fabrici și noi uzine ale căror produse sunt destinate unei și mai însemnate îmbunătățiri a condițiilor de viață a omului. Cartiere noi au ieșit ca din pământ. Și pretutindeni s'au ivit noi magazine alimentare și noi magazine de desfacere a îmbrăcămintei și a încălțămintei — sectoare în care, mai mult ca oricând, se dă bătălia pentru frumos, pentru calitate. S'au construit noi școli, noi biblioteci, noi săli de teatru, de cinematograf și de concerte.

Și în vreme ce câmpiile, fabricile și uzinele produc din ce în ce în cantități mai mari și de mai aleasă calitate, tot ceeace este mai trebuincios unei mai bune stări a omului, editurile își sporesc și-și îmbunătățesc tipăriturile și le dau o și mai largă răspândire, teatrele și toate celelalte instituții de artă și cultură își intensifică și ele activitatea.

Așadar, aspectele Moscovei sunt într'o neîntreruptă prefacere. Și este firesc să fie așa. Pentrucă marele oraș care vreme de optsute și ceva de ani a crescut mereu în jurul Cremlinului — și continuă să crească cu repeziciune nemaivăzută altundeva în zilele noastre — este inima uriașei Uniuni Sovietice, cel dintâi stat socialist din lume, reazimul păcii și al securității popoarelor, statul către care se îndreaptă năzuințele spre o viață mai bună ale oamenilor muncii și ale cărturarilor și savanților progresiști din întreaga lume.

Dar luminata conducere a Partidului Comunist a îndrumat și a veghiat ca, în cei treizeci și șase de ani, câți au trecut dela Marea Revoluție Socialistă din Octombrie până azi, nu numai Moscova să crească și să se prefacă, devenind

Steagul întrecerii fluturâ la locul de muncă al zidarului Dmitri Berezanschi, unul dintre milioanele de constructori ai comunismului.

Electrificarea va contribui la renașterea Rusiei spunea marele Lenin încă în urmă cu trei decenii. Omul sovietic, condus de Partidul Comunist, a înfăptuit genialele previziuni leniniste. În zilele noastre tractorul electric, sol al comunismului în mers, brăzdează întinsele ogoare cu rod bogat ale Țării Sovietice.

Constructorii comunismului au știut să îmblânzească apele sălbatice ale neastâmpăratului Irtâș. Iată, străjuind falnic, nouа hidrocentrală din Ust-Camenogorsc, care, folosind imensa forță a fluviului Irtâș, furnizează energie electrică întregului Cazahstan sovietic și ținutului Altai.

marelui Octombrie

din ce în ce mai frumoasă și mai plăcută vieții, ci să se prefacă, să devină mai bogată și mai frumoasă, întreaga Uniune Sovietică, deși nu în toți acești ani oamenii sovietici și-au putut pune forțele lor în slujba construcțiilor pașnice. Trebuie să ne amintim că, timp de câțiva ani, aceia imediat următori Marii Revoluții din Octombrie, oamenii sovietici i-au folosit pentru înfrângerea gărzilor albe contra-revoluționare și lichidarea lor și pentru zdrobirea și aruncarea în afara hotarelor a numeroaselor și puternicelor armate imperialiste intervenționiste. Se cuvine să amintim iarăși, că alți ani, în timpul mai apropiat nouă, au chemat eforturile oamenilor sovietici pentru câștigarea Marelui Război pentru Apărarea Patriei și pentru sfărâmarea banditeștei mașini de război hitleriste.

Cu toate acestea, pe nesfârșitele întinderi ale pământurilor sovietice, atât de diferite ca înfățișare, cu bogății de toate soiurile, sub conducerea fără greș a partidului, popoarele sovietice, făurindu-și noua și glorioasa lor istorie, au construit socialismul și au pășit într'o etapă mai înaintată, cea a construirii comunismului

Rusia țaristă am cunoscut-o din notele călătorilor care au străbătut-o din cele mai depărtate vremuri și până în ajunul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Am cunoscut-o și mai bine, în toate ascunzișurile ei, din operele nepieritoare ale marilor scriitori progresiști ruși, iar problemele ei sociale din scrierile de luptă ale revoluționarilor care, în cap cu genialul Lenin, au pregătit Marea Revoluție din Octombrie și au dus-o la izbândă.

Uniunea Sovietică am cunoscut-o din veștile care au ajuns până la noi — din ce în ce mai multe după eliberarea Patriei noastre de sub jugul fascist — din numeroasele studii și reportaje, dar mai cu osebire din neasemuit de bogata literatură sovietică, literatură căreia niciun aspect al vieții noi nu i-a rămas străin. Ne-au mai ajutat la cunoașterea Uniunii Sovietice și a omului sovietic delegațiile, din ce în ce mai numeroase, de stahanoviști și de colhoznici, de ansambluri artistice și de oameni de știință, artă și litere, care ne-au vizitat țara și cu care pături largi au ținut un strâns contact. Activitatea neobosită a A.R.L.U.S.-ului a contribuit deasemeni, într'o măsură pentru care nu se vor găsi niciodată destule cuvinte de elogiu, la buna cunoaștere de către poporul nostru a Uniunii Sovietice, a experiențelor și a înfăptuirilor oamenilor sovietici, care ne stau pururi, în toate domeniile, exemple vrednice de urmat.

Totuși, când vezi cu proprii-ți ochi Moscova și izbutești să o cunoști mai de aproape, când călătorești mai multă vreme prin Uniunea Sovietică și umbli chiar prin ținuturile ei de margine, îți dai cu uimire seama că oricât ai citit, oricâte ai auzit și oricât

Măreț palat al luminii, lăcaș al științei și culturii, nouă Universitate de Stat „M. V. Lomonosov" își înalță semeț impunătorul său turn central spre cerul azuriu al Moscovei. În fața intrării principale, statuia marelui savant rus M. V. Lomonosov.

Nimic nu se precupețește pentru deservirea cumpărătorului în Uniunea Sovietică. Magazinele aprovizionate din belșug se întrec între ele în prezentarea cât mai originală și atrăgătoare a mărfurilor. Fotografia de mai jos reprezintă unul din raioanele magazinului „Gastronom Nr. 1" din Leningrad.

Într'una din imensele hale ale uzinelor de automobile „Stalin" din Moscova, zeci de mii de biciclete sunt așezate în ordine perfectă, în așteptarea clipei când vor lua drumul magazinelor de desfacere din toată țara.

ai căutat să te documentezi în chip și fel, știi prea puțin despre această țară — cea mai vastă și mai bogată din lume — și despre oamenii sovietici.

Acești minunați oameni sovietici, crescuți și educați de puternicul lor partid, au construit o lume nouă, cu un mod nou de viață.

După planuri întocmite cu chibzuială de partid, oamenii sovietici au construit drumuri și au lichidat analfabetismul, au purces la înoirea și la dezvoltarea vechilor lor orașe, ridicând fabrici și uzine, și a vechilor lor sate unde au luat naștere sovhozuri și colhozuri — și nu fără luptă dârză pentru înfrângerea împotrivirilor — și, plini de curaj și inițiativă, au întemeiat noi așezări omenești, mai cu osebire în preajma bogățiilor ce urmau a fi smulse pământului, până și în ținuturile cele mai aspre din Răsăritul depărtat și din Nordul aproape totdeauna adormit sub ghețuri, socotite altădată de nelocuit.

Popoare întregi în cuprinsul hotarelor Uniunii Sovietice, sortite din cauza neștiinței și părăsirii în care erau lăsate sub regimul țarist unei pieiri sigure, au fost recâștigate vieții și prielnicei dezvoltări.

Industria grea a fost creată, după învățătura și directiva partidului, aproape din nimic și datorită marii ei dezvoltări oamenii sovietici au putut să aibă la îndemână bune și noi unelte de lucru, mașini care le-au înlesnit și ușurat munca, cu ajutorul cărora pământul a fost silit să dea rod mai mult și mai bun și, la vreme de primejdie, acel armament cu care ostașii sovietici au putut înfrânge pe agresorii fasciști până la nimicire și a face astfel cu putință păstrarea cuceririlor Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, construirea mai departe a socialismului, în patria lor liberă, și trecerea la treapta superioară a comunismului.

Rodul ogoarelor, sovhozurilor și colhozurilor, ca și rodul livezilor sădite, îngrijite și îmbunătățite mereu după știința miciurinistă, au contribuit nu numai la îmbunătățirea vieții oamenilor sovietici, dar chiar la îmbelșugarea lor. Zăcăminte petrolifere, minere și carbonifere au fost descoperite și aceste bogății de nemăsurat sunt scoase la lumină în cantități din ce în ce mai mari. Ele contribue deopotrivă la întărirea statului și la buna stare a poporului. În preajma acestor mari centre petrolifere, minere și carbonifere s'au creat noi uzine, noi fabrici și noi orașe, unele numărând sute de mii de oameni. În toate aceste așezări noi s'au creat excelente condiții de viață.

Într'una din călătoriile mele prin Uniunea Sovietică am văzut, între altele, în părțile depărtate ale Siberiei, câteva din aceste noi așezări. Amintesc, în fugă, Novosibirscul, pe Obi, oraș care numără azi nu mai puțin de 600.000 de locuitori și care e unul din cele mai frumoase dintre orașele pe care le-am văzut dealungul drumurilor pe care le-am făcut prin lume. Bulevarde nesfârșit de largi, minunate parcuri, blocuri cu apartamente spațioase și confortabile, teatre și cinematografe, biblioteci și săli de concerte și o operă cu 2.200 de fotolii. În librăriile din Novosibirsc am găsit, alături de clasicii ruși și universali, ultimele noutăți literare, iar în marile magazine tot ceeace este necesar omului pentru a duce trai fără lipsuri.

În aceeași regiune, și mult mai spre Nord, acolo unde geografii ne arată că aproape tot timpul pământul înghețat e acoperit de înalte zăpezi, oamenii sovietici au reușit să cultive nu numai cereale și legume, dar și zeci de soiuri de pomi fructiferi, precum și sute de specii de flori.

În Nordul înghețat au fost aclimatizate până și albinele, căci și pe deasupra acestor ținuturi trece o scurtă vară, cu cer senin, cu soare cald și luminos. Și în această vară, scurtă ca un vis, înfloresc plantele aclimatizate, iar albinele trezite din amorțire zboară și întârzie printre ele și produc miere.

Oamenii sovietici au făurit nu numai o lume nouă, în care exploatarea omului de către om a dispărut; ei și-au făurit și un nou mod de viață, simplu, sănătos și cinstit; mai mult, ei au avut cutezanța creatoare să supună natura voinței și puterii omenești, s'o transforme.

În Nordul îndepărtat lunga noapte polară cu întunericul ei apăsător și dezolant a fost alungată prin forța electricității și întunericul a rămas să stărne numai poste ghețurile pe care piciorul omenesc nu are pentru ce le călca în anotimpul în care nu se poate ieși la pescuit. Case încălzite împing la neputință gerul; aparatele de radio aduc la cunoștința ascultătorilor conferințe care le îmbogățesc mintea, transmit piese de teatru, concerte și ultimele știri din lume; izolarea nu mai e izolare. În aceleași ținuturi — ca și în altele — aviația, slujită de piloți curajoși și încercați, automobilele și autocamioanele asigură legăturile cu întreaga țară.

Pe unde au fost de veacuri pustiuri nisipoase și de netrecut, astăzi pot fi văzute vaste rețele de canaluri navigabile și de irigație, construite cu dragoste și meșteșug de mâna omenească ajutată de cele mai ingenioase mașini născocite de geniul creator al oamenilor ieșiți din popor, instruiți și cultivați de școlile înființate prin grija partidului pentru popor și pentru viitorul poporului. În aceste ținuturi smulse de om naturii viața s'a statornicit cu temei și în clima schimbată și îndulcită, pe pământul devenit roditor, această viață s'a dezvoltat și a înflorit.

Fluvii uriașe, ca Nipru, Don și Volga — amintesc numai câteva din multele — au fost prinse între diguri și zăgazuri cum nu s'au

Mulți dintre muncitorii petroliști din Baku au devenit cercetători îndrăzneți ai adâncimilor Mării Caspice, unde sunt descoperite noi și bogate zăcăminte de petrol. În fotografie, unul din scafandrii exploratori ai adâncurilor iese la suprafață, după cercetările făcute în fundul mării.

La ferma de vaci a sovhozului „Comunarca" din raionul Calinin, regiunea Moscova, animalele sunt crescute și îngrijite după cele mai noi metode științifice.

mai văzut niciodată și nicăieri pe lume. Apele lor de o imensitate greu de închipuit — mă gândesc mai ales la bătrâna Volgă, căreia pe alocuri abia i se văd malurile — sunt îndreptate de om să pună în mișcare turbinele hidrocentralelor. Fabrici și uzine își capătă astfel energia trebuincioasă din neîntrerupta curgere a apelor; orașe și sate — din ce în ce mai multe sate — își trag dela aceste uriașe hidrocentrale lumina care schimbă și noaptea în zi.

Peste oricare altă țară din lume un zbor de noapte te poartă, în cabina avionului, printr'o nesfârșire de întunecimi. Abia la apropierea unui mare oraș zărești de sus, din avionul care plutește prin înălțimi, sclipind, lipite parcă de pământ ca niște mici focuri, luminile.

Când zbori însă noaptea prin văzduhul Uniunii Sovietice, întunericul e numai deasupra, pentrucă mai fiecare așezare omenească e luminată. Astăzi, nenumărate sunt satele în care lumina electrică a pătruns ca și la orașe. In noua etapă începută, a construirii comunismului, se va da, între altele, și bătălia ca în fiecare casă din Uniunea Sovietică, la lăsarea serii, lumina să se aprindă la o simplă învârtitură de buton.

Albiile vechi ale apelor au fost legate unele de altele prin canale navigabile. Pe calea apei, din Marea Baltică poți ajunge la Marea Neagră sau, pe Volga, la Caspică.

Rețele de șosele și căi ferate au fost întinse pretutindeni în anii construirii socialismului. Navigația aeriană a luat și ea o dezvoltare din ce în ce mai mare. Imensele spații ale Uniunii Sovietice sunt străbătute în zilele noastre cu iuțeală dela o margine la alta de mari avioane de transportat mărfuri și pasageri. Au fost create flote pescărești pentru fluvii și mări și, așa cum au fost biruite pământurile de șes și pietroșii munți, adâncimile care țineau ascunse în sânul lor avuturi au fost cucerite și ele, după cum cucerite au fost și apele cu toate bogățiile lor.

Zone care, adunate la un loc, întrec în suprafață chiar unele mari țări europene, au fost împădurite după planuri întocmite de specialiști sub îndrumarea și imboldul conducerii partidului. Vânturilor pustiitoare li s'au pus stavili prin aceste împăduriri și ținuturi noi au fost smulse arșiței și secetei și schimbate în ogoare. Munții de piatră au fost străpunși pentru a lăsa să treacă printre ei drumuri de uscat și drumuri largi de apă. Au fost create în mijlocul continentului mări ale căror ape ajută la legătura navigabilă dintre fluvii și la irigații.

Niciodată, de când există globul pământesc, omul nu a înfăptuit atâtea prefaceri pe suprafața lui, schimbându-i înfățișarea și chiar clima, înfrumusețându-l și ajutându-l să prindă viață, să înflorească și să dea, fără zgârcenie, rod.

De bună seamă, s'a ajuns la toate aceste cuceriri printr'o îndelungată străduință. Dar oamenii sovietici au muncit cu stăruință, cu dârzenie și cu nesfârșită dragoste. Țara uriașă, în care părinții, bunicii și strămoșii lor fuseseră altădată chinuiți și exploatați, a devenit, prin biruința Marii Revoluții din Octombrie, a oamenilor sovietici, a lor, numai a lor. Când au construit noi fabrici și noi uzine ei au știut că aceste fabrici și aceste uzine le construesc pentru ei, pentru un trai mai bun. Când au zidit cartiere noi și orașe noi, ei au știut că aceste cartiere și aceste orașe le zidesc pentru ei, pentru mai buna lor stare, pentru mai multul lor confort. Tăind prin pustiuri noi albii pentru vechile râuri și fluvii, săpând matcă noilor mări, deschizând noi mine, despicând munții spre a face loc drumurilor, plantând uriașe păduri, aclimatizând flori și plante, încrucișând rase de cornute, cai, porci, păsări, perfecționându-și mașinile și uneltele de muncă, oamenii noi ai noii lumi au știut că toate roadele pe care le vor culege de pe urma acestor înfăptuiri sunt sortite să îmbunătățească viața lor și a copiilor lor.

Pentru copiii lor au înălțat oamenii sovietici pe colinele Lenin marea Universitate care poartă numele scriitorului și învățatului M. V. Lomonosov, om ieșit cu veacuri în urmă din popor.

Construind socialismul și apărând cu mari jertfe de sânge, în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei construcțiile lor și noul lor mod de viață, sovieticii au știut că făuresc, într'o țară nouă, care le aparține, buna lor stare, belșugul și îndestularea.

Acum, cu avânt sporit, cu mândria oamenilor care au în urma lor atâtea măreațe victorii și atâtea mari cuceriri, ei merg mai departe, călăuziți de partid, pe drumul arătat și deschis de Lenin.

Iubitori de pace, oamenii sovietici păzesc cu strășnicie marile cuceriri ale Marii Revoluții din Octombrie, întăresc aceste mari cuceriri, le dezvoltă și le duc spre desăvârșirea care va fi atinsă pe culmea cea mai înaltă și mai însorită, a comunismului.

Nu mai puțin de 217 tone va cântări giganticul agregat electric produs în atelierele uzinei electromecanice „Stalin" din Harcov. In fotografie: se face ultimul control al electromotorului asincron.

Pe acest drum luminos, care duce mereu înainte și în sus, oamenii sovietici — oameni de tip nou — au început a construi, adunându-și toate puterile, comunismul.

Ei știu că prin aceasta întăresc și mai mult patria lor, acest de neînvins bastion și reazim al păcii întregii lumi și că își construesc nu numai propria lor fericire dar și pacea și fericirea celor care vor veni după ei și care vor avea sarcina de a împlini și desăvârși cele dorite odinioară, în anii de pregătire și de luptă revoluționară, și în luminoasele și mărețele zile ale lui Octombrie 1917.

Sanatoriul din Tkaltubo este vestit în toată Georgia Sovietică. Aici vin să-și petreacă concediul și să-și reîmprospăteze forțele printr'o odihnă binefăcătoare și printr'o cură de ape minerale bravii mineri din R.S.S. Gruzină și numeroși alți oameni ai muncii din diferite republici și regiuni ale U.R.S.S.

Constructori ai hidrocentralei
desene de Corina LECCA

BARAJUL

de Camil BACIU

Pe malul apei pâlpâia un foc de vreascuri. Lângă el se încălzeau câțiva oameni, suflând în pumni. Singura locuință era o gheretă de lemn pe picioroange, în care paznicul, stăpân al focului, răsucea o țigară ferindu-și de fum figura-i mustăcioasă. In fața lor era pădure, în spate — pădure, în stânga și în dreapta — pădure. Lătra un câine la Secul — lătrătura lui lunatecă pleca prin văi și răspundea aci, la poalele muntelui, cale de mulți kilometri. De frig pocnea piatra, aburul spânzura cu stalactite limpezi deasupra crestelor, stelele mureau, reci.

— E pustiu, nea Ivacioni, pustiu... — spuse un om — piatră... brad... Bistrița...

Cel numit își ridică fața: un nas cârn, adus puternic în sus, o gură largă și avântată înainte, ochi arzători.

— „Pustiu, frate-miu, pustiu..." — îngână el. Te speriași de noapte, ortace; da' asta-i noaptea începutului.

Era luna ianuarie a anului 1950...

Geografia

Luminile curg pe coastele stâncii, în cascade subțiratice, se adună, trec albia, acoperă casele, copacii, ascund muntele în loc să-l descopere și culminează, în aer, ca niște trasoare ce au încremenit înainte de a-și desfășura cozile aprinse.

Brigadiera dela Bicaz -
desen de Corina LECCA

In locul unde se va sprijini barajul, pare că cineva a smuls de pe umerii munților hlamida de brazi cu o singură și uriașă mișcare. Stânca a rămas galbenă și golașă. Ea e brăzdată dintr'o parte într'alta de lungi trepte, palide sub lumina reflectoarelor. Sunt orizonturile de lucru — asemeni galeriilor minere. Se văd oameni mișcându-se, mici, tăcuți, neostenițl.

Singurul zgomot care turbură noaptea rece, stânca rece, luminile reci, e al excavatorului care, undeva la poalele stâncii, în adâncimi, mușcă, lovește, geme, scrâșnește cu dinții enormi ai cupei, plesnește din corzi, și urule, urule, umplând întreaga vale cu graiul său metalic, de robot. Și deodată răspund alte adânci sunete de metal, care cresc, bat malurile, trec peste albia râului și încep să se rostogolească în josul apei. Sunt celelalte excavatoare ce s'au odihnit o clipă. Și, numaidecât, locomotivele mici, apoi vagoanele lovindu-se unul de altul, ca un șir de oameni adormiți. Pe măsură ce te apropii înțelegi că liniștea și nemișcarea acestei văi luminate au fost o părere și că totul clocotește și se sfârtecă cu îndărătnicie. Străvechea coastă crapă și se desface, râul fierbe înghesuit într'un mal, patul apei e adâncit cu mari mușcături, piatra se cutremură sub perforatoare.

Dela suprafața apei poți coborî în albie, ca dela etajul patru în stradă, și pe fund ai să găsești un șantier. Bistrița a fost silită să se strângă spre malul drept, lăsând liberă jumătatea de matcă în care se sapă fundația barajului. Ingrăditura aceasta — batardoul — are pereții de stâncă și fier. In jurul ei spumegă râul, trece prin palplanșele de fier, se infiltrează prin piatră, ca să pătrundă în această parte a albiei din care a fost alungat în urmă cu doi ani. Dar pompele de epuisment îl culeg de pe fundul batardoului și, pe gâturi lungi de metal, o parte a Bistriței se varsă în cealaltă parte, neputând să inunde șantierul care i-a sfârșit patul de nisip moale și care se adâncește mereu, printre pereții șiroind de apă. In cetățuia aceasta bizară, la douăzeci de metri sub oglinda râului se mișcă excavatoare și locomotive mici cu vagonete. Aci va fi lăcașul piciorului barajului, un sabot gigant, în care talpa de beton o să se înfunde cu o presiune de zeci de atmosfere, devenind una cu stânca.

In fața acestui munte râul va deveni lac, marii arbori — plante acvatice; crestele muntelui — pajiști de promenadă; coastele—debarcadere; ciocănitoarele vor ceda văzduhul paserilor de apă.

Cerul pălește, pălesc luminile. In vale, soarele e ridicat de o suliță, dar aci e încă noapte. Din piscuri, aburul se ridică cu lungi franjuri de sticlă irizată, luna se topește în cer, becurile sunt nevrednice, „oftigoase", ca sticla cu rachiu a părintelui Ghermănuță, ce sălășluia odată nu departe de aci.

Pe fundul viitorului lac, în spatele viitorului baraj, cresc murmurele constructorilor. Și cerul înalt al munților se înroșește ca o scoică ce-și schimbă apele — culori, în vreme ce, de jos, zgomotele de metal, duduiturile se întețesc — potrivite cântece de cocoș pentru această dimineață de șantier.

Apar coastele golașe ca provele unor transatlantice ieșind din ceață. Lumina începutului de zi pare a le stăvili deoparte și de alta a albiei. Se deosebesc, acum, pe pereții stâncoși, minerii prinși cu funii, la înălțimi de zeci de metri. Ei urcă prin stei cu repeziciunea unor capre negre pășind parcă nevăzute poteci, între orizonturile de lucru, purtând ranga de fier ca pe un toiag de drumeție.

Intreaga noapte s'a ciocănit, s'a rănguit, s'a sfredelit. Dinamita a fost introdusă în găuri. Și deodată, peste apă, peste vale, o voce hăulește; apoi, a doua... un mal întreg... amândouă malurile: O-he-he-he... Pușca-a-a... O-he-he-he... Se închid barierele șoselei, se strâng uneltele, oamenii se depărtează. In așteptarea pușcăturii, urechea trece acum cu ușurință peste zgomotele obișnuite.

O-he-he-he...!

Greoi, se desprinde prima pușcătură, ca și cum ar răzbate de sub apă. Zgomotul saltă peste coamele vecine, vâjîe înghesuit prin trecătorile înguste, șuieră în colții stâncilor. Și bubuiturile cresc una după alta; tunul face loc unui harapnic ce mătură cu plesnitura întreaga vale a Bistriței. Țâșnesc pietroaie, apa spumegă, nori de praf urcă pe coastă.

Biată „artilerie cerească" a lui Calistrat Hogaș, cum ai mai amuți în mijlocul furtunii acesteia de trăznete ce bat văile dezlănțuite de omul care taie două creste pentru a înălța o creastă nouă! Cum s'ar mai uimi tunarul-șef arhanghel al călătorului moldovean de băieții lui Ivacioni, care au scos stâncii o căciulă de piatră, mare cât treizeci de staturi de om...

Zgomotele se sting cu repeziciune și crește zvonul mașinilor terasiere. Soarele luminează în plin albia, batardoul, cabanele, grațioasa fabrică de beton.

E dimineață

Istoria (oamenii)

I

Se săpa la batardou pentru fundația barajului. Nu erau încă instalate pompele de evacuare a apei și excavatorul se afunda în terenul mlăștinos. Schimbul lui Carpiuc se

terminase, când excavatorul începu să se împotmolească.

— Hai, Gică, acasă.

Era obosit cumplit Gică Carpiuc, după bălăbăneala de o noapte prin afurisita asta de „smântână" neagră. Se ridică mormăind și coborî. Sări peste dulapii întinși, scuturându-și palmele, somnoros.

In zorii cenușii excavatorul părea sfârșit ca un animal rănit ce-și dă sufletul și părea că se lasă pe o parte, în masa de noroi. Carpiuc se opri: „fir'ar al dracului". Capul îi cădea în piept dar se întoarse, pășind greoi, ca să ajute la săpat. O groapă în fața excavatorului, una în spate; peste ele, o platformă de bârne; câteva tractoare traseră mașina împotmolită, o săltară pe podeaua de lemn... „Hei rup!..." „Cincizeci de tone, greu de urnit"... „Hei rup!..."

Carpiuc mai ajută cu ranga, apoi se stropi cu apă pe față — „doarn'am s'adorm de-a'n picioarele!"

Intre timp soarele ajunsese sus; frigea: miezul zilei. Cu platformă cu tot, excavatorul se înfunda din nou. Venise al treilea schimb la volan, dar ceilalți doi nu plecau. Trebuia din nou săpat, puse bârne, tras.

Carpiuc nu îndrăznea să se așeze, ca să nu adoarmă. Sta în picioare, palid, plin de noroi și tot dădea din cap, fără să audă ce spun ceilalți. Doar repeta, privind șenilele: „n'ai să te înfunzi, bătrânico".

Către seară ațipi lucrând cu ranga și chiar visă câteva clipe, de-a'npicioarele. Se trezi împiedecându-se de-o piatră. Excavatorul se înclina încet. Era întuneric. Carpiuc lucra domol, ca și cum se ferea să nu se lovească. Mâna nu mai apuca bine lopata, și-i era ba frig, ba prea cald.

In zori spuse: „Ei acu mă duc să mă culc". Dar sus, pe scară, se opri. Se uită. Excavatorul, așezat pe trunchiurile puternice, lucra în plin. Carpiuc zâmbi și plecă, vorbind de unul singur. Deacea, poate, niciunul din cei cu care s'a întâlnit pe drum, și nici măcar el, Carpiuc, nu știa că adormise, mergând, pentrucă tot murmura: „Afurisită, da'degeaba... degeaba..."

Era vorba de afurisita de „smântână".

II

Din apropierea Gheorghienilor, din Remetea, în 1948 Ștefan Ivacioni plecase cu o brigadă întreagă la Bumbești-Livezeni, apoi, la Salva-Vișeu. Cu brigada lui a sosit pe Bistrița la începutul anului 1950 în vremea când baraca paznicului se sumetea să simbolizeze în fața bătrânilor brazi, viitoarea construcție.

Nu erau scule, nu era cantină, nu erau case. Cu pălăriuța-i mocănească dată pe frunte, ca un ogar adulmeca Ivacioni și găsea și rângi de fier, și odăi, și mâncare pentru ortaci. Dimineața — sondaje, seara — prin sat, după mâncare.

După ei au venit felurite echipe de mineri. Echipe mici, șefi mulți. Zile dearândul organizația de partid a sectorului baraj a explicat oamenilor dece e nevoie de unități mari de lucru pentru asaltul stâncii, dece trebuesc unite echipele. Intre timp începuse construcția platformelor de piatră și, pe coaste, acolo unde aveau să se sprijine umerii barajului, apăreau funiile minerilor.

In frunte erau ortacii lui Ivacioni. Locul lor de muncă avea plan înclinat, pentruca vagonetele pline să meargă singure de vale, fără a fi împinse. Pișta-baci se lăsa pe funie odată cu ortacii și pălăriuța lui neagră apărea alături de figura lungă a lui Mucenicu, de spinarea îndesată și capul tuns mărunt al lui Berindei. Primul se mișca asemeni unei șopârle, al doilea zvâcnea ca un lup, cel de al treila lucra neodihnit ca o piuă mânată de apă. Rângile scurmau, rângile băteau, plezneau aschiile cenușii:

...Ivacioni sfarmă, bate
Să pătrundă în cetate
Pune foc, stânca detună
Peste văi mănâncă furtună.

In locul unde era brigada lui Pișta Ivacioni, stânca se descoperea cu teamă și mânie. Dar minerii nu-i dădeau răgaz o clipă:

...atârnați în funii sure
peste râu, peste pădure
unde pasărea speriată
de-așa hău, sboară pe dată.

III

Brigada era împreună pe stâncă, împreună la cantină, împreună la micul teatru de vară și la cinematograf.

In camera ortacilor nu s'a pus încă difuzor? Pișta-baci a adus aparatul de radio de acasă. Mobilizarea nu s'a făcut la timp? Pișta-baci a și plecat pe bicicletă să-i cheme pe ortaci.

El e și șef de brigadă, și profesor, și agitator. La Salva-Vișeu a căpătat Medalia Muncii; aci a devenit prim-stahanovist și candidat de partid.

In brigada lui mulți sunt fruntași și stahanoviști. Mai mult decât stânca și dinamita, i-a întărit, i-a crescut atmosfera disciplinată, dar voioasă și plină de căldură a brigăzii.

Dinamita nu rupe numai stânca, dar o și zdruncină. Straturile străvechi se desfac unul de altul. O avalanșă de zăpadă e teribilă, una de pământ întărit, e înfiorătoare. Brusc, stânca pornește de vale, lepădând un strat, ca într'o cumplită năpârlire. Dacă lucrul acesta se întâmplă ziua, omul se poate feri cu ușurință; noaptea el e descoperit în fața stâncii dislocate.

Pe coaste se preling fire de nisip și pietriș pe care abia le auzi deobicei. Când se așteaptă însă o astfel de surpare, pietrișul pare că răsbubuie. După susurul lui se așterne o liniște asemeni aceleia ce desparte fulgerul de tunet. Firele de pietriș anunță avalanșa.

G. Ivancenco: Pe un șantier al hidrocentralei „V. I. Lenin".

Inceputul unei astfel de prăbușiri a blocat într'o noapte un excavator. N'avea cum să coteasca pe pârtia îngustă: de o parte stânca, de cealaltă adâncimea, înainte și înapoi fusese înțepenit. Era de față unul din conducătorii șantierului, un inginer tânăr, Mihai Postelnicu, care-și făcuse studiile la Leningrad.

Surparea l-a prins pe Postelnicu urcat pe șenilă. Era neobișnuit cu astfel de toane ale stâncii și pe moment i s'a părut că trăește un adevărat cataclism. Dar din cabină s'a auzit mormăitul excavatoristului: „N'are treabă, păcătoasa..." Și o înjurătură. „Păcătoasa" era stânca. Postelnicu a socotit și el că omul dela manete are dreptate și, spunând muntelui

Brigăzile viitorului

de Ion BRAD

Şi unde oare vor placa de-aici?...

Unii băţură strămtele potici
Prin Apusenii străjuiţi de brazi:
— De-amu vom fi constructori la Bicaz!
Pe cetaliţi tineri parcă îi aud
Cum s'au pornit de lângă Năsăud
Ducând cu ei zorica prinsă'n spate
Cântând de „Codrule codruţ, măi frate,
Îţi spunem, pentru-o vreme, bun rămas...
— Ne ducem în brigadă, la Bicaz!"
Dar fetele acestea unde oare
Au prins în ochi crâmpee mici de soare?
Poate din colectiva „Drumul nou",
Ori dintr'o ulicioară din Jibou,
Spre tren porniră în acelaş ceas:
— Vom fi brigadiere la Bicaz!

... Ce vântul zboară trenul spre Bicaz...
Nu-i tren cu trenurile lumii foate
Alunecând pe zeci şi zeci de roate,
Nu-i tren cu trenurile...
Oare ce mi-i?
E mersul neoprit al vremii!...

Şi cei din codrul strămoşesc venit
Va ţine'n mână lampa de carbid,
Ori la volan va sta întâia dată,
Ori brâu va trage Bistriţei, de piatră.
Iar când prin sate becuri or să stea
Ca noi şi pământene căi lactee.
Şi'n graiul lor cânta-vor mari şi mici
Nepieritorul soare-al lui Ilici,
În cântecul volos al ţării noi
Şi voi veţi fi cântaţi...

Şi voi...

Şi voi...

„păcătos", pe loc a avut impresia că se micşorează cataclismul la dimensiunea unui pericol obişnuit. Să trimită de acolo oameni pentru a-i feri de o continuare a prăbuşirii, era simplu. Dar maşina putea fi răsturnată, sfărâmată, înfăşurată în batardoul dela poale. Să încerce s'o scoată, era primejdios. Trebuia cercetat muntele. Uneori, fisurile scoarţei sunt limbute. Îşi pierd viclenia obişnuită şi ameninţă: „noi suntem avalanşa". Postelnicu a luat o lanternă şi a plecat, urcând pieptiş coasta, în calea stratului ce se desprindea. I se părea că urcă în calea lavei unui vulcan care fumegă.

Era mijlocul nopţii, un frig sec, fără vânt, şi o beznă ameţitoare ca într'un fund de cazan. Sub picior se desprindeau bucăţi de pământ îngheţat şi Postelnicu rămânea atârnat în coate şi palme, asudat, tremurând de încordare, neîncetând să calculeze: „treizeci de secunde, cinci lopeţi... o minută... schimburi dese..."

Sus se simţea o adiere îngheţată. În stratul de pământ vechi de sute de ani se deschideau crăpături adânci şi prelungi — semnalul avalanşei de neînlăturat. Postelnicu a coborît aproape rostogolindu-se. A trimis un om sus, pe coastă să semnaleze firele de nisip şi de pietriş mărunt, mesagere ale prăbuşirii. Între timp mai veniseră oameni dela alte maşini. S'a format o echipă de şoc numai din voluntari. Excavatoriştii au intrat sub maşină, azvârlind pământul cu îndârjirea unor cârtiţe urmărite. Se schimbau la câteva minute, căci lucrau cu mari eforturi, orbecăind, smulgând, tăindu-şi mâinile în bulgării îngheţaţi, uitând de muntele ce se clătina deasupra lor.

Postelnicu a făcut primul schimb. Apoi a ieşit, a rămas în picioare lângă excavator, aproape domol, el care se aprindea din te miri ce, sărind de trei ori când nu-i plăcea ceva. În întunericul apăsător, sta descheiat la gât, cu binecunoscuta lui şapcă cenuşie trasă pe un ochi, cu mâinile în şolduri, aplecat înainte, dând comenzi scurte. Deşi clocotea, se silea să se stăpânească: „niciun moment să nu pari nervos... niciun moment să nu pari nervos... niciun moment..."

Un susur slab. Omul de sus tăcea. Postelnicu tresări, gata să strige dânsul: Fu-ga!

O clipă... încă una... Urechea nu mai prindea hârşâitul de sub excavator; era plină ca o scoică de zgomotele stâncii, le amplifica, îşi închipuia pocnetul surd şi vâjâitul valului de pământ, încălecarea feliilor dure ca piatra.

„...Calm, tovarăşe Postelnicu, calm. Eşti membru de partid... Răspunzi..."

Omul de sus tăcea, Postelnicu tăcu şi el; de sub maşină se rostogoleau bulgări.

— Tovarăşe inginer!...

— Da?

— Pornesc...

— Stai să văd.

Se aplecă, intră sub masa de metal, pipăi. Nu era deajuns de liber excavatorul.

— E devreme, Chiolo. Mai trebue săpat.

— Nu. Pornesc.

Postelnicu fu gata să ridice vocea, dar se opri. Ignat Chiolo e un băiat dibaci, inimos. O clipă nu vorbi nimeni, apoi, Postelnicu:

— Încearcă.

Excavatoristul urcă la volan. Construcţia de metal de cincizeci de tone dudui şi se scuturâ. Se scuturâ muntele. Se scuturâ stratul de pământ îngheţat. Gândul oamenilor era acelaş ca şi cum l-ar fi rostit cineva cu voce tare: „O să pornească înaintea lui".

Chiolo îşi muşcă buza de parcă nu excavatorul, ci picioarele lui ar fi fost prinse între bolovani. Drumul se deosebea palid în lumina rarelor becuri. Excavatorul se smulse şi înaintă izbind pietrele. Dinăuntru Chiolo auzi slab: „fu-ga!" dar nu înţelese. Oamenii ţâşniră de după maşină. De data asta se mişcă şi Postelnicu mai iute.

În spatele şenilelor malul alunecă, crăpând şi bufnind. Câteva felii neputincioase atinseră cuşca maşinii, dar excavatorul era în afara zonei primejdioase.

— Ei, s'a terminat — spuse Postelnicu — acum trebue aşteptate zorile... lumina...

Ar mai fi vrut să adauge ceva din inimă, dar se temu să nu pară romantic, de un romantism nepotrivit pe şantier. Aşa că tuşi, ridică din umeri şi plecă să controleze mai departe „malul stâng" al sectorului—baraj.

Dar, ajuns mai încolo, porni să sară nefiresc de tare peste pietre şi să fluere: „...şiraca strana maia rodnaia..."(...Întinsă e ţara mea iubită...)

IV

Nenumărate isprăvi s'au petrecut în preajma vechii gherete de lemn sub care în 1950 pâlpâia un foc singuratic.

Oamenii îţi pot povesti despre Pişta Nagy, care a reparat papucul unei şenile stând pe jumătate în apă, sau despre Ion Prodan, care s'a cufundat în Bistriţa să scoată o mufă căzută dela şenetă, în vreme ce valurile purtau sloiuri de ghiaţă... Şi, fără îndoială, te vor îndemna să citeşti scrisoarea pe care „Pravda" i-a trimis-o curând după aceasta ca să-l felicite.

Miner stahanovist dela Bicaz
desen de G. IVANCENCO

O să te sfătuiască cei de pe şantier să-l cunoşti şi pe bătrânul Rumzuli Vilmoş, mecanicul care a sosit aci când atelierul de întreţinere al Sectorului Baraj avea trei chei şi patru ciocane, şi care, nu de mult, a inovat un dispozitiv de îndreptare a şinelor şi unul pentru îndreptarea axului vagoanelor basculante. Dar, cu şugubeţie mai ales, te vor îndrepta spre Rumzuli-baci, pentrucă el îi spune omului lucrurile dela obraz şi pentrucă, pe cât îi stă în putere, tună şi fulgeră împotriva celor care „încă nu s'au organizat cum trebue".

Iar comunistul Vilmoş Rumzuli o să te ia de braţ şi din tot sufletul o să ţi se destăinuiască: „ceea nu e bun... ceea nu e bun... ceea..." pentrucă, în adevăr, pe el îl dor lipsurile pe care le înşiră şi-i zgândăresc firea de gospodar ardelean, cinstit şi cumpătat. Dacă, însă, îl întrebi cu naivitate dece nu caută să lucreze în altă parte, moşul se mânie pe loc: „În altă parte? Unde în altă parte? Dumneata ştii că atelierul nostru de întreţinere... Ştii că echipamentul de protecţie... Şi-apoi, „Alimentara" noastră..." Şi roşu la faţă, mâniat, el apără şantierul acesta pe care împlineşte doi ani, pe care a devenit inovator şi stahanovist.

Dimensiuni

Drumurile şi pădurile necesită buldozere, carierele de piatră, — macarale, canalele — excavatoare, minele — dinamită, transporturile — locomotive, mlaştinile — pompe. Barajul foloseşte macarale, schele, buldozere, excavatoare, dinamită, locomotive şi pompe. Şi totul de două ori, de trei ori, de cinci ori mai mult decât alte construcţii de artă asemănătoare.

Fabrica de beton ultra modernă ajunge la patru etaje, barajul — la douăzeci ca înălţime. Tunelul hidrocentralei — cel mai mare din sud-estul Europei — înghite sute şi mii de tone de nisip şi pietriş; barajul înghite milioane de tone. Tunelul găureşte un munte; barajul e el însuşi un munte. Datorită lui, forţele oarbe vor construi în loc să distrugă, înecul va deveni fertilizare, unda spumegândă — lumină şi pâine.

Potrivit legilor unei flore nemaivăzute, grăuntele de beton semănat aci şi udat de Bistriţa, va naşte holde pe câmpiile Moldovei, va fi borangic, va fi carte. Niciun plutaş, până'n Bistriţa aurie, n'ar fi visat că din apele cumplitului râu oamenii vor umple cupe cu lumină cu care vor alunga opaiţul.

Dar pentru asta e nevoie de o forţă uriaşă, geologică. Bistriţa o are. Barajul o va îmblânzi.

Oprit în spatele peretelui de beton, muntele lichid va fi silit de oameni să-şi consume energia încet şi, asemenea Golem-ului din vechiul basm, să dea forţe cuptoarelor de pâine, fabricilor de postav, uzinelor.

Barajul va fi format din blocuri cu feţe drepte, un fel de cărămizi, asemeni marilor construcţii ce se păstrează din antichitate. Celebrele temple aztece au blocuri de doi metri cubi. „Cărămizile" barajului vor avea câte 450 metri cubi: o casă cu două etaje, plină. Se vor săpa 1.500.000 metri cubi de pământ şi piatră. Se vor încărca, se vor transporta şi se vor turna 1.500.000 metri cubi de beton. Un adevărat fluviu.

El va izvorî din fabrica de beton — ridicată după proiecte sovietice sub conducerea unui inginer şi a patru maiştri sovietici — care va intra curând în funcţiune. Întreaga producţie e automatizată; omul nu atinge maşina; el pilotează această mare şi elegantă construcţie de grinzi metalice şi estacade de lemn, cu ajutorul manetelor şi al butoanelor de comandă. Executanţii sunt: cable electrice, pârghii mecanice, comenzi pneumatice; un laborator care asigură zilnic încărcătura a zece garnituri de cale ferată. Fundaţiile lui suple de beton se ridică din pământul unde în urmă cu mai puţin de 2 ani stăpâneau trunchiurile coniferelor şi singurul ciocănit ce se auzea era cel al ciocănitoarei. În vale dragele aşteaptă în faţa balastierei. Apa le va ridica, va scutura toropeala lor de mari monştri metalici. Piatra va fi smulsă dintr'o stâncă străveche, va pleca pe benzi rulante sus la fabrica de beton, va fi sortată, cântărită, amestecată cu nisip şi ciment, apoi turnată în cofraje.

Sub mâna omului râul va deveni lac şi lacul — lumină, la adăpostul bătrânei stânci prefăcută în baraj.

Legenda

Pe aci va trece şoseaua, unul din drumurile naţionale, pe aci vor trece yolele cu pânzele larg desfăşurate în timpul marilor concursuri nautice internaţionale. Remorchere vor brăzda lacul, purtând lungi trene de plute. Vase albe vor opri la debarcadere.

G. IVANCENCO: Aspect de muncă la Bicaz

Bătrâni pescari vor sta aci cu undiţa în asfinţiturile limpezi, sub marile draperii verzi ale sălciilor plângătoare. In vile va răsuna neîncetat glasul pionierilor veniţi la odihnă pe aceste ţărmuri întinse pe mai bine de patruzeci de kilometri...

Vor fi legende, altele decât aceea a vechii gherete, ce se va afla atunci undeva pe fundul lacului, acoperită de muşchi, rămasă din vremea în care burghiul de foraj suna prohod domniei năpraznice a Bistriţei.

Va fi şi povestea plutaşului...

... Cică, într'o seară, mai sus de Secul, un plutaş a auzit câinii lătrând a lup. Plin de „coraj", dela puţintică drojdie, omul a înşfăcat o furcă şi un fanar şi a pornit pe urma fiarei. A urcat coasta peste trunchiurile proaspăt corhănite, tot blăstămând, până ce, din grabă şi buimăceală, a călcat fanarul, stingându-l. S'a oprit atunci plutaşul cu furca'n mână, trăgând cu urechea. Nici lup, nici câine nu s'auzea. Suduind că s'a ostenit degeaba, s'a aşezat pe un capăt de trunchi, cu fruntea în palme, şi a început să moţăie.

Vântul bătea peste vale, purtând hăuliri, chemări de paseri, lătrături. Şi mai jos, acolo unde întunericul se amesteca cu pădurile, au izbucnit deodată, ca nişte explozii, mii de luminiu, în jerbe, în ciorchine, în cascade. Hidrocentrala „Lenin" intrase în funcţiune şi, ca mii de goarne, luminile vesteau ţării victoria.

Plutaşul s'a trezit cuprins de un fior de frig. A privit în sus: cerul era înstelat şi stelele se legănau ca în apă. A privit în jos: alte stele străluceau, mai puternic. Timp de-o clipă, gospodarul a crezut că stă cu capul în jos pe malul apei. A închis ochii şi i-a deschis repede. De uimire îi pierise graiul. Dar cum plutaşii vor să pară meşteri în toate, a ridicat din umeri şi cu mâna tremurândă şi-a răsucit o ţigare: „Eh, frate-miu, mi se pare c'am trecut măsura şi-am nimerit în cer..."

... Dacă, vreodată, trecând pe la Galu sau pe la Hangu, veţi întâlni gospodarii odihnindu-se pe ţărmul lacului şi istorisind păţania plutaşului care a ajuns în cer, să ştiţi că nu e decât şugubeţie moldovenească şi că ei, anume spre mirarea dumneavoastră o spun, şi încă spre lauda hidrocentralei „Lenin", care a săltat aceste locuri şi cele de peste munţi spre socialism, cu mulţi ani înainte, în istorie.

Camil BACIU

Portret de brigadier
desen de Corina LECCA

G. IVANCENCO: Aspect de pe unul din șantierele hidrocentralei „V. I. Lenin"

Tineri constructori ai hidrocentralei „V. I. Lenin" dela Bicaz
desene de Corina LECCA

Lenin e cu noi

de Vladimir MAIACOVSCHI

Sunt fapte,
    întâmplate doar odată,
ce'n versuri inima le dăltuieşte
şi ani de-a-rândul nu se mai iveşte
    niciun cuvânt cu care să mai spui
ce-ai spus în versuri — inimii — întâi...

Aşa în inimă-a rămas sculptat
    momentu-acela
    când pe turela
    automobilului blindat
el, Lenin, a intrat în Petrograd.
Vor trece veacuri,
    anii şi zilele-au trecut,
acea însufleţire
    o simt
        ca la 'nceput.

Şi 'n fabrici,
    ca şi 'n suflete,
        şi 'n cesele sărace,
aceleaşi flăcări
    ard
        de-atunci încoace.
Ce pot să vă redau, cu-adevărat?
Crâmpee —
    ce din inimă în versuri s'au turnat.

A lui Februarie fierbinte
        pară
    şi bucuria din Februarie
discursuri goale, seci cuvinte,
    reci trăncăneli o înecară!
Duioşi, zece miniştri capitalişti, îi vezi
    ce dulce-i căinează pe burghezi...
Cherenschi se îmbată de izbândă
    şi revoluţiei imprimă ţonul său
        avocăţesc, clănţău.
Dar iată vestea răsunând sărbătoreşte
    prin fabrici, pe sub stâlpii de oţel:
    — Soseşte, ştiţi...
        — Soseşte!
            — Cine?
                — El...
Şi-aşa, când — sub grăsime moleşit —
    oraşul începea să-şi piardă seva,
se auzi de dincolo de Neva,
    pe strada Văborg, dinspre gara finlandeză,
un urlet neaşteptat:
    Un automobil blindat
    înainte 'n viteză...

Era
    un simplu
        automobil
Ca multe zilele la fel
    cum peste Neva trec
        şi-o să mai treacă,
dar astăzi
    suflul din blindajele de-oţel
    se simte 'n lumea 'ntreagă.
Un proaspăt şi puternic vânt
    din nou
        e 'n lume
şi revoluţia 'n talazuri s'a 'nălţat
        şi 'n spume...
Liteinâi, bulevardul, cât se vede,
    e-un larg şuvoi
        de şepci şi salopete:
„Trăiască Lenin! Lenin e cu noi!"

Din ziua-aceea, larg şuvoi,
    acest ecou pătrunde
        (1927)

Iar numele lui Lenin e 'n toate şi-i oriunde
    de-atunci, cu noi.
Steagul lui liric
    toţi alături, da,
        purtarăm şi-i purtăm
        şi-i vom purta.

— „Tovarăşi!..."
    peste capetele celor dintâi sute
        care-i urmau, fierbinte,
    întinse mâna lui conducătoare
        cu-arătătorul înainte.
„Jos social-democraţia!
Jos zdrenţele ei putrede! Să piară!
    Jos cârdăşiile! Capitaliştii-afară!..."
Atunci muncitorimea, călită nu 'ndeajuns
    — era întâia dată
        întrebată —
„Sunt gata!..."
    a răspuns.
...Burghezii peste bord
    svârliţi sunt, însfârşit.
Acum puterea noastră
    zece ani a 'mplinit.

„Noi suntem glasul
    forţelor de jos,
al muncitorilor din lumea 'ntreagă.
Trăiască Partidul
    ce construeşte comunismul!
Trăiască mişcarea
    pentru puterea Sovietelor!"

...Cuvintele acestea le-ascultau, cu bot gros,
    mari tunuri mocofane.
Albii-şi sticleau lucirea baionetelor.
Dar azi
    Partidul, Sovietele,
        au ţeran sănătos,
alături
    cu ţăranii, sute de milioane.

Mulţimile uimite
    văd, prima oară-acum,
cum s'a 'nălţat sub ochii lor şi cum
apare simplu de întâiaţuit
    socialismul-ăst cuvânt neprejuit!
Acum particularilor li s'a 'nfundat.
    Reţele-acum, poftim,
de cooperative, ne 'ncetat,
    cu sutele, pe soluri, răspândim...
Şi-aproape zilnic, într'un nou sector,
socialismul viselor frumoase
    e viu,
        e 'n faţa tuturor,
            în carne şi în oase.

Sub ochii lor, s'a 'nălţat pe zare
din duduit de fabrici şi motoare
    Comuna zilelor de mâine
    a omenirii muncitoare,
fără burghezi,
    şi fără proletari,
şi 'n care nici robi n'ai să mai vezi
    nici „domnii mari".

Duşmanii 'n jurul nostru
    la pândă vor mai sta.
Comuna nu-i o treabă de zile:
        două, trei!
Dar am făcut,
    pe drumul către ea,
întâii zece paşi —
        şi cei mai grei.

În româneşte
de Cicerone THEODORESCU

O seară la punctul de agitație

Peste Capitală a coborît o seară rece de toamnă... Traversând bulevardul Tolbuhin, un grup de cetățeni își îndreaptă pașii spre punctul de agitație Nr. 11 din raionul 23 August. În vitrinele luminate ale sediului din bulevardul Tolbuhin Nr. 34, se află două fotomontaje care prezintă aspecte din viața oamenilor muncii din țara noastră și din cea a oamenilor sovietici, constructori ai comunismului. Aici e punctul de agitație. Cetățenii se opresc și privesc cu interes fotomontajele, după care intră înăuntru. Să intrăm odată cu ei și să vedem cum se desfășoară aici activitatea în vederea pregătirii alegerilor de deputați în sfaturile populare.

1. Iată-i, adunați în jurul agitatorului, doi muncitori la I. T. B., și o gospodină. Ei au venit să capete răspunsuri la întrebările pe care le-au pus în legătură cu dreptul de a alege și de a fi ales și cu felul în care se vor desfășura alegerile.

2. La punctul de agitație au fost strânse cu grijă broșuri și unele articole mai importante apărute până acum în presă în legătură cu alegerile. Aceste materiale sunt citite și discutate seară de seară de cetățeni care vizitează punctul de agitație.

3. Pe perete a fost așezat într'o ramă textul Decretului cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare. Mihai Gh. Florea, controlor la I. T. B., citește cu atenție diferite capitole și articole din Decret.

4. Programul săptămânal al punctului de agitație prevede printre altele și organizarea de audiții-conferințe la radio. În seara aceasta cetățenii ascultă o scenetă despre alegerile din trecut. Ei își amintesc, cu ură împotriva exploatatorilor, de felul cum pe vremuri erau înșelăturate dela vot mase largi de cetățeni și cum era falsificată voința alegătorilor.

5. Audiția la radio s'a terminat... Cetățeanul Pavel Calotă și-a pus ochelarii, a cerut caietul de sugestii și notează: „Serile petrecute la punctul nostru de agitație sunt foarte instructive. Dar pentru alegeri vrem să ne pregătim și mai temeinic. De-aceea ar fi bine ca punctul nostru de agitație să programeze cât mai des conferințe ca aceea dela 16 Octombrie, care a fost urmată de o manifestare artistică"

fotocronica FLACĂRII

Vizite ale delegației sovietice

Dornici a cunoaște cât mai îndeaproape aspecte din istoria patriei noastre, membrii delegației sovietice care ne vizitează țara au cercetat cu mult interes Muzeul Româno-Rus.

Grupa sindicală se pregătește de alegeri

După terminarea lucrului, membrii grupei sindicale din secția ajustaj a uzinelor „Steaua Roșie" din București citesc și discută Decretul cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare.

Se construește o nouă piață

În cursul lunii Septembrie au început în cartierul 23 August din Capitală lucrările pentru amenajarea unei noi piețe, menită să îmbunătățească condițiunile de aprovizionare a oamenilor muncii. În cinstea zilei de 7 Noembrie, muncitorii care lucrează la amenajarea acestei piețe s'au angajat să termine la timp toate lucrările.

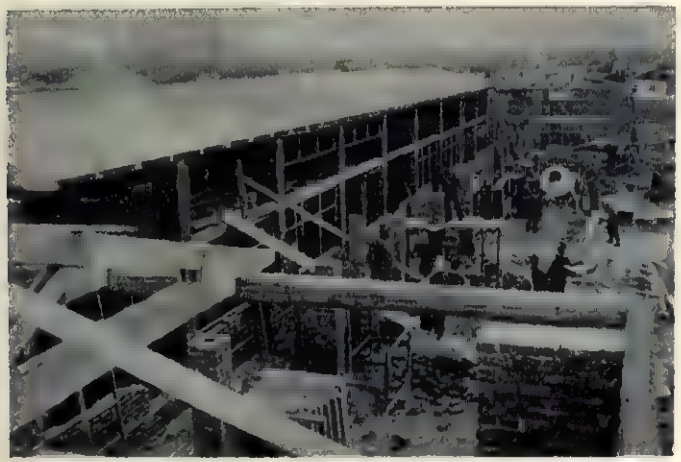

Se întocmesc listele de alegători

În întreaga țară a început întocmirea listelor de alegători. În fotografie: activiști ai Sfatului Popular al raionului Stalin din Capitală, ajutați de activiști din diferite organizații obștești și instituții din raion, lucrează la întocmirea acestor liste.

Un nou lăcaș de cultură

Muncitorii întreprinderii „Partizanul Păcii" din Mediaș au obținut o nouă victorie, inaugurând recent clubul muncitoresc „I. L. Caragiale".

Pentru folosirea rezervelor interne ale întreprinderi

Stahanovista Vera Mihoc dela „Industria Lânei" din Timișoara a făcut o importantă propunere cu privire la studierea și generalizarea sistematică a experienței înaintate în muncă, în vederea descoperirii și folosirii rezervelor interne ale întreprinderii. Iat-o, în fotografia noastră, discutând cu inginerul-șef al uzinei, tovarășul Meyer Rubin, cu privire la elaborarea unor grafice de urmărire planificată a celor mai bune metode de muncă.

MUZEUL MĂRII PRIETENII

de Scarlat CALIMACHI
Directorul Muzeului Româno-Rus.

Fațada clădirii Muzeului Româno-Rus.

Legăturile poporului nostru cu popoarele din Uniunea Sovietică sunt străvechi; viața noastră politică, socială, economică și culturală, s'a dezvoltat strâns legată de viața marelui popor rus. Cercetând cronicele vechi, hrisoavele moldovenești și muntenești, obiceiurile și folclorul nostru, vom avea o imagine vie a relațiilor strânse ce-au existat dealungul secolelor între cele două popoare.

În vremea regimului burghezo-moșieresc, cei mai mulți dintre istorici au tăinuit multe din aceste legături, sau au căutat să deformeze sensul lor adevărat; așa o cereau interesele claselor dominante exploatatoare. Pentru a restabili adevărul, pentru a da atât specialiștilor cât și maselor largi populare putința unei cercetări științifice a materialului documentar privitor la relațiile româno-ruse în decursul veacurilor, din inițiativa și cu sprijinul partidului a fost întemeiat în anul 1948 Muzeul Româno-Rus.

Acest muzeu oglindește, prin prezentarea unui bogat și prețios material de documente, stampe, cărți, tablouri, etc., influența adâncă a elementului slav în formarea poporului român și în dezvoltarea lui pe tărâm social, economic și cultural, precum și influența hotărîtoare a poporului rus asupra progresului realizat de poporul român, în diferite etape ale dezvoltării țării noastre.

Intrând în muzeu, privirea vizitatorului este atrasă mai întâi de diferite piese arheologice: ceramică, obiecte de podoabă și de uz casnic; sunt mărturii prețioase ale lungii conviețuiri a strămbunilor noștri cu slavii veniți pe aceste meleaguri. Această viață trăită veacuri dearândul în comun a lăsat urme adânci: iată hrisoave de pergament, unele din ele minunat scrise — toate în limba slavă — și împodobite cu peceți; sunt acte ale cancelariilor domnești. Unul din ele atrage cu deosebire atenția: e un act vechi de peste 500 de ani, din vremea lui Bogdan al II-lea, tatăl lui Ștefan cel Mare.

Din tematica muzeului se desprinde clar sprijinul pe care popoarele din Rusia l-au dat poporului nostru în lupta pentru independență. Încă de pe vremea lui Ștefan cel Mare și Petru Rareș, avem mărturii grăitoare în legătură cu acest sprijin. Una din ele, din timpul lui Petru Rareș, fiul lui Ștefan cel Mare, atrage atenția vizitatorului muzeului: solii ruși la tratativele de pace cu regele Poloniei vorbesc despre legăturile dintre țarul Ivan al IV-lea (numit „cel groaznic" de boierii împotriva cărora lupta) și Petru Rareș.

„Ștefan Voevodul Moldovei a fost în iubire și în legătură de rudenie cu Marele Kneaz Ivan și acum marele nostru gosudar Ivan îl miluește pe Petru Voevod..."

Secole dearândul poporul român a purtat lupta sa eroică împotriva sângerosului jug otoman. Domnii Moldovei și Valahiei au dus războaie grele pentru izgonirea de pe pământul țării a cotropitorilor turci și a uneltelor lor. O pildă grăitoare, emoționantă a frăției de arme româno-ruse, a fost lupta dusă cot la cot de Moldovenii lui Ion Vodă (1572—1574) supranumit de boieri „cel cumplit" și de Cazaci, în frunte cu hatmanul Svierciovschi, împotriva năvălitorilor turci. În sala muzeului închinată acestei epoci frământate din istoria poporului nostru se pot citi următoarele cuvinte ale cronicarului Ureche:

„Iară Cazacii neîntrebând de nime, s'au adunat 1200 de oameni și au venit la Ion Vodă, pre carii văzându-i Ion Vodă, nu într'alt chip, ci cum ar fi îngeri din cer, cu veste de izbândă pogoriți, și cu multe daruri capetele ce erau le-au dăruit."

Marea bucurie a lui Ion Vodă la sosirea cazacilor era firească; el nu găsise sprijin la niciunul dintre regii și principii vecini cărora le era teamă de puterea încă mare a împărăției otomane. Singurul ajutor ce l-a obținut a fost acesta, venit dela prietenii din Răsărit.

În istoria țării noastre avem multe exemple despre sprijinul dat de cazaci poporului nostru. E cunoscut ajutorul căzăcesc pe care l-a primit Mihai Viteazu, și mai ales cel dat de hatmanul cazacilor Zaporojeni, Bogdan Hmielnițki, lui Vasile Lupu, domnul Moldovei.

Într'o vitrină a muzeului se află o carte prețioasă, tipărită în anul 1652; în această carte, o gravură frumos lucrată înfățișează chipul hatmanului Bogdan Hmielnițki.

Alt moment însemnat în istoria legăturilor româno-ruse, este domnia lui Dimitrie Cantemir, aliat, prieten și consilier al marelui țar Petru I. Muzeul are multe acte, gravuri, cărți, tablouri, medalii, privitoare la această colaborare politică, militară și culturală.

În ziua de 13 Aprilie 1711, Vistiernicul Luca, solul lui Dimitrie Cantemir, a semnat în orașul Luțc din Volinia un tratat cu țarul Petru I, care prevedea între altele că: Moldova nu va fi niciodată tributară; că Moldova, tot timpul cât va mai fi acest război, va avea o oaste de zece mii de oameni, plătiți de vistieria împărătească; că împăratul nu va încheia niciodată o pace cu turcii, în care ar fi stipulat că Moldova va fi iarăși supusă jugului turcesc. Iar țarul își ia următorul angajament:

„Noi Petru, marele împărat și țar făgăduim poporului volah (moldovean) să-l apărăm întotdeauna de toți dușmanii, pentru care am dat prezenta diplomă imperială cu pecetea și semnătura noastră".

În ziua de 24 Iunie 1711, țarul Petru I a sosit la Iași. În lipsa domnului Cantemir, care se afla la Tutova, au ieșit întru întâmpinarea împăratului Mitropolitul Ghedeon și boierii. Petru I a fost primit „ca un împărat ortodox, cu crucea și cu apă sfințită, toți Moldovenii sărutându-i dreapta și mulțumind lui Dumnezeu, că au scăpat de jugul turcesc... Un ceas după ce soarele apusese sosi în capitala Moldovei și împărăteasa".

Muzeul Româno-Rus posedă o gravură înfățișând pe țarul Petru și pe Dimitrie Cantemir trecând prin fața bisericii Trei Sfetite, zidită de Vasile Lupu cu ajutorul unor meșteri ruși.

Minunată este descrierea acestei vizite a țarului reformator, făcută de cronicarul Nicolae Costin:

„În ziua următoare sosirii în capitala Moldovei a lui Petru cel Mare, — 25 Iunie, duminică — Cantemir l-a poftit la un mare ospăț în cămările domnești din palat. Împăratul n'a primit să se așeze la locul de cinste, ci l-a pus pe domnul Moldovei... Veselia a cuprins curând pe toți oaspeții, aceasta se datora în bună parte,

Panou reprezentând cucerirea Plevnei în timpul războiului prin care, cu sprijinul armatei ruse, poporul român și-a cucerit independența eliberându-se de sub jugul otoman.

August 1944... Pe străzile Bucureștiului mulțimile întâmpină cu bucurie și dragoste pe ostașii sovietici eliberatori. (Panoul din holul muzeului).

vinului de Cotnari... Împăratul era mare de stat, fără a fi însă gras. Ochii săi erau negri, fața rotundă și pielea puțin măslinie. Felul său de a se purta era mândru... Spre deosebire de alți împărați, el nu iubea luxul și splendoarea; îmbrăcămintea sa era foarte modestă... Cât timp a petrecut la Iași, n'a ieșit prin oraș decât pe jos... Față de Cantemir a arătat multă dragoste și de mai multe ori în aceeași zi, l-a cuprins în brațe, l-a ridicat până la el și l-a sărutat pe ochi, pe cap și pe obraji, așa precum un părinte își sărută fiul iubit..."

După bătălia dela Stănilești, în care armatele ruso-moldovene au fost înconjurate de turci, Marele Vizir a cerut țarului să-i predea pe Dimitrie Cantemir. Pe un panou din muzeu sunt cuvintele cu care țarul a răspuns cererii Marelui Vizir: „Aș putea să dau turcilor toată țara până la Kursk, pentrucă îmi rămâne speranța de a o reocupa, dar nu pot în niciun chip, să frâng credința și să predau pe un principe care și-a lăsat Principatul pentru mine, căci este cu neputință să recâștigi onoarea, odată ce ai pierdut-o"

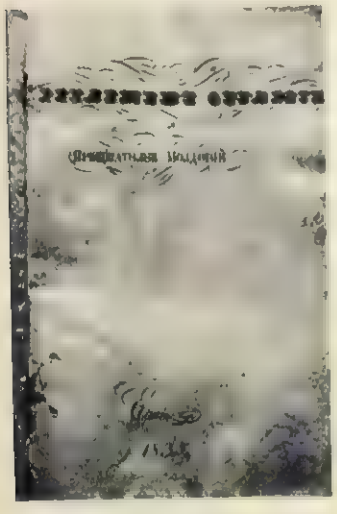

Manuscrisul original al „Regulamentului Organic".

Ce frumoase cuvinte, care oglindesc o adevărată și frățească înțelegere între doi aliați! Câtă credință față de poporul român este sintetizată în aceste cuvinte!

Popoarele din Balcani adresează Rusiei chemarea de a le elibera de sub jugul otoman. În secolul XVIII-lea Rusia — dând urmare acestei chemări — poartă trei mari războaie cu imperiul otoman.

Privitor la aceste războaie Muzeul Româno-Rus posedă un bogat și prețios material: gravuri, hărți, acte. În muzeu sunt documente semnate de generalul Suvorov, marele conducător de oști, precum și planul luptei dela Martinești, pe malul râului Râmnic (22 Septembrie 1789) în urma căreia Suvorov a fost denumit Râmnițki (învingătorul dela Râmnic).

În anii 1807—1812 s'a purtat alt război ruso-turc. Printre voluntarii români care au luat parte la acest război a fost și Tudor Vladimirescu. Armata rusă condusă de generalul Miloradovici a apărat — în 1807 — orașul București împotriva armatelor turcești venite din sudul Dunării.

În legătură cu războiul din 1807—1812 muzeul posedă trei piese prețioase: un portret frumos în ulei și o gravură în culori cu chipul generalului Miloradovici, precum și o gravură pe cupru înfățișând pe generalul Kutuzov, executat după un portret în ulei, pictat de Rosentreter.

Anul 1829. Armata rusă înaintează victorioasă spre Adrianopol. Turcii cer pace. Prin pacea semnată în acelaș an, Rușii obțin pentru Moldova și Muntenia libertăți însemnate, ca: înlăturarea monopolului turcesc asupra comerțului, care devine liber, și restituirea către Muntenia a orașelor muntene dela Dunăre: ralalele Brăila, Giurgiu și Turnu Măgurele.

Tot din inițiativa Rusiei s'a alcătuit prima Constituție a principatelor românești, numită „Regulamentul Organic". Printre altele, această legiuire stabilește Obștească Adunare, învățământul de stat, întemeierea armatei naționale (miliție), precum și înființarea presei românești („Curierul Românesc" și „Albina", 1829).

La alcătuirea „Regulamentului Organic" și la întocmirea noilor orânduiri, a veghiat — din partea rusească — un om luminat, generalul Pavel Kiseleff.

Intre alte obiecte din vremea aceea. Muzeul Româno-Rus are și un portret (miniatură) — frumos lucrat — al lui Kiseleff, manuscrisul „Regulamentului Organic" al Moldovei, cu semnăturile boierilor din divan și cu pecetea de întărire oficială a manuscrisului, precum

Manuscrisul original al tratatelui de comerț încheiat între Gheorghe Ștefan, Domnul Moldovei, și țarul Alexei Mihailovici, tatăl lui Petru cel Mare. Printre altele manuscrisul cuprinde următoarele: „...S'au închinat nouă marelui stăpânitor, măriei noastre țariene solii voștri, mitropolitul Sucevei Ghedeon și boierul al doilea logofăt Grigorie cerând marelui stăpânitor, măriei noastre țariene să miluim pe supușii tăi, negustorii din țara Moldovei, ca să vie în țara măriei noastre țariene, Moscova, cu orice fel de mărfuri și să târguiască cu negoț liber. Iar noi, marele stăpânitor, măria noastră țarienă, pe supușii tăi negustorii din țara Moldovei i-am miluit, le-am îngăduit să vină în țara Moscovei a măriei noastre țariene, cu orice fel de mărfuri, să târguiască cu negoț liber. Și după miluirea măriei noastre, negustorii d'n țara Moldovei să vie în țara Moscovei, a măriei noastre țariene și să iasă și să târguiască în toate târgurile și nu vor avea nici o opreliște și nici o piedică".

și alte piese de valoare și acte cu semnătura generalului Kiseleff.

In legătură cu epoca premergătoare unirii, trebue să citâm cuvintele lui Cernâșevschi, unul din conducătorii cercurilor democrat-revoluționare rusești, cuvinte care se găsesc reproduse în muzeu și care oglindesc puternic sprijinul dat de poporul rus poporului nostru. Intr'un număr din revista „Sovremennic" din anul 1859, N.G. Cernâșevschi scria: „Rușii simpatizează cu dorința poporului român de a se uni într'un singur stat. Simpatia se preface în speranță. In timpul conferințelor dela Paris, publicul nostru a căpătat siguranța, că dorința Românilor de a forma un stat unic, se va realiza".

După unire, turcii au continuat să păstreze însă suzeranitatea asupra României. Dar nu pentru mult timp. Cu ajutorul Rusiei, țara noastră a putut să-și dobândească în anul 1878 independența. In legătură cu războiul din 1877, muzeul posedă o foarte bogată documentație, compusă din desene originale, stampe, fotografii originale, arme, cărți, etc., care arată, într'un chip deosebit de clar, lupta dusă împreună de poporul român și poporul rus, pentru înfrângerea tiraniei otomane. Războiul pentru independență din 1877 oferă una din pildele cele mai grăitoare ale frăției de arme româno-ruse, frăție care are rădăcini adânci în trecutul îndepărtat.

Dezvoltarea culturii și artei în țara noastră a fost puternic influențată de cultura și arta rusă. In Muzeul Româno-Rus se pot vedea o serie de piese care constitue mărturii puternice ale sprijinului pe care marele popor rus l-a dat dealungul veacurilor poporului nostru în dezvoltarea culturii sale naționale. Printre alte obiecte care vorbesc despre acest hotărîtor sprijin, în muzeu există o reconstituire a unei prese tipografice (din veacul al XVII-lea) trimisă Moldovenilor de către vestitul mitropolit al Kievului Petru Movilă (sau Moghilă), moldovean de origină. Acesta este doar un exemplu despre sprijinul pe care poporul rus l-a dat poporului român pe tărâmul culturii.

Dezvoltarea mișcării muncitorești din țara noastră a fost strâns legată de mișcarea revoluționară din Rusia dela sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX.

In vitrinele sălilor, care cuprind bogate documente din această epocă, putem vedea, printre alte piese, câteva fotocopii după unele broșuri foarte rare, cum sunt lucrările doctorului Russel, ale lui N. Zubcu-Petrovici, Codreanu, primii propagandiști și organizatori ai cercurilor revoluționare din România, veniți din Rusia, unde fuseseră prigoniți din cauza activității lor revoluționare. Intr'o vitrină din aceeași sală poate fi văzută prima pagină a numărului 1 din „Contemporanul", revistă apărută la Iași în anul 1881. Titlul revistei este traducerea titlului revistei progresiștilor ruși, „Sovremennic", sub a cărei influență ideologică se aflau în acea epocă militanții cercurilor revoluționare dela noi. In muzeu se află expuse publicații prețioase, rare, dela sfârșitul secolului XIX, din perioada în care ideile marxiste căpătau o răspândire din ce în ce mai largă în țara noastră, iar mișcarea muncitorească — sub influența mișcării muncitorești din Rusia — trecuse dela faza activității pe cercuri la

Generalul rus Pavel Kiseleff, care a veghiat la întocmirea „Regulamentului Organic".

Petru cel Mare și Dimitrie Cantemir în piața bisericii Trei Sfetite (Trei ierarhi) din Iași.

Un exemplar al ziarului „Socialismul".

activitatea de massă. Printre lucrările din această perioadă întâlnim de pildă: Fr. Engels: „Tactica Social-democrației", publicată în 1895; „Dare de seamă despre desbaterile Congresului al II-lea al Social-democrației Române, ținut la București în 4 și 5 Aprilie 1895", apărută în București, în 1896; „Manifestul Partidei Muncitorilor" și alte publicații.

Luptele proletariatului rus, condus de partidul făurit de Lenin, au avut un adânc ecou în țara noastră. Mișcarea muncitorească, pe care trădarea „generoșilor", n'o putuse înăbuși, capătă un nou avânt în urma Revoluției din 1905. In legătură cu sângeroasa represiune a guvernului țarist din ziua

de 9 Ianuarie 1905, muncitorimea română a luat atitudine, manifestându-şi solidaritatea de luptă cu eroicul proletariat rus. Într'o vitrină a muzeului, citim în manifestul lansat cu ocazia întrunirii ţinute în „Sala Băile Eforiei" în luna Ianuarie 1906: „...Lupta tovarăşilor voştri din Rusia e lupta voastră... Cauza lor e cauza voastră... Triumful lor va fi triumful vostru. Când proletariatul rus îşi zguduie cu putere lanţurile şi face sforţări uriaşe pentru a le arunca sfărâmate la picioarele stăpânitorilor săi, el făureşte nu numai propria lui libertate, ci şi pe a voastră, a tuturora..."

Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie a deschis o nouă eră în istoria omenirii. Exemplul ei victorios, influenţa ei hotărîtoare asupra mişcării revoluţionare mondiale a făcut să se nască în toate ţările partide comuniste, create după exemplul gloriosului Partid Comunist al Uniunii Sovietice.

Influenţa Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie asupra mişcării muncitoreşti dela noi este sintetizată de următoarele cuvinte ale tovarăşului Gh. Gheorghiu-Dej:

„Partidul Comunist s'a plămădit în focul marilor lupte de clasă din România anilor 1918—1919—1920, în focul avântului revoluţionar produs în ţara noastră de victoria Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie..."

Pas cu pas se poate urmări, trecând în revistă publicaţiile din vitrinele muzeului, lupta grea, plină de jertfe dar victorioasă pe care a dus-o Partidul Comunist din România în perioada de după Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie.

Cu privire la această epocă, Muzeul Româno-Rus expune o serie de gazete ca, de exemplu, ziarul „Socialismul", organul Partidului Comunist, care publica în anul 1922 un articol „Cinci ani dela Revoluţia rusă, 1917 — 7 Noembrie 1922". Oamenii muncii pot vedea în vitrinele muzeului ziarele şi publicaţiile revoluţionare legale şi ilegale care omagiau memoria marelui Lenin, exemplarul din ziarul „Viaţa muncitoare" în care este înfierat atacul sângeros al guvernului burghezo-moşieresc împotriva Congresului Sindicatelor Unitare din Aprilie 1929; rând pe rând se înfăţişează privirii diferite numere din „Scânteia" ilegală, ziare progresiste studenţeşti, ca: „Viaţa universitară", „Ideea universitară", ziare antifasciste ca „Ecoul", „Clopotul", etc., care în condiţiile asprei ilegalităţi au militat consecvent pentru prietenia româno-sovietică. Un însemnat loc în Muzeu este închinat eliberării României de către glorioasa Armată Sovietică şi ajutorului multilateral dat de U.R.S.S., poporului nostru.

Oamenii muncii care privesc panoul reprezentând primirea entuziastă a trupelor sovietice în Bucureşti sau panourile ce vorbesc despre sprijinul frăţesc al popoarelor sovietice acordat poporului român, sunt adânc pătrunşi de dragoste şi recunoştinţă faţă de marele popor frate care dealungul veacurilor a fost mereu alături de vecinul său dela Dunăre şi Carpaţi, în toate momentele de grea cumpănă ale istoriei sale. Prietenia dintre cele două popoare se întăreşte şi se dezvoltă azi, pe baze noi şi în condiţii istorice noi; această prietenie de nezdruncinat continuă tradiţia unor legături de veacuri.

UN BOB din ţara lui Miciurin

de Traian COŞOVEI

La cererea tovarăşului Ioan Patrulescu, lăcătuş stahanovist la secţia vagonetaj a uzinelor „Steagul Roşu"-Oraşul Stalin, care ne-a rugat să informăm cititorii despre metodele sovietice agrotehnice aplicate în gospodăriile noastre colective, publicăm materialul de mai jos.

Într'o seară, pe la mijlocul lui Martie 1950, un flăcău colectivist din Cotârgaci, utemistul Vasile Vardaru, urca dealurile dintre Leorda şi satul lui: se întorcea acasă dela Bucureşti, dela şcoala de socotitori. Bine pregătit, dornic să-şi vadă satul, flăcăul venea la Cotârgaci nerăbdător a ţine rosturile gospodăriei; venea la timp, în plină campanie de primăvară.

Luna răsărea încet de după dealuri, îmbrăcând în strălucire uriaşă desfăşurare a ogoarelor. De pe văile largi şi întortochiate se ridica duduit harnic de tractoare. Fluierături răzleţe, hămăit de câini, pale de fum înţepător, rătăcite depe la stâne, îl întâmpinau pe flăcău, sporindu-i bucuria întoarcerii. Mergea fluierând melodii vioaie, cânta în gura mare şi, când ostenea, fluiera din nou. Pe coama unui deal, unde lumina lunii i se păru mai puternică, el se opri tulburat, scoase din buzunarul vestei dela piept o hârtiuţă, o desfăcu şi se uită cu luare aminte la un obiect ascuns în ea. Degetele flăcăului atinseră, parcă cu teamă, două-trei boabe strălucitoare. „Ce-or fi închizând în ele!?" Le ascunse la loc în buzunar şi porni mai departe, privind semeţ pe deasupra dealurilor; îi păreau îmbrăcate în lanuri înalte, bătând în auriu, în albastru. Din nou se opri şi cercetă visător cele trei mărgăritare: trei boabe de grâu ramificat.

„Să le arăt colectiviştilor, sau să păstrez taina până văd mai întâi ce iese din ele?"...

*

Nu se putu stăpâni şi nici nu se îndură să nu arate colectiviştilor grăuntele de grâu. Erau de faţă Vasile Asiminicesei, preşedintele gospodăriei, Mihai Hrişcanu, Ciobotaru, Maria Constantin şi alţi colectivişti. Dupăce îl năvăliseră cu întrebările despre şcoala dela Bucureşti, începuseră a vorbi despre treburile gospodăriei: s'au mai înscris câţiva mijlocaşi, gospodăria şi-a închegat o turmă de oi...

— Avem acum şi porci...

— Am semănat grâu bun, de primăvară.

— Da' grâu de ăsta când semănăm? a întrebat Vasile Vardaru. Scoase cele trei boabe şi le aşeză pe pânza roşie care îmbrăca masa. La şcoală, într'o lecţie, ni s'au dat câte două-trei boabe să le studiem în timp ce ni se vorbea despre grâu'ăsta...

Câteva clipe oamenii cercetară în tăcere boabele mari, sticloase, dându-le din mână în mână.

— Ştiţi ce fel de grâu este? întrebă tainic Vasile.

— Trebue să fie grâu semănat în cruce. Totuşi... E prea mare... — îşi dădu părerea Ciobotaru.

— Să-l semănăm şi să vedem ce iese. Din câteva boabe nu poţi să-ţi dai seama — spuse Maria Constantin.

— Ce-o să iasă? Nu tot grâu?! — spuse altul.

— Tot grâu, da' nu aşa cum suntem noi obişnuiţi să vedem, zâmbi Vardaru.

— Dacă aş vedea un spic întreg v'aş spune ce fel de grâu este — vorbi Mihai Hrişcanu. După mărimea bobului, aş zice că-i grâu ramificat din Uniunea Sovietică.

— Ai ghicit. E grâu ramificat! — spuse Vardaru.

— Aa, da! grâu ramificat. Am auzit. Se fac experienţe cu grâul ăsta la Institut — vorbi Asiminicesei.

— Când am fost în Uniune am văzut lanuri mari, îşi aminti Hrişcanu. Să-l semănăm şi noi..,

— Ce faci, tovarăşe? — sări deodată Vasile. Până să intervie, un brigadier sfărâmase în dinţi unul din cele trei boabe şi acum îi cerceta încruntat miezul.

— Stai să mă uit: înăuntru cumu-l. Are dulceaţă bună? Mda! continuă nestingherit — îi dulce, îi bun...

— Ia-le, că ţi le strică pe toate, — râse Hrişcanu. Îi face „analiza"... îi straşnic grâu, productiv. Da' nu ştiu dacă dă rezultate la noi, pe pământul nostru... Să le semănăm, Vasile. Să punem boabele astea într'un loc ferit şi să ne ocupăm de ele... Să vedem ce-o ieşi. Poate, cine ştie...

— Eu am să-l semăn şi o să vedeţi cu toţi ce fel de grâu este, făgădui Vardaru.

*

Vardaru căută un loc ferit, în grădiniţa din faţa casei, săpă un strat mic şi semănă acolo cele două boabe. Într'o zi, cercetând locul unde semănase boabele, se îngrozi: un grăunte fusese înghiţit de o găină. Mai rămăsese doar unul singur. Acesta stătea bine în pământ şi scoase un colţ mic, auriu — mai mare şi mai puternic decât grâul „Cenad 77", pe care-l semănase gospodăria.

— Mamă, dacă mai prind o găină aici, o tai! hotărî el. Se apucă să îngrijească cu mai multă atenţie firicelul de grâu. El creştea repede şi îşi schimba înfăţişarea: treptat se arătau flăcăului minunile şi frumuseţile închise de ştiinţa miciurinistă în bobul de grâu.

— Cum merge „experienţa"? îl întrebau colectiviştii — unii în glumă şi puţini încrezători în priceperea lui Vasile, alţii interesaţi în mod sincer să vadă rezultatul.

Când Vasile povesti că a rămas numai un bob, Hrişcanu se îngrijoră, şi-l sfătui să la seama să nu piardă şi celălalt fir. Vasile îşi spuse şi el cu hotărîre: „A rămas un singur fir — să fiu cu ochii pe ei".

Cu încetul, firul crescu, se transformă într'o tufă de fire groase, cu frunza lată, bătând în albastru. Vasile numără firele date din rădăcină: erau douăsprezece. Dintr'un bob încolţiseră douăsprezece fire. Într'o bună zi, când firele începură a se umfla în vârf, lăsând să se desfacă spicul, Vardaru îşi spuse bucuros: „Acuma am să-i chem pe oameni să vadă". Pentrucă se apropia campania de vară, el fu însă chemat la raion, cu unele treburi. Nerăbdător, îndată ce se întoarse, trecu mai întâi pe la sediul gospodăriei şi-l luă pe Hrişcanu:

— Hai să vezi grâul ramificat...

Când intrară în grădină, câteva vrăbii zburară grăbite prin frunzişul pomilor. Vardaru rămase înlemnit: toate spicele erau scăr-

Legături de spice pline, mai cât vrabia, încărcate de boabe — aşa arată snopii recoltaţi la Cotârgaci.

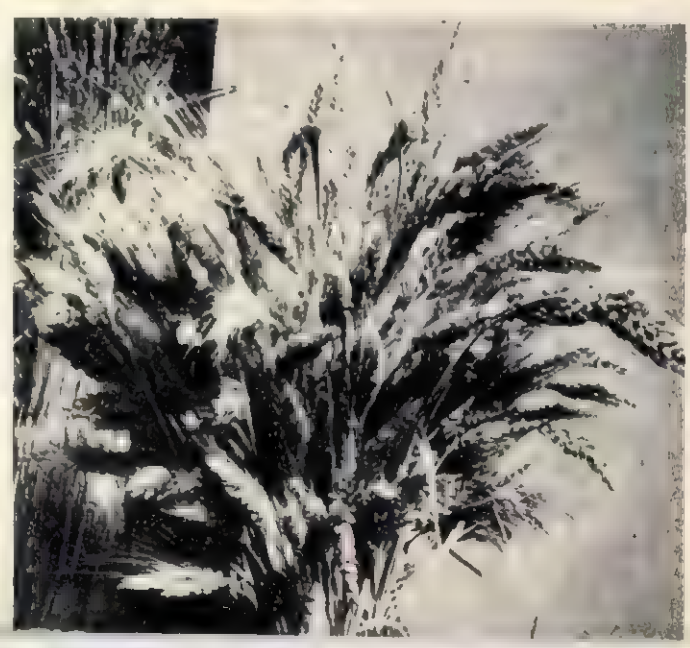

mănate, ciugulite de vrăbii... Un singur spic, mare, încă verde, rămăsese plin și neatins, aplecând paiul.

— Era bine să-l fi „secerat" mai din timp — spuse în glumă dar cu părere de rău Hrișcanu, mângâind și cercetând cu uimire spicul întreg. Asta-i grâu, nu glumă... Bine, Vasile, să nu mă chemi tu mai din vreme? Taie spicul ăsta acum; fi bun de secerat.

Vardaru își „recoltă" spicul frecându-l în palme și numără o sută de boabe, la fel de mari și strălucitoare ca și acelea trei pe care le adusese dela școală.

— Apoi la anu' o să facem treaba asta cu mai multă grijă — spuse cu hotărîre Hrișcanu.

In toamnă, Vardaru plecă în armată. „Dacă le las grâul, poate n'au să se intereseze ca mine de el, și-i pierd sămânța. Să-l țin mai bine până mă 'ntorc dela cătănie", chibzui flăcăul și plecă să-și facă datoria. Mai târziu însă începu să-i pară rău: „Să stea grâul până vine el dela armată?" In timpul ăsta colectiviștii ar putea face experiența cu el. Tocmai se pregătea să scrie la gospodărie, când primi scrisoare dela colectiviști. „Grâul de toamnă îi frumos, am pus parazăpezi prin el — îl informau ei. Vitele ies bine din iarnă; au început să fete oile — unele câte doi miei. Acum ținem cursuri agrotehnice și pregătim campania de primăvară. Dar ce-ai făcut tu cu grâul cel ramificat, că vine vremea să-l semănăm? Să ne răspunzi unde l-ai pus".

Peste câteva zile colectiviștii primiră răspuns: „Duceți-vă la mama și i-l cereți. Spuneți că-i pus bine în casă, într'un plic sub grindă. Sunt o sută de boabe. Aveți grijă ce faceți cu el!"

Făcură un strat curat — ca pentru flori — în grădinița sediului gospodăriei, în dreptul ferestrelor, și semănară grâul bob cu bob, în rânduri rare, ca să le poată prăși. Când grâul răsări, îi dădură de veste și ostașului: „Au ieșit 96 de fire".

Un tânăr agronom, Sandu Andrei care ajuta gospodăriei, începu să se intereseze și el de grâul ramificat.

— Ce face grâul nostru? întreba de câte ori venea dela raion. Împreună cu brigadierul, cu Mihai Hrișcanu și alții, îl cercetau frunză cu frunză, îl măsurau cât a mai crescut; erau atenți să nu-l atace vreun gândac, vreo mălură.

Îndemnat parcă de grija, de dragostea colectiviștilor, grâul crescu mai înalt ca omul și dădu în spic mare, alb-argintiu. Veneau să-l vadă vizitatori dela alte gospodării, se opreau și se minunau trecătorii...

Când grâul dădu în pârg, începu lupta cu vrăbiile. Colectiviștii întinseră sperietori de hârtie, pe deasupra „lanului" iar câte unul din cei din sediu îl veghea dela masa de lucru, dela fereastră. Când cel dela masă pleca la câmp, dădea „lanul" în primire altcuiva. Pe încetul, spicele mari se umflau, se aplecau, semănând, ele însăle cu stoluri de vrăbii.

— Putem să-l recoltăm — spuse într'o zi agronomul. Începuse și seceratul cu mașinile S.M.T.-ului, în lanurile mari ale gospodăriei. Îl recoltară cu grije.

Nu mai erau câteva spice — erau câțiva snopi... Mici, dar snopi de grâu ramificat. Bătură snopii cu bețele, frecară spicele în palmă, tot socotind între ei, numărând și înmulțind pe întrecute:

— Are, vasăzică, dintr'o rădăcină, opt până la doisprezece frați; un spic cât dă? Optzeci până la 120 de boabe, calcula comunistul Ciobotaru, magazionerul gospodăriei.

— Noi să spunem că din fiecare bob ies numai câte opt frați și fiecare spic dă numai optzeci boabe... hai? Ies 640 de boabe dintr'un singur bob?...

— Ai socotit bine!?... Apoi asta-i comoară, nu grâu! A fost și bine îngrijit...

— Vezi cum rodește știința miciurinistă pe pământul nostru?

Se încurcară, însă, când ajunseră să-și depoziteze recolta. Să pună grâul în bibliotecă, în cassa de bani sau în magazie? Dar în magazie se întâmplă să mai dea șoarecii peste el.

— N'am șoareci în magazie — se supără Ciobotaru. Da' să-i găsim un loc mai sigur. Îl puseră în niște sticle bine înfundate și așezate, cu etichete, în magazie.

— Merge experiența noastră! Uite așa: anu' ăsta puțin, la anu' mai mult, până când... om vedea că rodește bine pe pământul nostru pe mari întinderi. Atunci... Și Ciobotaru își roti ochii prin magazie: „...atunci o umplem cu grâu ramificat".

*

Tocmai în iarnă, într'o seară, la cursurile agrotehnice pe care le urmau colectiviștii, Hrișcanu putu auzi din gura lectorului: „Semințele trebuie să aibe curent de aerisire. Lipsa de aer le atacă puterea de încolțire — pentrucă semințele respiră".

— Grâul nostru îi în primejdie! șopti alarmat Ciobotaru, către Hrișcanu. Grâul ramificat! Noi l-am pus în sticle înfundate. Se înăbușă! Unde-s cheile dela magazie?

In noaptea aceea umblară cu felinarul în magazie, scoaseră grâul din sticle și-i găsiră un loc mai bun.

Colectivistul Ion Tîrcă arată cu mândrie țăranilor individuali — ospeți, spicele mari cât vrabia ale grâului ramificat.

In primăvara lui 1952 Hrișcanu deveni brigadier.

Luă în primire grâul ramificat. Și-l semănă cu mâna.

După ce grâul răsări, îl dădu în seama echipei dela grădină: colectivista Maria Constantin, recunoscută pentru priceperea și dragostea cu care lucrează — primi cu mândrie să îngrijească ea „grâul cel special".

— Ea nu poate să lucreze altfel decât bine — ea să îngrijească grâul! — hotărîră colectiviștii. Mergeau și ei, însă, și fiecare descoperea un fir de iarbă să-l smulgă, examina frunzele grâului, minunându-se de el, căci creștea văzând cu ochii și anul acesta, întrecându-l cu mult pe cel din lanurile mari.

— Grâușoru' nostru drag!... Ce-i faci tu, Marie, cum îl dezmierzi de crește așa frumos? — se bucurau colectiviștii.

Așa „dezmierdat și cântat", „grâușoru'" dădu în spic, începu să se pârguiască.

— Orez, trestie de zahăr? Ce creșteți voi aici?! se opreau mirați călătorii care vizitau gospodăria. Toată vara, colectiviști din alte gospodării, elevi dela școlile din Botoșani, muncitori în excursie veniră să vadă experiența colectiviștilor din Cotârgaci. „Așa grâu n'a mai crescut pe la noi" — spuneau cu toții.

Apoi Maria îl seceră și-l făcu snopi— snopi frumoși, cum numai ea se pricepe să lege; așeză snopii în clăi.

— Acuma nu mai avem snopi — avem clăi! se înflăcăra Hrișcanu.

Lui Asiminicesei, președintele gospodăriei, îi creștea inima și era mândru că în gospodăria lor începe să dea rod bobul de grâu — mărgăritar, „bob din acela trimis în țara noastră de oamenii sovietici".

Când veni vremea recoltării cărară grâul cu grijă pe un loc curat, în ograda gospodăriei, îl bătură cu bețele și-l vânturară prin mașină.

— Vedeți că nu dați destulă atenție? Bobul ăla a sărit! Învățații sovietici au muncit o viață întreagă ca să scoată așa minuni. Atâta știință îi strânsă într'un bob și noi — îl vedem că sare, ne uităm după el, da' nu ne ridicăm să-l aducem la grămadă! — le cicălea Ciobotaru pe fete.

In timpul treerului venise din armată și Vardaru, iar agronomul Andrei venise și el la Cotârgaci, să vadă gospodăria și ce fac colectiviștii cu grâul ramificat. Se bucură găsindu-i la treer și se apucă degrabă să le calculeze producția la hectar. De pe suprafața semănată, colectiviștii scoaseră 147 de kilograme.

De vorbă cu cei ce vor vota la 20 Decembrie

Duminică înspre amiază... Stahanovistul Șandru Cosma, muncitor la exploatarea forestieră din Sadova, raionul Câmpulung, regiunea Suceava, a pornit prin comună pentru a duce muncă de agitație în rândurile sătenilor. Iată-l în curtea gospodăriei muncitorului forestier Elisei Ierhan, vorbind familiei acestuia și celor câțiva vecini adunați, despre caracterul profund democratic al alegerilor. El îi îndeamnă să întâmpine marea sărbătoare dela 20 Decembrie cu noi succese în munca pentru transpunerea în viață a sarcinilor trasate de partid pentru ridicarea nivelului de trai al celor ce muncesc în orașe și sate.

— Dacă aţi fi semănat un hectar, scoteaţi între 7-8000 de kilograme de grâu ramificat — le spuse inginerul. Vardaru era fericit — şi de dârnicia grâului şi de dragostea cu care îl îngrijiseră colectiviştii în timpul cât lipsise. Iată — gândi el — dacă l-aş fi ţinut sub grindă, acu ar fi fost tot 100 de boabe în loc de 147 de kilograme.

*

La discuţia planului de producţie pe 1953 colectiviştii din Cotârgaci avură bucuria să voteze „pentru trei hectare prevăzute cu grâu ramificat".

— Ei, tu, Hrişcanu! Ai făcut şcoala de brigadieri în iarna asta: ai să poţi răspunde şi de grâul ramificat. Nu mai e un strat de câţiva metri — în hectare — îi spuseră colectiviştii brigadierului.

Semănă grâul în rânduri, cu semănătoarea. Cu multă grijă, de parcă semăna mărgăritare.

In locul lui Andrei care plecase în alt raion, veni un agronom nou, Lupu Alexandru. „Din şei vechi", se lămuriră colectiviştii, pentrucă agronomul nu se entuziasmă nici de istoria bobului de grâu, nici de cele trei hectare semănate din ei.

— Astea-s poveşti! Dacă aţi fi semănat păpuşoi era mai bine. Tocmai voi v'aţi apucat de experienţe! Vreţi s'o luaţi înaintea Institutului?...

— Îi bătrân; ce ştie el? — şuşoti Maria Constantin la urechea lui Hrişcanu. Şi birocrat. Vrea să ne ţină pe loc. Dar noi nu ne lăsăm.

— Nu vrem s'o luăm înaintea Institutului — i-a răspuns preşedintele, agronomului — dar dacă putem să-l ajutăm, dece să n'o facem? Şi-apoi, nici prin gând

Viitorii colectivişti din Cotârgaci ascultă atenţi povestea spicului neobişnuit. — Când veţi fi mari ei va creşte pe tarlale întinse... E grâul viitorului — le spune învăţătorul Ion Paraschiv.

nu ne trece să lăsăm baltă lucrul început, mai ales când lucrul ăsta porneşte dela ştiinţa sovietică.

Fără să-i pese de părerea agronomului, grâul colectiviştilor porni şi'n primăvara aceasta cu toată puterea. Fusese semănat pe o bucată, în mijlocul lanului cu grâu de primăvară. In zilele de sărbătoare, colectiviştii îşi mutaseră locul de petrecere şi sfat, sus, pe coama dealului, şi nu se mai săturau privind grâul „minunat", înalt cât omul, scânteind la soare, albastru-cenuşiu, ca un colţ de mare. Unduit de vânt, semăna când cu o pârtie de cer senin aşternut pe lanul larg, când cu o insulă de stufăriî înalte şi foşnitoare...

— Grâu' ăsta îi aproape de-o seamă cu gospodăria noastră — se mândreau colectiviştii faţă de oaspeţii veniţi în vizită.

— Ne daţi şi nouă? — încercau „demersuri", de pe acum, întovărăşiţii din sat. Voi ne-aţi dat „Cenad 77", tot voi să ne daţi şi de ăsta mai bun. Aşa-i?

— Poate veniţi să semănăm laolaltă...— îşi dădea cu părerea Asiminicesei. Poate veniţi cu noi laolaltă... Să-l creştem împreună pe copilul ăsta al nostru, născut dintr'o boabă de mărgăritar.

Entuziasmaţi de cele văzute, agronomii şi inginerii dela ICAR Suceava şi dela Bucureşti stătură pe îndelete de vorbă cu Vardaru, cu Hrişcanu, cu Maria Constantin. Îşi luau notiţe în carneţelele lor pentru a analiza rezultatele acestei mari experienţe, prima de acest fel făcută în ţara noastră de o gospodărie colectivă.

Apoi le dădură colectiviştilor îndrumări ca unor vrednici colaboratori:

— Să încercăm să adaptăm grâul acesta, să-l obişnuim ca grâu de toamnă. Semănaţi o suprafaţă mică cu grâu de toamnă, alta cu grâu de primăvară... Să faceţi pâine, de probă, din ei...

*

Intr'o dimineaţă din vara asta, înfloriră în lanul de grâu ramificat bluzele albe şi basmalele roşii ale secerătoarelor.

— Tare nerăbdătoare au fost să secere în lanu' ăsta — se bucura Hrişcanu.

Apoi veni vremea treerului: grâul ramificat era de astă dată mult, îi putea trece prin batoză... Au oprit snopi înalţi cu spicele cât vrabia, pentru Colţul Roşu, pentru Expoziţie, au sărbătorit grâul născut din bobul de grâu sovietic, cu veselie şi cântec...

In magazia gospodăriei sunt astăzi tone întregi de grâu ramificat. Vardaru se duce adesea în magazie şi îşi îngroapă mâinile în grămadă până la coate. Îmbrăţişează, vântură grâul. Şi el arde strălucitor, ca boabele din seara aceea de Martie... Şi, când părăseşte cu inima plină magazia, dealurile din jur devin în ochii flăcăului, dealurile din noaptea aceea, bătute de lună, cu pânze de rouă călătorind peste holde înalte, unduind în auriu, în albastru...

STAŢIA PLUTITOARE DE POMPARE A APEI

Luptând pentru creşterea bunei stări a poporului, clasa muncitoare din ţara noastră pune necontenit la dispoziţia ţărănimii muncitoare — aliata ei — mijloace de muncă tot mai perfecţionate. Industria noastră socialistă produce astăzi maşini moderne, pe care ţărănimea muncitoare — care le foloseşte cu succes — nu putea altă dată nici măcar să le viseze: puternicele tractoare pe şenile K.D. 35, combaine, batoze, etc.

Indrumările şi sprijinul dat de partid şi guvern pentru înzestrarea agriculturii noastre cu o tehnică tot mai înaltă nu se rezumă însă numai la producţia maşinilor necesare aratului, semănatului şi strângerii recoltei. Eforturile constructorilor de maşini se îndreaptă şi în direcţia învingerii unor calamităţi ale naturii de felul secetei.

Paşi importanţi s'au făcut şi în domeniul irigării terenurilor pe care se cultivă orez sau alte culturi ce necesită multă umiditate. O realizare de seamă pe acest tărâm o constituie şi staţia plutitoare de pompare a apei, construită şi dată în funcţiune, pentru prima oară în ţara noastră, în primăvara anului 1953.

Staţia aceasta este montată pe o ambarcaţiune ce pluteşte pe valurile Dunării, din apele căreia pompează apa menită să asigure

Staţia plutitoare de pompare pentru irigat dela secţia „Spanţov" a gospodăriei agricole de Stat „Alexandru Sahia" din regiunea Bucureşti.

umiditatea necesară ogoarelor gospodăriei agricole de stat „Alexandru Sahia" din regiunea Bucureşti. Staţiunea funcţionează la secţia „Spanţov" a gospodăriei.

Pe podul metalic ce uneşte două pontoane sunt instalate trei grupuri de motopompe, cuplate, fiecare dintre ele, cu câte un motor de 120 de cai putere. Conducte speciale leagă pompele cu un bazin construit pe malul fluviului; din acest bazin apa binefăcătoare pentru culturi se împrăştie cu dârnicie în canalele ce brăzdează dealungul şi dealatul ogoare cu o suprafaţă de aproape 900 hectare.

Legăturile din cauciuc şi instalarea conductelor pe un soi de cărucioare mobile, ce se mişcă pe şine, permit funcţionarea staţiei fără niciun fel de perturbări, chiar şi atunci când Dunărea este mai agitată sau când nivelul apei scade.

Capacitatea acestei staţii este de 900—1.200 litri de apă pe minut. Interesant este faptul că această staţie nu este deservită decât de numai patru oameni şi anume: trei mecanici şi un marinar.

Folosirea staţiilor de pompare de acest soi va lua extindere într'un viitor nu prea îndepărtat. Incă de pe acum se lucrează la construirea altor staţii plutitoare, şi mai perfecţionate.

Utilizarea pe scară largă a staţiilor plutitoare de pompare va contribui la extinderea, în măsură şi mai largă decât până acum, a culturilor de plante irigate şi mai ales a orezului.

Emil MARINESCU

A. M. GHERASIMOV

V. I. Lenin la tribună

V. DMITRIEVSCHI

Pentru Stalingrad

B. ALIEV, A. ABDULHALÂC, A. ZARUBIN

Predarea bumbacului către stat

S. GRIGORIEV

Primiree in Comsomol

UN OM IN LANȚURI

de **Alexandru JAR**
laureat al Premiului de Stat

Ilustrații de N. POPESCU
laureat al Premiului de Stat

In această primă noapte petrecută ca director al închisorii Suceava, Hercule Turtureanu dormi foarte agitat. Somnul îi fu tulburat de fel de fel de visuri rele. Se vedea ba băgat într'un sac imens, ba năpădit de o puzderie de șobolani care i se strecurau sub pijama, ciupindu-l și chițcăindu-l în urechi, ba se făcea că o pisică neagră, miorlăind înfiorător, își înfigea ghiarele în ceafa lui. Se trezi de câteva ori scăldat în sudori, aprinzând cu mâini tremurătoare lumina. Rămase minute în șir cu ochii pustii, ațintiți asupra ușii, și iar se aruncă în așternut, trăgând pătura până peste cap. Încolăcit sub pătură, încerca să risipească coșmarul, repetându-și printre dinți:

— Lasă, am să-i arăt eu comunistului! O să vadă el cine sunt... cine sunt eu...

Această metodă de a se autosugestiona prin strigăte înăbușite sub pătură, izbuti până la urmă să-l liniștească. Șobolanii, pisicile și celelalte felurite dihănii din visurile lui dispărură încetul cu încetul. Își concentră mintea înfierbântată numai asupra comunistului despre care îi vorbise primul gardian, asupra lui Iftimie Rotaru. Și-l închipuia stând înaintea lui cu capul plecat și genunchii îndoiți — cum trebue să stea desigur un comunist condamnat — răspunzând cu glas stins la întrebările pe care i le punea cu asprime.

Hercule svârli pătura de pe cap și respiră cu putere. Își șterse cu mâneca pijamalei stropii de sudoare de pe frunte, și căscă ochii în tavan. In închipuirea lui încălzită, o pată de var, aflată pe tavan drept deasupra patului, prinse viață. Clătină din cap, nemulțumit: ca un norușor, pata părea că coboară asupra lui. Se așeză, proptindu-se cu pumnii în saltea, și întoarse privirile spre ușă: da, acolo lângă prag va sta comunistul pe care avea de gând să-l judece.

Mai întâi, Iftimie Rotaru va trebui să răspundă pentru ce se împotrivește ordinei sociale, fără să țină seamă de legile țării. Această întrebare e importantă și pentru profesia sa de avocat și de viitor magistrat. In al doilea rând, va răspunde la întrebarea: cum de îndrăznește el, un om incult, să-și închipuie că va putea fi vreodată mai mare peste intelectuali, că va putea lua cu japca averile altora — averi adunate după atâtea veacuri de trudă? (Aci, pleoapele îi lunecară cu duioșie, amintindu-și de sfatul bătrânului tată: „la pildă viața mea!"). A treia întrebare: de unde și-a procurat cartea aia de istorie a comuniștilor?

Hercule Turtureanu sări deasupra pernei, iar chipul lui tras de nesomn se congestionă de furie. Ochii îi săgetau ușa. Rosti cu un ton implacabil:

— Istoria, domnule comunist, o facem noi, regele, miniștrii, intelectualii țării, noi, mă înțelegi?

Înverșunarea făuritorului de istorie, Hercule, se frânse brusc, ca aripa unei păsări de hârtie slobozită în aer de un copil. In ușă nu era nici o urmă de om, iar cuvintele sale se pierdură în gol, între pereții dormitorului. Șezutul îi lunecă de pe pernă, trupul i se moleși deodată. Căscă — gura căscată îi înghiți jumătate de obraz — și curând adormi.

Noul director al închisorii Suceava se trezi tocmai în după amiaza zilei următoare. Sări din pat, își trozni oasele, boxă de câteva ori aerul — boxul era sportul lui preferat — și deodată încremeni. In oglinda din ușa dulapului, ochii săi întâlniră un omuleț în haine vărgate, de ocnaș. Clipi uimit, întrebător; nicio îndoială. Omulețul îi semăna leit. Ba era chiar el, Hercule, directorul! Înfățișarea lui nu aducea deloc cu a unui boxer, fie el și din categoria cocoș. Își apropie palma de piept, dar mătasea vărgată a pijamalei se înfundă la atingere, ca o spumă. Degetele i se loviră de coaste, scoțând un sunet sec. Se întoarse brusc cu spatele la oglindă.

De cealaltă parte a ușii, primul gardian Gociu trăgea cu urechea. Venise peste zi de câteva ori, stătuse clipe lungi cu urechea lipită de ușă, îngrijorat de sănătatea directorului.

Auzind mișcare în dormitor, Gociu își făcu cruce, mulțumind lui dumnezeu că șeful lui e zdravăn. Fața i se înseninâ și i se umflă de bucurie. Cu o sforțare se aplecă pe pântecele lui voluminos, aruncă o privire prin gaura cheii și vorbi așa încât să poată fi auzit:

— Îmi dați voie, domnule director...

Hercule o sbughi îndărăt în pat. Nu avea niciun chef ca un inferior al său să-i vadă trupul pipernicit. Abia când ajunse sub pătură, strigă:

— Ce vrei, gardiene?

— Sunt gata cu comunistul Iftimie Rotaru, domnule director! Să vi-l aduc? se strecură prin gaura ușii glasul lui Gociu, plin de bunăvoință.

— Pleacă! Nu mă deranja! Așteaptă-mă în birou! porunci repezit directorul, trăgând pătura de colțuri, mai-mai s'o sfâșie.

— Vă aștept... Aștept... se prelinse înăuntru aceeași voce mieroasă.

Îndată ce pașii primului gardian se îndepărtară, Hercule Turtureanu coborî iarăși din pat și se îmbrăcă repede. Își strânse tare cureaua la pantaloni, simțindu-se dintr'odată mai voinic. Era acum pregătit să-și ia în serios rolul de director. Trase o înghițitură de aer și, scoțându-și pieptul înainte, porni cu fața nespălată, dar plin de elan, spre administrația închisorii.

Ajuns în biroul său, directorul Hercule se aruncă în fotoliu, mormăind surd:

— Ei, să-l văd!

Lipit de pervazul ușii, Gociu ridică încetișor un deget, în semn de atenție, și, clipind vesel, șopti:

— Vine, domnule director, auziți-l! Îl auziți?

Ceva zornăi pe coridorul administrației, iar sgomotul se apropie, amplificându-se cu fiece clipă. Pe prag apăru un om de statură înaltă, în vestminte rupte și pantofi scâlciați, legați cu sfori. Stătea drept; gâtul lui gros, descoperit, sprijinea, asemenea unei coloane, capul tuns chilug, puțin lăsat pe spate. Fața lui palidă era întreruptă de adâncituri care-i intrau ca niște cuie pe lângă colțurile gurii, țintuindu-i parca buzele. Ochii cenușii păreau a fi acoperiți de un ușor strat de cenușă; îngânduraţi, se mișcară alene peste lucrurile din jur, oprindu-și privirea asupra ferestrei. Un lanț gros îi încolăcea picioarele, adunându-se pe podea, iar celălalt lanț, dela mâini, trecându-i peste piept, era întins de pumnii săi ciolănoși, gata parcă să-l rupă și să-l împrăștie în verigi. Statura masivă și nemișcată a deținutului svârlea o umbră uriașă asupra celor doi gardieni care abia se vedeau în spatele lui.

Directorul Hercule Turtureanu se uită curios la această făptură și, cu cât o privea, ochii i se înfundau tot mai mult în orbite. Spatele i se încovoie, atingând speteaza fotoliului. Un sgomot — care abia pe urmă își dădu seama că era provocat de un tremur al picioarelor care loveau în podea — îi smulse un strigăt din gâtlej:

- Stai, nu mișca!

Rămase cu gura căscată, aiurit, neștiind cine rostise aceste cuvinte. Observă îndată că omul înlanțuit nu se clintise, iar buzele îi erau lipite, reci, mute. Își apăsă tălpile pe podea, încercând astfel să stăvilească tremurul picioarelor. Acum cercetă profilul liniștit al deținutului. Dece nu-și lua oare ochii dela fereastră? Doar n'avea pe cine să vadă afară! Bătu în masă și tuși, spre a-l face să-și întoarcă fața.

Omul înlănțuit clipi rar, dar nu-și întoarse privirea. Hercule Turtureanu dădu să bată cu pumnul în masă, dar rămase cu el suspendat în aer și, după un răstimp, îl lăsă ușor pe genunchi. Era prea uriașă statura celuilalt și poate că sgomotul pumnului izbit în masă ar fi deslănțuit cine știe ce forțe necunoscute pe care le tăinuia el. Lanțul ce-i lega mâinile părea și el înzestrat cu o putere ciudată, iar verigile care-i încolăceau picioarele împrăștiau pe toată suprafața podelei radieri misterioase. Și capul lui — acest cap tuns, osos, puternic — gândi directorul, cine știe ce planuri urzește! Dacă i-ar trece prin gând să se repoadă la el, în pieptul lui, i-ar frânge coastele ca pe niște chibrituri...

Altfel și-l închipuia el pe comuniști. Pentru prima dată vedea pe unul dintre ei atât de aproape. Îi trecu prin minte că, dacă s'ar ridica din fotoliu și l-ar înfrunta stând în picioare, poate că acest mizerabil nu i s'ar mai părea chiar atât de înfricoșător. Trupul îi svâcni dintre brațele moi ale fotoliului, dar hotărârea de a se măsura cu acest individ se spulberă dintr'odată. Știa bine cât e de pipernicit — se măsurase de zeci de ori în fața oglinzii cu metrul — și o grea tristețe îi apăsă inima. Nu voia în ruptul capului să pară caraghios în fața unui dușman al societății. Deajuns fusese luat peste picior de cei de-o seamă cu dânsul.

Parcă auzea pe cineva șuflându-i, râzând, în ureche — glasul aducea cu cel al unui coleg din vremea studenției: „Uite-l pe Hercule... Herculică... Herculișor"... Fața directorului se congestionă. Scrâșni din dinți:

— Ah, fantezia de megaloman a tatălui meu!

Dar Hercule Turtureanu nu scoase niciun cuvânt. Se căzni pentru a mia oară să-și alunge din minte numele lui blestemat, scoțând ța suprafață titlul de director al închisorii. Cu greu, dar izbuti să se simtă numai și numai director. Privi cu dispreț hainele zdrențuite ale comunistului de lângă ușă. Un om de nimic! Își trecu palmele peste piepții umflați și întăriți cu pânză de păr de cal ai vestonului. Tăria sufletească îi reveni și, odată cu ea, și prestigiul față de sine însuși. Cum de se poate compara cu acest tărâie-brâu, cu un ocnaș? E intelectual, are o situație — da, el, atât de mărunt la trup cum e! Apoi, această neînsemnată deficiență fizică din naștere, este compensată prin rolul pe care îl deține acum.

Directorul hotărî ca, îndată după expedierea deținutului în celulă, să ceară să i se schimbe fotoliul. Să i se comande un fotoliu nou, din piele, cât mai înalt. Deocamdată, însă, chiar din ăsta în care șade acum, îi va arăta el cine este și ce poate. Brusc, își lungi gâtul, întrebând:

— Tu ești Iftimie Rotaru?

Omul în lanțuri întoarse cu încetineală ochii dela fereastră și răspunse:

— Da.

— Se răspunde: sunt condamnatul Iftimie...

— Sunt comunistul Iftimie Rotaru!

Atât — și tăcerea din birou reveni. Se priveau acum ochi în ochi.

Niciunul nu vroia să-și plece privirile. Masa care îi despărțea devenea parcă din ce în ce mai joasă. Încă câteva clipe și ea ar fi putut să ajungă la nivelul podelei. Atunci s'ar fi

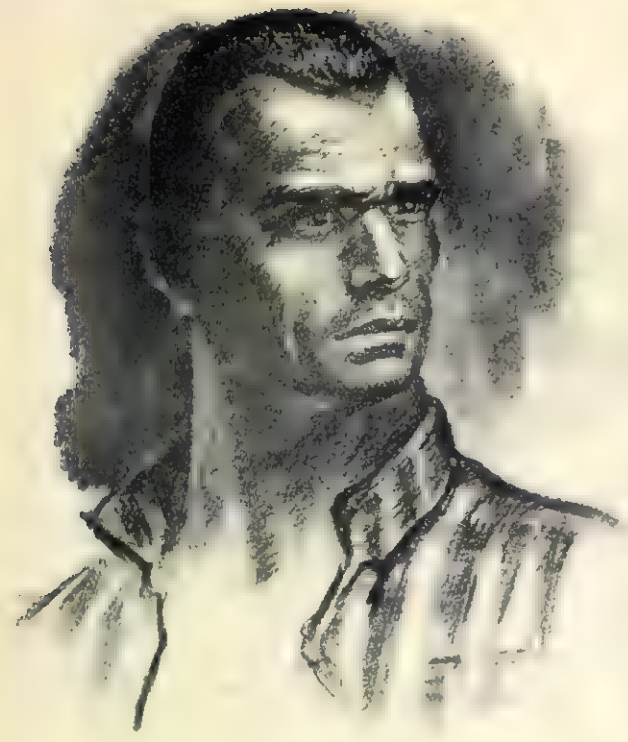

apropiat unul de celălalt și s'ar fi măsurat, înfruntându-se. Poate s'ar fi luat — cine știe — la trântă.

Dar fiecare stătea nemișcat la locul lui — unul în pragul ușii, celălalt în fotoliu.

Iftimie Rotaru observă la omulețul din fotoliu un mic spasm al bărbiei. Nu era deloc impresionat de aspectul noului director al închisorii. Câți din ăștia, mai arătoși la înfățișare, nu trecuseră pe la conducerea acestei pușcării, în cei opt ani de când se află închis aici! Pe dinaintea ochilor i se perindară feluritе chipuri — toate suprapunându-se într'o singură mască rotundă, pudrată, imobilă. Năluci care s'au dus, unele pe la alte închisori, altele poate că au pierit de mult...

Iftimie Rotaru aflase înaintea celorlalți tovarăși din celule despre venirea acestui nou director. Mâine vor afla cu toții, le va comunica amănunte asupra lui, ciocănind în pereți fiecare literă. Acum, privea cu un râs mărunt tremurul bărbiei omulețului din fotoliu. Cugetă că-l privise deajuns, așa, ca pentru prima oară, și-și întoarse iarăși ochii spre fereastră.

Directorul Turtureanu strânse din dinți ca să-și oprească tremurul bărbiei. Se ținuse tare, nu ocolise privirea scormonitoare a deținutului. Întoarse ochii spre primul gardian, poftindu-l astfel să treacă în spatele fotoliului, pentru orice eventualitate. Dar apoi se gândi că nu e nevoie. Doar erau aici și ceilalți doi gardieni, e drept, nu prea voinici, însă înarmați cu cauciucuri groase.

„Sunt subalternii mei!" își repetă în gând de câteva ori Hercule.

Îl pironea acum cu cruzime pe omul străjuit de gardieni. Totala lipsă de atenție a acestuia pentru persoana sa, îl jignea și-l întărâta. Nu se mai putu stăpâni:

— Ia ascultă, mă, știi unde te găsești? Știi în fața cui stai?

Comunistul tocmai urmărea pe fereastră săriturile mărunte ale unei vrăbii pe care strigătul directorului o făcu să-și ia sborul. Fără să vrea își ridică puțin brațele și atunci lanțul zornăi.

— Știu! răspunse Iftimie, urmărind sborul păsăricii în văzduhul serii. Apoi se întoarse deabinelea spre director și adăugă cu voce străină: — Pe nume nu vă știu; dar asta n'are nicio însemnătate. Ar fi vrut totuși să afle cum îl cheamă pe noul director. Păstra în memorie și numele celorlalți directori ai închisorii. Le ținea minte pentru ziua cea mare a socotelilor.

— E domnul director Hercule Turtureanu, diavole! răspunse, în locul șefului său, primul gardian Gociu, ridicând amenințător pumnul. Stătuse până acum liniștit, așteptând răbdător izbucnirea conflictului. Se întoarse spre director oftând cu năduf, și-i zâmbi dulceag, a scuză: — V'am recomandat... să știe cu cine are deaface.

Hercule Turtureanu n'avea doce-i mulțumi pentru acest serviciu. Dimpotrivă. Îi aruncă o privire plină de repros, gândindu-se totodată: „Un bădăran, un om lipsit de orice subtilitate psihologică!" Dar mai mult îi reținu atenția ochiul pătrunzător al omului din prag. Citea în el o satisfacție că-i aflase numele. Buzele i se mișcară încet, rostind în răstimpuri cele trei silabe ale numelui său: Iier-cu-le. L-ar fi plesnit peste gură.

— Taci! Să răspunzi numai când ești întrebat! Sbieră pe neașteptate directorul, apucând tamponul de pe masă. Apoi, cu glas repezit, ca și cum s'ar fi temut de celalalt să nu-i comenteze, ca deobicei, numele în raport cu persoana sa: — Ce învârtești tu în închisoarea asta, acolo, în celulă?

Iftimie Rotaru se uită un timp la degetele subțiri, ca de femeie, ale directorului, ocupate să învârtească tamponul ca pe o sfârlează. Și abia când tamponul se opri din învârtire, el rosti liniștit:

— Nimic!

— Cum, nimic? Ce, crezi că mă poți induce în eroare? Știu tot, tot!

— Dacă știți tot, atunci de ce m'ați mai chemat, domnule director?

— Fără chițibușării — auzi? Aici nu ești avocat! Ești un deținut, un...

— Un muncitor condamnat!

— Taci! Aici vorbesc eu. Tu să nu faci altceva decât să răspunzi când te întreb!

— Și ce doriți să știți, domnule director?

— Nu fi obraznic! Te prefaci că nu știi la ce mă refer! Să răspunzi ce ascunzi în celulă! Îți dau cinci minute de gândire. Cinci minute — nicio secundă mai mult!

Directorul Hercule Turtureanu își privi ceasul dela mână, apoi se așeză mai bine în fotoliu, picior peste picior. Acest început de interogatoriu — primul în viața lui — îl înfierbântase. Nervii i se încordaseră ca niște strune. Întrebările pe care le pusese îi sunaseră în urechi pline de energie. Era mulțumit. Nici înfățișarea deținutului nu-l mai impresiona acum, ca la prima lui vedere. Inima îi bătea normal — nu-i simțea svâcnetul — și nici picioarele nu-i mai tremurau. Aștepta calm să audă făcându-i-se mărturisiri complecte.

Iftimie Rotaru tăcea. Întrebarea directorului i se păru lipsită de sens. Ce-ar fi putut ascunde în celulă? Patru pereți, un pat de scânduri cu o saltea de paie, acoperit cu o cuvertură ruptă, o farfurie de tablă și o lingură pe care o curăța cu molozul ras cu unghia din tencuiala peretelui, o cutie de conserve care ținea loc de cană — toate acestea erau trecute în inventarul închisorii. Altceva, ce? Poate gândurile, visurile lui... Dar acestea sunt strict intime și nu privesc administrația. Fără îndoială că acest director urmărește ceva, despre care el încă nu-și poate da seama.

Cercetă capul țuguiat al omului din fotoliu, întrebându-se ce gânduri ar putea să încapă în el, ce provocare pregătește. Îi repetă numele în gând: „Hercule Turtureanu... Hercule"... Și-și întoarse capul să nu zâmbească. Ochii i se opriră asupra panopliei de pe perete. O cunoștea — mai fusese adeseori chemat în acest birou — dar constată că ea se îmbogățise între timp cu încă o măciucă. Măciuca, ghintuită, cu mânerul încrustat, era agățată dedesubtul lanțurilor. Clătină din cap: „Lasă, le vom muta în muzeul revoluției. Acolo vor sta neclintite veacuri de-arândul, ca să ne-aducă aminte..."

— Mai ai trei minute! risipi deodată tăcerea din birou, vocea lui Hercule Turtureanu. Ridicându-și ochii de pe ceas, privi către primul gardian. Stătea cu brațele încrucișate pe piept, suflând din greu și, după cât se vedea, cam nemulțumit de blândețea îngerească pe care o arbora directorul. Acesta clipi rar, ca și cum i-ar fi spus: „Ai răbdare, vei vedea că nici sistemul meu nu-i de lepădat, deși nu utilizez șobolanii..." Voia să obțină mărturisiri doar prin forța autorității sale de director.

Iftimie Rotaru ridică din umeri nepăsător, auzind cum Turtureanu socotea, plin de importanță minutele. De când era închis, se obișnuise să socotească timpul cu lunile și cu anii. Își încorda mintea să descopere dacă întrebarea directorului ar putea avea cât de cât vreun temei. La drept vorbind, cu ce se făcuse vinovat față de administrația închisorii în ultimele zile și nopți? Poate că era o vină a lui că fusese lăsat fără ciorbă cu o zi mai înainte? Ca să vorbim drept, i se dăduse ciorba, dar el o refuzase. Legat cu lanțuri de mâini și de picioare, refuzase să mănânce lăturile numite ciorbă. Trecuseră zece zile de când fusese târît cu forța la fierărie pentru ca cei doi țigani fierari să-i nituiască verigile lanțurilor dela încheieturile mâinilor și dela glezne. Înainte de a-l aduce aici, îl băgaseră în sacul cu șobolani, dar fără vreun rezultat. Primul gardian nu izbutise să afle dela el de unde anume căpătase cele câteva pagini din Istoria Partidului...

Cu o lucire ironică în ochii lui liniștiți, se uită cum directorul se fâțâie în fotoliu, de parcă un ghiduș i l-ar fi presărat cu ace. Văzându-l că e gata să deschidă gura și să strige, i-o luă înainte:

— Din ce v'ar putea interesa, nu ascund nimic în celulă. Tăcu o clipă, apoi adăugă mai rar: Sau poate am pitit de ochii dumneavoastră lanțurile astea? Iftimie ridică pumnii, și lanțul sună jalnic. Făcu câțiva pași până în mijlocul camerei, ținând mâinile ridicate.

— Stai! Jos mâinile! sbieră Hercule Turtureanu, surprins de această mișcare. Avea impresia că brațele deținutului se lungesc și că se pregătește să-l potrească lanțul peste cap, după ceafă, cuprinzându-i gâtul. Gâtul îi dispăru între umeri, ochii-i măriți de spaimă așteptau ca lanțul să se îndepărteze și să coboare.

Când lanțul se îndepărtă, gâtul i se destinse cu încetul și își suci capul brusc spre primul gardian. Cum de-i îngăduise comunistului să se depărteze de pragul ușii? Gociu stătea lângă ușă, absent și plictisit de cele ce se petreceau; blândețea directorului îl desamăgea. Hercule se gândi că trebue să-l schimbe chiar mâine. Prea dădea dovadă de nepăsare când viața superiorului său era primejduită. Dar măsurând distanța între el și omul înlănțuit, cugetă că se pripise crezându-se amenințat. Îi despărțea masa, și alături erau ceilalți doi gardieni înarmați cu cauciucuri. Venindu-i deodată în minte răspunsul comunistului, își dădu deabia acum seama cât era de obraznic. Auzi, ticălosul! Îi mai dă și lecții!... Apucă brațele fotoliului, ridicându-se puțin în vârful picioarelor și izbucni neașteptat:

— Dar cartea de istorie? De unde ai luat cartea aia bolșevică? Cine ți-a dat-o?

Iftimie Rotaru înțelese îndată pentruce fusese scos din celulă și adus aici. Se miră că după atâtea zile dela percheziția făcută de primul gardian în celula lui, această poveste era acum din nou reluată. N'avea alt răspuns decât acela pe care îl dăduse atunci. Poziția directorului în fotoliu i se păru caraghioasă, ca și furia lui. Răspunse fără grabă, cu un zâmbet ușor pe buze:

— Am găsit-o în celulă, domnule director. Nu era o carte... Numai câteva foi scrise cu creionul. Fruntea i se încruntă: își aminti cât se chinuise să deslușească rândurile scrise mărunt pe foița de țigară.

— Minți! răcni Turtureanu și, uitând de trupul lui pirpiriu, sări în picioare. Își săltă capul cât putu, ca să pară cât mai impunător, dar privirile celuilalt îi căzeau în creștetul capului, ca o ploaie de foc. Lovi cu pumnul

în tamponul de pe masă. Tamponul se învârti cu repeziciune de câteva ori și se opri. Ca să-și alunge slăbiciunea, urlă pițigăiat: Cine ți-a dat cartea?

Iftimie Rotaru îl cercetă plin de curiozitate. Nu mai semăna cu cel care șezuse până adineauri înfundat în fotoliu. Deși nu arăta a fi un atlet, semăna totuși cu o făptură normală. Constată în sine, amuzat: „Mic și al dracului acest Hercule!...“ Abia își stăpâni râsul în fața ifoselor directorului, și-i răspunse cât se poate de calm, să nu-l întărâte mai rău:

— V'am spus domnule director că nu era o carte. Erau doar câteva foi.

Directorul scoase o exclamare de triumf: obținuse un început de mărturisire. Întrebă repede, înălțându-se în vârful picioarelor și întinzând mâna peste masă:

— Unde ai ascuns restul? Hai, spune! Degetele răschirate ale mâinii se mișcau prin aer neîncetat.

— Care rest, domnule director? își păstra firea Iftimie.

— Te prefaci că nu știi! Spune unde l-ai ascuns! Imediat!

— N'am ce spune. Poate că știți dumneavoastră mai multe ca mine?

— Lasă întrebările! Te-am prins, ai început să declari. Continuă!

— Ce să continui, domnule director?

Chipul lui Iftimie Rotaru se întunecă. N'apucase să capete capitolele următoare. Circulația foițelor prin celule încetase în urma percheziției repetate.

— Cât o să mai aștept? urlă directorul, lăsând pumnul să-i cadă cu putere pe masă.

Iftimie se hotărî să-i facă pe plac. Se uită la directorul care își freca pumnul lovit de piepții umflați ai hainei, și rosti cu glas solemn:

— Restul, domnule director, trebue să fie prin țară și prin alte țări din lumea asta largă! Făcu un pas spre masă. Lanțul dela picioare se târî în urmă, zornăind puternic.

— Stai pe loc! izbucni Hercule Turtureanu, prăbușindu-se în fotoliu. Brațele fotoliului, care-l cuprinseră pe subsuori erau parcă vii și spaima îi crescu. Svâcni înainte, sărind iar în picioare și reteză iute aerul cu brațul, așa cum fac cei amenințați să primească o lovitură. Din gura pocită se revărsă puhoi de urlete sugrumate: — Ce faci gardiene? oprește comunistul! Dă-l îndărăt. Inapoi! Primul gardian, Gociu se deslipi de lângă ușă și păși alene spre masă. Își instală trupul mătăhălos între deținut, care asculta uimit acest potop de țipete, și director. Pe fața albă, lăptoasă, i se prelinse un zâmbet de satisfacție. Avea acum prilejul să arate cum se aranjează o comedie adevărată. Prea multă vorbărie și chițibușărie de avocat. Ehei, nu prea te pricepi, neiculiță! Se uită cu ochii săi mici și înțepători la Iftimie, ca și cum i-ar spune: „Vezi să nu mă dai de rușine față de noul director!“ Apoi, întorcând capul, îngână cu glas dulceag:

— Lăsați-l pe mine, domnule director. Așa cu vorbuliță, n'o scoateți la capăt cu de-alde ăștia. Altfel trebue să-i ici pe comuniști... Știți, ca în povestea aia cu pisica... Dacă-mi dați voie...

— Ce pisică? Ei, bolșevicul care... pe dânsul! bâlbâi năpădit de un val de furie, directorul, care nu reținuse din tot ce-i spuse primul gardian, decât cuvântul „pisică“.

— Dacă-mi dați voie, domnule director, aș vrea să-mi țin făgăduiala pe care v'am făcut-o ieri... știți dumneavoastră. Gociu se aplecă peste marginea mesei și murmură ceva „interesant“ la urechea directorului.

— E un obraznic! Să-mi spună unde-i cartea aia de Istorie! Istoria o făurim noi, intelectualii, generalii, regele, nu orice coate goale! Hercule tăcu brusc, căutând în mintea-i înfierbântată numele câtorva personalități ale istoriei, fără să izbutească a le găsi. Sudoarea îi acoperi fața ca unui elev care își pierduse subit memoria în fața juriului de profesori, iar buzele i se mișcau, lăsând să-i scape o bâlbâială stupidă. Plecă încetișor capul, sleit de puteri.

Îi veni în ajutor Gociu. După părerea lui, toți sfinții bisericii ortodoxe contribuiseră, fiecare după puterile lui, la făurirea istoriei neamului.

— Cu istoria adevărată sunt și sfinții Petru și Pavel și sfântul Ilie, zise el îngândurat, răsuflând apoi din greu, ca după un efort.

Iftimie Rotaru nu-și putu stăpâni râsul. Acest director pipernicit la trup, cu nervi de muierușcă isterică, și gardianul ăsta mătăhălos, care-și acoperea matrapazlâcurile cu nimbul sfinților părinți, i se păreau două paiațe ce-și repetau rolurile pentru a ciupi la bâlci câțiva gologani. Hohotea din toată inima; lanțurile dela mâini și dela picioare se scuturau, hohotind și ele. Uitase că este deținut politic; se simțea un om liber, un spectator care întâmplător asistă la o scenetă hazlie.

Schimbând între ei priviri întrebătoare, directorul și primul gardian se uitară câteva clipe uimiți la omul acesta care râdea cu atâta poftă.

— De cine râde, gardiene? întrebă, cu glas nehotărît, Hercule Turtureanu, clipind des. Deodată, un răcnet îi sbucni din piept, scuturându-i trupul: — Fă-l să tacă! Să tacăăă!

Aiurit și el de râsul deținutului, Gociu tresări la acest strigăt, făcând un semn cu pumnul către gardienii postați în dreptul ușii.

Cei doi gardieni se năpustiră cu cauciucurile și pumnii asupra lui Iftimie Rotaru. Izbeau în el cu sete, oriunde nimereau, căutând să-i înăbușe cât mai repede râsul. Dar lanțurile continuau să hohotească, de parcă fiecare verigă a lor era o gură căscată ce nu se mai sătura să strige ura și disprețul omului în lanțuri.

Hercule sărea dela un colț la altul al mesei, se înclina când spre spate, când înainte, rânjea, pufnea, se încrunta, de parcă ar fi urmărit dela tribună fazele unei întreceri sportive.

— Bine! Așa! Dă-i! exclamă el înfierbântat de pocnetele cauciucurilor. Se urcă pe fotoliu, izbind aerul cu pumnii, apoi sări jos și începu să ocolească masa, cu ochii țintă la unul din ciomegele încrustate, atârnate în panoplie. Ardea să-și încerce și el acum puterea. Se ivise un prilej neașteptat, pe care nu-l avusese până acum. Să-i dea o lovitură în moalele capului. Și sub lovitura ciomagului să audă cum îi trosnește teasta: pac!

Deodată, răsetele sălbatice ale verigilor amuțiră. Omul în lanțuri apucă scaunul de lângă masă, îl ridică deasupra capului și se retrase cu spatele până spre perete. Un glas gros, vibrând de ură nestăvilită, se sparse în încăpere, căzând parcă din tavan:

— Încetați, călăilor! Vă sfărâm oasele! Înapoi!

Cei doi gardieni săriră cât colo, rămânând înțepeniți cu cauciucurile în aer. Primul gardian Gociu își făcu la iuțeală, orbește, câteva cruci, de parcă i-ar fi răsărit necuratul înainte. Directorul Hercule Turtureanu rămase trăsnit, ca surprins într'un instantaneu fotografic, cu un rânjet de satisfacție cruntă întipărit pe față. Toți priveau spre același loc, nemișcați, aproape fără să respire. Parcă fugiseră sufletele din ei. Păreau niște bucăți de lut. Lut vechi, uscat.

Iftimie Rotaru ținea scaunul ridicat, gata să-l izbească în cel care ar fi îndrăznit să se apropie de el. Lanțul, întins între încheieturile mâinilor, deasupra capului său tuns chilug, arunca reflexe amenințătoare. Ochii îi erau de tăciune și păreau că se desprind cu încetul din găurile orbitelor, pentru a se asvârli ca niște cărbuni aprinși asupra celor din fața lui. Gura, ca o spintecătură în cremene, îi era puțin întredeschisă, gata parcă să arunce o trâmbă de foc. Dela lanțul suspendat deasupra capului, până la cel care îi încolăcea picioarele, trupul lui Iftimie, înclinat înainte, arăta acum imens, un trup de uriaș ce se pregătea să pornească doborând totul în calea sa.

Trupul mărunțel al lui Hercule se frânse bucățică cu bucățică, adunându-se în fotoliu. Se ferea să-i privească pe omul care ridicase scaunul până'n tavan, și-i arunca căutături furișe. Buzele palide îi svâcneau bâiguind:

— Ce-i asta?... E posibil?... La mine în închisoare? La mine...? Strânse cu tărie pleoapele, rugându-se în sine să-i ferească dumnezeu de vreo năpastă.

Gociu își reveni repede din uimirea sa. Își roti ochii iscoditori asupra tuturor, socotind că e timpul să se termine cu toată povestea asta. Cine știe ce mai e în stare să facă diavolul! Un scaun stricat, un geam spart... la ce bun toate astea? O să afle el un loc potrivit unde să-l cumințească pe răsvrătit.

Ceeace îl necăjea mai mult pe Gocin era că nu știa cum să-l ia pe director. Îi făgăduise pentru astăzi o mică petrecere, și iată ce-a ieșit! S'ar putea să-și piardă, ferească dumnezeu, slujba de prim gardian, care-i aducea atâta miere și lapte. Mormăi plin de vinovăție:

— Dați-mi voie, domnule director... Se apropie de el în vârful picioarelor, repetând fără niciun rost mereu aceleași și aceleași cuvinte.

— Ce-i, gardiene? tresări directorul, ridicându-și pleoapele și descoperindu-și ochii sticloși. Omul lipit de perete ținea încă scaunul ridicat în aer. Cât avea de gând să-l mai țină astfel, îndreptat cu picioarele, ca patru țevi de armă, asupra lui? Întinse brațul înlături, bâjbâind, căutând să se apropie de brațul lui Gociu. Murmură printre dinți, oftând, fără să-și desprindă privirea rătăcită dela deținut: — Asta-i ordine?... Să-mi fie amenințată viața chiar în închisoarea mea?

Lăsându-se tras de braț, rostogolit ca un sac plin de boarfe peste marginea mesei, Gociu îi asculta atent gâfâielile, oftând și el desamăgit. Își făcea socoteala că, luând parte la tulburarea sufletească a directorului, acesta îi va socoti poate victima unei întâmplări neprevăzute. Își umflă pieptul cu aer mult, pentru ca suspinul să-i fie cât mai jalnic, și îngână:

— Faceți dumneavoastră ordine... N'o să se mai petreacă asemenea lucruri. Și nici cărți de istorie bolșevică n'o să mai umble prin închisoare.

Aceste asigurări, suflate la ureche, ridicară moralul directorului. El își scutură capul ca și cum ar fi alungat gândurile care în clipa aceea îi deveniseră o povară. Svârlind cât colo brațul primului gardian, se încruntă și își aruncă o mână înainte, cu degetul arătător îndreptat asupra omului înlănțuit. Stătu astfel o clipă lungă, pregătindu-se parcă pentru o hotărâre supremă. Însfârșit, izbucni cu glas agresiv:

— Pe cine amenințI? Cine ești, măi zdrențărosule? Ție și tuturor alor tăi, le venim noi de hac! Îți arăt eu istorie și cine o face! Te satur eu, n'avea grije! — Glasul i se ascuți cât un vârf de ac. Țipătul îi deveni neînțeles și nearticulat. Sângele îi năvăli în obraji. Părea să nu se mai poată opri.

Iftimie Rotaru ascultă acest sunet de mecanism stricat care-i sgâria timpanele. Ar fi râs de el, fără îndoială, dacă în țipetele lui desordonate n'ar fi descoperit ura pătimașă a reprezentantului unei clase dușmane. Silа și scârba față de acest director, mâna întinsă, tremurătoare, fața schimonosită și sbierăturile necontenite puseră capăt răbdării sale.

Se deslipi de perete și făcu un singur pas mare înainte. Lanțurile se clintiră din nou, zăngănind. Ochii-i întunecați i se aprinseră, cuprinzând într'o pară de foc masa, fotoliul și piticul acesta înfundat acolo. Adâncimile care treceau pe la colțurile gurii se frânseră dintr'odată și el rosti cu o voce tunătoare:

— Hei, deajuns cu istoria asta a voastră! Istorie făcută din hârburi, din gunoaie și sânge! N'avem nevoie de ea! Istoria noi o facem, poporul, și degeaba faceți voi percheziții, că n'o s'o puteți dibui niciodată. Îți pierzi vremea zadarnic, domnule director...

Iftimie mișcă scaunul deasupra capului și brațul întins al lui Hercule Turtureanu căzu cu sgomot sec pe masă. Privea cu un dispreț mut chipul jalnic al acestui „erou" al istoriei. Coborînd puțin scaunul și învârtindu-l în aer, rosti cu o bucurie răutăcioasă: „Ți-e teamă, domnule... Hercule, nu-i așa?"

Câteva clipe, buimăcit de îndrăzneala deținutului, Gociu trecu dincoace de masă, acoperind cu spinarea sa mătăhăloasă trupul mărunțel, împietrit în fotoliu, al directorului. Părul gardianului, mulat în vaselină, din acea cu care se ung armele ca să se păstreze mai bine, se desfăcu în șuvițe groase, lunecându-i pe frunte. Părea acum o femeie grasă și masivă, cu coafura nearanjată, care sărise din pat trezită din somn pe neașteptate. Dădu din obișnuință să-și facă cruce, dar degetele i se opriră pe pântece. Fulgerându-i din ochi, urlă la cei doi gardieni:

— La celulă cu el! Ce mai căscați gura? Hai, luați-l!

Gardienii se apropiară șovăitori de deținut. N'aveau nicio poftă să se aleagă cu capetele sparte. Dar nici să-și piardă slujbulița din pricina neexecutării ordinului nu voiau. Se opriră la o distanță de câțiva pași, vorbindu-i aproape rugător, cum nu mai făcuseră niciodată până atunci:

— Ia-o încetișor spre ușă, măi omule! Lasă scaunul jos — ce-ți mai trebue? Dă-l încoa, că nu-ți facem nimic!

Iftimie Rotaru privea străpungător pe cei doi gardieni care-l bătuseră de atâtea ori. Le citea pe fețele puhave, pătate de viciile beției și cruzimii, toată fățărnicia lor de-acum. Frica părea să-i fi schimbat în mieluși, dar strângeau și mai tare cauciucurile. Totuși, n'avea încotro — trebuia să se întoarcă în celulă. Dacă vor încerca să-l bată pe drum, se va apăra și va striga, chemându-și tovarășii. Gardienii întinseră brațele să-l apuce, dar el îi păroni pe loc, cu o privire aspră. Lăsă scaunul să-i cadă din mâini, zicându-le cu scârbă:

— Merg și singur, slugoilor!

Și fără să-i privească, porni cu pași rari și apăsați spre ușă.

. . . . . .

LA PUNCTUL DE AGITAȚIE DIN GARA DE NORD

Cu fiecare zi care apropie data de 20 Decembrie, ziua alegerilor de deputați în sfaturile populare, se intensifică activitatea punctelor de agitație existente și se înființează altele noi, pe lângă întreprinderi și instituții, în diferite cartiere, la sate. Numai în Capitală s'au deschis până la 17 Octombrie 70 de puncte de agitație, sprijinite în muncă lor de peste 21.000 agitatori. Unul din acestea este și punctul de agitație din Gara de Nord. Aici vin zilnic zeci și zeci de cetățeni — atât muncitori și funcționari dela C. F. R., cât și cetățeni care sosesc sau pleacă cu trenul. La punctul de agitație, înzestrat cu bogat material agitatoric, ei citesc diferite cărți și broșuri ori stau de vorbă cu agitatorii, care le lămuresc diferite probleme legate de alegeri. În fotografie: un aspect dela acest punct de agitație.

AGITATORI DIN CAPITALĂ PLEACĂ LA SATE

Agitatorii din orașele țării considerâ munca pentru lămurirea țăranilor muncitori cu privire la problemele legate de alegerile de deputați în sfaturile populare, o datorie de cinste a lor.

Muncitorii, tehnicienii, funcționarii, oamenii de cultură ce duc muncă de agitație își dau seama că ieșirile lor pe teren la țară, în cadrul campaniei electorale, constituie încă o manifestare a frăției ce leagă pe oamenii muncii din orașe de acei ce muncesc pe ogoarele patriei, o contribuție la întărirea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.

Îndeosebi în zilele de duminică, agitatorii din diferitele raioane ale Capitalei pleacă în comunele regiunii București, pentru a sta de vorbă cu țăranii muncitori. Ei arată sătenilor importanța alegerilor ce vor avea loc la 20 Decembrie și-i îndeamnă să întâmpine aceste alegeri luptând cu hotărâre pentru ridicarea material-culturală a satelor și orașelor patriei noastre, prin traducerea în viață a sarcinilor trasate de partid.

Fotografia noastră arată un grup de agitatori — muncitori, tehnicieni, funcționari, meșteșugari, gospodine — din raionul Lenin, într-o duminică dimineața, pregătindu-se să plece în comunele din apropierea Capitalei.

Impresii din ROMÂNIA NOUĂ

Articol scris pentru „Flacăra"

de Giovanni PIERACCINI
deputat în parlamentul italian

Când te pregătești să pleci dintr'o țară capitalistă într'o țară de democrație populară, se găsesc totdeauna oameni care să-ți pună cele mai stupide întrebări, de soiul acestora; „Cum, chiar ai curajul să te duci acolo?"; „Dar știi că trebue să-ți iei și provizii alimentare?" Alții te sfătuiesc să-ți iei săpun, fiindcă, pretind ei: „Stim că la ei nu se găsește un ustfel de lucru!" Alții te mai și previn să bagi de seamă ca nu cumva s'ajungi pe mâna poliției. Șirul întrebărilor stupide se repetă și la înapoiere: „Există tramvaie, troleybuze, automobile la București?" (sau la Praga ori la Varșovia). „Lumea se duce la teatru și la cinema?" „Se poate asculta muzică italiană, sau e permisă numai muzica sovietică?"

Toate acestea se întâmpiă pentrucă o propagandă stăruitoare, obsedantă, care îți izbește creierul ca un ciocan, se străduește din răsputeri să-i convingă pe cetățeni, prin ziare, prin radio, prin filme că democrațiile populare se zbat, chipurile, în ghiarele unei crize adânci și ale teroarei. Cititorii români își amintesc desigur de faimoasa înscenare pe care reacțiunea italiană a pus-o la cale în timpul alegerilor parlamentare din luna lunie. Este vorba de acea expoziție purtând firma „De partea cealaltă", în cadrul căreia falsificatorii de meserie au încercat fără succes să prezinte „aspecte senzaționale" din viața popoarelor Uniunii Sovietice și ale țărilor de democrație populară. Organizatorii expoziției au făcut până și imposibilul pentru a înșela opinia publică cu tot felul de minciuni și calomnii la adresa U.R.S.S. și a țărilor de democrație populară. Dar, după cum se știe, întreaga înscenare bazată pe falsuri s'a prăbușit ca un castel de nisip. Mulți italieni cinstiți și-au recunoscut cu stupefacție chipurile pe panourile fotografice menite, cică, să „dezvăluie suferințele populației" din țările de democrație populară — și i-au silit pe falsificatorii lipsiți de scrupule să scoată imediat din „expoziție" fotografiile trucate. Chiar oamenii care aveau păreri cu totul deosebite de cele ale partidelor de stânga, au râs cu poftă atunci când „preotul sclav" din lumea socialistă s'a dovedit a fi un popă oarecare din Italia și când un cetățean italian și-a recunoscut fotografia deasupra explicației sinistre: „muncitor sclav de dincolo".

In urma protestelor indignate ale cetățenilor și loviți din toate părțile de batjocura mulțimilor, patronii expoziției de calomnii au suferit un lamentabil eșec.

Desigur, seria calomniilor împotriva U.R.S.S. și a țărilor de democrație populară, nu începe și nici nu se termină cu expoziția „De partea cealaltă". Propaganda reacțiunii folosește cele mai variate și perfide mijloace pentru a discredita lagărul păcii și socialismului. Cu toate că cea mai mare parte a acestor sforțări sunt demascate și respinse de opinia publică din țările capitaliste, mai există mulți oameni de bună credință care sunt în oarecare măsură influențați de propaganda imperialistă.

Dar acela care a avut minunatul prilej de a fi la București în zilele Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie, a cunoscut o realitate cu totul diferită, ba chiar cu totul opusă balivernelor lansate de cercurile reacționare din Occident. Aici, în capitala tineretului lumii, zeci de mii de tineri și oaspeți veniți din cele mai îndepărtate colțuri ale lumii, au putut cunoaște mai bine ca oricând și mai bine ca oriunde adevărul despre România nouă.

Pe noi, italienii, Bucureștiul cu marile lui parcuri încununate cu verdeața copacilor, cu stadioanele vaste, cu oamenii săi vioi, ne-a făcut să ne simțim minunat. In locul atmosferei de teroare despre care pălăvrăgesc scribii burghezi, am întâlnit spiritul de frățească prietenie care ne-a cucerit pe dată și ne-a apropiat. Cred că greu poți găsi un oraș în care cetățenii să primească cu atâta dragoste pe oaspeții de peste hotare.

Când am sosit în capitala R.P.R., primul lucru care mi-a izbit privirea pe străzi au fost grupurile de oameni de diferite rase, veniți din mulțime de țări, vorbind graiuri deosebite, discutând cu însuflețire, plimbându-se braț la braț.

Apoi, cu fiecare zi petrecută în București — pe măsură ce prietenia mea cu românii devenea mai strânsă — a început să-mi apară tot mai limpede chipul acestei noi societăți. Am început totodată să-mi dau seama și de contrastele sale cu lumea veche. Mi-a rămas adânc întipărită în minte o impresie covârșitoare: aceea că mă aflam în fața unui popor tânăr, încrezător în viitorul său.

Cred că tânăra generație română își dă limpede seama de valoarea marilor înfăptuiri din patria sa. Știu că pe mine, care am venit în R.P.R. dintr'o țară depărtată, unde tinerii se izbesc de mari greutăți ca să-și croiască un drum în viață, aspectul nou al vieții românești m'a impresionat deosebit de puternic. In România a pierit pe veci șomajul. Dar în țara mea, Italia, sunt peste două milioane de șomeri care caută cu desnădejde orice fel de muncă, numai să-și poată agonisi hrana de fiecare zi. Și totuși există în Italia o mare industrie, care ar putea absorbi toată această mână de lucru.

In ziarele italiene apar zilnic lungi liste de anunțuri date de cei care caută de lucru; ziarele românești publică regulat anunțuri date de uzine și întreprinderi care angajază muncitori. Această simplă constatare are o semnificație profundă.

Desigur că pe străzile Bucureștiului lipsește lăfăiala marilor bogătași. Din limuzinele luxoase nu mai coboară, ca odinioară, femei din așa zisa „înalta" societate, femei acoperite de bijuterii și de mătăsuri scumpe. Vitrinele magazinelor încărcate cu tot felul de bunuri, nu mai sunt destinate desfătării câtorva arhimilionari, ci maselor muncitoare. Nu se mai zăresc nici șiruri de țărani în zdrențe cu chipurile brăzdate de desnădejde, care caută, hămesiți, un codru de pâine. Iar când te gândești că poporul român a trebuit să pornească viața sa nouă dela zero, având sarcina uriașă de a reconstrui țara distrusă de război și de a-și făuri o industrie și o agricultură modernă — contrastul devine și mai puternic.

Și Italia a avut de suferit de pe urma războiului. Și în Italia s'a făcut un efort de reconstrucție, numai că la sfârșitul acestui efort, mizeria celor ce muncesc s'a adâncit și mai mult. De pe urma tragediei războiului și a sacrificiilor colective cerute de reconstrucție, o clică reacționară a izbutit să tragă profituri însemnate; bogații au devenit și mai bogați, săracii și mai săraci. Statisticile care au apărut recent în Italia în urma anchetei asupra șomajului și a mizeriei — anchetă întreprinsă de o comisie a parlamentului italian, alcătuită din deputați aparținând tuturor partidelor — sunt deadreptul uluitoare.

Ancheta a dezvăluit situații de neînchipuit: 232.000 de familii italiene locuiesc în pivnițe, mansarde și hambare, 92.000 de familii n'au alt adăpost decât barăcile și peșterile, iar 2.500.000 de familii locuiesc în condiții insuportabile de promiscuitate — câte 5—6 persoane într'o singură odaie.

Carnea, zahărul și vinul nu ajung cu lunile pe masa a 869.000 de familii, iar alte peste 1.000.000 de familii consumă aceste produse în cantități extrem de reduse.

Insfârșit — și aceste cifre constituie un adevărat rechizitoriu la adresa rânduielilor capitaliste — 1.357.000 de familii trăiesc în mizerie și tot atâtea în sărăcie — adică au un nivel de trai rușinos de scăzut.

Cercetările parlamentare au concretizat și cuprins în cifre această stare de lucruri. In timp ce milioane de cetățeni au nevoie de mari cantități de produse, fabricile din nordul Italiei se zbat în prada unei cumplite crize. Industria textilă, de pildă, nu izbutește să lucreze în ritm normal. Numai în trei provincii, au fost închise 134 de fabrici textile în timp ce milioane de locuitori din ținuturile de miazăzi ale Italiei au nevoie de stofe ca să se îmbrace. Cercul contradicțiilor capitaliste strânge ca într'un clește de oțel societatea italiană.

Noile rânduieli din România democrat-populară ne-au înfățișat caracteristici cu totul opuse. Nimeni nu tăgăduiește că aici se depun mari eforturi în muncă. Dar însuși faptul că poporul român e conștient de eforturile pe care trebue să le depună pentru făurirea vieții noi, socialiste, este o dovadă a trăiniciei regimului de democrație populară. Am văzut în Republica Populară Română un popor întreg care se bucură de toate drepturile. Am văzut uzine înălțate, acolo unde mai înainte nu exista niciun fel de industrie; gospodării colective înzestrate cu inventar mecanic, tractoare și alte mașini, acolo unde în trecut se ara cu plugul de lemn; școli care răspândesc lumina în satele în care odinioară toți locuitorii erau analfabeți.

Intr'o țară unde burghezia coruptă fusese incapabilă să construiască cel mai neînsemnat lucru pentru popor, construirea socialismului înaintează cu pași mari, zi de zi. Iată cel mai bun răspuns dat unor înscenări josnice de teapa expoziției calomnioase „De partea cealaltă".

M'am întors în Italia, încredințat că poporul român își făurește pe muncă pașnică o viață nouă și fericită, ale cărei temelii de nezdruncinat sunt dreptatea socială, apărarea păcii și progresul.

PARCUL

de George DAMIAN

Pustiu fusese locul: un maidan,
Inchis în el ca'ntr'o găoace.
Bătut de ploale, an de an
Molimi clocise prin bălțoace.

Murdare ape... bălți cu stuh,
Cu-adâncul putred, năclăit.
Spun babele că rău duh
Pe-aicea, hăd, s'a pripășit.

Așa a fost până mai anul...
Și'n două luni din toiul verii,
Urmînd din locul lui maidanul,
'Nălțară parcul brigadierii.

Și ulte: brezi și flori, stejeri
Cu fruntea sus, sulnd în soare,
De-s încă mici, abia lăstari,
Zărești pădurea viitoare.

Și nu știu cum, pe-aici de freci
De-s viscolirl și ger pe-afară,
Ori bate vântul foamnei reci,
Tot simți fior de primăvară.

Noul an în învățământul de partid din U. R. S. S.

În toată Uniunea Sovietică au început cursurile noului an în învățământul de partid. Milioane de activiști de partid, de stat, din aparatul economic și cultural — oameni sovietici din toate domeniile de activitate, — sunt cuprinși în vasta rețea a învățământului de partid. Partidul Comunist al Uniunii Sovietice consideră munca de ridicare continuă a nivelului ideologic al membrilor săi și al tuturor oamenilor sovietici drept o îndatorire primordială. El cheamă pe membrii și candidații de partid să lupte cu perseverență pentru însușirea creatoare a bazelor atotbiruitoarei teorii marxist-leniniste. Nimic nu se prețuiește mai mult pentru crearea celor mai bune condiții desfășurării pe scară unională a învățământului de partid, care contribue în chip nemijlocit la călirea politico-ideologică a cadrelor de partid. În fotografie: Noua sală de lectură a Bibliotecii Comitetului orășenesc și regional de partid din Moscova.

Delegația A.R.L.U.S. în U.R.S.S.

Cu prilejul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice o delegație ARLUS condusă de tovarășul Suder William, membru al C.C. al P.M.R., vice-președinte al ARLUS-ului, a plecat în Uniunea Sovietică. În fotografia noastră: membrii delegației, la Moscova, în fața monumentalei clădiri a noii Universități de Stat „M. V. Lomonosov".

←

Student... cerșetor în Germania occidentală

Pe străzile orașului Gelsenkirchen din Germania occidentală rătăcește de luni în șir acest tânăr student care, ca mulți alții, ajuns la disperare din cauza mizeriei, s'a văzut silit să se ocupe cu cerșetoria. Fotografia de mai sus, reprodusă de ziarul vestgerman „Hamburger Anzeiger" cu titlu de... „curiozitate", înfățișează deci fel întreaga dramă a tânărului acesta, condamnat să moară de foame în raiul cancelarului Adenauer. Pe pancarta ce o ține în mână se poate citi: **„Eu îți recit versuri, tu dă-mi un pfennig"**. Pentru a-și agonisi măcar o bucată de pâine, mii și mii de studenți din Germania occidentală sunt nevoiți să apuce calea cerșetoriei, în timp ce guvernanții fasciști dela Bonn, porniți pe pregătiri de război, nici nu se sinchisesc de soarta tinerilor intelectuali cinstiți.

Steve Nelson din nou liber

Sub presiunea opiniei publice, autoritățile americane au fost silite să-l pună în libertate, pe cauțiune, pe netemutul luptător comunist Steve Nelson, eroul procesului dela Pittsburgh (S.U.A.). Se știe că Steve Nelson fusese arestat și condamnat la 25 de ani închisoare pe baza legii Smith, privind așa zisul „control asupra gândirii".

← „Tineretul cere locuri de muncă"

Sub această lozincă, sute de tineri șomeri din Viena colectează zilnic scrisori de protest împotriva faptului că autoritățile austriace nu iau nicio măsură pentru stăvilirea șomajului.

fotocronica FLACĂRII

Mânia populației din Calcutta

Recenta hotărîre a Companiei engleze de căi ferate din India de a majora din nou, și în mod excesiv tarifele, a stârnit un val de protest în rândurile populației indiene. În numeroase orașe au avut loc demonstrații antibritanice. Mânia populației a mers atât de departe, încât în gara Calcutta demonstranții au incendiat o garnitură de tren, aparținând Companiei engleze de căi ferate.

„Libertatea comerțului" în Germania occidentală

Adenauer și protectorii săi americani pălăvrăgesc mult despre „libertatea comerțului" și despre alte „libertăți". Dar falimentele și lichidările totale ale întreprinderilor comerciale devin un fenomen tot mai frecvent în noul „Reich" cu capitala la Bonn. În fotografie, unul din sutele de magazine supuse „lichidării totale" în Germania occidentală, datorită faptului că proprietarul ei nu a putut suporta povara apăsătoare a impozitelor.

Bandiți în slujba spionajului american

La Hamburg a fost creată recent încă o agentură a spionajului american, cu misiunea de a desfășura activitate de subminare pe teritoriul R. D. Germane. Dar autoritățile Republicii Democrate Germane au dovedit că știu să dea riposta cuvenită bandiților trimiși de spionajul american și de clica fascistă dela Bonn. Fotografia de mai sus, publicată de ziarele din R. D. Germană, demască așa zisul „Serviciu tehnic" al organizației fasciste „B. D. J." din Germania occidentală drept un cuib de spioni în slujba americanilor. Iată-i pe spioni primind instrucțiuni dela șeful lor, Erhard Peters (X). În fotografia de jos, una din mașinile infernale americane (camuflate sub forma unei valize) capturate de organele de securitate din R. D. Germană, cu prilejul arestării unui grup de spioni și sabotori.

În Guyana Britanică

Cercurile conducătoare engleze sunt deosebit de îngrijorate în ultimă vreme de evenimentele din Guyana Britanică. Năzuința de libertate, tot mai răspicat exprimată de populația acestei arhipelag colonii engleze din America Latină, nu dă pace magnaților londonezi. Cei care exploatează de decenii poporul adus în stare de robie și imensele bogății ale Guyanei Britanice, au luat drastice măsuri represive colonialiste, pentru a înăbuși cu forța mișcarea de eliberare națională din această țară. Vasele de război, tunurile și detașamentele de șoc britanice sunt gata oricând să intre în acțiune când este vorba de a menține dominația colonială a stăpânilor de sclavi din Anglia. În fotografiile alăturate sunt redate aspecte ale muncii de robi a căutătorilor de diamante din Guyana Britanică. Diamantele iau drumul seifurilor londoneze, iar acești sclavi coloniali mor secerați de foame, de mizerie, de molimi.

RĂSFOIND CĂRȚILE

CĂRȚI NOI

Pentru editurile noastre, sărbătorirea Lunii Prieteniei Româno-Sovietice constituie în fiecare an un bun prilej de a traduce și tipări noi opere ale scriitorilor ruși și sovietici.

Anul acesta Editura Arlus — Cartea Rusă a publicat, printre alte lucrări, romanul „Bursucii" de Leonid Leonov, piesa de teatru „Somov și alții" de Maxim Gorchi, al doilea volum al operelor complete ale lui I. S. Turgheniev, poemul „Vasili Tiorchin" de A. Tvardovschi, „Neamul Jurbinilor" de V. Cocetov, primele două volume ale romanului „Cântec deasupra apelor" de Vanda Vasilievscaia, primele volume ale romanelor „Bruschi" de N. Panfiorov și „Conspiratorii" de N. Spanov; au fost reeditate „Boris Godunov" și „Basme" de A. S. Puşchin, „Un erou al timpurilor noastre" de M. Lermontov și romanul „Pe Donul liniștit" de Mihail Şolohov.

Scriitorul Leonid Leonov înfățișează în romanul „Bursucii" epoca de acum două decenii, frământata perioadă a N.E.P.-ului. Tipurile de oameni și întâmplările din Uniunea Sovietică descrise în această carte, prezintă multe corespondențe cu cele întâlnite în etapa actuală a construcției socialismului în țările democrat-populare.

„Neamul Jurbinilor" este istoria a trei generații de muncitori ruși începând dela sfârșitul secolului trecut și până după terminarea celui de al doilea război mondial. Volumul, o adevărată epopee a minunaților oameni sovietici, înfățișează caracterele puternice ale unor constructori de vapoare.

Cu prilejul Lunii Prieteniei Româno-Sovietice au apărut noi traduceri din operele scriitorilor sovietici și în Editura Tineretului, printre care romanele „Donbas" de Boris Gorbatov, „Spre țărmuri noi" de Vilis Lațis, „Oraș la mare" de V. Beliaev și a doua versiune a celebrului roman „Tânăra Gardă" de A. Fadeev.

IN URMA CU 50 ANI*)

„Priviți poporul nostru rus, clasa noastră muncitoare; niciodată, niciodată voi, tirani, voi care urîți oamenii și sugrumați conștiința și libertatea lor, niciodată n'o să-l puteți îngenunchia". Acesta este ecoul care străbate pagină cu pagină cele două volume ale romanului „Scânteî" de M. Socolov, lucrare distinsă cu Premiul Stalin pe 1950. Sunt cuvintele rostite de Leon Dorohov, unul din principalii eroi pozitivi ai romanului.

Din prima și până la ultima filă a acestei opere se desprinde cu deosebită vigoare forța de luptă neasemuită a marelui popor rus, spiritul său revoluționar, abnegația și perseverența —calități care au făcut din acest popor înfăptuitorul primei revoluții socialiste și făuritorul socialismului.

Romanul este o frescă vie a societății ruse din perioada anilor de luptă pentru crearea partidului marxist, perioadă în care s'a plămădit alianța dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare și în care Lenin și tovarășii săi de luptă au pregătit pe muncitori și țărani pentru asaltul împotriva absolutismului țarist și a jugului imperialist.

Oglindind cu o uimitoare putere viața socială a Rusiei din epoca 1890 — 1905, autorul zugrăvește în pagini literare de înaltă frumusețe istoria poporului rus. Galeria foarte bogată și diferită a eroilor cărții dă posibilitate autorului să descrie în egală măsură freamătul năvalnic al vieții muncitorilor și tumultul vieții satelor ruse, în contrast cu huzurul, samavolniciile moșierilor și fabricanților, cât și caracterul odios al aparatului represiv țarist.

Valoarea deosebită a romanului stă tocmai în vigoarea cu care autorul a înfățișat istoria Rusiei din perioada când poporul, nemaiputând suporta viața de câine pe care o ducea, pornește la lupta împotriva asupritorilor, împotriva țarului. Oricine citește acest roman vede, ca într'o oglindă, realitățile crude, deosebit de grele, din perioada formării P.M.S.D.R.

Viața țăranului sărac, obidit, lipsit până și de pâinea neagră de fiecare zi, apăsat și bătut de oamenii stăpânirii, se întruchipează în viața eroilor Ignat Săsoici, Ermolaici, Foma Maximov, Stepan Vostrocnutov și alții. „Fiecare dintre noi țăranii, de cum începe primăvara rătăcește prin lumea largă de colo până colo, ca țiganii, și-și lasă gospodăria în seama muierii și a copilașilor. Toată Rusia rătăcește așa, de parcă n'ar avea casă. Dar poți să-ți ții zilele numai cu asta? Câți de-alde noi crezi că au murit anul trecut când grânele n'au rodit?" Și continuă: „Slugărești câte odată... o vară întreagă de ți se încovoaie spinarea și nici măcar treizeci de ruble nu vrea să-ți dea. Muncești aproape numai pentru mâncare. Asta-i nenorocirea noastră de când lumea. Asta-i... Noi, țăranii n'avem voie nici să crâcnim..." Cam așa vede lucrurile Ermolaici în urma unor încercări îndelungate și triste de a-și făuri o viață mai bună și această constatare dăinuește peste tot, în satele fără număr de pe întinsele stepe ale Rusiei, în acel frământat sfârșit de veac.

Epoca aceasta e neasemuit de bogată în evenimente. Asupriții nu rabdă asuprirea la nesfârșit. În carte se arată cum prind viață sărăcăcioasele sate, cufundate în troiene, cum se contureză și crește măreață lupta muncitorilor din Igorosc și a minerilor din Alexandrovsc. Autorul arată cum se călesc și cresc în luptă noi figuri de revoluționari, cum se răspândește puternică și irezistibilă, chemarea revoluției, pe tot cuprinsul țării, în orașele cu fabrici uriașe și în staniștele pierdute în stepă.

Oprindu-se cu egală competență asupra vieții muncitorilor și țăranilor, cât și asupra aceleia a moșierilor, Socolov redă cu pătrundere conținutul relațiilor dintre exploatați și exploatatori, demascând interesul mărunt, egoist, goana permanentă după profit, după câștig, a moșierilor și fabricanților.

Dar, în societatea formată din exploatați și exploatatori, pe lângă morala exploatatorilor există o morală a exploataților. Scriitorul arată cum se stabilesc între asupriți — pe baza acestei morale — legături de prietenie și ajutor reciproc, ca de pildă cele dintre membrii familiilor Ciurchin și Dorohov. Cât de mărețe, cât de înălțătoare sunt legăturile dintre muncitorii revoluționari, care luptă pentru făurirea unei vieți mai bune! Țelul sfânt al eliberării de sub exploatare apropie din ce în ce mai mult pe Ciurchin de Leon Dorohov, de Luca Matveici Țâbulea, de inginerul Riumin, de minerii Borzăh, Olga Colesova, Zagorodnâi, Ivan Medaivoz, de toți muncitorii și țăranii cinstiți. Aceste legături au cimentat rândurile exploataților, făcând din ele stâncile de granit de care s'a izbit și s'a frânt forța exploatatorilor, a țarismului.

In lupta pentru o viață mai bună, un rol deosebit au avut muncitorii înaintați. Renunțând la liniștea familială și la locurile pline de amintiri ale copilăriei, ei se avântă în lurețul luptei, înfruntă cu dârzenie uneltirile dușmanilor, suferă surghiunul și deportarea, îndură foamea și frigul, dar se însuflețesc cu speranța că mâine se va aprinde focul revoluției, care va arde tot răul din societate și va crea o lume nouă, bună, fără exploatatori și exploatați. Deaceea chipurile luptătorilor Leon Dorohov, Ciurchin și ale celorlalți rămân puternic întipărite în mintea cititorului. Ei sunt exemple vii de luptători pentru o viață mai bună.

O calitate deosebită a romanului este puterea cu care reliefează că singura cale justă pentru răsturnarea țarismului și a exploatării este calea revoluției, indicată și susținută de Lenin și tovarășii lui. Pozițiile narodnicilor, ale economiștilor, „marxiștilor legali" și menșevicilor se sfarmă în bucăți. In dezvoltarea dialectică a faptelor, pozițiile oportuniștilor se destramă și se prăbușesc, confirmând prin aceasta că acei care se opun legilor obiective ale mersului înainte al societății, sunt măturați din cale. Așa se întâmplă cu oportuniștii de teapa lui Martov, Crivenco și cu susținătorii acestora Riașin, Culaghin, Poliacov. Arma cu care muncitorii revoluționari zdrobesc pe acești dușmani ai poporului este învățătura marxist-leninistă, atotbiruitoarea știință fundamentată de genialii învățători ai proletariatului. La flacăra ei se călesc luptătorii revoluționari. Ea aprinde speranța și dă încredere muncitorilor în izbânda cauzei lor. Sub steagul măreț al marxism-leninismului s'au strâns milioane de luptători care au făcut să se cutremure întreaga Rusie de atunci și să se îngrozească țarul cu întregul său aparat de asuprire și toată tagma asupritorilor, dela hatmanul Calina și până la proprietarul de mină Șuhov, proprietarul de fabrică Șuhanov, moșierii Zagorulchin și Cernopiatov.

Tabloul final al cărții dă cititorului convingerea că, deși muncitorii din Igorosc, și odată cu ei cei din Moscova, din Petersburg și celelalte orașe și țăranii din toată Rusia au fost înfrânți de armata țarului în 1905, ei vor deveni în curând atât de puternici, încât nicio forță din țară sau de peste hotare nu-i va mai putea îngenunchia. Și aceasta aveas'o dovedească pe deplin, cu 12 ani mai târziu, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie.

Vasta galerie a eroilor romanului te introduce în întreaga structură a societății vremii. Suferi alături de țărani ca Ignat Săsoici și Stepan Vastrocnutov, iei parte la petrecerile tinerilor din Cundriucevca, stai pe creanga de vișin deasupra apei alături de bătrânul pescar Muha, alergi pe nesfârșitele stepe ale Rusiei sub soarele obosit de toamnă în urma troicii bogătașului Iacov Zagorulchin, te strecori în casa boierească a Ulianei Vladimirovna odată cu pașii șăgalnici, dar nestatornici ai încântătoarei Roxana, te târăști pe brânci alături de Ciurchin și Leon Dorohov prin galeriile umede și reci ale minelor din Alexandrovsc, te înăbușe fierbințeala cuptoarelor pe care o îndură muncitorii dela fabrica din Igorosc, te cuprinde mânia și ura împotriva nedreptăților săvârșite de chiaburul Nefed Zagorulchin, hatmanul Calina, milionarii Șuhov și Șuhanov, ți se umple sufletul de speranță și de încredere în izbânzile muncitorilor, trăind, alături de muncitorii din Igorosc, zilele furtunoase ale insurecției.

Cunoscând deosebit de bine viața și pătrunzând cu o remarcabilă forță psihologia și caracterul eroilor săi, autorul a creat tipuri nemuritoare de luptători ca Leon Dorohov, Luca Matveici, Ilia Ciurchin, Olga Colesova, figuri reliefate de exploatatori ca Iașca și Nefed Zagorulchin, caractere josnice de oportuniști ca Riașin, Culaghin, Poliacov. Din filele romanului „Scânteî" se vede cum se încheagă una din cele mai glorioase pagini ale istoriei luptei proletariatului rus, unul dintre cele mai măreț și înălțătoare capitole din istoria partidului întemeiat de marele Lenin.

M. MIHĂILESCU

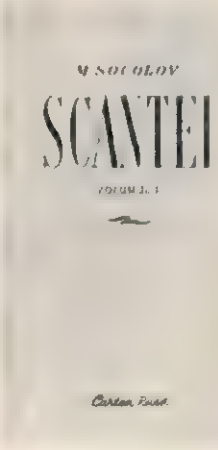

*)M. Socolov: „Scânteî" — vol. I și II, Editura Cartea Rusă.

În această toamnă fabricile de produse de larg consum au lucrat intens. La fabrica de conserve „Grivița" în ultimele luni s'au produs sute de mii de borcane și cutii de conserve pentru aprovizionarea oamenilor muncii.

Când visezi să ajungi marinar îndrăznej, construirea modelelor de nave constitue o ocupație plăcută. Acest lucru îl știu și pionierii care, într'una din încăperile Palatului Pionierilor din Timișoara, se ocupă cu modelismul naval.

NEUITATI EROI AI MARII REVOLUTII

Pe scenele teatrelor din Capitală au fost prezentate în anii din urmă o serie de piese valoroase care aduc în scenă momente impresionante din timpul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Neuitate vor rămâne în memoria spectatorilor piese ca : „Liubov Iarovaia", „Ruptura", „Trenul blindat 14-69", „Bătrânețe zbuciumată", pentru a căror transpunere pe scenă colectivele noastre teatrale au muncit cu multă însuflețire. Cu prilejul celei de a 36-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, revista noastră a cerut câtorva interpreți și regizori să vorbească cititorilor „Flacării" despre munca pe care au desfășurat-o pentru crearea acestor spectacole.

Personagii ce ne sunt învățători și tovarăși

Arta actorului înseamnă mai ales identificarea cu rolul, trăirea cât mai deplină și cât mai adâncă a personagiului interpretat.

Pregătind un rol zile și săptămâni în șir, căutăm să ne mișcăm, să acționăm, să avem aceleași comportări ca eroul nostru. Și dacă uneori noi, actorii, schimbăm, pe măsura noastră și după însușirile personale ale fiecăruia, unele trăsături ale eroului interpretat, de cele mai multe ori personagiul, a cărui frumusețe morală ne impune, este acela care toarnă în noi foarte mult din sufletul și experiența sa de viață. Este și firesc: studiind în amănunt trăsăturile exterioare, gesturile și atitudinile menite să traducă cel mai bine temperamentul și lumea interioară a unui astfel de personagiu, împrumutând mersul, glasul sau vârsta lui, e cu neputință să nu dobândești — fie și numai pentru scurtă vreme — ceva din firea și preocupările sale. În perioada de pregătire trăiești ca personagiul pe care îl admiri, simți ca el, gândești și te frământi ca el.

În asta stă „miracolul" meseriei noastre și, poate, caracteristica sa cea mai de preț. După fiecare rol de seamă, după fiecare interpretare temeinic pregătită și cu adevărat realizată, ne simțim îmbogățiți: în experiența noastră de viață se revarsă experiența eroului jucat, sfera noastră de cunoștințe și preocupări se îmbogățește cu ale sale.

Așa mi s'a întâmplat aproape întotdeauna.

Așa mi s'a întâmplat cu revoluționarul Pelevanov, figura centrală din piesa lui Vsevolod Ivanov „Trenul blindat 14—69", piesă din care am aflat și am înțeles multe despre anii războiului civil din Rusia și despre semnificația jertfelor celor ce și-au dăruit viața pentru cauza proletariatului. Despre lupta în ilegalitate a patrioților maghiari am aflat deasemenea multe, dând viață pe scenă lui Pavel Esterag, din piesa „Fiul meu" de Gergely Sandor.

Așa am cunoscut și zilele Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, cu iureșul lor fierbinte, cu zbuciumul lor, cu învolburarea aceea uriașă care răstoarnă și preface. Aici, învățător și tovarăș mi-a fost comandantul unui crucișător rus, căpitanul de rangul I Bersenev, interpretat de mine în piesa lui B. Lavreniev, „Ruptura".

Povestea lui Bersenev e simplă, dar impresionantă prin adevărul ei zguduitor și prin actualitatea ei. Este omul pe care furtuna istorică a anului 1917 și uriașele transformări provocate de această furtună l-au prins la jumătatea drumului vieții. Bersenev s'a născut și s'a format într'o anumită lume, cu mentalitatea ei specifică, cu principiile ei de viață, cu normele ei de morală și conduită — și iată că, deodată, toate acestea nu mai sunt valabile. În schimb, se ridică puternică, lumea nouă, cu alte principii, cu alte credințe, cu alte idealuri. Și lumea nouă se naște năruind-o pe cea veche, căreia el, Evgheni Ivanovici Bersenev, i-a aparținut. „Îți spun doar că nici n'aș putea să țin piept torentului de ură care, timp de zeci de ani, s'a adunat în ei" — spune el, la începutul piesei, vorbind despre revoluționari. Și dela această poziție de om care abia începe să înțeleagă necesitatea revoluției ce avea să schimbe fața lumii — până la atitudinea din final, când personal ordonă ridicarea ancorei pentru a porni la bătălia cea mare împotriva lumii vechi — e o cale lungă.

Interpretarea rolului căpitanului de rangul I Bersenev ridica pentru mine o problemă complexă. Pe de o parte trebuia să cunosc și să redau imaginea unui ofițer de carieră rus dinaintea Revoluției — nu a unui oarecare ofițer al armatei țariste, ci a unui om ieșit din rândurile nobilimii.

De altă parte, trebuia să scot în relief fondul cinstit al acestui om, corectitudinea și marea lui loialitate, umanitatea și posibilitatea lui de a înțelege just evenimentele: Bersenev a înțeles, mai curând decât alții din pătura lui socială, că lumea nu se frământă și nu clocotește în zadar, ci pentru a se preface din temelii. Deasemeni, trebuia să cunosc bine sensul evenimentelor din acele zile, sensul întâmplărilor ce se desfășurau pe scenă, pentru ca, reflectându-le în sufletul eroului, să reușesc să pun cât mai mult adevăr și să realizez cât mai simplu și sincer cotitura vieții sale.

*

Lecția dată de Bersenev este lecția dată de un om cinstit, cu o justă perspectivă a evenimentelor, care se trezește în focul unei revoluții ce va despica în viața omenirii prăpastia dintre două mari epoci. Să rămână de o parte, nu e cu putință — zguduirea e prea aprigă și cauza este dreaptă. Să se împotrivească, ar însemna să stea în calea istoriei și a cursului său firesc. Singurul lui drum e drumul alături de forțele viitorului, alături de forțele ce clădesc lumea nouă.

George VRACA,
artist emerit al R. P. R., laureat al Premiului de Stat

Poporul, făuritor al istoriei

Pentru întregul colectiv al Teatrului Armatei, punerea în scenă a piesei „Trenul blindat 14-69" de V. Ivanov a constituit un adevărat examen de maturitate. Era prima dată când se monta pe scena unui teatru din țara noastră o piesă ce evoca epocalele evenimente ale Revoluției din Octombrie. În 1949, ne străduiam cu toții, directori de scenă și actori, să găsim și să ne însușim mijloace de expresie realist-socialiste, capabile să dezvăluie just neasemuita bogăție de idei a pieselor sovietice. În mod special, această lucrare clasică din dramaturgia sovietică cerea din partea noastră o pregătire temeinică pentru rezolvarea realistă a unor probleme deosebit de importante.

George Vraca în rolul lui Bersenev și Irina Răchiteanu în rolul fiicei acestuia, Tatiana, într'o scenă din piesa „Ruptura" de B. Lavreniev.

O scenă de masă din spectacolul realizat la Teatrul Armatei cu piesa „Trenul blindat 14—69"

Acțiunea piesei se petrece în Siberia răsăriteană, în anii războiului civil, și ne înfățișează lupta unei unități de partizani îndrumată de partid, al cărei conducător este Nichita Verșinin.

Una din problemele de seamă care stătea în fața realizatorilor spectacolului era de a ilustra cu putere de convingere ideia că elementul determinant în acțiune, adevăratul protagonist al piesei, îl constituie poporul.

Masa populară, făuritoare a Revoluției, trebuia să capete în spectacol viață autentică prin puternica individualizare a fiecărui luptător în parte, dar totodată și prin reliefarea puternică a unității în luptă a poporului, a patosului revoluționar ce însuflețea masa. Deacea, una din cele mai importante sarcini regizorale era de a lucra temeinic cu cei ce erau numiți în vechiul limbaj teatral „figuranți", actori care de astă dată nu trebuiau să mai figureze pasiv în scenă, ci să creeze un personagiu colectiv viu, activ, vibrant. În acest scop, ne-am străduit să distribuim în rolurile din ansamblu actori cu experiență chiar pentru personagii care nu aveau de rostit niciun cuvânt; iar acești interpreți au participat apoi la repetiții dela prima lectură a piesei și până la premieră, izbutind astfel să adâncească problemele piesei. S'a lucrat în parte cu mulți din acești interpreți, care au fost ajutați să-și construiască biografia personagiului respectiv, pentru a-l putea reda apoi în toată amploarea și complexitatea personalității lui.

O a doua problemă importantă care stătea în fața colectivului nostru era de a face evidentă fundamentala deosebire dintre cele două lumi încleștate într'o luptă cumplită, între lumea capitalismului, condamnată la o inevitabilă prăbușire, și lumea nouă a socialismului. Am căutat să reliefăm neasemuita forță lăuntrică a revoluționarilor, a comunistului Pelevanov, a lui Nichita Verșinin și să dăm viață, de pe o adevărată poziție critică, personagiului Nezelov, care întruchipează burghezia în plină descompunere. În scenele de masă, în cele ce se petrec pe clopotniță și pe linia ferată — ne-am străduit să reliefăm unitatea de nezdruncinat, comunitatea de voință a revoluționarilor, iar în scenele care aduceau imaginea vechii lumi — de pildă în scena care se petrece în gară — am căutat să subliniem tocmai destrămarea acestei lumi.

Munca de punere în scenă a acestei lucrări clasice a constituit, ca și cea consacrată realizării spectacolului „Ruptura", o etapă importantă în creșterea colectivului nostru, în îmbogățirea experienței sale artistice. Și în realizările noastre ulterioare, această experiență ne-a fost sprijin și îndreptar.

Al. FINȚI,
regizor principal la Teatrul Național „I. L. Caragiale" maestru emerit al artei din R. P. R.

Liubov Iarovaia, o eroină a Revoluției

Cred că fiecare actor păstrează cu grijă, din galeria personagiilor interpretate dealungul anilor, o figură care l-a fost cu deosebire apropiată, un rol în crearea căruia a dăruit cel mai mult din gândurile și simțirea sa. Liubov Iarovaia este pentru mine o astfel de eroină și am convingerea că nu sunt singura din interpretele Liubovei care a considerat munca pentru transpunerea scenică a acestui rol drept o etapă importantă în dezvoltarea ei artistică, în însăși evoluția ei sufletească.

Pe această învățătoare, minunată prin simplitatea și măreția eroismului său, o cunoaștem acționând într'o perioadă de crâncenă încleștare istorică, în anii războiului civil. Montând pe scena Teatrului de Artă piesa lui C. Treniov „Liubov Iarovaia", Vladimir Nemirovici Dancenco arăta că: „Sâmburele piesei și fondul ei viu este Revoluția... Leit-motivul piesei... este triumful Revoluției".

Pe fondul dramatic al acestor evenimente epocale se conturează imaginea acestei admirabile femei ruse, pe care autorul a știut să ne-o arate în întreaga complexitate, în adâncа umanitate a caracterului ei. Drama ei personală se împletește strâns cu drama socială a epocii și este impresionantă lupta pe care această femeie o duce pentru a subordona marii cauze a Revoluției simțămintele personale, devenite nejuste la un moment dat. Într'adevăr, Liubov își iubește cu pasiune soțul, care în primii ani ai căsniciei a făcut-o să înțeleagă semnificația adâncă a luptei proletariatului și să se apropie de această luptă. Dar, cu o forță pe care noi o vedem crescând năvalnică dealungul piesei, Liubov se dăruește cauzei Revoluției; o vreme cele două puternice simțăminte — credința față de cauza clasei muncitoare și dragostea față de soțul ei — se împletesc într'o deplină armonie. Iată însă că tânăra învățătoare descoperă că soțul ei a alunecat pe panta trădării, că a devenit un contrarevoluționar abject și în inima ei începe o sfâșietoare luptă.

Redând pe scenă viața Liubovei, a trebuit să retrăiesc cu profundă intensitate acest conflict, să arăt cum din această luptă pe care ea o duce pentru a-și înăbuși dragostea nutrită unui om devenit un dușman al omului, eroina iese triumfătoare. Deosebit de prețioasă mi-a fost atunci o altă precizare a lui Nemirovici Dancenco, care arăta că: „Ar fi greșit să accentuăm patosul ei revoluționar, fără a acorda cea mai mare atenție și marii ei iubiri zdrobite".

Am muncit mult încercând să redau frumusețea morală a acestei femei, care, atunci când se năruie unul din cei doi mari piloni ai vieții ei sufletești — dragostea pentru bărbatul ei — nu se lasă zdrobită, ci, dimpotrivă, se călește, devine mai puternică. Și mărturisesc că munca asupra acestui rol a fost — cu toată frumusețea ei — deosebit de dificilă. Interpretasem până atunci mai mult roluri de soții blânde și duioase (ca cele din piesele „Vocea Americii" și „Pace pe pământ"), femei care începeau să înțeleagă adevărul, dar care nu știau încă să lupte. Puternica personalitate a Liubei m'a copleșit la început și cu greu am izbutit, de pildă, la primele repetiții, să retrăiesc simțămintele de clocotitoare ură împotriva soțului ei și a forțelor întunericului pe care acesta le reprezintă, simțăminte care o determină până la urmă să-l demaște în fața tovarășilor ei.

Fără îndoială că nu am reușit încă să redau pe deplin bogăția și frumusețea sufletească a Liubovei dar cu fiecare spectacol mă străduiesc să-mi îmbunătățesc mijloacele de expresie artistică. Liubov Iarovaia, această eroină a Revoluției, rămâne pentru mine o neasemuită pildă de vitejie și măreție morală.

Clody BERTOLA,
artistă la Teatrul Municipal.

Liubov Iarovaia (Clody Bertola) și comunistul Coșchin (Ion Manta). Într'o impresionantă scenă din piesa „Liubov Iarovaia", reprezentată de colectivul Teatrului Municipal. În medalion: Clody Bertola în rolul Liubei Iarovaia.

Scenă din piesa „Bătrânețe zbuciumată" de Rahmanov, prezentată de Teatrul Național-Studio. În rolurile savantului Polejaev și al soției sale — actorii Emil Botta și Elvira Godeanu.

Învățăm dela actorii sovietici

Îmi amintesc și astăzi cu drag de munca noastră, a celor care am colaborat — sunt trei ani de atunci — la realizarea spectacolului „Bătrânețe zbuciumată". A fost o muncă disciplinată, a existat o perfectă armonie între noi, și discuțiile pe care le-am purtat în jurul piesei nu le voi uita: doream cu toții să fim cât mai edificați asupra acelui turburător și neuitat Octombrie, asupra acelei furtuni istorice care a schimbat fața lumii.

Fusesem distribuit în rolul lui Polejaev, personagiu care aduce o imagine oarecum romanțată a marelui savant Timiriazev. Am văzut atunci filmul „Deputatul de Baltica", în care marele artist Cercasov însuflețește cu o forță uluitoare figura bătrânului Polejaev. Și trebue să mărturisesc — termenul e poate îndrăzneț — că a existat o ciudată coincidență de viziune asupra acestui personagiu. La fel, sau aproape la fel, mi-l închipuisem și eu pe savantul Polejaev, acel intelectual profund, cinstit, care izbutește să înțeleagă adâncа semnificație și necesitate a Revoluției Socialiste, să se apropie de ea. L-am văzut purtându-și cu paradoxală tinerețe, cu fantezie, cu ingenuitate și candoare, cu vigoare interioară, cei 75 de ani ai săi. Nu, în niciun caz, Polejaev nu este clasicul bătrân solemn, rigid, care își poartă cu gravitate prestigiul de om de știință.

Există, cred, anumite roluri față de care actorul încearcă un sentiment special, de care se simte atras. Un astfel de personagiu a fost Polejaev pentru mine. Pentru a-l putea transpune scenic, cunoașterea vieții mi-a fost lecția și școala cea mare. Și această lecție, această școală am primit-o dela marii actori sovietici.

Emil BOTTA,
actor la Teatrul Național „I. L. Caragiale".

ZECE COPII AȘTEAPTĂ LA FEREASTRĂ

— schiță de Maria ARSENE —

Philipp Montoya, miner șomer din Statele Unite ale Americii, tată a zece copii, s'a sinucis împreună cu soția sa. (Din presa americană).

Montoya s'a hotărît târziu după ora prânzului, să se întoarcă acasă. Cutreierase întreaga dimineață, dela orele cinci și până către douăsprezece, străzile din centru, apoi cartierul industrial dintr'o margine a orașului, oferindu-și — în zadar — brațele pentru muncă.

Nu mâncase de trei zile. Capul îl durea cumplit. Gura îi era amară. Ar fi băut o cană cu apă, dar îi era silă să se oprească, să intre în vreun magazin, să ceară, să roage... Avea senzația ciudată că limba i se umflase și că nu-i mai încăpea în gură.

Totuși, nu se gândea la el. Îl tortura imaginea celor de acasă, care îl așteptau flămânzi. Cât timp nu se întorsese încă în odăița lor mizeră, ei mai puteau nutri speranța că le va aduce o pâine, un kilogram de cartofi, sau poate vreo veste bună.

Ultima încercare Montoya o făcuse la Mister Drapps, procuristul sucursalei unei bănci de cartier. Bancă ciudată. Dar Montoya știa bine care era principalul și unicul comerț al întreprinderii: achiziționarea de sânge. Sânge proaspăt, viu și cald, stors, pe câțiva cenți măsura, din vinele celor săraci, pentru a fi trimis congelat, etichetat și facturat, ca orice altă marfă, marilor sanatorii. Sanatorii de lux, unde „gentlemenii" vin să-și „reîntinerească" vinele sclerozate de îmbuibare și desfrâu. Cu sânge curat. Sânge cinstit de muncitor flămând.

Totuși, Mister Drapps a refuzat oferta lui Montoya. Refuz brutal.

— Mă mir că îndrăznești să-mi oferi o astfel de marfă...

— Sunt numai flămând, Mr. Drapps, dar sănătos.

— Exact. Dar ești prea flămând. Îți lipsesc pe puțin... Ia deschide ochii! Mai mult... Pleoapa de jos!... Da, albă... Îți lipsesc, sunt sigur de asta, peste două milioane și jumătate de globule roșii.

— Sunt numai de ieri nemâncat, minți el.

— Da. Dar ai o foame veche. De ani... Și asta ți-a subțiat sângele. I-a scăzut din calitate...

— Din calitate...

— Și din preț, firește.

— O!...

— Îți propun ceva.

— Vă ascult.

— Du-te la restaurantul din colț, îți dau eu un bilet către patron, mănânci chiar acum, apoi seara și iarăși mâine la prânz. După amiaza vii la mine și...

— Mi se înmulțesc globulele într'o zi?

— Nu te privește. Vii la mine și îți primesc marfa. Cât vrei să vinzi?

— Cât mai mult. Și-un litru.

— Nu. Asta-i prea mult și pentru doi oameni voinici. Trei sute de grame.

— Cinci.

— Bine. Fie. Cinci sute de grame. Dar după aceea s'o ștergi repede acasă căci n'am poftă să mi te lungești pe trotuar în fața biroului nostru. De acord?

— Primesc!

— Așa. Și vei căpăta pentru cele trei sute grame de sânge calitatea treia...

— A treia?...

— Ce faci pe miratul? Te-ai uitat în oglindă să vezi cum arăți? Dacă nu mi-ar fi fost milă de tine, nici nu te-aș fi primit să-mi treci pragul cu o astfel de marfă... Ce naiba! Ne'nșelăm unul pe altul?

— Nu vreau să vă'nșel și nici să păgubesc firma dumneavoastră.

— Bine. Trei sute de grame, a treia, fac tocmai doi dolari și 40 de cenți...

— Îmi puteți da un acont?

— Nu, doar trebue să-ți plătesc cele trei mese.

— Adică...

— Doi dolari și 40 cenți.

— Dar eu nu vreau să mănânc la restaurant. Nu sunt singur. Am copii... Zece... Și-o soție.

Mr. Drapps îl străfulgeră pe deasupra ochelarilor.

— Atunci, ce? Nu-ți convine? Așa-i? Ai vrea poate să-ți dau și bani și mâncare, iar sângele să-l scot dela piciorul scaunului... Mi-ai spus că ești nemâncat de-o zi. Asta înseamnă 4 zile. Ți-am oferit trei mese. Trebue să le plătești? Trebue!

— Dar nu e cinstit.

Mr. Drapps își înălță pentru o clipă spinarea arcuită.

— Domnule... Cum vă spune?

— Montoya.

— Domnule Montoya, mi se pare că sunteți așteptat acasă. Poate că sunteți chiar foarte grăbit...

A plecat clătinându-se.

La orele trei a deschis încet ușa și a intrat în odaie. Privirile nevestei și ale copiilor îl străpungeau cu vârfuri de foc. S'a așezat pe marginea patului și și-a prins fruntea în căușul palmelor. Apoi a început să plângă. Încet, fără hohote, fără suspine. Plâns de bărbat. Lacrimile îi țâșneau din ochi, străbăteau prin pleoapele strânse, îi umpleau pumnii și se prelingeau jos, fierbinți și sărate....

Nevasta și copiii îl vedeau pentru prima oară plângând. Tăceau cu toții, privindu-l înspăimântați. Apoi Montoya s'a potolit. Și-a șters cu mâneca hainei ochii și n'a mai scos un cuvânt.

Copiii, hămesiți de foame, îi respectau tăcerea. Se liniștise până și cel mic, care terminase de mult rontăitul unei jumătăți de morcov.

Într'un târziu, nevasta l-a întrebat:

Ilustrație de A. JIQUIDI

— Nu mai ai nicio speranță, Philipp?

Și pentrucă el nu i-a răspuns, ea a mai încercat odată să-l încurajeze:

— Mi-au promis la spălătoria lui Hurley...

N'a continuat. I-a fost rușine. La ce bun să-l înșele?

*

Umbrele serii începuseră să mâzgălească pereții. Brusc. Așa cum se întâmplă în cartierele sărace ale marilor orașe din Apus. Privirea lui Montoya alunecă spre becul stins, spânzurat de tavan. Curentul fusese de mult întrerupt, pentru neplată. Ca și apa. Apoi privi spre ochiul spart al ferestrei, oblojit cu un ziar. Se mai puteau descifra literele și cifrele imprimate „Confitures... Webb's Chocolade... 14 lbs...". Iar dedesubt, jumătate din chipul rotofei al lui Mister Robert, candidat al partidului republican în alegerile municipale, și câteva crâmpeie din ultimul său discurs: „...Prosperity... Beneficiile big-business-ului cresc... Modul nostru de viață ne asigură... Demnitatea americanului provine din permanența lui bunăstare... O eră de prosperitate pe care o asigură comenzile date industriei de armament..."

— Prosperity...

Philipp abia a murmurat cuvântul. Totuși, se pare că Margaret, fata cea mare, a auzit ceva, îl întreabă:

— Ai spus ceva, tată?

— Nu... Nimic...

Philipp închide ochii și vede, pe ecranul pleoapelor lipite, un mister Robert oarecare, la volanul Packardului de lux... Poartă pălăria de panama cu borul tras până la șeaua nasului încălecată de cocoașa groasă a ochelarilor fumurii... În gură, Mister Robert are o țigară lungă de foi..."

„Prosperity..."

„Beneficiile big-business-ului..."

„Permanenta bunăstare..."

Oh! La dracu cu toți misterii Robertsi...

A deschis ochii.

Îl doare capul și-i este greață.

Acum nu-i mai este nici foame...

Dacă n'ar fi oboseala aceasta cumplită, pe care teama n'o poate alunga, n'ar mai avea nevoie de nimic... De nimic...

*

S'a ridicat din pat, și-a luat nevasta de braț și s'a îndreptat spre ușă. Ea a pălit. Aștepta de mult acest înfricoșător moment. Așa hotărîseră să facă atunci când n'or mai avea încotro. Și ea doar îi promisese, nu odată, să-l însoțească. Să nu-l lase singur...

Montoya mai mult și-a târît decât și-a condus nevasta afară.

— Venim îndată — a zis el copiilor. Așteptați-ne.

Mama a vrut și ea să le spună ceva, dar n'a mai putut scoate nicio șoaptă.

Copiii s'au repezit la fereastră. Zece. Zece copii.

— Dece se clatină mama? — a întrebat cea mai mică din cele trei fete.

— O fi bolnavă — spuse unul din băieți.

Nimeni n'a mai spus nimic.

Aproape de colțul străzii, copiilor li se păru că mama s'a întors spre ei. Ba că le face și semn cu mâna... Dar era prea departe și întunericul se lăsase deabinelea.

Dela cinematograful cel nou din cartier, difuzoarele svârleau cântecul de dragoste al fiicei fabricantului de avioane pentru tânărul „erou și pilot" plecat la război să cucerească lumea...

O mașină elegantă trecu repede pe străduță, unduindu-și greaua caroserie prin hopuri... La volan, o femeie blondă.

Pe trotuarul de peste drum, guvernanta câților lui mister Parker, proprietarul celor două blocuri din strada vecină, trecea ducând droaia de câini la plimbare.

Pe cer, începură să apară, din jocul reflectoarelor, reclamele luminoase, în zeci de culori, ale biscuiților cu migdale și a băuturii Coca-Cola...

*

Zece copii și-au așteptat la fereastră părinții. Pe minerul șomer Montoya și pe soția lui.

Au așteptat în zadar.

Părinții nu s'au mai întors.

Până târziu în noapte, copiii au rămas tăcuți și înspăimântați, cu privirile agățate de colțul ulițli, cu năsucurile turtite în geam.

Pietonii erau din ce în ce mai rari.

Apoi n'a mai trecut nimeni.

Nici oamenii-sandvici care toată ziua purtaseră în spinare reclamele electorale ale partidelor republican și democrat. Și nici măcar mașina cu megafoane, care vizita de cinci ori pe zi mahalaua, mașina din interiorul căreia o voce striga cu insistență: „Pentru „prosperity", votați-l pe Mister Robert..."

Cei zece copii au așteptat degeaba la fereastră. Pe străduța lor n'a mai trecut nimeni...

VIZITE ÎN LO

Trenul taie câmpia întinsă ca tava. Imprăştiind dâre lungi de fum, el aleargă înghiţind kilometri de panglică metalică. Îl salută în fugă cantoane micuţe, singuratice şi tăcute sub ceaţa subţire, vineţie; îl salută pădurile ţării peste care toamna şi-a topit arama'n frunze. Şi trenul s'a oprit pufăind într'o gară zgomotoasă: Craiova...

— Hai să ne luăm din plasa compartimentului aparatul de fotografiat şi să pornim pe străzile acestui oraş. Aici vom începe fotoreportajul nostru pe care-l intitulăm: „Vizite în locuinţe noi".

Preocupări

Drumul dela gară până în centru e lung şi oraşul te întâmpină cu străzi largi, pomi mulţi. Printre casele bătrâne, vechi, cu un singur cat, răsar acoperişurile proaspete ale unor case albe, cu ferestre înalte. Sunt zecile de locuinţe muncitoreşti construite în anii aceştia.

În oraşul unde case severe ascundeau în dosul porţilor de fier desfrâul şi risipa boierilor craioveni ni se arată acum deschis, zâmbitor, chipul unei vieţi noi. Viaţa celor ce muncesc.

Multe uşi, ferestre în dosul cărora viaţa curge neîncetat... Pe o străduţă cu pomi bătrâni ce-ţi aminteşc de copilărie, o casă mare, cu o siluetă tăiată modern îţi atrage privirea. E nouă. Lângă intrare e fixată discret, o plăcuţă mică, cu ramă albastră. Numele locatarului? O fi vreun doctor sau vreun arhitect? Să ne oprim. Pe fondul alb al plăcuţei citim: Ivan Florea, stahanovist la „Electroputere".

Ivan Florea s'a mutat în acest bloc al Întreprinderii „Electroputere" de un an şi jumătate.

— Când m'am văzut aici — povesteşte el — m'am speriat şi eu şi nevastă-mea. „Ce băgăm în odăile astea spaţioase, bărbate?" — m'a întrebat ea. Aveam puţine lucruri. Nu suntem de mulţi ani căsătoriţi. Şi copiii au venit repede. Ne-am gândit întâi la ei şi-apoi la mobilă... Dar, în viaţa noastră nu sunt greutăţi ce nu pot fi trecute. Casa nouă a început să se umple cu fiecare lună ce trecea. La salariul ăsta o oglindă masivă ne-a completat dormitorul. Dintr'un alt salariu ne-am cumpărat un aragaz şi o masă de bucătărie. Cu o primă ne-am luat un aparat de radio. Şi acum începem să ne gândim la completarea mobilei din camera copiilor...

Strungarul stahanovist Ivan Florea îşi pierde deodată zâmbetul într'o tristeţe mută:

—Zău tovarăşe, şi dacă te gândeşti că eu când eram acasă, mic, locuiam cu încă nouă fraţi într'o singură tindă. Nouă copii. Nu se gândea nimeni atunci la... „completarea mobilei noastre". Şi uite cum e azi!

O după amiază obişnuită

Oraşul Stalin. Dela gară un autobuz ne lasă în faţa blocurilor „Uzinei de Tractoare", aliniate ca la paradă printre aleile cu flori. La o uşă un copilaş ca de vreo doi ani se tot întinde să ajungă la clanţă. Nu poate şi bate cu pumnişorul, strigând cu lacrimi în glas: „Mamaie!" O bătrânică deschide uşa şi-l ia în braţe: „vai, neastâmpăratule, nu ţi-a ajuns casa, acum nici curtea nu-ţi mai ajunge să te joci?"

În casă, Dedişor Vătafu este urcat în pătuţul lui alb şi bunica, reluându-şi lucrul, începe să-i povestească cum iepuraşul neastâmpărat a rămas odată păcălit rău de tot de o vulpe. Într'o cameră alăturată, mama, Gabriela Vătafu, care a venit mai adineauri dela lucru, se apleacă deasupra caietului în care Dumitrel, băieţelul mai mare, a desenat o corabie...

Cu patru luni în urmă, un camion al „Uzinei de Tractoare" s'a oprit pe una din străzile Oraşului Stalin, în faţa căsuţei în care locuia familia desenatorului tehnic Victor Vătafu.

— M'a trimis — a raportat şoferul — dela organizaţia de partid a uzinelor, să vă transport imediat în noua dumneavoastră locuinţă, terminată acum. A zâmbit văzând că lucrurile strânse îl aşteptau şi „mamaia" a început cu grabă tinerească să care bocceluţe şi borcane.

— E şi baie? — se interesa ea. Bucătăria e luminoasă? Copiii au curte de joc?

— De toate, a conchis şoferul. Şi sunt aşa fericiţi toţi acum, instalaţi în casă nouă, în apartamentul frumos, cu două camere luminoase şi largi, o baie în marmoră albă, bucătărie... Bătrâna şi-a rânduit vasele într'un dulap mare, şi-a instalat soba de gătit, iar la fereastră, şi-a pus maşina de cusut. Aici e mai cald şi după amiază coase mereu câte ceva pentru nepoţei.

— Mereu am visat, spune ea, să am o bucătărie spaţioasă, plină de lumină, nepoţeii să aibă curte mare, unde să se joace. Iată că acum avem toate acestea şi copiii mei vin cu atâta plăcere seara dela lucru în căminul lor nou!

O dovadă a răsplătirii muncii

Trenul pufăind obosit a ajuns în Hunedoara, acolo unde Furnalul Păcii îşi ridică fumul înalt spre albastrul cerului, acolo unde oţelul clocoteşte plin de neastâmpăr.

Pe o coastă de deal stau înfipte semeţ sute de blocuri albe şi roşii: oraşul nou muncitoresc care se întinde pe zeci de hectare, ca o pădure. Vom face aici o vizită în casa unui oţelar. Să păşim pragul apartamentului lui Petru Forţu.

Mai întâi mergi pe un hol lung. La stânga e dormitorul cu mobilă solidă de stejar. Tablouri de familie, un aparat de radio pe una din măsuţele de lângă pat... De pe colţul şifonierului îşi apleacă pletele de frunze mărunte, o floare. Alături, camera fetei oţelarului. Aici mirosse a mobilă proaspătă: mobila e cumpărată acum trei luni. Pe pat o cuvertură roşie, pufoasă, ţesută cu flori albe. Uşa dinspre balcon e deschisă. Acolo, pe un scaun, Tincuţa Forţu, o fată subţirică de vreo 15 ani, citeşte o carte... Pe partea dreaptă a holului se înşiră baia, cămara, debaraua. În fund, o uşă cu perdeluţă albă. O dăm laoparte şi obiectivul nostru surprinde pe Petru Forţu, întors acum dela lucru ridicând uşurel capacul unei crătiţi...

— Sarmale? Şi ochii lui se întorc cu bucurie spre soţia sa. I-a făcut iar mâncarea lui preferată.

Cu şapte ani în urmă, Forţu a venit în Hunedoara cu o singură boccelută. Scăpase proaspăt din argăţie, dela un moşier. Nu i-au trebuit mai mult de şase luni pentru a învăţa meseria de oţelar. Peste un an era cunoscut ca un muncitor de frunte. De atunci Petru Forţu a

O după amiază obişnuită în locuinţa desenatorului tehnic Victor Vătafu... Bunica povesteşte lui Dedişor basmul despre iepuraşul neastâmpărat; mama admiră desenul lui Dumitrel.

Astăzi soţia oţelarului Petru Forţu a gătit mâncarea preferată a soţului ei...

E atât de plăcut după baie! Pe Lucica o aşteaptă acum pătuţul cald din dormitor.

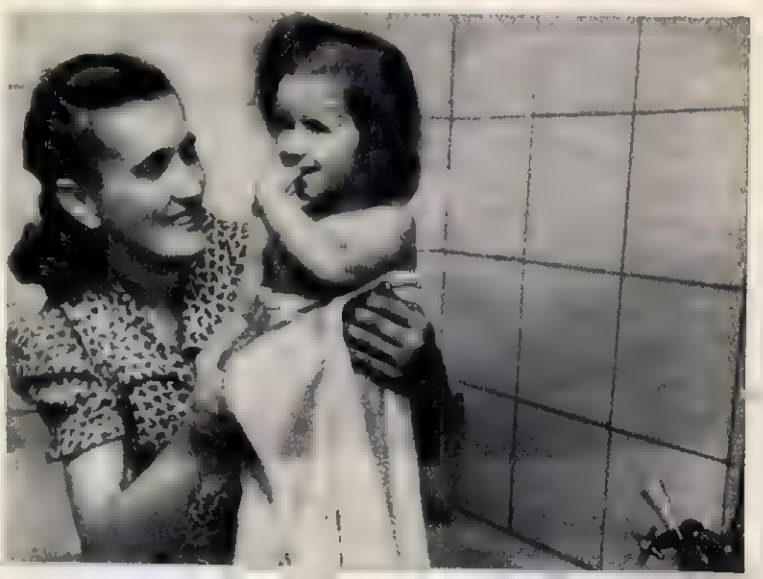

Micului Gheorghe i se probează o hăinuţe nouă cumpărată dela cooperativa din comuna Fiul colectivistului Isidor Ghenea e fericit, iar părinţii îşi privesc odrasla cu dragoste

CUINTE NOI

„Tata s'a întors acasă!" El nu uită niciodată să aducă felurite dulciuri copiilor...

Dela fereastra apartamentului familiei Olaru se văd construcţiile altor blocuri muncitoreşti.

câştigat de cinci ori întrecerea pe profesiuni pe ţară şi a fost primul stahanovist confirmat în Hunedoara.

— Am muncit, am dat şi dau oţel ţării, ne spune el, şi străduinţile mele sunt răsplătite de Partidul nostru. Mi-a creat cele mai bune condiţii de viaţă. O viaţă pe care n'aş fi bănuit-o în cei zece de ani de argăţie la moşier

Popas în Salatiu

In drumul nostru, să ne oprim şi în casa unui ţăran colectivist. Trenul ne lasă într'o haltă mică din nordul ţării. Trecem apa Someşului şi satul Salatiu ne întâmpină cu o linişte de amiaz de duminică. Căsuţe albe cu pridvoare umbrite de zorele sau ederă... Sunt multe case noi, făcute de colectiviştii dela gospodăria agricolă colectivă „Bobâlna" din veniturile lor.

In casa colectivistului Isidor Ghenea se fac pregătiri pentru plimbare. In cameră razele soarelui se cern prin perdelele de dantelă albă, şi se aştern pe scoarţele cu cusături multicolore. Mama şi-a pus fustă creaţă şi un şort de mătase negru cu volănaşe, ca de sărbătoare. Tata, cămaşă albă cu mâneci încreţite, şi manşetă lată. Gheorghiţă este îmbrăcat într'o haină nouă...

Familia Ghenea a intrat în gospodăria colectivă acum patru ani. In anii aceştia casa lor s'a umplut. Din avansurile primite acum doi ani şi-au cumpărat mobilă din oraş, dela Cluj.

— Suntem căsătoriţi de douăzeci de ani. Aveam puţine lucruri şi acelea ersu hodorogite, ne spune Ana Isidor. Acum, ne cumpărăm în fiecare an lucruri noi. Din avansul din anul ăsta ne-am cumpărat masă, scaune, fier electric de călcat...

Apartamentul lor

Bucureşti, şoseaua Giurgiului... Intâlnim din ce în ce mai des bucăţi verzi de teren care vin să spargă lanţul de clădiri şi să se sprijine în marginile şoselei pe care mergem. Apoi, deodată, la o cotitură a tramvaiului, o surpriză: în locul căsuţelor mici, răsare dintr'odată un şir întreg de blocuri înalte.

Miroase a var, tencuială, lemn proaspăt.

Din spatele blocurilor se scurg continuu autocamioane şi căruţe încărcate cu pietriş şi ciment. Se lucrează intens şi, după cât se vede, patru blocuri la fel de mari ca şi cele din faţă vor fi curând gata.

— Pentru muncitorii uzinei „Progresul" planul nostru prevede construirea a 25 de blocuri cu câte trei etaje, ne spune inginerul şef al şantierului. Şirul de locuinţe se va întinde pe un teren foarte mare, de o parte şi de alta a şoselei. In faţă, vor fi ridicate clădirile destinate magazinelor, iar în spatele acestora şcolile pentru ucenicii uzinei.

Pornim împreună cu inginerul să vizităm blocurile terminate. Iată-ne în apartamentul muncitorului Constantin Olaru.

Aranjate cu mult gust şi scăldate de lumina veselă ce năvăleşte pe geamurile mari, locuinţa aceasta te cucereşte de îndată. Nu lipsesc nici radio-ul şi aragazul, nici draperiile dela geamuri. Cu toate acestea locatara simte nevoia să se scuze:

— Aranjamentul nostru nu e prea strălucit. Suntem destul de bătrâni, ceeace înseamnă că tinereţea ni s'a scurs în alte timpuri. Femeia surâde: pe atunci nu ne puteam gândi să cumpărăm mobilă. In anii ăştia din urmă ne-am tot cumpărat câte-un lucruşor dar după cum v'am spus ne mai trebue destule. Curând va fi tare frumos la noi: împrumutul ce-l vom primi prin Casa de ajutor reciproc ne va da posibilitatea să cumpărăm un dormitor complect. Cu plata în rate.

Apartamentul familiei Olaru, compus din două camere cu parchet, hol, bucătărie, cămară şi o minunată baie de faianţă, oferă fără îndoială celor trei membri ai familiei — căci soţii Olaru au un băiat — un confort complect. „Apartamentele din blocurile aflate încă în construcţie, ne spune inginerul şef, vor beneficia de experienţa căpătată de noi în ridicarea primelor blocuri şi vor avea îmbunătăţiri simţitoare."

Deschidem geamul şi privim: o clădire cu trupul de cărămidă roşie, îngrădită de schele, în jurul căreia roieşte un furnicar de oameni.

— Stau de atâtea ori la geamul acesta, spune rar şi visător Minodora Olaru, şi mă gândesc ce frumos are să fie când toate blocurile vor fi terminate. Câtă veselie va fi atunci aici.

Un cămin fericit

Intre stradă şi şirul de clădiri mari, cu câteva etaje în faţa carora ne-am oprit, se întinde o curticică, tăiată în toate părţile de cărări cu flori. Blocurile Energo Trustului pe care le vizităm în această duminică au fost terminate încă de acum doi ani.

Din partea dreaptă a curţii, acolo unde se găsesc leagănul, scrânciobul şi mici terenuri de sport se apropie un băiat de vreo patru anişori, care ţine de mână o fetiţă mai mică decât el. Să-i urmăm... Au intrat într'un apartament dela parter. Îi întâmpină o femeie tânără: „Aţi stat cam mult afară pe frigul acesta", îi mustră ea. Mama are dreptate. Afară-i frig. Aci în apartament e însă cald şi bine. Vine atât de multă căldură dinspre calorifer, că tata, aşezat într'un fotoliu, îşi citeşte gazeta stând numai în cămaşă. Citeşte şi zâmbeşte între timp la Alexandru, care acum împinge pe parchet un camion în miniatură. Dincolo în baia căptuşită în faianţă, mama a început s'o spele pe Lucica. Pe apă pluteşte o raţă galbenă de cauciuc, pe care fetiţa o scapă mereu din mână...

O muzică vioaie se revarsă din aparatul de radio. Vioaie sunt chiar şi razele soarelui de toamnă târzie ce se revarsă prin geamurile mari ale celor două încăperi spaţioase. Când muzica încetează pentru un moment, atunci se aude venind din bucătărie ţiuitul lent, continuu, al crăiţilor aşezate pe plita aragazului.

Aranjamentul din apartamentul soţilor Ştefan şi Filofteia Şuşnea, căci despre ei e vorba, arată fără îndoială că e vorba despre o căsnicie tânără. Mai lipsesc o mulţime de lucruri, pe care şi le vor cumpăra pe rând, dar apartamentul şi confortul lor sunt bunuri câştigate pentru totdeauna

Ioana POPESCU

Colectivul sportiv al uzinei

Ansamblul colectivului de gimnastică „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" execută o piramidă, în cadrul unei manifestații sportive.

„Aș dori să citesc în revista „Flacăra" un material despre activitatea sportivă într'o întreprindere. Un asemenea articol sau reportaj ar constitui pentru mine un prețios schimb de experiență" — ne scrie tovarășul Ion Corjos, strungar stahanovist, responsabil cu sportul în Comitetul U.T.M. al Uzinelor „Matyas Rakoși" din București.

Pentru cei care muncesc la uzina „Ianoș Herbak" din Cluj, cea mai mare mândrie o constituie aprecierea de care se bucură încălțămintea fabricată de ei. Dar ei nu se mândresc numai cu aceasta. Ei sunt mândri și pentru uzina lor cea mare, pentru căminul ei de zi, creșa, clubul și tot ce este realizare pe plan social la „Ianoș Herbak". Printre altele, ei se mândresc și cu faptul că drapelul purpuriu cu dungă albă al asociației sportive „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" este prezent la loc de cinste în întrecerile sportive pe numeroase stadioane, terenuri și săli de gimnastică din țară.

În marginea Clujului, acolo unde apele străvezii ale Someșului cotesc sub sălciile înflorite a doua oară în acest an, clădiri mari de piatră par a străjui orașul. Siluetele lor, profilate pe cerul cenușiu tomnatic, se lungesc odată cu lăsarea serii, când ferestrele pătrate prind sclipiri galbene, lucru care arată că dincolo de zidurile înalte, în uzină, zumzetul vioi al mașinilor n'a încetat.

N'a încetat lucrul nici în clădirea direcției. Aplecat asupra biroului, Szekelyi Adalbert, directorul uzinei, verifică rezultatele de peste zi. Pe roverul hainei lui strălucește, luminată de lampa de birou, o insignă mică, argintie: insigna G.M.A.

Vizitând secțiile uzinei, această insignă îți reapare la tot pasul: o descoperi pe halatele negre ale muncitoarelor, pe reverele uniformelor de pompieri, pe cămășile funcționarilor, pe tricourile multicolore ale muncitorilor.

— Fiecare al cincilea muncitor este purtător al insignei G.M.A., ne lămurește tovarășul Zovanyi Ioan, președintele consiliului de conducere al colectivului sportiv „Flamura Roșie-Ianoș Herbak".

Și nu e greu de realizat acest lucru, atunci când iubitorii de sport — dela directorul întreprinderii până la portar, dela secretarul organizației de partid, Gottlieb Ana, la fruntașul în producție Csete Ștefan — cu toții mobilizează muncitorii pentru cucerirea acestei insigne.

*

Urmărind cu atenție realizările cifrice ale colectivului sportiv „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" îți dai seama de caracterul de masă pe care l-a căpătat cultura fizică și sportul în această întreprindere. Asociația sportivă numără 1.720 de membri înscriși în cele 23 de secții ale ei. Numai la excursiile organizate în ultimele luni de colectivul sportiv au participat nu mai puțin de 1.261 muncitori.

Grăitoare sunt datele și în ceeace privește competițiile între secții. Pentru a găsi participanților adversari în oraș ar fi trebuit să fie mobilizați peste 130 de șahiști. Nu întâmplător în fabrica „Ianoș Horbak" sunt 36 de șahiști de categoria treia, unul de categoria a doua și unul de categoria întâia.

Totalizând numărul sportivilor din aceasta uzină ce au fost clasificați, vom vedea că la „Ianoș Herbak" sunt 33 sportivi de categoria întâia, 44 sportivi de categoria a doua, 74 sportivi de categoria a treia și doi maeștri ai sportului: Maria Domocoș, care a reprezentat nu odată culorile patriei noastre la întâlnirile atletice internaționale și a participat cu succes la competițiile celui de al patrulea Festival Mondial al Tineretului și Studenților, și fruntașul în producție dela secția „piei fine", boxerul Ripka Gustav, campionul R.P.R. la categoria „cocoș".

*

În vara aceasta, trecătorii care se plimbau pe lângă bazele sportive ale fabricii „Ianoș Herbak" se opreau bucuroși în apropierea terenurilor de tenis. „Se mai construesc două", constatau ei. Pe urmă, cu cât înaintau lucrările, rămâneau tot mai nedumeriți... Oare să nu cunoască muncitorii dimensiunile unui teren de tenis? Cele două terenuri noi, presărate cu zgură roșiatică, se apropiau tot mai mult de faza finală. Erau aidoma terenurilor normale, numai că dimensiunile lor erau ceva mai mici. Pe urmă au apărut afișe pe străzi, vestind pionierilor și școlarilor începerea antrenamentelor pe terenuri reduse.

Astăzi tenisul pătrunde tot mai adânc în mase și acest lucru se vede și la „Ianoș Herbak", unde sportul cu racheta devine cu adevărat un bun al poporului — și nu ceeace era în trecut, un apanagiu al celor „aleși" recrutați din rândurile fostelor clase exploatatoare.

*

Realizări de seamă ale colectivului sunt și rezultatele de performanță obținute de numeroși sportivi. Luptătorul Marton Gheorghe s'a clasat al șaselea la concursurile prietenești din cadrul Festivalului, întrecând mulți luptători cu renume mondial. Echipa întâia (prima dintre cele patru echipe de fotbal ale întreprinderii), participă la turneul de calificare pentru intrarea în divizia națională B. Din cele douăzeci și două de matchuri susținute până acum în cadrul campionatului regional, echipa „Flamura Roșie-Ianoș Herbak" a câștigat douăzeci, egalând și pierzând numai câte o singură partidă. Ea a totalizat astfel 41 de puncte din patruzeci și patru posibile, după ce a marcat 68 de goluri și a primit numai 12.

Această asociație sportivă muncitorească a avut succese în cele mai diferite ramuri sportive. A. Ludovic, de pildă, este campion al R.P.R. la patinaj. Unul din luptătorii fruntași ai asociației și totodată antrenor al echipei, este maistrul Gali Ștefan dela secția tehnică, care de curând a cucerit, datorită economiilor realizate în producție prin aplicarea metodelor avansate, înalta distincție de stahanovist. Iată o vie ilustrare a lozinci partidului: „Primii în sport, primii în producție!" Tot stahanovist e și sportivul Kacso Carol, iar sportivii Wild Francisc și Csete Ștefan sunt fruntași în producție.

Iubiți și apreciați sunt sportivii dela colectivul „Flamura Roșie-Ianoș Herbak." La competițiile la care participă echipele fabricii, sute de suporteri urmăresc fază cu fază întrecerile, aclamând numele jucătorilor de fotbal, baschet sau polo pe apă. La secția acro-modele au fost crescute cadre tehnice de piloți și parașutiști, sportivi cunoscuți și iubiți în toată țara.

Recenta conferință a colectivului sportiv al uzinei „Ianoș Herbak", în cadrul careia s'au întrunit peste 170 de delegați din toate secțiile fabricii, a trasat sarcini noi sportivilor și noii conduceri. Îndeplinirea lor va face ca drapelul purpuriu al asociației să se înalțe cât mai sus în întrecerile sportive.

Emil STOLERU

Iolanda Toloș din echipa de gimnastică a colectivului, în timpul exercițiilor, exersând la paralele.

ȘAH — ȘAH — ȘAH — ȘAH

PROBLEMĂ

de L. I. KUBBEL

Publicată în revista „Șahmati v SSSR" —

Albul joacă și face mat în 5 mutări

Atragem atenția cititorilor noștri că această problemă, cu tot numărul mare de mutări al soluției, nu este mai grea decât o problemă obișnuită în două mutări. Pentru a o rezolva cu ușurință, încercați să găsiți ideia de mat: cum ar putea oare da albul un șah decisiv cu nebunul pe diagonala h2—b8? Încercări ca 1.Na5, b4, c3, nu reușesc, deoarece negrul opune nebunul la b6, c5 sau d4 și albul nu-l poate lua căci negrul e „pat". Și totuși, apărarea aceasta poate fi înfrântă printr'o subtilitate. Căutați-o!

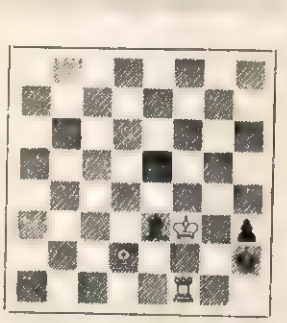

(Controlul poziției: Alb. Rf3, Tf1, Nd2; Negru. Rh2, Ne3, Ph3)

TEMA MARELUI OCTOMBRIE IN FILATELIA SOVIETICĂ

Prima serie de timbre închinată Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a fost emisă în anul 1921. Această emisiune se compune din patru timbre litografiate, având valorile de 100, 200, 250 și 1000 ruble. Timbrul de 200 ruble, care nu a circulat în serviciul poștal, prezintă pentru colecționari valoarea unei mari rarități. Cele patru timbre au un desen unic: răsăritul soarelui, o stea cu cinci colțuri și inscripția RSFSR; în partea de sus a timbrelor se vede inscripția „1917—1921".

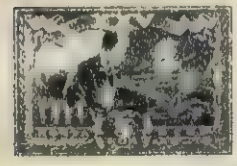

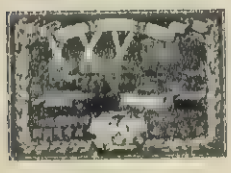

Cu prilejul celei de a 5-a aniversări a Revoluției s'au emis cinci timbre, imprimate la mașini tipografice plane, având valorile de: 5, 10, 25, 27 și 45 ruble.

Aceste timbre au un desen comun reprezentând un muncitor care gravează pe o placă inscripția: „RSFSR 1917—1922". Tot cu acest prilej s'a imprimat, pentru prima emisiune sovietică a poștei aeriene, timbrul de 45 ruble, cu același desen, căruia i s'a schimbat numai culoarea, aplicându-i-se, prin litografiere în culoare roșie, profilul unui avion. Aceste timbre, aplicate pe plic și obliterate, reprezintă unele din cele mai valoroase rarități mondiale.

În anul 1927, cu prilejul celei de a 10-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a fost lansată o emisiune de timbre imprimate în culori, pe hârtie velur, în valoare de 3,5,7,8,14,18 și 28 copeici. Pe timbrul de culoare carmin de 3 copeici sunt prezentate în profil chipurile unui ostaș, al unui muncitor și al unui țăran. Timbrul de 5 copeici este de culoare brună; desenul cuprinde și o stea în cinci colțuri, pe care este redată imaginea alegorică a victoriei Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Timbrul în valoare de 7 copeici este de culoare verde închis; el prezintă Institutul Smolnâi în zilele lui Octombrie. Pe un alt timbru din această serie, având valoarea de 8 copeici și culoarea brună închis, se văd un ostaș sovietic și un marinar sovietic. Timbrul de 14 copeici reprezintă în miniatură harta Europei și Asiei, pe care teritoriul Uniunii Sovietice — a șasea parte a globului — este însemnat în culoare roșie. Pe timbrele având valoarea de 18 și 28 copeici sunt prezentate în mod simbolic popoarele Uniunii Sovietice formând o familie unită și puternică.

În anul 1932, cea de a 15-a aniversare a Revoluției și totodată primul an al celui de al doilea plan cincinal, s'a emis o serie de timbre cu valorile de 3,5, 10,15,20 și 35 copeici, imprimate printr'o metodă specială — fototipia. Desenele redau evenimentele istorice din anul 1917 și aspecte din lupta pentru dezvoltarea industriei și agriculturii sovietice. Timbrul de 3 copeici îl reprezintă pe marele Lenin ținându-și discursul pe un automobil blindat, în momentul sosirii sale la Leningrad, în 1917. Culoarea acestui timbru este violetă. Timbrul de 5 copeici, de culoare brună, are un desen ce reprezintă un grup de muncitori din Gărzile Roșii atacând Palatul de Iarnă dinspre Arcul Amiralității.

În anul 1942, cu prilejul celei de a 25-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, s'a emis o serie de timbre formată din opt valori: 5,10,15,20,30, 60 copeici, 1 și 2 ruble. Primele două valori sunt închinate aportului muncitorilor și colhoznicilor la măreața cauză a victoriei, în Marele Război pentru Apărarea Patriei. Valorile de 15 și 20 copeici ilustrează episoade din anul Revoluției, 1917; pe timbrul de 30 copeici apar portretele lui Lenin și Stalin, la mijloc, între portrete, turnul Cremlinului; valoarea de 60 copeici ne înfățișează șiruri impunătoare de tancuri sovietice trecând prin Moscova în drumul lor spre front. Timbrul de 1 rublă reprezintă un drapel roșu pe fondul căruia se vede un portret: marele Lenin rostind un discurs; timbrul are și o inscripție ce conține cuvintele lui Lenin: „Pentru a birui este nevoie de cea mai puternică luptă, de o disciplină militară de fier". Ultima valoare a acestei emisiuni, cea de 2 ruble, înfățișează ordinul „Războiul pentru Apărarea Patriei".

Cu prilejul celei de a 30-a aniversări a Revoluției s'a emis o serie de șase valori: 30,50,60, 60 copeici, 1 și 2 ruble. Desenele acestor timbre au fost executate de pictorul Andreev. Timbrele, dantelate și nedantelate, sunt imprimate în două culori. Cele de 30 și 60 copeici au desene ce redau asaltul Palatului de Iarnă; pe timbrele de 50 copeici și de 1 rublă sunt reprezentate furnale înalte, coșuri de fabrică, sonde petrolifere și un lung tren de marfă cu produse fabricate. În partea superioară a timbrelor putem citi inscripția: „U. R. S. S. — mare putere industrială". Cea de a două valoare de 60 copeici și cea de 2 ruble au un desen comun: o combină care strânge bogatele recolte și autocamioane ce transportă grânele recoltate. În zare se văd construcții ale colhozurilor, mori de vânt și elevatoare. Inscripția timbrelor este: „Uniunea Sovietică — țara unei agriculturi avansate". Ornamentul tuturor valorilor este executat în culoare roșie, purtând gravată inscripția „1917—1947" — 30 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie".

În anul 1948, în Uniunea Sovietică s'a emis o serie de două valori închinată aniversării Revoluției din Octombrie. Seria, având un desen unic, reprezintă în zare Cremlinul și inscripția „1917 — 1948". Aceste două timbre au valori de 40 copeici și de 1 rublă. Ele sunt tipărite în carmin și albastru-verzui.

La cea de a 32-a aniversare a Revoluției s'a emis deasemenea o serie de două valori: de 40 copeici, tipărită în culoare roșie-portocalie și de 1 rublă, tipărită în culoare albastră-verzuie. Desenul, unic, reprezintă o coloană de muncitori cu pancarte și lozinci, defilând. Sub turnul Cremlinului vedem inscripția: „1917—1949".

Anul trecut a fost emis deasemenea un timbru de 1 rublă, tipărit în culoare carmin, cu un desen ce reprezintă turnul Spaschi.

Timbrele sovietice, emise cu ocazia aniversărilor Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, sunt lucrări filatelice deosebit de prețioase. Ele vor purta dealungul vremurilor imagini din măreața pagină a zorilor vieții noi, pe care o constitue Revoluția din Octombrie și cuceririle ei.

MINERII DIN BAIA MARE ȘI-AU CONSTRUIT UN STADION

Acolo departe, în așezarea de mineri din ținuturile Someșului, la Baia-Mare, mâini vrednice de muncitori care scot din adâncul pământului prețioase minereuri au amenajat în scurtă vreme un frumos teren de întreceri sportive: Stadionul Minerului.

Situat în mijlocul pitorescului parc al orașului, pe locul numit „Câmpul Tineretului", stadionul a fost ridicat doar de câteva luni.

...Ziua Minerului. În orașul în sărbătoare se inaugurează noul stadion. Tribunele sunt pline până la refuz. Aproape 12.000 de oameni din orașul Baia-Mare și împrejurimi așteaptă cu nerăbdare primele întreceri sportive pe terenul la a cărei construire au contribuit prin muncă voluntară mulți dintre ei.

După festivitatea de deschidere încep a se întrece două selecționate de fotbal. Una este bine cunoscută și îndrăgită de muncitorii localnici. E doar echipa lor: Metalul — Baia-Mare. Cealaltă e una dintre echipele oaspe, care a venit tocmai din Austria să participe la întrecerile sportive internaționale prietenești din cadrul Festivalului: „Sturm Sankt Pölten".

Miile de spectatori privesc cu mândrie stadionul, rod al muncii și străduinței constructorilor proveniți din rândurile muncitorilor, tehnicienilor, funcționarilor și tineretului din oraș. Pentru a exemplifica entuziasmul cu care au participat la construcția stadionului deopotrivă tineri și vârstnici mineri, școlari, sportivi și sportive, este deajuns să amintim de cele 250.000 de ore de muncă voluntară, prestate de harnicii locuitori ai orașului. Au fost zile când se aflau pe șantierul stadionului din Baia-Mare câte patru și chiar cinci sute de constructori, un furnicar de oameni ce priveau cu ochi plini de satisfacție contururile stadionului, care creșteau zi de zi.

Verdele gazonului vine să împlinească pitorescul acestei baze sportive, iar în jurul terenului de sport sunt sădiți zeci de arbori. Parcul ce se întinde până departe este astfel împrospătat și întinerit.

Oamenii muncii din Baia-Mare sunt mândri de stadionul lor nou. Au și de ce, pentrucă știu că realizarea acestei noi baze va da avânt mișcării sportive din orașul lor drag. că fiecare muncitor, fiecare fiu de miner va putea participa la numeroasele competiții ce vor fi organizate aci, că pe culmile măestriei sportive vor urca mereu mai mulți tineri din aceste locuri.

V. SĂSĂRANU
corespondent

LOCUINȚA DIN STRADA NECUNOSCUTĂ

In sfârșit, iată și autobuzul mult așteptat! Portiera se deschise și lumea începu să coboare. Panaiti Mihai urmărea cu privirea pe fiecare călător. A! Iată-i și pe copii. „N'o să le spun încă în ce stradă este noua noastră locuință", se hotărî el.

Mare fu mirarea copiilor când, după ce-și îmbrățișară tatăl, acesta le spuse că s'au mutat pe strada Punții. Unde-i această stradă?

Străbătură o bucată bună de drum și ajunseră într'o stradă necunoscută. 11 case noi-nouțe se înălțau deoparte și de alta. Câteva nici nu erau terminate.

„Uite, aici locuim acum", le spuse Panaiti, arătându-le o casă mare de curând văruită.

Copiii priveau mirați strada nouă, care la plecarea lor din Turda nici nu exista. Se uitau și la casa în fața căreia se opriseră. Ușa se deschise și apăru o femee care... care era într'adevăr mama lor. Ce bucurie! Într'o clipă înlănțuiră gâtul tatălui și-al mamei, copleșindu-i cu explozia entuziastă a bucuriei nestăvilite...

Episodul acesta nu uită să ți-l amintească Panaiti atunci când îl întrebi de casa lui cea nouă. Șef de tură la un excavator al fabricii de ciment „Victoria socialistă" din Turda, Panaiti Mihai și alți zece tovarăși ai săi au primit dela Stat un împrumut de 15.000 lei pentru a-și construi locuință.

Clădirea caselor își are povestea ei. La fel ca în uzină, Panaiti și-a provocat viitorul vecin pe Lazăr Alexandru, la întrecere. Așa s'a făcut că ei terminară în scurt timp zidirea imobilelor și se mutară aproape în aceeași zi...

După câteva luni a apărut în Turda o străduță nouă, neînscrisă pe hârtia niciunui cartograf urbanist, în care 24 de familii ale muncitorilor dela fabrica de ciment „Victoria socialistă" și-au construit cămine luminoase și moderne.

I. ISTRATE
Turda

ÎNTRE CUMPĂRĂTORI ȘI VÂNZĂTORI DIN MAGAZINE

Texte de I. AVIAN — Desene de RIK

Culoarea de pe unele tricouri se la foarte ușor, pătând cămășile.

Cumpărătoarea (privind puloverul): — Nu-mi place... Se ia...

Vânzătorul (cu convingere): — Nu se ia tovarășe. De șase luni stau puloverele aici în raft și nimeni nu le ia...

Cum se împerechează pantofii în unele fabrici.

Cumpărătorul: — Tovarășe, ieri am luat o pereche de pantofi, și când am ajuns acasă am băgat de seamă că unul e 39 și celălalt 40...

Vânzătorul: — În cazul acesta trebue să plătiți diferența pentru un număr.

Adesea, conținutul borcanelor cu dulceață sau compot nu corespunde cu ce stă scris pe etichetă.

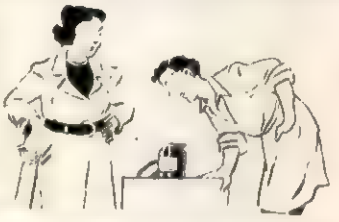

— V'am cerut un borcan cu dulceață de prune, mi-ați dat unul pe care scrie „caise" și înăuntru orau gutui!

— Gutui? Iar a încurcat fabrica etichetele! Înăuntru trebuia să găsiți piersici!

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

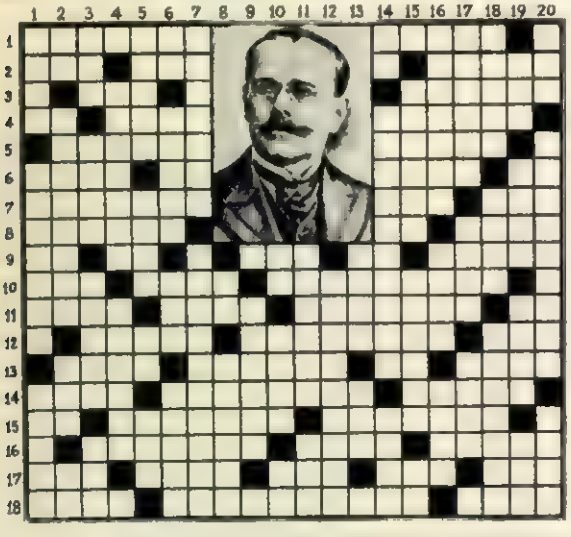

ORIZONTAL:

1. Schiță de Ion Luca Caragiale — A lui Caragiale, e o mândrie a patrimoniului nostru cultural. 2. Cursuri — Ciocârlie — Nume masculin rusesc. 3. Dregător — „Două loturi", într'un cuvânt! 4. Leoarcă — Râu în Franța — Oraș în Siria. 5. Așa sunt tulenii de porumb — Așa zisa „lume bună" pe care o satiriza Caragiale în scrierile sale (pl.) 6. Orificii — Inițialele unui scriitor român. — Întinsă — Poftim! 7. Personagiu din comedia: „O scrisoare pierdută" — Nume feminin — Bătrân. 8. Locul unde se petrece acțiunea nuvelei: „O făclie de paște" — Calciu — Personagiu feminin din comedia „O noapte furtunoasă". 9. Înainte de masă, mai pe scurt — Diftong — Unde se vindea tutun — Posesiv — Schelet! 10. Fecior (pop.) — Nevasta lui Leiba Zibal — „Amicul" din „O scrisoare pierdută" 11. Onomatopee — Șir de slăbiciuni omenești exprimate plastic de Caragiale, într'una din schițele sale — Titlul unei poezii de Caragiale — Jumătate de rimă. 12. „Arendașul...", schiță de Caragiale — Subtitlul la o „Poveste", de Caragiale — Nicolae. 13. „La...", schiță de Caragiale — Plini de humor — Pronume — Adverb. 14. A pățit-o pe nedrept în nuvela „Două loturi" de Caragiale — Găuri — Personagiu din nuvela: „La conac" de Caragiale. 15. Literă cirilică — „...sentimentală" note de Caragiale — Nume întâlnit des în scrierile lui Caragiale. 16. Personagiu caragialesc care a spus: „Să plătească statu la toată lumea, că d'aia e stat" — Curat (fig.) — Accesorii vestimentare la personagiile din „D'ale carnavalului". 17. Râu în Ardeal — Pronume — ...la Mânjoală. — Ovațiune — Numeral. 18. Personagiu din: „Răsplata jertfei patriotice", „negustor cu pungociul unsuros, dar greu" — Vezi 7 Vert. — Nu e ușor.

VERTICAL:

1. Didina..., personagiul feminin din „D'ale carnavalului" — Dramă de Caragiale — „Clopotul", dintr'una din notele politice ale lui Caragiale. 2. Operă (abrev.) — Personagiu din drama „Năpasta" — „Șah și..." schiță de Caragiale — Joi. 3. Omăt — Oraș în Ardeal — „Om cu...", schiță de Caragiale — Așa e un rău mare. 4. Frizer și chirurg, personagiu principal dintr'una din comediile lui Caragiale — Tăcute și încruntate. 5. Remunera — Nume spaniol (fem.) — Notă — Uzat 6. Sunt blânde — A se acri... — Jumătate de insulă — „La...", nuvelă de Caragiale. 7. Împreună cu 18 oriz. formează titlul unei schițe de Caragiale. — A pălăvrăgi 8. Măsură de timp — Personagiu din schița „Bacalaureat", de Caragiale. 9. Actor cunoscut. 10. Cai — Personagiu feminin din „D'ale carnavalului" — Interjecție. 11. Nume din scrierile lui Caragiale — Mare dar nu prea! 12. Schiță de Caragiale. 13. Poveste de Caragiale — Nuvelă de Caragiale. 14. „Cănuță... sucit" nuvelă de Caragiale — „Politică și...", schiță de Caragiale — Cu capul în nori (fig.). 15. Gen literar — Poet și prozator român — Simbol chimic. 16. Personagiu feminin din farsa „Conu Leonida față cu reacțiunea" — Axă — Plantă aromatică. 17. A povestit pe larg — A boli — Personagiu feminin din „Năpasta". 18. În repetate rânduri — Personagiu din schița „Tren de plăcere" de Caragiale — Nume masculin. 19. ș. a. m. d. — „Două...", studiu de critică literară de Caragiale, atac deschis împotriva lui Maiorescu și a junimismului — Personagiu din comedia „O noapte furtunoasă" — Numele egiptean al Tebei. — 20. Personagiu din „O scrisoare pierdută" — „Caut...", schiță de Caragiale — „...economii" schiță de Caragiale — Băiețelul nenorocit, copilul de pripas din nuvela „Păcat" de Caragiale.

Cuvinte rare: ITON — INES — TPE

COPERTA 1-a: Ajutor frățesc. Demonstrația făcută de stahanovistul sovietic Vitali Seminschi, la uzinele „23 August" din Capitală, cu privire la aplicarea metodei de tăiere rapidă complexă a metalelor. Asistă Eroul Muncii Socialiste Nicolae Vasu și alți stahanoviști și fruntași în producție.

Acest număr cuprinde 4 planșe în culori cu reproduceri din lucrările unor pictori sovietici.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 56 PIAȚA SCÂNTEII Tel. 7.60.10 Int. 1787 — **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei. — **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei.

Coperta și interiorul imprimate la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin". — Planșele în culori imprimate la Întreprinderea Poligrafică Nr. 1, București.

Al fabulei străvechi erou
Se află și-astăzi printre noi:
Vulpea, dar sub altă mască,
Corbul, alde gură-cască.

Desen de A. POCH

ZIARELE SOVIETICE

INFĂȚIȘEAZĂ LUPTA PENTRU CONSTRUIREA SOCIETĂȚII COMUNISTE IN U.R.S.S., PENTRU APĂRAREA PĂCII IN LUME

FLACĂRA

Nr. 15 — 15 Noembrie 1953

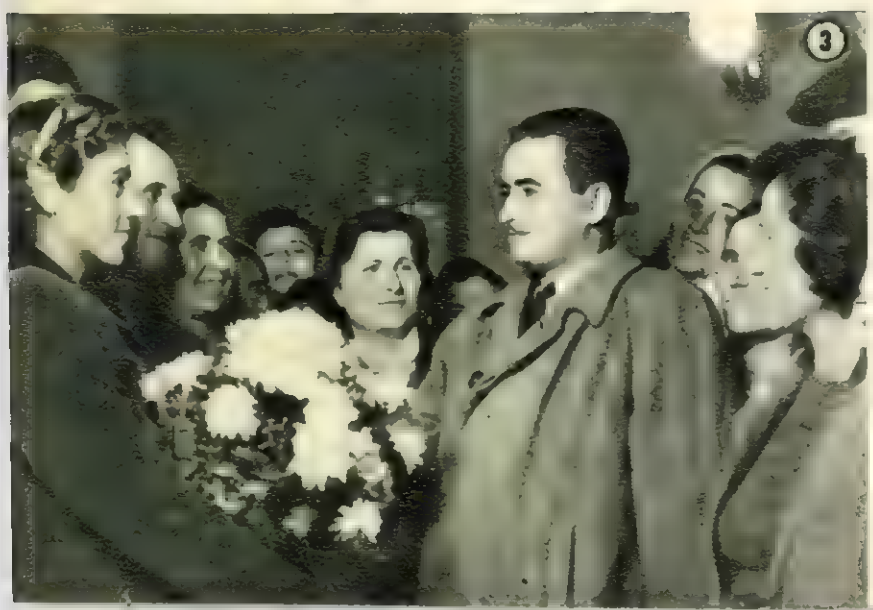

Celor mai buni, încrederea noastră

În țară se simte din ce în ce mai puternic apropierea marii sărbători a alegerilor. 20 Decembrie va fi ziua în care cetățenii patriei își vor da votul celor mai buni dintre ei, învestindu-i cu conducerea treburilor obștești. Conștienți de faptul că ei sunt stăpânii țării, cetățenii folosesc largile drepturi acordate de regimul nostru popular, propunând, din mijlocul lor, pe cei vrednici de marea cinste de a fi deputat în sfatul popular. Și la această treabă iau parte cu însuflețire tineri și vârstnici. Cei vârstnici au trecut prin multe în viața lor. Au trăit vremurile amare ale regimurilor burghezo-moșierești, au „gustat" din „pâinea drepturilor" oferite de industriași, bancheri și moșieri, au fost martorii „alegerilor" din acele vremuri. Au văzut, au trăit acestea, le-au memorat adânc și au tras concluzii. Azi, în adunările pentru propuneri de candidați — își amintesc cu glas tare și povestesc tinerilor, ca și aceștia să învețe din trecutul plin de amărăciune al poporului, să-și apere cuceririle luminoase de azi.

Și așa se face că aceste adunări se transformă în adevărate școli ale democrației, ale dragostei de patrie și de partid, al devotamentului față de regimul democrat-popular.

Stau oamenii și chibzuiesc. Socotesc și cântăresc pe fiecare în parte. Regimul e **al lor**, țara toată **tot a lor**. Să fie deci tot **de ai lor**, cei mai buni, cei mai vrednici, și pe mai departe în fruntea treburilor obștești. Și propunerile vin gândite, cu seriozitate și mare simț de răspundere. Încă o lespede pun oamenii cu acest prilej pe mormântul burgheziei, încă o cărămidă la edificiul regimului democrat-popular, la construcția viitorului lor socialist. Așa se face că bătrâni și tineri propun candidații lor judecându-i după faptele lor, după dragostea lor pentru cei ce muncesc, după realizările lor în munca și lupta pentru întărirea economiei țării și îmbunătățirea nivelului de trai al oamenilor.

Așa se face că propunerile țâșnesc din masă aducând în discuție și apoi aprobându-se cu însuflețire, stahanoviști și fruntași în producție, președinți de gospodării colective și țărani muncitori individuali recunoscuți ca buni gospodari ai satului, savanți și scriitori, ingineri și învățători; membri de partid și oameni ai muncii fără de partid, utemiști și sindicaliști, cooperatori, ofițeri și ostași, femei și bărbați, oameni de nădejde. Și în fruntea celor propuși, ca o dovadă de încredere nețărmurită față de partidul care îi conduce cu mână sigură pe drumul victoriilor, pe drumul construirii vieții fericite, socialiste, cetățenii din orașele și satele țării rostesc numele conducătorilor iubiți ai partidului și guvernului în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej. Propunându-i în circumscripțiile lor electorale — oamenii muncii își manifestă odată mai mult dragostea lor adâncă față de ei, față de partid, încrederea că interesele lor vor fi și de acum înainte apărate cu același devotament, cu aceeași dragoste ca și până acum.

Și așa va fi! Votând candidații Frontului Democrației Populare, punând în fruntea treburilor obștești gospodari verificați, harnici, cu dragoste de țară, însoțindu-și votul cu o muncă spornică de zi cu zi, oamenii muncii vor face ca patria să înflorească odată cu viața lor și a familiilor lor

1 Cu nesfârșite aplauze și ovații au primit ceferiștii dela Griviția Roșie propunerea tovarășului Mihalache Teodoru din secția cazangerie ca iubitul conducător al poporului nostru, președinte al Consiliului de Miniștri și secretarul general al C. C. al P.M.R., tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, să fie desemnat candidat al F.D.P. în circumscripția orășenească Nr. 373 București.

2 Luând cuvântul pentru a susține candidatura tovarășului Iosif Chișinevschi, secretar al C.C. al P.M.R., și vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Tudor Coman, tehnician la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin", își ia angajamentul să depună toate eforturile pentru mărirea producției de tipărituri și pentru îmbunătățirea calității lor.

3 În numele cetățenilor din circumscripția raională electorală Nr. 212 din Capitală, cetățeana Ștefania Voiculescu îl felicită pe tov. Ion Constantinescu, muncitor fruntaș la întreprinderea „Aurel Vlaicu", propus candidat al F.D.P. în această circumscripție electorală.

COPERTA I: Brigada stahanovistă de tineret dela Uzinele Textile „7 Noembrie" la cabinetul tehnic.

COPERTA IV: În inima munților, lângă combinatul forestier „21 Decembrie" din Vaduri, s'a construit de curând pentru muncitorii forestieri, un teatru modern. În primul plan al fotografiei: clădirea noului teatru.

FLACĂRA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Nr. 15 (23) 15 NOEMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

LA A 36-A ANIVERSARE A MARII REVOLUȚII

Sunt 36 de ani de când tunurile de pe „Aurora" au sfâșiat, cu explozia obuzelor lor, întunericul așternut de secole de exploatare și asuprire, lăsând ca, pentru prima oară în istorie, razele soarelui deplinei libertăți să lumineze traiul omenirii muncitoare. De atunci încoace, oamenii muncii din întreaga lume au sărbătorit glorioasa aniversare a Marii Revoluții, adăugând an de an, la bilanțul victoriilor lor, noile succese obținute de țara Marelui Octombrie și de țările eliberate apoi cu sprijinul Uniunii Sovietice. Și de fiecare dată, aniversarea este mai sărbătorească.

Iată această zi de 7 Noembrie în Capitala patriei noastre: norii plumburii de toamnă înaintată, bruma, frigul — nu sunt căutși de putin în stare să frâneze entuziasmul zecilor de mii de manifestanți, să oprească nesfârșitele coloane de oameni ai muncii care, din toate colțurile orașului gătit în haină de sărbătoare, se scurg spre Piața Stalin.

Spre tribuna în care au luat loc conducătorii partidului și ai guvernului în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale, Dr. Petru Groza, ambasadorul U.R.S.S. la București, L. G. Melnicov, și membrii delegației sovietice care ne-a vizitat țara, în frunte cu M. A. Procofiev — se îndreaptă privirile zecilor de mii de demonstranți. Cei ce muncesc în Capitala patriei vin să raporteze partidului și guvernului victoriile obținute în munca lor pentru creșterea necontenită a nivelului de trai al poporului, iar reprezentanții poporului sovietic vin să le mărturisească încă odată, în ovații și cântece, recunoștința clasei noastre muncitoare, a întregului nostru popor muncitor, pentru cei ce au făurit Revoluția de roadele căreia ne bucurăm și noi.

De necuprins este sentimentul de mândrie și încredere pe care-l ai când vezi trecând coloanele gărzilor muncitorești înarmate, cele ale Rezervelor de Muncă — contingentul de mâine al clasei noastre muncitoare — coloanele de muncitori și sportivi. Privești muncitorii care poartă grafice ce vorbesc despre victoriile lor, și-ți vin în minte cuvintele nemuritorului Maiacovschi:

„Mulțimile unite văd acum
Cum s'a născut sub ochii lor și cum
aproape zilnic într'un nou sector
Socialismul viselor frumoase
e viu
e'n fața lor
în carne și în oase!"

...Nici ploaia rece de toamnă, nici vântul nu pot opri miile de demonstranți. Ei manifestează cu entuziasm și dragoste. Ei știu că tunurile „Aurorei" au vestit acum 36 de ani și pentru ei o viață mai bună. Deaceea, în această zi ei demonstrează sub semnul marii prietenii și recunoștințe pe care poporul român o poartă Uniunii Sovietice, eliberatoarea și sprijinitoarea sa, bastionul de neclintit al păcii în întreaga lume. Deaceea își exprimă ei hotărîrea de a lupta neobosit sub conducerea înțeleaptă a Partidului, pentru pace și socialism.

Aspecte dela entuziasta demonstrație de 7 Noembrie a oamenilor muncii din Capitala patriei noastre.

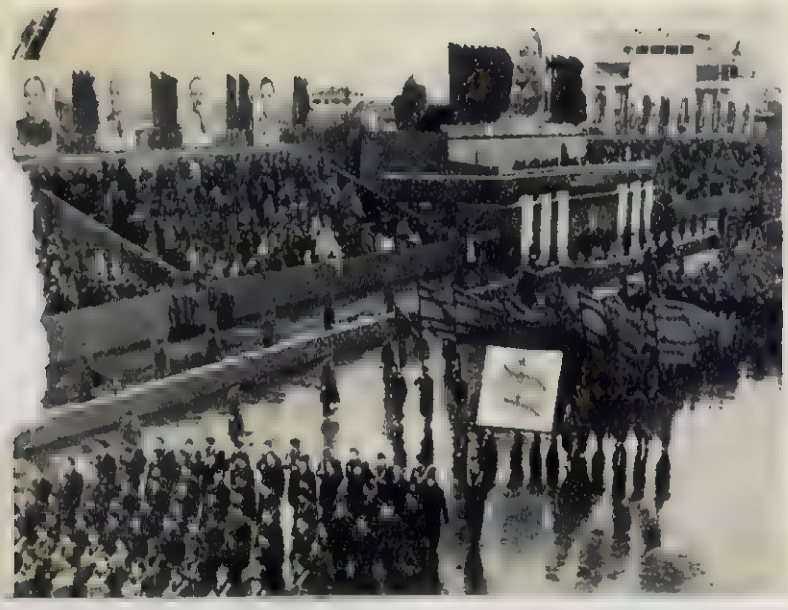

Un reprezentant de seamă al muzicii româneşti

Viaţa şi opera lui Ciprian Porumbescu, strălucit înaintaş al muzicii noastre, dela a cărui naştere s'au împlinit recent 100 de ani, au fost evocate în cadrul manifestărilor ce au avut loc în întreaga ţară. Fotografia noastră prezintă un aspect dela adunarea festivă ce a avut loc la Ateneul R.P.R. cu prilejul centenarului naşterii marelui compozitor. Vorbeşte Ion Chirescu, directorul Conservatorului „Ciprian Porumbescu" din Bucureşti.

Noi modele de ţesături

Inspirându-se din arta noastră populară, colectivul de pictori dela Direcţiunea Centrală a Institutului de Cercetări Textile din Bucureşti, creează zilnic noi modele de imprimeuri pentru fabricile de textile.

Pentru o recoltă bogată

În afara mijloacelor mecanizate şi a îngrăşămintelor chimice, care aduc considerabil producţia de cereale la hectar, statul pune la dispoziţia agricultorii şi mari cantităţi de seminţe selecţionate. Fotografia de mai sus redă un aspect dintr'una din camerele de germinaţie ale laboratorului agricol regional din Galaţi, unde se face controlul semănăţelor de grâu.

O inovaţie preţioasă

Stahanovistul Gh. Mihancea, şeful secţiei de întreţinere L. 3 C.F.R. Timişoara, a realizat de curând o importantă inovaţie, care face posibilă controlarea de către un singur om a nivelului şi ecartamentului liniei ferate.

O fabrică automatizată de produse lactate

La marginea oraşului Simeria se poate vedea o clădire mare la roşu, în interiorul căreia un colectiv de muncitori şi tehnicieni lucrează de zor. Se montează instalaţiile unei fabrici complect automatizate de produse lactate. Lucrările sunt destul de avansate. La secţia de pasteurizare au fost instalate două pasteurizatoare, două bazine de recepţie, unul pentru lapte şi altul pentru smântână, precum şi tablourile automate de comandă. În altă secţie s'a instalat un utilaj malaxor sosit din Uniunea Sovietică. Smântâna introdusă în acest malaxor va fi transformată în numai patruzeci de minute în unt. La parterul clădirii se află sala în care se vor prepara brânzeturile. Ca şi celelalte secţii, şi aceasta va fi înzestrată cu utilaj modern. Odată intrată în funcţiune, fabrica va produce zilnic 800 kilograme unt, 600 kilograme brânză şi 2.000 kilograme smântână, contribuind astfel la îmbunătăţirea aprovizionării populaţiei cu produse lactate. În fotografie: montarea noilor maşini în sala de pasteurizare a fabricii.

Neagu Mircea
Corespondent

fotocronica FLACĂRII

IN ÎNTÂMPINAREA ALEGERILOR

Stahanovistul Nae S. Dumitru dela uzinele „Boleslav Bierut" mulțumește cetățenilor comunei Mogoșoaia pentru încrederea ce i-au acordat-o, propunându-i candidat al F. D. P. în circumscripția rațională electorală Nr. 210.

În întreaga țară se desfășoară adunări în care sunt propuși candidații ai F. D. P.: Muncitorele fabricii de țigarete din București au propus-o pe Ștefania Humin, candidată pe circumscripția electorală rațională Nr. 108. În fotografie: Ștefania Humin mulțumește tovarășelor sale pentru încrederea acordată.

Ion Grădeanu dela uzinele „23 August", folosește clipele sale de răgaz pentru a-și îndeplini sarcinile de agitator.

Niculescu Teodor, responsabilul punctului de agitație Nr. 1 din Str. Bozeanu, răspunde la întrebările puse de cetățeni cu privire la felul cum se propun candidaturile.

Cetățenii comunei Dudu felicită pe Marin Budeanu, turnător la Atelierele „9 Mai" din București, pe care l-au propus candidat al F.D.P pentru circumscripția comunală Nr. 25 și pe Dumitru Nicolaie, membru al întovărășirii agricole „8 Martie" din Chiajna, propus candidat al F.D.P. pentru circumscripția rațională 239

La gospodăria agricolă colectivă din Foeni, regiunea Timișoara, ziua de muncă s'a terminat. Colectiviștii s'au strâns în jurul agitatorului Voidav Chirici, care le vorbește despre alegerile ce vor avea loc la 20 Decembrie. Vârstnicii, ca și tinerii, îi ascultă cu atenție lămuririle.

fotocronica FLACĂRII

PRIN RESURSE LOCALE

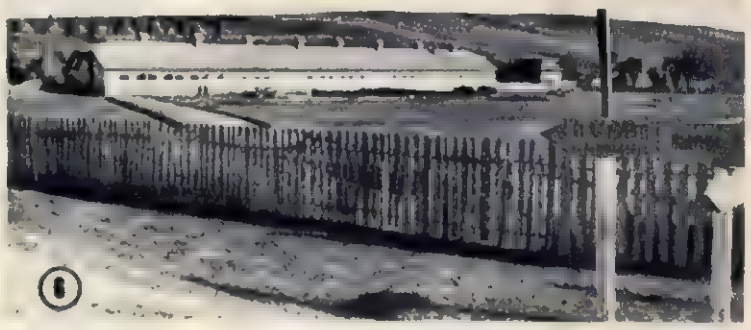

Urmând învățătura partidului, în centrul preocupărilor căruia stă omul muncii cu nevoile sale, Comitetul Executiv al Sfatului Popular al raionului Slatina se străduiește ca prin munca sa să contribue la îmbunătățirea nivelului de trai material și cultural al cetățenilor din raion. Folosind resursele locale și având ajutorul maselor largi de cetățeni, acesta a obținut o serie de realizări frumoase. De unele dintre ele ne ocupăm în această pagină.

1. Întreprinderea locală „Oltul", construită prin resurse locale la marginea orașului Slatina, pe locul unde în urmă cu câțiva ani erau doar câteva șoproane dărăpănate, și-a pornit azi de mult activitatea numai cu câteva secții. Azi ea are 62 de secții, care produc diferite mărfuri — mezeluri, zarzavaturi conservate, săpun, articole de menaj, dulapuri, sănii, etc. Fotografia reprezintă un aspect de muncă din secția de uscat zarzavaturi a întreprinderii.

2. Construirea de noi șosele și amenajarea celor existente, în vederea îmbunătățirii circulației și transportului, a preocupat și preocupă pe deputații Sfatului Popular raional. Iată un aspect al construcției șoselei ce duce la gara orașului Slatina. Aici vin în fiecare duminică zeci și zeci de cetățeni care prestează cu entuziasm muncă voluntară pentru terminarea înainte de termen a șoselei.

3. Mai e puțin și va fi gata și dispensarul din Colonești, ridicat tot prin resurse locale din grija Sfatului Popular raional.

4. Până nu de mult, în îndepărtatul sat Trofinești din acest raion nu exista școală. Ca să învețe, copiii trebuiau să meargă cale de trei kilometri până în satul vecin. Și iată, acum, copiii din Trofinești au o școală nouă, construită prin autoimpunere.

5. Pământul dela Slătioara este bun pentru fabricarea cărămidei. Și cărămizile sînt necesare în cantități tot mai mari pentru cele 36 șantiere ale raionului. Sfatul Popular raional a sprijinit întreprinderea „Oltul" pentru înființarea unei fabrici de cărămizi la Slătioara. Această întreprindere va satisface aprovizionarea cu cărămizi a construcțiilor din raion.

6. Gospodăria agricolă colectivă „Zorii Socialismului" din Valea Mare, avea nevoie de o maternitate pentru cele 70 de vaci pe care le are. Sfatul Popular raional a dat colectiviștilor sprijinul tehnic necesar pentru construirea și amenajarea clădirii necesare acestei maternități.

7. Prin mijlocul satului Arcești curge Beica... Când apele se umflau din cauza ploilor, satul rămânea despărțit în două... În curând apele Beicăi nu vor mai putea despărți satul: Sfatul Popular, folosind resursele locale și având ajutorul sătenilor, construiește un pod trainic

LOCURI ISTORICE

articol scris pentru „Flacăra"
de Sem. GARIN

Toamna aurie începuse la Leningrad; o toamnă senină, călduroasă. Zilele erau însorite, cerul albastru. Numai coloritul viu al pomilor și florile târzii de pe străzi îți aminteau că a venit luna Octombrie. În asemenea zile, Leningradul este deosebit de frumos și o plimbare prin oraș îți face mare plăcere.

La Leningrad sunt întotdeauna mulți vizitatori: excursioniști, vilegiaturiști, călători în trecere prin oraș, oameni care își petrec concediul în această minunată localitate. Ei vizitează mai ales clădirile, străzile, piețele, muzeele legate de istoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Traseul excursiei prin locurile istorice de neuitat ale luptelor din Octombrie 1917 este denumit de locuitorii Leningradului „maşrutul lui Octombrie". Autobuzele oficiului orășenesc de turism, care parcurg acest traseu, trec foarte des. Ele sunt originale mai ales prin faptul că au fost transformate în adevărate săli de curs... pe roți.

Îndată ce autobuzul se pune în mișcare, începe lecția. Conducătorul excursiei vorbește despre viața orașului, despre străzile, cheiurile și piețele lui. În anumite locuri, autobuzul se oprește și pasagerii coboară.

Primul popas, la Smolnîi. Pe vremea lui Petru I, aici se aflau niște depozite de smoală; mai târziu s'a înălțat o mănăstire, iar apoi s'a înființat un institut. În zilele Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, Smolnîi a fost centrul atenției întregii lumi.

Smolnîi... Dece tocmai aici s'a instalat statul major al revoluției? Pentrucă, înainte de toate, Smolnîi se află în imediata apropiere a raioanelor industriale din cartierul Viborg și barlera Nevei și pentrucă unitățile revoluționare ale garnizoanei din Petrograd erau cantonate deasemeni în apropiere. În August 1917 s'a instalat aici Sovietul de Deputați ai Muncitorilor și Soldaților din Petrograd. Aici a venit Lenin din ultima lui casă conspirativă.

Când asculți povestea acelor zile istorice, îți vin în minte, vrând-nevrând, imagini cunoscute din operele literare, din filme și din pânzele pictorilor: ard focuri de tabără, piața este plină de mașini și camioane, valuri de oameni se îndreaptă spre Smolnîi. Prin mii de fire Smolnîi era legat de restul țării. La fiecare 15 minute se primeau aici rapoarte. De aici au pornit detașamentele gărzilor roșii, ale marinarilor revoluționari, și diferite grupuri de muncitori, pentru a îndeplini sarcinile de luptă. Aici, la 25 Octombrie 1917, la orele 2 și 35 de minute ziua, la ședința extraordinară a Sovietului din Petrograd, Vladimir Ilici Lenin a spus: „De acum înainte începe o nouă etapă în istoria Rusiei și revoluția actuală, a treia revoluție rusă, trebue în ultima analiză să ducă la victoria socialismului".

Un excursionist tânăr privește această clădire unde acum treizeci și șase de ani s'a format primul guvern muncitoresc-țărănesc din lume. Pentru el, aceasta este istorie. Lângă el stă un muncitor mai în vârstă din Leningrad, care își amintește bine zilele de luptă ale lui Octombrie. A fost și el la Smolnîi...

Dela Smolnîi spre palatul Tavriceschi, autobuzul trece pe strada Volnov. Peste tot se văd păduri de

Piața Palatului de Iarnă — martoră a memorabilelor evenimente din Octombrie 1917.

Smolnîi, statul major de luptă al Revoluției din Octombrie. În toamna lui 1917 aici își avea sediul Sovietul din Petrograd și Comitetul Central al partidului bolșevic. De aici a condus Lenin insurecția armată.

Monumentul lui V. I. Lenin domină întreaga piață a Gării Finlandeze din Leningrad.

Acole unde se află azi Porțile Narva au avut loc în toamna anului 1917 mestinguri înflăcărate ale muncitorilor din Petrograd.

Monumentul acesta reprezintă automobilul blindat de pe care V. I. Lenin la întoarcerea sa la Petrograd în noaptea de 3 Aprilie 1917, a lansat lozinca: „Trăiască revoluția socialistă", prin care îndemna masele să pornească la luptă pentru victoria revoluției socialiste.

Din această colibă de lângă gara Razliv, Vladimir Ilici Lenin a condus, din ilegalitate, acțiunea de pregătire și declanșare a insurecției armate.

schele. Se înalță clădiri noi, se reconstruiesc cele vechi, între acestea din urmă se află și cele clădite acum 250 de ani. Trece o coloană de camioane încărcate cu puieți de copaci, împachetați cu grijă în rogojini.

— Transferați! — glumește vecinul meu, un bătrân din Leningrad. — Înfrumusețează orașul nostru!

Iată palatul Tavriceschi. Iarăși îți vine în minte imaginea luminoasă a acelei săli istorice, cuprinsă, de clocotul mulțimii de muncitori, soldați și marinari revoluționari; iar marele Lenin — la tribună. În Aprilie 1917, după întoarcerea sa din emigrația forțată, Lenin a vorbit aici, în două rânduri, despre război și revoluție. Discursurile sale, celebrele „Teze din Aprilie", au constituit planul concret și just din punct de vedere teoretic pentru înfăptuirea Revoluției Socialiste. Și pentru a întregi parcă imaginea acelor zile memorabile, autobuzul se îndreaptă spre cartierul Vîborg, spre Gara Finlandeză, acolo unde, cu o zi înainte de discursul său din palatul Tavriceschi, Lenin fusese întâmpinat de proletariatul din Piter. (Petrograd — N. R.)

Și aci mari prefaceri în decursul celor treizeci și șase de ani. Piața a devenit mai spațioasă și parcă mai largă. Căsuțele de lemn ale fostei suburbii care despărțeau piața de râul Neva, nu mai există acum. Piața este dominată de un impresionant monument de bronz: cu mâna întinsă spre oraș, Lenin vorbește mulțimii, de pe un automobil blindat... Parcă îl vezi în viață, rostindu-și cuvântarea înflăcărată.

Plecăm mai departe, traversând piața, prin străzile fostei suburbii a Leningradului. Astăzi străzile cartierelor muncitorești nu se mai

Aici a fost luată, la 10 Octombrie 1917, hotărîrea istorică de declanșare a insurecției armate.

deosebesc de străzile principale din centrul orașului; aici sunt magazine la fel de luxoase, cinematografe, palate de cultură, asfalt, verdeață, flori... Iată casa istorică din strada Serdobolsc. Aici, în apartamentul Nr. 20, la locuința muncitoarei Fofanov, a trăit Lenin sub numele „Constantin Petrovici". În această locuință modestă a lucrat el la proiectul de pregătire a insurecției armate.

Și încă o casă — pe perspectiva Karl Marx Nr. 33. Aici a fost pe vremuri o ceainărie cu o firmă romantică: „Valea liniștită". Era

Interiorul locuinței-muzeu „V. I. Lenin". În această casă din Petrograd a locuit V. I. Lenin dela 4 Aprilie până la 5 Iulie 1917, când a fost nevoit să treacă în ilegalitate.

Pablo NERUDA

STALINGRAD

(fragment din poemul „Zilele Puşchiniene")

Stalingradul sub aripa'ncinsă a verii ;
paşnice, casele'n faţă se'nşiră ;
pare-un oraş ca oricare altul :
oameni se duc
la lucru, grăbiţi ;
un câine se tolăneşte la soare, în praf ;
o fată zoreşte
în mână c'un plic...
Nu se întâmplă nimic.
Doar Volga îşi poartă afundele ape.
Dar casele-acestea
s'au ridicat, câte una, pe rând,
din pieptul puternic al omului.
Şi s'au reînfiorat atunci timbrele,
cutiile de scrisori
şi copacii ;
s'au întors şi copiii,
deasemenea — şcolile
şi dragostea însăşi.
Mamele început-au iarăşi
să nască.
S'au întors vişinile
pe ramuri
şi vântul
pe cer...
Ce-a fost atunci ?
Da, — e acelaş !
nu 'ncape 'ndoială :
aici a fost linia aceea,
strada aceea,
metrul — şi chiar centimetrul acela,
unde viaţa noastră şi întreg înţelesul
tuturor vieţilor noastre,
prin sânge
au fost din nou cucerite.
Aici a fost tăiat
nodul pe care duşmanul voise-l strângă
în jurul gâtului viu al istoriei.
Da, aici a fost tăiat.
Şi azi, parcă nu ne vine să credem
că putem vedea faţa, că putem vedea câinele,
că putem scrie scrisori,
şi expedia telegrame...
Dar tocmai
pentru ziua aceasta, stăt de la fel
cu-o zi înrecare,
pentru soarele-acesta ce simplu răsare
deasupra vieţii paşnice-a omului,
s'a săvârşit aici biruinţa
prin scrumul acestui neînvins
şi sfânt pământ.
Azi, cartea şi pâinea,
pinul — zădit dimineaţa —
şi bulevardul scăldat în lumină
(abia a descins din hârtia pe care
un dârz inginer îl schiţase,
bătut de-a războiului vânturi),
faţa ce trece pe stradă
şi câinele 'ntins în ţărână, la soare,
toate acestea-s minuni,
minuni săvârşite prin sânge,
minuni făurite de-oţel, de voinţa Partidului,
minuni
ale lumii acesteia noi.
Ram de salcâm cu spini şi cu flori,
ştii oare pe lume vreun loc
în care mai dulce să-ţi fie mireasma ?
Aici, mireasmele toate fuseseră-ucise,
totul se prăbuşise aici —
în afară de om,
de omul din zilele-acelea,
ostaş al Ţării Sovietice.
O, ramură grea de mireasme,
aici
mireasma ta e mai tare
ca toate mireasmele primăverii :
ea despre om glăsuieşte —
şi despre nădejde.
Aici, focul n'a putut să te mistuie,
vântul morţii n'a putut să te spulbere ;
cu fiece zi renăşteai —
şi n'ai murit niciodată ;
iar azi, în această mireasmă,
infinitul uman
(ce nu ieri s'a născut şi nu mâine pieri-va)
ne vesteşte din nou c'a'nfiorti veşnicia.
Odată cu tine, e iarăşi în floare
uzina ta de tractoare :
mari flori de metal
pleca-vor spre câmpii
ca să sporească semănăturile — adânc pe ogoare.
În scrum
în jalnic ojel,
în spuma de sânge a războiului,
a fost şi uzina.
Dar inima ei nu s'a rupt în bucăţi :
a'nvăţat să moară şi să renască.
Stalingradul a dat Universului
o mare lecţie a vieţii ;
să se nască, mereu să se nască.
Şi s'a născut.
Murind —
a tras în duşman,
născându-se iarăşi ;
căzând cu faţa'n ţărână,
s'a ridicat, cu-o rază de soare în mână ;
o noapte întreagă a sângerat
iar când a sosit dimineaţa,
ar fi putut să dea sânge şi viaţă
tuturor oraşelor lumii.
În negre zăpezi şi în moarte
se năruia cerul — Stalingradul pălea.
Dar când ridicai ochii
să vezi în ce fel va cădea,
iar lumea bocea sfârşitul acestei puteri uriaşe,
puterea aceasta din nou surădea,
Stalingradul — arcu
ne zâmbea !
iar astăzi,
moartea şi-a luat de aici catrafusele ;
doar câteva ziduri zăcând prăbuşite,
câteva panglici de fier ciuruite de bombe,
mai spun, fără vorbe, povestea de ieri
şi-ţi par cicatrici — semne mândre.

În noaptea aceasta nimic nu lipseşte,
e totul aici : limpezimea şi luna,
largi orizonturi, dârzenia...
Iar colo, pe culmi,
un ram de salcâm —
frunze şi flori şi spini ca o pavăză ;
şi primăvara măreaţă
a Stalingradului,
şi mireasma cu veşnică viaţă
a Stalingradului.

În româneşte de **Petre SOLOMON**

---

locul preferat de adunare a primului stat major al Gărzii Roşii revoluţionare din Petrograd.

Iată-ne acum în Piaţa Revoluţiei, unde se află muzeul „Chirov", instalat în fosta casă Cşesinschi.

Iată şi cunoscutul balcon de pe care, în repetate rânduri, Lenin a ţinut cuvântări. Un tovarăş de drum îşi aminteşte: „Zi şi noapte piaţa era plină de oameni care aşteptau cuvântul lui Vladimir Ilici Lenin..." În această casă îşi avea centrul Comitetul Central şi Comitetul orăşenesc de partid, precum şi organizaţiile militare. Aici a avut loc cea de a VII-a Conferinţă (din Aprilie) a partidului — prima conferinţă legală, de importanţa unui congres. Poetul Vladimir Maiacovschi a denumit această casă „făurăria leninistă".

Nu intrăm în clădire, deoarece muzeul nu poate fi vizitat într'o singură oră. Călătoria noastră, pe „marşrutul lui Octombrie" continuă. Cu noi, în autobuz, în afară de locuitori din Leningrad şi vizitatori din alte oraşe, călătoreşte un grup de studenţi veniţi din Albania, Polonia, România, să studieze la şcolile superioare din Leningrad. Mulţi dintre ei înţeleg perfect limba rusă şi ascultă cu atenţie explicaţiile conducătorului excursiei, străduindu-se să nu scape niciun cuvânt.

Cheiul Nevei. Când admiri acest râu străvechi care îşi rostogoleşte alene valurile grele printre malurile de granit, îţi aminteşti de cuvintele lui Puşchin: „al Nevei curs împărătesc". Ne apropiem de râu pentru a vedea mai bine legendarul crucişător „Aurora", care şi-a aruncat ancora aici, pentru totdeauna.

— Sunt de invidiat elevii şcolii „Nahimov"! — spune unul dintre tinerii noştri tovarăşi de drum, — ei vizitează zilnic crucişătorul.

„Aurora" a devenit o bază de instrucţie pentru tinerii marinari. Este unul dintre cele mai însemnate monumente istorice. Depe bordul „Aurorei" au răsunat la 25 Octombrie 1917 istoricele salve de tun şi a început atacul Palatului de Iarnă — această citadelă a monarhiei şi a capitalismului în vechea Rusie.

— În noaptea de 25 spre 26 Octombrie — spune tovarăşul care ne însoţeşte, — muncitorii revoluţionari, soldaţii şi marinarii, au luat cu asalt Palatul de Iarnă. Nicio revoluţie, nicio insurecţie armată din lume nu a cunoscut o astfel de organizare, o astfel de disciplină, o pregătire atât de minuţioasă şi temeinică. A doua zi după victoria revoluţiei proletare, postul de radio al crucişătorului „Aurora" transmitea pe calea undelor Decretul asupra păcii dat de Guvernul Sovietic.

...Excursia s'a terminat, e timpul să plecăm. Trecem prin Piaţa Palatului, unde mărşăluesc marinarii din Baltica şi coloanele de elevi ai şcolii navale „Nahimov", pregătind parada în cinstea celei de a 36-a aniversări a Marelui Octombrie.

Leningrad — 1 Noembrie 1953

Istoricul palat Tavriceschi din Leningrad. În această clădire V. I. Lenin a expus, în primăvara anului 1917, celebrele sale „Teze din Aprilie", care au constituit planul concret de trecere la revoluţia socialistă.

Întreprinderea fruntașă a sfatului popular

„Pentru calitatea și varietatea produselor, pentru depășirea ritmică a planului"...

Aceste cuvinte sunt înscrise în procesul verbal prin care întreprinderii de industrie locală „23 August" a sfatului popular din Orașul Stalin i s'a decernat acum câtva timp Steagul Roșu de producție al Ministerului Gospodăriei Comunale și Industriei Locale. Dar ca să se ajungă aci, a fost nevoie de multă trudă și de multă hotărâre, de mult curaj...

In vara lui 1950 toată întreprinderea se reducea de fapt la câteva mici ateliere răspândite prin oraș, aproape neutilate. In vremea aceea tovarășul Picvan, directorul întreprinderii, și inginerul Vasu nu aveau preocupările de azi. Pe atunci se aflau în faza „revendicărilor" adresate sfatului popular:

— Dați-ne materie primă! Dați-ne utilaj! Dați-ne...

In loc să-și oprească privirea pe drapelul roșu ce stă azi la loc de cinste în cabinetul său, ochii tovarășului Picvan priveau pe atunci în gol, întrebători: „Cum să faci ceva din nimic?"

S'au dus să se sfătuiască cu tovarășii dela partid. Iar mai apoi într'o ședință la sfatul popular s'a pus la punct și problema materiei prime.

— Vă plângeți că nu aveți materie primă? le-au spus tovarășii din conducerea sfatului popular. Deplasați-vă puțin prin fabrici. O să descoperiți deșeuri de fier, de piele, de pânză, de cauciuc. Și acestea tot materie primă sunt.

Tovarășilor Picvan și Vasu le-a apărut atunci mai clar că rolul întreprinderii lor este de a valorifica resursele locale. In aceeași ședință li s'a adus la cunoștință că întreprinderii i se vor pune la dispoziție mijloace de transport și specialiști în diverse ramuri de activitate.

Această întreprindere a sfatului popular trebuia să fabrice tot felul de obiecte de larg consum: articole de uz casnic, de sport, mărfuri pentru țărani, etc. S'a împărțit întreprinderea în mai multe secții, fiecare cu un responsabil. Incepu munca de depistare a surselor de materii prime.

Responsabilul secției pielărie, Gönös Gavrilă, pornit să colinde prin fabrici și uzine, a intrat într'o zi și la fabrica de încălțăminte „Timpuri Noi". Intr'un atelier a văzut o grămadă de resturi de piele și talpă. S'a oprit și a început să scotocească în movila de deșeuri.

— Ai pierdut ceva, tovarășe? l-a întrebat maistrul de atelier.

— Dimpotrivă, am găsit... Ce faceți voi cu deșeurile astea?

— Ce să facem? Ne cam încurcă; vrei cumva să ne scapi de ele?

Gönös Gavrilă „i-a scăpat" de deșeuri: a încărcat un camion plin și le-a transportat la atelierul de încălțăminte.

In altă zi el s'a dus la o fabrică care lucra curele de transmisie. Apoi au venit la rând atelierele de confecții, unde s'au găsit resturi de pânză.

La fel au făcut și ceilalți responsabili de secții...

*

Așa a fost la început.

Au trecut trei ani de atunci și astăzi e bine să vedem cum se muncește la întreprinderea fruntașă din Orașul Stalin pentru a pricepe înțelesul frazei „pentru calitatea și varietatea produselor" din recentul proces verbal.

Să intrăm de pildă în secția din strada Armatei Roșii, acolo unde Gönös Gavrilă descărca acum trei ani primul său camion de „materie primă". Pe atunci era acolo doar un modest atelier. Astăzi, e o secție mare. In prima încăpere, lângă intrare, lucrează meșterii pielari. Vedem o pereche de hamuri noi, cu inele și catarame lucitoare. Par să fie croite din piei întregi; privești în jur, căutând cu ochii baloturile de piele din care s'a scos atâta curelărie, și dacă-l întrebi pe Gociman Mihai, lucrătorul cu părul de culoarea ovăzului, stahanovist al acestei secții, din ce a făcut hamurile, el se ridică dela menghina lui și-ți arată o ladă plină de bucăți de piele și talpă:

— De aici am scos hamurile.

Meșteșugul lui Gociman e atât de desăvârșit, încât numai cu multă atenție poți observa că într'adevăr hamurile acestea lucitoare sunt îmbinate cu artă din bucăți mici. Din capete și căpețele, din bucăți de piele, pânză, cauciuc, mari și mici, se fac în acest atelier o mulțime de alte lucruri folositoare: rucsacuri din pânză cauciucată, genți de strand, saci de merinde, etc. Pe mesele de lucru se văd o mulțime de obiecte mici din piele: portvizite, portmoneuri, portcreioane. Toate din resturi.

Intr'un atelier vecin se lucrează pantofi de casă din bucăți de postav, iar din anvelope uzate se face încălțăminte de cauciuc. Din resturile de cauciuc se fac ștergătoare de picioare.

— După cum vedeți, spune maistrul acestui atelier, Gherendi Augustin—arătând spre ștergătoare—noi folosim și deșeurile deșeurilor...

*

Secția tâmplărie a luat ființă tot în anul 1950. La început era doar un mic atelier cu opt muncitori. Astăzi această secție are două ateliere în care se lucrează căruțe, un atelier de mobilă casnică, unul de montaj, altul de binale. La un loc lucrează în acestea peste 100 de muncitori.

Se produc aci cele mai variate obiecte, începând dela mânerele de perii și pensule, și terminând cu mobilă casnică și căruțe.

*

Să trecem mai departe la secția metalurgică.

In curtea atelierului din strada Grozăvescu Nr. 3 se descarcă dintr'un camion bucăți de tablă, ruginită, spărturi de fontă, sârmă, șpan de la strunguri, roți de fier fărâmate...

Nistor Ion, responsabilul secției metalurgice, a sosit cu un camion încărcat și el cu „materie primă". Privești cu neîncredere, parcă, la acele frânturi de metal trecute prin atâtea și atâtea „încercări": bătute de ciocane, strunjite, laminate, înroșite de foc, perforate, străbătute de atâtea ori...

Ion Nistor îți ghicește gândul. El are însă experiență cu privire la fierul vechi; și ți-o împărtășește zâmbind:

— Știi basmul cu mărțoaga care zăcea în grajd mâncată de rapăn? Voinicul din poveste i-a dat jar din troacă în loc de ovăz și ea a întinerit, i-au crescut aripi. Așa e și cu fierul: întinerește și el și-și croiește iar drumul spre oameni. Vino sus la magazie să vezi ce scoatem noi din vechiturile astea...

Acolo, în lăzi de lemn, stau orânduite tot felul de obiecte lucitoare: cuțite de masă și de bucătărie, tocătoare, balamale, mânere pentru uși și ferestre, găleți de tablă, burlane...

— Se vând? îi întreb.

— Dacă se vând?... Abia izbutim să fabricăm pe măsura cererii.

*

Succesele întreprinderii „23 August" se încadrează în seria realizărilor cu care sfatul popular al Orașului Stalin se va prezenta la 20 Decembrie în fața alegătorilor.

Voturile miilor de alegători vor dovedi că cetățenii din Orașul Stalin apreciază realizările sfatului popular; ele vor răsplăti și eforturile muncitorilor acestei întreprinderi, care, cu sârguință și spirit gospodăresc, au reușit să creeze, cu mijloace modeste, nenumărate bunuri menite să facă viața oamenilor muncii tot mai îndestulată.

I. BĂIAN

E gata o nouă serie de cuțite: șeful de echipă Nemeș Cornel face recepția.

Iată și parcul de căruțe în curtea atelierului de fierărie. Muncitorul Gheorghe Iftimie termină montarea roților unei noi căruțe.

Din petice și căpețele, din resturi ce aparent au mai fi de nici o întrebuințare, mâinile harnice ale muncitorilor produc cele mai felurite obiecte: rucsacuri, hamuri, genți, etc.

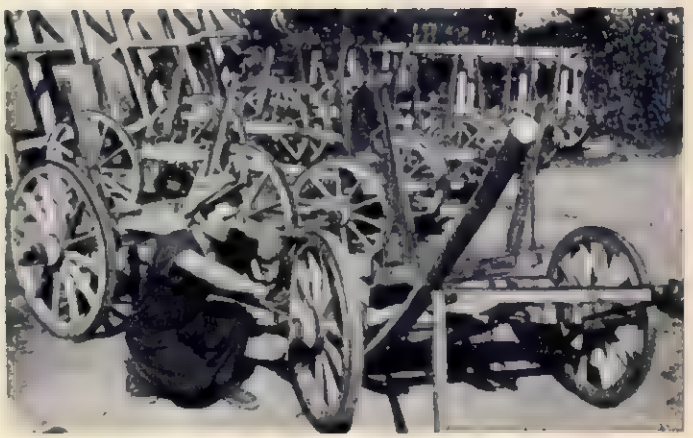

Micuții pro toate motivele să fie veseli: a mai crescut în greutate! În secția de copii a Policlinicii Nr. 1 din raionul Stalin din București, ca și în alte instituții sanitare din țara noastră, copiii oamenilor muncii se bucură de o atentă îngrijire.

Franzele rumene, cornuri, chifle, diferite sorturi de biscuiți, dulciuri și paste făinoase — iată produsele ce se distribuie zilnic prin magazinul „Spicul" din Capitală. Buna deservire a cumpărătorilor corespunde cu eforturile muncitorilor din întreprinderile de panificație și produse zaharoase, care se străduiesc să producă alimente de calitate superioară.

MARCA FABRICII

Era o zi răcoroasă de primăvară, una din acele zile când îţi pare rău că soarele nu e mai îndrăzneţ, dar când îţi spui optimist, că, la urma urmii, iunie nu mai e departe. Mă oprisem în faţa unui elegant magazin de pe Lipscani şi cercetam cu plăcere vitrina, împodobită ca o mireasă în ziua nunţii. Nu aveam intenţia să fac cumpărături. Mă desfătam pur şi simplu privind, şi îmi făceam desigur, şi unele proiecte. La un moment dat privirea mi se opri asupra unei perechi de pantofi de toată frumuseţea. Nu mai încercai să mă împotrivesc ispitei. Intrai în magazin şi cerui pantofii râvniţi. Lângă mine un ins voinic, blond şi simpatic, încerca să vadă dacă i se potrivesc nişte bocanci. Omul avea ghinion. Singurele perechi care „îi mergeau" pe picior aveau toate acelaş cusur: tocurile nu erau şlefuite şi, din această pricină, făceau impresia că sunt puse în mare grabă, de un cărpaci. Celelalte perechi, care nu aveau cusurul ăsta, nu i se potriveau cu niciun chip, astfel că omul era într'o cumpănă supărătoare: sau să-şi cumpere bocancii urâţi, sau să renunţe cu totul...

Incercai să-i dau o idee:

— Ştii ce? Cere din ăştia, fabricaţi la „Chirov". Sunt straşnici...

Omul răsuci pe o parte şi pe alta bocancul pe care îl avea în mână, apoi privindu-l îmi zise, pe un ton cam ursuz:

— Şi bocancii ăştia sunt făcuţi tot acolo. Se vede treaba c'o fi alt meşter...

Spuse „meşter" cu mare dispreţ...

★

Cam în aceeaşi vreme începuse să lucreze la fabrica „Chirov" tânărul Vasile Fătu. Terminase şcoala profesională, şi venise în secţia de finisaj cam fudul. Ce avea de făcut aici era o nimica toată, gândea el. Ce mai trebuise să înveţe atâta la şcoală, ca să facă acuma, ce? Să ia nişte bocanci şi să le şlefuiască tocurile la maşina de glaspapir... Mare scofală şi asta! Intr'un ceas faci douăzeci, treizeci, şi o sută de perechi, dacă vrei. Treaba nu era ea cine ştie ce grozăvie, numai că revizorul era „pisălog". Se ţinea toată vremea scai de capul lui, şi nu-l slăbea decât ca să înceapă din nou. „Ăştia nu-s buni", spunea. „Mai dă-i odată la maşină". Vasile nu zicea nimic, de prima dată. Se încrunta numai. Lua cu năduf bocancii din mâna lui şi-i mai dădea odată la maşină. „Na, că i-am făcut, îi striga apoi, să nu mai zici aşa şi pe dincolo". Revizorul cerceta lucrul atent, ridicând nitel bocancii şi pironindu-şi privirile asupra tocurilor. Apoi bombănea, tare nemulţumit: „Nici acum nu e bine. Să lucrezi cu mai multă băgare de seamă!" Vasile simţea că îl trec năduşelile. Îi întorcea iute spatele, şi se apuca să lucreze tot cum îl tăia capul.

Intr'o bună zi, Fătu se plimba pe calea Victoriei. Furat de gânduri, fu deodată cât pe ce să se poticnească de nişte trecători care se strânseseră ciorchine în faţa unei vitrine. Tânărul nostru ridică şi el privirea; se apropie curios de vitrina magazinului „Confecţia" Nr. 2, şi începu să privească. Ce pantofi minunaţi! Ia te uită, ăia — ăia de colo — nu sunt lucraţi la „Chirov"? Era peste putinţă să se înşele. Modelele meşterului Solomon se recunosc dela o poştă. Mai rar o croială ca a lui. Fătu simţea un fel de ciudă că nimeni dintre cei care se înghesuiau acum în jurul său, nu ştia că şi el lucrează la „Chirov". Ar fi vrut să le spună la toţi că el cunoaşte de-a fir în păr cum se lucrează pantofii ăştia frumoşi, că-l cunoaşte bine şi pe Solomon şi că la urma urmii, atelierul în care lucrează meşterul ăsta, tot de întreprinderea „Chirov" ţine. „Ehe — părea să spună faţa lui Fătu — vă miraţi voi, dar pentru mine pantofii pe care îi admiraţi nu mai au taine! Credeţi că se găsesc pantofi mai frumoşi ca ai noştri? Ca la noi, la „Chirov", nicăieri nu se lucrează mai bine. Ce să vă mai spun eu, parcă nu vedeţi singuri!"

Lust de valul de oameni, Fătu se trezi curând în magazin. Aici era multă lume şi vânzătorii abia prideau să-i servească pe numeroşii cumpărători. Ion Soare, responsabilul magazinului, venea mereu cu braţele încărcate de cutii şi le aşeza în rafturi. Fătu se amestecă şi el printre cumpărători, şi începu să observe. Lângă el, o fată bălaie cerceta cu mare băgare de seamă nişte perechi de pantofi. Ochii fetei erau foarte frumoşi. Câteodată privirea lor devenea şi mai vie, vădind încântarea, alteori privirea aceasta se umbrea, arătând dezamăgirea. Tânărul începu să urmărească scena cu o curiozitate crescândă. La un moment dat cumpărătoarea păru să se hotărască pentru nişte pantofi gris, lucraţi cu nespusă migală. Fătu îşi încordă atenţia : recunoscu îndată lucrul lui Solomon. Dar nu, alegerea nu era încă făcută. Ochii cumpărătoarei alunecară în altă parte. O pereche de pantofi negri părea să-i stârnească acum interesul. Fătu începu să se agite. Nu, cu siguranţă, pantofii ăştia nu erau dela „Chirov". Se apropie, şi trase cu ochiul. Ce mai, acum era limpede : pantofii cei negri şi frumoşi erau fabricaţi la „Ianoş Herbak", la Cluj. O uşoară părere de rău puse stăpânire pe inima băiatului. Dacă fata alege pantofii negri? Nu, nu-i alege. Iarăşi s'a răzgândit. Mâinile ei au apucat, cu un fel de tandreţe, nişte sandale roşii, împletite cu meşteşug mare. Le încercă, le plăti. Alegerea era definitivă. Fătu se simţi fericit. Sandalele erau lucrate tot de Solomon, nu era nicio îndoială. „Nici că se putea altfel," părea să gândească băiatul. „Mai greu „să-i bată" cineva pe ai noştri"...

Ieşi într'un târziu din magazin. Parcă numai pantofi avea în faţă. Vedea feţele radioase ale trecătorilor, şi-i venea să le pună voia bună pe seama încălţămintei. Din când în când întorcea capul, şi privea stăruitor mersul câte unuia. Dacă mersul îi era apăsat, sigur şi grav, Fătu zâmbea cu înţeles: „Te cred. Ştie omul ce pantofi are. Dela „Chirov". Prin dreptul Poştei zări un lustragiu. Omul era vesel. „Te cred... Lustruieşte toată ziua pantofi dela „Chirov".

Dispoziţia oamenilor părea să fie pentru tânărul nostru, în clipele acelea, condiţionată numai de marca pantofilor.

Ajunsese aproape de cheiul Dâmboviţei. Se gândi să ia tramvaiul şi să dea o raită prin fabrică, măcar că nu era schimbul lui. Deodată însă simţi că bucuria îl părăseşte, de parc'ar fi fost un balon care se desumflă... La urma urmii pentruce s'a veselit atât? Cu ce-a contribuit el la frumuseţea şi trăinicia pantofilor pe care i-a ales fata? Dar la ceilalţi pantofi pe care-i admirau cetăţenii în vitrină, la numele mărcii fabricii? Să meargă pe la fabrică? Şi dacă acolo dă nas în nas cu revizorul? Ce, crezi că nu s'ar putea să se întâlnească cu el? Gândul întâlnirii cu revizorul începu să-l neliniştească. Nu vroia să dea ochi cu el, şi pace. Nu vroia, tocmai acum. Incepu să meargă tăcut cu privirea mai mult în jos, ca şi cum s'ar fi căit pentru unele lucruri. In minte îl stărui, încăpăţânată, faţa mustrătoare a revizorului. Sunetul maşinii de glaspapir îi stărui parcă şi el în ureche.

Şi tot mergând, gândindu-se şi căindu-se pentru felul cum lucrează, un simţământ nou îi umplu inima: simţi că revizorul îi e drag. Pentru prima dată, îi dădu dreptate...

A doua zi revizorul îl întâmpină întunecat, aşa cum îl întâmpina mereu dela o vreme. Fătu nu mai îndrăzni însă să i se uite în ochi, şi să-l înfrunte, cum făcea până mai ieri. Se duse la maşină şi începu lucrul, fără să scoată o vorbă. Era mereu cu ochii 'n patru, de teamă ca nu cumva să mai rămână vreun cusur la tocuri. Pesemne că lucra bine, fiindcă revizorul nu-i mai aduse nicio pereche de bocanci înapoi. Tot schimbul nu scoaseră o vorbă. Abia pe seară revizorul îi aruncă o privire fugară, şi-i spuse, aşa, într'o doară:

— Ai văzut filmul ăla, cu Andel? O fi frumos?

— Da ! L-am văzut, e straşnic...

Tăcu un timp, apoi îl întrebă puţin stânjenit, arătând spre bocanci.

— Ce zici?

In loc de răspuns, revizorul zâmbi mulţumit.

...Şi de atunci n'a mai fost nevoie să-i mustre pentru felul cum lucrează...

★

Inchipuiţi-vă spectacolul.

O maşină destul de solidă dudue de-ţi asurzeşte urechile şi mişcă din sute de pârghii, într'un ritm desăvârşit. Privirea îţi lunecă, fără să vrea, asupra puzderiei de fire (vreo patru mii) în domoală şi stăruitoare mişcare. Te simţi tentat să le compari cu o pânză de păianjen. Urmăreşti vreme îndelungată firele tremurânde, şi-ţi vine greu, parcă, să-ţi mai iei ochii dela ele. Dar iată, un firicel străveziu, cel mai neînsem-

După cum arată figurile celor trei cumpărători, marca „Chirov" e bine apreciată.

nat dintre fire, se rupe la mijloc. Deodată întregul colos se oprește. Pârghiile încremenesc, și o liniște deplină se așterne în jur. Atunci Elena Chițea, stahanovistă la „Tricotajul Roșu", se apleacă, grijulie, peste păienjenișul de fire; firicelul rupt este repede înodat... Până ca tehnicienii Iosif Bardua, Jitaru și Volfarb să facă inovația aceasta, era greu să depistezi firele rupte. Mașina lucra înainte, iar ochiurile goale se căscau mohorîte în tricotaj. Lucrul continua atâta vreme cât îi trebuia lucrătoarei să observe defectul. Inovatorii au introdus însă la mașinile de tricotat, inovația— un ingenios sistem electromagnetic; un aparat minuscul oprește acum prompt mașina, oridecâteori firul se rupe.

Pe Elena Chițea o cunosc toți. E stahanovistă de peste doi ani de zile, și lucrează la trei mașini. In fiecare lună ea și-a împlinit planul, și l-a răsîmplinit. Dar calitatea tricotajelor Elenei Chițea nu era întotdeauna bună, și adeseori puteai să vezi în ele câte o ruptură. Intr'o bună zi fu chemată la organizația de partid. — Spune drept — i-au spus tovarășii — ți-ai da banii pe un pulover cu defecte? Nu-i păcat să dai cumpărătorilor asemenea lucruri? Și-apoi, în fabrică, ce fel de exemplu dai dumneata? Tocmai dumneata, tovarășă Chițea? Acest „tocmai," pe care mustrarea îl sublinia într'un chip deosebit, o puse pe gânduri. Dacă un stahanovist nu lucrează cum trebue, atunci ce să mai zici de ceilalți muncitori? Critica avu o înrâurire puternică asupra stahanovistei. Nu-i fu greu să lichideze lipsa; îi fu destul numai să dorească fierbinte ca tocmai ea să dea exemplul cel bun. Elena Ioana, vecina ei de mașină, băgă repede de seamă schimbarea. Observară schimbarea, dealungul zilelor, și alte muncitoare din secție. In curând știură cu toate că stahanovista lucrează acum nu numai mult, dar și bine, și începură s'o prețuiască mai mult.

La rampa de control se numără defectele din tricotaje. Numărul mic de defecte arată o calitate crescândă a lucrului; numărul mare arată, firește, calitatea slabă. In fața defectelor care scapă, secția de repansare stă de strajă. Cusătoresele abile de aici fac ca ele să dispară cu totul. O împunsătură de ac, la repansat, și ochiul lipsă nu se mai vede... Dar scopul Elenei Chițea și al tovarășelor ei este acela de a da cât mai puțin de lucru cusătoreslor dela repansat.

Nu e prea multă vreme de când a apărut o caricatură în ziarul „Sportul Popular". Caricatura înfățișa un sportiv care îmbracă, făcând o mutră disperată, un tricou caraghios, cu o mânecă scurtă și cu o mânecă lungă... In explicație se spunea că sportivul dela „Dinamo" a pățit-o numai fiindcă a avut inspirația să-și cumpere tricoul fabricat la „Tricotajul Roșu"...

Caricatura din ziar a avut în întreprindere un ecou, căruia nu-i voi da nici un calificativ, de teamă să nu-i dau unul prea searbăd. Ziarul a mers din mână în mână. Ingrijorați, plini de ciudă și mâhnire, oamenii se întrebau:„Cine o fi acela care ne-a făcut de rușine fabrica?" Câteva zile a fost fierbere mare. Lucrurile s'au lămurit abia atunci când tovarășul care răspundea de controlul calității pe

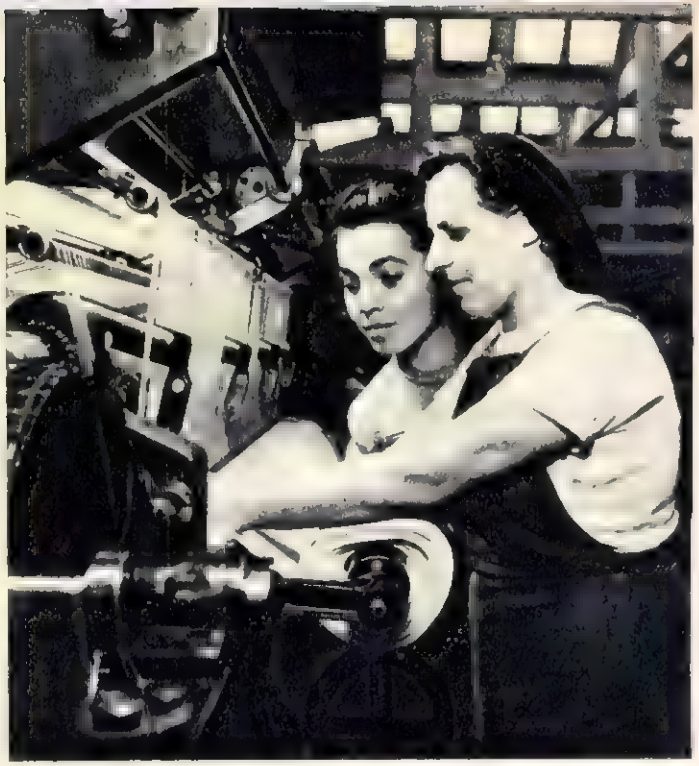

Elena Ioana urmărește cu interes munca stahanovistei Elena Chițea: — Dacă știi cum să umbli cu firul, iese lucru bun, care place cumpărătorului, îi spune Elena Chițea.

întreprindere, s'a dus la „Dinamo", și l-a cunoscut pe sportiv. A cerut tricoul cu pricina, l-a cercetat pe o parte și pe alta, apoi a răsuflat ușurat. E adevărat că tricoul purta marca fabricii, dar era din „promoția" de acum trei ani... Probabil că din cauza defectului nu se vânduse atâta vreme!...

Oricum, întâmplarea fusese ca un duș rece. Ea deschisese încă odată ochii tovarășilor din fabrică asupra mărfurilor pe care le fac. Niciodată nu strică să fii mai atent, să-ți analizezi munca și să cauți să ți-o îmbunătățești.

*

Un camion a oprit, disdedimineață, în fața magazinului de pe Lipscani 86. Ion Floricel iese cel dintâi din magazin, cercetează o clipă camionul, apoi se întoarce înspre vânzători și spune vesel: „Iar ne-a venit marfă. Trebue să fie lămpile dela „Metaloglobus". Responsabilul magazinului nu se înșală Sunt întradevăr, lămpile dela „Metaloglobus". O sută patruzeci la număr. Una — sută — patru — zeci, cum zice tovarășul Floricel. Mâinile nerăbdătoare desfac iute pachetele, și așează cu grijă marfa în vitrină, în rafturi. „Intr'o săptămână le vindem pe toate. Cu siguranță!" spune încântat responsabilul. Lămpile nu se vând, însă, într'o săptămână, ci în numai trei zile. Vin cumpărătorii mereu, și cer: „Dați-mi o lampă cu petrol. O lampă bună". Vânzătorul spune: „Vă recomand „Metaloglobus". Cumpărătorii sunt de acord, numai câte unul pare să mai șovăie: „Am un vecin... Și-a luat o lampă și fumegă. Nevastă-sa e tare necăjită din pricina asta. Când te duci la ei trebue să-ți pui mască de gaze". Vânzătorul zâmbește, când aude astfel de temeri. Il lămurește pe om că asemenea cumpărături se puteau face doar în urmă cu câteva luni. „Astăzi, „Metaloglobus" face lămpi bune".

Ce s'a petrecut, de fapt, în întreprindere?

Când a apărut „vitrina de calitate" la care s'au expus atât piese ce puteau fi date ca exemplu, cât și rebuturi, toată lumea s'a strâns colac împrejur. Bazinele de felinar, sudate de Ștefan Dumitrescu și Florea Penciu, făceau „bună" vecinătate cu alte piese prost executate: inelele montate de Ilie Leonte sau căpăcelele lucrate de presatoarea Leontina Șandru. Șeful de echipă Ilie Adam era criticat și el, fiindcă își cam făcuse obiceiul să lase secția în părăsire, tocmai când munca era în toi.

Unii s'au supărat.

— Dece să mă pună pe mine acolo? — a spus Leontina. Eu nu lucrez de eri, de alaltăeri, în fabrică. Lucrez de cinci ani, și mă cunosc toți. Se poate una ca asta? Să mă facă de râs?

Vasile Orțan, șeful controlului tehnic, tocmai venea dela organizația de partid. Fusese ședință lungă și aprigă, chiar pe tema calității produselor întreprinderii. Când a auzit-o bombănind astfel pe Leontina, a zâmbit și i-a spus:

— Nu te face de râs. Te ajută. Te critică...

Leontina și-a scos ochelarii, ca să-l vadă mai bine... Omul continua să zâmbească. Asta a supărat-o mai rău:

— Ce critică e asta, tovarășe? Nu zic, la ședință să mă critice, că nu mă supăr. Dar dece să mă pună, protap, la vitrină?

— La ședință, la „vitrină", tot aia e, i-a răspuns Orțan, cu blândețe . Când îți vine un ajutor ca ăsta, nu mai întreba de felul cum ți-a fost dat. Primește-l și însușește-ți critica .

...Și Orțan s'a îndepărtat, ca unul care mai văzuse d'ald'astea și știa ce spune.

*

Operația pe care o face Leontina la presă, este destul de simplă. Și totuși, ajunge o clipă de neatenție pentru ca zece căpăcele să aibe cusururi și pentru ca zece gospodine să se necăjească, încercând să-și aprindă lămpile cu petrol... Acest lucru a început să-l înțeleagă Leontina după ce și-a văzut rebuturile expuse în vitrină. Și munca a prins să i se schimbe. A început să controleze piesele, să fie mai atentă în timpul lucrului.

Intr'o bună zi Orțan se „nimeri" prin secție. Vorbise cu secretarul de partid și primise sarcina s'o ajute mai îndeaproape pe Leontina.

— Ei? întreabă el. Mai ești supărată?

Leontina ridică înspre el niște ochi mari, ca și cum ar fi auzit o năzdrăvănie.

— Dece să fiu supărată? N'am nicio pricină...

— Atunci e bine, zise Orțan. Credeam că te mai gândești la „vitrină"...

— La „vitrină" mă gândesc, răspunse cu vioiciune Leontina. Tocmai d'aia nu mai sunt supărată. N'ai văzut? Nu mai am niciun rebut...

*

Nu chiar la fel s'au petrecut lucrurile cu Ilie Leonte. Când s'a văzut la „vitrină" Leonte n'a bombănit și nici nu s'a încruntat. Era numai mirat: „Dece să se facă atâta zgomot pentru atâtica lucru?"

Avea un obicei: pleca dela mașină și se tot plimba pe icl pe colo, fără niciun folos. Ca o cumătră curioasă care-și uită oala pe foc și o pornește prin târg, numai așa, să mai afle ce se mai zice... Timpul petrecut astfel trebuia despăgubit într'un fel; Leonte se despăgubea pe seama calității.

Intr'o zi șeful de secție i-a zis:

— Ieri ai montat slab inelele. Lucrează cu grijă...

— Se mai întâmplă, a răspuns Leonte. Nu greșește tot omul odată?

Peste o zi sau două șeful de secție l-a mustrat din nou:

— Iar „ai greșit". Ce ai de gând?

Leonte a zâmbit: „ce mare lucru!" A zâmbit și când s'a văzut cu rebuturi la „vitrină". Dar când a înțeles că fiecare dintre cei criticați acolo și-a luat seama și a început să lucreze mai bine, n'a mai rămas nepăsător. A început să se frământe, să se gândească mai departe de secția lui, la magazine, la cumpărători. I-a fost rușine de felul cum lucrase, și a început să-și îmbunătățească munca. Ba, într'o zi, s'a dus la șeful de secție, și de astădată el l-a criticat:

— Tovarășe Adam, ieri nu m'ai controlat cum trebue. N'am nimic cu dumneata, că-ți place fotbalul. Dar dece să te duci la match, în timpul producției și să nu controlezi cum trebue munca noastră?

Adam a recunoscut, cinstit, că de data asta el fusese de vină. A doua zi a controlat piesele făcute de Leonte, dar n'a mai găsit defecte. S'a uitat la vitrină, zâmbind, „Câte s'au mai schimbat în fabrică, decând cu vitrina asta!".

E adevărat, se schimbaseră multe. Dar o urmă de îndoială stăruia încă în inima șefului de secție. „Oare toate lucrurile sunt, de acum, roze?" „Oare nu mai trebuesc străduinți și de acum înainte?" Nu, nici vorbă nu putea să fie de asta. „Vitrina" avea să-și mai spună și altădată cuvântul...

N. VĂLMARU

16.500.000 de exemplare

Editura Tineretului a C. C. al U.T.M. — înființată în 1948 din grija partidului și guvernului pentru tineretul patriei — a împlinit cinci ani de rodnică activitate — ani în care, alături de Uniunea Tineretului Muncitor, de organizația de pionieri și de școala nouă, ea și-a adus contribuția sa, deosebit de importantă, la educarea generațiilor tinere.

Citind cărțile care se tipăresc azi, oamenii muncii din țara noastră își dau seama de deosebirea ce există între aceste cărți și volumele de largă circulație din vremea copilăriei și adolescenței lor, trăite sub stăpânirea burghezo - moșierească. Volume îmbâcsite cu cele mai înapoiate și retrograde doctrine, menite a îndepărta tineretul dela calea luptei sale juste pentru libertate și fericire, iată ce oferea burghezia tineretului.

O asemenea literatură continuă încă să inunde vitrinele librăriilor din țările capitaliste. Ea este cultivată îndeosebi în S. U. A., de unde este exportată — ca marfă menită a „educa" tineretul în spiritul moralei prădalnice a imperialismului — în toate țările ale căror guverne sunt subordonate intereselor monopolurilor americane.

Odată cu instaurarea regimului democrat-popular, în țara noastră a încetat să se mai tipărească maculatura „literară" croită pe calapodul intereselor burgheziei. În schimb, se editează în tiraje de masă, literatură adevărată, menită a foiosi din plin tineretului, a-l face demn de titlul de onoare de cetățean al unei patrii socialiste.

16.500.000 exemplare cărți — cărți bune, propagând dragostea pentru om și pentru toate valorile culturale create de omenire — a editat în cei 5 ani de existență Editura Tineretului a C. C. al U.T.M.

Dezvoltându-se în pas cu realizările regimului democrat-popular pe drumul construirii socialismului, literatura nouă a devenit un sfătuitor minunat al tinerilor și copiilor în toate problemele vieții lor. Tinerii muncitori, țărani muncitori și intelectuali au cunoscut prin intermediul Editurii Tineretului peste o mie de volume de literatură politică, științifică și beletristică.

Colectivul redacțional al editurii a acordat o deosebită atenție tipăririi celor mai însemnate lucrări pentru copii și tineret ale clasicilor literaturii române și ale marilor scriitori ai literaturii universale. Care editură nu s'ar mândri cu tipărirea unor opere ca romanele „Nada Florilor" și „Nicoară Potcoavă" de Mihail Sadoveanu, sau cu lucrări ca romanul „Cumpăna luminilor" de N. Jianu și basmul „Nică fără frică" de Nina Cassian — ambele distinse cu Premiul de Stat — ciclul de versuri „Ilie Pintilie" de Veronica Porumbacu și alte cărți prețioase? Care editură nu s'ar putea mândri, pe bună dreptate, că a tradus și făcut cunoscute cititorilor săi lucrări celebre ca romanele sovietice „Tânăra Gardă" de A. Fadeev, „Povestea unui om adevărat" de Boris Polevoi, ori măiastrele pagini literare din „Don Quijotte dela Mancha" de M. Cervantes, „Un căpitan de 15 ani", „Cinci săptămâni în balon" și „Copiii căpitanului Grant" de Jules Verne, „Povești" de H. Ch. Andersen, romanul „Spartacus" de Rafaello Giovagnoli, din povestirile, schițele și nuvelele lui Victor Hugo, Ch. Perrault și Jack London?

O frumoasă inițiativă a editurii a fost înființarea colecțiilor „Biblioteca școlarului" și „Știința învinge". În cea dintâi au fost publicate o serie de cărți importante, în majoritate opere ale clasicilor literaturii române. În cea de a doua colecție au apărut volume de știință popularizată.

Editura Tineretului n'a uitat nici pe copiii și tineretul minorităților naționale din țara noastră, pentru care a tradus și tipărit în limbile maghiară, germană și sârbă 272 cărți, opere ale scriitorilor români sau străini. Din lucrările scriitorilor în limbile minorităților naționale au fost publicate, printre altele, „Berbecul cenușiu" de Istvan Horvath, „Versuri" de Erik Majtenyi și „Lumina soarelui" de Gyorgy Mehes (în limba maghiară), placheta de poezii „Pe același drum" de F. J. Bulhardt (în limba germană) și nuvela „Drum luminos" de R. Svetomir (în limba sârbă).

O carte elegant tipărită, ilustrată și legată cu grijă pare mai apropiată cititorului, făcându-l să-i parcurgă paginile cu mai multă plăcere. Deși mai are încă multe de făcut în acest domeniu, editura a obținut totuși încă de pe acum unele rezultate bune în direcția prezentării artistice a cărților. Contribuția unor pictori și graficieni ca J. Perahim, N. Popescu, Ioana Olteș, Florica Cordescu și alții, care au ilustrat unele din volumele publicate de Editura Tineretului, este mult apreciată de cititori.

Pe adresa editurii sosesc zilnic numeroase scrisori prin care cititorii își exprimă părerea în legătură cu o carte sau alta, dau sugestii sau critică pe membrii colectivului redacțional.

... „Într'o după amiază, revenind acasă dela fabrică — scrie strungarul Constantin Lăzărescu dela uzinele „23 August", într'una din corespondențele sale — m'am apucat să citesc romanul „Șoldorii din Apșeron" de M. Husein. Nu citisem prea multe romane până atunci; primele pagini le-am parcurs încet. Dar pe măsură ce încercam să pătrund viața eroilor cărții, să-i cunosc pe Tair și pe ceilalți tovarăși ai săi de muncă, nu-mi mai puteam desprinde privirea de pe filele cărții; se întunecase, cu toate acestea deabia m'am putut hotărî să mă despart de carte doar câteva clipe, pentru a aprinde lumina, ca apoi să mă adâncesc din nou în lectură."

Asemenea cuvinte ale cititorilor, sugestiile și criticile lor arată că Editura Tineretului e iubită în țara noastră, cărțile ei sunt căutate, răsfoite cu nerăbdare, citite și analizate din scoarță în scoarță.

Aprecierilor cititorilor români li se adaugă prestigiul de care se bucură literatura noastră pentru copii și Editura Tineretului în străinătate, mai ales în U.R.S.S. și în țările democrat-populare.

În vara acestui an la Moscova s'a deschis expoziția „Cartea pentru copii în R.P.R.". În cuvântul rostit la solemnitatea inaugurării, tovarășa Dubrovina, ministru adjunct la Ministerul Învățământului al R.S.F.S.R., spunea:

„... Progresul literaturii pentru copii în R.P.R. este o mărturie a avântului general al culturii poporului român. El oglindește transformările adânci ce au avut loc în viața socială și politică a poporului român".

Pentru colectivul de muncă dela Editura Tineretului, atari aprecieri constitue un îndemn la muncă și mai avântată.

Cu prilejul împlinirii acestor cei dintâi cinci ani de activitate, membrii colectivului revistei „FLACĂRA" salută călduros colectivul redacțional și tehnic al Editurii Tineretului, felicitându-l pentru succesele obținute până acum și urându-i să obțină în viitor noi victorii.

Un aspect din expoziția „Cartea pentru copii în R.P.R.", deschisă anul acesta la Moscova. Tinerii sovietici cercetează cu interes volumele de literatură și revistele apărute în patria noastră. Printre ele se află numeroase lucrări publicate de Editura Tineretului

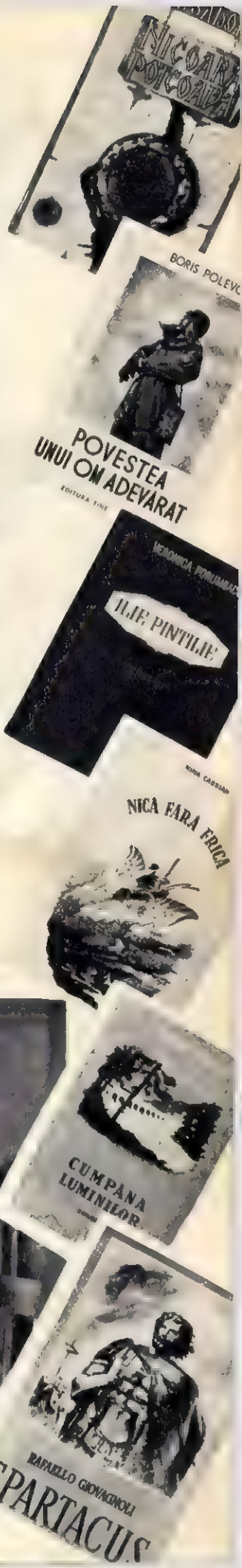

FĂGĂDUINȚA

de Petru DUMITRIU

Laureat al Premiului de Stat

Ilustrații de N. POPESCU

Laureat al Premiului de Stat

In fiecare zi și aproape în fiecare ceas, cât ținu furtuna, se iveau la orizontul întunecat pete albe: pânzele bărcilor care soseau, gonite de vijelie. Nevestele din Danilofca așteptau pe țărm, galbene de nesomn, cu mâna la gură și cu fustele fluturânde lipite de picioare. Lotcile alunecau ca săgeata sub bucățica lor de pânză umflată de vânt. O clipă săltau șovăind pe crestele albe, apoi se răsturnau în valurile urieșe ce spumegau pe plăji. Femeile de pe țărm se repezeau țipând și întâmpinau oamenii care veneau clătinându-se prin apă până la brâu, uzi, învineți de frig și obosiți. Trăgeau lotcile pe uscat, munceau și femeile. Apoi plecau spre sat. Iar cele ale căror bărbați nu sosiseră nici de data asta se risipeau iar pe țărm, cu mâna la gură și cu ochii la orizontul plumburiu.

Pescarii sosiră tot timpul, lotcă după lotcă, iar uneori câte două și trei deodată. Care fuseseră împinse prea departe întrau la Sfântu Gheorghe, altele la Mamaia, la adăpost sub Midia, altele la Sud de Tuzla. După ce se isprăvi furtuna și se adunaseră toți pe la casele lor, oamenii începură să numere pe degete: cine lipsea? Se pierduseră patru bărci. Două se găsiră pe coastă, sfărâmate și cu oameni înecați, legați de ele. A treia, se află mai târziu că se adăpostise într'un port din Bulgaria. A patra era pierită fără urmă.

La două zile după sfârșitul furtunii, se află că lotca aceasta n'a pierit; că se înecaseră doi, și că unul scăpase: lucru nemaiauzit până atunci. Porniră cu căruța feciorii lui Filoftei Romanov, și un frate al lui Trofim Popov, să-i aducă. Iar nevasta lui Filoftei, nevasta și mama lui Trofim, și mama lui Adam Jora, au așteptat în capul satului, căci nu se putea ști care din ei scăpase.

Era după amiază târziu, aproape seară. Câmpia era orizontală și netedă; o cuprindea o pâclă vânătă. Deasupra ei stătea un singur nor uriaș, strâmb, pleoș, deacurmezișul cerului. In dreapta șoselei era un cimitir tătăresc, cu pietrele atât de roase de vreme încât aproape că intraseră în pământ și-și pierduseră forma veche; umbre lungi porneau dela ele și se întindeau peste câmp și peste șosea. Dar în stânga, marea cenușie vuia și-și răstogolea valurile.

Din depărtare, de acolo de unde câmpia se înneca în pulberi, se ivi întâi un punct negru, apoi încă unul. Erau căruțele. Se apropiau încet. Oamenii care așteptau în capul satului, mogâldețe negre, amuțiră.

Mai târziu începură să se audă zurgălăii cailor. Caii mergeau în trap mărunt, bătând din capete de oboseală — cai de oameni săraci.

Îndărăt, deasupra satului, în cele două clopotnițe ale bisericilor din Danilofca, sub cupolele de aramă înverzită, în chip de ceapă, bătu întâi un clopot cu glas subțire, apoi unul cu glas adânc.

Căruțele au venit și s'au oprit. Erau oameni adunați împrejur. Femeile au început să țipe, să plângă și să jelească. Mama lui Adam Jora a sărit la el și l-a strâns la piept, plângând cu hohote. El era galben la față, împuținat, slăbit, ca după o boală grea; era somnoros și vorbea cu glas stins.

Printre oamenii care așteptau era și Eftei, stăpânul bărcii. Eftei era un om cu vază, avea crâșmă și cherhana. Stătea cu mâinile în șolduri și cu barba în piept — o barbă mare, căruntă — și se uita pe sub sprâncene la Adam. Flăcăul ăsta îi pierduse paragatul; un paragat costă o groază de bani; face cât o bucată de pământ, căci îți aduce venit an de an. Era un paragat nou, din sfoară tare, trainică; ceva ce nu putea plăti Adam o viață întreagă. Și i-l lăsaseră acolo, păcătoșii. Eftei Danilov era foarte mâniat de paguba asta. Dacă măcar amărîtul de Adam ar fi putut plăti în vreun fel; dar nu putea. Al naibii, al naibii... Stă cu mâna de gât și se uită ca prostul în gol. Lui de ce-i pasă? Numai de pielea lui! Eftei Danilov socotea că asta nu-i dreptate. Adică cum? De paragatul lui nici nu mai era vorba? Și, pe de altă parte, nici nu putea începe, goliciunea era în stare să se mire că lui îi arde acuma de paragat, când ăia zăceau țepeni în căruță. El ce să priceapă din grijile lui, când nu știu decât de muncă și simbrie? Și iar se uită cu mânie la Adam Jora, care se clătina pe picioare, cu bărbia căzută pe piept. Se uită cu mânie la el și cu nepăsare la femeile care boceau izbindu-și obrajii cu palmele, dând din cap și atingând cu mâinile fețele reci ale morților. Clopotele băteau mereu. Eftei Danilov își făcea cruci mari, fiindcă îi descărcau pe morți din căruțe. Abia acuma trase cu urechea la dangătul ce venea din clopotniță. Se'ntoarse și se uită, cu barba peste umăr, la una din turlele albe. Căută din ochi pe cineva cu care să poată vorbi. Era lângă el Pricop, feciorul cel mai mare. Eftei mormăi:

— Are sunet.

Pricop râse și ridică din umeri:

— Al băgat destui bani în el... Ăia sună așa.

Eftei clipi din ochi și i se încrețiră tâmplele: zâmbea în barbă. Zise gros:

— Adevărat... parc'ar fi topit argint în el când l-a turnat...

Apoi își căpătă iar cumpătarea încruntată, și-și făcu cruce, căci oamenii care îi duceau pe morți treceau prin fața lui. Când trecu și Adam Jora, pe care-l ținea maică-sa să nu se prăbușească în țărână, Eftei se strâmbă și întoarse capul. Vorbi scurt, gros, răstit:

— Haideți, bre! Acasă!

Cei doi feciori ai lui, Pricop și Simion, porniră după el. Erau voinici amândoi, cu oase groase, dar altfel nu semănau deloc. Pricop era serios, stăpânit, cu o privire isteață, rece și pătrunzătoare: câteodată, când zâmbea, parcă își bătea joc de cineva. Și adineauri, în ce-i răspunsese bătrânului, putea să fie ascunsă o umbră de batjocură, și putea să nu fie. Cu Pricop nu știai niciodată ce gândește.

In schimb Simion își trântise o șapcă de piele pe-o ureche, și-un șal roșu la gât; se legăna în șolduri, și-și clătina umerii lați, și cânta încet un cântec de dragoste; lui îi plăcea să cânte și să joace, și nu-i păsa de nimic. Până și acuma: clopotele băteau pentru morți, femeile urlau în uliță și vântul șuiera în văzduhul prăfuit și trist, sub norul acela strâmb; și, totuși, Simion mormăia un cântec și se uita vesel împrejur. Deodată îi izbi pe Pricop cu cotul în coaste:

— Mai bine crăpa și el, zise Simion. Pricop îl privi și văzu că veselia lui Simion nu era nevinovată. Fața osoasă și pătrată îi era albită de ură. Pricop se uită după Adam Jora și râse:

— Păi ce, acuma e viu? Nu-l vezi? Bolește o săptămână sau două... și pe urmă de-abia o să fie neom...

Simion dădu din cap:

— Crezi tu... Nu-i știi.

La zece pași de el, Adam Jora se oprise. Se proptise de un gard. Maică-sa se lipise de pieptul lui și-i vorbea ceva. Adam alunecă în jos și rămase acolo, ghemuit sub gardul înalt de scânduri cenușii.

— Parcă s'a făcut mai mic, zise Simion privindu-l ca pe ceva ciudat, neobișnuit. Pricop începu să râdă. Mergeau mereu după spinarea lată a tatălui lor. Când trecură pe lângă Adam și maică-sa, Simion întrebă tare, cu glasul tremurând de dușmănie:

— El, măicuță — când îl însori?

Bătrâna, galbenă, nici nu auzi. Adam, cu fața micșorată, împuținat, stătea ghemuit sub gard, cu ochii închiși. La auzul glasului acelula plin de ură, deschise ochii — erau tulburi și rătăciți — apoi coborî iarăși pleoapele. Simion și Pricop porniră mai departe. După câțiva pași, Simion începu iar să mormăie, cu glas limpede de tenor, cântecul acela.

Trecură multe zile de atunci. Era o noapte cu lună. Marea sclipea verde-albăstriu și scotea aburi; bărcile negre trase pe țărm făceau umbră pe nisip; coamele sălcilor erau argintii în întuneric; frunzișurile pomilor de prin livezi nici nu se clinteau; umbra gardurilor înalte de scânduri împărțea ulițele într'o jumătate de întuneric și una de lumină. Câinii lătrau, unul aproape, unul mai departe, altul stins de tot, undeva lângă vreun bordei în câmpie. Simion, feciorul cel mai mic al lui Eftei Danilov, ieși din ogradă și o luă pe sub umbra gardurilor, prin întuneric. Umbla repede; cu inima bătând. Târziu, ajunse la marginea satului dinspre câmp. Se opri sub o salcie pletoasă ale cărei ramuri atârnau peste un gard de nuiele și de mărăcini. Fluieră încet. Nimeni nu-i răspunse, dar mai mult ghici decât văzu că e așteptat; desluși pe cineva care stătea nemișcat în întuneric, sub salcie. Mai făcu doi pași într'acolo. Întinse mâinile peste gardul scund ca s'o cuprindă de umeri pe fata care-i aștepta, dar ea se dădu îndărăt, și Simion nu izbuti decât să o ia de mână. O trase la sine.

— Lasă-mă, șopti fata. Lasă-mă. El gâfâia și o trăgea fără milă spre el; voia s'o sărute. Fata îi propti mâna în piept.

— Rău am făcut că am venit, zise ea încet. N'ar fi trebuit...

— Dece? întrebă Simion, râzând fără agomot. — Ce, nu ți-e drag de mine?

— Ba da, zise fata, smulgându-se din mâinile lui. — Ba da, dar nu așa...

Abia se vedea prin întuneric. Era înaltă, cu mijlocul subțire și mișcări mlădioase, pline de putere.

— Atunci, dece-ai venit? întrebă Simion încludat și dușmănos. — Dece nu stai frumos acasă? Ce cauți aici?

Fata tăcu o clipă, două... Se uita la el în întuneric — drept în față îl privea.

— Nu... Nu mi-i drag de tine. Mi-ar plăcea de tine, dacă... dacă aș fi alta...

— Dacă n'ai vorbi cu el...

— Cu cine? Nu-i adevărat!

— Știu eu cu cine... Și știi și tu! Știi foarte bine, murmură Simion cu mânie. — Haha! Te faci că n'ai nimic pe suflet, și mai vii să vorbești și cu mine... nerușinato!

Și începu să-i spuie vorbe murdare și s'o înjure, cu patimă. Dar tot întindea mâinile după ea prin întuneric, s'o apuce. O prinse și o strânse în brațe, deși le întrau în carne la amândoi nuielele ascuțite ale gardului. Deodată fata îl îmbrânci cu o putere neașteptată și-i scăpă din brațe. Fața îi era aproape de a lui, și o văzu în lumina lunii, cu arcurile negre ale sprâncenelor sub fruntea albă, și lucirea umedă a ochilor cenușii care păreau negri și priveau dincolo de el într'un asemenea chip — speriați și plini de dorință — încât Simion îi dădu drumul îndată și se'ntoarse în călcâie. Venea spre el din mijlocul uliței o umbră înaltă. Simion șovăi o clipă, apoi se îndreptă cu pași îndesați spre cel ce venea. Se opriră amândoi față în față.

— Ce cauți aici? întrebă Simion.

— Te-ai bucurat că era să mor, vorbi cellalt.

Degeaba, Simioane. Și dacă mă înecam, pe tine tot nu te voia!

*) Episod din romanul „Pasărea Furtunii", în pregătire — Ed. Tineretului.

Se aplecase spre Simion când rostise vorbele acestea, cu ură și cu sfidare.

— Degeaba! Pe tine tot nu te vrea! Pe mine mă vrea, nu pe tine!

Simion nu se putu stăpâni și-i arse o palmă peste obraz, apoi îl lovi cu pumnul în coaste. Lunganul se trase puțin îndărăt. Simion năvăli asupra lui, izbindu-l cu sete în piept, în pântece. Deodată lunganul se cutremură și-i strânse capul între umeri. Se opri în loc, cu Simion care se repezea la el. Cu o mână îl apucă de păr — Simion se mișca atât de iute că-i sărise din cap șapca de piele — și cu o mână de cureaua pantalonilor. Se opinti odată, ținând, îl ridică deasupra capului și-i făcu vânt, ca unui sac. Simion sbură cât colo și se prăbuși. Rămase nemișcat o clipă, apoi se ridică anevoie, gemând, dar cellalt îl și ajunsese și-l trăgea de păr în sus, izbindu-l cu pumnul drept în tâmple și în gură. Simion dădea și el, orbește, cu sete, gâfâind și gemând, dar deodată se simți iar apucat de curea, sbură prin aer și căzu pe pietroaiele uliței. De data asta zăcu mai mult pe jos; când se ridică într'un cot, lunganul era asupra lui, și-l apucă de guler și de curea. Iar îl svârli în sus, cu un țipăt de hamal care încarcă un sac, și-i făcu vânt. Simion căzu greu și rămase nemișcat. Cellalt se apropie de el, adus din spate și suflând anevoie. Îl împinse cu piciorul. Simion se adună de pe jos și scuipă negru în țărâna albă, luminată de lună. Apoi își șterse nasul cu mâna, și mâna de nădragi. Lunganul îl izbi cu piciorul în coastă. Simion sughiță, apoi se ridică întâi în patru labe, pe urmă în genunchi, pe urmă stătu în picioare, clătinându-se. Se uită o clipă la cellalt, se întoarse și plecă. Șchiopăta. Peste câteva clipe se pierduse în întuneric.

Lunganul rămase singur. Încă nu-și recăpătase răsuflarea. Stătea în picioare, gâfâind, încovoiat. Merse încet până la gard, se sprijini cu mâinile pe el și lăsă capul să-i spânzure. Era obosit.

Mai târziu, înălță capul și chemă cu glas slab:

— Uliana.

Fata nu se mișcase din întunericul de sub salcie. Flăcăul își privi mâna. Îi era scârbă, că era încă udă de bale și de sânge, de când îl lovise pe Simion în gura deschisă. Își șterse pumnul de șold și murmură:

— Uliana...

Ea răspunse de departe, fără să se miște:

— Ce vrei?

— Dece nu m'ai așteptat? întrebă el. Vorbise cu o tristețe care în loc s'o înduioșeze pe Uliana păru că o scoate din fire.

— Dece să te aștept? răspunse ea cu patimă. Ești în sat de atâtea zile, și nici nu te-ai gândit să-mi spui o vorbă! Nici nu-ți vede omul ochii, și vrei să te aștepte!

— Eram bolnav, șuflă el.

— Ai fost la început! răspunse ea la fel cu pătimaș ca înainte. — Acuma în urmă nu erai tu așa ca să nu poți să umbli. Dacă ți-i drag de mine, și mort și tot ai trebui să mă cauți!

Tăcu o clipă și adăugă mai domol:

— Nu puteai măcar să-mi trimiți vorbă, Adame?

Adam plecă iarăși capul și murmură cu amărăciune:

— Îți faci păcat cu mine, Uliano. Mă chinuiești degeaba... Nu vrei să știi cât mi-i de drag de tine. Sângele din inima mea și măduva din oasele mele știu de tine. Eram cu săracul Filoftei și cu Trofim pe mare; vedeam c'o să ne înecăm; și de nimic nu-mi părea rău ca de tine... Parcă se rupea ceva în pieptul meu, se sfâșia, uite-așa, încet, încet, și mă durea, mă durea...

Își desfăcea încet cămașa pe piept, ca și cum ar fi tras din greu, biruind o împotrivire mare și dureroasă. Uliana se apropiase de el și-l asculta cu ochii în pământ. Nu și-i ridică decât acum — când se uită la mâinile lui mari ce trăgeau de cămașă.

— Imi părea rău de tine, Uliana, că pier și n'am avut parte de tine așa cum are un bărbat de-o femeie. Când era vreme frumoasă, dormeam în lotcă liniștiți, mă gândeam la tine, cum ne strângeam noi în brațe și ne sărutam... iar dimineața, mă trezeam înainte de ăilalți și stăteam să mă uit cum pier stelele și rămâne numai luceafărul, mare cât pumnul; și mereu îmi aduceam aminte cum a fost când am fost noi doi împreună, și-apoi cum o să fie...

O cuprinsese în brațe cu blândețe, și Uliana se lăsă, moale, fără împotrivire. Adam șopti:

— Dar când am crezut că mă înec, atunci a fost rău... a fost tare rău... mi se frângea inima că n'am avut parte de tine, Uliana...

— Taci, murmură ea cu ochii în pământ; nu vorbi așa, că mi-i rușine...

Dar zâmbea abia văzut. Adam o apucă de brațe și o ridică peste gard; ea își strânse fustele să nu se agațe în nuiele; Adam îi cuprinse umerii cu brațul și porniră prin umbră. Era în partea aceea o văioagă plină de sălcii și de răchită; trecea prin fundul ei un drum de care, și pe jos era praf gros și pământ măcinat de roți. Adam și cu Uliana umblau fără sgomot, desculți amândoi.

Căutară locul știut de ei, între sălcii scorburoase, adăpostit de desiș de răchită. Crescuseră acolo bălării cu frunza aspră, și cucută cu tulpini zemoase, care se sdrobiră când se așezară pe jos unul lângă altul. Adam o mângâia ușor și stângaci pe obraji cu mâinile-i groase și mari, pline de bătături. Uliana se uita la el, — acum era întâia dată când se uită în ochii lui — și rămăsese așa, pierdută, fără să clipească.

— Altădată să mă aștepți, șopti răgușit Adam. — Altădată să mă aștepți, orice-o fi.

Ea clătină din cap, încet, în semn că da; îl va aștepta altădată, oricând, orice s'ar întâmpla; deodată îi dădură lacrimi în ochi și începură să-i curgă pe obraji; puse capul pe umărul lui murmurând cu glas înecat:

— Să nu mai pleci pe mare până nu ne cununăm... Să nu mai pleci...

Adam râse slab:

— Am să pescuiesc numai pe ghiol... Nu mai ies pe mare...

Și începu s'o sărute pe față, pe obraji, pe ochi, pe frunte, apoi o sărută pe gură și îi mușcă buzele de-o făcu să țipe înăbușit; se rostogoliră pe jos, gâfâind și luptându-se, îmbrățișați. El o strângea și o silea tot mai tare; mai lipsea o clipă până să-i frângă împotrivirea. Uliana se svârcolea ca un șarpe. Deodată se opri, se lăsă să cadă fără putere sub pieptul lui Adam și vorbi limpede, rugător și trist:

— Nu, mă rog de tine... Nu. Nu, Adame.

Dacă ar fi vorbit cu patimă, sau s'ar mai fi sbătut, Adam n'ar fi ascultat-o și ar fi biruit-o. Dar strânsoarea lui slăbi deodată. Se dădu la o parte și întrebă cu glas uscat (uscat îi era gâtlejul, ca de o sete):

— Dece?

Ea își acoperi picioarele cu fusta și-și trase pe ea bluza care se descheiase. Murmură cu sfială:

— Nu-i iertat, fără cununie... E păcat, Adame...

El se dădu și mai îndărăt, rezemat în cot. Smulse un fir de iarbă și începu să-l roadă. Apoi deodată căzu cu capul pe genunchii ei și gemu:

— Uliana... Uliana... îți faci păcat cu mine... am obosit de când te aștept... parcă mi-ar fi sete de-ar seca sufletul în mine, și tu mi-ai ține o cană de apă în față și nu m'ai lăsa să beau... dece mă chinuiești așa? Ce ți-am făcut?

Ea îi mângâia obrazul în neștire cu palma ei ușoară și aspră și murmura:

— Nu te supăra pe mine... Iartă-mă, dragul meu... Iartă-mă...

El se întoarse pe spate și stătu o vreme să se liniștească. Cădea luna printre frunze, și-i albea fața. Erau amândoi copii de oameni săraci, munceau de mici, și-i bătuse de atâtea ori soarele și ploaia și vântul; dar aici, în întunericul sălciilor, când le atingea obrazul lumina lunii, carnea lo părea diafană și nestimată cum e carnea unei foi de floare răcoroasă, proaspătă și cu mireasmă. Când deschidea ochii așa o vedea Adam pe Uliana; iar ea, păzindu-l să se odihnească și văzându-i cu fața subțiată și pleoapele închise, se aplecă dintr'odată și-l sărută apăsat pe gură, apoi își trase coapsele de sub capul și umerii lui și zise grăbită, ca și cum i-ar fi fost frică de ceva necunoscut și amenințător:

— Hai să mergem... Hai! Hai să mergem...

El se împotrivi, însă Uliana sări în picioare și porni singură; Adam se ridică și el și o urmă, oftând, dar plin de o înseninare ciudată.

Merseră împreună, îmbrățișați, și mai stătură mult, fără să se poată despărți, la gardul de sub salcie. In sfârșit, se înțeleseră să se întâlnească în noaptea următoare, tot acolo.

— Am să te aștept, zise Uliana și rămase în întuneric cu ochii după el, să-l vadă cum se depărtează, umbră lungă în lumina lunii, și se întoarce din când în când să se mai uite peste umăr la ea.

. . . . . .

In noaptea aceea, Eftei Danilov și cu fiusău Pricop au stat de vorbă până târziu. A doua zi, plutonierul de jandarmi, șeful de post din Danilofca, veni să bea o țuică înainte de prânz, la crâșmă. Crâșma era o casă mare acoperită cu tablă, roșie de rugină, și cu streșini largi, sprijinite pe stâlpi. Sub streșinile acelea puteai trage și o căruță; era umbră, și Eftei, crâșmarul, scoase două mese. Plutonierul se așeză la una din ele și se uită câteva clipe cum vin scărțâind căruțele și carele pe ulița colbaită, cum se joacă niște copii și se încaieră câinii, cum umblă clătinându-se un pescar beat cu cismele pline de praf, cum trec patru fete cu broboade trandafirii, care se țin de mijloc una pe alta și cântă în tactul mersului un cântec minunat pe trei glasuri, în sfârșit, ce se putea vedea pe ulița în Danilofca într'o zi de toamnă, în vremea aceea.

Dar nu zăbovi mult acolo, căci Eftei se ivi sus în pragul crâșmei:

— Poftește înăuntru don'șef. Ce să stai afara? Au înebunit muștele și-înțeapă: o să se schimbe vremea. Vino înăuntru că e mai curat.

Plutonierul urcă două trepte de piatră tocite și adâncite pe mijloc, și pătrunse în umbra și răcoarea din crâșmă. Eftei ținea închise obloanele din tablă de fier; lumina nu intra decât pe ușă și pe o fereastră din zidul cellalt, dinspre curte. Tinicheaua de pe tejghea lucea, udă; pe un perete erau fotografiile mari, înrămate, a regelui cu toate decorațiile pe piept, și a reginei, cu o cunună de mărgăritare pe cap și un colan de mărgăritare la gât. Mirosea a vin, a țuică, a butoi; atârnau de sfori salbe de smochine uscate, roșcove, lumânări; în rafturi erau cutii cu mărfuri de băcănie, pachete de țigări și de chibrituri; în altele stăteau în picioare sticle de lampă; dar în cele mai multe rafturi se înșirau sticle de băuturi ce străluceau gălbui, verde, alburiu.

Mirosul cel mai puternic de vin și de butoi venea dintr'un colț unde se căsca o gură de pivniță de sub capacul de fier dat la o parte. Lângă ea îl așeză Eftei Danilov pe plutonier și strigă:

— Siomca! Adă niște țuică. Din aia de care ți-am spus eu. Hai, ia lumânarea și du-te.

Peste o clipă răcni gros:

— Te-ai întors?

Și fără să-l mai ia în seamă pe Siomca, un băețandru desculț și speriat care cu lumânarea aprinsă în mână se afundă în pivniță, Eftei se duse să ia cu lingura icre negre dintr'un butoiaș; le puse într'o farfurie, tăie felii dintr'o pâine, și veni să pună pe masă farfuria, pâinea și două pahare. Siomca se'ntoarse cu o cană de țuică. Eftei Danilov oftă greu, așezându-se, și turnă țuică în pahare:

— E făcută și cu sâmburi; parcă-i de migdale; ai să vezi.

Apoi, mângâindu-și barba, adăugă:

— Am făcut-o în anul când mi s'a născut feciorul ăl mai mare, Pricop...

— Păi atunci, e veche, nea Eftei.

Eftei Danilov încuviință grav din capul lui cioplit parcă în piatră:

— Douăzeci și cinci de ani. Poftește... servește și icre: sânt proaspete.

— Fără dumneata nu beau, nene Eftei!

Eftei se închină către rafturile cu sticle de secărică, lămpi de petrol și cutii, dela peretele din Răsărit; apoi înălță paharul de apă, plin cu țuică până la margine:

— Noroc, să dea dumnezeu. Noroc și fericire! zise el solemn și-l dădu pe gât. Apoi își șterse mustățile și barba, uitându-se la plutonier care bea mai încet, se îneca, sufla, ca să-și mai răcorească gura și rădea:

— E foc! Cumplită țuică!

— Așa facem noi, țăranii, zise cu modestie Eftei și mai turnă două pahare.

— Mai servește niște icre. Hai noroc și bine să dea dumnezeu.

Plutonierul stătu acolo un ceas, două, patru, șase. Când ajunsese soarele jos de tot deasupra stepei, și făcea să sclipească verde-auriu turlele bisericii din Danilofca, ieși în tinda cârciumii. Își strângea cătărămile pe el: era roșu la față, asudat și ochii îi sticleau. Cu carabina pe umăr, se întoarse către Eftei Danilov și se răsti poruncitor:

— Așa e cum spun eu! Nici nu mai încape vorbă! El a fost!

Eftei, de sus, cu mâinile'n brâu și cu barba stufoasă în piept, dădu din umeri:

— Eu nu pot ști; ți-am spus numai cum m'am gândit...

Băuse și el, fără măsură; ochii i se tulburaseră; dar altfel nu se cunoștea beția pe el; parcă era doar mai trist și mai împietrit. Jandarmul însă își pierduse cumpătul; vorbea răstit și repezit:

— Tu nu știi, bre Eftei. Nu te pricepi. Asta-i meseria mea. Dintr'un nimic îl dibăcesc eu pe individ. Il simt, bre.

Eftei nu răspunse. Așteptă până plecă plutonierul, și apoi se duse și-l puse pe Siomca să-i toarne pe cap și pe ceafă o vadră de apă rece, proaspăt scoasă din puț.

Plutonierul trecu pe la post, își luă cei doi jandarmi și porni pe uliță. Era fericit de băutură, simțea că totul va merge bine, că va fi avansat la grndul de plutonier major, că va fi chemat la legiunea de jandarmi, în birouri, unde se puteau face afaceri frumoase. Și toate aveau să izvorască din istoria asta, descoperită de el. Era atât de mulțumit încât era aproape vesel când intră pe poartă în ograda de două palme a mamei lui Adam Jora. Bătrâna ieși din casă. Plutonierul îi spuse binevoitor:

— Bunăseara, măicuță. Acasă ți-i feciorul?

— Da' ce vrei cu el? îl întrebă ea cu bănuială. Se auzea cum sparge cineva lemne în dosul casei. Plutonierul porni într'acolo, urmat de cei doi jandarmi și de bătrână. Adam Jora îi văzu și, cum era aplecat asupra butucului, cu securea în dreapta și cu o cracă de salcie în stânga, se ridică încet, mirat și bănuitor. Ochii plutonierului alunecau spre securea cu fierul negricios, strălucitor la tăiș, unde era ascuțită. Veselia îi pieri. Se sili să spună, prietenos:

— Bună seara.

Și salută ușor cu mâna la capelă. Adam îi urmărise privirea. Cu o nepăsare disprețuitoare, înfipse securea în butuc.

— Bună seara.

Jandarmul se apropie, iarăși binevoitor:

— Ascultă Adame, — or cum, va trebui să vii cu noi...

Vorbea ușurel ca de ceva neinteresant. Tot ușurel apucă de coada securei, o trase din butuc, și i-o trecu unuia din jandarmi.

— Hai la post! se răsti el deodată, poruncitor și brutal.

Adam Jora spuse:

— Măi don' șef, el a dat întâi! Mă jur pe sufletul meu: el a dat întâi!

Jandarmul tresări; începuse să-i bată inima. Va să zică era adevărat! Intrebă repede, scotocindu-i fața cu privirea:

— Care-a dat întâi? Filoftei sau Trofim?

Adam rămase nemișcat, împietrit, cu gura întredeschisă. Deodată se făcu alb la față, de un alb-vinețiu, nesănătos.

— Nu... îngână el.

Plutonierul vorbi repezit, nervos, trăgându-și carabina de pe umăr:

— L-ați auzit? Unul din ăilalți doi a dat întâi — așa zice el. Il vedeți cum s'a îngălbenit? Țineți minte, ca să raportați! Ești arestat: dacă te miști, te împușc! Baioneta la armă, măi, ce stați? Baioneta la armă! Haide, marș! Marș!

Când trecu Adam Jora pe uliță între baionete, (era cu un cap mai înalt decât jandarmii), cu maică-sa bocind după el ca după mort, oamenii se opreau din drum, se luau după ei, îl întrebau pe șeful de post. Acesta amețit de băutură, de speranță, de teama de a nu fi făcut vreo greșeală, asuda, roșu la față, și răcnea:

— La o parte! Circulați!

Il închise într'o odaie a postului, cu gratii la ferestre și oblon gros, înciuată cu lacăt. Afară, mama lui Adam plângea, prăbușită pe marginea șanțului șoselei. Plângea, obosită de bocit, cu obrazul veșted, lipit de un trunchi de dud și cu ochii închiși. Uliana, fata lui Ierofei, veni seara târziu și trecu prin fața oblonului; apoi bătu în oblon, dar jandarmul o amenință cu pușca și le goni pe amândouă.

Iar Adam ședea pe lutul de pe jos, cu spatele la zid și cu mâinile legate, și'n sufletul lui era gol. Se înspăimântase de învinuire, când o pricepuse. Apoi se înspăimântase că i s'a putut aduce o învinuire atât de nebunească. Cum de s'a putut gândi cineva la așa ceva? Cine-l cunoștea pe el, pe Filoftei, omul lui Dumnezeu, pe Trofim cel blând și nătâng, — cum putea să creadă? Chiar și șeful de post îi știa pe toți! I se părea că înebunește, că visează. Până la sfârșit, își spuse că își vor băga toți mințile în cap și-l vor lăsa în pace; se gândi, ca fiecare noapte înainte de-a adormi, la Uliana și își aminti toate întâlnirile lor.

Pe la două noaptea îl treziră jandarmii izbindu-l cu bocancii în coaste. Aduceau un scaun și o lampă. Pe scaun se așeză plutonierul, lampa o puseră pe pervazul ferestrei și începură să-l bată ca să spună tot: cum îi omorîse pe Filoftei și pe Trofim. El răcnea de durere și de mânie:

— Ce să fi avut cu ei? Mi-era drag de Filoftei ca de un tată.

Nu-l credeau. Il băturâ cu pumnii, cu picioarele, cu cureaua și cu bastonul. Dela o vreme, Adam amuți. Nu mai scoase niciun cuvânt. Gemea, când îl loveau prea dureros.

In seara aceea, oamenii se adunaseră pe la garduri. Vorbeau între ei, pe când se înroșea cerul, pălea și răsăreau stelele. Cei mai mulți nu credeau. Feciorii lui Filoftei Romanov erau prieteni cu Adam; se certară din pricina lui, gata să ajungă la bătaie. Unul se jură că-l omoară pe Adam cu mâna lui; altul spuse că nu se poate știi ce-a făcut; iar cel mai mare, Emelian, răcni turbat că a intrat dracul în ei, și i-a înebunit pe toți: cum pot crede ei că Adam a făcut așa ceva? Astfel că nu se hotărâră ce-au să facă. In schimb, nevasta lui Trofim Popov era prietenă cu fetele lui Eftei Danilov; veni să le ceară sfat: ce să gândească ea de istoria cu Adam? Ele îi spuseră ce trebue să gândească, iar dânsa începu să umble prin vecini și să plângă pe la fiecare.

A doua zi și a treia, și toată săptămâna, oamenii vorbiră numai de asta; unii veniră să-l amenințe pe plutonierul de jandarmi; alții se îmbătară de întristare, alții își bătură neves-

tele, numai fiindcă erau supărați că nu știu ce să creadă, iar flăcăii bătură cu pumnii pe prietenii lui Simion și-ai lui Pricop Danilov, care spuneau că Adam e vinovat.

Într'o zi, jandarmii îl suiră pe Adam într'o căruță, dimineața devreme, ca să nu-l vadă nimeni, și-l duseră la penitenciar, la oraș.

Procesul se judecă la începutul iernii, într'un orășel din Nordul Dobrogei. Dunărea curgea cu sloiuri de ghiață pe jumătate topită; apa îi era galbenă-cenușie și sticlea rece oglindind cerul friguros și posomorît. Orășelul se întindea pe un mal de pământ galben; nu ninsese decât foarte puțin; vântul tălos spulbera pământul acela galben și-l sufla în nori de pulbere peste stepa dezgolită, cu ierburi moarte. Pe câmp, perdelele de papură ale sălașurilor de ciobani se sgâlțâiau în răbufnirile vântului; trecătorii rari se grăbeau, încovoiați, cu mâinile în buzunare și capul între umeri, pe ulițile pietruite cu bolovani de râu, între casele scunde cu acoperișul turtit, de olane. Era un oraș sărac și trist, de oameni săraci și triști.

Sala tribunalului era văruită, cu pereții murdari și cu tavanul jos; din tavan atârna o lampă de petrol cu burta de porțelan cu flori, înegrită de murdărie de muște. În spatele judecătorilor, sus pe perete, atârna fotografia regelui cu pieptul plin de decorații, și a reginei cu cununa de mărgăritare pe cap și șiragul de mărgăritare la gât. În fața judecătorilor, pe masă, era o cruce de lemn vopsit negru. Într'o latură ședeau jurații, în cealaltă Adam Jora, cu un avocățel numit din oficiu. Lucrurile se petreceau după amiază; președintele suferea de stomac, și orele de după amiază erau orele lui de pedeapsă. Ședea încovoiat, pământiu la față, încruntat, cu coatele pe masă, și suferea. Nu putea fi atent decât la răstimpuri; și ca să nu se observe că nu e atent, se răstea la acuzat, la martori, la avocatul apărării. În sală era o tăcere apăsătoare; aerul era greu și stricat de atâția oameni înghesuiți, căci veniseră mulți din Danilofca.

Când veni ca martoră nevasta lui Trofim Popov, îl blestemă în gura mare pe Adam. Nevasta lui Filoftei Romanov, care avea feciori mai mari ca Adam, se uită la el și începu să plângă; i se făcuse milă văzându-l atât de tânăr și de slăbănogit.

Nu mai putu spune decât că nu știe nimic; apoi începu să plângă atât de jalnic, încât o scoaseră din sală. Se gândea la băieții ei și i se topise inima de mila lui Adam. Jurații erau mișcați; credeau că plânge văzându-l pe ucigașul soțului ei; se uitau amenințător la Adam.

Unul din feciorii lui Filoftei, voinic, cu umerii groși și lați, cărn și cu părul sbârlit, veni în fața judecătorului și apucă crucea în pumn, vorbind mânios și cutezător:

— Domnule judecător, eu... eu...

— Cine ești tu? întrebă judecătorul. Ce vrei?

— Eu sânt Emelian Romanov; Filoftei Romanov mi-era tată. Domnule judecător, eu...

— Să vorbești când ești întrebat! strigă la el președintele. Ești sau nu ești parte civilă?

— Nu știu ce-i aia, vorbi flăcăul cu grosolănie, aproape obraznic. — Nu știu ce-i aia! Eu n'am nimic cu Adam Jora! N'a făcut nimic. Și eu sânt pescar și mă pricep: nu-i vinovat! Nu se poate!

— Să taci! răcni președintele. Să taci! Nu ești martor la proces!

— Ba sânt martor în fața oamenilor din sat! răspunse arțăgos și întunecat pescarul. Și-s martor în fața oricui! Ăsta nu-i om care să-l fi înecat pe taică-meu. Au înebunit muierile și m'au tras și pe mine; dar nu-i drept! Nu-l osândiți că vă faceți păcat cu el și o să-l plătiți!

— Taci, obraznicule! Dați-l afară!

Jandarmii îl svârliră afară în brânci. Impotrivindu-li-se, Emelian Romanov se întorcea către sală și răcnea:

— Să mă ierți, Adame! Iartă-mă, Adame! N'am vină! Iartă-mă! Să ne ierți!

Adam Jora întoarse spre el ochii măriți și cufundați în cap, și nu spuse nimic. Se uita în sală ca o bufniță, în ochii fiecărui om, căutând. O căuta pe Uliana. Uliana nu era.

L-au condamnat la muncă silnică pe Adam Jora. A trecut un an, doi, trei. A început să-l uite lumea. Șeful de post a fost înălțat în grad și mutat undeva, la oraș. Eftei Danilov a făcut

negustorie cu pește și mai departe; în 1944 avea cincizeci de vite, și câteva lotci, și cherhana, și două din cele șase cârciumi din Danilofca.

În primăvara de după procesul lui Adam Jora, Pricop s'a certat cu taică-său. Încă din toamnă, după noaptea aceea când au stat de vorbă amândoi până târziu, începuse să fie mai nesupus și mai slobod față de taică-său. Îi răspundea, nu asculta de ce-i poruncea bătrânul; era batjocoritor, rece și obraznic. În primăvară, se certară dintr'o nimica toată. Bătrânul îl izbi peste obraz, gata să-l dea jos. Pricop sări la el cu pumnul ridicat, dar Simion îl îmbrânci la o parte. Pricop își luă haina într'o lădiță și plecă pe furiș. Mai târziu, bătrânul văzu că-i lipsesc bani de aur dintr'o ladă unde ținea el câte ceva, pentru orice nevoie (avea și alții, mulți, ascunși în pământ). De atunci nu l-a mai văzut nimeni pe Pricop; s'a auzit că s'a îmbarcat ca marinar pe un vas turcesc, și că a plecat, cine știe unde.

Uliana, fata lui Ierofei, a căzut bolnavă, cu friguri mari, când a fost arestat Adam, și abia ieșise din boală, când el și fusese osândit. Avusese febră tifoidă; se urîțise, îi căzuse părul, era slabă și galbenă. Nu ieșea din ogradă, nu se ducea nicăeri; doar pe la mama lui Adam.

Peste doi ani, mama lui Adam a murit. Uliana însă s'a împlinit iarăși, și s'a făcut mai frumoasă ca înainte, numai că era palidă, răutăcioasă și tristă.

A mai stat doi ani singură. Părinții și frații nu mai vorbeau cu ea: îi făcea de rușine că nu se mărită. Eftei Danilov veni cu fiu-său în pețit, dar Uliana zise de față cu toți că-l așteaptă pe Adam și că ea s'a jurat în biserică, la toate icoanele, că o să-l aștepte. Mintea: nu în biserică jurase, ci în niște cucută și bălării, sub sălcii, noaptea; și nu la icoane, ci lui Adam Jora, care acuma tăia sare la ocnă. Dar nunta nu se mai putea face. Ierofei o bătu, și nu mai vorbi cu ea luni de zile; o ținea în casă ca pe-o străină. Pe urmă a ajuns în sat vorbă că Adam a murit. Nu se știa cine a adus-o, dar mulți spuneau că au auzit dela un om care a vorbit cu cineva care a fost în orașul unde era ocna; alții știau dela cineva care cunoștea un pușcăriaș ce-și isprăvise pedeapsa. Uliana a umblat luni de zile, poate un an, să dea de acel ins anume, care știa sigur ceva. A scris cărți poștale, ce au rămas fără răspuns; apoi a învățat să scrie petiții la tribunal, la primărie, în toate părțile, dar zadarnic. A mai trecut o iarnă. Primăvara, Uliana a simțit că-i vine să cânte și să râdă. Era tristă, dar îi venea să lase tristețea să se coboare în adânc, să se facă nevăzută pentru o vreme. Prietenele au tras de ea s'o aducă la joc și la cântece. Până la sfârșit, s'a lăsat înduplecată, și s'a dus. A jucat în fiecare duminică și mereu cu Simion Danilov. Ar fi luat-o și alții la joc, dar le era frică de Simion și de puterea lui taică-său. Așa că ea-l avea mereu în ochi, tot pe Simion, tot pe Simion; era și vesel, și juca bine, și-i spunea că-i e drag de ea de atâția ani; când i se face milă de el, să-l ia?

În iarnă, făcură nunta. Deși era război și sărăcie, lui Eftei îi mersese foarte bine; așa că pofti toate rudele și toți vecinii, și făcu o nuntă bogată, cu veselie mare, vin și rachiu cu butoiul, mâncare și cântec; o noapte și o zi înainte de nuntă umblară pe uliți lăutarii. Și tot ei cântau beți și obosiți, și duduiau dușumelele sub cismele flăcăilor, când Simion o duse pe Uliana în odaia împodobită cu ștergare, flori de hârtie și daruri de nuntă, o urcă pe brațe în patul înalt, și stinse lampa. Băuse mult, și o dorea de ani de zile, și era întuneric, așa că la început nu-și dădu seama că Uliana rabdă totul în tăcere, cu dinții încleștați, ca moartă. Îi luă fecioria și o drăgosti până târziu. Apoi se întoarse pe spate, obosit. Uliana nu spusese nimic, nu oftase, nu se mișcase. Deodată, o auzi că plânge. Simion întinse mâna și simți că ea stă cu fața în jos; pipăi și înțelese că Uliana a lăsat să-i atârne capul peste marginea patului, iar umerii i se sgudue de plâns. Plângea tare, cu o mare sforțare, ca și cum i-ar fi făcut rău că plânge; sughița și hohotea.

Lui Simion îi trecu într'o clipă toată fericirea lui de mire. Se ridică într'un cot și ascultă. Înțelese ce fel de plâns e acela, și-l otrăvi o ură groaznică. O sgudui fără blândețe:

— Hai! Nu mai plânge!

Ea hohotea mai departe și gemea sfâșietor:

— Lasă-mă! Lasă-mă!

Simion tăcu și se gândi câteva clipe, apoi răcni:

— A murit! Ce mai vrei!

— Da, dar eu n'am murit, băigui ea printre sughițuri de plâns.

— Mai bine ai fi murit și tu, mormăi Simion posomorît.

După ce trecură câteva luni de zile, toată lumea văzu că Simion cel vesel care cânta, juca și lua viața ușor, e morocănos, certăreț, și s'a apucat de beție. Iar Uliana se făcea mai frumoasă ca oricând, rece și fără zâmbet, și rea.

In toamna lui 1945, într'o zi când soarele strălucea rece în cerul plumburiu, iar vântul sufla tăios peste pământul pustiu, un om umbla singur pe un drum de țară, undeva în partea de miazănoapte a Dobrogei. Era înalt, slab, osos; obrajii îi erau supți, și ochii cufundați sub sprincene; hainele rămase prea largi fluturau pe el și aveau înfățișarea de cârpe cenușii pe care o capătă straiele state mulți ani în dulap sub lacăt și pătrunse de praful fin și ucigător al vremii.

Umbla repede, cu pași mari, neobosit; de l-ar fi văzut cineva (dar nu era nimeni în lung și'n lat, decât vântul peste stepa golașă și stearpă, înfrigurată de toamna timpurie; nimeni, nimeni decât numai vântul), de l-ar fi văzut i-ar fi citit în ochi o dorință nerăbdătoare, o încordare dureroasă. El umbla în neștire, se poticnea de bolovanii drumului, călca în gropi; căci ochii-i erau mereu duși înainte, către zarea depărtată. N'avea nimic în fața lui, decât drumul mare, de pământ galben, care cobora într'o vale, apoi urca un deal teșit, în zare. Dar drumețul umbla cu atâta grabă, și se uita cu atâta dorință spre culmea pleșuvă și scundă, de parcă se aștepta ca acolo, pe dealul din zare să se ivească o vedenie, să se întâmple o minune, să răsară din pământ o nălucire vrăjită, mult așteptată. Dar când ajungea însfârșit acolo, nu era nimic, decât câmp pustiu, cu ierburi veștede, băligar mărunt de oi, și ulii ce vegheau în văzduh cu aripile întinse și nemișcate. Drumețul însă mergea mai departe, și se uita cu tot atâta nerăbdare și dorință, tot înainte, unde se zărea încă o vale și încă un deal. Iar peste dâmbul pe care-l privise cu atâta dorință, trecea în neștire, fără să se uite la locurile pe care le călca.

Omul acesta era Adam Jora, căruia i se iertase o parte din osândă și acuma se întorcea acasă.

Iar ceeace aștepta el să vadă răsărind de după dealul cel mai depărtat, începu să se zărească spre sfârșitul după amiezii. Toate pietroaiele de pe stepă aveau o față luminată spre Apus, și aruncau umbre lungi spre Răsărit. In Răsărit, deasupra costișei galbene a unui deal, sclipi ceva verde-auriu. Erau cele două cupole în chipul bulbului de ceapă, ale bisericilor din Danilofca. Adam se grăbi și mai mult, cu inima bătând, deși era slăbit, nemâncat, prăfuit, și abia îi mai țineau picioarele. Trecu încă o vale, și încă un deal, urmându-și pe drum umbra nesfârșit de lungă. Ajunse pe încă un deal. Dincolo de vale erau bordeie din care ieșea fum, și întâile case din Danilofca.

Intră în sat când amurgea. Venea dinspre Apus, unde soarele murind umpluse cerul cu straturi de roșeață întunecată, ce apăsa sufletul. Oamenii nu se uitau într'acolo, și nu se uitară la Adam. Iar ei, cu inima ușoară și mintea cuprinsă cu un fel de beție, umbla repede. Coti pe după colțuri de uliță, pe lângă garduri înalte. Până ajunse în locuri de unde se vedea până'n zare apa verde-cenușie, tulburată și sbârlită de vânt, și nisipurile ude ale plăjilor, cu lotci negre și grele, trase pe uscat, și năvoade întinse pe stâlpi, la aer. Aici o luă pe o ulicioară, și se opri deodată. Niște copii care se jucau în uliță văzură cu mirare un străin venit să se uite la un gard strâmb și rupt, și la ograda părăsită unde creștea pelin argintiu și pătlagină cu frunza cărnoasă, prăfuită. In fund se vedea o căsuță fără geamuri. Acoperișul de stuf căzuse înăuntru, în odăițele goale, în care creșteau pe jos urzici și buruieni de tot felul. Ieșeau frunze veștejite și pe ferestre. Ușa era putregăită și atârna strâmb, deschisă.

Străinul stătea cu mâinile pe gard. Apoi intră, nu prin spărtura gardului, ci pe portiță cu balamalele roase de rugină. Călcând în neștire prin urzici, intră în casă. Se uită într'o odăiță, apoi în cealaltă. Lumina roșie a amurgului cădea prin acoperișul desfundat. Pe jos, pe pământ, creșteau buruieni; într'un colț erau murdării scârnave; pe pereții coșcoviți alergau gângănii din cele ce trăiesc în locurile umbroase și umede.

Adam încercă să recunoască măcar ceva, măcar un lucrușor rămas așa cum îl cunoscuse el; dar nu găsi nimic. Ieși iar, prin buruieni, și se rezemă de gard. Copiii se jucau mereu în uliță. El se apropie și-i întrebă răgușit, arătându-le casa:

— Unde-i bătrâna?

Ei se opriră, îl priviră uimiți, apoi se uitară la brațul lui care le arăta căsuța dărăpănată.

— Care? Baba Acsinia?

— Da, zise el înecat. Baba Acsinia.

— A murit, răspunseră copiii. A murit de mult. Băiatul ei e la pușcărie. Ea a murit...

Adam se uită iar la casă, apoi, fără să mai spuie nimic, porni pe uliță.

Nu știa ce simte; și poate că în clipa aceea, nici nu simțea nimic. Ca și cum n'ar fi aflat nimic despre maică-sa, ca și cum n'ar fi văzut căsuța dărăpănată care intra în pământ, se grăbea pe ulițele cuprinse de înserare, căutând. Avea să se ducă la Ierofei, tatăl Ulianei, în partea cealaltă a satului; să întrebe de ea; s'o caute; s'o zărească și să alerge s'o îmbrățișeze, s'o ridice dela pământ ca pe un copil, așa mare și voinică cum era, s'o sărute pe față, pe ochi, pe frunte. I se umplea pieptul de căldură blândă și îmbătătoare când se gândea la clipa în care o va întâlni.

Trecea pe-o uliță din marginea satului; după colț era crâșma lui Eftei Danilov; în dreapta era gardul curții lui Eftei; în stânga, peste uliță, era un puț cu cumpănă. De departe Adam zărise, fără să ia seama, o femeie care iese pe poartă, se duce la puț, trage apă, umple o găleată. Văzuse fără să vadă; el vedea cu ochii minții întâlnirea lui cu Uliana, fată de șaisprezece ani, înaltă, subțire și sălbatică, nu femeia cu găleata plină și care se întorcea dela fântână cu un mers greoi, din șolduri. Până ajunse față în față cu ea, și se opri, înghețat, pierdut. Femeia cu găleata era Uliana; nu putea fi alta, și era totuși alta.

Când îl zări, se aplecă încet într'o parte și puse vadra pe jos, fără să-și deslipească ochii dela el. Se făcuse albă ca varul.

Nu mai era fetișcana mlădioasă și puternică, cu obrazul îngust și privirea înfruntătoare și nedomolită. Fața i se împlinise și se rotunjise, albă-trandafirie, gura îi era mai cărnoasă și mai moale, iar ochii îi căpătaseră o blândețe fără apărare. Stătea în fața lui Adam: era prea uimită, fericită și înspăimântată, și-i pierise glasul. Își ținea mâinile una într'alta, într'un fel neajutorat și mângâietor. Gura i se mișca ușor, încercând să rostească un cuvânt, dar nu izbuti să scoată niciun sunet. Ochii îi străluceau, curați și nefiresc de luminoși, privindu-l pe Adam.

Era însărcinată. Mâinile și le ținea deasupra pântecului mare care-i umfla șorțul; mai avea trei-patru luni până să nască.

Adam se uita la ea. Se îngălbenise. Privirea îi alunecă, dela fața ei la mâinile ei, apoi la pântecul ei îngreunat și mare. Părea nătâng și rătăcit. Se uita la Uliana, apoi la poarta rămasă deschisă. In poartă stătea o bătrână; Adam o recunoscu: era nevasta lui Eftei Danilov, mama lui Simion și-a lui Pricop. Îi mistuia din ochi și când se'ntoarse el către ea, strigă cu răutate:

— Hai, noră, lasă vorba în uliță!

Uliana tresări și se făcu și mai palidă. Plecă ochii; apoi îi ridică iar spre chipul lui Adam; și în loc de vinovăție și rușine nu avea în luminile lor decât aceeași strălucire și limpezime nefirească. Dar Adam nu putu răbda. Se întoarse în călcâie și plecă. După câțiva pași simți că ea tot acolo stă, nemișcată, cu ochii după el. Și atunci începu să fugă.

Fugea bâiguind cuvinte întretaiate și gemând. Când își pierdu răsuflarea, merse la pas — ajunsese de mult afară din sat, pe un drum ce ducea pe lângă mare — dar mereu gemând, vorbind singur și scrâșnind din dinți de suferință. Se izbea cu palmele în obraji, cu pumnii în tâmple, ridica brațele și mergea mereu înainte, în neștire. Nici n'a știut cum de l-a biruit o oboseală atât de ciudată și l-a doborît: adormi pe pământ, lângă drum, și zăcu ca mort câteva ceasuri. Deodată, pe la începutul nopții, se svârcoli sălbatic și gemând înecat, tresări din somn, se uită împrejur. Visase că o vede pe Uliana în brațele lui Simion. Dar nu era nimic, decât câmpia neagră, cerul înstelat, vuetul mării și vântul în întuneric. Se ridică iute și porni mai departe; parcă fugea de ceva; dar nu putea scăpa de ce fugea, căci lucrul acela era în el.

După ce-l urmărise cu ochii până-l ascunsese un car cu fân ce venea din capătul uliței, Uliana simți o durere cumplită în piept și în pântece. Un junghi care ținu doar o clipă, apoi trecu.

Soacră-sa îi spunea ceva, cârâind răutăcioasă; dar Uliana nici nu auzi. Ii vâjâiau urechile. Ca în vis, umblând ca în vată groasă în care i s'ar fi cufundat picioarele, lăsă găleata plină în mijlocul drumului, trecu pe lângă bătrână fără s'o vadă, străbătu ograda și intră în casa nouă, pe care o clădise Eftei pentru fiu-său Simion când se însurase acesta. Deschise ușa și o lăsă deschisă; intră în odaie și se așeză pe pat, cu mâinile în poală, și cu ochii la zid, și rămase așa nici ea nu știa câtă vreme. Abia răsufla. Abia clipea din ochi, arareori.

Seara, când Simion veni dela o cărăușie, băut și morocănos, bătrâna îl aștepta la poartă, să-i spuie. Simion nu vroi să creadă, dar bătrâna se jură și-i ceru să întrebe prin vecini dacă nu-i adevărat, și dacă nu s'a întors Adam Jora, viu, ca să se întâlnească la fântână cu Uliana; când a văzut-o pe soacră, o fi crezut că-i și Simion prin preajmă, și și-a luat tălpășița în goana mare, ca un hoț.

Simion o lăsă acolo pe când bătrâna încă vorbea. Se năpusti în casă, vânăt de mânie, răcnind răgușit:

— Unde ești? Unde ești?

O apucă pe Uliana de păr și o smuci în sus de pe pat; cu mâna cealaltă, făcută pumn, o izbi în cap; apoi o trânti pe jos și o lovi cu cismele.

Bătrâna umbla prin curte. Se aștepta să audă vaiete, țipete, dar nu auzea nimic. Târziu de tot, ieși din casă tot Simion. Nu mai era beat. Se trezise cu totul. Tremura. Vorbi înfrigurat.

— Vino! Vino repede!

— Ce e? întrebă maică-sa.

— Nu știu. Vino să vezi.

In noaptea aceea, cu mare suferință, Uliana lepădă mort copilul pe care-l avea în pântece. Câteva zile nu știură nici de ea dacă scapă cu viață; dar se însănătoși treptat, foarte încet.

Simion nu se mai atingea de ea. O ura, dar se speriase prea tare; îi era frică să n'o omoare.

Prin 1945 și 1946, pe cheiurile portului Constanța, lângă pereții înalți ai vaselor de marfă printre ceilalți hamali cu ismenele suflecate și cu burta strânsă în brâu lat de lână, puteai întâlni un bărbat înalt și spătos, cu obrazul sever și ochii triști. Ca și ceilalți, purta un șorț de sac, și o boneță de hârtie făcută dintr'o jumătate de sac de ciment. Muncea mai mult ca alții, și era foarte cumsecade și tăcut. Hamalii ceilalți îl iubeau; nu-i găseau decât un cusur: că nu râde niciodată. Când se îmbătau și se duceau la muieri, Adam Jora se îmbăta și el și se ducea și el cu ei; dar a doua zi nu vorbea cu nimeni; și dacă-l săcâia vreun vorbăreț, îl izbea de-l lăsa lat. Odată sau de două ori s'a întâmplat asta. După aceea, s'au învățat să-l lase în pace.

Intr'o singură împrejurare vorbea Adam mai mult de trei-patru cuvinte la rând: la sindicat. Nu știa multe; dar avea un simț fără greș pentru dreptate și nedreptate, și spunea în gura mare, pe față, ce i se pare lui drept sau nedrept. In 1946, era în comitetul sindicatului muncitorilor din port.

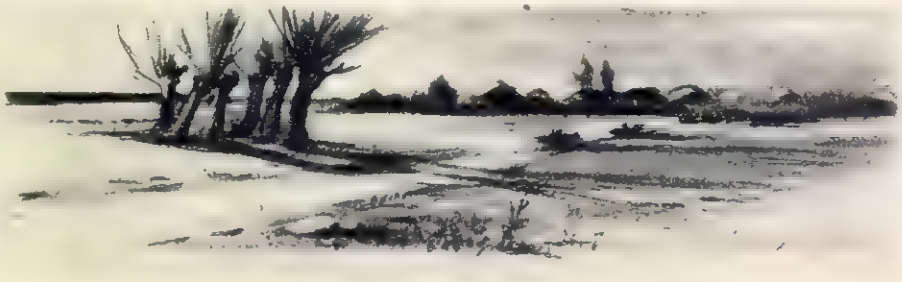

M. E. SALTACOV SCEDRIN — O zi intr-un conac moșieresc

M. E. SA. TACOV - SCEDRIN „Stăpul"

[illegible] SCEDRIN: „Prima poveste a contopistului"

LA INSTITUTUL DE ENERGETICĂ DIN MOSCOVA

Dezvoltarea energeticii în U.R.S.S. cere pregătirea unui număr din ce în ce mai mare de specialiști. Un loc de frunte printre instituțiile de învățământ superior care pregătesc tehnicieni și ingineri energeticieni îl ocupă Institutul de Energetică „V. M. Molotov" din Moscova.

În fiecare an, sute de tineri ingineri electrotehnicieni, hidroenergeticieni, termoenergeticieni, mecanici și radiotehnicieni de diferite specialități termină cursurile acestui Institut și pleacă în diferite republici și regiuni ale Țării Sovietice, pentru a desfășura o muncă de conducere ca ingineri în domeniul cercetărilor științifice sau a participa la marile construcții.

Studenții Institutului de Energetică din Moscova nu capătă numai cunoștințe teoretice. Jumătate din timpul lor de studii este rezervat lucrărilor practice individuale în laboratoarele, cabinetele și atelierele Institutului, înzestrate cu utilaj modern.

În laboratoarele facultății de hidroenergetică, de pildă, sunt instalate modele în funcțiune ale unor puternice construcții hidrotehnice, care reprezintă copii în miniatură ale giganților moderni ai energeticii și care permit studierea viitorului regim de lucru al centralelor hidroelectrice dela Cuibîșev și Stalingrad, ce vor fi date în exploatare peste câțiva ani. Studenții au la dispoziție și o centrală-școală termoelectrică, care este legată de rețeaua electrică a orașului Moscova și care alimentează cu energie electrică un mare cartier. Aici studenții își fac practica și se deprind să conducă centrala, mergând până la punerea în funcțiune a turbinei cu aburi.

Jumătate din timpul de studii al studenților Institutului de Energetică din Moscova este rezervat lucrărilor din laboratoare, unde studenții își verifică prin practică cunoștințele teoretice. În fotografie: un laborator al catedrei de centrale electrice.

Încă în Institut fiind, viitorii specialiști studiază la locul de producție instalațiile moderne cu cazane și turbine și automatizarea conducerii centralelor electrice.

Toți studenții primesc burse de stat, care sunt mai mari pentru fruntașii la învățătură. Studenții au la dispoziție un cămin confortabil și cabinete speciale. Biblioteca Institutului dispune de cinci săli de lectură și peste 300.000 de volume.

Preocupările viitorilor ingineri sovietici nu sunt limitate la programul de învățământ. Ei au și o intensă activitate culturală. La clubul studențesc se organizează cu regularitate conferințe asupra diferitelor probleme ale științei și artei, rulează filme, se dau concerte la care participă cei mai buni artiști ai țării.

Institutul are cercuri de artiști amatori, o fanfară și o orchestră de instrumente populare.

Sportul este mult îndrăgit și se bucură de o mare popularitate. În cadrul Institutului a fost construit un corp special de clădiri, cu diferite săli pentru jocuri sportive, atletism ușor, box, gimnastică. Studenții au la dispoziția lor o bază de ski și un stadion.

Odihna studenților este deasemeni bine organizată. În apropiere de Moscova, într'o pădure de pini, se află sanatoriul „Energia". Alt sanatoriu pentru studenții Institutului se află pe țărmul Mării Negre, la Alupca. În afară de aceasta, viitorii ingineri energeticieni primesc anual foi de drum și carnete care le dau dreptul să stea și în alte case de odihnă și sanatorii.

Studenților Institutului de Energetică din Moscova, ca și întregii studențimi sovietice, li s'au creat toate condițiile necesare pentru a deveni specialiști calificați și pentru a lua parte în mod activ la construirea comunismului în Țara Sovietică.

În camera studentelor Irina Vedernicova și Galina Necesaeva (dreapta), din căminul Institutului.

Într'o sală de lectură a bibliotecii Institutului.

ACTUALITĂȚI DIN U.R.S.S.

Cel mai mare sistem de irigație din R. S. S. Ucraineană

Până nu demult, în regiunile Nicolaev și Chorson, din R. S. S. Ucraineană mari întinderi de pământ sufereau de pe urma lipsei de apă și zăceau neputincioase în fața soarelui dogoritor. Și aci omul sovietic a pornit să înfrunte natura și să și-o supună. S'au întocmit planuri minuțioase, au fost trimise brigăzi de muncă formate din colhoznici și sovhoznici, au intrat în funcțiune mașinile comunismului. Și a început construcția celui mai mare sistem de irigație din R. S. S. Ucraineană.

Fotografia noastră redă un aspect al muncii pentru înfăptuirea grandiosului plan de ridicare a fertilității pământului în regiunile Nicolaev și Cherson, prin folosirea apelor Niprului în acest sistem de irigație.

Un gigant al industriei textile

Intr'un ritm uimitor de rapid se desfășoară lucrările de pe șantierul uriașului Combinat textil din Minsc, care va constitui una din podoabele industriei sovietice.

Populația orașului urmărește cu viu interes construcția acestui gigant al industriei.

Mii de muncitori lucrează neobosit pe șantier, folosind cele mai moderne mijloace de muncă mecanizată.

In locul obișnuitelor schele, pe șantier se ridică noi și noi coloane înalte și scoici uriașe de beton armat. Vor fi construite în total 192 asemenea scoici, care vor alcătui laolaltă un corp de clădire, ce se va întinde pe o suprafață de 6 hectare.

Combinatul textil din Minsc va dispune de utilaj perfecționat, care-i va permite să producă anual 9.000.000 metri țesături de lână de cea mai bună calitate. Prin organizarea unui sistem nou de mișcare a benzilor rulante, se va reduce la minimum transportul intern al uriașelor cantități de stofe de lână. Muncitorilor li se asigură deasemeni cele mai bune condițiuni de muncă și de locuit.

Fotografia noastră redă un aspect din construcția giganticului Combinat textil din Minsc.

Pe plantațiile de ceai din R. S. S. Gruzină

Iată două fotografii făcute pe plantațiile de ceai din Georgia Sovietică. Și una și cealaltă vorbesc despre viața nouă, și bunăstarea colhoznicilor gruzini. In prima fotografie: mașina de cules ceai. Construită după invenția lui Kereselidze, această mașină înlocuiește munca migăloasă și istovitoare a sute de oameni. In fotografia a doua: mulți dintre cultivatorii de ceai din R.S.S.Gruzină vin la lucru cu automobile proprii.

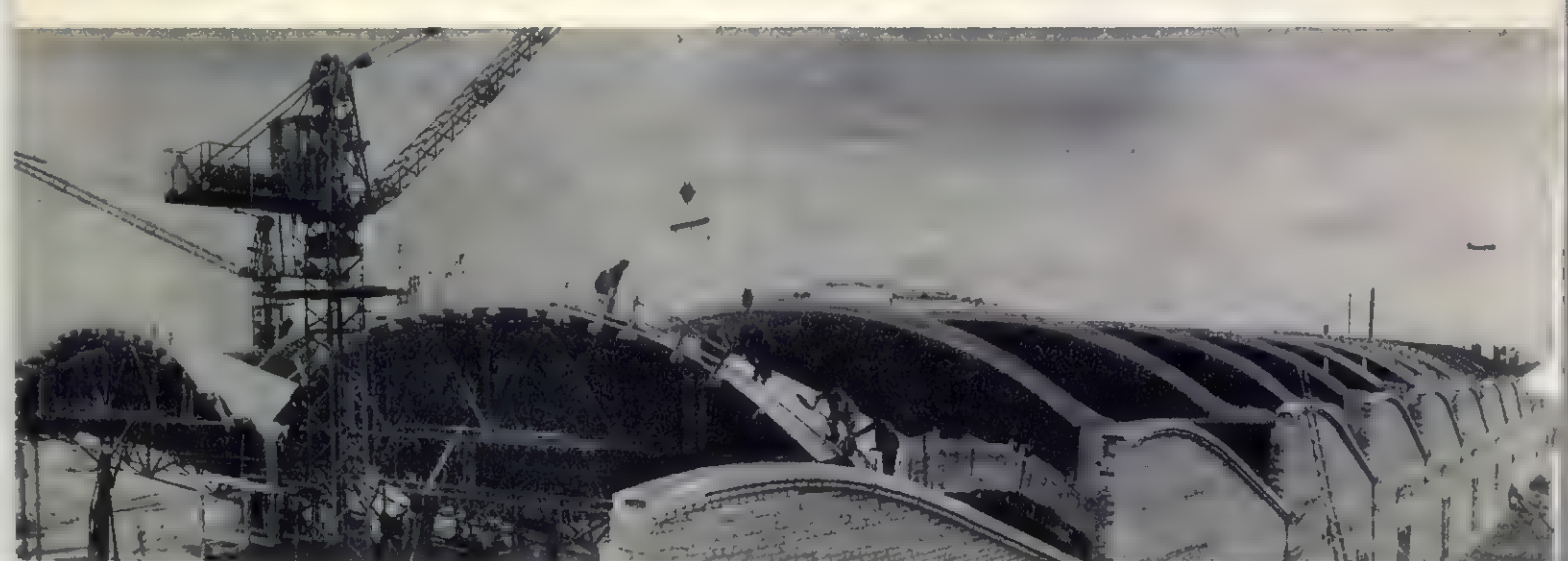

Tirana, capitala Albaniei noi.

ALBANIA - ȚARA SHQIPTARILOR

Note de călătorie

de Constantin CHIRIȚĂ
laureat al Premiului de Stat

Rare sunt regiunile care, privite din avion, oferă ochilor asemenea minunate privelişti ca Albania. Dela înălțimea pe care trebuie să o atingă avionul pentru a trece nestingherit munții înalți dela graniță, se vede o bună parte din Albania. La prima vedere, peisagiile muntoase sunt atât de abundente încât cu greu mai poți deosebi altceva. La nord se înalță semeț șirul munților Schar-Dag, care pe teritoriul albanez atinge înălțimea de aproape 2700 de metri. Spre sud, la hotarul cu Grecia, se profilează masivul Gramosului vestit prin luptele purtate aici de patrioții greci. Munți pleşuvi sau acoperiți cu păduri străbat Albania dela un capăt la altul. Dealtfel, denumirea oficială a Albaniei este Shqiperia sau Shqipnia, ceeace înseamnă „țara stâncilor", albanezul spunându-și shqiptar, adică vultur sau locuitor al stâncilor.

Încet, încet, privirile încep să deosebească văile și așezările omenești presărate ici și colo, panglicile argintii ale râurilor, ochiurile mari ale lacurilor. Cu cât privirile alunecă spre vest, cu atât verdele munților începe să se deschidă până se îmbină cu albastrul fin al Adriaticei.

In spre miază-noapte se zărește vestitul oraș Scutari sau Skodra, cum îi spun albanezii. In urmă cu cinci veacuri, orașul acesta era unul din locurile proferate ale marelui erou albanez Gheorghi-Castrioti-Skanderborg, luptător nefricat împotriva turcilor. La o bună bucată de drum spre sud de Skodra, se zăresc vilele elegante ale celui mai frumos port albanez la Adriatica: Durazzo sau Durres în limba albaneză. Iar mai jos, spre granița de sud a Albaniei, se vede Valona, minunat port la Marea Adriatică, orașul lămâilor, smochinilor și portocalilor.

In inima Albaniei, în umbrași pavăza munților, sunt așezate câteva orașe mai mari: în sud bătrânul Argyrocastro, și mai în interior Koriția sau Korcea, unul din orașele în care s'a născut mișcarea comunistă din Albania; mai spre nord Elbasanul înverzit, și în sfârșit, tânăra, viguroasa Tirana, capitala Albaniei Populare, locul unde va ateriza avionul nostru.

Tirana este unul din orașele care reflectă în modul cel mai fidel istoria modernă a acestei țărișoare de 27.000 kilometri pătrați. Cel mai vechi cartier al Tiranei este cartierul popular, așezat la marginea de sud-vest a orașului. Casele scunde, lipite una de alta sunt despărțite din loc în loc de uliți strâmte și întunecoase. Indelungata stăpânire turcească a imprimat acest caracter cartierului, ca de altfel multor orașe din Albania. Aici locuia odinioară sărăcimea Capitalei: muncitorii, hamalii, micii meseriași și funcționarii și micii cultivatori ai pământurilor din jurul orașului.

In acest cartier sunt și case ce pot fi considerate piese de muzeu. Case în care s'au ținut primele ședințe ale organizației comuniste din Tirana. In 1940; case în care conducătorii Partidului Comunist Albanez au întocmit primele planuri de luptă împotriva fasciștilor germani și italieni; case în care se adăposteau ostașii și partizanii, înainte sau după acțiunile lor de luptă împotriva cotropitorilor.

Dincolo de bătrânul cartier al sărăcimii din trecut, Tirana se împarte în două orășele deosebite: în stânga orășelul vilelor, iar în dreapta orășelul marilor clădiri.

Spusele oamenilor și închipuirea te poartă pe aici cu ani în urmă. In cartierul vilelor elegante și spațioase locuiau exploatatorii indigeni și străini ai Albaniei, iar în cartierul marilor clădiri se aflau tot oameni de soiul acesta; fie în instituții, ca înalți funcționari ai departamentelor, fie în birourile întreprinderilor comerciale ce storceau bogățiile țării.

Hotelul Dajti din Tirana și palatele fostului rege Zogu sunt pline de semnificație pentru trecutul Albaniei. Primul era hotelul de lux al nenumăraților „turiști" străini care vizitau țara în toate anotimpurile. De fapt, întreaga Albanie era considerată cândva drept un loc de vilegiatură pentru capitaliștii italieni, francezi, austriaci, etc. Nu-i interesau pe excursioniști atât frumusețile reale ale acestei țărișoare, în care un popor de mai bine de un milion de oameni trăia în cea mai mare mizerie, ci mai degrabă minunatul tutun albanez, recoltele bogate de citrice, zăcămintele de crom și petrol și alte asemenea „curiozități".

Palatele lui Zogu — zbirul sângeros, care, după patru ani de teroare, s'a proclamat, în 1928, rege al Albaniei — amintesc despre una din cele mai negre epoci ale istoriei poporului albanez, asemănătoare numai aceleia din timpul dominației turcești. Zogu a vândut țara ca la un joc de cărți. A dat frâu liber capitaliștilor străini, care au huzurit într'o țară, în care nu se găsea nici măcar o singură școală superioară sau vreun teatru în limba albaneză.

Au trecut puțini ani de când poporul albanez și-a luat soarta în propriile sale mâini. Și pe drept cuvânt sunt uimitoare realizările obținute în acest răstimp. Dintr'o țară înconjurată de vecini neprieteni, lipsită de cea mai elementară industrie, pustiită de război, și cu un popor în cea mai mare parte analfabet, s'a ridicat Albania Populară, în care elementele culturii și civilizației moderne sunt prezente la tot pasul.

Capitala Albaniei s'a îmbogățit cu fabrici metalurgice și textile, cu școli și instituții de învățământ superior, cu întreprinderi și organizații economice socialiste.

Noul ce se ridică triumfător înlătură pretutindeni vechiul.

Câte lucruri noi și interesante nu poți zări bunăoară, de o parte și de alta a minunatei șosele de asfalt ce leagă Tirana de Durres! Pe alocuri mai întâlnești în mers lent și tărăgănat, la umbra smochinilor și măslinilor, măgărușul atât de popular în Albania. In aceste cazuri, bărbatul va sta călare pe măgăruș, iar femeia îmbrăcată în șalvari, ținând căpăstrul, sau în urma lui. Dar iată, trecând în viteză o limuzină ZIM sau un autocamion ZIS 150, încărcat cu bărbați și femei. Imaginea acestui camion, care lasă în urmă cânteco vesele și se îndreaptă cu repeziciune spre șantierele de construcții din Durres și Elbasan este caracteristică pentru Albania Populară, care înaintează pe calea vieții noi.

La dreapta și la stânga șoselei se întind ogoare. Unele strâmte și lungi, pe care, pentru prima dată acum, țăranii le ară cu pluguri de fier. Altele largi și nesfârșite, pe care flăcăiandri și fete tinere le ară cu puternice tractoare pe șenile. Acestea sunt ogoarele cooperativelor agricole din Albania care smulg rod bogat pământului.

Prin satele care răsar în apropierea șoselei, pe lângă locuințele noi, luminoase, mai sunt case joase care te obligă să-ți încovoi spinarea pentru a putea pătrunde pe ușă; mai întâlnești ici, colo, femei purtând șalvari, care încearcă să-și ascundă ochii de privirile bărbaților; dar noul se impune viguros prin această clădire înaltă pe a cărei firmă se poate citi „Maternitate", unde se nasc noii cetățeni ai Albaniei, în condiții pe care, în trecut, mamele albaneze nici nu îndrăzneau să le viseze. Viitorul e parcă întruchipat în această tânără doctoriță, absolventă a unui institut medical din Uniunea Sovietică, tânără pe care o prinde atât de bine halatul

Enver Hodja, conducătorul iubit al poporului albanez, în mijlocul pionierilor.

Oamenii muncii din Albania Populară sunt astăzi adevăraţii stăpâni ai bogatelor zăcăminte de petrol ale ţării. Deoceea ei luptă cu avânt mereu sporit pentru îndeplinirea sarcinilor puse de planul cincinal şi în ce priveşte extracţia petrolului. În fotografie: una din brigăzile de muncitori petrolişti din oraşul Stalin, primind instrucţiuni înainte de a porni la lucru.

alb şi care te priveşte drept în ochi cu atâta tinerească veselie.

Cu nemărginită încredere în viitor, cu conştiinţa forţei sale, poporul muncitor al Albaniei păşeşte înainte pe drumul construirii socialismului. Ţara întreagă a devenit în anii puterii populare un vast şantier al construcţiei paşnice. Poporul întreg este cuprins de patosul muncii creatoare. El se mândreşte azi cu realizări măreţe ca Centrala hidroelectrică „V. I. Lenin", Combinatul textil „I. V. Stalin", Combinatul de zahăr „8 Noembrie" şi multe altele.

Bogatele zăcăminte de aramă, crom, cărbuni, precum şi aurul negru al ţării — petrolul, au devenit bunuri ale poporului muncitor.

Rafinăria de petrol din Terrik este acum înzestrată cu utilaj modern, ceeace va face ca în scurtă vreme să poată avea o capacitate de 150.000 tone anual.

Undeva, la poalele muntelui Deia, 12.000 tineri albanezi înalţă una din marile construcţii: Hidrocentrala „Enver".

În munţii unde odinioară tăiau şi spânzurau bairactarii şi unde ţăranii nu aveau nici dreptul de a-şi face coşuri la vetre, răsar acum semeţe, coşurile fabricilor noi.

S'a pus capăt şi exploatării medievale de către bogătani, a apei de băut. Cândva ţăranii erau obligaţi să plătească bani grei până şi pentru apa de băut. Era o vreme, când odiosul rege Ahmed Zogu amăgea poporul cu aşa zisele sale „planuri de canalizare". Acum, fără surle şi tobe, a fost construit şi pus în funcţiune canalul Pequin-Kavaya, lung de 43 kilometri. Noi canale sunt în curs de construcţie la Vioss-Fier, la Ciukas, la Prespa. În anii ce vin vor putea fi irigate peste 80.000 hectare de pământ.

Puterea populară a deschis perspective uriaşe oamenilor muncii din Albania.

Siguranţa în ziua de mâine, încrederea în triumful cauzei sale drepte dau avânt muncii paşnice a poporului albanez.

Această încredere îţi apare şi mai legitimă când ajungi în portul Durres. Aci vezi în acţiune solidaritatea ţărilor prietene cu Albania. Neîncetat sosesc în acest port modern la Adriatica vapoare sovietice, româneşti şi altele care aduc din Uniunea Sovietică şi din ţările de democraţie populară cele trebuincioase poporului albanez în lupta pentru construirea viitorului său.

Ajutată puternic de Uniunea Sovietică şi de ţările de democraţie populară, Albania democrat-populară devine o ţară nouă, înaintată. Aceasta o simţi vizitând vilele elegante ale staţiunilor de odihnă din Durres şi Valona, unde mii de constructori ai Albaniei noi îşi reîmprospătează forţele; o simţi în trecerile prin satele ascunse în văgăunile munţilor, unde femei de 70 de ani se bucură pentru prima dată de lumina cărţii; o simţi pe marile şantiere răspândite în toată ţara, unde se sapă canale moderne, se înalţă hidrocentrale şi combinate industriale; în regiunile miniere care extrag tot mai mari cantităţi de aramă, crom şi cărbune; o simţi pe stadioanele sportive din Tirana, Skodra şi Durres, unde forţa, iscusinţa şi energia tinerească se prind în întreceri pasionante.

Poporul Albaniei ia parte cu entuziasm la acest marş spre fericire. Întotdeauna el a fost dârz şi neînfricat, harnic şi curajos. Conştiinţa forţei şi capacităţii sale de popor liber, înaintat, care a aprins în sufletul său flacăra unui înalt patriotism, este minunat reflectată în versurile marelui poet albanez Naim Fraseli:

„Patria mea, îţi datorez cinstea de
a mă numi albanez.
Îţi datorez inima mea plină de
vise de foc..."

Visele de foc ale poetului sunt astăzi realităţi în Albania Populară. După secole de asuprire şi robie, Shqiptarul îşi poate desfăşura liber şi larg aripile sale de vultur. Cu perseverenţă şi străşnicie îşi înalţă el patria pe care o găteşte mereu mai frumoasă. Cât de uşor este de înţeles deci idealul său suprem e pacea, pacea care îi aduce liniştea şi bucuria marilor înfăptuiri.

Cântecele de pace însoţesc pretutindeni munca shqiptarilor. Ele răsună în grădinile cultivatorilor de măslini şi portocali din Valona şi Sarenti, pe platourile petrolifere dela Kuciovo şi în rafinăriile dela Terrik, în bărcile pescarilor care plutesc calme pe apele atât de albastre ale Adriaticii.

Şi în acest an recolta de citrice a fost bogată în Albania.

„Pe plaiuri moldovene"

Poemul vocal-simfonic „Pe plaiuri moldovene" de compozitorul V. Doboş pe versuri de C. Titus, impresionează în mod deosebit pe auditori prin puternicul său suflu popular, prin bogăţia şi expresivitatea melodiilor, prin plasticitatea imaginilor muzicale. Această nouă realizare a muzicii noastre înfăţişează aspecte ale măreţei opere de transformare a plaiurilor moldovene, înfăţişează oamenii noi care cresc şi se călesc în procesul muncii creatoare. Prima parte a lucrării („Sus la munte") creează imaginea avântului şi muncii clocotitoare a tinerilor constructori dela Bicaz care „deşcălicat-au în vechi tăceri" pentru a da ţării lumină şi roade îmbelşugate. Această parte este dominată de o temă muzicală viguroasă şi pregnantă întruchipând Moldova nouă. Cea de a doua parte a poemului („Pe Bistriţa, la toance") conţine cântecul plin de lirism al plutaşului care vâsleşte pe Bistriţa alături de draga lui, precum şi un episod coral-simfonic foarte agitat ce zugrăveşte trecerea plutei prin apele învolburate, furioase, pe care tânărul plutaş le înfruntă cu tărie şi curaj. În fragmentul următor, intitulat „Seceriş", compozitorul utilizează melodii de joc popular, intonaţii ale unui cântec lăutăresc prin care exprimă optimismul, dragostea de viaţă, humorul poporului muncitor, elanul de muncă al colectiviştilor.

Ultima parte a lucrării lui V. Doboş („Slavă muncii creatoare") este un imn entuziast de glorificare a muncii eroice a constructorilor Moldovei noi.

Melodiile lui V. Doboş, atât de reliefate şi expresive încât unele din ele ţi se întipăresc în minte chiar dela prima audiţie, se caracterizează prin puternicul lor caracter popular, pe care compozitorul l-a realizat folosind într'o largă măsură intonaţii sau teme autentice de cântece şi jocuri ale folclorului moldovean.

Lucrarea lui V. Doboş nu este lipsită de unele slăbiciuni, legate de faptul că muzica nu redă în toată amploarea lupta oamenilor muncii pentru transformarea naturii şi chipul luminos al eroului pozitiv; compozitorul s'a oprit în special asupra aspectelor mai pitoreşti, mai atrăgătoare. Lucrarea suferă şi din cauza caracterului său fragmentar, între diferitele imagini muzicale neexistând o legătură organică, o condiţionare reciprocă.

Aceste lipsuri nu umbresc totuşi valoarea remarcabilă a poemului vocal-simfonic „Pe plaiuri moldovene" care, prin puternicul său caracter popular, prin bogăţia melodică, s'a înscris ca o realizare preţioasă în domeniul creaţiei vocal-simfonice.

G. B.

Molima la Gălbinași

Schiță

de Anton ALEXE

Ilustrații de Cik DAMADIAN
laureat al Premiului de Stat

Ordinul verbal fusese precis: niciun alegător în afară de cei vreo zece, socotiți de încredere, nu trebuia să părăsească comuna și să ajungă în Voinești, unde se afla localul de vot.

Ordinul telefonic suna astfel:

„...Deasemeni, în scopul combaterii molimei de tifos exantematic, care s'a ivit în comună, șeful de post și cu primarul vor strânge în dimineața zilei de... pe toți locuitorii din sat pentru controlul sanitar. In vederea acestui control, medicul plășii, asistat de agentul sanitar și două moașe, vor trece prin Gălbinași în ziua respectivă, pentru efectuarea deparazitării corporale și luarea măsurilor de higienă preventivă necesare."

Târziu în noapte, primarul Marin Ciulubei și plutonierul major Anagnoste s'au întâlnit la primărie.

— Ichime! strigă Ciulubei, de cum păși pragul.

— Ordonați! — se auzi din fundul întunecos al sălii glasul vătăjelului.

— Bă, ești aici? — țipă iarăși la el Ciulubei.

— Da, da, sunt aici.

— Vezi, ai grijă! Nu intră nimeni peste noi, până nu mă întrebi.

— Am înțeles.

— Și după ce-om pleca, să nu lași să se apropie nici musca de telefon, că-i foc!

— Nici musca, dom'le Marine.

— Până mâine dimineață, când venim înapoi.

— Până mâine dimineață...

Ciulubei închise ușa cancelariei... Se trânti suflând zgomotos pe un scaun. Anagnoste se rezemă de colțul mesei.

— Ei, dom'le majur — zise primarul. Ascultă aci: în noaptea asta îți faci un plan de bătaie. Dai telefon la plasă să-ți trimeată încă vreo zece — cincisprezece jandarmi și mi-i așezi în jurul comunei, cu arma pe umăr și gloanțele în cartușieră...

— Așa...

— Începând dela ora cinci dimineața și până poimâine seara, adică...

— Cât țin alegerile...

— ...Cât țin alegerile, pricepi?

— Așa!

— Niciun picior de român nu iese și nu intră în comună. Înțelegi?

— Ordinu-i ordin!

— Care cum vrea să plece la vot în Voinești...

— Îl întorc din drum și-l mân acasă.

— Așa!... Văd că 'nțelegi. Da' ai grijă! El o să zică — mârlanul e hooot!... — că vrea să meargă la târg, ori la câmp...

— He-he-hei!...

— Dar noi știm că din cei patru sute optzeci și trei ce's înscriși la noi în listele electorale, zece dacă or fi cu roata... Vreo douăzeci, să tot fie cu bățul, alți douăzeci să-și risipească voturile pe la alte partide. Dar sărăcimea, știm noi pe cine ar vrea să scoată... Doamne ferește!... Și dacă nu găsesc în listă pe cine le e pofta, pun stampila pe toate semnele și-și anulează votul...

— Așa...

— Geaba ne-am frământat și am cercat să-i aducem în scocul nostru. Ăștia-s tâlhari nărăviți... Cum i-am și spus la telefon prefectului: „Coane Jenică, la noi în Gălbinași, dacă nu ia cumva foc comuna ori de nu trimiteți vreo patru sute de ordine de concentrare — dela față la barbă albă — apoi patru sute de boabe vor pune Gălbineștenii în alte traiste..." Așa, ca să-l sperii!

— Și dom' prefect ce-a răspuns?

Ciulubei își umflă pieptul:

— Prefectul nu răspunde, măi dom'le majur Anagnoste. El dă numai ordin. De răspuns răspundem noi, dacă suveicuța nu sfârâie cum trebue...

— Așa! Și ce ordin a dat?...

— Păi nu-ți spusei? Dai telefon chiar acum la plasă, la jandarmi. Vorbești cu locotenentul Eremia, care a primit și el ordin să-ți trimită la cerere ostași. Ai grijă numai ca soldații să nu stee de vorbă cu oamenii prin sat... Și le dai consemnul: nimeni nu trece încoa' și nici dincolo de comună, afar' de vreo zece d'ai noștri care o să se ducă la vot în Voinești. Ăștia vor arăta stampila primăriei....

— Pe bilet?

— Nu, măi, ce's prost? In palmă le-o pun și au să țină pumnul strâns până vor ieși din comună. Le dați drumul că's din partida noastră... Lămurit?

— Lămurit.

— Și nu uita că Mandache, îl știi... Al de l-a fost tat'său revoltaș în 907... Mandache are să înjure mâine drapelul și familia regală... Mi-l ții la cercetări două zile... Iar pe Ioan Scarlat și Băntoiu cari au feciorii la Căile Ferate îi chemi la cercetare pentru viția boierului care a dispărut anul trecut.

— Păi a găsit-o boierul în islaz.

— Nu-i nimic. Dar dac'o fi să se mai piardă odată?

Anagnoste își lovi cu un pocnet sec tocurile cizmelor și se scărpină în cap.

— Măi nea Marine, dar...

— Ce-i?

— Aș vrea să știu ce-am să le spun la unii dintre ei, ăi mai afurisiți, când i-oi opri să meargă la vot? Să n'aibă pricină să mă reclame, de le-o veni cumva apa la moară...

Ciulubei își trase o palmă potrivită pe obraz:

— Tiii! Mare minunăție și cu tine, măi frate. Unsprezece alegeri au trecut peste mustățile tale de jandar' și mai îmi pui întrebări d'al' d'astea!....

— Păi...

— Nu-ți dai cu socoteala ce se va întâmpla mâine, dom'le plutonier?

— Cam bag eu de seamă...

— Intră tifusul în Gălbinași și ține pân' se termină alegerile. Și comuna e atinsă de boleșniță. Și dacă-i atinsă, nu mai iese picior de om din Gălbinași!

— Da, dar...

Anagnoste tăcu, înghițindu-și vorba.

— Ce-i? Spune! De ce-ți muscași limba?

— Ei, zic și eu așa... Intreb. Nu discut. Vorba ăluia: sunt slujbaș și execut. Ce dă ordin stăpânirea... Adică onor guvern... Dar... Cum să zic? Dacă poimâine iese alt onor guvern și mă'ntreabă ori mă pârăște vreunul?... Că țăranul e hooot, dom'le....

— Păi să nu iasă alt guvern. Asta-i misiunea noastră, nenicule...

— Să nu iasă. Așa zic și eu, că doar ăsta-i ordinul... Dar dacă onor guvernul care vrea să vină calcă consemnul onor guvernului care a și venit...? Eu... Noi... Ce-i facem atunci, nene Marine?

— Aha! (Ciulubei își ciupi cu sete un vârf de mustață). Păi d'o fi să iasă liberalii... Au să iasă! Și ce-i ? Conu Pavelică nu-i tot de-al nostru? E doar cumnatul lui conu Jenică...

— Ce spui dom' Marine? Nu știam. Ia te uită...! Tiii ! Atunci stăm bine, las' pe mine!

— De tine tot au nevoie, că — vorba ta — țăranul e hooot... Vrea pământ... Se 'mproptă să plătească birurile ori să iasă la clacă boierească... Tu-i execuți!

— Așa-i, dom'le Marinică. Drept spui. Îi execut. Sunt slujbaș. Cum să nu execut? Mamă, mamă! Ordin dela onor guvern!...

*

Asta a fost Vineri.

Sâmbătă, Ichim, vătăjelul primăriei, începu să bată toba pe ulițele comunei, înștiințând locuitorii că trebue să se adune a doua zi, în zori, în fața primăriei, pentru vizita medicală.

La început, unii dintre ei n'au vrut să țină seamă de „lătratul" vătăjelului, dar către cinci dimineața, însuși dom' plutonier major Anagnoste, însoțit de doi jandarmi, cercetau uliță cu uliță, scoțând oamenii afară din case.

S'au strâns în dreptul primăriei, bărbați, femei și copii, tineri și bătrâni, așteptând să vină „domnul doftor".

Au stat oamenii în picioare, apoi pe jos, pe câte-un bolovan, sau margine de șanț, iar către

namiezi, un mosneguț, o babă, două neveste tinere și-un copil au încercat să se strecoare spre casă. Dar ochiul de huitan flămând al majorului i-a zărit.

— Înapoi! Unde plecați?... Anafura voastră!... Unde fugi, moșule? Ori ți s'a făcut de șaizeci'șase de culcări..!

Către ora unu, primarul a vorbit cu nu știu cine la telefon, după care a ieșit în uliță și a spus oamenilor :

— Muierile și copiii pleacă acasă, că de ei nu se prinde tifusul. Rămân aici bărbații dela douăș'unu ani în sus!

*

Pe la ceasurile două își făcu însfârșit apariția agentul sanitar Chilea, cu un bidon lungueț, căruia îi desfăcu, tacticos, capacul turtit. Luă un băț lung, îl înfășură un capăt într'un ghemotoc de vată și-l legă cu sfoară. Vârî bățul în bidonul cu gaz, până ce ghemotocul se muie bine. Scoase bățul din capătul căruia picau stropli de gaz și dintr'un buzunar al halatului său alb trase mașina de tuns.

Ciulubei făcu semn lui Ichim, care aduse îndată o masă și două scaune. Primarul așează o foaie mare de hârtie pe masă, muie un vârf de creion în gură și, așezându-se pe scaun, îi zise lui Anagnoste:

— Începem!

Plutonierul se vârî în mulțime.

— Treci pe rând fiecare la controlul sanitar! Care cum vii în dreptul meu, scoți căciula, îngenunchi, și-ți spui numele.

Oamenii prinseră să se mânie.

— Ce 'nseamnă măscăraia asta?...

— Vor să ne tundă ca pe oi...

— Ne-au luat pân' acum șapte piei. Ce mai vor?

Anagnoste se 'nfurie.

— Gura! Mama voastră de bolșevișt ri! Nu vă convine, ai? Ce-ați vrea? Să semănați boleșnița și în alte sate?

— Păi azi sântără alegerile — îndrăzni unul.

Plutonierul îl și înșfăcă de piept.

— Cum ai spus? Alegeri? Zii... tu... — și-l îmbrânci spre masă. — În genunchi! Scoate căciula! Alegeri, ai? De alegeri vă arde vouă când în Gălbinași a intrat tifusul?...

Cât ai clipi, Chilea sanitarul a și mușcat de câteva ori chica celui îngenunchiat, după care i-a plimbat șomologul uns cu gaz, prin cap, peste ochi și obraji.

— Scrie-l pe ăsta. Săndel Dumitru. Altul la rând! Cum îți spune ție? Hai, hai, apropie-te, că n'avem vreme de pierdut... Zamfir Petre? Bun. În genunchi. Căciula! Ia-l Chileo, că-i țepos în cap ca un arici.

— Altul!

Până s'a întunecat au fost controlați „sanitar" vreo sută de oameni.

Ciulubei se ură pe-un scaun.

— Ăi care au fost controlați se duc acasă și nu ies nici în curte, până poimâine dimineața... Ceilalți așteaptă aici în fața Primăriei, până le vine mâine rândul...

*

A doua zi, pe la orele nouă dimineața, fuseseră controlați alți treizeci din cei rămași decuseară. Mai rămâseseră vreo două sute optzeci.

A sunat însă din nou telefonul. A vorbit Ciulubei cu nu se știe cine și pe loc l-a cuprins mila de oameni.

Intors în uliță, se sui iarăși pe scaun. Își trecu degetele prin părul tuns perie și cercă, fără să reușească, să-și frăgezească glasul.

— Duceți-vă acasă, fraților. Deacu' gata cu controlul sanitar.

Oamenii strângeau pumnii și nu-i răspundeau.

Tăcu și primarul, speriat parcă de privirile încruntate ce cădeau ploaie pe el.

Primarul se desmetici. Vru să 'njure. Renunță. Rânji. Ca lupul încolțit.

Cineva întrebă:

— Nu mai vine domnu' doftor? Ori a uitat drumul către comuna noastră, că în doi ani nu l-a văzut nimeni p'aci!

A răspuns Ciulubei, bucuros că are prilej să termine o discuție începută rău.

— A dat ordin conu Jenică că s'a terminat tifusul în Gălbinași... Nu mai avem nevoie de doftor...

Trecuseră alegerile!

RĂSFOIND CĂRȚILE

Charles Dickens despre „libertățile" americane*)

În urmă cu vreo sută de ani, la 4 Ianuarie 1842, solicitat de cititorii săi americani, marele scriitor englez Charles Dickens a întreprins o călătorie de câteva luni în Statele Unite ale Americii. „Democrații" yankei sperau că vizita lui Charles Dickens va avea ca urmare scrierea unei opere care să constitue o apologie a „libertății" americane.

„Notele din America" au înșelat însă așteptările cercurilor diriguitoare de peste ocean. Impresiile culese de Dickens în cursul călătoriei sale sunt pătrunse de o amară decepție. Aceasta

îl face să scrie unui prieten din Anglia: „Da, sunt decepționat. Nu este republica pe care mă așteptam să o văd... Nu te-aș osândi pentru nimica în lume să trăiești măcar un an dincolo de Atlantic. Libertate pentru opinii? Dar de unde? Văd o presă mai josnică, mai de nimic, mai stupidă și mai nerușinată decât în orice țară cunoscută mie... Forma de guvernământ? Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mai goală și mai deșartă o văd ochii mei, sub mille ei de aspecte".

Ceeace-l interesează întâi pe Dickens în orașele pe care le vizitează sunt așezămintele sociale — spitale, școli, aziluri — precum și închisorii. Și, într'adevăr, găsește un bogat material uman, menit să-i întregească și să-i completeze cunoștințele despre „democrația" americană și mult trâmbițatele ei „libertăți". Despre felul în care e sprijinită dezvoltarea culturii, marele scriitor are cuvinte de amară ironie: „Este o bibliotecă peste drum, de unde se vede lumina aceea, și se pare că e deschisă seara, pentru doamne, de trei ori pe săptămână, sau mai des". La New-York erau doar trei teatre. „Două din ele „The Park" și „The Bowery", foarte mari, elegante și impunătoare, dar mai totdeauna — și îmi pare rău că trebue să mărturisesc lucrul acesta — goale".

Ceeace îl scandalizează însă peste măsură pe romancierul englez sunt corpurile legiuitoare din Washington, a căror activitate o consideră „șurubăria ce pune în mișcare cea mai ordinară parodie a unei mașini politice, pe care au fabricat-o vreodată cele mai ordinare instrumente".

Continuându-și călătoria spre miazăzi, scriitorul descoperă unul din cele mai semnificative aspecte ale „democrației" americane: sclavia, pe care o înfierează cu vehemență. Citează chiar anunțuri de presă de felul următor: „Fugit negru pe nume Henry; cu ochiul stâng scos, câteva răni de cuțit pe brațul și sub brațul stâng, și multe urme de bici".

În combaterea sclaviei, Dickens pune mult patos, inspirat din sentimentul său de dreptate și din marea sa dragoste pentru oprimați.

Romancierul condamnă moravurile putrede ale presei stăpânite de capitaliștii și politicienii yankei. Iată ce scrie el: „...atâta timp cât presa Americii se află în starea abjectă de acum, sau într'o stare cât de cât asemănătoare, nu e de nădăjduit într'o asanare a moravurilor în această țară".

Datorită humorului sănătos al operelor lui Dickens, precum și stilului curgător, natural și simplu, volumul „Note din America" — a cărui traducere aparține lui Mihnea Gheorghiu — se citește cu plăcere, deșteptând dela început interesul și curiozitatea cititorului.

Eugen GIURGIU

*) Charles Dickens: „Note din America" — E.S.P.L.A.

Oameni care n'au început încă să trăiască *)

Simțind în aer mireasma cunoscută a pământului natal, lui Lanny — tânărul mulatru abia revenit dela studii — îi pătrunse în suflet o bucurie caldă și, adresându-se controlorului care tocmai îi verifica biletul de tren, îi zise cu entuziasm:

—„Ce zi frumoasă! M'am întors acasă după o lipsă de șapte ani".

Dar, observând privirea rece și dușmănoasă a funcționarului feroviar, își aduse aminte, tresărind, că se află în Uniunea Sud-Africană.

Se cunoaște cât de crâncenă este exploatarea în țările coloniale, cât de îngrozitoare sunt condițiile de muncă ale băștinașilor, cât de sălbatice sunt mijloacele de represiune folosite de imperialiști. Romanul lui Peter Abrahams — tânăr scriitor progresist sud-african — dezvăluie cu îndrăzneală și critică această situație.

Intors dela studii, învățătorul Lanny Swartz vrea să înființeze în satul lui o școală pentru copiii de mulatri, dar încă dela început colonialiștii se împotrivesc acestui plan.

— „Voia noastră este ca lucrurile să rămână așa cum sunt — îi spune bogătașul alb Gert Villier. — Nu vreau să se schimbe nimic aici, mă înțelegi?"

Curând Lanny se îndrăgostește de Sarie Villier, fiica adoptivă a stăpânilor din „casa cea mare de pe deal". Fata are pentru el aceleași simțăminte. E o dragoste puternică între doi tineri fără prejudecăți rasiale, dar ei nu se pot căsători pentrucă el e mulatru, iar ea albă; nu le este îngăduit să se întâlnească și să se plimbe împreună, nici măcar să-și vorbească. E o lege nescrisă și tiranică, tipică realităților din Uniunea Sud-Africană. Toate drepturile aparțin colonialiștilor albi. Africanii băștinași se găsesc în stare de adevărată sclavie, sunt siliți să trăiască în „teritorii rezervate", pe care nu le pot părăsi; nu se pot împrieteni și nu se pot căsători decât între ei. „Există oameni care n'au început încă să trăiască... Ei există, dar nu trăiesc" — spune autorul, prin gura unuia din personagiile sale, bătrânul profesor Schimd. În asemenea condiții de viață fericirea personală e o simplă himeră.

Pentru a scăpa de persecuțiile, Lanny și Sarie încearcă să fugă într'o țară învecinată, colonia portugheză Mozambic, dar planul lor e descoperit înainte de a fi pus în aplicare și ei mor în luptă cu prigonitorii lor, îndivizi de teapa lui Gert Villier și Viljoen.

Eroii principali ai romanului „În calea trăsnetului" nu sunt luptători conștienți pentru drepturile populației indigene. Cu toate acestea, existența unor personagii secundare ca Mako, preotul mulatru și Isaac, arată că în Africa de Sud se găsesc forțe luptătoare conștiente — e drept că încă slabe, dar în plină dezvoltare — forțe care mobilizează tot mai largi masse în lupta pentru libertate. Acestor forțe progresiste le aparține și scriitorul Peter Abrahams, el însuși om „de culoare", reprezentant al noii intelectualități indigene sud-africane, luptătoare pentru pace, libertate și progres.

*) Peter Abrahams: „În calea trăsnetului" — E.S.P.L.A

TREI CONGRESE

de I. LUDO

Ilustrații de A. LUCACI

La intervale foarte scurte, s'au desfășurat nu de mult în Statele Unite trei congrese: congresul Legiunii Americane; congresul Federației Americane a Muncii (A.F.L.) — și congresul Asociației naționale a bancherilor americani.

In toate aceste adunări s'au dezbătut probleme mari de ordin internațional: războiul din Indochina, armistițiul din Coreea, efectele inițiativelor de pace ale Uniunii Sovietice și ale altor țări democratice — precum și problemele care frământă viața internă a Statelor Unite: relațiile cu Uniunea Sovietică, legea Taft-Hartley și înarmarea.

Dacă Legiunea Americană susține că ar reprezenta pe foștii combatanți de categorii sociale amestecate, iar A.F.L.-ul că ar fi exponenta muncitorimii americane, în schimb Asociația bancherilor aparține, nici vorbă, exclusiv bancherilor. Ai fi fost, deci, îndreptățit să te aștepți ca în congresele unor organizații atât de deosebite prin structura și caracterul lor, să răsune, în jurul unor probleme similare, păreri la fel de deosebite. Dacă ești, însă, cât de cât informat asupra rolului real pe care-l joacă Legiunea Americană, Federația Americană a Muncii și Asociația națională a bancherilor în viața politică a Statelor Unite, nu poți decât să te miri: trei congrese? Deci trei congrese, când „idealurile" Legiunii Americane și cele ale Federației Americane a Muncii se aseamănă până la identificare cu absolut toate idealurile Asociației naționale a bancherilor, încât toate trei organizațiile s'ar fi putut mulțumi și cu un singur congres!

Intr'adevăr ce este Legiunea Americană?

Cea mai activă organizație fascistă din câte sute de organizații fasciste există în Statele Unite. In special, în anii de după război, în lumea monopolistă, activitatea Legiunii Americane este mult mai prețuită decât cea a Ku-Klux-Klanului. Se înțelege! Pentrucă în timp ce Ku-Klux-Klanul operează de preferință noaptea, Legiunea nu are preferință de timp și de ore: operează și ziua, și noaptea. Și apoi, în condițiile excepționale de muncă și libertate ce se asigură azi în Statele Unite tuturor celor care știu să mânuiască, oricând și în orice loc, pistolul ori briceagul, Ku-Klux-Klanul, cu ritualul său plin de mistere, apare oarecum demodat. Legiunea Americană e mult mai la zi cu cerințele modului de viață american: lucrează pe față, străină de orice preocupare de camuflaj. Este neastâmpărată Legiunea Americană, așa cum șade bine unei organizații condusă de niște agenți provocatori — foști cândva în uniformă militară. Și acuză această Legiune Americană în dreapta și'n stânga, și insultă, și amenință, și înscenează, și denunță, și bate, și înjunghie, și împușcă — și-și strânge legăturile cu fascismul de peste mări și oceane, din ce în ce mai fără ocoluri și mai fără rezerve. Astfel, dacă ieri se mulțumea doar să-l înscrie pe Mussolini printre membrii săi de onoare, fără să-l poftească însă, în Statele Unite ca să-i învețe pe americani cu câte calorii e mai bogat mălaiul decât făina de grâu, azi ea îl invită în S.U.A. pe colonelul nazist Dickfeld — președintele asociației celor decorați de Hitler cu crucea de cavaler pentru excepționalul lor număr de crime — să-i învețe pe americani cum se extrage untul din cadavre și ruine.

Nespus de dinamică, Legiunea Americană se manifestă în direcțiile cele mai diverse și neașteptate.

Să zicem, pe tărâmul social: în 1947, când monopolurile pregăteau legea Taft-Hartley, Legiunea Americană, ca să afle opinia celor cincisprezece milioane de demobilizați asupra sindicatelor și asupra drepturilor ce s'ar cuveni muncitorilor, a făcut — după metoda institutului Gallup — o anchetă printre zece mii de foști combatanți, despre care nimeni n'a putut afla până acum dacă măcar s'au născut. Rezultatele au fost, în schimb, foarte precise: 71% din anchetații-fantomă cereau micșorarea drepturilor sindicale; 3% cereau suprimarea sindicatelor; 20% arătau că sindicatele, în ciuda greșelilor lor, se bucură de încrederea muncitorimii; și numai 1,80%, o mărire a drepturilor sindicale... Patronii aveau ce să fluture pe la nasul muncitorimii: statistica aceasta, confecționată de către conducătorii Legiunii Americane în birourile de statistică ale marilor întreprinderi bancare, voia să demonstreze poporului că aproape unanimitatea celor cincisprezece milioane de demobilizați cerea ca propriile ei drepturi și libertăți să fie neapărat suprimate, sau, în cel mai rău caz, micșorate...

Pe tărâmul artistic: prin 1949, în seara când Paul Robeson trebuia să dea un concert la Peekskill, Legiunea Americană și-a dovedit odată mai mult „dinamismul", organizând printre spectatori un pogrom care s'a încheiat cu sute de răniți.

Pe tărâmul politic: Legiunea Americană s'a oferit, în vara trecută, să pună la dispoziția autorităților un pluton de execuție pentru împușcarea soților Rosenberg.

Și așa mai departe.

Faptele acestea simple, spicuite la întâmplare din epoci și vremuri diferite, ne arată că Legiunea Americană operează în voie, e veșnic trează la datorie. In toate adunările progresiste, în toate demonstrațiile de pace și în primul rând în toate grevele muncitorești, se fac auzite pocnetele pistoalelor Legiunii Americane. Revista reacționară „Time" recunoaște că Legiunea Americană este „cea mai puternică organizație de spargere a grevelor".

In urmă cu un an-doi, marele dragon al Ku-Klux-Klanului, venerabilul Samuel Green cerea guvernului ca toți huliganii săi cu cagulă să fie scutiți de orice fel de impozite, drept „răsplată pentru munca lor caritabilă și umanitară".

Pentru munca ei și mai „caritabilă" și „umanitară", Legiunea Americană a pe fără s'o fi cerut măcar, o răsplată mul grasă decât scutirea totală de impozite: derea totală a bancherilor.

*

Dar ce este Federația Americană a Mun

Este federația sindicatelor galbene, spărgătoare de grevă. Conducerea A.F.L. are un singur țel în calendar: patronul — și se conduce după o singură poruncă: să nu facă ceeace patronului s'ar putea întâmpla să nu-i placă. Și, de aproape 60 de ani de când a fost întemeiat, A.F.L. n'a ieșit un singur moment din voia patronului. Și care este voia patronului? „Ceeace vrem noi — a spus în 1948 un reprezentant al Asociației naționale a bancherilor — este libertatea de întreprindere, adică libertatea pentru capitalurile noastre de a fi ferite de sindicatele muncitorești". Aceasta este și misiunea conducerii A.F.L.: să ferească pe capitaliști de sindicatele muncitorești.

Își împlinește ea sarcina? Mai e vorbă! De aproape 60 de ani conducerea A.F.L. predică milioanelor de sindicaliști armonia dintre muncitor și patron, pentrucă, ce s'ar face muncitorii dacă, într'o bună zi, ar pieri toți patronii de pe fața pământului? Ar fi vai și amar de pielea lor. Faimosul bonz sindical Dubinsky, unul din prinții A.F.L., a formulat această idee printr'o imagine plastică: „Sindicatele au nevoie de capitalism, cum are peștele nevoie de apă!".

Exact! Altminteri, cum ar fi putut muncitorii din A.F.L. să vadă acest spectacol unic în viața muncitorilor din toate timpurile și din toate țările de pe fața pământului: mari bancheri, mari industriași, ofițeri superiori — de dorit generali în mare ținută — venind la sediul sindicatelor pentru a ține conferințe în care să facă apologia capitalului și să proclame pe capitalist singurul, marele și adevăratul tată al muncitorului. La care, conducerea A.F.L., îndulcoșată, să aplaude cu însuflețire și să-i îndemne pe muncitorul american să se desbare de obiceiul urît de a face grevă, împreună cu toți „bolșevicii". Dece grevă, când uite, eu, Meany sau Tobin, sau Irving Brown, sau Dubinsky, sau Hutchesohn sunt gata să mă sacrific și să mă duc eu în numele tău la patron și să stau eu de vorbă cu el, singur — numai singur — între patru ochi — numai între patru ochi — despre nevoile tale. Și să vezi ce bine o să fie!

Și adevăr grăește alde Meany sau Tobin sau Brown! E bine. Strașnic de bine. Firește, bine nu de masele de muncitori — ci, deocamdată, ca pentru început, de cei din conducere: bine adică de un Meany și ai lui, cum a fost ieri bine de un William Green și ai lui, cum a fost alaltăieri bine de un Samuel Gompers și ai lui. Tot atât de adevărat este că nici muncitorii nu stau degeaba în sindicatele A.F.L.: plătesc cotizații. Este un drept al lor, recunoscut, necontestat — dar și unic. Dincolo de cotizații, rolul muncitorului din A.F.L. este încheiat. Nu are voie să ceară nimic, nici să întrebe nimic. Deaceea trebue să se considere sau ca ne-

bunie curată, sau ca un act de stimă neobișnuită din partea unui șef sindical, dacă-și convoacă muncitorii în adunare generală la 10—15 ani odată. În 1945, mai mulți muncitori din construcții, disperați, și-au luat inima în dinți și au dat în judecată pe președintele lor care, din 1911, de când a fost ales — adică timp de 34 de ani — a refuzat, în mod sistematic, să-i convoace în congres. Așa dar, e bine! Tot fiindcă e bine, conducătorii A.F.L. își atribue oficial salarii care depășesc în unele cazuri însuși salariul oficial al președintelui S.U.A.. Și iar fiindcă e bine, șefii A.F.L., cu o fantastică intuiție a binelui, au instituit, chiar din momentul în care și-au înființat tarapanaua lor sindicală, o tradiție care se respectă cu evlavie nealterată până în ziua de astăzi: să fie înscăunați pe viață. Ca regii. Astfel, s'a putut revela în 1949 următorul fapt, care ar fi și comic, dacă n'ar face parte din însuși modul de viață american: în acel an se găseau în comitetul executiv al A.F.L. doi membri în vârstă de 65 de ani, cinci între 65—70 de ani, cinci între 70—80 de ani și trei în vârstă de peste 80 de ani. Fără îndoială că între timp au mai crescut în vârstă. Bătrâni, dar mâncăcioși, care nu se îndură să lase furculița din mână decât numai când, după plata de aici, sunt chemați să-și încasezе și răsplata de apoi. Samuel Gompers, conducătorul A.F.L. din 1897, a părăsit fotoliul prezidențial în 1924, numai fiindcă dumnezeu l-a convocat să-și ia locul la dreapta sa. William Green, urmașul lui Gompers din 1924, s'a despărțit în 1951 de președinție, tot numai din aceleași motive de forță majoră.

Dar și Samuel Gompers și William Green pot să se plimbe în liniște, acolo unde se află: fotoliul lor a încăput pe mâini bune. George Meany își încasează cu aceeași desinvoltură subsidiile dela patroni, parcă ar fi președinte nu de un an-doi, ci de o viață întreagă. Dar, ca și marii săi predecesori, nu-și mănâncă nici el leafa, „cadourile" și șperțurile degeaba: combate. Cât e ziua de mare, combate. Pe cine? Ce mai întrebați? Pe comuniști! Ceeace face A.F.L.-ul — s'a lăudat el în congresul recent — este „anticomunism militant". Federația Americană a Muncii — și-a complectat șeful sindical Meany ideea — „participă activ la lupta împotriva comunismului". Am putea zice: foarte activ. Pe chestia asta anticomunistă, Federația Americană a Muncii are un certificat în toată regula, mai întâi dela Dulles, care a venit în congres să ateste că „A.F.L. a câștigat o experiență și o înțelepciune care complectează în mod absolut necesar pe cea a guvernului" — și apoi dela însuși președintele Eisenhower, care, în mesajul adresat congresului, spune că sindicatele A.F.L. „în asociație cu capitalul plin de resurse" — au dovedit „realism" și „geniu inventiv".

Că șefii A.F.L., „în asociație cu capitalul plin de resurse" au dovedit „realism", asta poate s'o vadă oricine, după straturile lor de osânză. Dar drept este că au și cheltuit mult „geniu inventiv" pentru acumularea acestei osânze. Gândiți-vă numai de cât geniu inventiv au avut ei nevoie ca să-l lanseze pe un Irwing Brown, agent provocator și traficant de carne vie în Europa! Cât geniu inventiv le-a trebuit șefilor sindicali ca, în 1947, când se împlineau cincizeci de ani dela inventarea A.F.L. — să dăruiască „în asociație cu capitalul plin de resurse", celor 40.000.000 de salariați americani, legea Taft-Hartley! Și, însfârșit, cât geniu inventiv le-a trebuit, ca, „în asociație cu capitalul plin de resurse" — să redacteze această frază, ruptă din modul de viață american și înserată în mesajul prezidențial: „Legea Taft-Hartley este o contribuție importantă la crearea unor relații mai solide între patroni și muncitori."

Dece este legea aceasta o contribuție atât de importantă la întărirea legăturilor dintre patroni și muncitori?

Pentrucă interzice muncitorilor dreptul la grevă, dreptul de a se organiza în sindicate după cum ar socoti ei că-i mai bine, dreptul de a alege la conducere un sindicalist cinstit, dreptul de a se înscrie într'un partid progresist, dreptul de a primi printre ei un muncitor exclus din alt sindicat pe motive politice, dreptul de a colecta fonduri pentru o campanie electorală care nu are acordul guvernului, etc. Aceste opreliști antimuncitorești, îngrămădite în legea Taft-Hartley, care, în ciuda făgăduielilor din timpul campaniei electorale prezidențiale, rămâne intactă, plus atâtea alte măsuri luate în ultimul an de către „capitalul plin de resurse" — tot în ciuda făgăduielilor electorale — pentru desființarea controlului asupra chiriilor și prețurilor din comerț; pentru menținerea impozitelor prea apăsătoare, pentru micșorarea — o nouă micșorare! — a sumelor prevăzute în buget la capitolele sănătate, învățământ, construcții de locuințe, etc. — toate nu sunt, evident, decât niște „contribuții importante" — și încă ce importante! — la crearea unor relații mai solide între patroni și muncitori!

Și deabia toate aceste contribuții importante păleșc pe lângă acea contribuție „mult mai importantă", la înfrățirea dintre muncitori și patroni — despre care se pomenește, cu elogii binemeritate, în mesaj: contribuția A.F.L. „la marile probleme" — cum ar fi „înarmarea noastră (a americanilor) în vederea apărării".

Tocmai! Dacă lipsea ceva pentru ca relațiile dintre patroni și muncitori să fie cât mai solide — era înarmarea. Și A.F.L. a contribuit și ea, din răsputeri, la înarmare. Numai să se termine odată cu grevele!

*

Și acum să vedem ce este Asociația națională a bancherilor.

Este gang-ul celor 60 de dinastii financiare și totodată industriale — care, după o vastă experiență, au ajuns la concluzia că singura afacere care ar corespunde în chip onorabil poftei lor de câștig, poate fi numai războiul. Iată și o cifră elocventă: beneficiul curat cu care s'au ales stăpânii economiei naționale americane, de pe urma celor cinci ani de război dintre 1940—45, a fost de 51 miliarde 700 milioane dolari. În consecință, monopoliștii americani, chiar în anii când acest al doilea măcel mai era încă în curs, au început să pună la cale o nouă spaimă, care să justifice o nouă înarmare, în vederea unui nou război. Calmi, hotărîți și cu creionul în mână. „Reprezint trusturile și sunt mândru de aceasta", a spus actualul ministru de război al S. U. A., pe vremea când era ministru al lui Truman. „Președintele (Truman) a ales oameni ca mine, deoarece pregătirile de război sunt în bună parte treaba trusturilor". Este, neîndoelnic, treaba trusturilor, care, prin pregătirile de război, își apără afacerile. În 1948, domnul Dodge, președintele lui „American Bankers Association" (Asociația Americană a Bancherilor) declara la Détroit: „Prosperitatea Statelor Unite este o urmare a relațiilor proaste dintre țara noastră și Uniunea Sovietelor". Deci, trăiască relațiile proaste! Pentru provocarea și întreținerea acestor relații proaste, domnul Herbert Hoover, unul din marii păgubași ai prăbușirii regimului țarist și unul din cei mai înverșunați animatori ai războiului intervenționist din Rusia Sovietică, spunea în 1919: „Bolșevismul este mai rău decât războiul". Sentința asta filosofică exprima și ura bancherilor împotriva regimului sovietic, — și dragostea lor de război. Și cu această deviză: „Bolșevismul este mai rău decât războiul", bancherii și fabricanții de tunuri își fac de peste treizeci de ani și deșănțata lor propagandă antisovietică și afacerile lor murdare.

Și s'au adunat acești bancheri în congres, ca să constate ce? Că „treaba" — vorba domnului Wilson — nu mai merge așa de bine ca până acum; că, după nenumărate simptome, „complotul" Uniunii Sovietice și al altor țări democratice împotriva războiului are șanse de reușită; și că destinderea intervenită în ultima vreme în situația internațională, din „vina" celor opt sute de milioane de oameni luptători pentru pace, a provocat „un declin la bursa de valori" — ceeace este „un semn de dezastru" pentru marii ghețeftari din Wallstreet.

Dar a intervenit în dezbateri domnul George Humphrey, ministru al finanțelor S.U.A., care a spus: „Nu, eu nu pot crede că lucrurile stau așa... La un dezastru ne putem aștepta numai atunci când ziua alocărilor și a primirii de comenzi va fi trecut..."

Și ziua aceea n'a trecut încă — i-a asigurat domnul ministru al finanțelor pe bancheri: „Pot să vă asigur, a continuat el, că guvernul american se consacră menținerii unui nivel ridicat de producție (de război — n. n.) și că va urma o politică în vederea promovării acestui țel."

Care politică? Politica „relațiilor proaste"! Politica unor cât mai proaste relații între Statele Unite și Uniunea Sovietică, pentru ca prosperitatea bancherilor să fie asigurată.

Dar acelaș lucru — și aproape cu aceleași cuvinte — i-a spus și domnul Dulles în discursul rostit de domnia sa la Congresul Legiunii Americane! Despre acelaș lucru este vorba și în mesajele prezidențiale și neprezidențiale adresate Congresului A. F. L. Și pentru a dezbate aceleași probleme în vederea promovării aceluiaș țel a fost convocat și Congresul Legiunii Americane, și Congresul Federației Americane a Muncii și Congresul Asociației naționale a bancherilor. Atunci, încăodată: dece trei congrese? Dece atâta cheltuială, când toate aceste trei organizații se puteau aduna într'un singur congres?

E bine ajustată piesa? Desigur! Şublerul arată că elevele lucrează cu precizie! Acest lucru îl confirmă şi maistrul Mihai Jianu dela Şcoala Profesională Metalurgică Feroviară Nr. 21 din Bucureşti. Făcând parte din sistemul de învăţământ al rezervelor de muncă, această şcoală pregăteşte cadre de mâine pentru atelierele noastre de căi ferate.

Peste 100 de noi modele au fost prezentate cu ocazia „Festivalului Modei 1953", organizat de Uniunea Cooperativelor meşteşugăreşti de producţie „Textile — Confecţii". In curînd creaţiile prezentate se vor realiza pe scară largă, contribuind astfel la traducerea în viaţă a Hotărîrilor partidului în vederea ridicării continue a nivelului de trai al poporului.

Maeștri EMERIȚI

Publicând acest articol răspundem cererii tovarășului Velcov Ioan, strungar la Uzinele „1 Mai" — Ploești, care ne cere să publicăm un material despre fruntașii sportului nostru.

În minunatele condiții pe care regimul nostru democrat-popular le pune la dispoziția mișcării de cultură fizică și sport, dintre sutele de mii de tineri și tinere care își întăresc trupul și sănătatea prin practicarea disciplinelor sportive, mulți sunt aceia care au urcat spre cele mai înalte trepte ale măestriei. Succesele din ultimii ani ale sportivilor noștri fruntași, obținute în competițiile din țară ca și în cele internaționale, stau mărturie acestei creșteri neîntrerupte. Tot mai multe victorii sportive, tot mai numeroase performanțe de valoare se înscriu în palmaresul sportului din țara noastră.

Dintre cei mai buni sportivi, care au obținut succese deosebite în competiții, fiind în același timp o pildă în munca lor de toate zilele, șase au fost răsplătiți cu cea mai înaltă distincție în sport: titlul de maestru emerit al sportului. El le-a fost acordat fiindcă au luptat cu succes pentru gloria sportivă a țării, împletind această activitate a lor cu o muncă neobosită pe tărâm obștesc, și contribuind astfel din plin la răspândirea culturii fizice și sportului în rândurile celor ce muncesc.

Cine n'a auzit de campioana mondială de tenis de masă Angelica Rozeanu, de atletul Ion Moina, cel care a făcut ca recordul nostru pe 100 metri plat să fie de 10,4 secunde, de trăgătorii Iosif Sârbu și Gheorghe Lichiardopol, purtători de medalii olimpice, ca și de boxerul Gheorghe Fiat, sau maestrul Ștefan Szabo, șahistul care ne-a reprezentat cu cinste culorile la ultimul turneu internațional! Ei sunt cei mai buni, cei mai iubiți sportivi ai noștri. I-am aplaudat de nenumărate ori pe stadioane, în sălile de concurs, am fost martorii victoriilor lor și am trăit alături de ei emoția multor performanțe înalte.

...Iosif Sârbu... Numele acestui sportiv al țării noastre a fost înscris la Olimpiadă pe tabela rezultatelor la rubrica cea mai de sus: medalia de aur. Numele lui poate fi găsit și pe lista recordurilor mondiale de tir. Iată performanțe la care năzuiește orice sportiv.

Iosif Sârbu este tânăr. Viitorul îi va aduce, desigur, alte victorii minunate. Fiindcă Iosif Sârbu nu este numai un talent deosebit; el are acea voință de muncă, dârzenie, seriozitate și modestie, care caracterizează pe sportivul de tip nou și reprezintă garanția creșterii lui neîncetate. Aceste calități i-au adus și în munca de toate zilele cele mai mari succese. Iosif Sârbu este purtător al Ordinului Muncii și deputat în Marea Adunare Națională.

... Aplauze răsună în sala Floreasca. La masa puternic luminată de reflectoare se întrec, în atacuri îndrăzneți și apărări măestre, jucătoarele de tenis de masă... Sunt încă vii în amintirea noastră momentele pasionante ale întâlnirilor pentru campionatul mondial de tenis de masă. Pentru a patra oară, Angelica Rozeanu a cucerit titlul de campioană mondială și tot ea, ajutată de coechipierele sale, Sari Stasz și Ella Zeller, a adus țării noastre, pentru a treia oară, titlul mondial pe echipe și Cupa Corbillon. Nu de mult, la întrecerile prietenești din cadrul Festivalului, Angelica Rozeanu a cucerit de trei ori medalia de aur în fața unora din cele mai bune jucătoare din lume.

Fără îndoială, Angelica Rozeanu deține performanțe cum rar au fost atinse. La Budapesta în 1950, la Viena în 1951, anul trecut la Bombay, anul acesta în Martie la București, și apoi în cadrul Festivalului ea a demonstrat cu prisosință că este cea mai bună jucătoare de tenis de masă din lume.

...La șah. 64 pătrate albe și negre, pe care stau așezate mici figuri de lemn... Le poți mișca în multe feluri, o infinitate de mutări îți stau la dispoziție, dar o singură cale există pentru a învinge. Ca să ajungi maestru de șah îți trebue nu numai talent, dar și o muncă uriașă, o pregătire minuțioasă, să înveți mereu. Toate acestea le știe prea bine din propria sa practică maestrul orădean Ștefan Szabo.

Rezultate din ce în ce mai înalte l-au așezat pe Ștefan Szabo în fruntea șahiștilor care ne fac cinste. Este suficient să amintim că el a ocupat locul al doilea la turneul internațional dela București din 1951 și că anul acesta s'a clasat printre premiații marelui turneu internațional pe care l-a găzduit Capitala Republicii noastre. Szabo a știut să apere cu succes culorile patriei arătând tuturor că șahiștii noștri posedă o clasă din ce în ce mai înaltă, rod al condițiilor minunate de dezvoltare a sportului în țara noastră, ca și al însușirii experienței înaintate a școalei șahiste sovietice.

... Un mare atlet: Ion Moina. Numele lui este repetat de zece ori pe tabela recordurilor noastre la probele de alergări. În lupta cu secundele și zecimile de secundă, sprinterul Ion Moina a ajuns până la unele limite pe care puțini atleți din lume le pot întrece. 10,4 sec. pe 100 m., 21,3 sec. pe 200 m., 47,8 sec. pe 400 m. și încă atâtea altele... Iată cununa de lauri pe care a cucerit-o Moina pe stadion, întregită de 45 victorii internaționale și 30 titluri de campion al țării.

El este mereu prezent pe stadion ca profesor de cultură fizică, îndrumător al celor tineri. Și desigur, sub îndrumarea unui asemenea profesor vor crește alți campioni și recordmani, fapt dovedit la întrecerile din cadrul Festivalului.

...Dela Olimpiadă, boxerul Gheorghe Fiat ne-a adus o medalie de bronz. O țară întreagă l-a urmărit cu drag în întâlnirile grele pe care le susținea acolo departe, pe ringurile dela Heisinki. L-au așteptat cu încredere și oțelarii dela Reșița, din mijlocul cărora a plecat. Fiat nu a înșelat nădejdile. A fost al treilea; putea să fie primul, dacă un accident nu l-ar fi oprit să boxeze în ultimele întâlniri în cadrul categoriei semiușoare. Fiat este un bun sportiv, un exemplu de dârzenie, curaj, disciplină și devotament.

Aceleași calități, o perseverență rară, au zămislit recordurile și titlurile de campion pe care le-a câștigat trăgătorul Gheorghe Lichiardopol. Pentru a ajunge la rezultatele obținute de Lichiardopol printre care medalia olimpică de bronz, acestui sportiv i-au trebuit zile lungi de pregătire, luni și luni de muncă neobosită. Printre cei pe care i-a întrecut se află și renumitul sportiv maghiar Karoly Takács, campion olimpic de tir. Întreaga activitate sportivă a lui Gheorghe Lichiardopol poate fi rezumată în două cuvinte: victoria voinței.

*

Șase maeștri emeriți ai sportului, șase sportivi de frunte care luptă necontenit pentru gloria sportivă a patriei. Dela ei iau exemplu miile de tineri care vin în număr tot mai mare pe stadioane și în sălile de sport din satele și orașele țării.

V. RADU

Iosif Sârbu

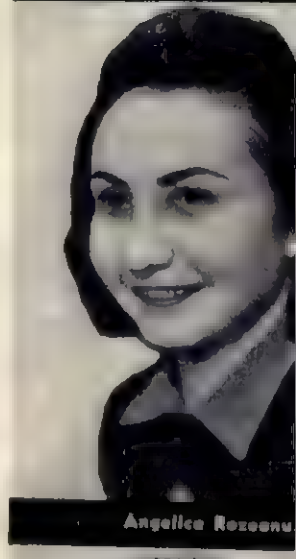
Angelica Rozeanu

Ion Moina

Gheorghe Fiat

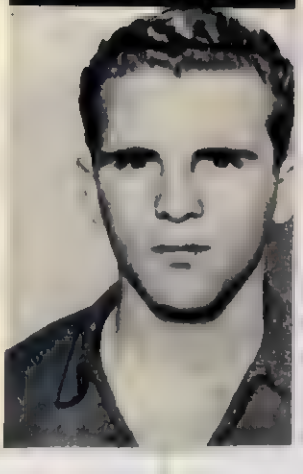

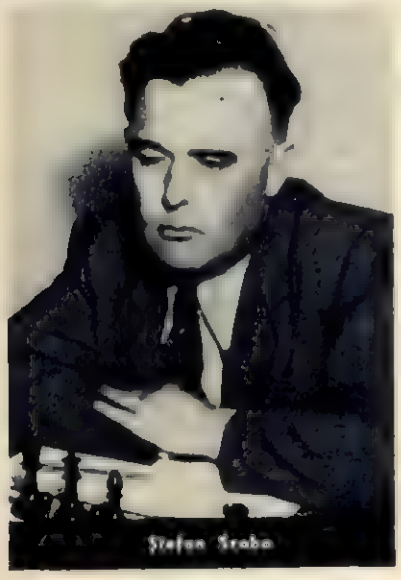
Ștefan Szabo

Gheorghe Lichiardopol

Asemenea celor mari, „piticii" ştiu şi ei să creeze faze dinamice de joc.

PITICII FOTBALULUI

Pe stadionul „Republicii" sau pe stadionul „Giuleşti" din Capitală, pe stadionul „Flamura Roşie-UTA" din Arad, pe stadionul „Locomotiva" din Timişoara, ca şi pe nenumărate alte terenuri de sport din ţară, apariţia „piticilor" stârneşte ropote de aplauze. Cei mai tineri jucători de fotbal, adevăraţi ucenici în sport, sunt viitoarele cadre sportive de nădejde, crescute cu grijă pentru mişcarea de cultură fizică şi sport din ţara noastră.

Spectatorii văd din ţinuta „piticilor", în echipamentul îngrijit, în jocul lor din ce în ce mai bun, în întreaga lor activitate organizată, grija deosebită a regimului nostru democrat - popular faţă de tineretul ţării noastre.

Şi mulţi dintre spectatori, privind cum joacă micii fotbalişti de astăzi îşi amintesc de propria lor copilărie, de „debutul" lor cu mingea de cârpe, pe maidane pline de praf, fără echipament, fără îndrumare...

Condiţiile tot mai bune care le sunt asigurate dau posibilitate micilor fotbalişti să joace astăzi pe un teren adevărat, cu o minge adevărată, având la dispoziţie echipament bun, bocanci, tricouri, la fel cum au şi fruntaşii fotbalului.

In colectivele sportive, sub supravegherea instructorilor şi antrenorilor speciali, încep „piticii" să înveţe fotbalul şi să-l practice în mod organizat. Aci află ei o sumedenie de lucruri, dela rostul crampoanelor aplicate pe talpa bocancului până la liniile trase cu var pe terenul de joc: dela felul cum trebue să se echipeze şi până la felul cum trebue să se plaseze pe teren la posturi. Incetul cu încetul, astăzi învaţă cum să alerge şi să lovească mingea, mâine să paseze, să tragă la poartă, să-şi unească eforturile cu ceilalţi, să înveţe jocul în colectiv.

Străduinţele instructorilor şi antrenorilor din colectivele sportive n'au rămas fără rezultate. Odată cu numărul piticilor, a crescut şi numărul echipelor. Numai în Capitală pot fi numărate aproape 20 de echipe care activează în mod organizat. In ţară, la Timişoara, de pildă, se organizează competiţii speciale la care participă numai asemenea echipe. De curând secţia de Cultură Fizică şi Sport a Consiliului Central al Sindicatelor a iniţiat o asemenea competiţie — „Cupa C. C. S." — la care au participat 11 echipe bucureştene şi una din Ploeşti. Scopul acestui turneu, stimularea şi intensificarea activităţii micilor fotbalişti, a fost atins. „Cupa C. C. S." a avut un deosebit succes. Antrenorii echipelor au depus străduinţă iar „piticii" multă dârzenie şi interes în pregătirea pentru întreceri. Aceasta s'a văzut în comportarea din ce în ce mai bună a echipelor. Duminică de duminică, micii fotbalişti s'au arătat mai bine pregătiţi şi s'au evidenţiat mai mult. Ştefan Dumitrescu („Metalul — 23 August"), Rudolf Schneider („Constructorul" — Bucureşti), Ovidiu Popescu („Locomotiva-Griviţa Roşie"), Ştefănescu („C. C. A."), etc. se numără printre tinerii jucători ce s'au evidenţiat.

„Piticii" fotbalului nostru cresc aşa cum creşte întreg tineretul nostru. Regimul de democraţie populară îi ajută creându-le condiţii tot mai bune. Ei se vor dezvolta, cu siguranţă, în aşa fel, încât în viitorul apropiat fotbalul din ţara noastră să se poată îmbogăţi cu noi jucători de talia lui Petschovschi, Apolzan, Suru, Serfözö, Băcuţ I. şi alţii, în a căror măestrie sportivă „piticii" de astăzi văd exemple bune de urmat.

P. GAŢU

Intâlnirea dintre echipele de pitici „Voinţa" şi „Avântul" din Capitală a fost urmărită cu viu interes de mii de spectatori.

ŞAH ŞAH ŞAH

COMBINAŢII INTERESANTE

B. SPASSKI

O. BARDA

negrul mută

KARACSONY

V. CIOCÂLTEA

albul mută

In poziţia din prima diagramă, survenită într'o partidă jucată în cadrul recentului turneu internaţional dela Bucureşti, tânărul maestru sovietic a decis partida printr'o combinaţie foarte interesantă şi bine calculată, pentru care juriul i-a acordat premiul I de frumuseţe.

Jocul a continuat în felul următor: **22... Cf: d5!** (Scopul acestui sacrificiu este de a distruge bariera albă de pioni din centru pentru a permite figurilor negre superior plasate să exercite maximum de eficacitate posibil în atacul pe flancul damei) **23.e:d5 Na6 24. Dd1 N: f1 25. N: f1 C: d5!** (Pentru nebun şi cal negru a obţinut un turn şi doi pioni, ceeace constitue un echivalent material suficient. Acum albul nu se poate apăra satisfăcător împotriva superiorităţii negrului pe flancul damei) **26. D: d5 T: e2 27.Ne3 De6 28.Da8+ Nf8 29. Nf2 D:b3** (Pentru a evita schimbul damelor, albul a mai dat un pion. Acum cei trei pioni liberi ai negrului pe flancul damei, decid repede partida). A mai urmat: **30. g5 Te1 31. Rg2 Da3 32. Dd5 Ta1! 33. Cg4 Da8 34. Ne4 Ng7 35. D: a8+ T: a8 36. Cf6+ N:f6 37. g: f6 Ta3 38. Ne1 b3 39. Nc3 Ta2+ 40. Rf3 Tc2** Albul a cedat.

Poziţia din diagrama II a survenit într'o partidă din ultimul campionat al R.P.R. Tânărul Ciocâltea a decis jocul printr'o serie de sacrificii deosebit de frumoase. A urmat: **26. Nb5+!** (Nebunul se sacrifică pentru a deschide „cu tempo" linia turnului d1) **26...N: b5 27.T:d5!!** (Al doilea sacrificiu, consecinţă logică a primului. Turnul nu poate fi luat, deoarece la 27... ed urmează 28. De5+ Rd7 29. Tc7+ D: c7 30. De7+ urmat de mat) **27... Nc6 28. Nf6 Dl.8 29. T: c6!** (Al treilea sacrificiu. Ameninţă 30. d7 mat) **29... e: d5 30. Dg4!** (Albul putea câştiga şi în alte moduri, dar mutarea aceasta este cea mai tare) **30... Tg8** (Nu există salvare) **31. d7+ Rf8 32. Tc8+** şi negrul a cedat, deoarece urmează mat. Această frumoasă combinaţie a lui Ciocâltea a fost reprodusă de numeroase reviste de şah din toată lumea.

SOLUŢIA PROBLEMEI APĂRUTĂ IN Nr. 11

Problema lui V. CUCIUC din Constanţa, publicată de către marea revistă sovietică „Şahmati v SSSR", prezintă o idee foarte interesantă. In poziţia iniţială, albul ar putea da mat uşor, dacă dama sa n'ar fi „legată" de nebunul negru g6, care, la rândul său, este „legat" de turnul alb h6. După mutarea-cheie **1. e2-e4!!** se închide diagonala b1 - h7 şi albul ameninţă 2.Dd7 mat. La 1... d:e3 negrul redeschide diagonala, dar anulează controlul turnului g3 asupra câmpului d3, ceeace permite fremosul răspuns 2.Dd3 mat! La 1...R:c6 2.Tb6 mat; 1...f6 2.De6 mat.

POŞTA RUBRICII DE ŞAH

Intr'o scrisoare adresată revistei noastre, jucătorii de şah din Intreprinderea A.C.A.M.C. Rafinăria Nr. 1—Ploeşti, ne sesizează că au cerut să deslege problema originală de şah a tov. E. Dobrescu, apărută în Nr. 10 din 1 Septembrie 1953 al revistei noastre.

Publicăm scrisoarea prin care tovarăşul Victor Ciocâltea, Campion de şah al R. P. R., răspunde jucătorilor de şah din această întreprindere:

DRAGI TOVARĂŞI,

La cererea redacţiei revistei „FLACĂRA" de a da rezolvarea problemei publicate în Nr. 10 al revistei, vă trimit lămuririle necesare:

Soluţia problemei, în intenţia autorului, era 1. Tc1-d ; După această mutare, negrul fiind în „zugzwang" (termen şahist care înseamnă că una din părţi fiind silită să mute, pierde tocmai din această cauză), trebue să mute, şi, stricând poziţia bună de apărare a figurilor sale, este făcut mat. Deplasările nebunilor negri dau loc la variante frumoase, bazate pe legări pe linia 5-a. 1... Nd3 2. Cf6 mat; 1... Nd4 2. Cf4 mat; 1... Ne6 2. Db5 mat.

Regretabil este însă faptul că autorul n'a observat că negrul se poate apăra mai bine cu 1... Nd7 !, după care albul nu mai poate da mat.

Astfel de accidente, deşi neplăcute, servesc destul de des. Astfel, de exemplu, la ultimul Campionat al R. P. R. (1952) dintre problemele clasificate la secţia mat în 2 mutări, după ce fuseseră trimise de comisia de control s'a dovedit totuşi (după publicarea lor în revista de şah), că două din ele erau insolubile.

In ceeace priveşte originalitatea problemei, aci este vorba despre faptul că ea nu a mai fost publicată în altă revistă, deci se publică pentru prima oară.

Cu aceasta, sper că v'am adus lămuririle pe care le-aţi solicitat. In orice caz, este un merit al colectivului dvs. faptul de a fi observat o insolubilitate destul de greu de găsit.

V. CIOCÂLTEA
Campion R. P. R. — Şah

La începuturile teatrului românesc

Pe scena teatrului dela Copou, Matei Millo și Mihail Pascali și-au unit arta pentru a biciui, prin mijlocirea cupletului satiric, viciile societății bazate pe exploatarea poporului.

de Margareta BĂRBUȚĂ

Lungă și grea a fost calea străbătută de teatrul românesc, dela primele sale înjghebări, până la locul de cinste pe care-l ocupă astăzi în cultura noastră; grea, dar cu atât mai glorioasă, a fost lupta pe care întemeietorii teatrului nostru, și apoi urmașii lor întru consolidarea tradițiilor realiste populare create de aceștia, au dus-o împotriva oprimării, împotriva tendințelor antipopulare și antinaționale promovate de clasele exploatatoare.

O evocare plină de adevăr și farmec a începuturilor teatrului nostru ne-o dă piesa lui Mircea Ștefănescu „Matei Millo" („Căruța cu paiațe"), prezentată cu mult succes pe scena Teatrului Național „I. L. Caragiale" în regia lui Sică Alexandrescu, maestru emerit al artei din R.P.R.

Primul tablou ne înfățișează un eveniment de seamă: întoarcerea lui Matei Millo dela Paris, unde, în loc să studieze ingineria, a urmat „actoricescul meșteșug", spre marea disperare și revoltă a boierilor, rudele sale, care socotesc că „nu-i cuviincios ca un cin (rang) boiercesc să se sue pe stână".

Spectacolul ne introduce dela început în atmosfera epocii premergătoare revoluției dela 1848. Din vorbele boierilor adunați în casa postelnicului Manolachi aflăm despre „unele turburări" care le amenință huzurul. Din vorbele avântate ale lui Matei Millo aflăm despre străduințele oamenilor de cultură progresiști de a lumina poporul și a-l îndemna să se ridice să-și ceară drepturile. În această atmosferă s'a plămădit și ideea unui teatru național, care să fie tribună de luptă pentru libertate națională și progres social.

Pe Matei Millo îl cunoaștem în interpretarea artistului emerit al R.P.R., Marcel Anghelescu. Sarcina actorului n'a fost deloc ușoară. El avea de interpretat rolul unui personagiu istoric, o ființă reală devenită imagine artistică. Marcel Anghelescu a reușit să pătrundă fondul sufletesc al personagiului, redând printr'un joc bogat în nuanțe, emoționant și convingător, trăsăturile marelui actor. Atât cât i-a îngăduit textul piesei, ale cărei deficiențe în această privință le vom arăta mai departe, Marcel Anghelescu a redat un Millo luptător pentru cauza teatrului românesc, pentru cauza poporului.

Această trăsătură se reliefează dela prima întâlnire cu celălalt mare actor dela începuturile teatrului nostru, Mihail Pascali, interpretat cu multă înțelegere și adâncime de Emil Botta. Scena aceasta cuprinde o excelentă parodie a genului de teatru melodramatic pseudo-romantic importat din apus pe la mijlocul veacului trecut. Atât autorul cât și interpreții au dat dovadă de măestrie artistică, de un fin simț al humorului, care transformă o scenă de așa zisă tragedie într'o comedie hilariantă.

Prin Millo și Pascali se întâlnesc în această scenă două concepții diferite asupra mijloacelor de culturalizare a maselor prin teatru. Pascali vrea să facă cunoscute în țară „dramele lumii civilizate", disprețuind repertoriul românesc, încă sărac, și jucând, în așteptarea momentului când îl va putea juca pe Hamlet, melodrame siropoase gen „Inimi străpunse sau Erorile destinului", care n'aveau nimic comun cu viața și năzuințele poporului. Millo, dimpotrivă, socotea că numai un repertoriu românesc, în care massele să întâlnească „oamenii și întâmplările pe care le cunosc din viață" ar sluji cu adevărat la dezvoltarea teatrului și culturii românești, teatru pentru care luptau pe vremea aceea Alexandri, Costache Caragiale, Russo, Negruzzi și alții.

Aceste concepții atât de diferite cu privire la mijloacele care trebuiau folosite întru servirea aceluiaș scop — propășirea culturii românești — nu i-au împiedicat totuși pe cei doi mari actori ai teatrului nostru să-și unească un timp talentele în bătălia împotriva oligarhiei și a cenzurii ei.

Un tablou important al spectacolului ne aduce în fața ochilor imaginea teatrului dela Copou, pe scena căruia, împotriva opreliștelor cenzurii și ale poliției, în ciuda prejudecăților boierimii, dușmană a oricărei manifestări a culturii naționale, s'a prezentat o piesă presărată cu cuplete satirice, în care se biciuiau viciile societății bazate pe exploatarea poporului. Îi găsim în această scenă pe actorii uniți pentru servirea mărețului ideal de dreptate socială care-i anima pe toți slujitorii progresiști ai culturii românești. În acest tablou facem cunoștință cu o latură nouă a talentului lui Emil Botta, care în rolul păpușarului Ion desfășoară multă vervă și humor popular. Tabloul ne ajută să cunoaștem îndeaproape condițiile în care se reprezentau în secolul trecut piesele românești care vorbeau poporului despre viața și necazurile sale.

Ultima parte a piesei ni-l înfățișează pe acești slujitori ai teatrului românesc treizeci de ani mai târziu. Istoria a mers înainte. Burghezia, trădătoare a revoluției dela 1848, s'a apropiat de moșierime, cu care a încheiat monstruoasa coaliție. În locul Chiriților au apărut Miticii, Vetele, Zițele și jupânii Dumitrache. Soarta creatorului de artă nu s'a schimbat însă. Reduși la mizerie, copleșiți de concurența trupelor străine protejate de stăpânire, dezbinați de aceeași stăpânire pentru a nu-și întări forțele prin unire, Millo și Pascali se întâlnesc din nou în București, în ajunul unui mare eveniment al teatrului nostru: premiera piesei „O noapte furtunoasă" de I. L. Caragiale. Autorul și interpreții au creat în acest tablou momente emoționante. Vestea morții lui Millo, — tragica farsă jucată de artist pentru a încasa ajutorul de înmormântare și a dovedi puternicilor zilei cât de meschini sunt — apariția fiicei Catrinei, dragostea din tinerețe a lui Millo, întâlnirea celor doi actori îmbătrâniți, bucuria lor comună la vederea afișului anunțând premiera „Nopții furtunoase" — sunt scene care vor rămâne adânc întipărite în mintea spectatorului. Se remarcă îndeosebi în acest tablou jocul complex, plin de căldură, în care humorul se îmbină cu duioșia, al lui Gheorghe Timică în rolul bătrânului sufleur Smarandache. Emoționează deasemenea jocul sobru al Marietei Deculescu, în rolul fostei subrete, acum bătrâna Frusina, care-și poartă cu discreție dragostea ei neîmpărtășită pentru „Bădia" Matei Millo.

Piesa are unele lacune. Am fi vrut să-l vedem pe Matei Millo angajat mai activ în bătălia pentru

*) Pe marginea spectacolului cu piesa „Matei Millo" de Mircea Ștefănescu.

Marcel Anghelescu, artist emerit al R.P.R., în rolul lui Matei Millo.

teatrul românesc. Am fi vrut să vedem mai limpede împotriva cui a trebuit să lupte el și, împreună cu el, toți oamenii de cultură progresiști ai vremii. Nu putem crede că dușmanii poporului și ai culturii noastre erau în vremea aceea numai oameni de tipul imoralului boier Manolachi sau al cretinului boier Nunuță. Oamenii de cultură ai vremii nu apar în piesă, numele lor este amintit doar în treacăt, iar figura lui Millo apare oarecum izolată în lupta generală pentru dezvoltarea culturii noastre naționale, care s'a desfășurat în cursul veacului trecut. Această deficiență apare cu atât mai evidentă în ultima parte a piesei, în care Matei Millo are rolul de spectator al teatrului românesc, nu de făuritor al lui.

Această lipsă a piesei, care nu scoate în evidență destul de clar rolul lui Matei Millo în crearea și dezvoltarea teatrului românesc, se reflectă și în interpretarea actorului, care n'a redat în suficientă măsură caracterul combativ al personagiului.

Apoi, în spectacol, accentul moldovenesc artificial supără uneori urechea, dând o coloratură nefirească limbii unor personagii.

Totuși, aceste deficiențe nu întunecă valoarea spectacolului, care este o mare realizare a teatrului nostru. Regia, decorurile și interpretarea au contribuit la crearea unei imagini veridice, emoționante, a începuturilor teatrului românesc.

Treizeci de ani mai târziu, tinerii teatrului românesc se reîntâlnesc în vestita cafenea „Fialcovschi".

O contribuție valoroasă la realizarea spectacolului au adus și ceilalți interpreți printre care: Al. Giugariu, artist emerit al R.P.R., care în rolul boierului Manolachi a subliniat cu humor trăsăturile caracteristice ale acestuia: rapacitatea, disprețul față de popor și față de cultură, corupția morală; Silvia Dumitrescu, care a interpretat cu justă ascuțime critică figura boieresei „tante Pulcherie"; Eugenia Popovici, interpreta exuberantă a celor două Catrine; Niky Athanasiu, just interpret al arivistului boier Nunuță; Șerban Iamandi, în rolul lui Ioniță; Celia Dima, în rolul frivolei Marghiolițe; artista poporului Sonia Cluceru, care în rolul Chiriței, a scos în evidență cu mult humor caracterul acestui personaj, și alții.

Bine construit este finalul spectacolului, care deschide perspective asupra viitorului fericit al patriei și al teatrului nostru. Matei Millo spune în una din ultimele lui replici: „Când teatrul va fi în adevăr al celor mulți, copiii aceștia... și urmașii lor... vor fi mai fericiți decât noi..."

Adâncul adevăr al acestor cuvinte a fost confirmat de viață. Actorii de azi, cărora regimul de democrație populară le-a creat condiții minunate de viață și de muncă, simt o adâncă emoție interpretând rolurile înaintașilor lor, care în condiții vitrege au pus bazele artei scenice românești.

MAXIMAFILIE

Maximafilia constă în colecționarea timbrelor aplicate și obliterate (stampilate) pe cărți poștale ilustrate.

Cartea maximă, căci astfel se numește această piesă filatelică, este formată din trei elemente și anume: timbrul, cartea (ilustrata) și stampila, toate trei trebuind să prezinte între ele un „maximum" de concordanță, atât din punct de vedere al subiectului, cât și din cel al locului și timpului. Cartea poștală ilustrată (cartea maximă) trebue să aibă același subiect ca și al timbrului ce este aplicat pe ea. Localitatea specificată în stampila poștală trebue să aibă deasemenea o legătură cu subiectul timbrului și, natural, cu al cărții poștale ilustrate.

În ce privește data obliterării, ea poate fi din prima zi a emisiunii până în ziua în care timbrul are valabilitate de francare. În general se preferă prima zi a emisiunii.

Pe o carte maximă nu poate figura decât un singur timbru și acesta aplicat direct pe fața cărții poștale ilustrate.

Acest gen nou de colecționare își va găsi în scurtă vreme adepți și în rândurile filateliștilor noștri. În țara noastră s'au emis până în prezent 9 cărți maxime: Karl Marx, V. Maiacovschi, Ion Negulici, Filimon Sârbu, C. D. Rosenthal, Pavel Tcacenco, I. L. Caragiale, Leonardo da Vinci și N. Bălcescu.

În pregătire sunt: Ciprian Porumbescu și Aurel Vlaicu.

POȘTA SĂLAJULUI

Din perioada de după 23 August 1944, când Armatele Sovietice eliberatoare înfrățite cu oștile române, au zdrobit stăpânirea fascistă în Transilvania de nord și până la 20 Ianuarie 1945 — data încheierii armistițiului dintre U.R.S.S. și Ungaria, — serviciul poștal a fost menținut în județele din nordul Transilvaniei de autoritățile județene, care activau independente unele de altele.

Epuizarea stocului de timbre maghiare cât și schimbarea tarifului au necesitat emisiuni de noi timbre, pentru ca serviciul poștal să se efectueze în condițiuni normale. Aceste timbre au fost emise de autoritățile locale.

Din aceste emisiuni ale anilor 1944—1945 se cunosc cele ale autorităților din Năsăud, Odorhei, Oradea, Satu-Mare, Sălaj (supratipar Poșta Sălajului), Sighet și Tg. Mureș.

Dintre toate acestea, emisiunea tipărită la Zalău, cunoscută sub denumirea de „Poșta Sălajului", este cea mai interesantă. Ea este formată din trei valori, având unități monetare maghiare de 50 fillieri, de 1 și 2 Pengő. Timbrele au fost tipărite cu mijloace și posibilități locale, relativ rudimentare. Tirajul lor a fost de 9.780 serii complecte, ceeace reprezintă o emisiune foarte redusă.

Valorile de 50 fillieri și 1 Pengő s'au tipărit în coli de câte 30 de bucăți, iar valoarea de 2 Pengő, în coli de câte 25 de bucăți.

Cele trei valori au următoarele culori și subiecte: prima, de 50 fillieri, este galbenă, înfățișând un factor poștal rural; cea de 1 Pengő, albastru deschis, cu același desen; valoarea de 2 Pengő, violet și galben, înfățișând o căruță poștală pe drum de munte și fosta stemă a Sălajului.

Această emisiune reprezintă o valoare istorică și este colecționată de către filateliștii amatori ai emisiunilor speciale.

Clișeele acestor timbre se găsesc în conservatorul Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor și desigur, vor reprezenta piese interesante în muzeul poștal proiectat pentru un viitor apropiat.

60 de ani dela moartea Lui

CEAICOVSCHI

S'au împlinit luna aceasta 60 de ani dela moartea marelui compozitor clasic rus Piotr Ilici Ceaicovschi. Iubitorii de muzică de pretutindeni au comemorat această dată, încercând un simțământ de adâncă recunoștință față de acel ce a fost un nefntrecut artist, creator al unor opere nepieritoare.

Și în țara noastră, împlinirea a 60 de ani dela moartea lui Ceaicovschi a fost comemorată printr'o serie de manifestări artistice care au vădit calda admirație a maselor largi din R.P.R. pentru marele compozitor clasic rus și pentru minunata sa creație. Spre a cinsti memoria lui P. I. Ceaicovschi, colectivul Operei de Stat din București pune în scenă opera „Dama de pică", una din cele mai valoroase creații muzicale ale lui Ceaicovschi.

*

„... Din cea mai fragedă copilărie am fost pătruns de frumusețea nespusă a trăsăturilor caracteristice ale muzicii populare ruse, pentrucă iubesc cu patimă poporul rus, în toate manifestările lui, pentrucă, într'un cuvânt, eu sunt rus".

Dacă adăugăm acestor cuvinte, rostite cândva de Ceaicovschi, și cunoscuta sa mărturisire „vorbesc în limbajul muzicii fiindcă am întotdeauna ceva de spus", putem cuprinde pe scurt întreaga profesiune de credință a marelui compozitor.

Într'adevăr, întreaga operă a lui Ceaicovschi respiră dragoste fierbinte pentru arta și poporul patriei sale. Compozitorul a socotit muzica drept mijloc de exprimare a unor idei și sentimente nobile, menite să înalțe sufletul omenesc.

Douăzeci de ani avea tânărul Piotr Ilici când, înțelegând că adevărata sa vocație e muzica, s'a înscris la Conservatorul din Petersburg, unde își dezvoltă talentul și educația artistică sub directa îndrumare a renumitului pianist și compozitor Rubinștein. Cinci ani mai târziu îl aflăm pe Ceaicovschi la Conservatorul din Moscova, unde predă teoria muzicii, în cercul unor scriitori și muzicieni cu idei înaintate, militanți pasionați pentru o artă națională rusă, cu conținut progresist. Alături de aceștia, și mai ales sub influența grupului „celor cinci" — marii compozitori ruși Mussorgschi, Rimschi Corsacov, Balachirev, Cui și Borodin — de care se apropie mai târziu, Ceaicovschi își limpezește principiile călăuzitoare ale artei sale, o artă realistă, cu un profund caracter popular. Din această perioadă ne-au rămas minunatul său balet „Lacul lebedelor", uvertura „Romeo și Julieta", simfonia în sol minor opus 83, „Visuri de iarnă", quarteto pentru coarde, câteva opere, precum și o colecție de cântece populare rusești, editată în 1872. În anii următori, el întreprinde o serie de călătorii în străinătate, scriind lucrări impresionante prin bogăția și varietatea tematicii lor, ca piese inspirate din trecutul de luptă al poporului rus („Mazepa" după poemul „Poltava" de Pușchin și uvertura „Anul 1812") din marile opere ale literaturii clasice universale (simfonia cu program „Manfred", uvertura „Hamlet", strălucita sa operă „Evgheni Oneghin") precum și o serie de piese de alte genuri, printre care trei suite pentru orchestră, Serenada pentru instrumente de coarde, un trio, etc. Dar apogeul măestriei sale componistice îl atinge Ceaicovschi abia după 1880, când creează una din cele mai valoroase opere realiste muzicale, „Dama de pică", precum și mult prețuita sa „Simfonie a 6-a", în care dă întreaga măsură a talentului său. Scurt timp după ce s'a executat, sub propria sa conducere, această capodoperă simfonică, marele compozitor moare, la 6 Noembrie 1893. Ceaicovschi rămâne însă nemuritor, prin opera sa străbătută de o clocotitoare sete de viață și de dragoste pentru popor.

In casa-muzeu „P. I. Ceaicovschi" din Clin: pianul la care cânta compozitorul.

Sala de concerte din Moscova ce poartă numele lui P. I. Ceaicovschi.

O scenă din actul I al baletului „Lacul lebedelor", prezentat pe scena Teatrului Mare Academic de Stat al U. R. S. S.

FAPTELE DEMASCA

Într'un lagăr așezat într'o regiune pitorească a Coreei de Nord. Prizonierii de război englezi Robert Boys (stânga) și Michael O'Neill ascultă muzică la patefon.

Prizonierii răniți s'au bucurat de cea mai atentă îngrijire medicală în spitalele militare din R. P. D. Coreeană.

Prizonierii de război americani și englezi, internați în spitalul din Pyoktong, își petrec convalescența jucând cărți.

Una din cele mai grosolane manevre diversioniste întreprinse în ultimii ani de blocul american la O.N.U. este fără îndoială includerea pe ordinea de zi a celei de-a 8-a sesiuni a Adunării Generale O.N.U., a falsului ticluit de ministerul de război al S.U.A. cu privire la așa zisele atrocități care ar fi fost săvârșite, cică, împotriva prizonierilor de război americani, în timpul ședерii lor în lagărele din R.P.D. Coreeană.

Nu este pentru prima oară când trăgătorii de sfori americani dela O.N.U. recurg la asemenea calomnii provocatoare. Deasemeni, nu este pentru prima oară când defăimătorii de profesie își dau în petec, demascându-se ca adversari înverșunați ai oricăror măsuri menite să ducă la reglementarea pașnică a chestiunilor internaționale litigioase.

Sabotarea sistematică a eforturilor depuse pentru convocarea grabnică a Conferinței Politice pentru Coreea, ca și lansarea născocirilor cu privire la pretinsele atrocități comise de trupele nord-coreene și chineze, fac parte din unul și același plan american de zădărnicire a rezolvării pașnice a problemei coreene.

După cum a arătat delegatul Uniunii Sovietice, A. I. Vișinschi, în răspunsul pe care l-a dat „argumentelor" delegatului american Lodge, scopul urmărit de calomniatorii dela O.N.U. este acela de a crea, în interesul celor mai reacționare cercuri din Statele Unite — care se străduesc în fel și chip să împiedice eforturile îndreptate spre stabilirea păcii în Extremul Orient — noi complicații în calea reglementării pașnice a problemei coreene, pentru a împiedica destinderea încordării internaționale.

Întreaga „problemă" a pretinselor atrocități, inclusă de majoritatea americană pe ordinea de zi a Adunării Generale a O.N.U., constituie încă unul din aspectele rușinoase ale odiosului „război murdar" purtat de cercurile militariste de peste Ocean. Reprezentanții acestor cercuri fiecăreia acum cu un zel nemaipomenit despre un imaginar tratament bestial aplicat, chipurile, prizonierilor de război în Coreea de Nord. Scribii trusturilor nu prididesc să descrie cu lux de amănunte, întocmai ca în faimoasele romane criminale americane, torturi și asasinate fioroase. Tot astfel raportul ministrului de război american Stevens este înțesat de asemenea născociri și falsuri grosolane. Nimic nu demască însă mai necruțător scopurile camuflate ale noii manevre americane, decât însăși concluziile pe care le sugerează organizatorii și protagoniștii ei. „Coreenii și chinezii comit atrocități — țipă calomniatorii — deci trebue să dăm pinteni cursei înarmărilor și să intensificăm pregătirile de război!" Însuși ministrul de război Stevens pledează pentru aceasta. „Nu putem slăbi — zice el — eforturile în vederea apărării..." Să plătească deci contribuabilul american, cu pâinea smulsă dela gura copiilor săi, pentru militarizarea totală, cerută de fabricanții de armament.

Afacerile sunt afaceri și politica este politică — își spun domnii din Wall-Street. Autorii masacrelor fioroase din lagărele americane ale morții, lansând cu surle și tobe minciuna perfidă cu privire la pretinsele „atrocități" nord-coreene, urmăresc în fapt să abată atenția opiniei publice mondiale dela monstruoasele crime de război săvârșite de ei pe pământul Coreei.

Cât despre „tratamentul bestial" aplicat de autoritățile nord-coreene prizonierilor de război americani, lăsăm să depună mărturie înșeși faptele. Fotografiile pe care le publicăm în aceste două pagini vorbesc îndeajuns de clar și convingător despre viața pe care au dus-o prizonierii de război americani în Coreea de Nord.

Fiecare din aceste fotografii îl demască pe clevetitorii americani ca pe niște mincinoși de profesie.

Adevărul l-au cunoscut înșiși militarii americani căzuți prizo-

Dela tribuna O.N.U.-ului, delegații americani vorbesc despre „regimul de teroare" aplicat în lagărele din Coreea de Nord. Și această fotografie demască minciuna americană cu privire la așa zisele bestialități nord-coreene. După cum se vede plini de veselie și în toată libertatea, „victimele" americane cântă și dansează.

Fotocronica FLACĂRII

PE CALOMNIATORII IMPERIALIŞTI

nieri în mâinile apărătorilor Coreei. Ei au fost trimişi în Coreea să ucidă şi să prefacă totul în scrum, dar s'au întors din prizonierat în America, purtând în inimă amintirea unui tratament omenos, civilizat. Alţii, care nu au putut îndura mai departe înşelătoria modului de viaţă american, au refuzat pur şi simplu să se mai întoarcă în S.U.A. Ei au ţinut să spună tuturor oamenilor cinstiţi adevărul, aşa cum a făcut nu de mult grupul celor 23 de prizonieri de război americani care au refuzat să fie repatriaţi.

„Cei mai mulţi dintre noi —se spune în declaraţia făcută presei de acest grup — au fost grijuliu când au fost trimişi în Coreea „pentru a salva America de comunişti". Nici nu ştiam ce înseamnă comunismul şi cum ameninţă el America. Când am ajuns în Coreea ni s'a spus că vom fi torturaţi şi omoriţi dacă vom fi luaţi prizonieri. Când am fost capturaţi şi trataţi ca prieteni, nu ca prizonieri, mulţi dintre noi s'au gândit la început că totul este numai propagandă. Dar acum ne-am convins că există o societate în care vorbele nu se deosebesc de fapte, o societate în care există libertate de gândire.

In „modul de viaţă american" ni se ţin discursuri pompoase despre pace şi libertate, dar în realitate şi una şi alta sunt călcate în picioare. Unii dintre noi suntem negri. Trăind în lagărele de prizonieri de război, am întâlnit pentru prima oară oameni care ne tratau ca egali". Acesta este adevărul cu privire la tratamentul de care s'au bucurat prizonierii de război americani în R.P.D. Coreeană.

Un aspect dela festivitatea de deschidere a Olimpiadei sportive, la care au participat sportivii prizonieri de război americani, englezi şi de alte naţionalităţi, din toate lagărele nord-coreene.

Militarul englez Roberts din regimentul britanic de puşcaşi Ulster s'a reîntors acasă, din prizonierat. Întrebat de un gazetar american amator de ştiri senzaţionale dacă a avut de suferit brutalităţi în lagărele din Coreea de Nord, Roberts a răspuns: **„Brutalităţi? Niciodecum! Un tratament civilizat — asta da!"**

In lagărele care au funcţionat în Republica Populară Democrată Coreeană prizonierilor americani le era permis să folosească timpul după propria lor dorinţă, să scrie, să citească, să-şi îmbogăţească cunoştinţele politice şi culturale.

Ofiţerul american Paul Liles, preşedintele organizaţiei de luptă pentru pace din lagărele de prizonieri americani.

Victimele barbariei americane acuză!

In faţa Comisiei neutre pentru repatrierea prizonierilor de război chinezi şi coreeni, vin zilnic sute de prizonieri, care nu numai că cer reîntoarcerea grabnică în patrie — deşi americanii pretind că aceştia ar refuza repatrierea — dar îi acuză pe inchizitorii americani de a le fi aplicat un tratament cu adevărat barbar în tot timpul prizonieratului. Pentru a înşela Comisia neutră, banditii lisenmanişti, aflaţi la ordinul intervenţioniştilor americani, au tatuat pe pieptul multor prizonieri coreeni şi chinezi steagul călăului Li Sân Man, spre a pretinde apoi că cei tatuaţi sunt anticomunişti şi că refuză să se repatrieze. Dar şi acest truc meschin s'a soldat cu un eşec lamentabil. In fotografie: victime ale ororilor americane din lagărele Coreei de sud, care în faţa Comisiei neutre pedepsirea celor vinovaţi de fărădelegile comise în lagărele morţii patronate de imperialismul american

La sfârşitul jocurilor olimpice inter-lagăre, echipele victorioase au fost premiate, în cadrul unei festivităţi.

Cu ajutorul macaralei-turn tip SBK-1, un panou de beton este transportat spre locul de montaj.

O CASĂ CONSTRUITĂ ÎN CÂTEVA ORE

Ați văzut ce ușor construiesc copiii case în miniatură din cuburi și cu plăci anume potrivite? Tot atât de ușor au construit și cei patru oameni pe care i-am văzut, o casă, dar o casă adevărată, din panouri mari de beton, prevăzute cu uși și ferestre. Privindu-i, aveai impresia că sunt niște copii mai mari, care se joacă; operația n'a durat mai mult de cincisprezece-douăzeci de minute pentru așezarea fiecărui panou, ceeace înseamnă ceva mai mult de o oră pentru montarea unei camere cu plafon cu tot.

„Jocul" acesta l-am văzut nu de mult, pe șantierul Institutului de Cercetări Științifice pentru Construcții de pe șoseaua Pantelimon, și el constituia experimentarea practică încununată de succes a posibilității construirii caselor de locuit din panouri mari, prefabricate.

Luând exemplu dela constructorii sovietici care folosesc panouri prefabricate încă din anul 1944 și care au ajuns să clădească astfel case cu câte 7—8 etaje și cu peste 90 de apartamente, constructorii noștri au pornit să aplice și ei această ingenioasă metodă, menită să accelereze ritmul construcțiilor în țara noastră, să ușureze munca oamenilor și să asigure continuitatea muncii pe șantiere în tot timpul anului.

Panourile, în dimensiunile de 3,60 m. lățime și 2,90 m. înălțime, au fost executate în atelierele de prototipuri ale Institutului, după documentația sovietică. În greutate de câte 2.700 kg., ele pot fi manipulate ușor cu ajutorul macaralei.

La montaj, panourile-pereți se leagă între ele prin sudură, fiind prevăzute pentru aceasta pe fiecare margine cu plăcuțe metalice. Cele care servesc de planșee se leagă deasemenea prin sudură, dar și prin centuri de beton armat, care întăresc întreaga construcție, dela fundație până la acoperiș.

Pentru construirea acestei case, pe șantier n'a fost nevoie decât să se toarne fundațiile, în care au fost prevăzute golurile pentru conductele sanitare, iar pentru montajul panourilor a fost deajuns o echipă compusă din trei muncitori și un tehnician. În acest chip șantierul devine numai un loc de montaj, unde activitatea poate continua chiar în condiții atmosferice neprielnice și unde nu mai sunt necesare cheltuieli pentru barăcamente, pentru schelării, etc.

Experiența cu această nouă metodă de construcție reușind în totul și avantajele ei fiind evidente, constructorii noștri au trecut la proiectarea unor clădiri cu câte 1—3 etaje din asemenea panouri mari, prefabricate, care vor fi realizate în curând, în serie.

V. CRIȘAN

CUVINTE INCRUCIȘATE

ORIZONTAL: 7. Piesă de teatru de B. Lavreniev. 8. Poezie de St. O. Iosif. 9. Corp geometric. 11. Circulă sub apă. 12. Știința sovietică luptă s'o prelungească. 13. Localitate în Ardeal. 14. Lucrător în metalurgie. 17. Minereu. 18. Inventator celebru. 19. Listă de greșeli. 23. Insulă în Mediterană. 24. Inceată. 25. Scăpărător. 28. Funcție importantă în conducerea statului. 29. Așa a devenit ostașul erou Eftimie Croitoru. 30. Făuritor de statui. 31. Învățat pe de rost.

VERTICAL: 1. Poleniță. 2. Ocean. 3. Așa știu s lupte fii clasei muncitoare! 4. Scriitor dela Vrancea. 5. Siatină. 6. Sector important al economiei naționale. 10. Compozitor român contemporan. 11. Ascultă mai mult glasul inimii. 15. Secundă. 16. Brutar. 18. Continuă să existe. 20. Unitar. 21. Sârguință. 22. Localitate în apropiere de Dunăre. 26. Album cu hărți. 27. Nume.

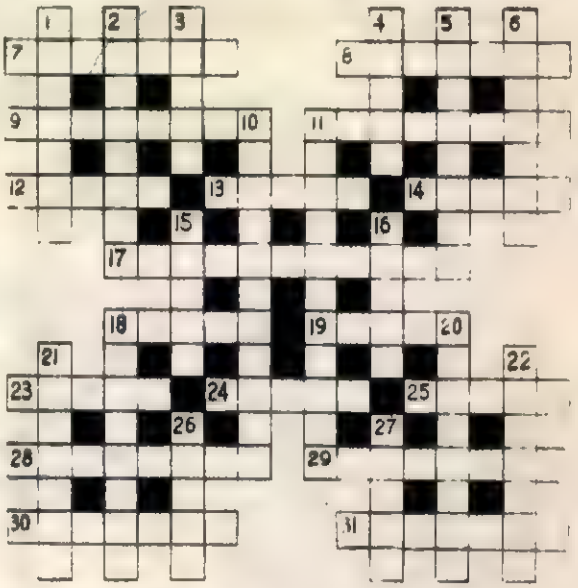

CU ȘI FĂRĂ SEMNE...

de A. NOI

Desene de GION

— Păi... coane Fănică... — spuse Mache Ciupitu — păi, apropo, cum o să-i știu eu pe ăia... contra.. care, vorbăzică sunt contra noastră, e d-voastră, adică... e guvernului... apropo?

— N'aveți grijă — spuse cone' Fănică — sistemul e sistem. La cabine de vot am luat eu toate măsurile: observatorul... am cu cretă.. în fine, ce să mai... Vor numai la spatele ălora care ies să fiți atenți. Nu vedeți nici cap, nici picioare. Spi naraa... E înșemnată? E contra...

— „...contra noastră, a guvernului— spuse tare Tase Gibeacă, ținându-se cu amândouă mâinile de o stâlpă de Drăgoșeni care se clătina amenințător. Să-i altoim... să-i...

— Bine, bine — spuse cone' Fănică. Atunci mâine la școală, la localul de vot, devreme, cam de la șapte dimineața...

A doua zi, dimineața...

Un cetățean ieșea din localul de vot, neîntrebat de nimeni. Nimeni nu-i spusese nimic; nicio vorbuliță. Nu unii chiar se feriră să nu-i șteargă cumva semnul făcut pe spate: o cruce albă, trasă cu cretă...

Cetățeanul trecu colțul. Și deodată, cineva îl îmbrânci. Altul îl apucă de guler:

— Deci mă tăiați de mamă? Mă, nenorocitule, mama e moartă de opt ani și tu mă tăiați de mamă?

Trosc, plesc! Trosc, plesc! Pumni, palme, clomege.

Odihniți, hrăniți, plini de „farmecul" dimineții limpezi, băieții lui Tase și ai lui Mache lucrau cu zel...

Cam pe la prânz, o delegație a opoziției se duse la prefect, să protesteze.

— Domnule prefect, asta-i o barbarie... E nemaipomenit ceeace se petrece sub ochii jandarmilor și polițiștilor.

— Ce s'a întâmplat?

Alegătorii noștri sunt maltratați în mod bestial și Dv. nu știți nimic! Opt au fost transportați la spital, patru zac la farmacie. Capete sparte, picioare schilodite. E o rușine, domnule prefect! Telegrafiem la București...

Deodată plecară opoziționiștii și prefectul trimise după Fănică Rădulescu. Poftindu-l în cabinet, îi spuse amical:

— Coane Fănică, nu se poate chiar așa... -ați schilodit, le-ați umflat capetele, l-ați înșemnat pe toți... Vorba aia, cu corpurile delicate pe ei... Bătaie, bătaie, nu zic fără bătaie, că fără bătaie n'ar avea nicium haz alegerile! — dar nici așa... Bateți și voi... mai așa... fără dovezi... fără să rămână semne.

— Da, de... mersi, mă duc imediat... Semnele, va să zică...

Cone Fănică trecu pe la Mache și-i spuse repede, telegrafic, cu să nu fie observat de cineva din opoziție:

— Ciupitule, schimbă tactica: bateți fără semne!

Și plecă.

Ciupitul convocă pe Gibeacă și când amândouă echipele fură în pâr, le spuse:

— Fraților s'a schimbat politica... Nu-i mai altoim pe ăi care au semne pe spate. Mi-a spus șefu': „bateți fără semne!" Su vede treaba că ăi cu cruce pe spate se-au votat, și noi, ca proștii, i-am cotonogit... Fiți cu ochii în patru: nu bateți cu semne. Dar pe ăi fără semne... fir'ar mama lor...!

*

După două, trei ore lui cone' Fănică îi vie rău, nu altcv: toți alegătorii lui erau cu nasurile roșii, cu ochii umflați, cu capetele sparte, cu mâinile bandajate...

Confuzia n'a durat mult, dar în cele câteva ore se poate spune că s'a petrecut un fapt unic în alegerile de altădată: guvernamentalii au fost bătuți în alegeri... Nu la vot, desigur, — ci la ieșirea din localul de vot.

MONOVERB GEOGRAFIC

(4 — 9)

1953-1954

T

CRIPTOGRAMĂ

(3, 5, 3, 9)

METAGRAMĂ

Două silabe sunt în... joc.
Și toi cu ele faci pe loc,
De vrei, o rudă alintă,
Sau una mai apropiată.

Acest număr conține patru planșe în culori cu reproduceri după ilustrațiile pictorului Eugen Taru, laureat al Premiului de Stat, la un volum de nuvele de M. E. Saltâcov-Șcedrin, aflat sub tipar la Editura ARLUS — Cartea Rusă.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 56 PIAȚA SCÂNTEII Tel. 7.60.10 int. 1787 ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei 6 luni: 18 lei un an: 36 lei

Coperta și interiorul imprimate la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin". — Planșele în culori imprimate la Intreprinderea Poligrafică Sibiu.

Fabrica de cauciuc „Quadrat" din București produce — printre altele — din ce în ce mai multă încălțăminte de cauciuc de calitate superioară. În fotografie : un aspect din fabrică — încălțămintea finisată este preluată pentru a fi expediată magazinelor din satele și orașele țării.

Pretul 1,50 lei

FLACARA
Nr. 16 - 1 DECEMBRIE 1953

În ultimii ani în cartierele oraşelor, în sate şi în comune au luat fiinţă mii de cercuri de citit, în cadrul cărora cei ce muncesc citesc în comun şi discută cărţi şi broşuri literare, politice, ştiinţifice, articole de gazetă, etc. În fotografie: în casa deputatei Coman P. Elena din comuna Zorleni, raionul Bârlad, au venit câţiva ţărani muncitori la cercul de citit. Deputata le citeşte un articol apărut în presă cu privire la sarcinile şi realizările sfaturilor populare.

COPERTA I-a: Agitatorii duc cuvântul partidului în cele mai îndepărtate colţuri ale ţării. În crestul munţilor, la gura de exploatare forestieră Piciorul Caprei din Cisnău, regiunea Ploeşti, agitatorul Constantin Avram vorbeşte muncitorilor forestieri din brigada de doborâtori a lui Constantin Podosu, despre apropiatele alegeri de deputaţi în sfaturile populare.

COPERTA IV-a: Membrii echipei artistice a spitalului din comuna Bicşad, raionul Oaş, regiunea Baia Mare, pregătesc, în cinstea alegerilor, o nouă scenetă teatrală, care demască felul în care organiza burghezia alegerile, pe vremea când în ţara noastră stăpâneau exploatatorii. Precum se vede, în scenetă nu va lipsi nici mardeiaşul electoral cu „tradiţionala" bâtă...

FLACĂRA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Nr. 16 (24) 1 DECEMBRIE 1953 ANUL II

REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL — POLITICĂ ȘI LITERAR — ARTISTICĂ

ÎNTÂLNIRI RODNICE

La punctul de agitație din cartierul Militari e sărbătoare astă seară. Petre Dumitrescu, candidat al F.D.P. pentru circumscripția raională electorală Nr. 205 a venit în mijlocul alegătorilor săi. Candidatul e muncitor la F.C. „Gh. Gheorghiu-Dej"; alegătorii sunt muncitori, funcționari, gospodine. O seară de sfat, în care cetățenii arată ce s'a făcut în cartier prin grija Sfatului Popular și prin munca lor, dar, mai ales, ce ar trebui să se mai facă. Iată, o bătrânică vorbește despre străzile care s'au pavat și electrificat, despre parcurile care ar trebui să se amenajeze. Un tânăr vorbește despre școlile ce s'au construit, despre magazinele alimentare și textile ce ar mai fi necesare. Rând pe rând cetățenii arată ce s'a realizat pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru în fabricile în care lucrează, despre căminele în care copiii le cresc sănătoși și fericiți. Totodată ei arată și greutățile și lipsurile care mai sunt. Ion Motaș și Constantin Munteanu spun că trebue îmbunătățită aprovizionarea cartierului și că trebue să se dea mai multă atenție distribuirii curentului electric. Și cu toții se angajează să lupte pentru învingerea tuturor greutăților, pentru obținerea de noi realizări de interes obștesc, pentru sprijinirea din toate puterile a politicii partidului nostru, al cărui scop suprem este îmbunătățirea necontenită a vieții celor ce muncesc.

Asemenea întâlniri rodnice, care strâng și mai mult legătura între alegători și candidații lor, au loc în toată țara, în toate orașele și satele patriei. Ele sunt fapte firești pentru noi, au intrat de ani de zile în tradiția noastră, și arată adâncul democratism al orânduirii noastre de stat care își trage puterea din legătura strânsă cu masele.

Asemenea fapte nu s'ar fi putut petrece cu zece ani în urmă. Cei mai vârstnici își amintesc cu desgust de adunările electorale ale partidelor burgheze. Cațavencii și Farfurizii tuturor partidelor și partiduțelor aflate în marea dispută asupra modului în care se poate roade mai bine ciolanul puterii, descindeau în preajma alegerilor prin mahalale și sate. Nimeni nu-i cunoștea și ei nu cunoșteau pe nimeni. Împărțeau însă cu dărnicie promisiuni demagogice, bomboane pentru copii și strângeri de mână oricui, și își tăvăleau în noroi „adversarii" din partidele burgheze concurente, pentru ca apoi, seara, la o cupă de șampanie în café-urile de lux să se înțeleagă cum să jefuiască mai bine țara și poporul. Despre dorințele și năzuințele maselor nu se interesa nimeni, iar din promisiunile făcute în preajma alegerilor se alegeau praful și pulberea...

Iată, însă, astăzi, altfel de întâlniri în preajma alegerilor: întâlnirile între cetățeni și candidații F.D.P. Ca apa de foc se deosebesc aceste întâlniri de întrunirile electorale ale Cațavencilor liberali, țărăniști, cuziști, legionari, etc. Candidații F.D.P. și alegătorii cu care se întâlnesc și stau pe îndelete de vorbă sunt cu toții oameni ieșiți din rândurile poporului muncitor, cetățeni cinstiți, legați între ei prin bucuriile vieții noi, prin dorința comună de a îmbunătăți necontenit traiul celor ce muncesc, prin hotărârea puternică de a-și construi un viitor fericit și îmbelșugat. Între oamenii care se cunosc din munca și viața de zi cu zi, care iubesc la fel patria și poporul, între oamenii preocupați de grădinița de copii din cartier, ori de sădirea puieților pe bulevard, de bunul mers al întreprinderii sau de aprovizionarea cartierului — lucrurile se spun dela inimă la inimă, iar gândurile se înfăptuiesc prin muncă dusă umăr la umăr.

Iată dece întâlnirile dintre candidații F.D.P. și alegători contribuie din plin la mobilizarea întregului popor la lupta pentru realizarea programului de măsuri economice adoptat de partid în vederea ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc. Ele contribuie la cimentarea colaborării dintre candidați și alegătorii lor, în vederea muncii viitoare de sprijinire a sfaturilor populare în lupta pentru continua îmbunătățire a nivelului nostru de trai.

La punctul de agitație din comuna Budești, raionul Oltenița. Ore întregi au stat de vorbă țăranii din comună cu tov. Radu Vlaicoanu, agronom la S.M.T.-Budești, candidat al F.D.P. în circumscripția electorală raională Nr. 49 (în mijlocul grupului din partea din stânga a fotografiei). I-au arătat pe îndelete realizările lor de până acum și cele ce mai trebuesc înfăptuite în comună și în întregul raion. Cu toate acestea, la plecare, ei au ce îndură să se despartă atât de repede de candidatul lor, ci îl mai însoțesc o bucată de drum, manifestându-și astfel dragostea pentru cel propus să devină gospodar al treburilor publice.

Locotenentul major M. Radit, candidat al F. D. P. în circumscripția electorală raională Nr. 76 din raionul Nicolae Bălcescu din Capitală, în mijlocul alegătorilor din circumscripție.

Zece copii a născut și a crescut mama eroină Neagu Maria, gospodină din București, pe care cetățenii din circumscripția orășenească Nr. 343 au propus-o candidată în alegerile pentru Sfatul Popular Orășenesc. Poate tocmai de aceea, în întâlnirile cu cetățenii din circumscripție, ea acordă atâta atenție celor mici, constructorii de mâine ai socialismului!...

CU TOATĂ

Academicianul Nicolae Profiri este unul dintre intelectualii noştri înaintaţi, ataşaţi cauzei clasei muncitoare, care şi-a pus tot talentul şi toate cunoştinţele sale în slujba poporului, a construirii socialismului, a apărării păcii.

Ca profesor la Institutul Politehnic, el contribue din plin la educarea tinerei noastre generaţii de tehnicieni în spiritul progresului, al însuşirii ştiinţei şi tehnicii înaintate, în spiritul punerii tuturor cunoştinţelor în slujba vieţii, în slujba poporului muncitor. Ca preşedinte al A. S. I. T., academicianul Nicolae Profiri desfăşoară o intensă activitate pentru ridicarea nivelului ştiinţific al inginerilor şi tehnicienilor. Pentru bogata activitate ştiinţifică pe care o desfăşoară, pentru devotamentul cu care-şi pune roadele muncii în folosul poporului muncitor, eu l-am propus pe tov. acad. N. Profiri candidat al F.D.P. în circumscripţia oräşeneascä Nr. 332, încredinţat fiind că şi pe tărâm obştesc va depune aceeaşi muncă rodnică.

Richard KLEIN
Medic asistent la Institutul de Imunologie — Bucureşti

Aproape zilnic, noi, gospodinele din cartier ne întâlnim dimineaţa în drum spre cumpărături. În magazine sau la piaţă ne împărtăşim una alteia bucuriile sau necazurile. Iar când avem vreo nemulţumire sau vreo nelămurire, ne adresăm Eugeniei Niculescu; ea ne explică lucrurile, ne dă cele mai bune sfaturi. O cunoaştem de mult: este una din cele mai vrednice gospodine din cartier. Acum cinci luni, noi, gospodinele din circumscripţiile 27 şi 28, am ales-o pe Eugenia Niculescu preşedinta unei adunări de delegate din raionul „23 August". Tot atunci am ales-o şi în comisia de femei de pe lângă sfatul popular raional. În comisia de femei ea se ocupă cu problemele sanitare. Ne sfătuieşte cum să ne îngrijim sănătatea, cum să ne îngrijim copiii, controlează zilnic felul în care sunt îngrijiţi bolnavii din diferitele unităţi sanitare ale raionului, etc.

La adunările noastre zilnice ea ne însufleţeşte să pornim diferite acţiuni pentru înfrumuseţarea cartierului şi a vieţii cetăţenilor. La îndemnul ei ne-am angajat cu toate să facem muncă voluntară pentru a preface un maidan din cartier, într'o grădiniţă. Ea s'a dus la sfatul popular şi după câteva zile ne-a vestit că putem începe munca. Secţia gospodărie comunală a Sfatului ne trimisese flori, iarbă, puieţi şi prin muncă voluntară am făcut grădina.

Pe zece dintre noi, tovarăşa Eugenia le-a îndrumat spre producţie; pe altele le-a antrenat în comisiile permanente, în echipele de control obştesc, în acţiunea de alfabetizare sau în comitetele de părinţi de pe lângă şcoli. Şi pentru toate îndrumările, ajutorul şi dragostea cu care munceşte să rezolve treburile obşteşti, noi am căpătat încredere în ea. Deaceea, de curând noi am propus-o candidată în circumscripţia electorală Nr. 45 pentru sfatul popular al raionului „23 August". Munca ei de până acum ne dă convingerea că Eugenia Niculescu, cu sprijinul nostru, îşi va îndeplini şi de aici înainte sarcinile.

Ioveziţa PIERSICA
Responsabila comisiei de femei de pe lângă Sfatul Popular al raionului 23 August

Ilona NEAGOE gospodină
Victoria LAZU gospodină

Numele lui Ştefan Covaci, strungar stahanovist la uzinele „Electromotor", e cunoscut nu numai muncitorilor din Timişoara, ci oamenilor muncii din întreaga ţară. Mulţi l-au cunoscut cu prilejul demonstraţiilor ce le-a făcut, în diferite uzine cu privire la aplicarea metodei Colesov. Şi mulţi au auzit despre succesele pe care le obţine, despre dorinţa lui de a cunoaşte alte şi alte metode avansate, cu ajutorul cărora să-şi înoiască munca.

Nu de mult strungarii dela „Electromotor" l-au trimis la Reşiţa să participe la demonstraţia metodei de aşchiere rapidă a metalelor, făcută de vestitul stahanovist sovietic Vitalii Seminschi dela „Crasnâi Excavator" din Chiev, care ne-a vizitat ţara. Intors dela demonstraţia

strungarului sovietic, Ştefan Covaci le-a povestit amănunţit tovarăşilor săi de lucru în ce constă superioritatea metodei de aşchiere rapidă şi le-a arătat triumfător o plăcuţă de ceramică.

— Mi-a dăruit-o noul meu prieten Vitalii Cuprianovici.

Cu ajutorul cuţitului prevăzut cu plăcuţă de ceramică, după metoda stahanovistului sovietic şi folosind experienţa înaintată a acestuia, Ştefan Covaci a izbutit să strunjească peste 2000 metri şpan pe minut în loc de 600—700 cât strunjea înainte.

Dar Ştefan Covaci nu se va opri aici. Partidul ne învaţă să ne întărim succesele cu succese noi. Şi stahanovistul Covaci ascultă cuvântul partidului.

Pentru hărnicia, devotamentul, dragostea cu care munceşte şi-şi ajută tovarăşii, muncitorii dela „Electromotor" — Timişoara l-au propus candidat în circumscripţia electorală Nr. 56 pentru alegerile de deputaţi în sfatul popular regional.

Pentru mine, faptul că am fost propus de cetăţenii circumscripţiei raionale electorale Nr. 101 candidat al F.D.P. în alegerile de deputaţi în sfatul popular al raionului Stalin, a fost revelator, emoţionant. A fost o regăsire între publicul spectator şi mine. O regăsire dincolo de decorurile teatrului, care-mi spune odată mai mult că sunt preţuit în regimul nostru de democraţie populară, că oamenii muncii au încredere în mine. Mă voi strădui să răspund cu cinste acestei preţuiri şi încrederi.

Nicolae BĂLTĂŢEANU
artist al poporului din R. P. R

Povestea din trecut a vieţii lui Nae Marinache seamănă cu a sutelor de mii de ţărani săraci: cioban la moşieri şi chiaburi, slugă umilită şi asuprită. Dar în anii de după eliberarea ţării noastre, Nae Marinache împreună cu alţi ţărani muncitori din comuna Broşteni au hotărît să-şi schimbe cu toţii cursul vieţii, urmând învăţăturile partidului, care le-a arătat calea spre o viaţă luminoasă şi îmbelşugată. În 1952, în primăvară, strădania lui Nae Marinache şi a altor ţărani muncitori din sat în frunte cu comuniştii a dat rod: în Broşteni a luat fiinţă gospodăria colectivă „Ion Fonaghi". Marinache a fost ales preşedintele ei.

În vara lui 1952 partidul i-a făcut cinstea de a-l trimite, împreună cu alţi ţărani, în Uniunea Sovietică, ţara înfloritoarelor colhozuri. Acolo el a cunoscut munca şi viaţa îmbelşugată a colhoznicilor din Uzbechistan. Acolo a văzut el felul în care luptă colhozurile pentru a da patriei socialiste tot mai multe alimente şi materii prime. În toamna lui 1952 a fost ales deputat în Marea Adunare Naţională. Câte evenimente într'un singur an din viaţa unui om până mai eri slugă chinuită şi batjocorită de boieri!

Grijii şi încrederii ce i-au fost arătate de partid şi de oamenii muncii, Nae Marinache s'a străduit să le răspundă prin fapte. În campaniile agricole, în conducerea treburilor gospodăriei, în toate acţiunile menite să contribue la sporirea producţiei agricole şi la îmbunătăţirea nivelului de trai al celor ce muncesc, Nae Marinache — înarmat cu experienţa agrotehnicii sovietice — s'a achitat cu cinste de sarcinile ce-i reveneau. El se străduieşte, împreună cu colectivul de conducere, să dezvolte fermele zootehnice, să îmbunătăţească calitatea produselor. Astfel, gospodăria trimite tot mai multe produse pe piaţă, iar colectiviştii îşi măresc veniturile. În scurtă vreme numele lui s'a făcut cunoscut şi în cuprinsul regiunii. Pentru munca lui neobosită şi plină de devotament, cetăţenii circumscripţiei electorale Nr.27 Ploieşti l-au propus candidat pentru sfatul popular regional. L-au propus pentrucă-l socotesc ca pe unul din cei mai vrednici de a se ocupa de treburile obşteşti ale regiunii.

Tov. Nae Marinache (stânga) stă de vorbă cu ciobanii ce îngrijesc de turma gospodăriei.

ÎNCREDEREA

Când, de curând, într'o seară la punctul de agitație 215 s'a făcut propunerea ca Gheorghe Mihăescu, deputat în Sfatul Popular al raionului N. Bălcescu, să fie desemnat candidat al F.D.P. în circumscripția electorală orășenească 215, eu m'am ridicat și am sprijinit această propunere. Am susținut cu căldură propunerea, fiindcă era vorba de un tovarăș cinstit, devotat, pe care-l cunosc bine. În munca lui de gospodar al treburilor obștești ale raionului el a dovedit pricepere, energie, dragoste față de cetățeni, grijă pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea vieții lor. La îndemnul lui cetățenii au pornit să ridice prin muncă voluntară piața „Gh. Coșbuc". Din inițiativa lui s'au reparat străzi, s'au înființat noi centre de pâine și s'a amenajat casa de cultură „N. Bălcescu".

În producție, la secția de patiserie a fabricii de produse zaharoase „București", unde lucrează, tovarășul Gheorghe Mihăescu este fruntaș în muncă. Toate acestea m'au făcut să sprijin candidatura lui Gheorghe Mihăescu.

Dumitru OLTEANU
muncitor la fabrica de produse zaharoase „București".

Iată un grup de țărani muncitori din comuna Certeza, raionul Negrești, regiunea Baia Mare. Ei îl înconjoară cu dragoste pe țăranul muncitor Petre Mihoc,

candidat în circumscripția raională electorală Nr. 48. Fiecare îl cunoaște bine pe Mihoc. El este printre cei dintâi săteni din comună care luptă pentru îmbunătățirea vieții țăranilor muncitori.

Ca și atâtea alte sate, și Certeza a cunoscut în anii aceștia multe prefaceri. „Unde se pomenea înainte vreme casă de nașteri într'un sat, așa cum s'a făcut de curând la noi, în Certeza?" le spune Mihoc tovarășilor lui.

Candidatul vorbește cu alegătorii despre cele câte s'au făcut în sat, dar mai ales despre cele ce mai trebuesc făcute. Aceștia îl ascultă cu dragoste și se angajează să-l sprijine.

Când s'a alcătuit gospodăria colectivă „Ilie Pintilie" din comuna Bălțați, raionul Tg. Frumos, pe Maria Mocanu n'o preocupau problemele de interes obștesc.

Partidul, viața noastră de azi, au transformat-o însă pe Maria Mocanu. În gospodărie, calitățile ei de bună organizatoare, care stătuseră nefolosite, au ieșit la iveală. Colectiviștii și toți țăranii muncitori din sat au început s'o aprecieze și au ales-o președintă a cooperativei. De atunci cooperativa a început să fie mai bine aprovizionată și tot mai mulți colectiviști și țărani muncitori își vând prisosul de produse la cooperativă, după îndemnul Mariei.

Prin activitatea ei și a tovarășilor săi de muncă cooperativa din Bălțați contribuie tot mai mult la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii. Tocmai deaceea a fost ea propusă candidat pentru circumscripția raională electorală Nr. 3.

Pe inginerul Calcantraur Grigore îl cunoaștem, acei ce muncim la „Vulcan", din 1940. Pe atunci lucra ca constructor tehnic. Priceput s'a dovedit dela început, dar abia după alungarea patronilor din întreprindere, el a putut să-și pună toată capacitatea în folosul patriei. Voia să învețe, să ajungă inginer. S'a înscris la Facultatea de Mecanică, a studiat foarte serios și curând a absolvit-o. Experiența sa îndelungată în producție, ca și noile cunoștințe tehnice căpătate, le-a pus în slujba cauzei socialismului. Secția utilaj, condusă de inginerul Calcantraur, muncește totdeauna cu spor. Încă dela sfârșitul lunii Octombrie proiectele necesare pentru realizarea planului pe anul ce vine erau lansate în producție de secția lui.

Dar nu numai în producție l-am cunoscut pe inginerul Calcantraur.

Mulți dintre noi l-am avut propagandist la Cursul scurt de Istorie a P.C.U.S. sau i-am văzut roadele muncii în afara uzinei, ca deputat al sfatului popular, ales de noi cu trei ani în urmă. Și în munca obștească a dovedit aceeași însuflețire și pricepere. Astfel, în circumscripția sa, cu sprijinul său, au luat ființă un magazin „Ferometal", un centru de lapte, o librărie, s'a mărit numărul centrelor de pâine, s'au înfrumusețat parcurile, etc. Toate acestea ne-au făcut pe noi, muncitorii uzinelor „Vulcan", ca, pentru alegerile de deputați în sfaturile populare, să-l propunem pe inginerul Grigore Calcantraur candidat al F.D.P. în circumscripția electorală raională 190 din raionul Lenin.

Coman MARIN
președintele comitetului de întreprindere al uzinelor „Vulcan".

Gh. POPESCU
secretarul organizației de bază Nr. 7.

Iuțel IOAN
tehnician, serviciul proiectări

Mantu DANIEL
maistru, atelierul de fierărie.

Lucrez împreună cu tovarășa Vasas Klara, candidata noastră în circumscripția electorală Nr. 13. din 1948, de când a venit la liceul nostru ca referentă. Prin munca ei însuflețită, pusă în slujba bunului mers al școlii, și-a câștigat prețuirea și încrederea noastră. De curând ea a fost primită candidată de partid.

Am fost și eu la adunarea în care i s'a propus candidatura în alegerile pentru sfaturile populare. Imi ascultam tovarășii de muncă cum vorbesc, și-mi ziceam: asuprirea națională este acum pentru noi doar amintire despre un trecut ce nu se mai poate întoarce. Iată, noi, oamenii muncii maghiari, ne propunem candidați din rândurile noastre, avem drepturi egale cu ceilalți cetățeni ai patriei.

Am luat și eu cuvântul și am susținut cu bucurie candidatura tovarășei Vasas, pentrucă nu mă îndoesc că ea va munci cu aceeași râvnă pentru folosul obștesc, cum muncește și ca referentă la liceul nostru.

Emil [illegible]
secretar al Liceului Mixt din comuna Cristur, raionul Odorhei, Regiunea Autonomă Maghiară.

Tovarășul Ion Sorescu este un activist iubit de oamenii muncii din regiunea Ploești. Fiu de muncitor petrolist, el însuși un muncitor care a dovedit în munca sa devotament, pricepere, spirit gospodăresc, Ion Sorescu a fost ridicat de partid în munca de răspundere de a conduce activitatea sindicală într'una din cele mai importante regiuni industriale ale țării, Ploești. Printr'o muncă stăruitoare, dusă cu pricepere și însuflețire, el a contribuit în bună măsură la lărgirea și intensificarea întrecerii socialiste în întreprinderile din regiune, la extinderea metodelor avansate de muncă, la îmbunătățirea activității sindicale.

Aceasta a dus la succesul pe care industria din regiune

l-a obținut în anul acesta: 34 de întreprinderi și-au îndeplinit înainte de termen planul anual și lucrează în contul anului viitor. Cunoscut și iubit, prețuit de oamenii muncii, Ion Sorescu a fost propus candidat al F.D.P. în circumscripția electorală regională Nr. 107.

Despre țăranca muncitoare Maria Voinea, sătenii din Mărgineni (regiunea Bacău) au de spus numai vorbe bune.

In sat se știe că mâinile ei dibace n'au stat degeaba în acești ultimi ani. Despre aceasta ar putea vorbi, de pildă, acei ce vizitează căminul cultural din comună și care știu că la temelia acestuia, Maria Voinea a așezat cu mâna ei multe cărămizi. La îndemnul ei au venit să dea o mână de ajutor la construirea căminului și țărăncile muncitoare Ecaterina Dobrescu, Aneta Dănilă și altele.

Pentru ca lampa lui Ilici să strălucească și în comuna Mărgineni, Maria Voinea a mers din casă în casă, a lămurit și mobilizat numeroși țărani muncitori la transportul stâlpilor, la săpatul gropilor, la trasul firelor, etc.

Niciodată nu s'au gândit primarii de ieri sau Jean Brăescu, stăpân ai vechilor Mărgineni, să facă șosea până la Bacău. Și iată că ceeace n'a făcut burghezia în zeci de ani, au făcut țăranii muncitori, ajutați de deputații sfatului popular, în numai două luni. Țăranii muncitori, care cunosc contribuția Mariei Voinea la toate aceste realizări, au propus-o candidată în circumscripția electorală comunală Nr. 5 Mărgineni, raionul Bacău.

Sidonia GRUNOV
Corespondent.

MAESTRIA TEATRULUI SOVIETIC

Vera Petrovna Mareţcaia, artistă a poporului din U.R.S.S., laureată a Premiului Stalin.

Nicolai Dmitrievici Mordvinov, artist al poporului din U.R.S.S., laureat al Premiului Stalin.

Iubitorii de teatru din ţara noastră au avut bucuria de a cunoaşte nemijlocit, în zilele celei de a doua jumătăţi a lunii Noembrie, înalta măestrie a artei scenice sovietice. Sosit din R. P. Bulgaria, unde a întreprins un turneu, ansamblul teatrului „Mossoviet" din Moscova a prezentat şi la noi o serie de spectacole de mare valoare: „Uraganul" de Beloţercovschi, „Othello" de Shakespeare, „O mândreţe de bărbat" de Ostrovschi, „O întâmplare ciudată" de C. Goldoni, precum şi seara de creaţie a Verei Mareţcaia.

Ansamblul „Mossoviet"-ului, alcătuit din 150 de persoane şi condus de regizorul principal al teatrului, I. A. Zavadschi, artist al poporului din U.R.S.S. şi laureat al Premiului Stalin, a dat reprezentaţii şi pe scenele cluburilor noastre muncitoreşti, continuând astfel vechea tradiţie a „Mossoviet"-ului, care acum 30 de ani a prezentat primele sale spectacole în fabrici, în mijlocul muncitorilor sovietici.

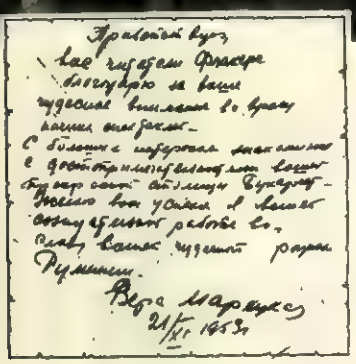

Vă salut cititori ai „FLACĂRII" şi vă mulţumesc pentru admirabila atenţie cu care aţi urmărit spectacolele noastre.

Iau cunoştinţă cu mult interes de remarcabilele realizări din frumoasa voastră capitală—Bucureşti.

Vă doresc succes în munca constructivă pentru gloria minunatei voastre patrii—România.

Vera MAREŢCAIA
artistă a poporului din U. R. S. S.
laureată a Premiului Stalin

21 Noembrie 1953

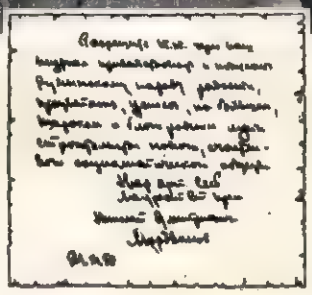

Permiteţi-mi să salut poporul român prin revista dvs. şi să-i urez bucurie, înflorire şi succes pe marele, largul şi nobilul drum al construirii noii societăţi, socialiste, fericite.

Nicolai DMITRIEVICI MORDVINOV
artist al poporului din U. R. S. S.
laureat al Premiului Stalin

21 Noembrie 1953.

Ansamblul „Mossoviet", după terminarea spectacolului prezentat în mijlocul muncitorilor dela fabrica de confecţii „Gh. Gheorghiu-Dej".

Scenă din piesa „Uraganul" de V. N. Bill-Beloţercovschi, piesă ce evocă aspecte măreţe din timpul Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie.

Vera Mareţcaia şi Nicolai Mordvinov într'o scenă din comedia „Hangiţa" de C. Goldoni

Scenă din piesa „O întâmplare ciudată" de C. Goldoni.

Îți mulțumesc, tovarășe!

„Mulțumesc, tovarășe colaborator!" Profesorul universitar Paul Eugen se desparte de colaboratorul său, stahanovistul Grigore Gălăbuț, cu o călduroasă strângere de mână.

Afară fulguia ușor. Zorile nu străpunseseră încă întunericul. Zgribulit într'o șubă mițoasă, un om înalt, destul de vârstnic, își făcea drum prin nămeți, îndreptându-se spre mina Aninoasa. După prima creastă de deal care desparte Petroșanii de Aninoasa, pe cărările care șerpuiesc în vale până la intrarea în mină, se zăreau o puzderie de licurici — lămpile minerilor. Ele înaintau mereu, în același pas, în aceeași direcție. Drumețul avea acum o orientare precisă. Își scoase bricheta și lumină cadranul ceasului de buzunar. Ora 6 dimineața. „Tocmai bine" — gândi el mulțumit. „Peste 10 minute voi putea coborî și eu în abataj, împreună cu primele echipe".

La intrarea în mină cineva ridică felinarul și urmări cu mare curiozitate figura noului sosit. După ce-și dădu seama că-i e cunoscută, minerul schiță un zâmbet larg și, râzând apoi cu bucurie de neașteptata întâlnire, i se adresă: „Nu mă recunoașteți, tovarășe profesor?... Sunt maistrul Mureșan! Ne-am cunoscut la Petrila..."

— Dumneata ești, tovarășe Mureșan? — izbucni bucuros profesorul. Și cei doi prieteni își strânseră mâinile cu emoție.

*

Cu câțiva ani în urmă, când profesorul coborîse în mina dela Petrila pentru construirea unui circular automat, minerul Ion Mureșan îi fusese unul dintre cei mai prețioși colaboratori, contribuind cu importante sugestii la punerea în practică a noului proiect.

— Tovarășe profesor — întrebă minerul de cum se urcară în ascensor — aveți vreo nouă idee? V'ați gândit cumva la un nou proiect?

— Da, Mureșene, răspunse profesorul Paul Eugen. Am vorbit cu direcțiunea... Mi-a spus că o greutate mare pentru mineri este faptul că nu se fabrică încă la noi troliile de adâncire pentru puțuri. Pe mine m'a frământat mult acest lucru. Am studiat timp îndelungat materiale documentare sovietice și cred că în curând vom putea fabrica și noi mașinile astea. Deaceea am venit la Aninoasa, să stau de vorbă cu muncitorii, cu maiștrii...

— E o idee strașnică, tovarășe profesor — spuse mulțumit minerul. Eu nu lucrez la troliu, dar dacă stați de vorbă cu Grigore Gălăbuț, cred că poate să vă spună lucruri interesante și...

— Stai puțin, tovarășe Mureșan, îl întrerupse profesorul. Unde lucrează acest Gălăbuț? Doar îl știu bine... M'am întâlnit cu el, acum un an, la o consfătuire. Nu-i minerul ăla voinic, șef de echipă, care a aplicat metoda sovietică de armare cu cadre metalice Juravliov-Pocrovschi? Atunci tocmai el e cel pe care-l caut...

— El o fi, tovarășe profesor...

Are un băiat Aurel, student la Institutul de mine „Gh. Gheorghiu-Dej" din Petroșani, la dvs...

— Știu!... făcu mulțumit profesorul. E bun student, băiatul lui Gălăbuț! Mai are un an și taică-său are să-l vadă inginer.

— Și, te pomenești, tovarășe profesor — glumi Mureșan — că inginerul ăsta o veni curând în mină să-i spună lui taică-său, care muncește de 30 de ani, ce are de făcut...

— O să-i spună, foarte bine, că doar de asta a învățat... Și ce, parcă stahanovistul n'o să-l ajute la rândul său pe inginer? Eu la cine mă duc acum să cer ajutorul? Nu mă duc la stahanovist?

— Am spus-o și eu în glumă, tovarășe profesor! Cum să nu fie mândru Gălăbuț? Când s'a mai auzit, în trecut, ca un copil de miner să învețe carte la Universitate?...

Discuția celor doi ar fi continuat încă multă vreme, dacă ascensorul nu s'ar fi oprit pe nesimțite chiar deasupra galeriei în care lucra Gălăbuț Grigore.

Își luță pasul spre abatajul frontal. Când Mureșan îl strigă pe Grigore să se apropie, stahanovistul schiță un gest scurt, care spunea că nu poate părăsi locul.

— Mergem noi acolo, tovarășe Mureșan! — hotărî profesorul.

Zărind la lumina felinarelor chipul noului sosit, Grigore întrerupse contactul clocanului de abataj. Îl strânse oaspetelui mâna cu tărie și-i spuse vesel: „La ultima consfătuire mi-ați promis că veniți la Aninoasa. Și-acum iată-vă în mină. Aveți cumva vreun gând nou?"

În câteva cuvinte profesorul îi făcu cunoscut scopul vizitei sale și încheie:

— Aș dori să stăm de vorbă, tovarășe Gălăbuț!... Dumneata cunoști bine problema...

Stahanovistul îl privi îngândurat, privi stratul de cărbune, apoi, puțin stânjenit, îi spuse:

— Doresc din toată inima... Acum însă e greu... Știți... astăzi avem schimb de onoare... Vin eu după amiază pe la dumneavoastră.

— Nu, tovarășe Grigore, răspunse profesorul. Vin eu la dumneata. Și, după un calcul rapid, îi întrebă: „Ai ceva treburi seara la opt?"

— Nu, n'am nicio treabă.

— Rămâne stabilit atunci: deseară la opt sunt la dumneata. Vezi-ți de treabă și spor!

Dar n'a plecat profesorul. S'a rezemat de peretele galeriei și a urmărit îndelung munca stahanovistului.

*

Oaspetele își scoase tabachera și-l invită pe miner să fumeze. Stahanovistul clipi șiret și, arătându-i profesorului sticla cu vișinată, îi spuse zâmbind: „Mulțumesc, nu fumez, tovarășe profesor! Îmi face în schimb soția o vișinată, că poți să pleci pe jos cu ea pe vârcol, până la Sinaia!..."

În casă era o căldură plăcută. Tinca, nevasta minerului, trebăluia prin odaie, pășind în vârful picioarelor, ca să nu stingherească discuția. Grigore o înștiințase încă dela prânz, de când ajunsese acasă: „Avem deseară musafiri... Vine la noi profesorul universitar Paul Eugen dela Institutul din Petroșani. Pregătește vișinata, ceva dulciuri... Și vezi... nu'ncepe să mă lauzi cum îți-e obiceiul, Tinco! Avem de lucru". Nevastă-sa se uită la ei gata să se supere, până ce Grigore își dădu drumul râsului.

... Discuția era în toi. Profesorul își scoase din servietă o schiță de proiect, pe care i-o înfățișă stahanovistului. Socotea că va trebui să-i explice lui Gălăbuț fiecare amănunt tehnic al schiței și abia după aceea să-i ceară părerea despre modul practic de construire a mașinii. Dar Paul Eugen se convinse pe dată că stahanovistul putea să descifreze lesne semnele convenționale ale schiței. O făcea cu atâta ușurință, de parcă ar fi avut în față nu un proiect, ci însăși construcția vie a troliului...

Proiectul noii mașini pentru adâncirea puțurilor îl entuziasmă la culme pe miner. Gălăbuț observă cablul înfășurat pe două tobe dispuse pe aceeași axă, analiză capacitatea cupelor pentru ridicarea cărbunilor, privi apoi armătura metalică ce putea fi desfăcută lesne și așezată în orice loc, la orice adâncime... Concentrat asupra proiectului, își ridică deodată privirea și chibzui vreme de câteva minute. Profesorul interveni nerăbdător:

— Ce te frământă, tovarășe Gălăbuț? Am făcut vreo greșeală?

— Nu cred să aibă greșeli proiectul, tovarășe profesor. Dumneavoastră știți mai bine... Aduce multe lucruri noi; de exemplu, corpurile demontabile și posibilitatea de a muta mașina în orice loc, la orice adâncime... Tipurile vechi de troliu cu care lucrăm, nu au avantajele astea.

— Și crezi că totul e bun? — întrebă profesorul.

— Proiectul, după câte îmi dau seama, e bun... Dar... nu știu cum să vă explic ar mai trebui ceva la el...

Colaboratorii, împreună cu tov. Cristea Aron directorul exploatării, și tov. Filo Ion, secretarul Comitetului de Partid. „Iată — spune profesorul Paul Eugen — o apărut în proiect și pedala de siguranță propusă de dumneata, tovarășe Gălăbuț".

— Ce anume tovarăşe Gălăbuţ ?

Incurajat de invitaţia profesorului, stahanovistul luă creionul, întinse mai bine proiectul pe masă şi însemnă cu vârful de grafit trei puncte.

— Gândirea mea, tovarăşe profesor — începu stahanovistul — nu ştiu dacă o să vă folosească chiar aşa de mult. Eu însă vi-o spun aşa cum este, că poate... de, dumneavoastră ca profesor veţi alege... Şi ce e rău din gândirea mea, daţi laoparte, că doar n'are ce să mă supere. Mai întâi... eu cred, tovarăşe profesor, că aici la bază, ar fi necesară o pedală de siguranţă. Eu gândesc că pedala asta fi ajută mult pe miner să înlăture unele accidente. Şi apoi mă gândesc că şi pe cablu s'ar putea monta un electromagnet, care să pună în funcţiune frâna, atunci când cupele cu cărbuni nu sunt manevrate la vreme şi urcă prea sus. Se întâmplă uneori — căută să explice mai bine minerul — ca semnalele ălor din puţ să se strice, şi minerii dela suprafaţă să nu ştie când sosesc cupele; deaceea ar fi bun electromagnetul pe cablu. Şi ultima gândire ar fi asta: pe axa motorului s'ar putea pune deasemeni o frână de manevră. Ea ar aduce mai multă siguranţă în munca noastră...

Profesorul rămăsese cu privirea pironită asupra proiectului. Minerul fi urmărea fiecare gest, cu nerăbdarea ce ţi-o prilejuieşte apropierea unui răspuns important. Il văzu că-şi aprinde o ţigară şi că, în loc să-i răspundă, urmăreşte rotogoalele de fum ce se înălţau lenevş spre tavan.

— Sugestiile dumitale sunt foarte preţioase — spuse într'un târziu profesorul. — Ele vor completa de minune proiectul maşinii. Mă gândesc numai că ajutorul pe care l-aş fi primit din partea colegilor mei ingineri, în ziua studierii proiectului, l-am primit cu un ceas mai devreme, din partea dumitale...

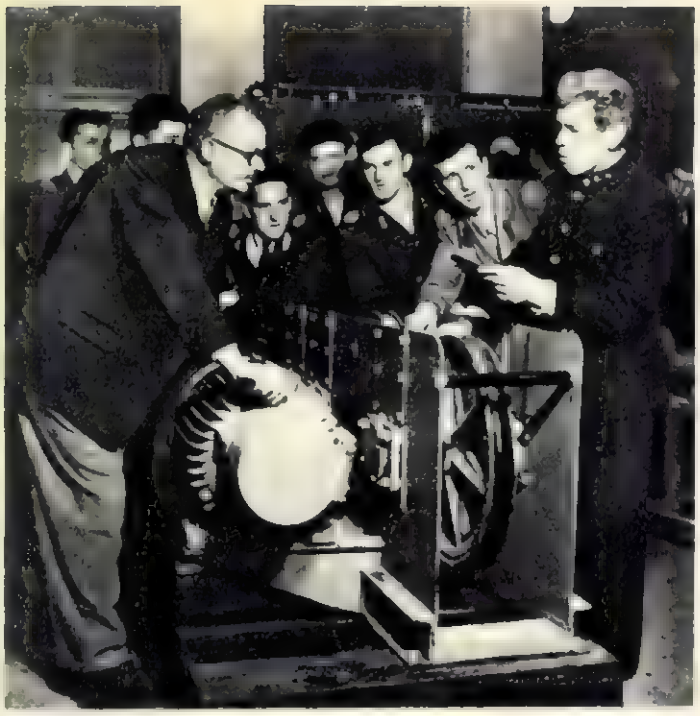

„Acestea sunt maşini noi, dar curând vom avea şi mai noi, şi poate, chiar d-voastră o să le proiectaţi — spune Gălăbuţ studenţilor Institutului Cărbunelui din Petroşani. Iar noi vă vom da tot sprijinul".

*

Nu de mult, pe sălile Institutului de mine „Gh. Gheorghiu-Dej" din Petroşani păşea un om îngrijit îmbrăcat, care întreba pe fiecare tânăr întâlnit pe culoar unde poate fi găsit profesorul Paul Eugen. Un student fi spuse că profesorul ţine curs la anul IV şi nu poate fi deranjat în timpul lecţiei. „Dacă e ceva urgent, însă, adăugă tânărul, spuneţi-mi vă rog cine-l caută, şi-i comunic".

— Urgent nu e, nu vreau să-l deranjez pe tovarăşul profesor, dar mi-a scris la Eforie, unde am fost în concediu, că proiectula fost aprobat şi mă roagă să trec pe la Institut.

— Faceţi, desigur, parte din colectivul de constructori-colaboratori ai noii maşini? — se interesă curios studentul.

— Nu, nu sunt colaborator... Eu sunt minerul Gălăbuţ Grigore dela Aninoasa — se recomandă modest vizitatorul.

— Ahaa! dumneavoastră sunteţi stahanovistul Gălăbuţ? —izbucni entuziasmat, studentul. Păi... cum nu sunteţi colaborator? Dar aici ce scrie? Şi conducându-l în sala alăturată, studentul fi arătă minerului macheta şi fotografia primului troliu de adâncire a puţurilor, construit în R.P.R. In timp ce tânărul fugi să-l anunţe pe profesor de sosirea oaspetelui, stahanovistul putu să citească pe plăcuţa din josul machetei că, printre colaboratorii care au ajutat la elaborarea proiectului noii maşini, se află şi el.

Când sosi în întâmpinarea vechiului său prieten, profesorul se simţi la fel de bucuros dar şi de... încurcat, ca odinioară minerul, când l-a întâmpinat în galerie, la Aninoasa.

— Te-ai ţinut de cuvânt, tovarăşe Grigore!... Imi pare tare bine c'ai venit!... Dar acum... să vezi... am trei cursuri la rând. Spuno mai bine, tovarăşe Grigore, unde te pot găsi după amiază?

— Nu, tovarăşe profesor; acum vin eu la dumneavoastră. La ora patru sunteţi acasă ?

— Da, la ora patru sunt liber!

— No bine, rămâne stabilit... La revedere, tovarăşe profesor.

— La revedere şi mulţumesc c'ai venit, tovarăşe colaborator...

A. SIMOVICI

DIN EXPERIENŢA COMISIEI NOASTRE DE FEMEI

La cererea tovarăşei Lia Slobozinschi, stahanovistă la Fabrica de încălţăminte „Flacăra Roşie", care şi-a exprimat dorinţa de a găsi oglindită în paginile revistei activitatea unei comisii de femei de pe lângă un Sfat Popular, publicăm materialul de mai jos :

Din comisia de femei de pe lângă Sfatul Popular al oraşului Arad facem parte 15 tovarăşe. Numărul nu este prea mare, e drept, dar noi am reuşit să obţinem unele realizări frumoase tocmai pentrucă tovarăşele noastre au pus suflet în munca lor. Mulţumită şi muncii duse de această comisie, multe gospodine din Arad au pus umărul la rezolvarea treburilor obşteşti. Astfel, femeile de pe strada Xenopol au făcut o clacă pentru a repara lingeria de pat a spitalului Nr. 2. Alte tovarăşe au confecţionat 60 halate pentru bătrânii dela căminul de bătrâni, iar altele au muncit cu drag la organizarea de manifestări culturale, izbutind să realizeze — numai la una dintre ele — suma de 4.000 lei, sumă ce a fost alocată amenajării unui dispensar pe lângă căminul de bătrâni.

Pentru a putea răspunde bine sarcinilor noastre, noi am organizat un cerc de lectură. Am studiat broşuri, reviste şi cărţi în care se vorbea despre experienţa în muncă a femeilor sovietice, am discutat în comisie cum putem aplica această experienţă şi am luat apoi o serie de măsuri organizatorice. Aplicând cele învăţate, noi am organizat câteva colective; tovarăşele din colectivul sanitar au sarcina de a vizita pe bolnavii din cartierul lor, de a sprijini în diferite acţiuni personalul sanitar, de a ţine legătura între bolnavii din spital şi familiile lor, etc; femeile care muncesc în colectivul de învăţământ fac vizite la domiciliul elevilor pentru a constata condiţiile lor de învăţământ şi a ţine legătura între şcoală şi familia elevului, etc.

Deosebit de important este rolul colectivului de control obştesc, care trebue să sesizeze lipsurile ce se manifestă în diferitele domenii de activitate. Femeile din Aradul Nou, de pildă, cărora li s'a lămurit acest rol, au sesizat faptul că acolo ar mai fi necesar un centru de distribuire a pâinii. In urma acestei sesizări, centrul a fost înfiinţat.

Pentru o mai bună desfăşurare a muncii, au fost numite responsabile pe cartiere, care îndrumează munca delegatelor de pe străzile respective.

In prezent, tovarăşele din comisia noastră desfăşoară o intensă muncă agitatorică printre gospodine, arătându-le importanţa şi semnificaţia alegerilor de deputaţi în sfaturile populare. Noi ne străduim să înlărim în această perioadă munca comisiei pe linia noastră obişnuită, atrăgând un cât mai mare număr de femei în diferitele acţiuni de folos obştesc. Şi dacă astăzi comisia noastră mai are multe lipsuri în munca ei, noi credem că ele pot fi înlăturate şi vom lupta cu tărie pentru aceasta.

Impreună, lucrul merge mai cu spor... La una din cluburile organizate de comisia de femei de pe lângă Sfatul Popular al oraşului Arad.

Iuliana CIUDAN
responsabilă comisiei de femei de pe lângă Sfatul Popular al oraşului Arad

ȘCOALA DE FLUIERAȘI

O repetiție a orchestrei în sala Căminului Cultural din comună.

La ceasul acesta, când pe sub stâncile Rarăului caprele sălbatece adulmecă răcoarea vânturilor și ascultă parcă murmurul lin al izvoarelor, într'una din încăperile căminului cultural din Capul Satului încep repetițiile școlii de muzică. O droaie de băiețandri cu ițărași și bondițe, unii dintre ei cu cravate roșii la gât, se strâng roată în jurul bădiței Mihai, „instructorul", un om mărunt de stat, smead, cu o mustață tușinată, cu mijlocul încins de un șerpar numai mărgele și înfloriturі de meșină.

— Bădiță Mihai, întâi și întâi numărul dumitale, se roagă Mircea Sfârghiu, unul dintre „școlari".

— Da, repetă dumneata întâi, sare Stelian Șalău, și-și ghiontește colegii să stăruie și ei.

— Cu coaja de mesteacăn, cu cobza și cu toba! hotărăște Vasile Bărbanță și bădița Mihai râde la ei, dojenindu-l cu blândețe:

— Vrei să-mi furi meșteșugul, așa-i?

— Vreau să-l învăț, nu să-l fur, bădiță... șoptește Vasilică, și-și pleacă sfios genele mari ca de fată.

Bădița Mihai își trece ușor mâna aspră peste creștet. Apoi scoate din șerpar coaja de mesteacăn, o potrivește la gură, la cobza din mâna unuia dintre „școlari" și s'așează pe scaun, în fața tobei.

Și dintr'odată încăperea se umple de freamătul lin, subțire, al coajei de mesteacăn, în vreme ce cobza îi ține isonul, iar toba numără un tact molcom, înăbușit.

Bădița Mihai cântă la trei instrumente în același timp și „școlarii", odrasle de muncitori ceferiști și de țărani muncitori, ascultă tăcuți și mândri totodată de priceperea instructorului lor.

La ferești se ivesc capete curioase. Megieșii n'au răbdare să stea acasă, atunci când dinspre cămin se aude murmurul fluierelor, zumzetul cobzei și freamătul acela lin, subțire, al coajei de mesteacăn...

La o vreme bădița Mihai contenește. Se ridică depe scaun și, privindu-și elevii, rostește:

— Gata! Voi la rând! Căutați instrumentele!

Șapte fluiere scot câteva arpegii din țevile de aramă, frunzașii își umezesc frunzele, iar toboșarii și cel cu discurile își încearcă și ei instrumentele.

— Bun! dă din cap bădița Mihai și ridică un deget numărând tactul: unu... doi... trei!

Fluierele și frunzele încep să se învolbure. Tobele bărăie, discurile vibrează lovite ușor, când mai tare, când mai încet. Rând pe rând, cresc melodiile: Catiușa, Polobocul, Marșul Partizanilor, doine străvechi și cântece de bucurie.

*

Pe vremuri, bădița Mihai Lăcătuș a fost păstor. Și-a petrecut tinerețea în munți, la stânile bogaților. Singurătatea pădurilor, viața amară, au strâns în el simțăminte pentru care n'ajungeau cuvintele. Bădița Mihai simțea un îndemn nedeslușit să-și povestească amarul în viers, un viers în care cuvintele să fie înlocuite cu clătinarea frunzelor în vânturi de toamnă, cu vuietul apelor pornite la vale primăvara, cu susurul moale al ierburilor...

Și acolo, în munții Câmpulungului Moldovenesc, la poalele Rarăului ori pe obcinele din preajma lui, omul a prins a învăța să-și povestească aleanul pe glasul fluierului, al frunzei, al coajei de mesteacăn, al cobzei...

Își făurea singur fluierele. Din lemn de soc ori de alun.

Și, într'o zi, i-a răsărit în minte gândul să alcătuiască o taraf de fluiere. Cu cine? Cu strungărașii, băieții dela stână.

Și iată că în munți a început un fel de școală de muzică. Vreo trei-patru strungărași începură să învețe a cânta din fluier. Știau ei, nu-i vorbă, să doinească, dar lui Mihai Lăcătuș nu-i plăcea. Să sufli în fluier și să ții isonul dând drumul unei mormăieli ca de urs din gâtlej? Asta nu-i meșteșug! Glasul fluierului trebue să s'aleagă curat, ca apa izvorului. Și profesorul s'a pus pe muncă.

După ce a izbutit să-și „cioplească" școlarii, s'a ivit un alt neajuns: fiecare fluier cânta în legea lui: unul mai subțire, altul mai gros, altul și mai gros... Linia melodică nu se mai deslușea.

Omul a început să se frământe. La asta nu se gândise și nici nu vedea cum s'ar putea face ca toate fluierele să aibă același glas, același ton. S'a hotărît să coboare în sat, să stea de vorbă cu cineva priceput în muzică. A găsit pe unul din mai marii satului. Când i-a spus ce vrea, a pufnit în râs. „Orchestră de fluiere?... Păi fluierul nu mai slujește decât ca picsă de muzeu! Cine mai ascultă azi cântecele voastre?..."

Era în preajma războiului. In sat horele se chemau „baluri", iar tarafurile „jazuri". Mihai Lăcătuș s'a mirat: „Cum așa? Cân-

Înțeleaptă e povața celui vârstnic! Mihai Lăcătuș încearcă la găurirea unui fluier ascultând sfaturile lui Moș Pîrcu, unul dintre cei mai bătrâni fluieraș din partea locului.

„Școala de muzică" a bădiței Mihai Lăcătuș dă examen în fața bocilui Forminte, la stânga dela poalele Rarăului.

tecele noastre nu mai au cătare?" L-a privit lung pe cel ce-i râsese în nas și a dat din cap: „Domnule, fluerul nostru încă n'a ajuns vremea să-l acopere colbul în muzeu. Să știi dela mine: fluerul și cântecele noastre îs inima și sufletul nostru!"

Și Mihai Lăcătuș s'a întors în munți, scârbit dar și îndârjit. A început să cioplească, împreună cu strungărașii, școlarii lui, fluiere noi, toate pe aceeași măsură. Și într'o zi a izbutit: patru fluiere aveau același glas, de parcă ar fi fost frați gemeni.

Și taraful a prins a ospeți și pe la alte stâni, ba cobora și în sat, la Depoul C.F.R., să cânte la serbările muncitorilor...

★

Treceau trupele sovietice prin Câmpulung și Mihai Lăcătuș stătea seri dearândul de vorbă cu ostenii. Vreo câțiva au poposit și în căsuța lui. Cântau din balalaică.

Unul înalt, blond, Piotr, l-a întrebat odată:

— Voi n'aveți instrumente? Nu iubiți muzica?

— Avem! a răspuns el, copleșit de o fierbinte bucurie...

Atâta așteptase, doar! Să-l atâte cineva. A scos fluerul și a „zis" o doină străveche. Oștenii l-au ascultat, apoi au început să-și înstrune balalaicile și să-l acompanieze. Atât de minunat a răsunat doina, încât pe Mihai Lăcătuș l-au podidit lacrimile.

— Haraso! Ocini haraso! s'a îmbujorat Piotr. Sânteți bogați, cetățene! Neasemuit de bogați! Cântați-vă cântecele cu mândrie, cetățene! Auzi?...

★

Au trecut anii. Pe Mihai Lăcătuș l-a căutat într'o zi la stână un om înalt, venit dela raion.

— Noroc, tovarășe.

— Noroc.

— Uite, am venit să-ți spun că ai fost numit directorul căminului cultural. Ești un om priceput în munca artistică. Ne trebue un cor, o echipă de teatru...

— Eu, tovarăși, eu? abia putu să îngâimе Lăcătuș. Dar oare m'oi pricepe? Apoi după câteva clipe adăugă repede:

— Dar o orchestră de fluere, să nu ne facem tovarășe?

— Directorul știe ce trebue... Nouă ne ceri ajutor... Ți l-om da din toată inima.

Și astfel, „școala" de muzică și-a mutat sediul la căminul cultural.

Acum, școala lui Mihai Lăcătuș are fluere de diferite tonalități, acordate la terță sau la octavă, are tobă, discuri și, mai mult decât atât, are soliști. Valeria Prundeanu, solistă vocală, e fată de țăran muncitor, iar Mihai Candrea, solist fluerar, e muncitor. Amândoi au câștigat premiul I pe regiune la concursurile organizate în cinstea Festivalului. Ba mai mult, au cântat și la radio, ba în curând țara întreagă are să-i audă cântând și într'un film.

Școala de muzică e vestită în toată regiunea. A dat până acum șase „promoții" de fluerași, frunzași și buciumași. Despre buciumașul Nisioi Onisim sau despre duetul de fluere acordat la octavă, au auzit cele mai îndepărtate sate.

Însuși bădița Mihai a minunat pe oameni la București cu priceperea lui și a cucerit premiul I la concursul pe țară al soliștilor, cu tilinca.

Multe cântece de-ale lui au îmbogățit comoara Institutului de Folclor. De multe ori bădița Mihai își amintește o întâmplare veche; întâmplare cu mai marele satului care l-a luat în râs cândva.

„He-hei, s'a împlinit vorba mea: fluerul nostru încă n'a ajuns vremea să-l acopere colbul în muzeu... Că fluerul și cântecele noastre îs inima și sufletul nostru".

. . . . . .

Era într'o după amiază caldă de August. Școala de muzică a venit în ospețe la stâna baciului Forminte, buciumaș vestit și el, fost școlar al lui bădița Mihai Lacătuș.

— Am venit, tovarășe Forminte, să dăm un festival la voi, lămuri Mihai Lăcătuș. Am învățat cântece noi și, în afară de asta, împlinim un an de muncă. Dacă-i așa, musai să facem și un examen de sfârșit de an. Uite, ici, băieți, unul ca unul: Vasile Barbântă, Șalău Stelian, Sfârghiu Mircea și Toader, Sabie Gheorghe, Hriţcu Ștefan, Corduneanu Mihai... Strașnic de talentați!...

Baciul Forminte a dat din cap. A ridicat apoi buciumul spre tivitura de smarald a zărilor și i-a dat glas. În poiană s'au strâns și ceilalți ciobani, cu turmele de mioare. Bădița Mihai a ridicat degetul numărând tactul:

— Unu!... doi!... trei!...

Și dintr'odată cele șapte fluiere au prins a so'nvolbura. Părea că peste munți răsare soarele sorbind roua. Părea că din cetinișe vine fâlfâit ușor de paseri. Părea că din ierburi murmură izvoarele și că văzduhul se umple de mireasma fânului cosit. În zare, Rarăul sclipea.

La un semn, peste murmurul fluierelor și al frunzelor a început să se toarcă, întâi lin, apoi tot mai tare, glasul Valoriei Prundeanu, fata aceea cu obrazul ars de soare și cu cosițe bătute de flori roșii, ca și când șipotul de sub Pietrele Doamnei ar fi venit și el în poiană să-și alăture glasul la cântecul acela de tinerețe și bucurie.

Baciul Forminte își netezea mustața. Simțea un nod în gât și o înrourare printre gene. Obrazul îi era scaldat în lumină.

— Bine, măi băieți! Bine!... Așa școală zic și eu... Cât privește examenul, cred, măi Mihai, că le poți da nota cinci la toți... Pentru Valerica și pentru flăcăul ăsta al lui Candrea, cinci n'ajunge... Trebue să născocești tu o notă mai mare...

Iar cât despre festival, — se împieptoșă baciul Forminte și tuși scurt și grav, — eu... în numele colectivului stânii cooperatiste pe care o conduc, vă mulțumesc din inimă și... mai poftim...

Dragoș VICOL

Cuvântul cartierului

Un colț de stradă bucureșteană. Unele după altele tramvaiele se opresc în stație, pentru a lua sau a-și lăsa călătorii. Ca în fiecare seară, strada este un furnicar de oameni. Unii se duc după cumpărături, alții se grăbesc să nu întârzie la filmul ce rulează la cinematograful „Alexandru Sahia"; iar alții au ieșit pur și simplu să se plimbe. Ajungând însă în acest colț al Căii Văcărești, mulți se opresc. Unii dau pentru prima dată de panoul mare și frumos ornamentat, așezat lângă vitrina unui restaurant. Sunt trecători întâmplători prin acest cartier. Totuși, se opresc, atrași de luminițele care parcă, izvorîte din panou, te cheamă să citești titlurile de articole, desenate frumos, cu migală, așezate deasupra unor foi de hârtie îngrijit bătute la mașină. Ei, dar asta este o gazetă de stradă!...

Este într'adevăr gazeta de stradă a organizației a 3-a de cartier P. M. R. și a Sfatului Popular al raionului Tudor Vladimirescu. Cei mai mulți dintre trecători au aflat mai de mult de existența ei. Sunt trei ani de când apare „Cuvântul cartierului". Și în acești trei ani oamenii s'au obișnuit să afle și aici cuvântul partidului, să cunoască unele din tre realizările, dorințele și păsurile cetățenilor din cartier. Dar nu numai atât. Prin „Ochiul gazetei" — una din rubrici — ei au criticat multe lucruri greșite și au reușit de multe ori să contribuie la înlăturarea unor lipsuri ce mai dăinuiau în activitatea unor organe economice sau administrative din raion. Astfel, mulțumită și criticilor aduse prin această rubrică, responsabilul magazinului „Alimentara" din calea Văcărești Nr. 30 care avea o atitudine nejustă față de cumpărători, a fost înlocuit. De altfel, pentru frumoasa prezentare a gazetei, pentru faptul că ea a reușit să oglindească adesea destul de bine problemele care frământă pe cetățenii cartieruiui, gazeta a primit de curând, în cadrul concursului gazetelor de perete, premiul III pe Capitală. Acest fapt a dat un nou imbold în munca colectivului gazetei de stradă, care depune o muncă neobosită pentru ca gazeta să fie cât mai atrăgătoare, cu articole care să intereseze pe cetățeni, să reprezinte însesi gândurile și preocupările lor. Totodată, colectivul se străduiește să afle părerile cititorilor, să obțină dela ei diferite sugestii...

Iată, spre exemplu, în astă-seară. S'au schimbat articolele și acum gazeta își așteaptă cititorii. Aceștia nu întârzie să se arate. Ei știu că vor găsi în gazetă articole noi în legătură cu problema care stă acum în centrul preocupărilor întregului popor — alegerile de deputați în sfaturile populare. Imediat după apariția în ziare a Decretului cu privire la alegerea deputaților în sfaturile populare, cetățenii cartierului au citit la gazeta lor un articol în care li se lămurea o seamă de lucruri. Deasemenea, gazeta mai publica un articol în care era criticată activitatea unor deputați — Cizec Elisabeta, Hoer Elisabeta, Georgescu Marcel — care, așa cum se arăta, „s'au dezinteresat complect de treburile obștești, au neglijat îndatoririle lor".

Au urmat alte numere ale gazetei, cu alte articole: despre alegerile din trecut și cele de azi, despre activitatea punctului de agitație din cartier, despre activitatea căminului cultural, despre bucuria unui tânăr care votează pentru prima oară...

Atunci când în fața gazetei cineva stărue mai mult, apare ca din întâmplare lângă el un cetățean care, după câte se pare, cunoaște bine conținutul gazetei. Și astfel se naște o discuție. De fapt, unul dintre ei mai mult întreabă, ascultă ce i se spune despre gazetă, și-și notează în gând observațiile. Este întotdeauna câte un membru al colectivului de redacție al acestei gazete fruntașe. Și ceeace aude din partea cititorilor, el va duce în colectivul său, făcând astfel ca gazeta să fie și mai interesantă, și mai folositoare cartierului, și mai mult citită.

I. CIOARĂ

„Ce să vedem, ce mai scrie nou la gazeta noastră?" își spun cetățenii oprindu-se cu interes în fața gazetei de stradă „Cuvântul cartierului"

„Aici, este patria noastră, Republica Populară Română!" spune elevul Biro Mihai, colegilor săi adunați în jurul globului pământesc. El, ca și ceilalți copii din comuna Corund raionul Odorhei, Regiunea Autonomă Maghiară, învață acum într'o școală nouă, luminoasă și încăpătoare, bucurându-se, le fel ca toți copiii de vârstă școlară din patria noastră, de dreptul la învățământ în limba maternă.

Ceferiştii şi călătorii care au poposit în seara aceasta la punctul de agitaţie din Gara de Nord, au bucuria să asculte minunatele versuri despre viaţa nouă a patriei noastre, pe care le recită tov. Marcel Anghelescu, artist emerit al R. P. R.

Vulturenii de azi și de demult

de Eusebiu CAMILAR
Laureat al Premiului de Stat

Ilustrații de Niki Popescu
laureat al Premiului de Stat

I.

Am asociat definitiv „toamna cea bogată, de toate 'ndestulată" cu culesul câmpului, cu migrarea păsărilor și cu plecarea copiilor la școli. Îmi aduc aminte că, oricecâteori plecam, plecau și niște vulturenî din pădurea Mănăstioarei; îmi erau prieteni vechi și stimați pentru aborul lor magnific care-mi dezvolta noțiunile înălțimii și o altă noțiune, plină de dorințele cumplite ale depărtării... Pot mărturisi că acei vulturenî, care m'au văzut în atâtea toamne plecând cu traista 'n băț, mi-au zămislit dorul cunoașterii și vânturării lumii. Îi iertam în sine-mi când părăseau înălțimile cerești și picau glonț drept spre puicuțele și rățuștele mamei. Odată, un vecin l-a pălit pe unul cu ciomagul și i-a rupt o aripă... Hei, dar asta e altă istorie!

Mi-am amintit vulturenii de demult, la începutul acestei toamne, colindând meleagurile natale. Nu i-am mai văzut, — le-o fi pierit sămânța. Ori, poate, își vor fi mutat cuiburile la codri mai deși, căci cei de pe la noi au pierit în acea vreme sub topoare și sub furtuni.

Cum veneam pe o cărare dinspre gară, am întâlnit multe zeci de copii veseli și îmbrăcați frumos.

— Încotro, vulturenî?
— La școală, la școală!
— Cum asta? Atât de mulți?
— He, he... mai vine alt rând, în urmă!
— Tu, la ce școală?
— Eu? La Siderurgie, la Reșița!
— Tu?
— La Comerț!
— Tu?
— La liceu, într'a zecea!
— Tu?
— La liceul militar!
— Tu?
— La Aviație!
— Tu?
— La Mine!

Cum îmi răspundeau la întrebare, treceau înainte și parcă nu se mai sfârșeau; am numărat șaizeci și toți erau dintr'un singur sat. Încheia coloana unul cu bereta de marinar; la mersul rar și legănat, la fața gravă, îi mai lipsea pipa, spre a-l putea decreta în voie căpitan de cursă lungă, vechi lup de mare, trecut prin nenumărate întâmplări. Am stăruit destul de mult lângă acel țânc al pământului și am aflat că e al șaselea dintr'o familie cu zece copii, toți dați la școli. Mi-a vorbit despre viitorul lui: în câțiva ani va fi matroz pe mări! Când l-am întrebat ce făcea înainte, mi-a arătat o luncă uscată de arșiță, năbârtă de ciulini: acolo păștea două oi, singura avuție mai de soi a familiei lui. I-am urat drum bun și vânt prielnic; apoi am rămas în cărare, m'am uitat îndelung în urma întregii pleiade și mi-am adus iar aminte de vulturenii copilăriei mele.

Noi, cei din generațiile mai de demult, oftam când îi vedeam pe feciorii de chiaburi ducându-se la „studenție". Se duceau în trăsuri împodobite cu lăicere și plesneau de fală fălcile părinților chiaburi, care ne sfidau că rămâneam să paștem porcii și gâștele; uneori ne plesneau cu biciul, spre a ne feri din drum, pesemne spre a nu le deochia „studenții" însemnați încă din naștere cu tâmpenia în căutătură...

Altfel erau plecările copiilor săraci. Pentru a ne putea „domni" cât de cât, părinții trebuiau să vândă junca dela pripon sau oaia din ocol. Curgeau și lacrimi. Dar să lăsăm acestea și să istorisim cum a fost dat la învățătură scriitorul acestei istorii cu vulturenî.

II.

Într'o zi, cum mă hârjoneam cu câinii și învățam berbecii a împunge, pe malul Hancei, numai ce-l aud pe tata:

— Nu ești bun de nimic! Marș la Pomârla și te fă popă! Surdul Mocanului e surd și umblă în falon.

Apoi tata și-a îmblânzit glasul:

— Te-am auzit deseori cântând! Și știu că oamenii care cântă sunt buni. Du-te la maică-ta să te primenească. Am să te petrec până la gară. Când fasolele din vara asta și te domnesc...

Niciodată n'am să uit cum, înainte de a pune fasolele în sac, tata le-a tot mângâiat cu amândouă mâinile; le lua în pumni, le privea lung, lung, și iar le dădea drumul înapoi. Le îmblătise cu un hadarg, le trecuse prin vânturătoare, iar după ce le-a strâns movilă, a spus, îngustându-și ochii, către frații și surorile mele:

— Na! Oare ce-i mai bine? Să vă cumpăr cu ele opinci, ori să le vând întru domnirea nevredniculuî?...

— ...întru domnirea nevredniculuî, au răspuns într'un glas frații și surorile.

A ieșit la față Safira, sora mai mare:

— Măcar unul din noi să trăiască bine! Du-le, vinde-le. S'or mai face fasole și la anu...

— Bine! Bun! a dat tata răspuns. Dar să nu-mi cereți opinci.

Și s'a întors spre mine:

— Ești gata pentru fabrica de popi?

— Gata! au răspuns în locul meu frații și surorile.

Tata a înșfăcat sacul, și l-a aburrat pe umăr și a ieșit în drum. Eu, înainte de a părăsi ograda, m'am uitat lung la toate lucrurile. Mai lung m'am uitat la Mănăstioara fumurie și am văzut vulturenii în șirag. Plecau — și eu plecam odată cu dânșii. Era către o înserare mohorîtă. Mai apoi, în crâșmă, tata a mângâiat iar fasolele. Oamenii din jur, niște bogătani roșcovani, așezați la mese, făceau glume, râdeau:

— La carte, bade Toma? Nu vinde fasolele degeaba! Dămi-l mie argat și ai să câștigi bani buni!

Cel ce grăise avea mustăți mari. Plesnea de gras, încât, când s'a întors spre mine să mă cântărească și mai bine din ochi, banca a gemut sub dânsul.

— Ha? ce spui, bre Toma? Cât ai cere pe lună pentru pieritura asta?

Tata n'a dat niciun răspuns. A deșertat fasolele în iădoiul crâșmarului, a luat pentru ele o monedă mare, argintie, a pus-o în pungă și am ieșit amândoi din crâșmă, în râsul din ce în ce mai puternic al roșcovanilor.

— Cum are să iasă cărturar dintr'un calic? striga cel cu mustăți mari. Prostul de Toma! Mai bine bea fasolele!...

Auzindu-l, tata s'a întors spre mine:

— Să nu mă faci de râs! Căci ar însemna să iasă pe placul lor!

— Da, da... am răspuns eu și grăbeam amândoi. Pe sus, pluteau vulturenii și nu mi-a mai fost așa de urât întâiul drum către meleagurile străine.

Sburau larg și domol, ținând drumul fără abatere. S'au rotit mult deasupra gării și nu i-am mai văzut după aceea, căci tata m'a luat de mână și m'a tras într'un colț ferit de lume. Nu mi-a spus n'mic. Și-a scos din pungă moneda argintie. A ținut-o mult în palma lui neagră și bătătorită, privind-o lung.

— Dece? l-am întrebat ropede, când am văzut cum i se scurg două lacrimi peste monedă.

— Ich! a gemut tata. Na-ți-o, dar să nu mă faci de râs!

L-am lăsat în gară și trenul mă ducea pentru prima dată în lume, printr'o noapte neagră, ploioasă. Mă gândeam că poate vulturenii merg și ei cu mine, pe deasupra trenului.

III

La început, n'am înțeles pentru ce m'au respins. Răspunsesem la toate întrebările, ca pe ață, iar de cântat cântasem ca o pasăre măiastră! Cum de fusese primit Hudubău, care nu răspunsese nimic, iar la cântare hărâise ca dintr'un poloboc? Mi s'a spus:

— Toate-s bune, dar n'avem loc în internat! Mai încearcă la anul...

— Știi câți bani mă ții? Îl sfădea mai apoi pe Hudubău tatăl său: până azi prubele la examen mă țin la o pereche de boi plăvani!

Din vorbele lui am priceput că nu-mi voi putea face niciodată intrare în lume. De unde pereche de boi plăvani?!

M'am întors acasă cu banii cheltuiți. Picase o zăpadă timpurie. Nu m'au dojenit nici părinții, nici frații, nici surorile, că rămăseseră din pricina mea fără opinci.

— Ei, vezi? Ți-am spus eu! a râs spre tata a doua zi roșcovanul cu mustăți mari. Din calic nu iese cărturar! Cu cât mi-l dai?

— Basta! a răspuns tata și a scrâșnit. Mi-a tras un pumn, dar și-a cerut îndată iertare, cu niște vorbe moi și calde dar cu niște ochi plini de o înfricoșată întunecime.

— Hai, că nu mă las! Am să te fac „ofițir", să crape de pizmă roșcovanii!

Și m'a dus la școala de „ofițiri." M'a împins în ogradă, iar el a rămas la poartă, să mă aștepte.

— Ce-s părinții tăi m'a întrebat un doctor înainte de a mă sui pe cântar, la vizita medicală.

— Țărani săraci...

— Nu te mai sui!... Respins!

— Dece? am îndrăznit eu.

— Altul la rând! rosti doctorul și făcu o scurtă plecăciune spre un băiat subțire și palid, parcă atunci prins pe apă. În ușe, stătea un general cu față aspră, pe semne tatăl băiatului.

— Ei, dece? m'a întrebat tata, la poartă.

— Lipsă la cântar!

— Bine! bun! a gemut el. Dar tot nu mă las!

Și adause, apucând spre gară:

— Vai de omul sărac!

— Și... încotro? am îndrăznit eu.

— Ți-am spus că nu mă las! Hai pe la alte uși, pe la alte prube...

IV

N'am să stărui istorisind cum până la urmă n'am găsit loc în niciun internat. M'a găzduit tata la una Ruța, din ulița Calicimii, și a prins să-mi care merinde cu sacul, cale de 16 kilometri. Parcă-l văd: bătrânul, sleit de vlagă, urca dealurile prin ploile mari și prin viforniță. „Domnirea nevrednicului" a fost cea mai crudă ambiție a vieții lui. Șchiopăta de reumatism, dar nu se lăsa. Era o luptă surdă și înverșunată între ei, pălmașul, și roșcovanii putrezi de avere. Care pe care! Treceau roșcovanii în căruțe cu doi cai, îl stropeau cu glod, el se ferea prin șanț, cu sacul pe spate, urca dealurile cu sufletul la gură, dar nu se lăsa. Ajungea la Ruța în zori, pe când băteau toate clopotele târgului. Îmi spunea:

— Citește... învață... Păstrează cinstea învățăturii!

Uneori rămânea la gazdă peste noapte și mă punea să citesc Istoria cu glas tare. Asculta cu mirare și evlavie întâmplările voevozilor și-și ducea arătătorul la buze, a tăcere, când intra baba Ruța să primenească focul.

— Ha... toate ai să le știi, golanul tatei... râdea el, domol, după ce închideam cartea. Să-mi răspunzi acum dece trag nourii la munți, la apele mari și la păduri...

Vorbeam acum ca între bărbați de-o seamă, iar când mi-a răsărit puful pe buze, mi-a spus:

— Deacum mai vino tu sâmbăta acasă și-ți ia merinde, că eu nu mai pot, mă ucid reumatismele...

În vacanțele de vară mergeam cu el la coasă, pe Jijia sau pe la viile boierești din jurul Iașului; așa adunam bani pentru învățătură. Iar toamna, când plecam spre târg, se stârneau și vulturenii Mănăstioarei. Codrii erau împodobiți cu gâteli galbene și roșii. Spre seară erau și mai fumurii. Plecam plin de nădejde, ars de dorul necunoscutului. În urma mea, an de an, ogorul părintesc se strâmta, vândut așchie cu așchie, întru „domnirea nevrednicului".

•

Am amintit aceste întâmplări înfrumusețate cu vulturenii, dintr'un regret că anii nu se pot întoarce a doua oară, spre a lua viața dela capăt. Cât n'aș da să fiu unul din țâncii întâlniți pe o cărare spre gară, în toamna 1953! Școlile sunt atât de multe, și-s atât de larg deschise, cum copiii de pe vremea vulturenilor din pădurea Mănăstioarei nu le-ar fi putut râvni nici în cele mai temerare visuri...

DUPĂ CONGRESUL DELA VIENA

Lucrările celui de-al III-lea Congres Mondial al Sindicatelor, care a avut loc la Viena, au stârnit un viu interes în întreaga lume. Oamenii muncii din țara noastră au urmărit zi de zi desbaterile ample ale Congresului, relatate de către presa noastră cotidiană. Întors dela Viena, tov. Stelian Moraru, președintele Consiliului Central al Sindicatelor a vorbit activiștilor și muncitorilor, întruniți în sala Floreasca, despre sarcinile importante trasate mișcării sindicale de Congres.

LA UN CONSILIU ORĂȘENESC F. D. P.

Apropierea alegerilor de deputați în sfaturile populare face ca activitatea consiliilor F. D. P. să se intensifice tot mai mult, în vederea asigurării în perioada campaniei electorale a unei munci politice cât mai susținute pentru coordonarea activității tuturor organizațiilor de masă și a instituțiilor culturale. În clișeul nostru, un aspect dela una din ședințele de lucru ale Consiliului orășenesc F. D. P. Pitești.

CANDIDAȚII NOȘTRI

Tovarășul Aurel Truță, directorul Atelierelor C. F. R. „Constantin David", a fost propus candidat pentru circumscripția electorală orășenească Nr. 346. Alegătorii, care îl cunosc bine pe director și-l prețuiesc munca, l-au înconjurat cu dragoste pe candidatul lor și l-au felicitat călduros. Iată-l în fotografia noastră pe muncitorul Nicolae Golea, strângând cu putere mâna tovarășului Aurel Truță și exprimând încrederea pe care colectivul de muncitori și tehnicieni ai Atelierelor o are în el.

fotocronica FLACĂRII

PENTRU DEZVOLTAREA AGRICULTURII NOASTRE

O nouă întreprindere de mașini agricole a început să funcționeze anul acesta în București: este fabrica de batoze „Tudor Vladimirescu", ridicată la marginea orașului.

Bine utilată, această nouă întreprindere produce un mare număr de batoze, atât de necesare agriculturii noastre. În fotografii: 1) Un aspect din curtea întreprinderii, unde numeroase batoze așteaptă să ia drumul stațiunilor de mașini și tractoare din diferitele părți ale țării; 2) Hala de strungărie a întreprinderii.

CASE PENTRU CEFERIȘTII CRAIOVENI

Pe strada Solomon din Craiova au fost construite anul acesta o serie de blocuri muncitorești destinate muncitorilor ceferiști. Noile locuințe sunt spațioase, pline de lumină și sunt prevăzute cu tot confortul modern. Numeroși muncitori, tehnicieni și funcționari au și luat în primire noile apartamente.

NOUL LOCAL AL ȘCOLII MEDII TEHNICE DIN TURDA

Până în anul 1953 școala medie tehnică de sticlă și ceramică din Turda a funcționat într'o clădire necorespunzătoare. O nouă clădire, recent construită, permite ca elevii să aibă asigurate condiții optime pentru însușirea temeinică a cunoștințelor predate. Deocamdată nu este terminat decât acest corp de clădire; se vor mai construi încă două corpuri de clădiri, una pentru internat și alta pentru sălile de sport și de festivități.

I. ISTRATE
corespondent

O EXPOZIȚIE AGRICOLĂ LA ROȘIORII DE VEDE

În agricultura noastră se obțin recolte din ce în ce mai îmbelșugate. Odată cu productivitatea culturilor cerealiere, cresc și calitățile nutritive ale plantelor și, datorită aplicării învățăturilor agrobiologiei miciuriniste, se obțin noi soiuri de plante. Expoziția agricolă raională din Roșiorii de Vede, unde a fost luată fotografia noastră, oglindește o parte din aceste realizări.

„Dinamo" - Tbilisi, una din cele mai valoroase echipe de fotbal ale Uniunii Sovietice, a întreprins de curând un turneu în țara noastră. Miile de spectatori din București, Arad și Cluj au apreciat jocul echipei gruzine, care se caracterizează prin viteză, execuții tehnice avansate și trecerea rapidă din atac în apărare și invers. În clișeu: înaintașii echipei „Dinamo"-Tbilisi pun la încercare poarta dinamovistului bucureștean apărată de Birtaș.

Un harnic gospodar

SOVIETUL LOCAL

Donbassul Nou. Astfel se numește unul dintre cele mai tinere orașe de mineri din Uniunea Sovietică. Nu de mult, prin aceste locuri nu era decât o mică așezare, care nici măcar nu purta vreun nume. Erau doar câteva grupuri de case, ridicate cu începutul în apropierea minei Nr. 18 „I. V. Stalin", din raionul Snejneansc, regiunea Stalino. Astăzi, în locul pe care se aflau situate cele câteva case izolate de altădată se află un adevărat oraș. O localitate frumoasă, cu cartiere mari, cu numeroase clădiri moderne, instituții obștești și întreprinderi.

Dezvoltarea orașului Donbassul Nou este strâns legată de activitatea Sovietului orășenesc al deputaților oamenilor muncii. Și dacă orașul are astăzi cinci școli, un spital, un sanatoriu de noapte, o bibliotecă publică, numeroase magazine, etc., acestea se datoresc în cea mai bună măsură felului în care deputații Sovietului orășenesc au știut să-și îndeplinească mandatul încredințat de alegători.

Sovietul orășenesc din Donbassul Nou și-a întocmit planuri vaste de dezvoltare a orașului. Deputații Sovietului se îngrijesc necontenit de înfrumusețarea localității și ca viața locuitorilor orașului, în marea lor majoritate muncitori mineri, să fie cât mai plăcută. Ei se pot mândri cu numeroase realizări în această direcție. Importante lucrări de amenajare și înfrumusețare a orașului au fost începute anul trecut. Printre acestea este și clădirea noului Palat al Culturii, construcție ce va fi curând inaugurată.

Președinte al Comitetului Executiv al Sovietului orășenesc din Donbassul Nou este Valentina Alexeevna Maliutina. Minerii din Donbassul Nou i-au acordat cu încredere votul lor în alegerile pentru Sovietele locale, tocmai pentrucă o cunosc de multă vreme și prețuiesc calitățile ei de gospodar al treburilor obștești. Ea este de ani de zile cunoscută în oraș unde, în calitate de învățătoare, a depus o îndelungată activitate. Nici ca deputată în Sovietul orășenesc ea n'a desmințit încrederea ce i-a fost acordată.

Comitetul Executiv al Sovietului, și în primul rând președinta acestuia, controlează îndeaproape felul în care se desfășoară lucrările de amenajare a orașului. Sarcina aceasta este considerată de Valentina Alexeevna atât de importantă, încât îi acordă primele ore ale zilei sale de muncă. Ea trece zilnic pe străzile orașului, inspectează șantierele tuturor construcțiilor și dă îndrumări prețioase celor ce muncesc pe aceste șantiere. În același timp, ea strânge necontenit legăturile cu cetățenii orașului, atrăgându-i în munca pentru binele obștesc.

In fotografiile noastre redăm câteva imagini în legătură cu activitatea președintei Sovietului orășenesc din Donbassul Nou. Iată, în prima fotografie, pe Valentina Alexeevna Maliutina făcând o inspecție pe străzile orașului. Ea este însoțită de A. A. Raico (stânga), șeful sectorului fruntaș al minei, deputat în Sovietul orășenesc, și de meșterul L. A. Holodorev, care-i dă lămuriri cu privire la lucrările în curs.

In cea de a doua fotografie avem o imagine dela policlinica recent inaugurată. Valentinei Alexeevna îi place să vină des pe la policlinică pentru a vedea cum se desfășoară munca și ce mai este necesar pentru permanenta ei îmbunătățire. In fotografie o putem vedea stând de vorbă cu O. A. Sidorenco, medicul-șef al policlinicii.

Deosebit de legată se simte Valentina Alexeevna de școală. Dealtfel, întreg Sovietul orășenesc acordă atenție învățământului din oraș. Președinta Sovietului, ca fostă învățătoare, se simte mai ales atrasă de vizitarea școlii unde a funcționat mulți ani și unde se poate întâlni cu fostele ei eleve, așa cum vedem în fotografia treia.

Cu prilejul ultimelor alegeri de deputați în Sovietele locale, Valentina Alexeevna Maliutina a fost pentru a doua oară aleasă în Sovietul orășenesc din Donbassul Nou. Acest lucru este deosebit de grăitor, deoarece alegătorii sovietici nu aleg pentru a doua oară în Soviet decât pe acei deputați care au dat dovadă că au meritat pe deplin încrederea ce le-a fost acordată.

Oamenii sovietici știu că lupta pentru construirea comunismului nu se dă numai pe marile șantiere, că ea nu se concretizează numai prin construcții grandioase de hidrocentrale, canale, giganți ai industriei, etc., sau prin realizările mari din domeniul agriculturii și zootehniei. Oamenii sovietici știu că lupta pentru comunism se dă și prin munca de toate zilele pe care o duc Sovietele, — organele locale ale puterii de stat. Ei sunt conștienți de acest lucru atunci când aleg din rândurile lor pe deputații Sovietelor locale. Tocmai de aceea, deputații sunt aleși dintre cei mai buni și mai pricepuți oameni ai muncii manuale și intelectuale, devotați până la capăt cauzei fericirii poporului sovietic, comunismul.

Din nou împreună

In zilele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, doi micuți locuitori ai unui sat moldovenesc — Fedea și Fedora Adamenco — au rămas orfani. Tatăl lor a căzut pe front, mama murise. Îmbolnăvindu-se grav, copiii au fost internați în spitale diferite și de atunci orice legătură între ei a fost ruptă.

După război, Fedea a încercat să-și regăsească surioara. De căutarea ei s'au ocupat Cuzma Andreevici Bondarev și Andrei Fedoseevici Manin din Miliția orașului Chișinău. Au fost trimise circulări în diferite orașe și cămine de copii. Răspunsurile primite nu erau însă deloc îmbucurătoare: fetița nu era de găsit nicăieri. Bondarev și Manin nu au întrerupt însă treaba începută și au continuat să culeagă informațiuni despre fetițe cu nume de familie asemănătoare. Intr'una din zile, din raionul Ceadâr-Lunga a sosit o comunicare: există o fetiță cu numele Adamenco. In urma cercetărilor s'a dovedit că fetița este într'adevăr sora lui Fedea.

Organele Miliției din Chișinău nu sunt la primul caz când ajută la găsirea unor copii dispăruți în zilele războiului.

In toamna anului 1941 în apropiere de Bielgorod, aviația fascistă a atacat un eșalon de cale ferată cu care erau evacuate spre spatele frontului familiile oamenilor muncii. Explozia unei bombe a rupt eșalonul în două: locomotiva, cu o parte din garnitură, și-a continuat cursa, iar câteva vagoane au rămas pe loc. In timpul acestui bombardament, școlarul Iosif Bernștein s'a pierdut de familia sa.

S'a scurs an după an fără ca familia Bernștein să primească vreo veste despre soarta copilului. Abia de curând, la ușa locuinței din Chișinău a acestei familii a bătut Andrei Fedoseevici Manin.

— Am găsit pe fiul dvs. — a spus Manin — el locuește și lucrează la Stalingrad.

... Cuzma Andreevici și Andrei Fedoseevici scot din dulap dosare groase cu hârtii, răsfoiesc actele îngrijit îndosariate și povestesc întâmplări emoționante.

Iată o scrisoare din Gruzia, purtând stampila poștei din orașul Țhacai. Militarul S. D. Junea roagă să fie căutată sora sa, Nadejda.

— Nadia își așteaptă de mult fratele — spune Cuzma Andreevici Bondarev. — Ea a fost crescută într'o casă de copii lângă Chișinău, dar găsirea ei n'a fost treabă ușoară: numele de familie îi fusese denaturat, iar pronumele tatălui fusese uitat complect de fetiță.

In fața noastră se află o scrisoare, foarte scurtă, sosită dela o casă de copii din regiunea Harcov. Pe o coală de caiet, cu un scris nesigur, de copil, erau caligrafiate următoarele rânduri: „Șefului Miliției. Ajutați-mi să-mi găsesc tatăl și mama". Semnat: Conovalova Galia.

Atât. Niciun fel de date suplimentare fără de care cercetările sunt aproape imposibile. A fost nevoie să se scrie responsabilului căminului de copii. Acesta a comunicat că Galia are doisprezece ani, că și-a pierdut părinții spre sfârșitul războiului și nu ține minte pronumele lor.

Cercetările au continuat zi de zi, pas cu pas, fiind conduse de Andrei Fedoseevici Manin. Numeroși cetățeni cu numele de Conovalov au trecut pe la ei, dar fără niciun rezultat. El și-a oprit atenția asupra lui Ivan Conovalov — însoțitor de tren din gara Chișinău.

Chiar a doua zi feroviarul și soția lui au și venit la Manin. Când Andrei Fedoseevici a pomenit de Galia, Conovalov fu cuprins de emoție și sări de pe scaun. Da, demult își caută ei fiica pierdută!

Ivan Gheorghievici Conovalov și-a luat concediu și a plecat după Galia. Inapoiat împreună cu ea la Chișinău, el se duse imediat dela gară la Miliție, pentru a mulțumi încăodată, din suflet, celui care a contribuit cu atâta căldură la găsirea Galiei.

Iată clipa emoționantă a reîntoarcerii Galiei Conovalova. Mama își îmbrățișează cu lacrimi în ochi copilul regăsit. Dela stânga spre dreapta: I. G. Conovalov, tatăl Galiei Alexandra Ivanovna, mama, Galia și căpitanul de miliție A. F. Manin.

AL. TVARDOVSCHI

MAMA ȘI FIICA

Se grăbește mașina
Peste-al colbului pled...
— Vin la tine, Catrina?
— Nu, la fata mea, cred...

Vin, zorind dincotrova,
Către ianul de in...
— Cine este Frolova?
— Două-avem, precum știm:

Caterina Frolova —
Mie-mi spune așa —
Și Natalia Frolova
Care-i chiar fata mea.

Cea în rochie movăl...
Vreți să-i spun c'ați sosit?...
— Caterina Frolova,
Noi la tine-am venit...

Ea spre fete zâmbește!
— De, sânt oaspeții mei...
Ce să-i faci? El, firește,
Vor vorbi au cu ei.

Ele, iată, din iniști,
Împreună-au ieșit,
Și-au pornit către miriști
Către-un crâng umbruit.

E mașina cam mică...
De din umbrele ei,
Un bărbat se ridică
Și-apoi două femei...

— Caterina Frolova,
Pentru inul crescut,
Tot colhozul „Osnova"
Îți trimite salut...

Să trăești ani o sută
Cetățenii-ți doresc...
Te propun deputată
Pentru sfatul sătesc.

Pentru-a ta hărnicie,
Pentru muncă și spor,
Îți vor da cetățenii
Cu mult drag, votul lor.

Mama, uite, pălește —
Gânduri multe-i vin, rei..
Către-ai săi ea privește,
Către oaspeți apoi...

Glasul mamei răsună:
— Mulțumesc, vă zic... Dar...
Poate... fata-i mai bună,
Că-i mai tânără doar.

Ci, cu vină'n privire,
El grăiră așa:
— De-am veni în pojire
Am poji-o pe ea...

Și, în juru-i, pe-aproape,
Lumea sta și privea...
Să-și felicite mama,
Fiica dragă venea.

Mai trecută e mama,
Fata-i numai lumini
Dar la fel le sânt ochii
Vii, de dragoste plini.

Câtă forță se-ascunde,
Și în ea, și în ea!...
Frumusești cum arare
Dai îți este-a vedea.

Da, la fel le sânt ochii
Luminoși și adânci.
— Mamă... Buna mea, mamă, —
Mamă, nu cumva plângi?...

In românește de AUREL COVACI

PÂINEA CEA MAI BUNĂ

de Petru VINTILĂ

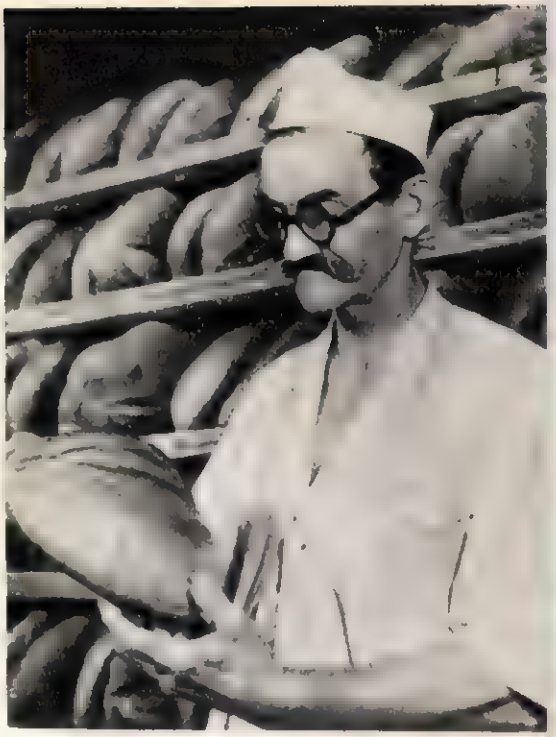

„Da, e bună!..." De mai bine de 40 de ani de când trăiește printre pâini, recepționerul Ion Ștefănescu s'a învățat să hotărască dintr'o aruncătură de ochi calitatea pâinii.

E o dimineața ca toate celelalte... Prin ferestrele laboratorului razele soarelui pătrund sfioase, luminând din plin balanțele de înaltă precizie și siluetele aparatelor de analiză și control.

Un nou transport de făină a intrat în dimineața aceasta în fabrica de pâine „Constantin David". Laboranții Ion Mărgău și Maria Ianoș iau probele făinii. E liniște în laborator; vuietul fabricii abia pătrunde până aci. Un dram de făină, nici măcar atâta cât ieși pe vârful unui cuțitaș, a fost așezat în fața puternicei lentile microscopice. Maria Ianoș cercetează cu atenție peisajul ciudat oferit de stratul de făină gros doar cât unghia și notează într'un registru cele dintâi cifre și formule care vorbesc despre calitatea făinei.

Dela microscop la balanța farmaceutică, iar de aci la aparatele care înregistrează cantitatea de gluten, umiditatea și aciditatea făinii — probele de făină sau de aluat parcurg un circuit de însemnătate deosebită în lupta pentru obținerea unei pâini de calitate superioară. Preocuparea aceasta pentru calitate este vădită, de altminteri, în cursul întregului proces de fabricație: amestecul de făină, apă și sare e riguros controlat; aluatul nu trebue să stea în consola malaxorului nici cu un minut mai mult decât timpul prescris; aceeași farmaceutică indicație trebue îndeplinită și la aluatul pus la dospit. Acolo însă unde lupta pentru calitate câștigă un caracter mai deosebit este fără îndoială sala cuptoarelor.

Către această sală o bandă rulantă își îndreaptă fără încetare încărcătura ei de aluat. O altă bandă rulantă transportă spre magazie mii de pâini pe oră; pâini rumene și calde. Nu se oprește nici măcar o singură clipă această ingenioasă și neobosită instalație mecanică. Nici cuptoarele nu se opresc. Așezați la rând, acești uriași de cărămidă înșiră pâiată înghit mii și mii de kilograme de aluat alb și aromat, viitoarele pâini.

La capătul sălii cuptoarelor, lângă ascensorul care urcă la magazie sute și sute de cărucioare cu pâini rumene, stă la o masă unul din cei mai bătrâni lucrători ai fabricii. Este recepționerul de calitate Ion Ștefănescu. Acest muncitor cu mustățile stufoase și albe, pline parcă de pulberea făinii, trăiește de mai bine de 40 ani între instalațiile de fabricat pâine. S'a învățat să deosebească dintr'o aruncătură de ochi o pâine coaptă de alta crudă. Cu un simplu ciocănit în coaja pâinii, ca într'un original diapazon, el deosebește pâinea de bună calitate, de cealaltă. „Ordinul Muncii" clasa III-a, care strălucește în zilele de sărbătoare pe pieptul său, arată din plin prețuirea de care se bucură contribuția în lupta pentru calitate adusă de acest lucrător conștiincios, ajuns la o înaltă calificare și măestrie profesională.

I se întâmplă uneori să rețină câte o pâine și s'o întoarcă la cuptor pentru a fi coaptă din nou. Atunci strigă supărat cocătorului cu pricina:

— Așa-ți faci datoria, tovarășe? Păi ce-au să spună cumpărătorii despre asemenea pâine?

Din ce în ce mai rar se întâmplă însă astfel de intervenții ale recepționerilor de calitate. Aceasta pentrucă în fața cuptoarelor, în toate cele trei schimburi, lucrează numai brigăzi de calitate. Una dintre ele, alcătuită în întregime din tineri, are istoria cea mai interesantă. La început brigada asta era cea mai slabă: dădea procentul cel mai ridicat de pâini cu defecte — arse ori necoapte. Zilnic se întâmpla ba să lipsească unul, ba să întârzie altul dintre membrii ei. Brigada exista numai cu numele, fiindcă lipseau două din elementele ei primordiale: coeziunea și disciplina.

Între toți, tânărul cocător Florian Șerbănescu deținea recordul lipsurilor și întârzierilor; iar atunci când venea la lucru, se ținea mai mult de șotii. Nu-și arăta interesul pe care tinerețea sa avântată ora îndreptățită să-l dovedească. În răstimp de 8 ore rămânea în urmă uneori chiar și cu zece cuptoare. Iar pâinea scoasă din cuptorul pe care-l deservea, căștiga multă supărare recepționerului de calitate Ion Ștefănescu. Cât despre întreceri, tocmai brigada aceasta de tineret, dela care în mod firesc s'ar fi așteptat cele mai bune rezultate, era, lună de lună, codașă.

Conducătorul brigăzii, cocătorul Mihai Dumitru, încercase în repetate rânduri să schimbe situația. Stătuse de vorbă cu Florian Șerbănescu, socotind că acesta nu e suficient de pregătit din punct de vedere profesional. Se așeza lângă el, să-l vadă cum mânuiește lopata, cum umple cuptorul și cum îl descarcă. S'a convins repede că Florian Șerbănescu putea să fie un bun cocător. Avea experiență și mișcări repezi și sigure. Știa să calculeze timpul de copt, se vedea limpede că și pâinea lui poate fi de bună calitate. Dar cum pleca Mihai Dumitru de lângă el, Șerbănescu iar se apuca de șotii. Unora le plăceau snoavele pe care le povestea. Alții, însă, îi spuneau:

— Povestești frumos, Floriane, dar pâinea pe care-o scoseși văzuși cum arată?

Șerbănescu dădea vina pe cuptor ori pe aluat și a doua zi iar o lua dela început — uitând de pâine, parcă ar fi stat de vorbă undeva într'un parc și nu în fața cuptorului, unde se cere atenție încordată și control neîncetat. Uneori îl oprea din povestit glasul supărat al bătrânului Ion Ștefănescu, experimentatul recepționer de calitate.

— Tovarășe, dece nu-ți faci datoria? Dacă-ți recunoaște vreun cumpărător pâinea după ștanță și te 'ntreabă dece nu lucrezi ca lumea, ce-i spui?

Mihai Dumitru își amintea să-i fi spus și el, la început:

— Eu, tovarășe, văd că ai în tine un fel de șmecherie. Pare-se că-ți place să chiulești și să faci treabă de mântuială.

Pe urmă, săptămâni întregi dearândul, la critica întemeiată a responsabilului brigăzii, Șerbănescu răspundea:

— N'am voie să glumesc? Poate că vrei să viu la lucru cu guler șaif!... Și să stau neclintit parcă aș fi înghițit o coadă de mătură!...

Se dovedea a fi tare greu s'o scoată la capăt cu Șerbănescu. Până la urmă la îndemnul organizației de partid, problema a fost discutată într'o adunare a brigăzii. A fost o ședință furtunoasă. S'au ridicat cu toții și l-au criticat.

— Florian dă un procent prea mare de pâine sub calitate!

— La fotbal este printre cei mai buni! Dece nu-și dă interesul și aici?

— Apreciem voioșia tovarășului Șerbănescu, dar să nu ardă pâinile!

— Și nouă ne place veselia. Și nouă ne plac glumele, ne place fotbalul, ne place dansul. Dar toate la locul și la vremea lor.

L-au criticat și fotele. Critica lor l-a durut cel mai mult. Fiindcă Florian Șerbănescu e tânăr. Și, ca toți tinerii, este cu deosebire mândru. Cineva a pus degetul pe rană!

— Poate că nu-i în stare să fie cocător. Aci se cere iuțeală și pricepere deosebită.

Când i s'a cerut să răspundă, cocătorul Florian Șerbănescu a răspuns scurt:

— O să mă vedeți de azi înainte!

Mii de franzele albe, proaspăt scoase din cuptoarele fabricii vor porni în curând de aici spre nenumăratele centre de pâine ale Capitalei.

După aceea brigada a ajuns să-şi merite numele: brigadă de calitate. Media ei zilnică de depăşire a planului este astăzi de 40 — 50 la sută şi calitatea pâinii s'a îmbunătăţit. Florian Şerbănescu nu şi-a schimbat voioşia care-l caracterizează. Numai că acum ştie să deosebească momentul în care trebue făcută o glumă de acela în care pâinea cere să fie scoasă din cuptor. Au venit şi alţi tineri în brigadă. Tineri abia ieşiţi de pe băncile şcolilor profesionale de panificaţie. Florian Şerbănescu i-ar fi întâmpinat până nu de mult cu o vorbă „hoaţă", cu o glumă. Acum, însă, când se întâmplă ca unul dintre membrii brigăzii lui să calce pe-alături de drum, când mai scapă pâini arse ori necoapte, vorbele lui sună pline de-o adâncă seriozitate:

— Înţelegeţi? Preluăm lucrul din mers, după metoda Jandarova. Vine schimbul şi-ţi ia lopata din mână. Nu micşorezi ritmul de lucru nici când vezi că se apropie sfârşitul schimbului. Nu ţii cont că trebue să pleci: cuptorul ţi-e plin fără încetare şi predai totul în ordine deplină.

Unuia cu faţa zâmbitoare şi şugubeaţă i-a spus:

— Eu, tovarăşe, văd că ai în tine un fel de şmecherie...

I s'a părut că vorbele sunt într'adevăr ale lui şi că niciodată până atunci nu le auzise dela altcineva. Şi i-a arătat spre bătrânul aşezat ca o strajă neadormită la masa din capătul sălii cuptoarelor:

— Îl vezi? Tovarăşului Ion Ştefănescu i-au trecut prin mâini milioane de pâini. I se mai întâmplă şi azi să refuze unele pâini necoapte bine sau arse. E protenţios bătrânul. Dar pâinea scoasă de brigada noastră îi place cel mai mult. Zice că-i pâinea cea mai bună. Adesori ne spune: „Se cunoaşte că-i pâine făcută de-o brigadă de calitate...."

Pâini rumene şi bine coapte ies astăzi din cuptorul la care lucrează cocătorul Şerbănescu Florian.

ACI SE RECAPĂTĂ SĂNĂTATEA

La poalele Pietricicăi se înalţă o clădire masivă şi elegantă, scăldată în lumina soarelui: este Spitalul Unificat Nr. 1 din Piatra Neamţ.

de

Conf. Dr. F. GOTTLIEB
Mădălina DASCĂLU

În oraşul Piatra Neamţ, în mijlocul unei grădini situată ceva mai departe de şosea, chiar la poalele muntelui Pietricica, se înalţă clădirea mare şi albă a Spitalului Unificat Nr. 1. Alături, într'o altă clădire — mai mică — se află pavilionul de pediatrie, cu o capacitate de 50 de paturi.

Coridoare largi, luminoase, curate, străbat spitalul în toate direcţiile. Pe marginea lor sunt înşirate saloane mai mici sau mai mari, având dela două până la douăzeci de paturi.

Buna organizare întăreşte încrederea bolnavilor

Ceeace caracterizează întregul spital este curăţenia şi liniştea desăvârşită care domneşte aici zi şi noapte şi faptul că concepţia înaintată, pavlovistă, a biruit mentalitatea veche.

Cine a trăit o vreme în spital ştie cât de neplăcut îl impresionează pe bolnav orice întârziere, fie cât de mică, în facerea unei injecţii sau în administrarea tratamentului medical indicat. Deaceea, pentru a înlătura cu totul aceste nemulţumiri, conducerea spitalului a organizat în cele mai mici amănunte îngrijirea de către surori a bolnavilor. De pildă, la secţia de boli interne a fost desemnată o anumită soră, care să se ocupe cu administrarea injecţiilor şi medicamentelor. Pornind dimineaţa, şi mergând dela pat la pat, această soră execută tot tratamentul indicat de medici pentru bolnavi. Pe o măsuţă cu rotile, ea are la îndemână tot ce-i trebue pentru îngrijirea pacienţilor: fiole, eprubete, vată sterilizată, seringi şi ace suficiente, substanţe dezinfectante, toate medicamentele necesare. În acest timp, celelalte surori se ocupă cu grijă de bolnavi, discută cu ei, îi supraveghează, asistă la vizitele medicilor, dându-le lămuriri şi explicaţii în legătură cu mersul tratamentului cutărui ori cutărui pacient.

„Poşta bolnavilor"

Membrii familiilor pot vizita bolnavii numai de două ori pe săptămână, în anumite zile. Aceasta este o măsură luată în interesul pacienţilor, care au nevoie de linişte şi odihnă. Totuşi, timpul dintre două vizite ale familiei îi se pare uneori unui bolnav nemăsurat de lung. Aici spitalul a venit cu o îmbunătăţire. În fiecare zi, Maria Corbu, sora şefă dela secţia de chirurgie, trece cu un caiet prin faţa patului fiecărui bolnav care vrea să comunice ceva acasă. Omul scrie în caiet cum se simte, sau dacă doreşte ceva; caietul merge apoi la biroul de informaţii aflat la poarta spitalului, unde rămâne în timpul zilei pentru ca familia respectivă să ia cunoştinţă de dorinţele celui drag. Seara, aceeaşi soră aduce bolnavilor răspunsurile. Acest sistem contribue la crearea unei atmosfere plăcute în jurul pacienţilor. E un fel original de corespondenţă, numită de pacienţi „poşta bolnavilor".

Operaţia nu mai sperie azi pe nimeni

Se înrădăcinase în trecut, în timpul regimului burghezo-moşieresc, ideia că spitalele sunt aşezăminte în care nu poţi avea prea multă încredere, fiind destinate doar oamenilor săraci, care n'aveau posibilitatea să-şi plătească întreţinerea într'un sanatoriu medical particular. Această părere izvora din faptul că numeroşi medici îşi comercializau cunoştinţele şi statul exploatatorilor nu acorda niciun fel de grijă apărării sănătăţii celor mulţi.

Astăzi, însă, starea de lucruri s'a schimbat. Medicii care fac comerţ din ştiinţa lor sunt din ce în ce mai puţini, iar statul alocă fonduri uriaşe pentru sănătatea publică. În spitale nu mai există tratamente preferenţiale: aceeaşi îngrijire medicală se acordă tuturor pacienţilor. Astăzi dispare şi credinţa că sala de operaţii este o sală de tortură pentru bolnavi. Aplicând învăţătura pavlovistă, medicii pregătesc înainte de operaţie pe pacienţi, acordând o atenţie specială stării lor sufleteşti,

Mamele ce nasc în secţia de ginecologie ştiu că pruncii lor vin pe lume într'o instituţie bine utilată, în care personalul şi aparatura sunt pregătite pentru orice fel de intervenţie. În fotografie: colţul pregătit cu tot ce este necesar reanimării noilor născuţi ce şi-au pierdut respiraţia.

Schimbul de mâine — elevele-surori — vin la practică.

pentru ca operația să nu-i înspăimânte.

In spitalul din Piatra Neamț medicii secției chirurgicale încep pregătirea bolnavilor chiar din momentul internării lor. Discuțiile asupra caracterului operației și al efectului acestui tratament câștigă cu încetul încrederea bolnavului. Medicii îi explică rolul și felul anesteziei, cauzele pentru care i se leagă mâinile în timpul intervenției chirurgicale, motivele pentru care chirurgul și asistenții săi poartă halate speciale, mănuși și măști. Se evită deasemenea, ca, în momentul intrării bolnavului în sala de operații, acesta să vadă instrumentele chirurgicale ori pansamente pline de sânge rămase dela operațiile anterioare. Pacienții care urmează să fie operați, sunt așezați în camere în care se află convalescenți operați mai înainte, pentru ca, convinși de utilitatea intervenției chirurgicale, să manifeste optimism și încredere în timpul operației pe care ei înșiși o vor suporta. Deasemenea, circulația personalului sanitar este redusă la minimum, iar discuțiile în timpul operației sunt oprite cu totul, pentru a nu turbura și a nu impresiona în mod neplăcut pe bolnav. Au existat odinioară chirurgi care — socotind probabil că devin cu atât mai celebri cu cât țipă mai tare — își înjurau asistenții în timpul cât operau, trânteau cu zgomot pe jos instrumentele care nu le mai trebuiau, ba apostrofau chiar și pe bolnavul cuprins de dureri în timpul unei intervenții chirurgicale prelungite, când starea de anestezie trecea. Asemenea medici nu se mai întâlnesc azi aici. Datorită bunei organizări, s'a creat posibilitatea ca 91,5 la sută din pacienții care aveau nevoie de intervenții chirurgicale urgente să fie operați în primele șase ore după internarea în spital, iar îngrijirea temeinică a bolnavilor a dus la o apreciabilă scădere a mortalității post-operatorii: dela 1,94 la sută în trimestrul I al anului 1952, la 0,33 la sută în trimestrul II al anului 1953.

Metode noi, succese noi

Invățătura marelui fiziolog sovietic I. P. Pavlov este aplicată la spitalul din Piatra Neamț de întregul personal sanitar, sub forma regimului terapeutic de cruțare sau prin diferite alte mijloace de tratament, după pilda spitalelor din Macarovo și Vinogradov din U.R.S.S. O mare însemnătate se acordă tratamentului prin medicamente liniștitoare, care influențează direct asupra sistemului nervos. O altă metodă sovietică aplicată aci este metoda blocadei novocainice a lui Vișnevschi, folosită cu rezultate pozitive în sciatică, hipertensiune arterială, maladia ulceroasă și în prevenirea și înlăturarea șocului traumatic și operator. La fel, metoda administrării albastrului de metilen în injecții intravenoase, e utilizată ca mijloc de diagnostic cât și de tratament în ocluziile intestinale dinamice. In acest spital se mai întrebuințează și metoda psiho-profilaxiei analgezice a nașterii, după Velvorschi. Este o metodă de influențare a psihicului gravidei în preajma nașterii. Explicându-i-se viitoarei mame felul cum se va desfășura nașterea, purtându-se cu ea discuții cu caracter științific, se obține o diminuare foarte mare a senzațiilor dureroase pe care le are femeia la naștere

Se perfecționează cadre vechi — cresc cadre noi

O preocupare principală a tuturor secțiilor spitalului este ridicarea nivelului științific al cadrelor medicale. Tovarășul dr. Iacomi, medicul-șef al spitalului, este preocupat, pe lângă activitatea sa operativă de chirurg, de cercetarea și perfecționarea tehnicii operatorii în bolile glandei tiroide. Tovarășa dr. L. Baraș a urmat un curs de specializare în ortopedie și traumatologie, pentru a-și putea îmbogăți și mai mult munca în acest domeniu. Medicul consultant dr. Dorina Munteanu dela secția de chirurgie își desăvârșește la rându-i, mereu, calificarea profesională.

*

O contribuție însemnată la buna funcționare a spitalului au adus-o și oamenii muncii din orașul Piatra Neamț și comunele din împrejurimi. Mulți muncitori dela diferite fabrici au lucrat voluntar pentru amenajarea acestui așezământ de sănătate. Tovarășul Victor Lozinschi, fruntaș în producție la întreprinderea „Secera și Ciocanul", a executat unele reparații la uși și ferestre; tovarășul Marcu Rechter dela fabrica de prelucrare a lemnului a confecționat din deșeuri tăvi de lemn și dulapuri pentru păstrarea alimentelor; tovarășul Cornel Botezatu a instalat semnale luminoase în locul soneriilor zgomotoase, etc. In felul acesta, prin munca salariaților săi și cu sprijinul oamenilor muncii din raion, Spitalul Unificat Nr. 1 din Piatra Neamț a ajuns o instituție fruntașă, care, prin realizările sale, stimulează la întrecere toate spitalele de pe cuprinsul patriei noastre.

Calmul și optimismul medicilor și personalului auxiliar, cercetarea atentă a felului cum se administrează medicamentele și cum evoluează boala, fac ca ore'e de vizită medicală să fie pentru bolnavi ore de adevărată reconfortare și întărire a nădejdii într'o grabnică vindecare

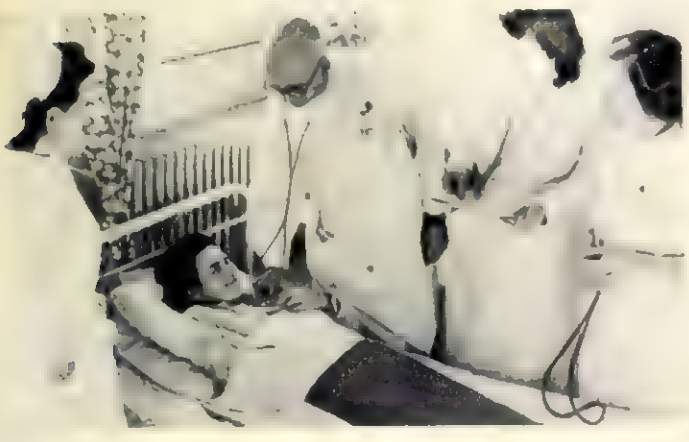

In sala de operații: Nr. 1: surori'e fac pregăt'ri pentru o intervenție chirurgicală

FAPTE CARE VORBESC

In centrul preocupărilor permanente ale partidului nostru, firul conducător al întregii sale politici și scopul cel mai de seamă al luptei sale, este omul și nevoile lui. Analizând lipsurile din domeniul construcției economice, plenara lărgită din August 1953 a C. C. al P.M.R. a indicat măsuri concrete pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor muncii: dezvoltarea progresivă a industriei ușoare și alimentare, lichidarea rapidă a rămânerii în urmă a agriculturii.

Pe linia traducerii în fapte a acestor indicații, Consiliul de Miniștri al R. P. R. a luat în ultimul timp hotărîri menite să ducă la îmbunătățirea traiului celor ce muncesc, cum sunt recentele hotărîri referitoare la îmbunătățirea sistemului de salarizare și la reducerea impozitelor asupra salariilor muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor și funcționarilor, precum și la reducerea impozitului pe veniturile oamenilor de litere, artă și știință. Aceeași grijă o dovedesc și măsurile luate pentru reducerea prețurilor de vânzare a medicamentelor; anularea restanțelor la produsele de toamnă provenite din cote obligatorii din 1952; acordarea unor scutiri și reduceri de impozite și taxe gospodăriilor agricole individuale și gospodăriilor agricole colective; reducerea unor norme și prime de asigurare; reducerea tarifelor la apă, salubritate și canalizare. O însemnată considerabilă asupra aprovizionării pieței cu produse agricole va avea, deasemenea, Hotărîrea cu privire la îmbunătățirea și dezvoltarea sistemului de contractare și achiziție de animale și produse animale.

Oamenii muncii din orașele și satele patriei noastre luptă din toate puterile pentru îndeplinirea Hotărîrilor partidului și guvernului.

In campania alegerilor de deputați în sfaturile populare lupta aceasta s'a intensificat și mai mult. Sunt nenumărate exemplele care dovedesc acest lucru. Textiliștele dela Industria Bumbacului „A" au dat peste plan în luna Octombrie, 313 kgr. fire, din care se pot fabrica 2.300 m. țesături. Tovarășele lor dela secția țesătorie a fabricii „Libertatea" din Sibiu au depășit planul de producție, în ultima vreme, cu 4,3% și au mărit productivitatea muncii cu 7%, prin introducerea micii mecanizări în atelierele de repansat. Gospodăriile agricole de stat din Satu Mare, Ardud și Carei au terminat, primele din regiunea Baia Mare, însămânțările. Fapte peste fapte, care mai de care mai grăitoare, care mai de care mai semnificative, pentru belșugul lunilor și anilor viitori.

Mai multe produse de larg consum, de calitate cât mai bună pentru oamenii muncii! — iată lozinca muncitorilor și

Fabrica „Tehnica lemnului". Tovarășul Petre Coliu (dreapta), maistru în secția de șlefuit, discută cu stahanovistul Ștefan Varga schița unui model nou de mobilă. Inginerul Ovidiu Ploscaru le dă cu drag îndrumări tehnice.

Ca să sortezi mătasea, trebue să pui în muncă atenție, gingășie și migală. Iat-o pe stahanovista Ioana Dumitraș (stânga) dela filatura de mătase artificială din Lupeni, lucrând cu atenție pentru a da fire trainice și frumoase, din care se vor face țesături de calitate.

Mai mult fier şi mai mult oţel înseamnă mai multă pâine, mai multe ţesături, mai multe bunuri de tot soiul. Oţelarul stahanovist Vasile Costache din Hunedoara, iniţiatorul acţiunii pentru folosirea maximală a cuptorului Martin, traduce zilnic în viaţă această lozincă.

Unul din sectoarele importante ale gospodăriei agricole de stat „Alexandru Sahia" din comuna Mănăstirea, raionul Ocniţa, este creşcătoria de raţe. Privelişţea e aici deosebit de pitorească. Uneori ai impresia că te găseşti în inima Deltei.

Vânzătorii din comerțul de stat au o sarcină importantă în buna deservire a cumpărătorilor. Tov. Bela Schienkel dela magazinul „Confecția" din Capitală își cunoaște această sarcină și vine în ajutorul celor ce-și fac aci cumpărăturile, recomandându-le mărfurile cele mai bune și mai ieftine.

Un obiect de porțelan, pe lângă că este util, trebue să încânte și privirea. Tocmai deaceea lucrează cu atâta atenție muncitoarele dela fabrica de obiecte de menaj „Porțelanul" din Cluj.

La Institutul de Cercetări Farmaceutice din Cluj, s'a elaborat, printre altele, și Cloromicetina, un nou și prețios antibiotic. In fotografie: aspect de muncă în laboratorul în care se prepară acest medicament.

tehnicienilor din industria ușoară și alimentară. Ei se străduiesc să lichideze lipsurile și rămânerile în urmă, atitudinea nepăsătoare a unora față de calitatea mărfurilor produse, lucrul de mântuială, birocratismul. Grija lor principală e aceea de a mări mereu numărul sortimentelor fabricate, de a le înfrumuseța și îmbunătăți aspectul, spre a satisface cele mai exigente cerințe ale cumpărătorilor. Fabrica de confecții „Gh. Gheorghiu-Dej" are în lucru 320 sortimente noi. Cooperativa meșteșugărească „21 Decembrie" din Cluj a început să producă lămpi de gătit cu petrol. La „Flacăra"-Ploești sporește mereu producția de vase emailate, mașini de tocat carne și sobe de diferite tipuri. Intreprinderea de Industrie Locală din Cluj fabrică azi nu mai puțin de 300 sortimente de produse de larg consum, printre care sobe de faianță, lacăte, săpun de rufe, cărucioare și jucării pentru copii. Pentru activitatea sa neobosită în slujba celor ce muncesc, tehnicianul șef Victor Farkaș de aici a fost propus candidat în circumscripția orășenească Nr. 180 pentru alegerile de deputați în sfaturile populare. Candidat în alegeri a fost propus, în circumscripția comunală Nr. 6 Plăești, raionul Turda, și tovarășul Denes Nagy, brigadier la gospodăria colectivă „Sandor Petőfi" din comună; brigada pe care o conduce a recoltat în toamna acestui an 5.200 kgr. porumb la hectar.

Și, paralel cu mărirea numărului sortimentelor, se construiesc noi întreprinderi, se dezvoltă cele existente.

Fabrica de zahăr „Ilie Pintilie" din Roman și-a mărit capacitatea de producție. La Piatra Neamț s'a repus în funcțiune fabrica de ulei comestibil „Pietricica". O întreprindere nouă de produse lactate a luat ființă la Vișeul de Sus, în Maramureș. La fabrica de confecții „8 Martie" din Pitești, inginerul Simion Plutici a construit o mașină automată de rihtuit care reduce timpul operației de rihtuire dela 20 la numai 4 minute.

Apropierea alegerilor de deputați în sfaturile populare face să crească elanul creator al oamenilor muncii. Aceștia luptă cu tot mai multă dârzenie pentru transformarea în fapte a indicațiilor date de partidul nostru, pentru biruirea tuturor greutăților care ne mai stau în cale, pentru construirea socialismului în patria noastră.

Câte bucurii nu vor aduce micuților aceste minunate și gingașe cărucioare! Stahanovistul Emerik Kiss dela fabrica „Ideal" din Mediaș e conștient că la aceasta contribue și munca sa.

Însemnările unui agitator

Așadar, iarna a sosit. A nins toată noaptea și pe geamuri au început să înflorească desene de ghiață. Nu-i nimic bătrâne, ai scurtă și căciulă de oaie. Hai la drum!

Șoseaua Moinești-Comănești e plină de mineri ce se îndreaptă spre lucru. Cu mulți dintre ei am lucrat în aceeași mină ani și ani de zile sub patronii hrăpăreți. Tot printre ei mă aflu și acum când minele sunt ale întregului popor. Primii cu care mă întâlnesc sunt minerii Ion Popescu, Victor Pandele, și alți câțiva.

— Tovarăși, le spun eu deadreptul, vă aduc o veste mare: primul candidat al raionului nostru, propus în adunarea de ieri dela Moinești, este tovarășul Gheorghiu-Dej.

Această veste trece din om în om și grupul în care ne găsim se face mai numeros. În sufletele muncitorilor de prin aceste locuri, unde iubitul conducător al poporului nostru a muncit și a luptat în anii tinereții sale, s'au păstrat amintiri adânci despre tovarășul Gheorghiu-Dej.

Ne amintim de nenumărate momente de pe când era ucenic electrician la fosta întreprindere „Steaua Română" din Moinești, întâmplări auzite dela atâția muncitori care l-au cunoscut. Apoi, din vorbă în vorbă, ajungem și la traiul de ieri și de azi al minerilor.

— Să nu uităm niciodată, spun eu, de opincile și zdrențele cu care intram în abataje, înotând în apă până la brâu.

— Mie are grijă să-mi amintească de acele vremuri reumatismul, spune Popescu zâmbind. Vara aceasta, cura la Herculane i-a venit în bună parte de hac. Când o să-mi treacă de tot...

— ... Tot n'ai să uiți ce-ai pătimit atunci, îi iau eu vorba din gură. Ai să-ți amintești de fiecare dată când intri în abataj că pe vremea patronilor nu lucrai ca acum, cu perforatoare, havaze și locomotive de mină.

Amintindu-și de viața din trecut, fiecare parcă simte nevoia să pomenească ceva din cele realizate la Comănești în anii regimului de democrație populară: de spitalul cel mare, de podurile de pe Urminiș și Trotuș, de șoselele reparate, de cele două școli noi, de minunatele locuințe muncitorești...

... Mă despart de grupul de mineri și o iau spre satul Vornești. Tai pe o potecă, printre rânduri proaspete de arătură. Mă aud strigat din urmă.

— „Nu călca pe pământ boieresc, că pun biciul pe tine, nene Vasile!"

Întorc capul și văd două femei. M'au strigat, imitând pe vechilul de altădată și râd acum cu poftă. Le recunosc: sunt Elena Hârjabă și Maria Lungu, prima din ele soție de țăran muncitor din Văsiești, cealaltă — soție de miner. Pe moșia foștilor prinți Ghica, al căror castel îl zărim de după piscurile brazilor, am lucrat doar împreună, înainte de m'am făcut miner. Împreună am îndurat bătaia logofeților, foamea, truda și umilința.

— Te-am auzit aseară vorbind „la radio" de dreptul la vot al femeilor, îmi spune Maria. Ai spus-o bine: dintr'o turmă de muieri flămânde și neștiutoare de pe moșia Ghiculeștilor, am ajuns azi în rând cu oamenii. E drept tot ce-ai spus acolo, dar ai uitat să amintești că mai lipsește ceva...

Știu la ce se referă Maria Lungu deoarece mi-o spune de câte ori mă întâlnește: e vorba de baia populară din Moinești, care stă neterminată cam de multă vreme.

— E vina mea că n'am amintit. Dar că nu s'a construit, e vina sfatului popular, în primul rând, și apoi a întreprinderii de Construcții din Bacău. Mai sunt lipsuri destule la sfatul nostru popular, și — ai dreptate! — e bine să le scoatem la iveală. Vom face astfel ca și baia publică să se termine repede, lele Marie! La fel cum s'au terminat școala din sat, drumurile și stația de radioficare, de care sfatul s'a îngrijit la vreme.

În vecinătatea locului de muncă, agitatorul Lungu Vasile (mijloc) lămurește tovarășilor Ion Caidoș și Constantin Prisăcaru dela atelierele centrale „Sovrompetrol" din Moinești unele probleme legate de alegeri.

Le chem la punctul de agitație din comună. Femeile îmi promit că vor veni. O iau apoi spre Văsiești. Aci, în cerdacul cooperativei, îi întâlnesc pe Gheorghe Pașcu, muncitor la I.F.E.T., vorbind cu doi țărani. Veniseră dela punctul de agitație, iar Pașcu le povestea ceva din alegerile de altădată.

— Nene Pașcule, vezi că ai o cruce albă pe spate, îi strig eu în glumă.

— Hai noroc, Vasile! Apoi să mă crezi că tocmai de crucea lui Sporici le vorbeam oamenilor iștia.

Fostul agent electoral Sporici locuise și ținuse crâșmă chiar aci în casa unde stăm noi de vorbă. Lui îi argătise Pașcu ani în șir. În timpul alegerilor de pe vremuri localul de vot se instala în crâșma lui. Printr'o gaură făcută în tavan, Sporici urmărea din pod pe cei care votau. El vedea cine a votat împotriva liberalilor și-i arăta apoi oamenilor lui să-i însemneze cu cridă în spinare. Afară, în stradă, așteptau bătăușii și jandarmii plutonierului Negoiță...

— Atunci să fi văzut voi „egal, direct și secret" în beciurile postului. Ce-am pățit cu acolo, oi spune și la morți!

... Trebue să mă grăbesc să ajung la timp la Moinești, la postul de radio-amplificare. În seara aceasta am de ținut o conferință în cadrul emisiunii locale cu privire la alegerile ce se apropie... Ajung la timp. Intru în cabină. S'a aprins becul semnalizator... Îmi desfac foaia cu însemnările și încep să citesc:

— Dragi cetățeni...

Vasile LUNGU
activist al Comitetului Raional P.M.R. Moinești

DOI OSTAȘI

de Victor TULBURE

Lumini clipesc în taina înserării
Și vântul parcă trece'n vârf de pași.
Stau undeva, la marginile țării,
Cu arma'n mâini, de veghe, doi ostași.

Și unul s'a gândit, văzând spre casă
Cosași trecând: „e secerișu'n foi
Și mie-mi place, roua când se lasă,
Să trec prin coasă grâul din zăvoi".

Și celălalt cu ochi aprinși ca para
Zărind tăișul cosei — a zis și el:
„Poate'n cuptorul meu din Hunedoara,
Cu mâna mea călit acest oțel".

Foșnește codrul undeva — pe-aproape
Și primul și-aminti atunci de-un crâng,
Întreaga noapte stele bat din pleoape
Și-acolo fete și flăcăi se strâng.

„O stradă cu castani îmi vine'n minte..."
Zâmbi celalt, visând doi ochi căprui...
Sfioasă ești, tu dragoste cuminte
Și greu îi e'ntâiului „te iubesc" să spui.

Se'nalță luna'n taina înoptării
Și vântul parcă trece'n vârf de pași.
Cu arma'n mâini, la marginile țării,
În patrulare pleacă doi ostași...

Și spre apus, spre alte lumi, în depărtare
Privind, mai tare armele și-au strâns.
Ori auzit-au scrâșnet de zăvoare?
Ori poate-un prunc flămând în somn a plâns?

Nu. Niciun sgomot nu-i. E zarea mută
Și dorm în noapte codrii leganați.
Dar parc'o voce — doar de ei știută —
A patriei, le spune: să veghiați!

MARELE DAR

de Nicolae TĂUTU

Daruri n'au primit în viață
Buni-mi ce-au robit cu greu,
N'au avut vreo dimineață
Luminoasă cum am eu!

Dimineață fericită
Cum e asta, când din zori,
Lângă urne 'mpodobită
Văd buchete mari de flori.

M'am gătit ca-niciodată.
Rochie nouă... De-ar vedea
Cum i-arată astăzi fata,
Tatăl ce s'ar bucura!...

Ba, mi-am prins de sărbătoare
Și-o basma de borangic;
Am țesut pe ea o floare,
Am țesut pe ea un spic...

Se cuvine: prima dată
Azi votez!... Marele dar
Mă'nfioară. Fața toată
Arde ca un mac de jar.

Am s'aduc azi mărturie
Optsprezece ani ai mei,
Despre calda bucurie
Despre snopii noștri grei.

Pentru marea fericire
Ce-o'mplinim muncind, luptând
Anii mei, drept mulțumire,
Vor păși în primul rând.

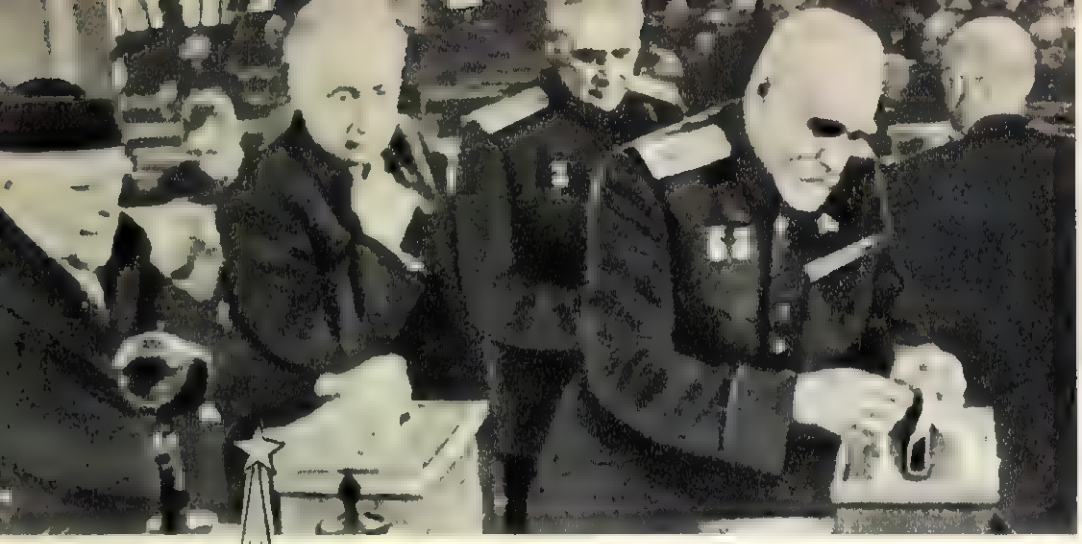

ALEGERI LA ACADEMIA DE ȘTIINȚE A U.R.S.S.

Recent a avut loc la Moscova, Adunarea Generală a Academiei de Științe a U.R.S.S. la care au luat parte membri activi și membri corespondenți ai Academiei, precum și numeroși reprezentanți ai vieții științifice din Moscova și din republicile unionale.

Această Adunare Generală a avut o importanță deosebită și prin faptul că în cadrul ei s'au desfășurat alegerile de noi academicieni și membri corespondenți ai celui mai înalt for științific al țării.

In cuvântul de deschidere, rostit de academicianul Alexandr Nesmeianov, s'a subliniat faptul că aceste alegeri sunt cele mai mari din istoria de 228 de ani a Academiei.

In fotografie: academicienii G. M. Krjijanovschi (stânga) și E.N. Pavlovschi, depunând buletinele de vot în urne.

ACTUALITĂȚI

Tehnica cea mai înaintată folosită la construcția căii ferate din Siberia de Sud

Noua linie ferată ce se construiește în Siberia de Sud, pe traseul ce leagă Uralul de regiunea Cuzbas, se întinde pe sute de kilometri. Harta acestei întinse regiuni s'a îmbogățit cu un drum de fier, având punctul de întâlnire între Culunda și Barnaul.

Constructorii noii linii ferate au înfruntat cu dârzenie imense obstacole în munca de construire a terasamentului. Ei au croit drum pr'n munți stâncoși, prin nesfârșite păduri de molifți, peste albiile apelor repezi ale Cazahstanului. Și totul s'a desfășurat într'un timp uluitor de scurt. Aceasta a fost cu putință datorită avântului în muncă al constructorilor căii ferate din Sudul Siberiei precum și datorită mijloacelor tehnice înaintate folosite de ei în muncă.

Și la această mare construcție a fost folosită mașina de așezat linii de cale ferată, care după cum se știe a fost inventată de constructorul sovietic V. I. Platov. Modul de funcționare al acestei mașini care ușurează atât de mult munca omului este următorul: Colosul de oțel înaintează pas cu pas, așezând, una după alta, liniile de oțel cu traverse gata montate (fotografia de jos). Operațiunea de așezare a unei asemenea linii de 12 metri nu durează decât 12 secunde. Într'un singur schimb, o brigadă frontașă condusă de I. D. Voicenco a reușit să așeze 3 kilometri de șine.

După ce mașina de așezat linii și-a făcut datoria, și după ce a fost turnat pietrișul necesar, intră în funcțiune mașina de balastat (fotografia din medalion), care nivelează terasamentul, fixând definitiv șinele și traversele.

CULESUL AURULUI ALB IN AZERBAIDJAN

Măsurile largi elaborate de către P.C.U.S. și de către Statul Sovietic pentru asigurarea unui impetuos ritm de creștere a agriculturii și a industriei ușoare în vederea făuririi unui belșug de bunuri de larg consum, — au găsit un puternic răsunet și în Azerbaidjanul sovietic.

Avântându-se în marea bătălie a recoltei, harnicii colhoznici și sovhoznici din ținutul Azerbaidjan au cules în această toamnă uriașe cantități de aur alb de pe mănoasele plantații ale republicii.

Un rol hotărîtor în obținerea recoltei-record l-au avut și noile mașini de cules bumbac sosite din Uzbechistan. Aceste mașini, purtând marca uzinei „Tașselmaș", au fost trimise ca un ajutor frățesc de către colhozurile din Uzbechistan, deși acestea se aflau în întrecere cu cele din Azerbaidjan. Mai mult, odată cu mașinile de cules bumbac a sosit în Azerbaidjan și un grup mare de ingineri specialiști ai uzinelor „Tașselmaș".

Acest ajutor substanțial acordat cultivatorilor de bumbac din Azerbaidjan a fost prețuit cum se cuvine, căci el a contribuit nu numai la ușurarea muncii pe plantații, dar și la terminarea cu succes a bătăliei recoltei de bumbac. In fotografie: Noile mașini de cules bumbacul, pe plantațiile colhozului Nizami din R.S.S Azerbaidjană.

Aceste mașini care dau rezultate excepționale, înlocuiesc fiecare în parte, munca a 40-50 de culegători de bumbac. Dat fiind însă că al cincilea plan cincinal prevede dezvoltarea continuă a culturii bumbacului în U.R.S.S., industrie sovietică produce acum, în număr mare, o serie de noi mașini agricole și mai perfecționate.

DIN U.R.S.S.

UN NOU MAGAZIN UNIVERSAL

„Dispunem de magazine universale bune, magazine alimentare și de mărfuri industriale, în care se manifestă o adevărată preocupare pentru necesitățile cumpărătorului, pentru organizarea comerțului la un înalt nivel" — a arătat A. I. Micoian, ministrul comerțului al U.R.S.S., cu prilejul recentei consfătuiri unionale a lucrătorilor din comerțul sovietic.

În fotografie: noul magazin universal deschis nu de mult în centrul orașului minier Voroșilovsc din regiunea Voroșilovgrad.

GAZ-69

Un nou tip de automobil în U.R.S.S.

GAZ — 69 coboară cu îndrăzneală panta.

Nici la deal nu-i drumul greu

nească cu cinste prevederile planului de producție și să-și îmbunătățească necontenit tehnica metodelor de producție, astfel, ca să dea țării automobile din ce în ce mai bune.

Forțarea curului unei ape.

Teren nisipos. Mașina derapează. Șoferul pune în funcțiune mecanismul de cuplaj. Și GAZ — 69 își continuă drumul.

Iată și remorca mașinii. De data aceasta este vorba de un transport de păsări, după cum vedeți, cu coteț cu tot.

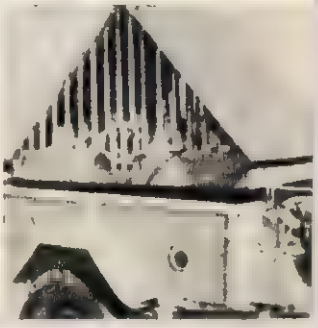

PLUTE URIAȘE PE VOLGA

Industria forestieră sovietică face în fiecare an progrese însemnate, furnizând marilor șantiere ale comunismului cantități din ce în ce mai mari de material lemnos de cea mai bună calitate.

Orașele și satele așezate de o parte și de alta a Volgăi și a altor fluvii și râuri de pe întinsul marii Uniuni Sovietice sunt aprovizionate cu materialul lemnos pentru construcții, adus pe calea apei, cu ajutorul unor plute de dimensiuni neobișnuite până acum.

Asemenea plute uriașe, constituite în adevărate caravane, pot fi văzute zilnic, lunecând alene pe apele liniștite ale Volgăi. Sunt mari transporturi de material lemnos, care se trimit pe Volga în jos, în cele mai bune condițiuni și cu cheltuieli de transport infime.

Nu mai puțin de 60 de garnituri de tren ar fi fost necesare, dacă cei aproape 100.000 de metri cubi de bușteni din fotografia noastră ar fi fost transportați pe calea ferată. Dar, cu ajutorul apei, vasul „Valeri Cicalov", la care a fost remorcată pluta-gigant, transportă, mai rapid și direct, materialul lemnos la destinație.

Lungimea plutei este de 500 m. iar lățimea — 200 m. Cursa este condusă de căpitanul Alexandr Dmitrievici Grigoriev — inițiatorul metodei de conducere a plutelor de mare tonaj pe Volga.

Caravana de plute este astfel organizată, încât atunci când ea trece pe sub pod sau prin locuri unde albia fluviului se îngustează, pluta poate fi fragmentată rapid în grupuri mici de bușteni. 100 de oameni însoțesc pluta care parcurge itinerariul Cosmodemiansc-Stalingrad, o distanță de peste 1600 kilometri, în timpul record de zece zile.

La uzina de automobile „V. M Molotov" din orașul Gorchi a fost experimentat recent un nou tip de automobil, care, atât prin construcția sa, cât și prin calitățile sale deosebite, este considerat drept una din cele mai de seamă realizări ale industriei automobilistice sovietice.

Noua mașină, care poartă marca „GAZ" și numărul de ordine 69, a fost construită pentru a circula mai ales în acele regiuni rurale în care, pe lângă șoselele pietruite, mai există încă drumuri pe care nu le poate parcurge ușor orice mașină obișnuită. Mașina tip GAZ — 69 dispune de o rezistență deosebită și poate învinge cele mai grele obstacole pe parcurs. GAZ — 69 nu dă înapoi în fața pantelor abrupte, a drumurilor nisipoase sau mocirloase ori a povârnișurilor primejdioase. Noua mașină a fost supusă unor încercări dintre cele mai grele și de fiecare dată a trecut cu succes examenul. GAZ — 69 servește cu aceeași eficacitate atât la transportul de pasageri, cât și la cel al mărfurilor.

În mașină pot lua loc opt persoane inclusiv șoferul. La nevoie banchetele se strâng și mașina devine o camionetă cu o capacitate de 500 kgr. În afară de aceasta, i se poate atașa și o remorcă cu o încărcătură de încă 500 kgr.

Datorită calităților deosebite pe care le are GAZ — 69, acest tip a început să fie produs în serie. În curând GAZ — 69, va fi una din cele mai populare mașini din Uniunea Sovietică.

Încă de pe acum, sute de colhozuri din Uniunea Sovietică adresează conducerii uzinei de automobile „V. M. Molotov" comenzi în legătură cu cumpărarea de mașini GAZ — 69. Pentru a face față cererilor din ce în ce mai mari, colectivul uzinei luptă să îndepli-

CHININA

povestire de Sabahattin Ali

Ilustrații de Radu VIOREL

Sabahattin Ali s'a născut în anul 1907 în orășelul Aivalâc din Anatolia. În copilărie călătorește mult prin Turcia împreună cu familia sa, iar mai târziu, fiind învățător la diverse școli rurale, are prilejul să cunoască în adâncime viața grea a poporului său.

A început să scrie de timpuriu. Pe la începutul deceniului al treilea, devine colaborator activ al revistei „Resimli Ay", publicație care grupa în acea vreme în jurul ei intelectualitatea democrată. Scrie versuri satirice împotriva dictatorului Turciei de pe acea vreme, Mustafa Kemal, și ca urmare e închis în fortăreața dela Sinope. Aici leagă o trainică prietenie cu deținuții politici comuniști. Ieșind din închisoare, publică câteva romane și culegeri de povestiri.

După cel de al doilea război mondial, Sabahattin Ali se ridică în apărarea independenței naționale a Turciei. Editează ziarul satiric „Marco-Paşa" (simbol al dreptății populare). În coloanele acestui ziar, Sabahattin Ali demască pe fasciștii turci, pe politicienii și scribii vânduți celor ce jefuiesc și asupresc poporul muncitor. Reacțiunea înfuriată de atitudinea fermă a scriitorului, îi arde cărțile pe rug, și-l suspendă ziarul în repetate rânduri. Dar de fiecare dată ziarul apare sub denumiri noi. Atunci guvernanții fasciști pun la cale înlăturarea lui. În Aprilie 1948 este asasinat de un agent plătit al siguranței turce.

„Dacă noi nu am fost destul de vigilenți, fiți vigilenți voi!" Așa se încheie una din ultimele sale povestiri. Opera lui chemă la vigilență pe toți oamenii care luptă pentru triumful păcii în lume.

Urcasem pe muntele împădurit a cărui colină începea chiar dela marginea orașului. Rătăcisem multă vreme fără o țintă anumită, la început printre tufișuri, apoi printre pini. De câteva ore stăteam pe creastă, privind câmpia ce se întindea în fața mea ca o grădină înfloritâ; priveam orășelul dela poalele muntelui, cu casele acoperite cu olane de culoare închisă, cu minaretele albe, cu coșurile înalte, din cărămidă roșie, ale fabricilor... Plopii îmbrăcați în frunze argintii își ridicau mândrele siluete alături de munții înundați în valuri liliachii de razele soarelui.

Mi-era greu să plec de aici, însă de dimineață nu mai pusesem o picătură de apă în gură și-mi era sete. Buzele mi se aspriseră, începând să crape; limba, uscată, mi se lipea de cerul gurii. Umblasem la întâmplare, necunoscând cărările și, cine știe, poate că am fost la cinci pași de izvorul cu apă limpede și rece. Alegând cu ochii drumul cel mai scurt, am început să cobor, pentru a ajunge cât mai repede pe câmpie, unde gândeam că voi găsi cu ce să-mi potolesc setea.

Rătăcind așa vreme îndelungată, am observat la vreo trei sute de pași înaintea mea o parcelă de pământ cultivat și câțiva puieți de măslini. Acolo trebue să fie un om sau, cel puțin, o ieșire la drum! Puieții tăiați cu grijă și altoiți, pământul afânat — totul arăta că mâna omului atinsese acest colț uitat. Și aceasta însemna că undeva prin apropiere trebuia să fie apă, deoarece puieții nu pot crește fără umezeală.

Înviorat de speranță, mi-am încordat puterile pentru a străbate înainte.

Dar nu mai avui putere să merg mai departe. M'am așezat la întâmplare și am închis ochii. Odihnindu-mă puțin, i-am deschis și am privit împrejur: valceaua se întindea largă; în față se afla o fâneață proaspăt cosită, ceva mai jos un mic ogor semănat cu porumb, alături o fântână, iar mai departe — un bordei din cărămizi crude, nearse. Atunci mi-am amintit că mi-e sete și, ridicându-mă, m'am repezit spre fântână. Ajuns lângă ea am privit în jur, așteptând să se ivească cineva. Și pentrucă nu apăru nimeni, mă apropiai de bordei și întrebai tare:

— Ei, se află cineva pe-aici?

N'am primit niciun răspuns. Văzând că ușa bordeiului acoperit cu crengi este întredeschisă, am băgat capul și am privit înăuntru. Într'un colț se găsea un culcuș mic, acoperit cu cârpe. Lângă vatra stinsă erau niște strachini de lut. Împrejur, nicio ființă. Apropiindu-mă din nou de fântână, am scos apă și am băut din căldare. Pe urmă am făcut înconjurul parcelei. În îngrăditură, printre știuleții de porumb, erau semănați dovleci. Câteva tulpini de fasole se încolăceau împrejurul aracilor subțiri.

„În tot cazul, proprietarii n'au plecat pentru mult timp" — mă gândii. Judecând după aspectul exterior, s'ar fi putut spune că gospodăria nu era părăsită; totuși, oarecare semne de părăsire îți săreau în ochi: porumbul nu fusese stropit de câteva zile și frunzele lui începuseră să îngălbenească; legumele din grădină, coapte de mult, nu fuseseră culese; se vedea că pe vatra căsuței focul nu mai fusese aprins de câteva săptămâni.

M'am așezat pe pragul de pământ, cu gândul să mă odihnesc. Soarele se ascunsese de mult după deal. Razele lui se înălțau tot mai mult de pe piciorul plaiului spre piscul muntelui. Din văgăuna de unde venisem, vântul aducea o adiere de miros rășinos de pini. Puțin mai departe, pe paiele rămase dela seceriș, țărăiau lăcustele, zumzăiau gândacii. În vale se vedea o parte a câmpiei; țărani se întorceau cu carele în satele lor, ridicând nori de praf pe drumul mărginit de copaci.

Atunci am observat că cineva urcă încet prin valcea. Când drumețul s'a apropiat îndeajuns, am băgat de seamă că duce în spinare un sac greu. Se vedea că acest drumeț era proprietarul parcelei. M'am ridicat în întâmpinarea lui. Neștiind cine și ce fel de om este, am hotărît că e mai bine să mă întâlnesc cu el în drum.

Cărarea, care se vedea bine de sus, printre tufe, se pierdu repede. După câteva sute de metri am încetinit pasul, crezând că drumețul se va ivi în curând. Dar nu apăru nimeni. Înaintai spre câmpie și observai lângă potecă o umbră. Când m'am apropiat îndeajuns, am văzut un om stând jos, cu fruntea plecată, iar lângă el un altul întins pe pământ.

— Te salut, concetățene! — i-am spus.

O voce tânără dar posomorită mormăi:

— Bună ziua!

Abia atunci am deslușit că pe pământ zăcea o femeie. Din șalvarii cârpiți îi ieșeau afară picioarele goale.

— Ce are? E bolnavă? — i-am întrebat pe bărbat.

— Da...

Am tăcut, îngenunchind alături de el.

— Ograda și semănăturile de sus sunt ale tale?

— Ale mele!

— O să strângi o recoltă frumoasă, pentrucă le îngrijești bine... Până într'un an, doi, măslinii vor da roade.

El strâmbă din buze.

— Peste cinci, șase ani... poate...

Am rămas mirat, observând după obrazul și vocea lui cât de tânăr este.

— E sora ta?

— Nu, nevasta!

— O! Devreme te-ai însurat, — încercai eu să zâmbesc.

— Ce să-i faci!...

— De ce boală suferă?

— Are friguri.

— Și nu i-ai dat chinină?

— Ce-i cu dumneata effendi? — se miră el. De unde să luăm noi chinină?

— La punctul antimalaric ai fost?

— De acolo venim.

— Și ce v'au spus?

— Au spus că n'au nimic!

— Nu se poate!

— Ba chiar așa au spus!

La fiecare întrebare, tânărul dădea răspunsuri scurte, precise. Aștepta probabil să mă ridic și să plec. Deodată mă privi în față, dorind parcă să-și ușureze sufletul. Arătând spre soția sa, care tremura toată din cauza crizei puternice de malarie, spuse:

— Priviți-o cât suferă, effendi! Doctorii nu mai au frică de Allah, dacă ne-au dat afară spunând că n'au nimic.

Ridicându-mă în picioare, o privii pe bolnavă. Cu greu puteai crede că era o femeie matură: trupul ei, uscat de febră, părea neobișnuit de mic. În semiîntuneric, fața ei, acoperită cu picături de sudoare, semăna grozav cu a unui copil.

— Se vede fiule, că nu ai putut lămuri cum trebue cazul — i-am zis eu.

— Cum îi poți lămuri pe acei care nu vor să înțeleagă, bey?

Mă privi în față, apoi lăsă din nou ochii în jos, continuând:

— Ascultă, effendi, am să-ți povestesc totul dela început... Dacă te mint, facă Allah să nu mă ridic viu din locul ăsta... Alié s'a îmbolnăvit în satul nostru. Eu făceam armata, iar când m'am întors, am aflat...

L-am întrerupt:

— Câți ani ai?

El ocoli întrebarea:

— Sunt doi ani de când m'am întors din armată.

— Și când te-ai însurat?

— Cu trei luni înainte de încorporare. Alié a venit la mine. În orășel n'au vrut să ne cunune; spuneau că e prea tânără. Nici tatăl ei, un bătrân iuruc[1]), n'a vrut s'o mărite

[1]) Iuruc — trib semi-nomad din regiunea centrală a Anatoliei.

cu mine. „N'o să-mi dau fata unui locuitor dela țes" — spunea el. Dar... Slavă lui Allah! Imam-ul[1]) din satul nostru a avut milă de noi, ne-a citit rugăciunea și ne-a cununat.

. . . . . .

Vă spun, eu s'a îmbolnăvit în satul nostru pe când eu eram militar. Satul e așezat lângă mlaștină... Se spune că știma friguriior iubește locurile acestea... Era în timpul secerișului când am observat că Alié e bolnavă. Atunci n'am ținut seamă că ploaia putea doborî spicele. Mi-am luat nevasta și am coborît în oraș, ducând-o la punctul antimalaric. Oricum, am făcut armata și cunosc toate drumurile. Doctorul, un băiat tânăr, blond, care își lăsase mustăți, și-a pus ochelarii mari pe nas și aproape fără să se uite la noi s'a adresat sanitarului îmbrăcat în halat alb: — „Ia-i sânge". Pe urmă ne-a dat afară: — „Veniți peste două zile!" — ne-a spus.

Peste două zile am trimis-o pe Alié singură. Eu rămăsesem să strâng recolta. Doctorul s'a prefăcut a-i vorbi cu blândețe: — „Ți-am văzut sângele, drăguțo. N'ai nimic. Întoarce-te acasă liniștită". — „Fie-ți milă, doctore, privește-mă — s'a rugat ea — nicio picătură de sânge nu mi-a mai rămas în obraz... Sunt bolnavă de multă vreme; pentru numele lui Allah dă-mi puțină chinină!" El a strigat la ea: „Tu n'ai malarie. Eu sunt doctor și știu. Iar dacă ai altă boală, eu n'am nicio putere. Du-te la doctorul municipiului!" Alié s'a dus la doctorul municipiului. Acela, numai ce-a privit-o și i-a spus: „Draga mea, dece ai venit aici? Ai friguri; du-te la punctul antimalaric!" Alié s'a întors acasă și a zăcut trei zile în pat, fără să se poată ridica. I-am dat tinctură de ienupăr... Ce-i puteam face? Era o adevărată nenorocire! Nimic nu-i ajuta, iar pe mine mă durea inima. La sfârșitul celei de a treia zi, nevastă-mea își reveni și am coborît din nou în orășel. Doctorul dela punctul antimalaric ne-a recunoscut: „Dece ați venit iar, cerșetori de chinină?" „Ai milă bey, — i-am implorat — dumneata ai spus că ea nu are nimic, dar de trei zile nu s'a putut ridica din pat. Pentru numele lui Allah examinează-o și dă-i un medicament care să-i vindece boala!" Doctorul nici nu și-a întors capul. — „I-am făcut analiza sângelui — vorbi el. — Soția ta nu are malarie, iar restul nu mă privește..."

Atunci am hotărît să-i mint și i-am spus că medicul municipiului a văzut-o, i-a pipăit splina, a găsit că nu are altceva decât malarie și ne-a îndrumat la el.

Doctorul mă privi urît: „Dacă-i așa, adu-o aici când e în criză, să-i mai luăm odată sânge!"... am căzut în genunchi: — „Noi stăm în munți! Sunt trei ore de drum. În timpul crizei nici nu se poate mișca, dar să mai venim aici!" Atunci el se înfurie și se repezi la mine, strigând: „Suntoți niște țărani necioplițI. Nu vreți să pricepeți că eu vorbesc omenește. Există lege, ordine. Eu vă arăt cum trebue să procedați, iar voi vă opuneți! Plecați de aici!" L-a chemat pe sanitarul în halat alb și i-a poruncit: „Dă-i afară pe acești ticăloși!"

Când am ieșit, i-am spus nevestei: — „Rămâi colea, culcată lângă ușă. Frigurile blestemate te vor cuprinde... atunci mergem și dai sânge". Ne-am așezat pe pământ, lângă perete, așteptând seara. Doctorul a plecat devreme. Când sanitarul a închis în urma lui, i-am întrebat: — „Frate, unde locuește doctorul?" El ne privi, gândind pesemne: „Ce oameni supărători!" și ne răspunse: „Doctorul nu are casa lui; e singur și vine să doarmă aici". „Asta e bine, m'am gândit eu. — Să-l așteptăm aici". Când s'a întunecat, criza a izbucnit și a cuprins-o pe Alié. „Ard — gemea ea. — Mor, Mustafa". Am așezat-o ușor pe piatră, sprijinindu-i capul pe genunchii mei...

Am așteptat, am așteptat, dar blestematul de doctor nu venea. Insfârșit, tocmai pe la miezul nopții apăru, clătinându-se într'o parte și'n alta. — „Vai de mine, dar e beat! Dacă începe să-i la sânge, o poate răni rău pe sărmana femeie!" — îmi trecu prin minte. Și parcă un drac mi-a șoptit: „I-aș da acum una în cap bețivanului ăsta, să se întindă cât e de lung"... Dar ce puteam să fac? Medicamentul pentru Alié se afla în mâinile lui.

Ajungând la ușă și tot clătinându-se, n'a reușit să vâre cheia în gaura broaștei. M'am apropiat și i-am deschis. Apoi am stat drept în fața lui și i-am spus: „Domnule doctor, bolnava este la ușa dumneavoastră... Arde de friguri... luați-i sânge!" El mă privi țintă cu ochii lui albaștri, îmi tuși în față și țipă așa de tare, că în casele vecine oamenii s'au trezit și s'au repezit la ferestre: „Tot dumneata? Nici noaptea nu pot avea liniște din cauza voastră? Ce, ziua e mică? Puțin mă ocup eu de voi în orele de lucru? Porci ce sunteți!... Obraznici!..." A trezit cu țipetele lui întreg cartierul, apoi mi-a închis ușa în nas. Atras de sgomot, un paznic de noapte a venit și ne-a alungat. Am luat-o pe Alié în spate și am plecat afară din oraș. În păduricea de măslini am așezat-o pe iarba acoperită cu brumă... Ei, bey, poate crezi că de atunci n'am mai fost la doctor?... E adevărat că nu se poate merge acolo cu bucurie. Totuși, noi am mers! Privește numai pe sărmana fată: se topește pe zi ce trece; poate să și moară. La ce îmi mai trebuie pământul și livada, dacă ea moare? Jur să distrug căsuța noastră, să nimicesc grădina, să astup fântâna, să rup una câte una toate plantele și să plec unde-mi văd ochii!... Eh, ce să mai vorbim!

Vreo cinci zile a zăcut culcată în casă. Insfârșit, am găsit la oraș vreo zece prafuri de chinină, cumpărate cu zece curuși[2]) bucata. I le-am dat și au ajutat-o. În acest timp am cules recolta, am mușuroit livada. Dar acum s'a terminat chinina, iar febra a început iarăși s'o chinuiască. De unde să iau în fiecare zi treizeci-patruzeci de curuși ca să-i cumpăr chinină? Chiar dacă aș avea bani, tot nu e atât de simplu s'o găsesc... Pe scurt, într'o zi, Alié mi-a spus: „Mustafa, în ultimul timp, atacul de friguri mă cuprinde ziua. Hai să coborîm în zori în oraș: când va începe criza, să ne găsim la locul nostru, la ușa punctului antimalaric. Și, iată, azi dimineață ne-am dus... Am ajuns acolo și ne-am așezat. Am așteptat până seara...

Dar blestematele de friguri n'au venit. Se vede că și ele sunt împotriva noastră. Doctorul și-a pus pe cap șapca și a plecat, iar criza nici nu începuse... Ne-am ridicat și am plecat acasă... Pe drumul întoarcerii, când am urcat dealul, pe Alié au prins-o frigurile, pe neașteptate, fără să ne dea vreme să ajungem acasă!... Mi-am luat nevasta în spinare și am adus-o până aici... E ușoară ca o pasăre, dar drumul e abrupt și n'am avut putere. M'am oprit aici...

Mustafa tăcu și se posomorî iar. În jurul nostru se făcuse întuneric beznă; cerul se umpluse de stele. Am văzut cum tremurau picioarele goale ale femeii care zăcea pe pământ. Ca să nu atragă atenția mea, om străin, Alié își reținea răsuflarea, respirând cu întreruperi. Dintre buzele ei, întredeschise, ieșeau horcăituri surde.

— Hai să te ajut s'o duci până acasă — i-am propus.

— Nu te osteni, bey... M'am odihnit acum și am s'o duc singur. Până acasă nu mai e mult...

Am vrut să-i ajut măcar cu ceva, dar n'am știut cu ce. Nimic nu mi-a trecut în ceasul acela prin minte. În orășelul vecin veneam numai rareori, ocazional, deaceea nu-l cunoșteam pe medicul local. M'am ridicat, convins cu amărăciune că nu pot face nimic pentru ei... Deodată îmi veni o ideie.

— Ascultă, Mustafa — i-am zis. — Fă ce-am să-ți spun: caută o bucată de sticlă și spal'o bine... Când va începe criza, împunge cu un ac vârful degetului arătător al nevestei tale, mâzgălește cu sângele ei sticluța și du-o la doctor...

Mustafa mă privi neîncrezător:

— Parcă o să iasă ceva?

— Dece nu? În sângele bolnavilor de friguri există întotdeauna microbi. Doctorii vor cerceta, îi vor găsi și au să-ți dea chinină!

— Bine, bey! — spuse el, dar după tonul cu care vorbise am înțeles că se gândise cam în felul următor: „Mai fac o încercare. Deși nu prea cred ca vorba dumitale să aibă vreun preț".

Până la orășel erau vreo trei ore de mers și, ca să nu întârzii, n'am vrut să rămân mai mult în locul acela. I-am lăsat unde îi găsisem și am coborît povârnișul.

Peste două zile, în amurg, l-am întâlnit pe Mustafa în piața orașului. Își târa cu greutate picioarele, privind cu durere la bucata de sticlă pe care o ținea în mână. M'am apropiat de el.

— Cum merge treaba, Mustafa?

La început nu m'a recunoscut, sau n'a vrut să mă recunoască, și m'a privit îndelung, de parcă să-și aducă aminte cine sunt. Pe urmă, a vorbit.

— Dumneata ești domnul acela pe care l-am întâlnit în munți? Acum te recunosc!

— Ei, ce-ai făcut?

— Am făcut cum mi-ai spus, bey — răspunse el, zâmbind cu amărăciune. — I-am dus doctorului sticluța, i-am povestit cum am înfipt acul în degetul femeii și cum am cules sângele, când ea a avut criza. Cum a mai sărit doctorul de pe scaun și s'a holbat la mine când m'a auzit! — „În felul ăsta voi strângeți dracu' știe cât sânge dela bolnavii de malarie și mă înșelați ca să căpătați dela mine chinină mai multă. Asta e excrocherie! Fă bine și ia-o repede din loc, că de nu chem poliția!" Sanitarul în halat alb m'a prins tare de brațe și m'a aruncat afară în brânci, prin ușa deschisă...

Mustafa trânti la pământ cu răutate bucata de sticlă, strivi cu piciorul gol cioburile și, fără să mai rostească vreun cuvânt, fără să-mi mai arunce vreo privire, se depărtă.

Mult timp nu mi-am putut lua ochii dela el... Pe urmă m'am întors și am pășit mai departe pe drumul meu.

Trecând pe lângă punctul antimalaric, am auzit cum tânărul medic blond, cu ochii albaștri, cu mustăți subțiri și cu ochelari mari spunea bolborosind înfuriat sanitarului, care închidea poarta clădirii.

— De câte ori ți-am spus să nu-i mai lași înăuntru la mine pe acești dobitoci? Au auzit fără îndoială că pe piață chinina se vinde cu un preț foarte ridicat și toți se dau drept bolnavi de malarie, ca să obțină medicamentul și să-l speculeze. Știu eu cât sunt de tâlhari nemernicii ăștia de țărani!...

[1]) Preot turc.

[2]) Curuș sau piastru — a suta parte dintr'o liră turcească.

Urzeli imperialiste
LA TRIEST

„Intrarea oprită". Pretutindeni în Triest întâlnești această inscripție în limbile engleză și italiană. Clădirile transformate în cazărmi sau depozite militare de către ocupanții americano-englezi, sunt păzite cu străjnicie.

Pe luciul argintiu al Adriaticei, un vas comercial sub pavilion scandinav lunecă alene spre miază-noapte. Curând silueta navei pătrunde în apele cenușii ale golfului Veneției, îndreptându-se spre nord-est. Țărmul este încă departe, totuși vedetele rapide americane au și ieșit în larg, în întâmpinarea vasului scandinav.

Este oare vorba de o uzanță de ospitalitate? Nicidecum! Este primul contact cu Teritoriul Liber Triest, pe care vasele străine nu-l pot lua decât prin intermediul cerberilor americani.

După controlul de rigoare, vasul musafir este escortat spre Triest. Acest mare port la Adriatica era renumit odinioară ca un important centru comercial internațional. Dar pe hărțile generalilor americani, Triestul figurează astăzi nu ca port comercial, ci ca una din bazele militaro-navale ale S.U.A. pe continentul european.

Rada portului este înțesată de vase de război americane și engleze, a căror prezență vrea să însemne că ocupanții anglo-americani n'au de gând să redea vreodată adevărata libertate Teritoriului Liber Triest. Cât de „liber" este acest teritoriu de 743 km. pătrați, cu o populație de 300.000 italieni și sloveni, o arată pancartele și tăblițele pe care le întâlnești la tot pasul purtând inscripții ca: Vietato! (interzis); No entry ! (intrarea interzisă) ; Vietato avvicinarsi ! (apropierea interzisă). Călătorul străin care vizitează azi Triestul se simte aici ca într'un adevărat lagăr militar.

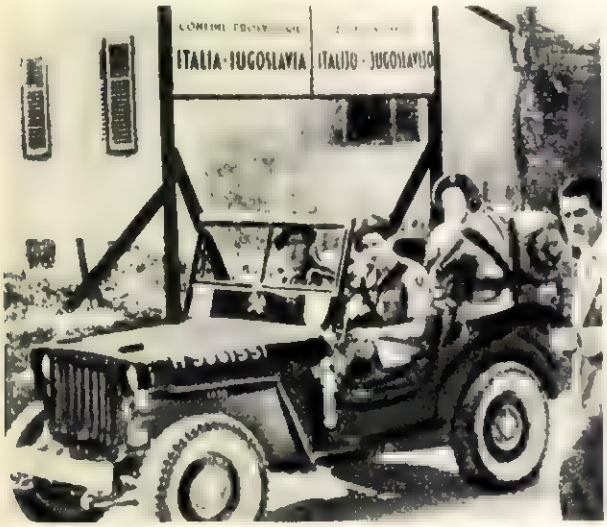

Patrula militară americană la frontiera cu Iugoslavia

În 1945, după capitularea Germaniei hitleriste, Triestul a fost împărțit în două zone de ocupație: Zona A, cu o suprafață mai mică, dar cu populație mai densă, a fost ocupată de trupele Statelor Unite și Angliei, iar zona B de cele iugoslave.

Sub această triplă ocupație trăiește deopt ani populația din regiunea Triest. Din an în an, jugul ocupației a devenit mai apăsător; Triestul a rămas numai pe hârtie un „teritoriu liber", devenind în schimb un centru de urzeli agresive și o bază americană de război.

Călcându-și în picioare propriile lor angajamente, luate prin semnarea, în 1947, a Tratatului de pace cu Italia, pe baza căruia a fost creat Teritoriul Liber Triest și s'a stabilit modul soluționării pașnice a problemei Triestului, cercurile militariste americano-engleze au prelungit în mod samavolnic regimul lor de ocupație și sabotează în fel și chip rezolvarea problemei Triestului.

Hotărîrea arbitrară luată de guvernele S.U.A. și Angliei la 8 Octombrie 1953 cu privire la transferarea zonei A către guvernul italian nu înseamnă în fapt decât scindarea Teritoriului Liber Triest, ceeace constitue o nouă și grosolană încălcare a prevederilor referitoare la Triest, din Tratatul de pace cu Italia.

Ridicându-se cu energie împotriva acestei noi samavolnicii, guvernul Uniunii Sovietice, care a depus în ultimii ani toate eforturile pentru soluționarea pașnică a problemei Triestului, a adresat guvernelor S.U.A. și Angliei o notă diplomatică în care se reamintește acestor guverne că „împărțirea Teritoriului Liber Triest este incompatibilă cu sarcinile menținerii păcii și securității și nu poate decât să provoace noi complicații în această regiune a Europei".

Cele ce se petrec în prezent la Triest, ascuțirea fricțiunilor italo-iugoslave, nemulțumirea față exprimată de populația Teritoriului Liber Triest, precum și ciocnirile sângeroase care au avut loc deunăzi la Triest, arată limpede că măsurile unilaterale luate de ocupanții americano-englezi nu fac decât să agraveze încordarea existentă în această regiune.

Niciodată în ultimii ani atmosfera la Triest n'a fost atât de încărcată ca în prezent. Până și presa burgheză din occident vorbește acum despre Triest ca despre „un butoi de pulbere", o arenă a unor puternice răbufniri a contradicțiilor interimperialiste.

Situația creată la Triest constitue o gravă primejdie pentru pacea în această parte a Europei.

Și nimeni nu poate tăgădui că azi, ca și în trecut, întreaga răspundere pentru situația creată o poartă cercurile agresive americano-engleze și toți acei care, împreună cu ele, se opun soluționării pașnice a problemei Triestului.

Împotriva uneltirilor anglo-americane și a târgului rușinos ce se face pe seama Triestului în culisele diplomatice, populația Teritoriului Liber Triest rezistă cu îndârjire, refuzând să facă jocul organizatorilor de războaie imperialiste.

„Este nevoie — arăta de curând secretarul general al Partidului Comunist din Triest, Vittorio Vidali — de o acțiune puternică, largă și unită pentru a ne apăra casa de pârjol, adică pentru a zădărnici scindarea Teritoriului Liber Triest și a pune capăt uneltirilor americano..."

În portul Triest, transformat în bază militară americană.

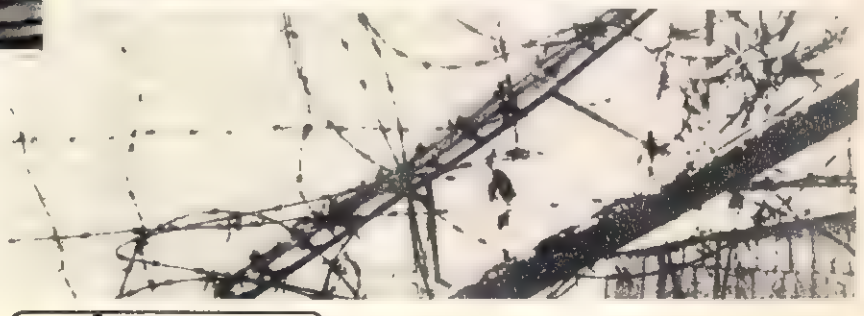

Acolo unde odinioară se întindeau minunatele plaje însorite ale Triestului, se văd acum ziduri nesfârșite de sârmă ghimpată. Întregul litoral triestin a fost transformat într'o „zonă moartă", unde nu poate pătrunde niciun străin, adică niciun localnic. Ocupanții americani au întins acest „pământ" de sârmă ghimpată în jurul tuturor obiectivelor militare. La Triest, numărul acestor „obiective" militare este atât de mare, încât orașul întreg pare transformat într'o zonă de front. Nu degeaba, locuitorii din Triest spun că, pentru ei, sârma ghimpată a devenit simbolul jugului ocupației americano-engleze.

MĂRTURIILE UNOR MUNCITORI ENGLEZI

Trei muncitori englezi, Paddy Mc Mahon, T. W. Lewis și James Gemmill, care au vizitat România în vara acestui an, au publicat, la întoarcerea lor în Anglia, o interesantă carte cuprinzând impresiile ce le-au culese în patria noastră. Autorii cărții vorbesc cu admirație sinceră despre minunatele realizări pe care poporul nostru muncitor le-a înfăptuit în cei 9 ani dela eliberarea țării.

În carte se insistă în deosebi asupra marilor drepturi și libertăți de care se bucură azi oamenii muncii din R.P.R.

În fotografie: coperta cărții intitulată „Trei muncitori britanici în România". În medalion: autorii cărții.

Three British Workers in Rumania

ZILNIC O CRIMĂ

Revista „Schweizer Illustrierte" publică sub acest titlu fotografia lui Elli Thomas, însoțitoarea permanentă a ministrului de externe american Dulles, care se îngrijește ca în fiecare seară să procure șefului ei, ca hrană spirituală, unul sau două romane polițiste, pe care acesta le citește noaptea, înainte de culcare.

Revista „Neue Berliner Illustrierte", care reproduce, sub același titlu, fotografia de mai sus, arată că dl. Dulles se delectează cu romanele criminale și polițiste.

CIFRE CONCLUDENTE

Nimic nu poate ilustra mai bine situația grea în care se zbat oamenii muncii din Austria capitalistă, decât aceste grafice (apărute în ziarul vienez „Oesterreichische Volksstimme"), care arată pe deoparte creșterea continuă a șomajului în Austria, iar pe de alta parte procentul tot mai mare de impozite pe care muncitorul austriac este obligat să le plătească.

În același timp sarcinile fiscale ale marilor afaceriști devin pe zi ce trece tot mai mici.

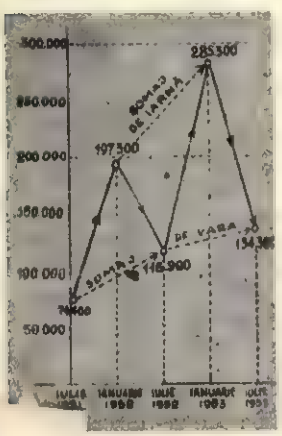

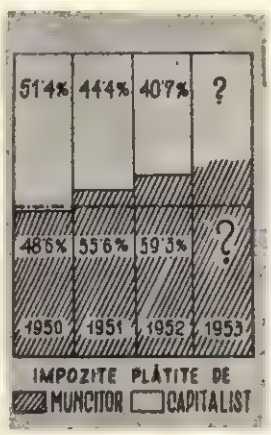

Scandalosul proces înscenat de reacțiunea italiană celor doi scenariști progresiști Renzo Renzi și Guido Aristarco s'a soldat cu un lamentabil eșec. Deși organizatorii acestui nou complot împotriva libertăților cetățenești ale poporului italian au reușit să obțină o sentință de condamnare a „acuzaților", la câte 6—7 luni închisoare, totuși presiunea opiniei publice a fost atât de puternică, încât autoritățile judiciare italiene au fost nevoite să suspende rușinoasa sentință.

Dar în ce constă „vina" celor doi oameni de cultură italieni? Renzo Renzi (fotografia din dreapta) s'a făcut vinovat de faptul că a cutezat să scrie, iar Guido Aristarco (fotografia din stânga) că a publicat în revista „Cinema Nuovo", pe care o conduce, un scenariu în care se arată, în chip veridic, documentat, excesele făptuite de trupele mussoliniene pe teritoriul Greciei, în perioada ocupației, precum și alte aspecte ale descompunerii armatei fasciste italiene.

Autorul scenariului, care a fost martor ocular al fărădelegilor descrise de ei, a ținut să demaște chipul bestial al militarismului mussolinian. Cum însă fasciștii de ieri își au protectori și în Italia de azi, procesul rușinos pus la cale de reacționarii italieni nu este lipsit de tâlc. Numai că și de astă dată forța poporului muncitor italian s'a dovedit mai puternică decât jalnicii apărători ai vestigiilor fascismului mussolinian.

În medalionul din stânga reproducem o parte din textul scenariului „incriminat", apărut în revista „Cinema Nuovo".

DUPĂ ÎNCHEIEREA TÂRGULUI AMERICANO-SPANIOL

Nici nu s'a uscat bine cerneala de pe acordurile economice și militare semnate de guvernanții dela Madrid cu S.U.A. și iată că pe străzile orașelor spaniole au și început să apară inscripții antibritanice, ca aceea din fotografia noastră „Gibraltarul Spaniei". Desigur, această subită reluare a campaniei franchiste de revendicare a Gibraltarului nu este câtuși de puțin întâmplătoare.

Unul din scopurile principale urmărite de campania pseudopatriotică în jurul Gibraltarului este acela de a abate atenția poporului spaniol dela consecințele dezastroase ce le va avea pentru el alianța agresivă americano-spaniolă.

Pe de altă parte, cercurile londoneze își dau seama că și de astă dată Franco face jocul americanilor care nu-și ascund intenția de a slăbi și în această zonă pozițiile partenerilor britanici.

Presa engleză vorbește deschis despre faptul că guvernul dela Madrid cere Gibraltarul din ordinul Washingtonului.

După cum se vede disputa anglo-spaniolă în jurul Gibraltarului constituie încă o răbufnire a contradicțiilor dintre imperialiștii americani și englezi, contradicții care se ascut necontenit.

Fotocronica FLACĂRII

P. Vedenivschi și M. Dăscălescu (Iași): „Generalul Kisselef în momentul când face dreptate unor țărani".

EXPOZIȚIA DE ARTE PLASTICE DIN IAȘI

de **Gh. ȘARU**
pictor, laureat al Premiului de Stat

Expoziția inter-regională de artă plastică deschisă la Iași a făcut dovada unei evidente creșteri a nivelului calitativ al operelor pictorilor și sculptorilor moldoveni. Mai puțin în ce privește tematica lucrărilor plastice — a cărei sferă rămâne încă destul de îngustă — mai mult însă în ce privește mijloacele realiste de expresie plastică, acești artiști au înregistrat succese reale în lupta împotriva formalismului.

Este știut că la trecutele expoziții anuale de artă plastică pictorii și sculptorii din orașe însemnate ale țării — ca Iași, Bacău, Piatra Neamț — au fost prezenți cu un număr cu totul insuficient de lucrări valoroase, dat fiind că în cea mai mare parte a operelor lor se simțea influența dăunătoare a curentelor antirealiste, decadente.

De astă dată, însă, se poate face remarca îmbucurătoare că printre cele circa 80 de lucrări aflate în expoziția inter-regională de la Iași, se găsesc unele de o reală valoare, care-și rezervă locuri de cinste pe panourile Expoziției anuale de Stat.

Îmbucurător este deasemeni faptul că la această expoziție inter-regională întâlnești, alături de numele unor artiști plastici cu o mai îndelungată practică și activitate artistică — ca Briese Otto, Popa Niculae, Vedenivschi Pantelimon — și artiști tineri de talent ca pictorul Hatmanu Dan, sculptorul Florea Vladimir, etc.

În lucrările acestora se fac simțite eforturile de a folosi un colorit veridic, apropiat de natură, și de a înlătura efectele căutate, tipic formaliste; se vede preocuparea de a rezolva realist problemele volumului, ale perspectivei, ale umbrei și luminii, toate acestea servind reliefării conținutului de idei al tablourilor respective.

Vorbind despre lucrările de valoare ale expoziției dela Iași, trebue să pomenim în primul rând de compoziția istorică de mari dimensiuni a pictorilor P. Vedenivschi și M. Dăscălescu, intitulată „Generalul Kisselef în momentul când face dreptate unor țărani". Impresionantă atât prin noutatea tematicii cât și prin realizarea ei artistică, lucrarea evocă un aspect plin de tâlc al prieteniei dintre poporul nostru și marele popor rus; evocarea se face cu mijloace plastice remarcabile prin simplitatea și sobrietatea lor. Dacă din punct de vedere compozițional taboul are unele scăderi (dispunerea personagiilor în scenă este stângace, de o simetrie puțin artificială), în ansamblu el este o operă cu deosebire meritorie.

Pictorul Dan Hatmanu aduce și el în expoziție o lucrare valoroasă, ce surprinde un aspect, mărunt în aparență dar bogat în semnificație, din viața actuală a țăranului nostru muncitor: în fața unei oglinzi, într'o cooperativă cu rafturi ticsite de marfă, un țăran își încearcă o pălărie nouă, sub privirile bucuroase ale membrilor familiei sale. Pictat cu mult talent, vădind grija pentru caracterizarea justă a personagiilor și pentru o tratare realistă a subiectului, tabloul merită aprecierea călduroasă de care se bucură din partea publicului. Printre alte lucrări de calitate aflate în expoziție menționăm deasemeni portretul cronicarului moldovean Miron Costin de pictorul ieșean Niculae Popa, care ne prezintă un Costin înțelept, gânditor, plin de umanitate. Calitățile lucrării le constituie compoziția ei, frumoasa repartizare a umbrii și luminii, înțelegerea justă a detaliului anatomic, tehnica bună în redarea materiei.

În cadrul expoziției inter-regionale dela Iași au mai fost expuse o serie de sculpturi bine realizate. Menționăm interesantul grup sculptural „Ion Vodă cel Cumplit în luptele dela Răzeni," creat de Eftimie Bârleanu, frumosul discobol al lui Vladimir Florea — în care sculptorul dovedește prinderea sa în redarea dinamică a mișcării — precum și lucrările lui Vasile Condurache: „Nicolae Bălcescu" și „O colectivistă în fața holdelor".

Cu toate aceste aspecte pozitive, lipsa principală pe care o vădește această expoziție o constituie sărăcia tematicii și slaba oglindire a noului în lucrările plastice. Majoritatea lucrărilor expuse înfățișează același bătrân și pitoresc Iași, pictat de ani și ani de artiștii ieșeni, aceleași naturi moarte neinteresante, autorii lor neglijând noul, atât de puternic prezent în peisagiul nostru și în viața oamenilor muncii. Și această lipsă trebue să dea de gândit artiștilor din Iași, Bacău, Focșani și Piatra Neamț — care expun aci — dacă vor să nu rămână în urma nivelului general de dezvoltare a artelor plastice din țara noastră.

Noi așteptăm însă cu încredere — și expoziția ne îndreptățește așteptarea — noi opere valoroase dela artiștii plastici din aceste orașe.

Dan Hatmanu (Iași): „Într'o cooperativă".

LA UN CONSILIU F. D. P.

Sediul Consiliului raional F.D.P. Focșani. De aici se conduce și se coordonează întreaga activitate ce se desfășoară în perioada de pregătire a alegerilor în raionul Focșani. Aici agitatorii vin în fiecare sâmbătă să primească instrucțiuni și tot aici aduc ei rapoarte cu privire la activitatea ce se desfășoară la punctele de agitație.

Dacă vrei să cunoști această activitate, este de ajuns să răsfoiești carnetele cu notițe ale agitatorilor și rapoartele lor, dar mai ales dările de seamă ale Consiliului raional F.D.P. Din acestea poți afla că în 108 cămine culturale din raion s'a prelucrat decretul cu privire la alegerea de deputați în sfaturile populare. Au participat 6016 cetățeni. S'au întocmit numai în săptămâna aceasta 86 gazete de perete la sate. 120 țărani muncitori au scris articole despre drepturile și libertățile democratice de astăzi, ca și despre lipsa de drepturi din timpul stăpânirii exploatatorilor.

•

La 30 Septembrie, când s'a constituit Consiliul raional F. D. P. Focșani, cei 27 de membri ai consiliului, prezidat de tov. Ion Isac au trecut imediat la delimitarea sectoarelor lor de activitate. Ei și-au luat sarcina să îndrumeze și să coordoneze fiecare munca în câte o comună. De atunci ei au muncit neobosit. S'au deplasat în comunele respective, unde au ajutat la delimitarea circumscripțiilor electorale și la întocmirea listelor de alegători. Pentru a sprijini măsurile economice elaborate de plenara lărgită din 19—20 August a C. C. al P.M.R., s'a format un colectiv economic compus din mai mulți membri ai Consiliului, care are ca sarcină să mobilizeze și să îndrumeze pe oamenii muncii, precum și să urmărească aplicarea măsurilor economice în raionul Focșani.

Colectivul acesta, ținând seamă de problemele ridicate, de apropierea iernii s'a deplasat în gara Odobești, unde se descarcă lemnele de foc sosite din pădure. A urmărit repartiția lor, pentru ca oamenii muncii să aibă asigurată căldura pe timpul iernii.

În comuna Cârligele, în cinstea alegerilor, se ridică un cămin cultural. Mai e puțin și va fi terminat și podul de pe apa Milcovului, spre comuna Mircești. Colectivul economic al Consiliului raional F.D.P. sprijină sfaturile populare din comunele respective pentru ca materialele de construcție să fie procurate din timp și construcțiile să fie gata la termenul fixat.

În același timp Consiliul raional F.D.P. urmărește și sprijină comitetele executive ale sfaturilor populare, pentru ca acestea, prin secțiile lor de gospodărie comunală și industrie locală, să amenajeze localurile secțiilor de votare și să le pavoazeze pentru marea sărbătoare ce va avea loc la 20 Decembrie.

Iar după ce sesiunea de instalare a noilor deputați se va fi terminat, Consiliul F.D.P. Focșani își va încheia munca sa, care a ajutat ca în fruntea conducerii treburilor obștești să stea cei mai destoinici și cinstiți cetățeni, apărători ai intereselor poporului muncitor.

La Consiliul raional F.D.P. Focșani s'au adunat câțiva agitatori din întreprinderi. Tovarășul Isac Ion, președintele Consiliului, face un instructaj în legătură cu problemele muncii de agitație

CANDIDAȚI AI POPORULUI

Stahanovista filatoare Teodora Beraru dela întreprinderea textilă „11 Iunie" din Găvana a fost propusă candidată pentru circumscripția electorală regională Nr. 4 din regiunea Pitești.

Minerul stahanovist Alexandru Frățilă dela mina „Rafira" din Comănești a fost propus candidat în circumscripția electorală raională Nr. 6 din raionul Moinești.

Profesorul Dr. Tiberiu Andrașofschi, director al Institutului Medico-Farmaceutic din Tg. Mureș, a fost propus candidat în circumscripția electorală regională Nr. 7 din Regiunea Autonomă Maghiară.

Țesătoarea fruntașă în producție Dorobanțu Melania dela „Textila Roșie" din Iași, utemistă.

Utemistul fruntaș în producție Bencheș Ioan, muncitor în secția lăzi a întreprinderii forestiere I.F.I.L. din Nehoiu.

VOR VOTA PENTRU PRIMA DATĂ

Utemistul Alexandru Dumitru, tractorist fruntaș la S. M. T. Tg. Frumos.

Tinerețe luminoasă!

Nu există domeniu de activitate în care tineretului muncitor din patria noastră să nu-i fie deschise toate porțile, să nu-i fie asigurate toate posibilitățile de dezvoltare. Nu există niciun tărâm al vieții publice sau private în care tineretul să nu se bucure de depline drepturi și libertăți. In condițiile noi de dezvoltare, care au fost create prin grija partidului față de tineret, este firesc ca tineretul să răspundă printr'o dragoste profundă față de patrie și față de cauza socialismului.

Tinerii din patria noastră muncesc, învață, fac sport, își însușesc comorile culturii și se odihnesc în condițiuni pe care niciodată tineretul muncitor nu le-a putut avea în România burghezo-moșierească și pe care nu le pot avea tinerii din țările capitaliste, coloniale sau dependente.

Tineretul prețuiește profund aceste cuceriri pe care le-a obținut datorită luptei celor mai buni fii ai poporului — comuniștii. Pentru consolidarea vieții lor, pentru triumful păcii și al socialismului, tinerii muncitori din țara noastră vor da cu încredere și bucurie votul lor, la 20 Decembrie, candidaților Frontului Democrației Populare, cei mai buni fii ai poporului muncitor.

In rândurile alegătorilor care se vor prezenta la urne la 20 Decembrie, vor fi și numeroși tineri care anul acesta își vor exercita pentru prima oară dreptul de vot. Sunt tinerii care împlinesc vârsta de 18 ani și care, conform prevederilor Constituției noastre, au dreptul, dela această vârstă, să-și spună cuvântul — în mod egal cu ceilalți cetățeni ai țării — în ce privește administrarea treburilor publice.

Iată, în fotografiile alăturate, câțiva din miile de tineri care la 20 Decembrie 1953, având vârsta de 18 ani împliniți, vor vota pentru întâia dată.

„SINISTRUL SENATOR...”

de Valentin SILVESTRU

După cum se știe, falimentul este o imprejurare profund nefericită în viața unui comerciant sau industriaș. Falitul se ferește de ochii confraților săi, spoliatori mai mici sau mai mari, ascunzându-și flasco-ul cum poate mai bine. Se înțelege deci cât de ridicol era dom'Nae Cațavencu — unul din eroii piesei lui Caragiale „O scrisoare pierdută” — atunci când, uitând de toate acestea, cerea în gura mare, ca și „țărișoara” lui să-și aibă faliții ei, la rând cu alte state europene. „Anglia-și are faliții săi — zicea eminentul orator, om politic, economist și gazetar. — Franța-și are faliții săi, până și chiar Austria-și are faliții săi... Numai noi să n'avem faliții noștri?... Această stare de lucruri este intolerabilă, ea nu mai poate dura!”...

Pare-se că un asișderea sentiment de regret a încercat și senatorul american Joseph Raymund Mc Carthy din Wisconsin, atunci când a găsit cu cale să-și facă intrarea gălăgioasă în arena politică americană, în calitate de aprig anticomunist. Anticomunismul este mai vechi decât dl. senator; a și fost declarat în stare de faliment încă înainte ca Mc Carthy să-și înceapă activitatea de scormonitor în lada de gunoi a istoriei. Cu toate acestea, el s'a hotărît să-și ia sarcina de a crește în serie anticomuniști americani sută'n sută. „Germania hitleristă — și-a zis Mc Carthy — a avut anticomuniștii săi, Italia fascistă și-a avut anticomuniștii săi... Până și Iugoslavia de azi își are anticomuniștii săi... Numai noi să n'avem anticomuniștii noștri? Această stare de lucruri este intolerabilă!...”

Și dl. Joseph Raymund Mc Carthy s'a înscris drept candidat la postul de falit politic, după modelele prea puțin glorioșilor săi predecesori (se știe că anticomunistul Nr. 1 al Germaniei și-a încheiat cariera în catacombele Reichstagului, în timp ce colegul său italian a sfârșit-o spânzurat cu capul în jos). Desigur, ar fi nedrept să-l socotim pe senatorul statului Wisconsin inițiatorul curentului comunistofag în Statele Unite. Au mai fost și alții care au încercat să „distrugă” comunismul cel puțin în America. Dar dl. senator se vrea acum unul din principalii purtători de cuvânt ai clicilor monopoliste din S.U.A., adică ai acelora care se străduiesc să facă din anticomunism un fel de filozofie modernă și să transforme continentul american într'un ținut al mâncătorilor de „roșii”.

Dar nici senatorul din Wisconsin și nici ceilalți gealați ai fascismului american nu au apărut așa, la întâmplare. Mâncătorii de „roșii” sunt copiii alintați ai însuși „modului de viață american” și ai isteriei războinice ce decurge din acesta. Huliganul din Wisconsin, care se consideră încă de pe acum șeriful tribului de comunistofagi din America de azi, nu este decât unul din învățăceii întru crime ai ministrului înebunit de propriile aiureli antisovietice războinice, Forrestal.

Mc Carthy și-a început zornăitoarea-i carieră ca avocat. Cum avocatura nu i-a adus însă prea mari satisfacțiuni, concomitent cu bironi de avocat și-a deschis și o băcănie. (După cât se spune, această modestă întreprindere a fost prima.sa școală politică). Cunoscând ca avocat cele mai puțin primejdioase moduri de a călca legea și experimentându-se la tejghea asupra mânuirii fără greș a diverselor soiuri de balanțe, Mc Carthy a fost declarat copt pentru a îmbrăca roba de magistrat american. Din nefericire pentru el, cel de-al doilea război mondial i-a întrerupt și activitatea de împărțitor de dreptate contra cost și la cântar; angajându-se în chip spectaculos în armată, eroul nostru a pornit vijelios spre Extremul Orient. Datorită unui accident (și-a scrântit piciorul pe vapor), el n'a mai apucat să distrugă Japonia cu mâinile sale, și a trebuit să se întoarcă acasă cu o glorie aproximativă. Dar după șase ani de campanie aprigă, susținută cu martori care au jurat că piciorul său a fost ciuruit de șrapnele dușmane, Mc Carthy a primit totuși diverse decorații de bravură.

Actualmente, ocupația sa principală este aceea de agent comercial neoficial al trustului de băuturi dulci „Pepsi-Cola”, iar ca „basca ce mai pică” e proteguitorul oficial al comercianților de blănuri și susținătorul — să zicem — moral al industriașilor de case prefabricate. Preocupările sale politice și „cioclopedice” sunt deci foarte strâns împletite cu vulpile de Alaska, casele-cutii și limonada la sticlă. Evident, nu trebue făcută vreo confuzie între limonadă și ceeace preferă deobicei cu băutură onorabilul senator. Descriind gingașa personalitate a eroului-băcan-judecător, scriitorul american Raymond Cartier ni-l înfățișează ca un „om... brutal. Chipul lui este aproape bestial... Bea enorm. Este aproape ignorant și creerul îi e învăluit de umbre întunecate”.

Alintat și legănat de organizația reacționară „Legiunea americană” și alăptat cu regularitate de trustul de presă Hearst, noul și totuși atât de bătrânul copil teribil al partidului republican și-a început activitatea prin descoperirea „persoanelor suspecte”. Unul din cei dintâi „suspecți” descoperit de ochiul neadormit al părintelui comercianților de blănuri a fost Charlie Chaplin, declarat puțin timp după aceea „indezirabil în S.U.A.” Savantul de reputație mondială Albert Einstein a fost trecut în catalogul mccarthyst cu titlul de „dușman”, după ce domnul senator i-a dat acest titlu în public, arătând că pentru el, ori Einstein ori un Jones oarecare, sunt unul și același lucru. Președintele sindicatului minerilor nici n'a mai fost etichetat, ci notat pur și simplu la rubrica „curățabili”.

Catalogarea, etichetarea și trecerea oamenilor pe listele negre, nu este decât una din metodele de lucru ale lui Mc Carthy. Senatorul a căutat să contribue la răspândirea „credinței” sale, sigilând biblioteci, arestând editori de cărți progresiste, înființând un strașnic „control al gândirii” asupra activității ziariștilor, scriitorilor, profesorilor. El a pus la index nu numai cărțile vestite ale unor autori străini, dar chiar și volume ale unor clasici americani, ca Thomas Paine (sec. XVIII). El a interzis ca „subversive” operele a șapte din cei mai buni compozitori americani. Drept care, discipolii săi — specializați în arderea cărților și urmărirea cu motocicletele poliției federale a clasicilor decedați acum câteva sute de ani — au început să prefacă în țăndări discurile cu operele compozitorilor în cauză. Se spune că, uneori, seara, privind la Statuia Libertății, domnul senator de Wisconsin murmură printre dinți unul și același cuvânt: „dinamită”.

Unele ziare și chiar personalități politice americane, vorbind despre senatorul-filozof, l-au denumit pe rând: „ațâțător la ură” (Harry Truman), „sinistrul senator” („Daily Herald”), „aventurier politic” (ziaristul Broth Barnaby), etc. Scriitorul R. Cartier a definit mccarthysmul drept un „lanț fantastic de exagerări, de falsificări, de calomnii, de interpretări frauduloase și, adeseori, de minciuni în cea mai pură stare”. Revista „Picture Post” scria de curând despre sfera de operațiuni a lui Mc Carthy: „Scena, ecranul, școala, presa... Și merge tot așa mai departe și nimeni nu știe unde va sfârși.”

Trebue să spunem totuși că Mc Carthy a binevoit să informeze publicul american cu privire la această chestiune:

„Eu — a declarat el — voi sfârși fie în Casa Albă, fie într'o celulă de închisoare!”

Cronicarul cinematografic al unui ziar englez, Donald Zec i-a cerut lui Charlie Chaplin să-l imortalizeze pe gălăgiosul senator din Wisconsin — ceeace Chaplin a și început să facă — într'un film satiric. Dealtfel, ziarul britanic „The People” e de părere că „peste câțiva ani le va fi rușine americanilor să pomenească măcar numele acestui senator”.

Mc Carthy: „Libertatea a murit. Trăiască libertatea!”

(Desen de HARRI PARSCHAU — „Frischer Wind”)

Care sunt rezultatele furibundului atac al lui Mc Carthy împotriva resturilor de libertăți publice? Revista „Capital Times” și-a trimis reporterii chiar în Wisconsin, feuda negustorului de limonadă, pentru a pune cetățenilor această simplă întrebare: „Ce este un comunist?” Adică ce spune decalogul mccarthyst că este, și ce trebue făcut cu un asemenea om când l-ai „descoperit”? După cum relatează însăși această publicație, din 241 de interogați, 141 au refuzat să răspundă, ceeace înseamnă că prima etapă a campaniei mccarthyste de „distrugere” a comunismului a pornit ca un balon de săpun. Dintre răspunsurile celor ialți 100 de cetățeni care au binevoit să-l informeze pe d. Mc Carthy despre opinia lor (și cărora li se publică și fotografiile, ca să nu se creadă că e cumva vreo mistificare), unele sunt pitorești ca, de pildă, acel al unei bătrâne care a declarat cu adâncă convingere: „Nu știu mai nimic. Nici nu știu ce este un comunist... Dar ei trebue să fie alungați odată dela Casa Albă”. Alte răspunsuri au fost și mai edificatoare. Astfel, un student prospăt izgonit din universitate, pentrucă fusese găsit citind biografia lui Abraham Lincoln, a spus: „Comunist...

Lista Mc Carthy

Revista franceză „Lettres Françaises" a publicat recent o listă incompletă a scriitorilor și artiștilor ale căror opere au fost de curând interzise, distruse sau arse de către autoritățile americane și de geniații lui Mc Carthy.

Reproducem mai jos numai o parte din lista neagră a lui Mc Carthy. Este de remarcat faptul că pe această listă figurează chiar și unii scriitori, care nu pot fi considerați câtuși de puțin progresiști.

JAMES S. ALLEN: „Reconstrucția — o bătălie pentru democrație"; „Problema negrilor în S.U.A."; „Monopolurile mondiale și pacea"; „Imperialismul atomic".

HERBERT APTHEKER: „Istoria poporului negru în S.U.A."; „A fi liber"; „Revolte ale sclavilor negri americani"; „Eseuri asupra istoriei poporului negru".

GEOFFREY CHAUCER: „Povestirile lui Cantorbery", ilustrate de Rokwell Kent.

JOSEPH E. DAVIES: „Misiune la Moscova".

THÉODOR DREISER.

ILYA EHRENBURG.

ALBERT EINSTEIN: „Teoria relativității".

HOWARD FAST: „Cetățeanul Tom Paine"; „Drumul libertății"; „Haym Solomon, fiu al libertății"; „Americanul"; „Patrick Henry și chila fregatei"; „Ultima frontieră"; „Neînfrântul"; „Opere alese de Tom Paine".

PHILIP S. FONER: „Evreii în istoria americană, 1654 – 1865"; „Viața și opera lui Frederic Douglass"; „Istoria mișcării muncitorești în S.U.A."; „Opere complete de Thomas Paine"; „Jack London, un răzvrătit în S.U.A.".

WILIAM Z. FOSTER.

SIGMUND FREUD: „Introducere în psihanaliză".

MAXIM GORCHI.

LOUIS HARAP: „Originile sociale ale artelor".

ȘTEFAN HEYM: „Cruciații"; „Ostatecii".

IULIUS H. HLAVATY: „Rezumat asupra geometriei solidelor".

LANGSTON HUGHES: „Câmpii ale miracolului"; „Nu fără a râde".

ROCKWELL KENT.

KENNETH SCOTT LATOURETTE: „Bilanț american în Extremul Orient, 1945–1951".

RICHARD E. LAUTERBACH: „Rușii așa cum sunt".

ALLAN LOMEX: „Cântece populare americane".

TROFIM LÎSENCO.

THOMAS MANN: „Iosif în Egipt"; „Eseu asupra a trei decade"; „Muntele magic".

ALBERT MALTZ: „Crucea și săgeata".

WILLIAM M. MANDELL: „Ghid al U.R.S.S."; „Extremul Orient sovietic".

SOMERSET MAUGHAM: „Servitute umană"; „Bere și prăjituri".

GUY DE MAUPASSANT.

HERMAN MELVILLE: „Moby Dick", cu ilustrații de Rokwell Kent.

ESLANDA GOODE ROBESON: „Călătorie în Africa".

LAWRENCE K. ROSINGER: „Criza în China"; „Politica Chinei în timpul războiului"; „Relații politice și economice indo-americane".

BUDD SCHULBERG: „Ce îl face pe Sammy să alerge?"

EDWIN SEAVER: „Marile pagini ale humorului american".

LILIAN SMITH: „Fructe ciudate".

BERNHARDT G. STERN: „Metodele americane în medicină"; „Medicina în uzină"

MARK TWAIN: „Un iankeu din Connecticut la curtea regelui Artur".

LOUIS UNTERMEYER: „Comori ale poeziei engleze și americane".

HAROLD M. VINACRE: „Statele Unite și Extremul Orient, 1945 – 1951".

THÉODORE WHITE și ANNALEE JACOBY: „Furtună în China".

DOXEY A. WILKERSON: „Problemele învățământului la negri".

EMILE ZOLA: „Nana".

este numele pe care-l dă Mc Carthy dușmanilor săi, când vrea să se descotorosească de dânșii".

„Mc Carthy a ajuns atât de departe — scrie revista „New Statesman and Nation" — pentru că formula lui corespunde cu obiectivele unor interese puternice în America contemporană". Nu întâmplător, patronii arhimiliardari din Wall-Street obișnuesc să spună despre valetul Mc Carthy: „Este omul nostru".

„Dictatorii financiari din S.U.A. — scria zilele trecute într'un sugestiv foileton satiric ziaristul sovietic D. Zaslavschi — văd în Mc Carthy o sperietoare bună pentru oamenii slabi de înger. Dar poporul american nu este format din găini. Statele Unite nu sunt o fermă de păsări. Cu cât mai năpraznic tună și fulgeră Mc Carthy, cu atât mai puternică este rezistența pe care o opune opinia publică gangsterului cu titlu de senator. Steaua lui Mc Carthy este în primejdie să apună".

Mare și influent este cercul magnaților monopoliști care își asmute acum câinele de pază: Mc Carthy. Dar pe zi ce trece devine mai evidentă, chiar și pentru șerifii transoceanici nulitatea acestui personaj de bâlci politicianist. Nu începe îndoială că în ziua când interesele morganilor, rockefellerilor, meloniler, cele ale proprietarilor de animale îmblânite, și ale negustorilor de „Pepsi-Cola" vor cere-o, Mc Carthy va fi aruncat ca o păpușă de cârpă într'un cufăr uitat, de blănuri roase de molii și sticle de limonadă cu gâtul spart.

Cațavencu, ca orator, avea o pasiune fierbinte. În timpul celebrului său discurs, s'a bătut cu pumnii în piept, a hohotit gros, a izbucnit în lacrimi, a consumat două pahare cu apă, a urcat tonul până la răcnet și l-a coborît până la o șoaptă dulce, a fost patetic și autoritar, blând și cavernos, teribil și surâzător. Dar tot nu și-a putut duce discursul până la capăt: a fost întrerupt, tocmai când îi era lumea mai dragă, din cauză că... orele „orau foarte înaintate".

Senatorul Mc Carthy aflat în centrul arenei politice americane și luminat, deocamdată, cu toate reflectoarele, ține și el discursuri sforăitoare, de pe urma cărora izbucnesc vălvătăile rugurilor de cărți, se dezlănțuie pogromuri, se sparg capete și se spânzură oameni, pe motiv că gândesc altfel decât Mc Carthy sau pentrucă își îngădue pur și simplu să gândească... Dar ora istoriei e foarte înaintată pentru faliții politici comunistofagi. În lume s'a născut și crește ceva puternic și mare, care depășește în putere rugurile sinistrului inchizitor al Americii moderne: acest ceva, pe care Mc Carthy și alții ca el nu vor, nu pot și nici n'au cu ce să-l înțeleagă, este conștiința omenirii.

(Reprodus din ziarul „Daily Worker" din New-York)

INCHIZITORII DE CĂRȚI

La primăria unui oraș din America s'a adunat un grup pitoresc de tineri îmbrăcați în costume de diferite culori, și cu părul pomădat, care mestecau cu fălcile lor puternice chewing-gum.

— Poftiți vă rog — se adresă grupului de tineri primarul, un bărbat vânjos, cu părul cărunt.

Când toți luară loc, primarul se ridică și spuse următoarele:

— Sunt foarte bucuros că am prilejul să vă cunosc, dragi prieteni. Sper că va fi rodnică colaborarea noastră. Chestiunea pentru care v'am convocat aici vă este în general cunoscută...

Flăcăii au dat din cap afirmativ.

— Voua, ca studenți ai celei mai mari universități din statul nostru, vă revine fericirea de a sluji idealurilor progresului și libertății americane. După cum sper că înțelegeți, există tot felul de cărți. Veți primi imediat o listă a acelor cărți pe care noi, americanii cu idei democratice, le considerăm ca dăunătoare. Veți întâlni nume cunoscute. Nu vă intimidați. Noi am cântărit totul, și „pro" și „contra".

— Nu știm ce-i aia intimidare! — îl întrerupse pe primar un tânăr cu părul roșcat, care stătea în față.

— Foarte bine! Debarasați-vă de ploconirea față de nume cu prestigiu. Shakespeare, Maupassant, Longfellow — toți aceștia sunt astăzi pentru noi dușmanii Americii. S'a înțeles? I s'a răspuns printr'un murmur de voci nu prea sigure.

— Dumneata desigur știi ce a scris Shakespeare? — se adresă primarul tânărului cu părul roșcat.

— Shakespeare? Habar n'am. Dacă-mi dați adresa lui, cu plăcere îi vom sparge geamurile casei... Cât despre cărțile lui, ce-i drept o drept, nu le-am citit. Tatăl meu citește toată viața numai ziarul său și totuși aceasta nu-l împiedică să facă dolari!

Primarul constată foarte repede că nimeni din cei prezenți nu știe nimic despre scriitorii menționați de el. Oarecum jenat de această situație, el se consultă câtva timp cu ajutorul său. După aceea întrebă posomorît:

— Dar să citiți știți, nu?

Se auziră murmure de ofensă. Unul din flăcăi spuse cu voce de bas:

— Credeți oare că noi nu învățăm nimic?

— Cu atât mai bine. Înseamnă că veți proceda în felul următor: dacă cumva într'o carte pe care o răsfoiți, descoperiți cuvântul „comunist" o veți pune imediat deoparte. E limpede?

Un cor prietenesc de glasuri îl convinse pe primar că tinerii au înțeles bine ultima lui indicație.

— Fiți liniștit. Începând de mâine cărțile care conțin cuvântul „comunist" vor fi ridicate din librăriile și bibliotecile orașului nostru — spuse tânărul cu părul roșcat.

— Consider că ați înțeles cu toții. Așa e? Acum — la lucru prieteni!...

Cu această chemare, primarul orașului încheie consfătuirea „exportîlor universitari" pentru interzicerea „literaturii subversive" din orașul său.

Cele relatate de noi nu sunt o simplă născocire. Un fapt identic s'a petrecut în orașul Cleveland și el a fost relatat cititorilor săi de revista franceză „Democratie Nouvelle", care cu acest prilej a amintit cuvintele fostului președinte al Statelor Unite, Th mas Jefferson: „Libertatea noastră depinde de libertatea presei".

În America din zilele noastre aceste cuvinte răsună ca o amară ironie.

(din „Sovetscaia Cultura")

Tovarășul Antal ia cuvântul

de István ASZTALOS
Laureat al Premiului de Stat

Ilustrația de Niki POPESCU
Laureat al Premiului de Stat

Ianos Antal e cazangiu și, din fire, om peste măsură de tăcut. E atât de scump la vorbă, de parcă ar da-o pe bani. Iată decе tovarășul Kovács, președintele sindicatului, nu e mulțumit de el, cu toate că e fruntaș în producție.

— ... e în regulă, tovarășe, de muncit muncești, știu, dar nu se poate să taci la toate ședințele. Ar trebui să iei și tu cuvântul. E vorba de munca sindicatului, despre problemele producției, de alegerile care se apropie... Și, la urma urmii, țara e și a ta — spune ei, măsurându-l cu o privire aspră pe Ianos Antal, care stă întunecat și din ce în ce mai stingher.

— Nu mă pricep eu la d'al de astea... Eu lucrez, și gata — repeta într'una, încăpățânat.

— Păi tocmai asta e, tovarășe! Lucrezi bine, ești fruntaș, toată lumea te apreciază, părerea ta are greutate. Dar nu înțeleg de ce nu vrei să iei niciodată cuvântul?

Zăpăcit, Ianos Antal se propti pe celălalt picior.

— Ce mă tot bați la cap că nu vreau? — mormăi. Tăcu un răstimp apoi spuse cu năduf: — Ce vrei? Să spun prostii?... Nu mă pricep, și pace! Mi-e rușine... Și nu-mi place să râdă lumea de mine...

Președintele îl privi mirat.

— Să râdă de tine? Decе?... I-auzi!... Spui cum poți. Știi tu bine ce trebue spus, cum să nu știi!

Și fără să-i mai dea răgaz de gândire, președintele continuă să-i vorbească, convingător:

— Are să meargă, tovarășe. Nu trebue să spui decât ceeace simți. Știu ei muncitorii foarte bine cine ești.

Și atâta i-a tot vorbit, încât până la urmă Ianos Antal s'a înduplecat. I-a făgăduit că-și va lua inima'n dinți și va lua cuvântul. Și chiar azi, la ședința-fulger. Președintele i-a spus: „Dacă vorbești azi, cu atât mai bine, că e ședință pentru alegeri. Numa' să nu uiți că mi-ai făgăduit!"

Ei, de făgăduit i-a făgăduit, dar pe măsură ce timpul trecea, omul simțea că o greutate tot mai mare îi apasă inima. N'avea obiceiul să se uite la ceasul din atelier, dar acum nu-și mai lua ochii dela el. Ceasul acela afurisit mergea și până acum prea repede pentru el. Ce n'ar fi dat Ianos Antal să-l vadă înțepenit, să știe că timpul s'a oprit și producția crește, crește fără încetare! — dar acum arătătoarele parcă o luaseră la goană ca niciodată...

Pe Ianos Antal îl impresionau în mod deosebit oamenii care știau să vorbească la ședințe; în taină îi invidia chiar. Și după fiecare ședință îl mustra conștiința că el iar a tăcut...

... Trebuia spus și cutare și cutare lucru. Lucruri importante, la care nimeni nu s'a gândit. El însă nu îndrăznea să deschidă gura. I-a păgubit pe ceilalți, a păgubit întreprinderea, țara întreagă — se mustra el însuși adeseori. Și-și mai spunea că gândurile nerostite sunt ca și copiii nenăscuți: nimeni nu se bucură de ele.

— Ei, o să iau și eu cuvântul odată — încerca să se liniștească.

Și iată că a sosit sorocul... Tii!... fir'ar să fie de ședință! Ce mama dracului să spun? — se frământa omul, și, cuprins de panică, începu să caute cuvintele pe care avea să le rostească. Dar parcă ar fi avut de furcă cu un sac de purici; până să găsească al patrulea cuvânt, primele trei o și luau razna din capul lui.

De agitat ce era, nu se mai putea gândi la nimic.

Însfârșit, minutarele arătau orele patru și jumătate și sirena fabricii sună încetarea muncii.

— La cantină, tovarăși! Să trecem în sala cantinei... Avem ședință! — strigă cineva.

Ianos Antal se urni greoi din loc, pornind și el spre cantină. Arăta ca un om care se duce la dentist să-și scoată o măsea!...

Intră odată cu ceilalți în sala mare și înaintă printre bănci. Nu mai vedea, nu mai auzea nimic.

— ... O să le spun cum se purtau pe vremuri „domnii" și cum trălesc eu acum — încercă el să-și adune gândurile. Dar când băgă de seamă că a ajuns în rândul întâi, totul i se învălmăși în minte. — Or să râdă de mine, nu-i chip să nu râdă... dumnezeule, ce rușine!...

Ședința începuse, dar el nu era în stare să urmărească cuvântarea tovarășului Kovács. Totuși, acesta spunea lucruri atât de interesante, încât încetul cu încetul Ianos Antal își uită necazul și se pomeni că-l ascultă cu încântare.

— ... Pentru sfaturile populare o să alegem pe fiii cei mai buni ai poporului. Pe oamenii care și-au închinat și își închină toată viața cauzei clasei noastre muncitoare...

— Ce frumos știe el să le potrivească! — se gândea în sine Ianos Antal. — Ca niturile în pereții cazanului... Bun tovarăș, bun muncitor!... Era mândru de Kovács.

Când Kovács își termină cuvântarea și invită pe cei de față să-și spuie părerea, Ianos Antal simți deodată că i se tulbură în stomac chiar și cafeaua pe care o înghițise de dimineață.

Câțiva inși se înscriseră pe rând la cuvânt. Oamenii vorbiră unii pe scurt, alții mai pe larg. Numai Ianos Antal nu îndrăzni să-și ridice privirea.

— Cine mai are ceva de spus? — auzi într'un-târziu glasul președintelui. Urmă o tăcere îndelungată, atât de apăsătoare, încât Ianos Antal nu mai putu s'o suporte. I se părea că nu numai tovarășul Kovács, ci întreaga adunare îl privește iscoditor.

I se puse un nod în gât.

— Eu! — rosti apoi, ridicându-și mâna grea, muncită.

Tovarășul Kovács se grăbi să anunțe:

— Ianos Antal, fruntaș în producție la cazangerie, are cuvântul. Ei, dă-i drumul! — îi făcu semn cu ochiul.

Ianos Antal se ridică și își rotește privirea prin sala mare. Inima i se sbate de parcă-i sare afară din piept.

Începu să vorbească, se poticni, apoi începu din nou:

— Mai demult, tovarăși... într'un cuvânt, cum să spun?... Mai de mult, alegerile... nu-i așa?... Se poticni iar și se uită zăpăcit în toate părțile. — Într'un cuvânt, alegerile... — ar fi vrut să continue, dar buzele i se mișcau fără glas.

În tăcerea penibilă a sălii, omul se gândi înspăimântat că n'o să fie în stare să mai scoată niciun cuvânt. Se uita cuprins de panică la tovarășii care așteptau să-și continue cuvântarea. Deodată, o liniște ciudată i se strecură în suflet.

— Ce dracu, doar n'o să mă fâstâcesc ca un copil!

— Degeaba, tovarăși, nu merge — spuse însfârșit, cu un oftat greu, clătinând din cap. — Nu mă pricep la vorbă, tovarăși. Câte bătăi n'am mâncat, încă de mic copil, ca să nu m'amestec în vorbă! De câte ori nu mi s'a spus să tac din gură! Așa că m'am desvățat să vorbesc, tovarăși. Mă bătea și învățătorul, mă bătea și meșterul. Gura! — țipau la mine și unul și celălalt. Și bietul taică-meu mă znopea într'una. Nu-i ajunge că domnii îi sug sângele și măduva din oase — nici acasă să nu aibă o leacă de hodină? — se plângea săracul. Hei, dacă aș putea să vă povestesc câte am tras în viața mea! — clătină iar din cap.

— Dar asta e, nu mă pricep să povestesc!... Meșterul m'a bătut cu coada ciocanului. Patru ani la rând m'a bătut... Tăcu, uitându-se în gol, dus pe gânduri... — Odată — n'am să uit cât oi trăi — m'a bătut și poliția. Am mers și eu la o manifestație unde s'a cerut să ni se mărească salariile. Fata mea cea mai mare era micuță pe vremea aceea și nevastă-mea n'o putea alăpta. N'aveam o lețcaie'n casă.

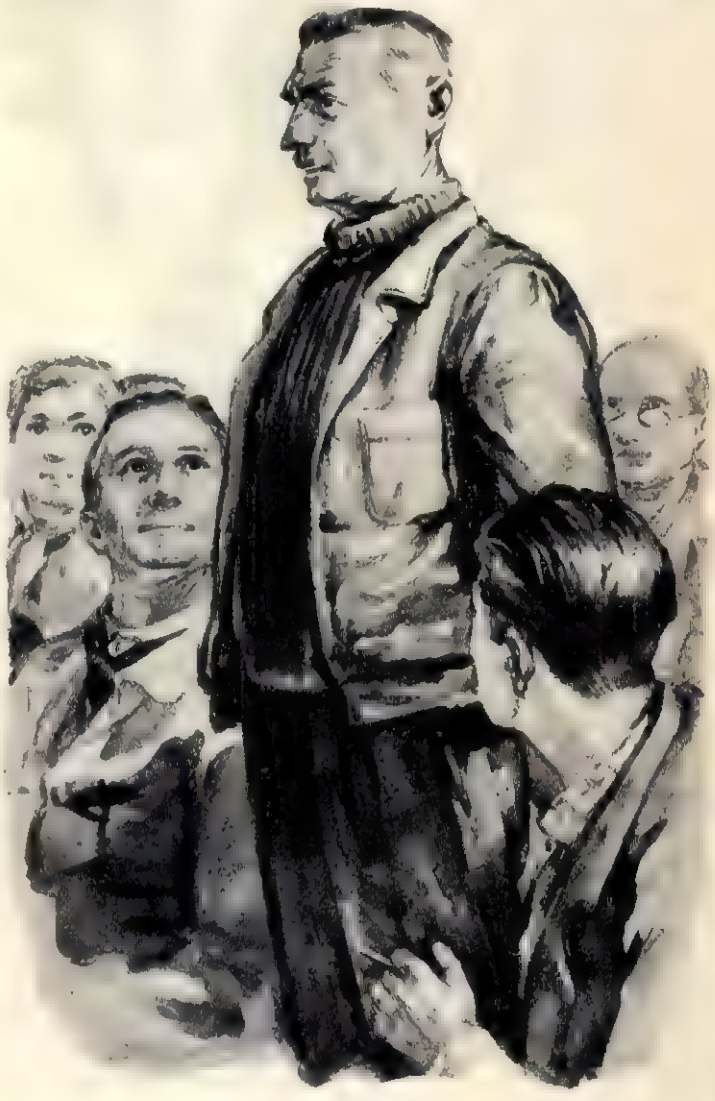

n'aveam ce mânca şi nevesti-mi îi secase laptele. Nişte vecine cumsecade s'au îndurat să alăpteze copila. Noi manifestam şi ceream să fim plătiţi mai omeneşte. Mi-au zdrobit faţa, patru măsele mi-au scos... M'au lovit peste gură cu vâna de bou... Numai că eu nu mă pricep să vă înşir tot ce am simţit atunci în inimă!... Apoi ne-au mânat la urne, să-i votăm pe dumneaolor. Să votăm vâna de bou...

Antal privi din nou pe tovarăşii săi, care încuviinţau dând din cap.

— Bine le spui, tovarăşe, foarte bine — strigă cineva.

Ianos Antal nu auzea; el privea acum în depărtări, în lumea amintirilor.

— Nevastă-mea spăla întruna, spăla mereu. Rufele altora! De-ale noastre nici nu avea ce să spele. Casa noastră părea o bătoacă, o albie de pârâu. Veşnic era umedă, veşnic murdară... Dar nu ne era îngăduit să crâcnim ... Să muncim pentru ei, să-i votăm pe ei şi să ne şi batem pentru ei — asta da, aveam dreptul! Ba chiar ne îndemnau s'o facem.

Se uită la tovarăşii din capul mesei şi mai ales la Kovács. Acum se simţea liniştit de tot.

— Toate astea le ştiu eu foarte bine şi ştiu deasemenea că întreaga viaţa mea de acum şi cea de pe vremuri e o deosobire ca dela cer la pământ. Fie-mea, pe care au alăptat-o mame străine, e azi studentă la Universitate. Celelalte două învaţă la şcoala profesională şi băiatul aşişderea... Aşa că, după atâtea valuri şi necazuri prin câte am trecut, sunt azi un om fericit. Am primit casă bună. Apa curge la robinet, acolo în casă, lângă plită. Nevastă-mea n'are decât să dea drumul robinetului. Dumnezeule, câtă apă a mai cărat biata femeie! Numai Someşul şi cişmeaua din stradă ar putea să spună... Nu-s eu în stare să vi le spun pe toate!... Ce ştiu eu? Să lucrez. Iaca pentru ce muncesc... Aş face din noapte zi, dacă mi-ar sta în putere, ca să putem munci fără răgaz, pentru ca banditii aceia să nu se mai caţăre ovodată în spinarea noastră. Ca lucrurile să meargă şi mai bine, şi dacă mai sunt neajunsuri, să înceteze... Şi chiar pentru asta votez! Şi pentrucă acum nimeni nu mă mai loveşte peste gură când vorbesc. Şi nevastă-mea la fel, şi fata şi băiatul deasemenea... Votăm cu toţii...

Glasul îi tremura. Urmă, cu fraze şi mai scurte şi mai răspicate:

— Eu ştiu, tovarăşi, că votez împotriva războiului... Partidul ne învaţă că e în putinţa noastră să apărăm pacea. Ei bine, o vom apăra! Le ştiu toate astea, tovarăşi, numai că nu mă pricep să le spun. Degeaba, nu merge, nu merge — şi pace!

Deodată îşi ridică glasul:

— Intr'un cuvânt îmi iau angajamentul ca în timpul ce ne mai desparte până la alegeri să îndeplinesc zilnic norma cu o sută patruzeci la sută. In felul acesta, pentru mine, anul nou va sosi cu o lună mai repede...

Nu mai putu să continue: o furtună de aplauze izbucni. Dela un cap la altul, sala vuia.

— Bine, tovarăşe Antal! Foarte, foarte bine! — îi strigă Kovács, râzând. Iar un strungar bătrân spuse cu mândrie vecinului său:

— Ei, ce zici, tovarăşe? Dacă s'ar mai şi pricepe să vorbească!?...

Doi clasici englezi despre
FARSA ALEGERILOR BURGHEZE

Operele clasicilor sunt atât de actuale încât ne-am permis a ilustra câteva fragmente din Charles Dickens şi J. Swift cu desene şi fotografii moderne. Trebue totuşi menţionat că episoadele şi personagiile marilor humorişti — datorită „evoluţiei" moravurilor — rămân din punct de vedere al grotescului de multe ori în urma celor contemporane.

Care politician burghez din S.U.A. n'ar surâde cu milă citind această pagină din Dickens? Şi surâsul ar fi justificat, desigur: la balciul electoral din Eatanswill nu se foloseau — pentru prostirea cetăţenilor — nici mascaţi, nici girls-uri despuiate. Acolo erau utilizaţi doar nişte bieţi cai în loc de elefanţii folosiţi astăzi în S.U.A. Fotografiile noastre, luate în Statele Unite, anul trecut, nu reprezintă de-altfel decât unele modeste scene din perioada ultimelor alegeri prezidenţiale din S. U. A.

Swift se gândea la „jumătate de cap." Dar — după cum arată desenul apărut în „France d'abord" din 6 Nov. 1952 — capetele se pot schimba cu totul întrucât, fiind vorba de şefii unor astfel de partide, „lucrul n'are nicio importanţă..." Măgarul (semnul electoral al partidului „democrat" din S.U.A.), nu-şi schimbă cu nimic conţinutul dacă i se taie capul şi i se pune în loc cel al elefantului (semnul electoral al partidului republican) şi viceversa....

Alegerea unui membru al parlamentului în Eatanswill — târg bătrân, loial şi patriot

din „Mr. Pickwick" de Ch. DICKENS

„...şi drapelele fluturau şi muzica cânta şi agenţii înjurau şi cei douăzeci de membri ai comitetului pălăvrăgeau şi mulţimea zbiera şi caii nechezau şi dădeau înapoi şi surugii asudau şi toate fiinţele, toate lucrurile din acel coltişor se străduiau, se frământau spre binele, spre onoarea, spre renumele, spre fericirea onorabilului Samuel Slumkey de Slumkey — Hall, unul din candidaţii propuşi pentru reprezentarea târgului Eatanswill în parlamentul regatului.

— Nu s'a uitat nimic, sper? întrebă onorabilul.

— Nimic, scumpe domn; nici cel mai mărunt lucru. Vor fi douăzeci de oameni bine spălaţi, cărora le veţi da mâna la poartă; şase copii în braţele mamelor, pe care o să-i mângâiaţi pe păr şi pe care îi veţi întreba ce vârstă au. Mai cu seamă nu uitaţi copiii, scumpe domn. Chestiile astea produc totdeauna un efect bun.

— O să mă gândesc, zise onorabilul.

— Şi poate, scumpe domn, dacă puteţi, aveţi grijă să sărutaţi unul din copilaşi; aşa ceva produce mare impresie asupra mulţimii.

— Efectul n'ar fi acelaş dacă v'aţi însărcina pe dumneavoastră cu treaba asta? întrebă dl. Samuel Slumkey.

— Mi-e teamă că nu, scumpe domn. Dar, dacă puteţi Dvs... cred că aşa ceva v'ar face foarte popular...

— Foarte bine, zise onorabilul Slumkey, cu un aer resemnat, trebue să trecem şi prin asta, ce să-i faci?

— Aranjaţi procesiunea! strigară cei douăzeci membri ai comitetului.

In mijlocul aclamaţiei gloatei, muzicanţi, agenţi, membri ai comitetului, electori, cavaleri, trăsuri — îşi luară fiecare locul.

Intr'o tăcere solemnă procesiunea aştepta ca onorabilul Samuel Slumkey să se urce în butcă.

Şi dintr'odată, din mulţime izbucni o aclamaţie.

— A venit! strigă măruntelul Parker cu atât mai aprins cu cât poziţia sa nu-i permitea să vadă ce se petrece în faţă.

O altă aclamaţie mai violentă.

— A mângâiat copiii pe păr! continuă dl. Parker tremurând de nerăbdare.

Un tunet de aplauze sfâşie cerul.

— L-a sărutat pe unul! strigă prichindelul încântat.

Un alt tunet.

— A sărutat pe altul!

Un al treilea tunet asurzitor.

— Îi pupă pe toţi! vociferă micul gentilom entuziast şi chiar în acel moment procesiunea se puse în mişcare..."

...Când partidele dintr'un stat se înfierbântă prea tare, doctorul le oferă un chip minunat de împăcare. Metoda este următoarea: Iei câte o sută de conducători din fiecare partid; îi aşezi perechi, perechi după grosimea capetelor; apoi pui doi meşteri pricepuţi să taie cu ferăstrăul căpăţânile fiecărei perechi în acelaş timp, în aşa fel încât creierii să fie împărţiţi în două jumătăţi egale. Jumătăţile de creier astfel obţinute le schimbi între ele, punând pe fiecare din ele în capul omului din partidul potrivnic. E drept că treaba aceasta cere oarecare îndemânare, dar profesorul îţi asigură că dacă este îndeplinită cu pricepere dă roade minunate.

...Cât despre deosebirea dintre cei doi creieri, în ce priveşte mărimea şi calitatea, doctorul ne încredinţează că atunci când e vorba de şefi de partide, lucrul n'are nicio importanţă...

J. SWIFT - „Călătoria lui Gulliver în Laputa".

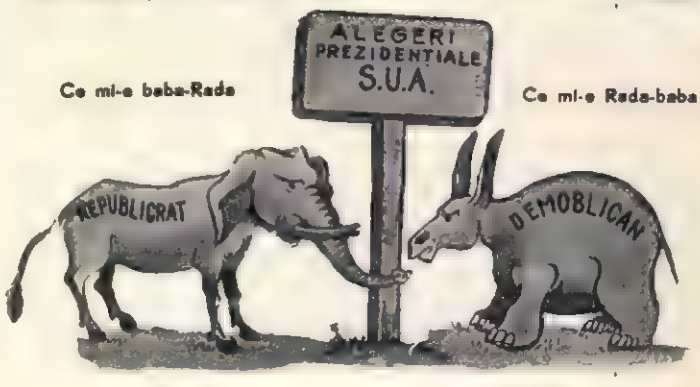

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

GUVERNELE BURGHEZO-MOȘIEREȘTI ȘI PARLAMENTARISMUL

Din partea tov. Ana Tarko, filatoare fruntașă la filatura „Dacia" din București am primit o scrisoare în care ni se scrie:

„Am citit în romanul „Domnul general guvernează" de I. Ludo că, în 1920, generalul Neață — în care am recunoscut lesne pe generalul Averescu — deși n'avea niciun reprezentant în Parlament, a ajuns șef de guvern. Cum a fost cu putință un asemenea lucru?"

Rugându-l pe scriitorul I. Ludo să răspundă acestei întrebări, d-sa transmite cititorului său cele de mai jos:

La întrebarea tov. Ana Tarko voi răspunde cu o anecdotă adevărată. În urmă cu cincizeci de ani, P. P. Carp, șeful partidului conservator-junimist, îl întreabă pe un cunoscut al său:

— Ia spune-mi, te rog: cum faci tu că-ți duci traiul ăsta de bogătaș — fără parale?

La care, celălalt, prompt, îi răspunde:

— Te-am întrebat eu vreodată, coane Petrache, cum faci dumneata că guvernezi țara — fără partid?

Nu l-a întrebat, fiindcă știa de mai înainte ce o să-i spună. Oridecâteori i se atrăgea atenția că, în afară de cei câțiva boieri dela club, n'are pe nimeni în spatele său, conu Petrache striga: „Dați-mi puterea și vă dau parlamentul!" Aici se ascundea întreg secretul guvernării fără partid, care era secretul tuturor politicienilor, deci și al lui Averescu.

Generalul Averescu a fost însărcinat în 1920 să formeze guvernul nu pentrucă ar fi fost sprijinit de majorități parlamentare, ci, dimpotrivă, pentrucă n'a avut niciun reprezentant în tot parlamentul. În 1919, palatul, care vedea în presupusa lui popularitate o primejdie pentru național-liberali, i-a făgăduit lui Averescu că-l va chema în curând la putere, dacă el și clubul lui politic — fabricat din niște deșeuri liberalo-conservatoare — se retrage din alegeri. Averescu s'a retras și după un an s'a văzut prim-ministru. Fără partid, fără nimeni în parlament, fără nicio luptă în alegeri — prim-ministru. Pe ce, oare, se sprijinea dreptul lui Averescu de a guverna țara? Pe voința poporului — nu! Prin abținerea sa dela alegeri, însuși Averescu a împiedicat poporul să-și exprime voința. Așa dar, pe ce?

Pe voința regelui, pe voința reginei, pe voința lui I. Brătianu — și pe lichelismul acestui general slugarnic, crud, invidios, ros de ambiții, care se numea Alexandru Averescu.

Trecem peste amănuntul că odată prim-ministru al țării, generalul, care, cu o zi mai înainte n'avea nici picior de prieten politic în parlament, acum, după alegerile organizate de el, avea câteva sute de pere hi de picioare. Instructiv, însă, pentru cei care nu cunosc imensa farsă electorală desfășurată dealungul celor optzeci de ani de regim burghezo-moșieresc, sunt rezultatele obținute de Averescu, personal, în cei șapte ani cât s'a jucat de-a politica pe spatele țării.

La alegerile din 1920, Averescu obține în județul Bacău, unde zicea că e „împărat", 60,5% din voturi. Nu-i peste măsură de mult, dar e bine! Peste doi ani, în 1922, în același județ Bacău, același Averescu, numai că deastădată în opoziție, — dela 60,5%, cade la 3,5%. De aici, am putea deduce că, după doi ani de guvernare, Averescu s'a făcut, în județul Bacău, de 20 de ori mai puțin iubit ca în 1920. Totuși să nu ne grăbim cu concluziile, pentrucă, în 1926, același Averescu, din nou la putere, obține în același județ Bacău, 62,8%. De unde rezultă că, după patru ani de opoziție, generalul s'a făcut în județul Bacău de 20 de ori mai iubit ca în 1922. Să nu ne grăbim, însă, nici de data aceasta, deoarece, peste un an, în 1927, același Averescu, în același județ Bacău, întrunește numai 1,8% din voturi — ceeace ar fi o dovadă că în 1927, Averescu, după un an de guvernare, este, în județul Bacău, de 34 de ori mai puțin iubit ca în 1926, de 30 de ori mai puțin iubit ca în 1920 — și așa mai departe.

Are vreun amestec poporul în „dragostea" aceasta electorală atât de capricioasă? Niciunul. Partidele burghezo-moșierești nu dela popor așteptau să primească puterea. Dar nici dela parlamentele lor cârpite din suveici, din urne cu fund dublu, din chinoroz, din poli rupți în două, din crucea cu tibișir, din cimitire, din revolvere și bâte — nu așteptau ele puterea. Nu dela acea aristocrație politică aleasă cu șprițuri, mititei și fălci scâlciate aveau ele să-și ceară puterea. Știau toți oamenii politici burghezi că nu din sălile de vot luate cu asalt de către bandele electorale cu pistolul în mână, vine puterea, ci din alt local de vot, unul singur, dar singurul hotărîtor: palatul regal. Parlamentul burghez nu era decât o simplă unealtă — de care, de multe ori, partidele de guvernământ se puteau dispensa și pe care partidele acestea și-o procurau, abia după ce regele le dădea puterea pe mână. Parlamentul burghez ieșit din fraudă, violență, corupție, furt și demagogie, nu era decât o formă ipocrită, bună să dea o pecete, căreia i se zicea democratică, tuturor fărădelegilor legalizate, îndreptate împotriva poporului.

I. LUDO

GAVRIIL MUZICESCU ȘI MUZICA RUSĂ

Gavriil Muzicescu

Gavriil Muzicescu (1847-1903) este primul mare clasic al muzicii românești care și-a făcut studiile muzicale în Rusia.

Prestigiul de care se bucura cultura muzicală rusă, datorită mai ales „grupului celor cinci" (Mussorgschi, Cesar Cui, Borodin, Balachirev și Rimschi - Corsacov) l-a determinat pe Muzicescu să plece la Petersburg, unde a studiat timp de doi ani (1870—1872) armonia, contrapunctul și compoziția. La sfârșitul cursurilor, a obținut titlul de laureat al Conservatorului din Petersburg.

Crescut în mediul progresist al „grupului celor cinci", Muzicescu și-a însușit ideile înnoitoare ale muzicii ruse, devenind — după înapoierea sa în țară — un propagator al culturii muzicale ruse, un înflăcărat culegător și susținător al cântecului popular, un luptător pentru dezvoltarea mișcării corale la noi și, mai ales, un deschizător de drumuri în domeniul creației realiste românești. Înfruntând disprețul burghezo-moșierimii față de creația populară, Muzicescu — sub influența ideilor progresiste ale clasicilor ruși — a realizat o cotitură însemnată în dezvoltarea muzicii noastre. Contactul permanent pe care l-a ținut cu muzica rusă în tot timpul vieții sale (se găsea în corespondență cu o serie de compozitori, printre care și Rubinștein) l-a ajutat pe Muzicescu în introducerea unor reforme radicale în învățământul muzical, în armonizarea și prelucrarea cântecului popular, în interpretarea corală, etc.

În anul 1884 i s'a tipărit la Petersburg, romanța pentru voce, vioară și pian, intitulată „Mama și copiii" (op. 26). Textul este în limba rusă, și este inspirat după o poezie clasică grecească. Lucrarea este una din cele mai vechi tipărituri de muzică clasică românească, apărută în Rusia.

Luând ca model armonizările de cântece populare ale lui Glinca, Mussorgschi, Rimschi-Corsacov și Cealcovschi, Muzicescu a fost primul compozitor român care a ridicat în mod științific problema culegerii, armonizării și tratării în forme artistice, a folclorului nostru.

Folosind experiența corurilor rusești, Muzicescu a dat modele de interpretare corală realistă, îndemnând pe George Dima și Timotei Popovici în Ardeal, pe Ion Vidu în Banat și pe I. Șt. Paulian în Oltenia, să promoveze cu fermitate repertoriul popular.

Astăzi, când se împlinesc 50 ani dela moartea lui Gavriil Muzicescu, oamenii muncii din țara noastră cinstesc memoria marelui compozitor, a cărui contribuție covârșitoare la progresul muzicii românești este rodul trainicei prietenii între poporul rus și poporul patriei noastre.

Viorel COSMA

Pagina de titlu a lucrării pentru voce, vioară și pian „Mama și copiii" de Gavriil Muzicescu, tipărită în Rusia

ARTISTA POPORULUI

O ZI DIN VIAȚA LUCIEI STURDZA BULANDRA

O cameră liniștită, învăluită în lumina caldă a unei dimineți de toamnă târzie. Pe pereți, pe etajere, pretutindeni sumedenie de fotografii. In multe din ele deslușești același chip energic și inteligent de femeie, cu o privire vioaie, pătrunzătoare. Multe lucruri îți pot povesti în graiul lor mut fotografiile acestea, unele șterse, puțin îngălbenite de vreme, altele noi, strălucitoare. Din ele afli drumul străbătut de o mare actriță, dealungul a cinci decenii și jumătate de pasionantă activitate artistică: iat-o, tânără și înflăcărată, în „Maria Stuart", iat-o, în plină maturitate, sbuciumata și ambițioasa doamnă Clara din „Vlaicu Vodă" de Al. Davilla; iat-o, vârstnică, în moșiereasa Gurmâjscaia din „Pădurea" lui Ostrovschi sau în hrăpăreața negustorească Vassa din „Vassa Jelesnova" de Maxim Gorchi, rolul pe care-l interpretează la vârsta de 80 de ani.

...E ora nouă dimineața. In cameră e liniște. Lângă fereastră, pe o mescioară, se află un caiet. Alături, manualul de limba rusă, al Ninei Potapova, deschis la pagina 409... A trecut un ceas de când, aplecată asupra caietului, interpreta atâtor și atâtor roluri, scrie, citește, studiază. Sârguincioasă, își pregătește „lecția pe astăzi" cu grija unui școlar silitor: copiază în rusește un fragment din „Pescărușul" lui Cehov. Țârâitul telefonului întrerupe liniștea din încăpere.

— Allo? Da, eu sunt, Lucia Sturdza Bulandra. Bună dimineața, tovarășe... Mulțumesc frumos, dar nu uitasem. Ședința dela sfatul popular e notată în carnetul meu pentru ora nouă și jumătate... Sigur, n'aveți grijă, nu știți că nu obișnuesc să întârzii?...

Ceasul din Piața Nicolae Bălcescu arăta ora nouă și jumătate când deputata Lucia Sturdza Bulandra intra în sala de ședințe a Sfatului Popular al Capitalei.

In jurul unei mese lungi, chipuri cunoscute: stahanoviști, muncitori înaintați, oameni de știință și cultură. Un profesor cărunt discută cu muncitorul Panait Ștefan, directorul întreprinderii „Steaua Roșie". De ei se apropie apoi compozitorul Alfred Mendelsohn. Ei își întrerup însă curând discuția, deoarece începe ședința. O vor relua chiar în cadrul acesteia.

Pe ordinea de zi, un singur punct: activitatea culturală artistică în cadrul perioadei de pregătire a alegerilor de deputați pentru sfaturile populare.

— Tovarășa Lucia Sturdza Bulandra are cuvântul...

In încăpere răsună glasul cu sonorități calde al marii actrițe. Glasul atât de cunoscut și de îndrăgit de generațiile de spectatori care o văd pe scenă de atâția zeci de ani ...

— Eu aș dori să vă vorbesc despre un aspect al muncii culturale care pe mine mă interesează în mod special. Este vorba despre munca de instructaj pe care actorii dela teatrul pe care-l conduc, „Municipalul", o desfășoară cu echipele de amatori dela întreprinderile „Vulcan", „Electromagnetica", întreprinderile poligrafice Nr. 2 și 3... Aș dori să veniți odată la o repetiție, să vedeți cu câtă dragoste, cu cât talent interpretează tinerii noștri muncitori...

Vocea ei se însuflețește. Minute întregi cei din sală o ascultă cu atenția încordată.

— ... Da, ar trebui să ne ocupăm tot mai mult de această problemă, tovarăși, după cum ar trebui să le cerem mai hotărît scriitorilor noștri să scrie mai mult teatru, mai multe poezii pentru echipele de artiști amatori... Eu am mai spus acest lucru scriitorilor, de câte ori am avut prilejul... Și acum aș vrea să vă spun că, în cinstea alegerilor, colectivul teatrului nostru repetă trei piese originale într'un act: „In vizită" de Mihai Davidoglu — care, în treacăt fie spus, ne tot promite o lucrare dramatică în trei acte pentru „Municipal" — „Pisica de mare" de Virgil Teodorescu și „Ghimpele" de E. Gustav și C. Beiu.

...Cu un timbru prelung și grav, un orologiu sună de douăsprezece ori. Ședința a luat sfârșit.

— Nu mai rămâneți câteva minute printre noi, tovarășă Bulandra, să mai stăm puțin de vorbă? întreabă directorul secțiunii de artă a sfatului, tov. Florian Păunescu.

— Imi pare rău, dar nu mai pot sta acum, dragi tovarăși. Azi n'am fost încă la teatru... Să lipsesc o dimineață întreagă de acolo, socotesc că nu mi-e îngăduit.

*

Orele 12,30. Pe scena Teatrului Municipal repetiție cu „Liubov Iarovaia". Din distribuție fac parte câțiva interpreți noi. Se repetă dialogul dintre Cutov și Malinin, șefii bandelor contrarevoluționare...

Interpretul lui Cutov este rugat de directorul de scenă să reia pasagiul pe care l-a interpretat.

Actorul repetă ultimele replici.

— Să nu te superi că te întrerup, tovarășe!

Vocea caldă, puternică, care a răsunat din sală, este a Luciei Sturdza Bulandra, directoarea teatrului.

— Cred că trebue să exprimi mai puternic josnicia și ipocrizia acestui dușman. Nu privi pe nimeni drept în ochi, privește înlături: un asemenea individ nu are curajul să se uite drept în ochii omului. Fă să apară în jocul dumitale o falsă stăpânire de sine, să reiasă din gesturile, din mersul dumitale, lașitatea ascunsă sub masca fanfaronadei, viclenia și caracterul josnic al personagiului. Cred că așa ar fi mai bine...

Artista s'a ridicat din fotoliu. Prin gesturi expresive, prin cuvinte convingătoare ea explică, mimează, interpretează, izbutind dintr'odată să contureze imaginea justă a personagiului întruchipat.

Repetiția se apropie de sfârșit. Sunt orele două. Incă o replică, încă o intonație. Gata. Directoarea Teatrului Municipal e mulțumită.

— Tovarășe, ai izbutit! Ingădue-mi să te felicit!

*

...Din nou acasă. E trei după amiază. Culcată pe canapeaua din camera plină cu cărți și fotografii, actrița se odihnește. Totuși, nu doarme. Citește studiul publicistului S. Zamanschi din revista sovietică „Teatr": „O înaltă măestrie în domeniul satirei". Din când în când se oprește, reflectează câteva clipe, apoi notează câte o idee în caietul ei plin de însemnări. Așa trec două ore...

La ora cinci, cu o vioiciune de om tânăr, Lucia Sturdza Bulandra e în picioare. Peste câteva minute coboară sprintenă treptele și spune veselă șoferului care o așteaptă în mașina ce s'a oprit în fața casei:

— Să-i dăm drumul repede tovarășe Grigoruță; la cinci și jumătate avem ședință la teatru...

*

In cabina Nr. 5, o mică consfătuire de producție. Se discută problemele tehnice ale montării piesei „Treizeci de arginți" de Howard Fast. In jurul actriței, prim-regizorul teatrului, W. Siegfried, directorul de scenă Ion Olteanu, pictorii scenografi Tony Gheorghiu și Elvira Postolache și directorul administrativ al teatrului, Aurel Banciu.

Impreună cu ei, Lucia Sturdza Bulandra studiază machetele de decoruri, examinează proiectele de costume, stabilește planul de repetiții pentru săptămâna viitoare. In încăperea alăturată contabilul șef Alecu Dumitrescu așteaptă cu răbdare; directoarea „Municipalului" mai trebue să semneze o sumedenie de hârtii. Prin megafonul instalat deasupra ușii, în cabină, se aude vocea regizorului Bob Boleslav: „E șase și jumătate. Peste o oră începe spectacolul. Tovarășii actori sunt rugați să poftească în cabine. E șase și jumătate."

— Ieșiți afară, le spune râzând actrița, celor din cabină. Joc astăseară și trebue să mă îmbrac.

*

Cortina coboară după ultima replică din piesa lui Maxim Gorchi „Vassa Jelesnova". Apoi se ridică iar în aplauzele spectatorilor. Pe scenă, Vassa—Lucia Sturdza Bulandra —se înclină și mulțumește, plină de modestie. Aplauzele nu mai contenesc; ele exprimă simțămintele de dragoste și recunoștință ale spectatorilor pentru arta marii actrițe — a cărei activitate scenică de 55 de ani a fost recent sărbătorită și răsplătită prin conferirea Ordinului „Steaua Republicii Populare Române", clasa I-a.

Cortina se lasă și se ridică de câteva ori.

*

E noapte târziu... Locuința Luciei Sturdza Bulandra este cufundată în întuneric. Numai în camera de studiu, mescioara și fotoliul de lângă fereastră au intrat în cercul de lumină aruncat de lampa mică, cu abat-jour. Pe mescioară, o ceașcă de lapte. Alături, un text dactilografiat: o nouă piesă românească.

E liniște deplină. Atentă, actrița citește. Apoi ridică ochii de pe pagini, privește minutarele ceasornicului, care gonesc neostenite, surâde și-și spune: „hai, să mă duc la culcare; și mâine e o zi!"

Alexandru ASSAN

Artista poporului Lucia Sturdza Bulandra, laureată a Premiului de Stat, la masa ei de lucru, studiind o nouă piesă din repertoriul Teatrului Municipal pe care îl conduce.

Scenă din piesa „Vassa Jelesnova" de Maxim Gorchi: în rolul Vassei, Lucia Sturdza Bulandra.

La Stockholm, cu boxerii noștri

Stockholmul, oraș întemeiat cu 700 de ani în urmă de Birger Jarl, se întinde pe insulele care mărginesc Mälären-ul, cel mai mare lac din Suedia. Peste podurile care leagă aceste insule gonesc din zori și până noaptea sute de mașini, tramvaie și biciclete. Mai ales biciclete, care, întocmai ca și în celelalte țări scandinave, sunt mijlocul favorit de locomoție al cetățenilor. Ancorate în port, zeci de vase pescărești și de comerț așteaptă clipa plecării în larg. Casele de pe mal și din inima orașului sunt mari, dar aspectul lor este cenușiu, parcă acoperit de o anume tristețe. Dealtfel, străzile și casele Stockholmului poartă în ele ceva din ceața care coboară adeseori peste acest oraș nordic.

Dintre celelalte orașe pe care le-am vizitat, doar Göteborgul păstrează caracteristicile marilor porturi, cu circulație intensă, cu aerul mereu umed și cu oameni în haine marinărești pe care-i întâlnești la tot pasul. Micul oraș Sundsvall, așezat doar la 200 de kilometri de cercul polar, pare că s'a ridicat numai și numai pentru a împrejmui marea fabrică de celuloză care constituie faima regiunii. La Jönköping, orașul trustului chibriturilor, sunt grădini cum nu se întâlnesc în toată Suedia. Dar ceeace ne-a impresionat în mod deosebit a fost micuța localitate balneară Saltsjöbaden, situată la 25 de kilometri de Stockholm, pe malurile golfului maritim Saltsjön. Apele mării scaldă aci un țărm cu locuri nespus de pitorești.

Viața de astăzi a Suediei poartă din ce în ce mai mult amprenta „modului de viață american". Afișele multicolore ale cinematografelor vestesc că au sosit noi filme de peste Ocean: filme cu gangsteri, filme cu „senzații tari", filme cu aventuri războinice care preamăresc crima și agresiunea. Librăriile sunt inundate de romane care fac apel la cele mai josnice instincte ale omului, iar literatura pentru copii este alcătuită aproape exclusiv din faimoasele „comics-uri". Presa reacționară publică articole calomnioase despre lagărul păcii și al democrației, încercând să zugrăvească în culori false realizările noastre minunate. Începând cu filmele de cinematograf și terminând cu jucăriile „războinice" pe care le-am văzut în multe magazine pentru copii, toate converg spre unul și același țel: creșterea unei generații care să poată deveni oricând carne de tun în slujba imperialismului.

Dar poporul suedez, vrednicii muncitori, marinari și pescari, cea mai mare parte a tineretului acestei țări, își dau seama cât de primejdios este drumul pe care merg stăpânii Suediei de astăzi. Deaceea suedezii cinstiți luptă din toate puterile pentru pace și independență, pentru bunăstare. Am întâlnit în Suedia mulți oameni care ne-au vorbit cu prietenie despre țara noastră, despre minunatele realizări ale regimului nostru democrat-popular. Am discutat cu zeci de tineri care au participat la Festival și care își amintesc cu dragoste de clipele petrecute la București. Reîntorși în patrie, ei însuflețesc masele, le îndeamnă să-și strângă rândurile în năzuința comună spre destinderea încordării internaționale, spre pace și prietenie.

*

Boxerii noștri au vizitat timp de aproape două săptămâni Suedia, susținând întâlniri prietenești la Stockholm, Sundsvall, Göteborg și Jönköping. Pretutindeni, reprezentanții noștri au impresionat prin înalta lor pregătire tehnică, prin puternicul lor spirit de luptă, și prin deplina lor sportivitate față de adversarii din ring. Victoriile categorice repurtate de boxerii români în Suedia au fost comentate foarte elogios de aproape toate ziarele suedeze. De multe ori, comportarea pugiliștilor români era însoțită de aprecieri superlative și de numeroase fotografii luate în timpul luptelor.

In ajunul sosirii noastre la Stockholm, multe ziare considerau că boxerii suedezi — care tocmai se pregăteau pentru o întâlnire cu reprezentativa Germaniei occidentale — „vor face o bună verificare înaintea matchului cu germanii". După prima reuniune, aceste „păreri" s'au schimbat ca prin farmec. Evoluând la „Ericksdalhallen", cea mai mare sală de sport din Stockholm, la numai o jumătate de oră după sosirea pe aeroportul Bromma, boxerii noștri au reușit să cucerească o victorie strălucită în întâlnirea cu unii dintre cei mai buni boxeri ai Suediei, care au fost desemnați să reprezinte culorile acestei țări în Germania occidentală.

Intotdeauna, omul care dădea „tonul" victoriilor noastre a fost Otto Bostiog, mezinul echipei.

Tânărul strungar dela atelierele C.F.R. Craiova, boxerul Bostiog, care nu are mai mult de 20 de ani, a luptat mereu cu dârzenia sa caracteristică, a lovit cu putere și, chiar în momentele grele ale matchurilor, nu a renunțat să lupte cu însuflețire până la ultima picătură de energie. Prin vitalitatea sa, prin hotărîrea pe care a pus-o în joc, pentru a obține victoria, vrednicul sportiv Otto Bostiog a fost o pildă și un imbold pentru tovarășii săi de echipă.

Foarte temut de pugiliștii suedezi a fost campionul nostru, maestrul sportului Dumitru Ciobotaru. Fulgerătoarea sa victorie asupra campionului european Soțicaș, realizată la București în cadrul întrecerilor sportive ale Festivalului, i-a „speriat" cu adevărat pe boxerii de categorie grea din Suedia. Mai ales după ce Folke Strandberg a fost nevoit să plece steagul după prima rafală de pumni primită din partea lui Ciobotaru, organizatorii au avut mult de furcă până să-i găsească reprezentantului nostru un alt adversar. Dar pentrucă spectatorii suedezi țineau să-l vadă „la lucru" pe Ciobotaru, organizatorii i-au adus la Jönköping un boxer din... Danemarca. Nici acesta însă nu a putut rezista măcar o repriză în fața atacului dezlănțuit al lui Ciobotaru. Dealtfel în total Ciobotaru a boxat în Suedia numai ...un minut!

Dar fie că se numea Bostiog sau Linca, Ciobotaru sau Fiat, Adam sau Șerbu, fiecare dintre reprezentanții noștri au avut merite egale în obținerea marilor victorii din Suedia.

Este greu de descris patriotismul fierbinte cu care au luptat boxerii noștri, voința de a învinge care i-a caracterizat pe toți, dela primul și până la ultimul. In grelele momente ale întâlnirilor pe care le-au susținut, gândurile fiecăruia dintre ei se îndreptau către tovarășii lor de muncă din patrie, către masele de sportivi care le urmăreau cu dragoste și încredere performanțele. Gândurile acestea le-au dat puteri nebănuite, i-au însuflețit în luptă și i-au condus spre victorie.

Prin succesele obținute în Suedia, boxerii noștri au arătat poporului suedez că în țara noastră, pe lângă celelalte realizări ale regimului de democrație populară, se dezvoltă și o puternică mișcare sportivă, din rândurile căreia ies mereu la iveală talente tinere, care au drumul larg deschis spre cele mai înalte culmi ale măestriei sportive.

Marius GODEANU

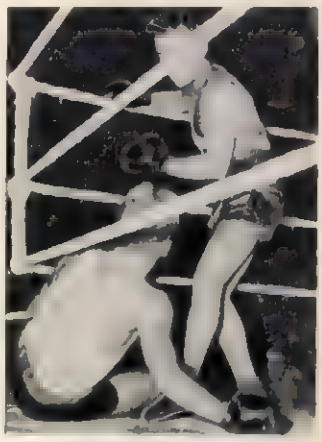

Maestrul emerit al sportului Gheorghe Fiat a cucerit în Suedia patru strălucite victorii înainte de limită. In clișeu rutinatul boxer Helge Nielsen din Göteborg căzut la podea în urma unei puternice lovituri a lui Fiat.

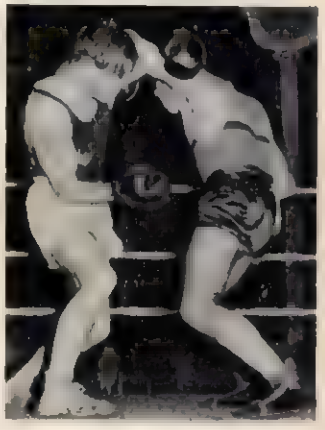

Dârz disputată a fost întâlnirea dintre reprezentantul nostru Șerbu Neacșu (dreapta) și voinicul boxer suedez Uno Andreasson.

După o repriză în care a avut inițiativa, boxerul suedez Morgan Brundin din Göteborg nu a mai putut rezista atacurilor dezlănțuite ale tânărului nostru reprezentant Otto Bostiog și a căzut la podea cu câteva secunde înainte ca gongul să anunțe sfârșitul matchului.

La Sundsvall, Dumitru Adam (dreapta) a repurtat o victorie categorică în fața lui Gunnar Gerdsdorff, fost campion al Suediei, la această întâlnire Gerdsdorff a fost trântit de șase ori la podea.

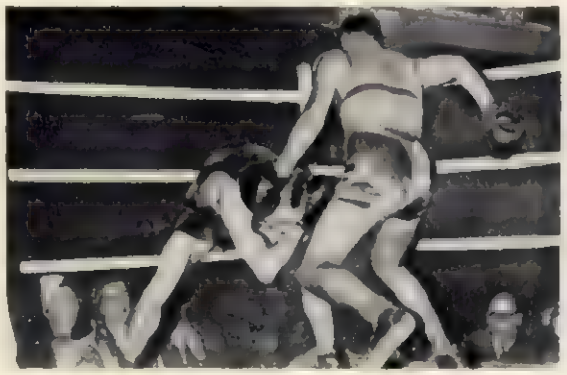

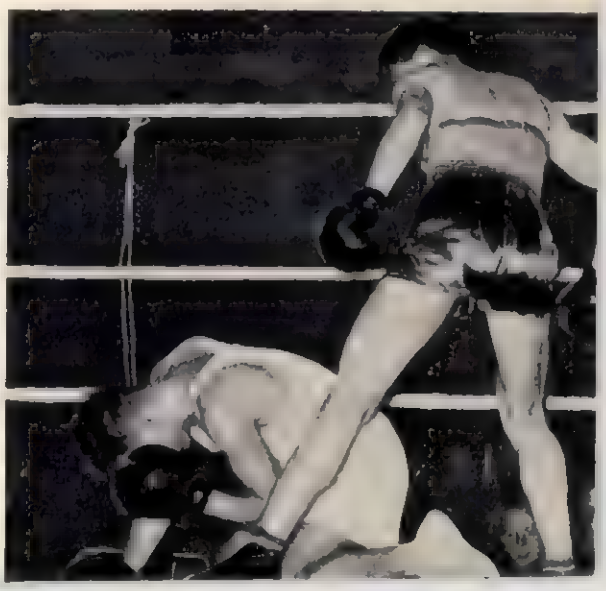

O EMISIUNE DE TIMBRE INCHINATĂ OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ RUȘI ȘI SOVIETICI

Emisiunea de timbre închinată memoriei unor cunoscuți oameni de știință ruși și sovietici îmbogățește, prin frumusețea și semnificația ei, șirul emisiunilor filatelice consacrate celor mai de seamă figuri și evenimente din istoria Statului Sovietic.

Seria de timbre este formată din 16 valori, dantelate, fiecare din ele având valoarea nominală de câte 40 de copeici.

Timbrele emisiunii ne înfățișează pe următorii savanți: exploratorul Ștepan Petrovici Crașeninnicov (culoare violetă pe hârtie albă), eminentul chimist Dimitrii Ivanovici Mendeleev (culoare albastră închisă pe hârtie albastră), cunoscutul biolog C. A. Timiriazev (culoare brun roșcat pe hârtie roz), chimistul Alexandr M. Butlerov (culoare portocalie pe hârtie albastră), inventatorul P. N. Iablocicov (culoare neagră-cenușie pe hârtie albă), exploratorul P. N. Cozlov (culoare portocalie pe hârtie albă), savantul A. N. Severțov (culoare neagră pe hârtie roz), fizicianul A. C. Stoletov (culoare verde pe hârtie roz), matematiciana Sofia Covalevscaia (culoare violetă pe hârtie roz), zoologul Alexandr O. Covalevschi (culoare albastră închisă pe hârtie roz), matematicianul N. I. Lobacevschi (culoare brună pe hârtie albă), fizicianul P. N. Lebedev (culoare albastră pe hârtie albă), inventatorul C. E. Țiolcovschi (culoare brună pe hârtie albastră), exploratorul și antropologul N. N. Micluho-Maclai (culoare portocalie pe hârtie roz), inventatorul becului electric A. N. Lodâghin (culoare verde pe hârtie albă) și fizicianul N. S. Curnacov (culoare brună pe hârtie roz). Imprimarea timbrelor s'a făcut în heliogravură.

ȘAH ȘAH ȘAH

PE MARGINEA TURNEULUI MARILOR MAEȘTRI

Cele 210 partide ale turneului candidaților la campionatul lumii constitue un material de observații foarte interesant. Rezultatele înregistrate, exprimate în cifre, cuprind toată amploarea și dârzenia luptei care s'a dat dealungul celor 30 de runde ale acestui mare concurs. Cele câteva observații statistice care urmează vor permite cititorilor noștri să-și dea seama mai bine de diferitele aspecte ale acestei întreceri între cei mai buni jucători de șah din lume.

În primul rând trebue să constatăm că victoria finală a fost determinată de faptul că marele maestru sovietic Vasili Smîslov s'a dovedit a fi un jucător imbatabil. Cele 9 partide câștigate de el în cadrul turneului și faptul că nu a pierdut decât o singură partidă (la compatriotul său Kotov) l-au calificat pe merit drept cel mai bun jucător, urmând ca anul viitor să-l înfrunte pe Botvinnic în lupta cea mare pentru cucerirea titlului de campion moudial la șah.

Analizând rezultatele competiției dela Zürich, pe matchuri (participanții au jucat între ei câte 2 partide, care au constituit un mic match), constatăm rezultate foarte interesante. Smîslov și Bronștein nu au pierdut decât câte un singur match, în timp ce suedezul Stahlberg și iugoslavul Gligorici au suferit cele mai multe înfrângeri.

Campion al remizelor a fost Bronștein, care a terminat la egalitate 20 de partide. Urmează Najdorf și Boleslavschi, cu câte 19 remize, Smîslov și Petrosian 18, Averbach 17, Keres și Reshevsky, câte 16. Cele mai multe pierderi au fost înregistrate de Stahlberg (15 partide) urmat de Euwe (10) și Gligorici (8).

Între premiați, cei mai bun rezultat a fost obținut de Smîslov și Bronștein, care au realizat câte $3^1/_2$ puncte din 4 partide, împotriva concurenților lor direcți Keres și Reshevsky. Este de remarcat că Reshevsky n'a reușit să câștige decât o singură partidă din cele 16 jucate cu primii 9 clasați, pierzând 4 (2 la Bronștein, 1 la Smîslov și 1 la Kotov).

Rezultatul cel mai bun împotriva primilor 4 clasați a fost obținut de către marele maestru sovietic Kotov, care a realizat $4^1/_2$ puncte din 8 partide. Câte 4 puncte au obținut Najdorf și Averbach, iar Petrosian și Taimanov, câte $3^1/_2$. Este de remarcat că, deși din primele 7 partide n'a realizat decât 2 puncte, Kotov a revenit puternic și a realizat $9^1/_2$ puncte din următoarele 13 partide, ceeace constitue o performanță excepțională, având în vedere nivelul înalt la care s'a desfășurat concursul.

Cele mai multe victorii cu 2:0 au fost obținute de șahiștii sovietici Smîslov, Keres, Petrosian și Taimanov, care au câștigat câte două matchuri cu acest scor. În general se remarcă în acest turneu un procentaj mai mare de victorii cu 2:0 față de alte concursuri de acelaș gen. Astfel, de exemplu, la turneul candidaților la campionatul mondial dela Amsterdam, din 1938, numai un singur match s'a terminat cu 2:0, față de 17 cu acest rezultat în turneul dela Zürich.

Prima jumătate a concursului a fost câștigată de Smîslov cu $9^1/_2$ (din 15), iar a doua de Keres, cu 9 puncte.

După cum arată cifrele de mai sus, la turneu candidaților s'a manifestat odată mai mult categorica superioritate a jucătorilor sovietici de șah care, prin jocul lor de mare clasă, și-au demonstrat combativitatea și măestria, obținând cele mai bune rezultate, pentru onoarea sportivă a patriei lor.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

ORIZONTAL:
7. Cunoscut fotbalist din țara noastră. 9. Omenesc. 10. Transmite cinematograful la domiciliu. 11. Cunoscut jucător de tenis de masă din R. Cehoslovacă. 13. Personaj dintr'o piesă de W. Shakespeare. 15. Minimul necesar în agrotehnică. 17. Posibilități. 18. Listă. 19. Iarba dracului. 21. Instrument optic. 22. Sferturi. 23. O găsești în stema Republicii. 24. Metal. 26. Vechi de tot. 27. Calamitate a naturii împotriva căreia știința sovietică luptă cu succes. 29. Ce face omul care nu are memorie? 32. Localitate în Ardeal. 34. Prietenie. 35. Fluviu în U.R.S.S 36. Gaz fluorescent.

VERTICAL:
1. Cauciuc sintetic. 2. Traseu. 3. Strânge recolta. 4. Minereu. 5. Lupta spadasinilor. 6. Defecțiune la motor. 8. Metal. 12. Fără articol. 14. Specialist în domeniul energeticii. 15. Cercetează stelele. 16. Pastă făinoasă. 19. Cunoscut jucător sovietic de șah. 20. Tăgăduește. 25. Insuflețit. 26. Ici, colo, nicăieri. 28. Gram. (pop.). 30. Ritm suitor în poezie. 31. Ca oțetul. 32. Oraș renumit pentru industria sa de lentile și porțelanuri. 33. Fabulist grec.

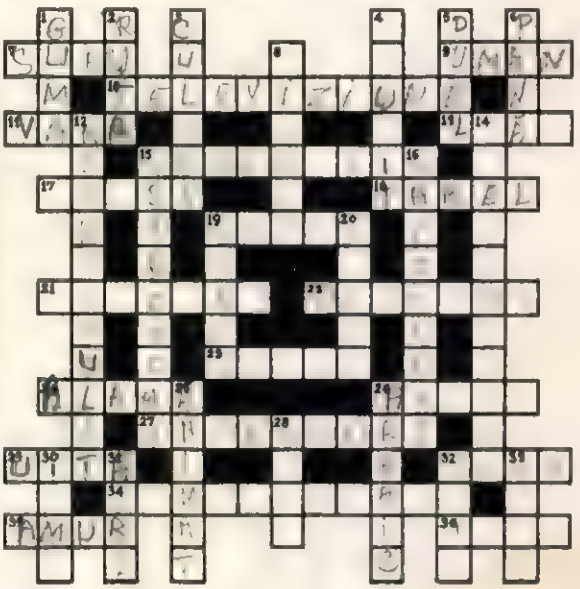

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN Nr. 14

Problema de L. I. KUBBEL publicată în cronica noastră precedentă (Ale:Rf3, Tf1,Nd2; Negru:Rh2,Na3,Ph3. Mat în 5 mutări) are următoarea soluție:

Ideea de mat constă în aducerea nebunului alb pe diagonala h2-b8 pentru a da mat regelui negru. Lucrul acesta nu poate fi realizat prin 1.Na5,b4 sau c3, deoarece negrul răspunde Nb6,c5 sau d4 și albul nu poate fua nebunul adversăci negrul e „pat"! Deaceea albul folosește o subtilitate. El joacă întâi 1.Ne1 amenințând 2.Ng3 mat. Negrul nu se poate apăra prin 1...Nf2, deoarece ar urma mat prin 2.T:f2+ Rg1! 3 Te2 ! (Probabil, mutarea cea mai dificilă a problemei) 3...h2 (sau 3...Rf1 4.Ng3 h2 5.Te1 mat sau 3...Rh1 4.Ng3 și 5.Te1 mat) 4.Nf2+Rf1 (sau h1) 5. Te1 mat. Încercarea de a para amenințarea albului prin 1...Nf4 duce la alt mat, și mai frumos: 2. Nf2! Nf4-oriunde pe diagonala h2-b8, adică la e5, d6,c7 sau b8 3.Ng1+Rh1 4. Ng1-d4 (sau c5,b6,a7, în raport cu câmpul pe care s'a deplasat nebunul negru) 4...Rh2 5. N:e5 (sau d6,c7,b8) mat.

PENTRU CITITORII NOȘTRI

Abonații noștri, pentru a-și asigura primirea fără întrerupere a revistei „FLACĂRA" sunt rugați să-și prelungească din timp abonamentele pe anul 1954. În acest scop se vor adresa la orice oficiu poștal, centru de difuzare a presei, la factori poștali sau la difuzorii voluntari din întreprindere.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 56 PIAȚA SCÂNTEII Tel. 7.60.10 Int. 1787 ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la cecilile raionale de difuzare a presei. PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni: 9 lei 6 luni: 18 lei un an: 36 lei

Tipărit la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

— Dar pe ăsta decc nu l-ai trecut pe lista de alegători!?
— Nu vedeți? N'a împlinit încă vârsta!

alegeri de altădată

Desene de Cik DAMADIAN
laureat al Premiului de Stat

— Nu știe să facă nimic, dar e fiu de moșier!
— Perfect! Să-l alegem consilier municipal!

Ultimele directive înainte de alegeri.

PREȚUL 1,50 LEI

Tg.-Mureș

FLACĂRA
Nr. 17 — 15 DECEMBRIE 1963

Întâlnire între tinerii țărani muncitori din comuna Moldova-Suliță, raionul Câmpulung Moldovenesc, regiunea Suceava și Alexa T. Rebenciuc, candidat în alegerile pentru sfatul popular al comunei. Om mai în vârstă, tovarășul Rebenciuc povestește tineretului din comună despre felul în care se țineau alegerile în timpul regimului burghezo-moșierese, despre lipsa de drepturi a oamenilor muncii în trecut. Cunoscând samavolniciile la care exploatatorii supuneau poporul muncitor, tineretul învață să aprecieze și mai bine, să lupte cu și mai multă tărie pentru apărarea libertăților de care se bucură astăzi.

S T R I G Ă T U R I

de Mihai BENIUC

Anii mai pe-ațâția fie,
Timpul nouă nu ne fură
Penele din pălărie,
Zâmbetele de pe gură.

N-oi fi tânăr eu ca Vasu
Și nici hâtru ca Arjan.
Dar mai țin cu vremea pasul,
Nu mă dau bătut șuhan.

Zică cine ce gândește,
Dar conac, boier, vătaf
Nouă zău nu ne lipsește,
Și de-ar fi, i-am face praf!

Dacă n'am plâns la răstrişte,
Ci scrâșnit-am și-am lovit,
Apoi bolta să se miște
Azi când e de chiuit!

Fiecare cu-ale sale —
Țării-i trebue cărbune,
Păcură, hidrocentrale,
Cântece și glume bune.

Viața știm că nu e horă,
Dar nici munca nu e chin,
Dacă vezi că orice oră
Face traiul mai senin.

Mai avem de'nvins la rele
Și la sat și la oraș,
Dar avem noi și zăbele
Pentru calul nărăvaș.

Iar celor ce-ar vrea să strice
Între oameni buna pace
Noi atâta le vom zice:
Avem ac de-așa cojoace!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ BILUNARĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR - ARTISTICĂ

Nr. 17 - DECEMBRIE 1952

SĂ NE DĂM VOTUL PENTRU BUNĂSTARE, PENTRU SOCIALISM

Mai e puțin până la 20 Decembrie, ziua sărbătorească în care oamenii muncii din țara noastră își vor alege reprezentanții în sfaturile populare, organele locale ale puterii de stat. Prin structura și activitatea lor, prin contribuția pe care o aduc la strângerea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare, prin atragerea la conducerea treburilor publice a maselor largi de cetățeni, fără deosebire de naționalitate, sfaturile populare reprezintă o cucerire revoluționară de seamă a poporului nostru. Ar fi fost oare posibil în regimurile trecute ca masele largi de oameni ai muncii să-și aleagă deputați din rândurile lor, să ia parte directă la gospodărirea orașelor și satelor, să-și transpună în viață gândurile și inițiativele? Orice om al muncii, orice cetățean al țării noastre, știe bine că lucrurile acestea nu ar fi fost cu putință. Ele nu se pot petrece decât în regimurile democrat-populare, pentru care voința și năzuințele poporului constituie însăși izvoarele din care statul își trage puterea.

E încă treaz în mintea oamenilor amintirea fostelor primării, organele administrative ale orânduirii burghezo-moșierești, instrumente docile de aplicare a legiuirilor dușmănoase poporului. Primarii și așa ziși consilieri comunali burghezi nici nu se gândeau la traiul cetățenilor. Puținele realizări edilitare ale primăriilor burgheze erau, pe de o parte, praf aruncat în ochii lumii, iar pe de alta, sacul fără fund al afacerilor necurate. În Focșani, de pildă, toți trepădușii politici țipau că e nevoie de un nou local pentru uzina electrică. Și era, într'adevăr, nevoie... Fiecare nou primar își punea în „program" zidirea acestei clădiri. Timp de douăzeci de ani se constata, însă, unul și același lucru: la schimbarea primarului, uzina rămânea tot sub chip de piatră fundamentală, iar fondurile acreditate uzinei luau forma unor moșii, mori sau cirezi de vite, proprietate personală... Uzina electrică din Focșani a fost zidită și utilată cu mașini noi, abia în anii puterii populare, de către sfatul popular al orașului.

Fapte ca acesta petrecut la Focșani, se întâmplau în toate orașele și satele țării. „Părinții comunei" se dovedeau a fi niște hoți cu certificate de bună purtare politică, care-și însușeau banul obștesc și aplicau cu strășnicie măsuri împotriva poporului.

Aceste vremi au apus însă pentru totdeauna. Astăzi orașele și satele patriei sunt gospodărite nemijlocit de poporul muncitor prin deputații sfaturilor populare. Noile organe locale ale puterii de stat își au rădăcinile în voința și năzuințele maselor, ele sunt expresia libertății și drepturilor oamenilor muncii, a vigoarei și priceperii lor creatoare descătușate.

Activitatea desfășurată de sfaturile populare este bogată și multilaterală. Îndrumate de partid, activând în strânsă legătură și cu sprijinul larg al maselor, sfaturile populare au desfășurat o bogată muncă creatoare în toate domeniile vieții obștești, vădind grijă față de oameni și nevoile lor materiale și culturale.

Multe sfaturi populare, organizatoare ale vieții economice locale, s'au străduit necontenit să dezvolte industria locală producătoare de bunuri de larg consum, au contribuit la lărgirea schimburilor de mărfuri între oraș și sat, în vederea unei cât mai bune aprovizionări a populației. Sfatul Popular al raionului Șimleul Silvaniei, de pildă, a creat și dezvoltat întreprinderea locală „Măgura". În trei ani, această întreprindere s'a lărgit cu numeroase secții. S'au construit din resurse locale două fabrici de cărămidă, două mori țărănești, o moară modernă pentru făină și grîș, s'a construit o uzină electrică, s'a mărit capacitatea secției de olărie, au fost puse în funcțiune două uscătorii de fructe și legume, s'a mărit numărul sortimentelor la produse alimentare și, în curând, va intra în exploatare și mina de lignit.

Antrenând în activitatea lor mase cât mai largi de oameni ai muncii, sfaturile populare au adus o mare contribuție la opera de înfrumusețare a orașelor și la lupta pentru ridicarea nivelului sanitar și cultural al populației. La Constanța s'a amenajat un parc nou. La Roșiorii de Vede s'au pavat și electrificat numeroase străzi. În Bicsad, și în alte sate din țara Oașului s'a aprins lumina electrică. În comuna Furculești, din raionul Alexandria, s'a construit un spital. Nu există oraș în care să nu se fi amenajat parcuri, să nu fi apărut secții noi ale întreprinderilor de interes local, să nu fi fost înființate lăcașuri de cultură. În numeroase sate s'au construit cămine culturale, școli, s'a introdus lumina electrică. Sfaturile populare, sprijinite activ de cetățeni, schimbă fața orașelor și satelor patriei, luptă pentru lichidarea rămânerii în urmă a unor sate, orașe, raioane sau regiuni, pentru îmbunătățirea și înfrumusețarea traiului oamenilor muncii.

Programul de măsuri economice inițiat de partid pentru ridicarea nivelului de trai al poporului, a dat un nou imbold activității sfaturilor populare. Acțiunea pornită de Sfatul Popular al regiunii Stalin pentru întâmpinarea alegerilor cu cât mai multe realizări în domeniul folosirii resurselor locale, a fost urmată de sfaturile populare din toate colțurile țării și a dat bogate roade. Sfatul Popular al orașului Turda, de exemplu, a extins rețeaua de gaz metan cu 1.800 metri, racordând la rețea și 50 de imobile. Sfatul Popular al Capitalei a lărgit rețeaua de magazine alimentare și textile, de restaurante, cofetării, etc. Pretutindeni, în orașele și satele țării, sfaturile populare au realizări asemănătoare în lupta pentru înfăptuirea măsurilor economice inițiate de partid.

Ziua de 20 Decembrie, ziua sărbătorească a alegerilor, eveniment politic deosebit în viața poporului nostru, este întâmpinată de oamenii muncii cu realizări deosebite. În ziua aceasta ei aleg pe gospodarii treburilor obștești. Oamenii muncii se prezintă în fața urnelor cu conștiința că de alegerea pe care o fac depinde în viitor bunul mers al sfaturilor populare. Pentru ei ziua alegerilor constituie un nou prilej de manifestare a conștiinței cetățenești, a maturității lor politice. În cinstea acesteia, deci, întrecerea socialistă a luat un avânt deosebit, oamenii muncii dorind s'o întâmpine cu cât mai multe realizări. Astfel, brigada stahanovistului Mihai Ștefan dela Petrila a îndeplinit planul cincinal, realizând într'un singur an două norme anuale. Brigada „Olga Bancic" dela filatura „Dacia" din Capitală a depășit norma zilnică cu 115%, obținând drapelul de brigadă fruntașă pe întreaga fabrică. Succese frumoase au obținut și oamenii muncii de pe ogoare.

Peste câteva zile oamenii muncii vor alege ca deputați ai sfaturilor populare pe cei mai buni dintre ei. Între candidați și alegători există o legătură strânsă, o identitate de interese și năzuințe. Minerul Hajdu Iuliu dela Petrila, inginerul constructor Petre Opriș din Baia Mare, țăranul muncitor Constantin Butușină din comuna Vlădia, raionul Caracal, zecile de mii de candidați ai Frontului Democrației Populare în alegerile de deputați pentru sfaturile populare sunt oameni cunoscuți și iubiți de alegătorii lor, care le-au dat încrederea propunându-i candidați.

Cetățenii patriei noastre sunt conștienți că, votând pentru candidații Frontului Democrației Populare, vor vota pentru întărirea Republicii, a cuceririlor noastre revoluționare, își vor arăta hotărîrea de neclintit de a merge mai departe, sub conducerea partidului pe calea fericirii și a bunei stări, calea socialismului victorios.

VOTÂND CANDIDAȚII F.D.P., VOTĂM PENTRU ÎNFLORIREA ORAȘELOR ȘI SATELOR PATRIEI NOASTRE

PENTRU COLABORAREA STRANSA

Întâlnirile dintre candidaţii Frontului Democraţiei Populare şi alegătorii lor, care au loc în întreaga ţară, sunt prilejuri de reafirmare a încrederii cetăţenilor în candidaţii propuşi, de trecere în revistă a realizărilor dobândite de sfaturile populare, ca şi de dezbatere în comun a problemelor legate de mai bună gospodărire a satelor, oraşelor, raioanelor şi regiunilor patriei. Desfăşurându-se într'o caldă atmosferă de colaborare, vădind preocupările şi năzuinţele comune ale alegătorilor şi candidaţilor, străduinţa lor de a lupta pentru înlăturarea lipsurilor şi înfrângerea greutăţilor care mai sunt, aceste consfătuiri constituie adevărate şcoli de educaţie cetăţenească şi contribue la strângerea legăturilor între masele de cetăţeni şi viitorii deputaţi.

Strângeri tovărăşeşti de mână, până la o apropiată revedere... Consfătuirea a fost rodnică. Cetăţenii circumscripţiei electorale oräşeneşti Nr. 3 din Galaţi au dezbătut împreună cu candidatul lor, Gheorghe Zugravu, secretarul comitetului de partid dela Direcţia Regională a Navigaţiei Civile, problemele de interes obştesc care-i preocupă.

La clubul „Vasile Roaită", al muncitorilor din schela „Sovrompetrol" Băicoi... Candidata F.D.P. în circumscripţia electorală regională Nr. 45, maistrul sondor Elena Moise, a povestit alegătorilor săi viaţa ei chinuită din trecut. Acum le vorbeşte despre viaţa nouă, fericită pe care o datoreşte Partidului nostru.

Două prietene care votează pentru prima oară

Amândouă lucrează la fabrica „Ţesătura" din Iaşi. Elisabeta Bulea e fruntaşă la secţia ringuri, iar Elena Creţu, fruntaşă în laboratorul secţiei de filatură. Amândouă sunt prietene nedespărţite şi amândouă au împlinit nu de mult 18 ani.

Anul acesta cele două prietene votează pentru prima oară. În cinstea alegerilor, Elisabeta a dat zilnic cu 4% mai multe fire peste plan, fire pe care Elena le-a găsit ca fiind de calitate superioară. În circumscripţia electorală de care aparţin aceste tinere, candidat al F.D.P. este Eremia Axintoaie, fierar fruntaş la Atelierele C.F.R. „Ilie Pintilie". Ele îl cunosc bine pe tovarăşul Axintoaie şi-i acordă toată încrederea lor.

Mândre că şi ele vor vota, Elisabeta Bulea şi Elena Creţu (în fotografie, primele două din stânga) s'au dus încă din primele zile după afişarea listelor de alegători, să controleze dacă numele lor au fost înscrise.

Un eveniment fericit în viaţa mea

Sunt una dintre cei peste 1.700 elevi ai Şcolii Profesionale de Siderurgie şi Metalurgie Prelucrătoare din Reşiţa. Şcoala noastră e nouă, ridicată în anii puterii populare prin grija partidului şi guvernului. Are cinci corpuri de clădiri cu câte trei etaje şi în ea avem la dispoziţie clase luminoase, laboratoare, biblioteci, cămine, cantine...

Eu sunt elevă în anul III şi, împreună cu colegii mei, caut să răspund grijii şi dragostei ce ni se poartă străduindu-mă să cunosc şi să stăpânesc tehnica, să-mi însuşesc cât mai multe cunoştinţe, pe care să le pun apoi în slujba construirii socialismului, a îmbunătăţirii vieţii celor ce muncesc.

Am împlinit anul acesta — ca şi alţi colegi — 18 ani. Peste puţin timp ne vom afla pentru prima dată în faţa urnelor de vot. Pentru acest eveniment al vieţii noastre, al ţării noastre, noi ne-am sporit eforturile în învăţătură. Vom folosi dreptul pe care-l avem dând primul nostru vot candidaţilor F.D.P., cei mai buni fii ai poporului nostru muncitor, cu convingerea că ei vor lupta hotărît pentru îmbunătăţirea şi înfrumuseţarea vieţii noastre.

Elena UDRESCU

Elevă anul III la Şcoala Profesională de Siderurgie şi Metalurgie Prelucrătoare - Reşiţa.

DIN VIITOR

La școala de băieți Nr. 50 din Șoseaua Panduri... Cetățeni din circumscripția electorală Nr. 86, stau de vorbă cu candidata lor, gospodina Evantia Trandafirescu, care le vorbește despre munca de până acum a sfatului popular al raionului Lenin și despre ceea ce, forțe unite, trebue să realizeze cetățenii și deputații raionului.

Plini de interes ascultă țăranii muncitori din comuna Plopșor, raionul Filiași, cuvintele lui Constantin Lupulescu, strungar la Atelierele C.F.R., candidat al F.D.P. pentru circumscripția electorală Nr. 40. După ce le-a dat răspuns la diferitele probleme pe care le-au ridicat alegătorii, cari aprovizionarea cu lemne, permiterea pășunatului vitelor în diferite locuri, etc.—candidatul îi cheamă pe aceștia să lupte pentru aplicarea în viață a programului de măsuri economice inițiat de partid în vederea ridicării nivelului de trai al celor ce muncesc (stânga jos).

La punctul de agitație Nr. 11 din raionul Tudor Vladimirescu... Candidatul circumscripției raionale electorale Nr. 23, medicul Isak Crecauer, director al Spitalului de copii din calea Călărași, stă de vorbă cu cetățenii care l-au propus candidat despre sarcinile ce revin deputaților sfatului popular și oamenilor muncii din raion pentru îmbunătățirea necontenită a existenței sănătoase (dreapta jos).

UN CANDIDAT AL VIEȚII NOI

Când, la adunarea populară pentru desemnarea unui candidat al F.D.P. pentru circumscripția electorală regională Nr. 63 din Regiunea Autonomă Maghiară, un tovarăș l-a propus pe scriitorul Kovács György, laureat al Premiului de Stat, cetățenii comunei Brateș din raionul Tg. Secuesc au aplaudat cu bucurie și l-au susținut cu căldură candidatura.

Ca scriitor, Kovács György desfășoară o muncă intensă și rodnică. El lucrează cu însuflețire la redactarea Almanahului Literar „Igaz Szo" (Cuvânt adevărat) al Filialei Uniunii Scriitorilor din R.P.R. din Regiunea Autonomă Maghiară. Apreciatul său roman „Cu ghiarele și cu dinții" va fi curând urmat de un volum ce se află sub tipar și care, sub forma notelor de călătorie, este consacrat vizitei scriitorului în Uniunea Sovietică, minunatelor realități și fapte văzute acolo. În prezent Kovács György pregătește pentru tipar primul volum al unui nou roman.

Scriitorul Kovács György, care este și deputat în Marea Adunare Națională, desfășoară o activitate cetățenească neobosită. La sugestiile lui, s'a construit podul din comuna Brateș, s'a reconstruit cinematograful din Covasna și s'au făcut alte lucrări de interes obștesc.

În zilele din preajma alegerilor, el a vorbit pe larg țăranilor muncitori despre Hotărîrea Guvernului și Partidului cu privire la îmbunătățirea și dezvoltarea sistemului de contractare și achiziții de animale și produse animale.

Cutreerând din casă'n casă comuna Cernatul de Jos, el a stat mai îndelung de vorbă cu țăranul muncitor Handró András. Acesta i-a povestit că și-a îndeplinit obligația de predare a cotelor către stat, pe întreg anul. Apoi i-a arătat cu mândrie boul, pentru a cărui îngrășare făcuse contract.

— „M'am angajat să-l îngraș până la 600 kgr, i-a spus el lui Kovács György, dar tare aș vrea să-i fac de 700."

În urma muncii de lămurire desfășurate de deputații sfatului popular și de Kovács György, țăranii muncitori din Cernat au contractat îngrășarea a 18 vite, iar cei din Bretcu 40 de vite.

Operele literare ale lui Kovács György sunt izvorîte din munca și viața poporului, se leagă prin mii de fire de masele muncitoare dela orașe și sate. În romanele lui Kovács György se oglindește însăși viața: viața nouă a oamenilor liberi care l-au ales deputat în Marea Adunare Națională, iar acum l-au propus candidat al F.D.P. în alegerile de deputați pentru sfaturile populare. Deputatul și scriitorul va sluji și în viitor poporul, va lupta pentru popor.

Ștefan IZSÁK
corespondent

BÂRLAD
UN ORAS CARE SE MUTĂ

Noul parc „Alexandru Vlahuță" este străjuit de o enfiladă de coloane. În fund, clădirea Sfatului Popular orășenesc.

Reportaj de Mihai POPESCU

Dela Iași până aci, o sută de kilometri. De aci până la Galați, aceeași distanță. Acesta a fost Bârladul, popas pe marea arteră comercială dela nord la sud, din Polonia în Levant, drum folosit în primele secole ale celui de al doilea mileniu. Deacceea, atunci, în primele secole ale celui de al doilea mileniu, Bârladul a fost un târg însemnat înscris în actele internaționale ca forum sau villa, oraș de reședință domnească. Țara de Jos a Moldovei își avea scaunul aci și vornicul ei purta de grijă treburilor întregii provincii. În trecutul îndepărtat, aci, în această așezare înfloritoare și bogată, cândva cheia Drumului Mare al Galaților, își aveau reședința domnii Bârlădeni și de multe ori și domnii Moldovei.

Năpaste fel și fel s'au abătut asupra Bârladului

Atunci, în negura vremurilor, o omenire întreagă s'a așezat în acest târg spre a se găsi în calea mărfurilor pornite de departe. Mulți negustori străini, în goană după averi, s'au desprins de caravane și, împământenindu-se, aici au rămas. De prin împrejurimi a poposit tot felul de lume și la mare faimă ajunsese Târgul Bârlazilor, despre care, la 1145, vechea cronică slavonească a Chievului pomenește ca despre o așezare foarte populată.

Călătoreau mărfuri, roiau negustori, curgea aur prin Târgul Bârladului și deacceea, de-alungul timpului, neîncetat a fost pustiit de răvnitorii bogățiilor sale. L-au ars tătarii în 1440 și 1444. Radu Vodă, domnul Valahiei, în 1450 l-a făcut scrum. În 1515 l-au șters din nou de pe fața pământului tătarii. A fost prădat în 1615. În 1650 a fost invadat din nou. Turcii l-au trecut prin foc și sabie în 1711. L-au făcut pulbere tătarii în 1758...

În urma pârjolului, pământul rămânea gol. Populația era măcelărită sau luată în robie. Cei ce reușeau să fugă, treceau munții și ca mărturie a refugiului locuitorilor în vremuri de bejenie, și azi se află în Transilvania un sat cu numele de Bârlad. Dar mai departe, pe același drum, călătoreau mărfurile, în același loc poposeau caravanele și, încet, încet, în jurul lor s'a grupat o omenire întreagă. Au revenit cei din împrejurimi și cei din locuri îndepărtate. S'au împământenit alți negustori și totul s'a orânduit la loc ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

...Au trecut aproape două veacuri și din nou trecutele vremuri de restriște s'au abătut asupra Bârladului. În 1918, valurile primului război mondial au trecut peste el și în 1944 hitleriștii i-au dat foc și i-au aruncat clădirile în aer.

Au trecut aproape două veacuri în care timp, dacă n'a mai fost pârjolit, alte năpaste s'au abătut peste orașul ce cândva a avut o mare faimă: locul vălvătaielor l-au luat apele haine.

Indeobște, mai fiecare râu se umflă de două ori pe an. Odată în urma ploilor de toamnă și mai cu seamă primăvara, când se topesc zăpezile. Bârladul, nu. El își iese din matcă de trei ori pe an. Odată toamna, odată primăvara și încăodată prin Iunie, în urma ploilor de vară. Așa a fost mai în fiecare an, și primăvara, și vara, și toamna. Și azi își amintesc localnicii cele întâmplate în 1932, către sfârșitul lui Iunie. În înaltul cerului s'au învolburat și s'au rupt norii și în puhoi, împotriva orașului, au venit apele Bârladului și ale pârâului Cacaina, — Valea Seacă cum îi spun unii rușinați de prin partea locului. Bârladul a năvălit în partea de răsărit. Cacaina în cea de apus și 75 de străzi au devenit tot atâtea bulevarde de apă pe suprafața cărora au început să plutească tot felul de obiecte casnice. Familiile s'au urcat pe acoperișuri și s'au pierdut copii, și s'au irosit bătrâni. Într'un târziu, când s'au retras apele, 426 de case nu mai erau deloc, din 827 abia de mai rămăsese ceva, și restul erau încercuite de o umezeală mucedă.

Noile autobuze domină trăsurile și căruțele din jur.

Vechea clădire a hotelului „Troian" se renovează prin grija Sfatului Popular.

Au fost și vremuri când apele nu erau așa de haine. Și pârjolul flăcărilor rămâsese undeva departe, în trecut. Atunci o altă năpastă s'a abătut peste fostul oraș de popas în calea caravanelor cu mărfuri. În Munții Vrancei se cutremurau înălțimile și în Bârlad neîncetat se năruiau casele. În 1896, de trei ori: la 17 Septembrie, 24 Noembrie și 11 Decembrie. Apoi în 1899, în 1900, în 1904, în 1905, în 1906, în 1907, în 1908, în 1909, în 1910, în 1914. Anul și cutremurul. Uneori chiar și de două ori pe an. În 1940, la 22 Octombrie, șase zdruncinat orașul și la puțină vreme totul s'a așternut la pământ. O zguduitură verticală, apoi o răsucire puternică, la urmă o izbitură dela miază-zi spre miază-noapte și, la 10 Noembrie, 1566 de case s'au făcut una cu pământul și 3036 au rămas într'o rână. Dintr'un oraș întreg au scăpat doar 848 de clădiri. Și dintre oameni, unii s'au curmat odată cu locuințele, alții s'au betegit și o nemaipomenită jale a cuprins totul.

... Acesta a fost Bârladul, orașul cu năpaste de tot felul...

Aci se juca crichet, joc englezesc

După migrațiunea popoarelor, la începutul perioadei feudale, primul oraș de pe teritoriul patriei noastre trecut în hrisoave, este Bârladul. De el nu se vorbește numai în cronica veche slavonească a Chievului, din 1145. În documentele rămase de pe vremea lui Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare se pomenește deasemenea despre Bârlazi. La 1652 arhidiaconul Paul de Alep, care însoțea pe patriarhul Antohie Macarie într'o călătorie prin Moldova spre Moscova, descriind această călătorie spune că Bârladul era un târg foarte mare, cu trei biserici. Și așa, mai bine de 800 de ani, tot felul de mărturii vorbesc despre înflorirea și declinul târgului de pe malurile Bârladului.

În 1929, deși susținător al regimului capitalist, profesorul Ion Simionescu descrie astfel Bârladul:

„...Dealul din fața gării, fără să vrei, ți se pironește înainte. Cauți să-ți întorci ochii dela el, dar mereu te atrage, ca și un cerșetor care-și arată rănile deschise de lepră, întinsă până la genunchi. Dealurile sunt numai răni. Puhoaiele le împrospătează, le adâncesc, le lărgesc. Totul e galben, chiar primăvara...

...Căsuțele de stuh ale mahalalelor par uneori ca niște insule de plaur plutitor, din Delta Dunării. Nimeni nu se preocupă de asanarea regiunii periferice, cuib de paludism, nici de acoperirea nisipurilor desgolite, printr'o perdea de verdeață...

O cișmea stricată lăsa să curgă mereu apă, făcând o mocirlă în care se bălăceau porcii, iar... locul din jur... era numai hârtii și gunoaie.

Prin străzi înguste și întortocheate, cu case jupuite de tencuială, ajungi în strada Regală, negustorească... Zid de case una lângă alta, cel mult cu două rânduri, cu firme pompoase (Au bon marché), cu mărfurile aninate la fațadă.

Ca un semn de modernizare, într'un colț nemăturat, câțiva copii ai negustorilor din jur, joacă crichetul."

...Acesta a fost Bârladul, orașul cu trecut îndelungat...

Adesea-ori, în fața acestei căsuțe modeste din str. Ștefan Gheorghiu Nr. 52, întâlnești grupuri de muncitori care, întrerupându-o cu privirea, spun cu mândrie: „Aci s'a născut tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej"...

Peste tot locul pâine și cărămizi

— Pregătiți-vă! Ați ajuns la Bârlad.

În goana trenului, nici în dreapta nici în stânga vreun semn care să anunțe apropierea unei stații. Cabină de mișcare, semafoare, macaze, căi ferate răsfirate, primele case mărunte ale orașului — nimic din aceste toate.

— De unde știți?

In locul unui răspuns, ceferistul de alături, printr'o mișcare largă cu mâna, către fereastră, arată în depărtare un delușor în vârful căruia, roșie, s'a înălțat o cocoșgeamitea clădire. Din tren i se vede fațada întreagă, cât o are de mare. La capete, două aripi, tot așa de monumentale, desfășurate în adâncime. Totul este gata. Îți dai seama după ferestre și după geamurile ce sclipesc în bătaia soarelui de toamnă. In spate, la oarecare distanță, schelării înalte, în jurul unor alte volume. Măreața clădire din vârful colinei este o școală. Construcțiile din jur, învesmântate în bile și scânduri sunt clădirile anexe. Așa se înveste noul Bârlad, printr'o impunătoare școală aninată deasupra unei coame de pământ de unde poate, în trecutul îndepărtat, temători de cruzimea vrăjmașilor, iscoade ale bârlădenilor vor fi privit adânc în depărtare. Așa se înveste Bârladul zilelor noastre.

Aproape douăzeci de trăsuri hârbuite, deșelate, cu cai costelivi și cu niște birjari gâlcevitori, au venit în întâmpinarea călătorilor. Intr'o parte, dominându-le cu o superioritate maiestuoasă, un autobuz din acelea noi, sovietice, mai înalt și decât casele din jur, proaspăt și curat, cu motorul în plină frământare, e venit și el aci, dintr'o lume înaintată ce reprezintă progresul, în întâmpinarea călătorilor.

Pentru prima oară în această așezare de oameni, lași trăsurile să se ducă, te uiți după culorile vesele ale autobuzului ce se depărtează — troleybus, cum îi spun bârlădenii — și agale o pornești pe drumul din față. Din locuințele particulare ce-l mărginesc, puține's în bună stare...

La capătul acestui prim drum, dintr'o găunoasă gură de leu cu fălcile sparte și cu nasul rupt, curge continuu un fir anemic de apă. De aci, două ulițe înghesuite. Continui să te adâncești în oraș, lași în urmă piața și intri pe „strada mare". Ai trecut de Valea Seacă te afli în plină vale și casele locaînicilor nu mai sunt numai julite, ca cele întâlnite până acum, ci câte un brâu de umezeală, mai întunecat decât restul clădirii, le-a încins mai pe fiecare. Sunt vestigii ale trecutului Bârlad, pe care peste tot locul îl domină noul Bârlad. Iată un restaurant nou cu vitrine mari și luminoase. Iată un hotel în plină construcție cu ferestre mari și încăperi spațioase. Iată noua uzină electrică. Iată noile stații de transformare. Iată noul spital de copii. Iată, în construcție, noul palat cultural. Iată noul parc „Alexandru Vlahuță". Iată noua hală a atelierelor metalurgice „1 Mai". Iată noua uzină de apă, de unde pornește până în cele mai îndepărtate colțuri ale orașului apă bună de băut. Iată noua fabrică de ghiață. Iată, monumentală, noua școală medie tehnică metalurgică. Iată, pe deal, noile blocuri de locuințe muncitorești. Iată noul stadion al orașului. Iată o altă școală nouă. Iată noua fabrică de mobile. Iată noua baie comunală. Iată noua fabrică de pâine. Cea mai mare parte este gata. In fund se lucrează la alte construcții, grupul social al fabricii: vestiare, dușuri, cabinet medical. Și totul este nou. Nu numai clădirea, magazia de făină, sala de frământat, sala de modelat, sala cuptoarelor și magazia de pâine, — ci și utilajul: malaxoare noi, cuptoare noi, cernătoare noi, dela început până la sfârșit pâinea născându-se în urma frământării mașinilor. Zeci de mii de kilograme, vagoane de pâine pe zi. Neîncetat, de aci, pornesc în tot orașul căruțe doldora de pâine a cărei aromă, umflându-ți pieptul, o sorbi cu nesaț. Grăbite, se depărtează căruțele cu pâine spre a se întâlni, la tot pasul, cu alte căruțe, și mai cu seamă cu îngreunatele autocamioane, doldora de cărămizi. Din cele zece cuptoare ale fabricii, continuu se rostogolesc zeci de mii de pâini aurii, aburinde, în timp ce afară din oraș, lângă locul unde se află aluatul, cuptorul noii fabrici de cărămidă, alimentează continuu Bârladul cu zeci și zeci de mii de cărămizi roșiatice, aburinde. Dă gata presa mecanică 18 mii cărămizi în opt ore. Produce cuptorul 160 de mii de cărămizi în 48 de ore. In cuptoare, vâlvătaia focului nu se domolește o clipă. Și dacă pâinea este deajuns nu numai bârlădenilor, ci și țăranilor din împrejurimi, sutele de mii de cărămizi nu se ajung noului Bârlad, care, hămesit, cere și vrea cărămizi, mai multe cărămizi, din ce în ce mai multe cărămizi. Mereu, zi și noapte, continuu, cărămizi, din ce în ce mai multe cărămizi.

...Acesta este Bârladul de acum, Bârladul cărămizilor și al pâinii... Și biruitor se dezvoltă noul Bârlad. Alături de fântânile din care nu se mai adapă decât animalele, la robinetele cișmelelor se înveșe apa curată a uriașului rezervor nou. Cacaina este dragată, spre a fi cât de cât domolită. Pe râpele desgolite se plantează perdele forestiere. Impotriva malariei se iau tot felul de măsuri sanitare. Și, odată cu aceste toate, pentru a scăpa de urgia apelor și a vânturilor din vale, orașul se mută pe deal. Pentru a le înfrunta, de se vor mai ivi cândva mișcările pământului, totul se clădește adânc, cu temelii de piatră, cu centuri puternice de beton armat.

Sus, pe deal, primele blocuri cu locuințe muncitorești au și fost date în folosință. Sunt clădiri mari, cu ferestrele în bătaia soarelui. Alături, stive nesfârșite de cărămizi roșietice stau gata să se transforme în alte locuințe, în timp ce în jurul lor mașini rutiere croiesc străzile și bulevardele noului oraș. Aci vechiul Bârlad nu se află și nici n'o să ajungă vreodată aci pe deal, unde crește și se dezvoltă Bârladul nou al vremurilor noastre. Și în afară de clădirile înălțate de instituțiile de stat și de Sfatul Popular, se înveșc din ce în ce mai des și locuințele celor ce părăsesc trecuta așezare atât de strâns legată de tristețe. Iar acolo, în vale, în preajma Bârladului, în apropierea apelor subterane, în calea vântului ce poartă valuri de praf, nu arareori întâlnești localnici ce se mută.

Se mută nu așa cum îndeobște știu oamenii—doar mobila și celelalte lucruri casnice—ci cu locuință cu tot. Casa este fărămată și tot ceeace este sănătos, tot ceeace poate fi așezat la temelia celei noi, tot ceeace poate sta cu cinste în noul oraș, este luat și dus sus.

O asemenea treabă o face cu entuziasm familia Mariei Alecu. Un gând de mult înfiripat, o dorință îndelungată și-o înfăptuia dărâmând bătrâna casă în care a locuit. Primește în fiecare lună 480 lei, ajutor familial. Din ei și-a cumpărat dela Sfatul Popular un loc de casă... Și tare se mai miră atunci când careva nu-l știe:

— Nu-l știți? locul de lângă Cazacu.

— Cât ai dat pe el?

— Două sute de lei.

— E mare?

— E mare.

— Poți să faci pe el o casă?

Declanșul pârâielor cu mașini de cusut alergă vitezoarele pufoaice.

Încă puțin și atelierele metalurgice „1 Mai" se vor muta aci.

— Ba bine că nu.
— O casă mare?
— Mare.
— Cât de mare?
— Mare.

Timp mai mult de vorbă, n'are. Viitoarea ei locuință va fi mare și... gata. Deocamdată se grăbește, că trebue să se mute. Pe deal se mută, nu în vale; ea respectă cuvântul de ordine al noului Bârlad...

7 minute, 30 secunde, și gata o pufoaică

Am văzut o statistică a întreprinderilor existente în urmă cu cinci ani în fostul oraș. Avea Bârladul, în 1948: patru ateliere de fierărie; trei mori mecanice; alte cinci, țărănești; două fabrici de scărmănat lână, dacă fabrici se denumesc asemenea întreprinderi; una de lumânări; alta de săpun; și alte cinci fabrici — așa li se spunea — de ape gazoase. Dece atâtea întreprinderi de umplut sifoane — te lămurești degrabă când afli că, tot pe atunci, în deverul cel mai mare erau cele 118 cârciumi, băsca cele cărora li se spuneau restaurante.

In spatele noii fabrici de pâine am privit îndelung localul uneia din fostele mori. Să vezi și să nu crezi. Și în dreapta, și în stânga, și în față, și în spate, ziduri umede și năruite. Te străduești, cu mintea, să reconstitui localul, dar este peste putință. O bucată de perete, colo. Apoi o surpătură. Altă bucată, dincolo. Apoi altă dărâmătură. In toată această ruină, în mijloc, o singură încăpere în picioare, de care te miri cum de se mai ține. Dai înlături câteva scânduri bătute în cuie — ușa prăpăditei încăperi. Înăuntru, un motor tot așa de vechi, abia de își mai trage sufletul. Toate la un loc imagini bătrâne ale unui Bârlad ce apune alături de noile malaxoare, cuptoare, cernătoare, ale noii fabrici de pâine. Nu la mare depărtare de atelierele metalurgice „1 Mai", de fabrica de cărămidă, de fabrica de mobile, de fabrica de ghiață, de uzina de apă, de uzina electrică și de fabrica de confecții „Proletarul Roșu", unde am fost în aceeași dimineață.

Se află către marginea orașului, pe șoseaua Tecuciului. Apropierea ei o sesizezi după zumzetul neîntrerupt al puzderiei de mașini de cusut. Și dela poartă te întâmpină noul Bârlad. Un șanț prelung, negru: se montează țevile pentru aducerea apei în fabrică. In fund, cresa. Lângă ea, schelăriile unor noi construcții, în dreptul cărora sunt descărcate maldăre de cărămizi. La ușa cantinei, o căruță doldora de pâine cu miros îmbătător de beisug. Mai departe, un alt pavilion în construcție. Alături, clădirea fabricii. Înăuntru, înșiruiri nesfârșite de mașini în plin lucru. Vine iarna și, în întâmpinarea ei, noul Bârlad pregătește pufoaice. De parcă ar tăia lemne, un fierăstrău circular croește mii și mii de bucăți. Câteva mâini agere împreunează fața, vatelina și căptușala, și viitoarea haină o pornește pe unul din numeroasele pârâuri ale mașinilor de cusut. Acționate electric, toate au același ritm. O primă mașină, o primă cusătură. A doua mașină, altă cusătură. A treia, o nouă cusătură. Și așa mereu. Totul stă pe loc, doar viitoarea haină aleargă. La un capăt s'au pornit niște bucăți, și la celălalt te poți înnoi cu o pufoaică. Cât să fi trecut? Ceva mai mult de cinci minute. Mai puțin decât norma: șapte minute și 30 de secunde. Dela un capăt la altul al înșiruirii mașinilor de cusut gonesc viitoarele haine călduroase, pentru ca, în partea opusă locului de unde au plecat, să le aștepte graficul-orar al șirului de mașini. E un panou înălțat, cu opt ochiuri în scară, fiecare reprezentând o oră de lucru. A trecut primul ceas, sunt gata cele opt costume, primul glob s'a luminat. Acum este ora unu și jumătate și, după mai bine de cinci ore de lucru, la banda șapte ochiul al cincilea este încă întunecat, în timp ce la banda șase și cel de al șaselea glob a dat să se lumineze. 7 minute și 30 de secunde, un costum și, aplicând graficul stahanovistei sovietice Valentina Hrisanova, uneori nici atât.

Am stat de vorbă cu Rifca Strileț, șefa brigăzii de stahanoviști. Sunt 17. Zece la mașină, patru la vată, doi la finisat și un călcător. Tânăra conducătoare a brigăzii are 22 de ani. In fabrică e de patru. Inainte a fost ucenică la croitorie, în vechiul Bârlad.

— Mai mult spălam vase, măturam pe jos sau duceam lucrul la cliente. Am plecat dela o patroană și m'am dus la alta. Am spălat alte vase, și am măturat alte scânduri. Am plecat și de acolo. La a treia patroană era tot așa. Până la urmă am venit la „Proletarul Roșu".

Timp să-ți vorbească, n'are. Te privește o clipă și apoi ochii îi aleargă pe râul de mașini. Unui vătuitor îi dă o dispoziție. Unei mașiniste îi arată cum trebue să elimine o mișcare inutilă și mereu, fără o clipă de răgaz, ajută desfășurarea cursei viitoarelor pufoaice pe bulevardul mașinilor de cusut.

Am stat de vorbă cu conducătorii fabricii:

— Toate sunt croitorese?

— De unde! Câteva vechi, câteva dela Școala Medie Tehnică de Croitorie și celelalte venite dela țară și calificate la locul de muncă.

— De câștigat, se câștigă bine?

— Cine muncește bine, câștigă bine... In afară de salariu, tot felul de prime: primă pentru întrecere, primă de depășire a planului, primă pentru reducerea prețului de cost...

Târziu, când am părăsit fabrica, cărămizile erau aranjate în stive și mai dăinuia îmbietorul miros de pâine, în timp ce Bârladul cel nou la fiecare 7 minute și 30 de secunde dă gata câte o nouă îmbrăcăminte de iarnă.

Mașinile rutiere croiesc străzile și bulevardele noului oraș.

Bârlădean cu bârlădean nu se mai cunoaște

Până nu de mult, bârlădenii se știau între ei. Pe stradă, își dădeau binețe. Fiecare știa despre oricare din ce familie este, cu ce se ocupă, câtă carte știe, cu cine e însurat, ce beteșuguri are și câte și mai câte. Un mărunt oraș de provincie, unde despre toți și toate, totul era cunoscut. O parecare zăpăceală o aduceau zilele de târg. Veneau la oraș mulțime de săteni și atunci parcă mai scăpa câte cineva de sub observația generală. Dura însă numai o zi, și apoi totul reintra în normal. Mai departe localnicii își dădeau binețe, se cleveteau care pe care și viața își urma cursul ei. Și an de an mai împuținată era populația Bârladului. O mărturisesc datele ultimelor recensăminte: în 1930 erau 26.204 locuitori, din care în 1941 nu se mai aflau decât 25.819. Incă 7 ani și în 1948 nu mai erau decât 22.947, cu 11 la sută mai puțini. Și aceasta, stăruind pe toate planurile, este încă una dintre imaginile Bârladului vechi ce apune.

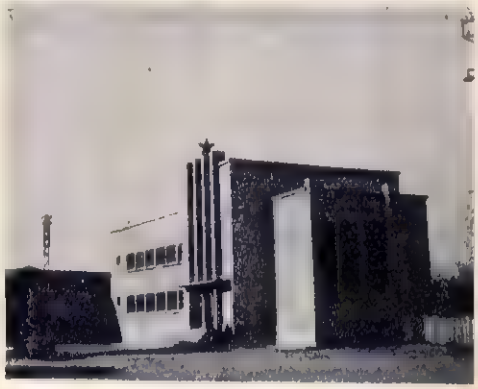

Orașul nou alungă vestigiile trecutului. Noua clădire a băii comunale.

De atunci au trecut numai cinci ani și în aceeași așezare, localnicii au crescut cu mai mult de 50%. Cine sunt, îi vezi din confruntarea celor două orașe, vechi și nou.

Dimineața, Bârladul este cât de cât gol. Gospodinele au plecat după cumpărături. Câte un bătrân leagănă o plasă în care a făcut tot felul de târguieli. Câțiva oameni mai în vârstă au pornit după treburi, dela un loc la altul. Incolo, orașul e gol. Asemeni și autobuzul, pornind dela deal, spre gară. Nefiind vreo oră de sosire a trenurilor, nu se văd nici trăsurile, nici birjarii. In fața magazinelor se descarcă tot felul de mărfuri. La alimentare, cele de-ale gurii. La „Ferometal", aparate de radio. La librării, pachete cu cărți. La textile, baloturi cu stofe. La mobile, dormitoare, sufragerii, birouri. Oamenii însă nu se prea văd. Toate acestea, până către sfârșitul după amiezii, când, deodată, în stradă forfotesc sute de fete și băieți. Mii de tineri ce parcă au răsărit din pământ. Nu i-ai văzut toată ziua și acum, pe înserat, întreg orașul le aparține. Au blocat cofetăriile. La

restaurante, spuma berii le face mustăți. La cinematograf, dau năvală. Până să înceapă teatrul, nu-și mai găsesc astâmpărul. Sute și mii de tineri. Băieți și fete, unii mai veseli decât alții. Cine sunt, te-ai lămurit vizitând întreprinderile noului Bârlad. La fabrica de pâine, 95% sunt tineri, unii veniți dela școala medie tehnică de panificație din București. La fabrica de confecții, dintre sutele de muncitori, 95% sunt tineri, printre care și absolvenți ai școlilor medii tehnice de croitorie dela Oradea și Curtea de Argeș. La fabrica de peste deal zeci și zeci de tineri veniți din împrejurimi, și de prin părțile mai îndepărtate ale Bacăului, Romanului și Buzăului. Și bârlădean cu bârlădean nu se mai cunoaște. Acești doi tineri, îmbrăcați în pufoaice, sunt dela Mânjești, din ținutul Vasluiului. Sunt amândoi din același sat și împreună au venit la Bârlad. Cel mai mare are 14 ani. Celălalt 13. Fratele primului a venit cu un an înaintea lor. El are 16 ani și acuma știe și meseria. E strungar. Cel mai răsărit o să se facă mecanic, celălalt, lăcătuș. Împreună, dimineața, ca brigadieri, lucrează la ridicarea fabricii și către prânz intră în atelier. Și sunt zeci și zeci de harnici tineri ce înalță o fabrică și totdeodată se pregătesc să-i pună mașinile în mișcare.

Și peste tot locul, pe stradă, în case, la spectacole, în birouri, în magazine, în întreprinderi, tumultuos, mereu biruitor, este Bârladul răsărit în soarele democrației populare.

Noile construcții, estetice și luminoase, domină vechile cocioabe, sparte și mucede. Proaspătul local al băii comunale este peste drum de brâul plin de gunoaie și murdării al unei temelii rămase așa din 1926. Lângă marea hală în construcție a atelierelor metalurgice „1 Mai", o clădire scoasă din țâțâni amenință viața celor ce trec pe lângă ea. Pe străzile cu caldarâmul asemeni vadului plin de pietre al unui râu secat, asfaltul înainte de a fi așternut, fierbe în cazane. Sus pe deal, lângă o fostă școală sfârtecată de urgia hitleristă, mașini rutiere dau naștere unei noi artere. Noile autobuze aduc un iz de civilizație înaintată între căsuțele pipernicite, ulițele întortochiate și străzile bârbuite. Lângă o căruță țărănească cu un stânjen de lemne pentru foc, un distribuitor descarcă butelii cu gaze lichefiate. Lângă un puț din apa căruia nu mai beau decât animalele, o cișmea cu apă îngrijită, așa cum au nevoie oamenii. Lângă telefoanele cu manivelă și acumulator, la care învârți până ți se urăște și aștepți până ce te lasă răbdarea, aparate noi automate, cu disc. Între interioarele vechi și mucegăite ale bătrânilor unde se află tot felul de inutilități, dela piedestale șchioape pirogravate până la carapace de broaște țestoase, — interioarele noi ale celor tineri, cu divane-studio și șifonierii. Pe dealurile golașe jefuite de păduri, de către negustorii hrăpăreți, proaspete perdele forestiere. În locul pâlpâirilor palide și fumegânde de lampă cu gaz, atotbiruitoarea lumină electrică. Împotriva neștiinței de carte și a lipsei de cultură, tot felul de școli pentru copii, pentru tineri și pentru oameni mari, teatru, cinematografe, terenuri sportive. Acestea sunt cele două orașe pe care, în Bârlad, omul le întâlnește peste tot locul: pe stradă, în case, în birouri, în fabrici, pretutindeni.

Mă pregătesc să părăsesc orașul așezat în terase, pe coline și în vale, ale cărui case, privite de departe, par unele în cârca altora. Pe stradă, câțiva copii curat îmbrăcați, grijuliu, cu cărțimările în mână, vin sau pleacă la școală. Câțiva copilandri, sosiți prea devreme, așteaptă cuminți, în fața bibliotecii orașului, să vie bibliotecara. Din depărtare se aude șuieratul înfundat al unei sirene, glasul viitorului Bârlad. Încă puțin și mii de de tineri vor fi cu toții pe „strada mare".

În piața prin care trec, în drum spre gară, târgul s'a terminat de mult. Nu se mai află nimeni. Au plecat și țăranii, și cumpărătorii. În piață nu se află decât câțiva măturători și totuși, într'o margine a ei patru oameni tuciurii se omoară cântând. Unul are o goarnă, altul o trompetă, celălalt un trombon și ultimul o tobă.

Alămurile sunt încreștite într'un hal fără de hal, de parcă cineva le-a mototolit și apoi s'a căznit să le îndrepte. Burdufurile tobei sunt pline de petice. În piața goală cântă de zor. Primii trei parcă se străduiesc să-și sculpe afară bojocii și al patrulea, tot căznind toba, deși s'a lăsat frigul, e lac de apă. Și în piață nu mai e nimeni. Cei câțiva măturători nu mai lucrează din cauza lor. În fața muzicanților, parcă dus pe gânduri, se află un om mai în vârstă. Ceva mai departe, pe capra unei căruțe, stă o fată. S'a încotoșmănit în palton. Boneta, stridentcolorată, și-a înfundat-o pe cap. În spatele ei, în căruță, un dulap, o dormeză, o masă și câteva scaune noi, pe care le cunoști din vitrina magazinului cu mobile ce se vând în rate. Fata are privirea pierdută undeva departe. Omul în vârstă ascultă și cei patru muzicanți se omoară cântând în piața goală în care încep să se adune tot felul de curioși. Plin de nedumerire, într'un târziu, îl întrebi pe cetățean de ce cântă acest fragment de fanfară:

— Îmi mărit fata mâine, și încerc muzica...

Cicerone THEODORESCU

FEREASTRA

Copiii cu râsetul lor,
I-auzi prin fereastra vecină...
De-un trii cu zigzagul sonor
E casa vecinului plină.

E cântec, e joc, e lumină.
Sunt aripi ce zburdă în zbor...
Copiii, cu râsetul lor,
I-auzi prin fereastra vecină.

Și-un gând te umbrește, un nor:
— „Al vrea râsul lor să mai țină?
Veghiază la haita haină ..."
...Ei nu știu, se joacă, n'au zor,

Copiii, cu râsetul lor...

Din volumul sub tipar: „Un cântec pe ulița noastră".

RĂNI VECHI

Gropi negre, răni vechi, sfârtecate,
Le număr în gând, le repet...
Pământul e plin de stigmate,
Se vindecă încă încet.

Dau, domnii, la ei în palate,
Cu sângele lumii, banchet!
...Gropi negre. Răni vechi, sfârtecate.
Le număr în gând, le repet.

La noi sunt grădini parcelate
Și'n squaruri — copiii, buchet.
Și jocuri și fleri berechet...
E-o forță ce birue toate,

Gropi negre, răni vechi, vindecate...

Pretutindeni tot felul de școli. Noul local al școlii medii tehnico metalurgice.

IN CINSTEA ALEGERILOR

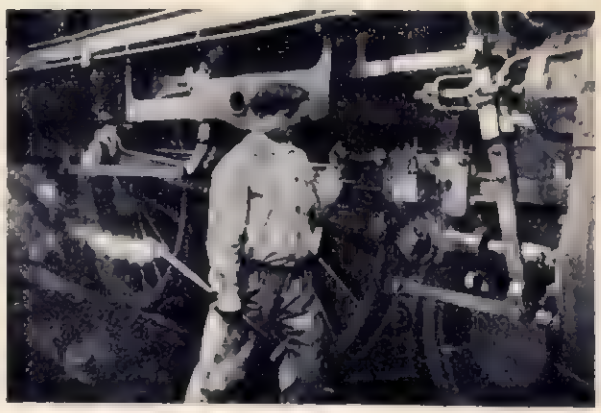

În depou, ca și pe traseu, mecanicul Stancia Ion, stahanovist ciocnitor dela C. F. R Pitești, își îngrijește locomotiva cu multă dragoste. Deaceea locomotiva se funcționează totdeauna în condițiuni bune. Luna trecută, harnicul mecanic a parcurs 2868 km. remorcând cu locomotiva sa o încărcătură de 17.600 tone. El și-a îndeplinit astfel cu cinste angajamentul luat în cinstea alegerilor de deputați în sfaturile populare.

Foaie verde

de

Tudor ARGHEZI

Ilustrație de GION

La Paris, între pahare,
Stau în coate, pe ziare,
Foşti curteni şi foşti boieri,
Câţiva bravi stăpâni de ieri.
Decând sunt pe dinafară,
Ei suspină după ţară,
Că se nimicirâ toţi
Mari români şi patrioţi.
Doar odată-au şovăit,
De s'au strâns şi au fugit.
Când corabia se'nnecă,
Şobolanii, droaie, piască.
Din pârjol, ca de-obicei,
Au fulit-o'n cârd şi ei,
Cu o muscă pe căciulă,
Groasă'n pântec şi sătulă.

Trudo voastră 'n goi, Ioane,
V'au cărat-o'n geamantane,
S'aibă să bancheteiască
Din sudoare românească.
Tălmăciţă în valută,
A'ncetat să le mai pută.
Gândul li se-abate'n ţară
Însă hoitul, bunăoară,
S'au grăbit cu'ntâietate
Să şi-l ia'n străinătate,
Cel cu pipota mai mare,
Să şi-l pună la păstrare
Unde sunt asigurate,
Miliardele furate,
În depozite secrete,
Încă depecând, băiete,
Se băteau în piept, la Moşi,
Pentru glie şi strămoşi.
Peste ţări şi peste ape
Işi simt ţara mai aproape.
Scumpe fură toate celea
Dar mai scumpă le-a fost pielea.
I-ai văzut? Când să răspundă
Au pierit într'o secundă,
Parcă nici n'ar mai fi fost.
Tu, Ioane, om cu rost
Ai rămas pe brazda ta,
A plivi şi secera.
Putregaiul de strânsură
Ajunsese la coptură
Şi bubuiul, prins de oase,
Îngrăşat cu vări, crăpase.
Haimanaua fără ţară,
Pripăşită şi fugară,
Luând trecutul cu chirie,
Şi-a făcut şi-o meserie:
Din senin şi din'r'o dată,
Se propune exilată.
Maimuţoii ciocoleşti
S'au trezit în tren Băleşti.
— Daţi-le câte-o hârtie,
În trei limbi, de mărturie,
Că în timpurile grele
S'au gândit numai la piele
Şi că ceasurile mari
Le-au trăit schimbând dolari.

Zise unul mai cu vază:
„Ştiţi că'n ţară se votează?
„Ştirea ne interesează.
„Aflu că poporul tot
„Merge, om cu om, la vot,
„Şi, ce nu s'a pomenit
„În răstimpul fericit,
„Toată breasla, toţi golanii,
„Târgoveţii şi ţăranii,
„În opinci şi în obiele,
„Şi muierile, şi ele,
„Viziţii, grăjdari la noi
„Şi slobanii, dela oi.
„Locul nostru cald, acuş
„O să-l ia un lăcătuş.
„Şi-unul advocat samsar
„Îl urmează un dogar.
„Cum vedeţi, mă rog frumos,
„Lumea s'a întors pe dos.

„V'aminiţi de ţara bună?
„Lucram bine împreună,
„Pân' a nu se-aprinde casa
„Şi-a o tue la sănătoasa,
„Cu bănet şi catrafuse,
„Val-vârtej.
Ce bine fuse!
„Ne sculpam, ne ocăram,
„Dar uşor ne şi'mpăcam.
„Pentru drepturi şi putere,
„Alegeam după avere.
„Cu o mie de pogoane
„Nici nu-ţi mai păsa, cucoane.
„Cu o mie de hectare
„Alegeai un domn mai mare,
„Şi cu patruzeci de mii,
„Cu cirezi şi herghelii,
„Mori, iţele, păduri şi sate
„Şi-orişice, pe săturate,
„Erai autoritate.
„Ţi-era voia respectată
„În justiţie şi-armată
„Şi-i numeai şi ţi scoteai,
„Orişicând, pe cine vreai,
„Admirând cum se'nvârteşte
„Totul pe câteva deşte.
„Şi, fireşte, cei mai tineri,
„Veri, nepoţi, băieţi şi gineri,
„Trebuiau încurajaţi
„Să ajungă deputaţi,
„Senatori, bărbaţi de Stat.
„Un mandat de deputat
„Era, dragă, o arvună
„Care merge dimpreună,
„Ca vocala cu-o consună,
„Cu silabe a „Bu-ge!".
„Aveau dreptul, get-beget,
„Să se'nfrupte din belşug.
„Ce viţelul, care sug.
„Nu e ţara lor, când vor?
„Nu e mama vaca lor?
„Nu mai ştiu care notez
„Născoci un singur vot,
„Că acum, după războaie
„Voturile sunt la foi
„Şi conaşul
„Cu rândaşul
„E totuna şi egal.
„Ce desmăţ! Şi ce scandal!
„Trei colegi erau răi,
„Vai de păcatele mele?
„Uite, parcă mi-e ruşine
„Că votează orişicine.
„Vrea să fii şi tu ca mine?
„Ţi-arătam cu stâlpi niţel,
„Că nu suntem de un fel.
„Când vedeam că te întreci,
„Te turnam, legat la beci.
„Vrea şi tu să te alegi,
„Nemâncat de ani întregi
„Şi să faci, tu, alte legi,
„Zău? Da fiştecare falcă
„Te-alegeai cu o scatoalcă,
„Să n'o uiţi cât mai trăieşti,
„Să nu uiţi nici cine eşti.
„Dacă nu-ţi mai dam de fund,
„Furam urna s'o ascund.
„Cei mai buni alegători
„Te votau de zece ori.
„La prostime, mai târziu,
„Dam cinzeaca de rachiu
„Şi de fiece fiţuică
„Polul şi un chil de ţuică.
„Câştigam, aşa, un loc,
„Numai cu un boloboc.
„Sigur ca să fii deştot,
„Seulai şi pe morţi la vot.
„Minunată de metodă
„Îi tihnise şi lui Vodă".

■

Oratorul dela chef
Părea să le fie şef.
Cauză, necauză,
Se făcu-o pauză.
Dar în masă, deodată,
Se porni un pumn să bată.
Însemna, din asistenţă,
Că grăieşte-o Excelenţă.
Spânzului, ca o femeie,
Îi venise o ideie.
Işi trecu mâna prin păr
Şi grăi, într'adevăr:
„Vreau să ştiţi ce m'am gândit,
„De trei zile nedormit.
„Nu glumesc, nu spui poveşti...
„Să le scrim la Bucureşti...
„Că le-am da, din timp, şi lor
„Hotărîri, un ajutor.
„Prin tocmeli şi înţelegeri,
„Să le facem noi alegeri,
„Cum ştim noi şi le-am făcut,
„Pe tipicul cunoscut.
„Avem leacuri şi reţete
„Încercate şi concrete.
„Pentru feldefel de cazuri,
„Mutre, nazuri şi necazuri,
„Sfori sucite'n zeci de chipuri,
„Chiuituri, panglici şi fireturi
„Şi, de s'ar ivi buclucul,
„Mângâieri cu ciucului.
„Mă aştept că mai apoi
„Ieşim deputaţi şi noi.
„Dar nu punem în scrisoare:
„Domnule sau frăţioare
„Sau: stimate, onorate,
„Titluri vechi şi perimate,
„Ci dibaci, cum suntem tarăşi,
„Vom începe cu: Tovarăşi.
„Cred că, recunoscător,
„Cel mai mare'n rangul lor
„Ne dă'ndată, tuturor,
„Şi moşiile'ndărăt
„După cum o să v'arăt,
„Şi astfel, mai dai, mai laşă,
„Ne vedem şi noi acasă.
„Cât priveşte monarhia,
„S'a schimbat filosofia,
„Că suntem de doi, trei ani,
„Democraţi republicani.
„Suveranul mult iubit,
„E de altfel absorbit
„De supreme interese,
„De găicească şi procese,
„Testamente şi'mpărţeală
„De moştenire regală.
„Într'o ţară depărtată,
„A chemat în judecată
„Şi pe fosta ţiitoare,
„Una din moştenitoare,
„Grijuliu că banii-i scapă —
„Şi pe talcă-su din groapă.
„Mândra noastră dinastie
„A căzut în ţigănie.
„Este vremea, se'nţelege,
„Să'nălţăm, în loc de rege,
„O prăjină'n Cişmigiu,
„Cu o fesecă şi-un chipiu.
„Trebuie, far înţeles,
„Să scrim clar şi'n stil ales.
„N'avem, la Paris, prezenţa
„Toate marile talente,
„Minţile mai eminente,
„Toate penele măiastre,
„Oare-ale culturii noastre?
„Nu-i ştiu? cultura toată
„E, cu noi, refugiată,
„Şi adevăratul stil
„E cu élita'n... exil.
„De asemenea se ştie
„Că plutim în poezie
„Şi fugind accelerat,
„Ne-am căţărat şi adunat".

■

Într'adins ori din greşală,
Prin Paris trecea Păcală.
În ţigări, cu traista'n băţ,
Se brodi pe la ospăţ
Şi'mbucând din mămăliga,
I-auzea pe domni că strigă.
Zise'n sine: „Să mă sui
„Şi trei vorbe să le spui:
„Puneţi-vă pofta'n cui.
„Ce a fost s'a isprăvit.
„Ce-aţi căţărâ-aţi găsit.
„Ingrijiţi mai abitir
„De moşii în cimitir
„Şi mâncaţi şi înghiţiţi
„Banii ţării măsluiţi.
„Eu v'aş mai ura atât:
„Să vi se oprească'n gât.
„Că şi de-aţi mai avea parte
„De nircalva paşapoarte
„Să vă'ntoarceţi să votaţi,
„V'aş da sfat să adăstaţi
„Că poporul
„Vă primeşte cu toporul.

Ca şi în alte centre muncitoreşti, şi la Petroşani a fost înfiinţat, în anii puterii populare, un institut de învăţământ superior. Este Institutul de Min „Gh. Gheorghiu-Dej", în care sute de studenţi — mineri sau fii de mineri, muncitori şi ţărani muncitori — se pregătesc să devină ingineri pricepuţi. Stu denţii sunt recunoscători partidului şi guvernului pentru minunatele condiţii de studiu şi dezvoltare ce le-au fost create. Tinerii Ioan Văcaru, Zoia Opincaru, Elena Biuz şi Marian Rusu, — pe care-i vedem în fotografia noastră — ca şi numeroşi alţi studenţi care au împlinit anul acesta 18 ani — vo face dovada acestei recunoştinţe, dând primul lor vot, la 20 Decembrie, candidaţilor F. D. P.

Ostaşii Armatei noastre Populare sunt cetăţeni egali în drepturi cu toţi cetăţenii patriei. Şi la campania de pregătire a alegerilor ei participă la fel cu toţi fiii poporului muncitor. În fotografie: ostaşi dintr'o unitate militară s'au adunat la punctul de agitaţie. Ofiţerul Ioan Bejenaru le vorbeşte despre drepturile militarilor şi datoria lor de a participa activ la alegeri.

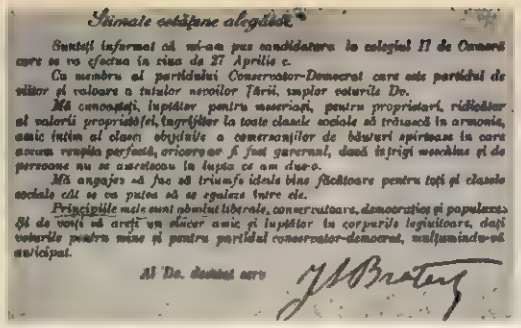

Stimate cetățene alegător,

Sunteți informat că mi-am pus candidatura la colegiul II de Comerț care se va efectua în ziua de 27 Aprilie c.

Cu numărul al partidului Conservator-Democrat care este partidul de viitor și valoare a tuturor nevoilor Țării, implor voturile Dv.

Mă cunoașteți, luptător pentru meseriași, pentru proprietari, ridicător al valorii proprietății, îngrijitor la toate clasele sociale să trăiască în armonie, amic intim al clasei obidite a comersanților de băuturi spirtoase în care aceasta vroiță perfecță, oricare ar fi fost guvernul, dacă înfrigi mecheme și de persoane nu se ascundeau în lupta ce am dus-o.

Mă angajez să fac să triumfe ideia binefăcătoare pentru toți și clasele sociale cât se va putea să se egaleze între ele.

Principiile mele sunt: omenie liberale, conservatoare, democratice și populare. Să dă voința să arăți un alegător amic și luptător în corpurile legiuitoare, dați voturile pentru mine și pentru partidul conservator-democrat, mulțumindu-vă anticipat.

Al Dv. devotat serv J. A. Brătescu

Două documente

Manifestul lui Nea Iancu Decalitru

Privește, cititorule, facsimilul de mai sus și citește-i conținutul. Dacă ești mai tânăr în ani, fără îndoială că vei fi tentat să-l consideri drept o farsă reușită sau drept un citat din spusele vreunui erou al lui Caragiale. De ești însă mai vârstnic, textul de mai sus îți va aminti de foarte multe alte texte asemănătoare pe care le-ai citit pe vremea când burghezo-moșierimea organiza în țara noastră alegeri al căror ambalaj purtau eticheta: alegeri „libere" și „democratice". Iar dacă ești și vârstnic și bucureștean, desigur că-ți vei aminti și de autorul textului, avocatul I. A. Brătescu, supranumit „Iancu Decalitru"...

Așa erau, dragă cititorule, „bărbații de stat" care se alegeau pentru a conduce România de eri!

Cartea de vizită electorală a d-lui senator

La prima aparență o carte de vizită, obișnuită prin dimensiuni, lesnind însă din comun prin cantitatea de text pe care o conține. E cartea de vizită a fostului senator Ștefan Th. Moncea.

De fapt, după cum poți observa, cititorule, ea conține un adevărat „curriculum vitae" al domnului senator. Poți afla din lectura ei unde s'a născut ilustrul om politic, de ce boli au suferit părinții săi, când s'a căsătorit, câte progenituri a adus pe lume etc. Și, mai ales, poți afla că a fost un mare „binefăcător" și un om fericit! De era liberal sau țărănist, averescan sau cuzist — nu afli din cartea de vizită. La urma urmei, ca și alți politicieni burgheri, putea să fie azi într'un partid, mâine în altul, poimâine în celălalt. Din moment ce toate partidele burgheze erau o apă și un pământ — amănuntul acesta nu mai interesează. Te interesează însă cu ce fel de mijloace — alături de urnele măsluite și bâtele agenților electorali, țuica și mititeii, baionetele jandarmilor și gratiile pușcăriilor — căutau domnii politicianiști burghezi să mascheze colosala farsă a alegerilor lor. Și alăturata carte de vizită, ca și manifestul de mai sus, grăiește dela sine în această privință!

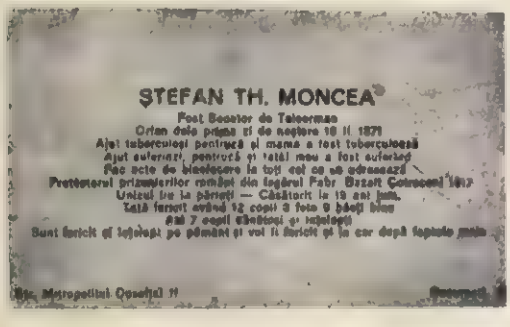

ȘTEFAN TH. MONCEA

Fost Senator de Teleorman

Ordin dela patru zi de naștere 18 II 1871

Ajut tuberculoși pentrucă și mama a fost tuberculoasă

Ajut suferinzi, pentrucă și tatăl meu a fost suferind

Fac acte de binefacere la toți cei ce mă căutează

Protectorul prizonierilor români din lagărul Fabr. Bizett Caracenii 1917

Unicul lor la părinți — Căsătorit la 19 ani împ.

Tatăl fericit având 12 copii 3 fete 9 băeți bine

Azi 7 copii căsătoriți și însoțiți

Sunt fericit și însoțiți pe pământ și voi fi fericit și în cer după trupeste mele

Bis. Mitropoliei Ocolul II

VOTĂM IN SAT LA NOI

— Așa e la noi, la Ponorel. Cât cuprinzi cu ochii, numai piatră și pădure, piatră și pădure...

Stăm amândoi în mijlocul drumului, privind înălțimile ce străjuesc de-o parte și de alta apele Arieșului. În frigul aspru al dimineții, fulgoare albe de aburi însoțesc fiecare cuvânt ce-l rostim.

— În jos, la vreo 18 kilometri de aci, se află Câmpenii, centrul raionului nostru, — continuă țăranul muncitor Gheorghe Vâlcea, un moț bătrânel, cu mișcări iuți și ochi neastâmpărați. În sus, la o jumătate oră de mers, Vidra Iancului. Înălțimii celei mari din stânga îi zice Creasta Poenii. După ea se găsesc crânguri cu zeci.

Și arată cu mâna o culme prelungă ce însoțește malurile Arieșului până departe.

— În ziua alegerilor oamenii trebuiau să meargă la Câmpeni. Cei de aci, din Ponorel, o luau pe jos. Moții de prin munți își luau în traistă de ale mâncării și porneau pe căluți până la secția de votare... Dar asta acum, în ultimii ani, încă era floare la ureche față de cum se petreceau lucrurile în trecut, când stăpâni erau domnii... De teama ciomăgașilor, oamenii, mânați de jandari la vot, mergeau numai noaptea prin ăle coclauri, și numai pe ocolite...

Moș Vâlcea dă ușor din cap.

— Așa erau alegerile atunci. Oamenii ieșeau umpluți de sânge, stâlciți, în timp ce domnii, fie ei liberali, fie țărăniști, își făceau frumușel învârtelile... Dar să nu stăm pe loc. Vino să vezi unde o să fie secția noastră de votare. Acum avem și noi secție de vot. Așa spune legea...

Ajungem la școală, locul unde se va amenaja viitorul local de vot. Întâlnim aci pe învățătorul Constantin Șerbănescu, propus candidat în alegerile pentru sfaturile populare. Sala mare, curată și frumos pavoazată, în care am intrat, își așteaptă numai cabinele de vot. Parcă ghicindu-mi gândurile, Gheorghe Vâlcea îmi spune:

— Cabinele pentru votare s'au dat deja în lucru la cooperativa meșteșugărească din comună. Și adăugă de îndată: „Avem și cooperativă în sat la noi..."

— În fiecare zi, spune învățătorul Șerbănescu, mă întâlnesc cu zeci de oameni care mă întreabă dacă e adevărat că vom avea secție de votare chiar la noi în sat și că nu va trebui să mai mergem până la Câmpeni. Înființarea acestei secții este pentru satul nostru un adevărat eveniment.

— Oamenilor le place de câte ori aud că se face ceva nou. Și doar ar fi trebuit să se fi învățat deacuma cu cele noi... — spune cu mândrie Gheorghe Vâlcea. — La noi, continuă ei, aproape în fiecare lună Sfatul Popular, laolaltă cu oamenii din comună, dă la iveală câte ceva nou. Într'o lună îndiguirea Arieșului, într'alta repararea podurilor de peste râu, apoi căminul cultural cel nou...

— Căminul cultural, îl întrerup, nu e clădirea cea nouă, albă, pe care am zărit-o lângă Sfat?

— Nu. Aceea e casa de nașteri, ridicată și ea tot în ultimul an. Căminul cultural e în altă parte a satului.

Directorul școlii, tovarășul Pleșa, ține cu totdinadinsul să trecem și pe la internatul școlii — înființat și el nu demult — unde au întreținere gratuită 65 de copii din satele vecine.

— S'au făcut multe la noi, îmi spune la despărțire învățătorul Pleșa. Dar mai avem o dorință pe care vrem s'o îndeplinim. Am început construcția unei microcentrale. Avem până acum turbina. Ne lipsește dinamul... Când vom izbuti să-l avem, om prinde 'n chingă apele Arieșului și om lumina satul ca ziua. Să-i vedem numa' la lucru pe cei pe care-i vom alege la 20 Decembrie! Mai ales că de data asta îi vom alege chiar aici, în sat la noi...

I. MURGU

GOSPODARII DIN VALEA ROȘIE

reportaj de Dumitru IGNEA

O haltă nu prea arătoasă în câmpie: Valea Roșie. Cobori și, cât te-ai șterge la ochi, trenul a și pornit mai departe către Oltenița. Din haltă, dacă cotești spre stânga trecând linia, intri deadreptul pe drumul mare ce taie satul în două. Pe drum, spre inima satului, afli lucruri deosebite chiar dacă mergi de unul singur: în ograda Ocolului Silvic Ioșnește puietul de stejar din care se vor ridica, semețe, viitoarele păduri. Aruncând din mers o privire la casele pitite printre salcâmi, vezi că cele mai multe din ele sunt îngrijite de sclipesc mai dihai ca ghiocul, acoperite cu țiglă și zugrăvite pe dinafară cu multă măestrie. Zici: oameni gospodari și harnici!

Mergând pe drum poți afla sumedenie de lucruri. Dar tot e mai bine când te însoțești cu cineva de prin partea locului. Omul cu care mă' nsoțesc o puțintel la trup și uscat. Mustața neagră o poartă tunsă scurt. Fața îi este tăbăcită de vânt și darnic înegrită de soare. Om dela șes. Vorbește repede, însoțindu-și vorbele cu gesturi scurte.

— Gospodăria, zici? He, he, păi avem gospodărie mare! Să ai numai dumneata pingele s'o poți cuprinde cu pasul!...

Tace câteva clipe și, privind cu coada ochiului la pantofii mei, zâmbește bătrâ, parcă bucuros la gândul că am să rămân fără pingele. Apoi continuă:

— E mare, ce mai! Gospodăria nu glumă. (Numără pe degete). De! Două sute patruzeci și două de familii. Pământ ca la 1400 de pogoane, dacă nu mai bine. Bașca oile, cali, porcii, acareturile...

Câteva clipe tace din nou, căutând cu privirea peste zăplazul unei ogrăzi, apoi vorbește tare de tot către omul din ogradă:

— Bre noa Ioane, bre! Ai măcinat?

Cel din ogradă dă din cap că nu, fără să scoată o vorbă.

— Nu-i nimica, zice însoțitorul și, ca și cum ar fi vorbit cu mine, complectează: măcinăm mâine. Bine că avem ce măcina, nu-i așa?

Dau din cap a aprobare și-i întreb:

— De când ești colectivist?

Însoțitorul mă privește piezis și-mi răspunde cam în doi peri:

— Eu? Păi nu-s!... Nu te uita așa la mine, că tot nu-s. Te miri că știu socoteala gospodăriei? Păi o știu. Cum să n'o știu! Pentrucă, de!... ochiul vede și... mai știi cum vine cazul? Poate anul ăsta, poate la anul... Vorba ala: dacă știi bine, dacă cunoști, ai o bază...

Poate că ar fi vrut să mai zică ceva, dar, ajungând în dreptul unei ulițe, coti iute, vorbindu-mi din mers:

— Cu bine! Eu o iau în sus. Gospodăria-i pe dreapta. O găsești dumneata, că are firmă...

După huietul tractoarelor

În această zi de toamnă, în ograda gospodăriei agricole colective „11 Iunie" e liniște deplină. Singur paznicul își petrece vremea răscolind cu o furcă, sub un șopron, troienele de bumbac proaspăt culeș. Din când în când se apleacă, culege din puful mătăsos câte o frunză ori un pai, îl dă de-oparte și mormăie dojenitor: „Ei, fetelor, unde vă stau ochii, la flăcăi, ori la muncă? Las'că dau eu ochii cu voi". Când îi întreb unde se fac însămânțările de toamnă, se sprijină în furcă, mă cântărește din ochi cu luare aminte, apoi vorbește rar:

— Însămânțările? Ai mai fost pe la noi? N'ai mai fost! Atunci e cam greu, că noi avem tarla mare, tovarășe. Se gândește o clipă: știi ceva? Uite cum mergi: faci la dreapta pe prima uliță și mergi până dai de vii. De-acolo tai în două tarlaua de bumbac și... mai departe te slujești de auz. Te iei după huietul tractoarelor. Ai grijă că huiet se mai aude și din dreapta. Da'.acolo nu se însămânțează. Se face arătură...

Lupte pentru pâine

Mihalea Gheorghe, vicepreședintele gospodăriei, e un om trecut de 40 de ani. Te privește „de sus", nu pentrucă ar fi asta o meteahnă a lui, ci pentrucă altfel nu poate omul: e înalt și bine legat. Când merge pe arătură, tractoriștii chiar se supără. Zic în glumă că-i nevoie să are din nou pe unde calcă el. Înainte de a intra în gospodărie, Mihalea avea grija lucratului a un hectar și jumătate de pământ și hrănitului a zece copii. Acum are tot zece copii, dar grija pentru lucrul pământului e mult mai mare: gospodăria are peste 700 de hectare. Așa mai merge!

L-am găsit la însămânțat. Stătea de vorbă cu brigadierii, purtând dintr'o palmă în alta boabele rumene de grâu.

Privea dealungul tarlalei, vorbind tare, cu o voce groasă de bas:

— O să iasă grâu bun. Vezi ce 'nseamnă să ai ajutor de stat?

Și, parcă voind să subtilnieze cele spuse, întinse mâna către tractoarele ce înaintau spre tarla, trăgând după ele semănătoarele ce săltau sprintene peste bulgării ogorului. Două tractoare mergeau dealungul tarlalei. Al treilea le tăia drumul deacurmezișul.

— Însămânțăm în cruce — continuă vorba Mihalea. Când crește grâul, nici cât ai pune palma nu rămâne loc gol. Cu metoda asta a însămânțatului în cruce nu ne-am împăcat noi chiar așa, dintr'odată. Cine dracu mai văzuse să bagi grâul în pământ de două ori pentru ca să răsară odată. Ziceam că e părăduială mare de sămânță. Dar multe mai învață omul în muncă. Acum oamenii noștri nici nu mai însămânțează altfel...

Colectiviștii țin la vicepreședintele lor, îi apreciază calitățile de bun organizator, dar nu se sfiesc să vorbească și despre unele din scăderile lui: din când în când se cam răstește la câte un colectivist. Meteahnă rea, zic oamenii. Și ar fi tare bucuroși cu toții dacă vicepreședintele s'ar lecui de această meteahnă.

...De când au intrat în gospodărie, țăranii colectiviști din Valea Roșie pomenesc mereu cuvinte care înainte vreme le erau cu totul străine: agrominimul, agrotehnica, îngrășăminte chimice, însămânțat în cruce, polenizare. Ei știu acum bine că toate acestea înseamnă pâine mai multă, viață mai bună și mai ușoară.

Colectiviștii vor astăzi să învețe. Și învață. Când inginerul Dobrescu, agronomul, vine printre colectiviști, cu greu poate scăpa. Îl năvălesc cu întrebările. Colectiviștii vor cu tot dinadinsul să afle tainele lucrării pământului după carte. Și agronomul îi învață. Cu încetul, dar îi învață. Dobrescu mai răspunde și de ogoarele cu păioase din alte părți ale raionului, dar colectiviștii nu se sfiesc să-i spuie „agronomul nostru".

Dar Dobrescu nu e singurul căruia îi spun colectiviștii așa. Tot „agronomul nostru" e și inginerul Petre Ștefan, care-i îndrumă pe colectiviști la cultivarea bumbacului. Și fiindcă gospodăria are vie și livadă, îl cunosc și pe tovarășul Negrea, cel de-al treilea inginer, care se bucură asemenea celorlalți doi de aceeași prețuire.

Cel mai bun prieten al colectiviștilor, „mâna noastră dreaptă", cum îi spun ei, este S.M.T.-ul. Pe tarlalele gospodăriei colective din Valea Roșie lucrează tractoarele S.M.T.-ului din Ulmeni. De cum

Tractoarele dela S.M.T. Ulmeni ară de zor pe tarlalele gospodăriei colective din Valea Roșie; brazda adâncă aduce rod bogat.

Colectiviștii lucrează cu sârguință la pavarea noii porcărețe a gospodăriei.

Din veniturile obținute în gospodăria colectivă, colectivistul Marin Dima și-a cumpărat o vacă. Familia lui îl primește cu bucurie la întoarcerea de la oborâ. Odată cu înflorirea gospodăriei celei mari, înflorește și mica gospodărie individuală a țăranilor colectiviști.

începe arăturile și până se termină însămânțatul, tractoriștii nu se mai deslipesc de tarlaua gospodăriei. Colectiviștii au făcut legătură strânsă cu S.M.T.-ul. Colectivistul Ion Pârvu spune că „tractorul e mama bună a câmpului", că „fiecare tractor poartă în el o herghelie de cai".

Dar legătura aceasta e și mai strânsă pentrucă cinci tractoriști dela S.M.T.-ul din Ulmeni sunt din sat dela ei. Familiile lor sunt în gospodărie. Printre cei cinci se află și Constantin Surcel, țăranul care până mai deunăzi asuda din zori în noapte cu mâinile pe coarnele plugului și care s'a urcat pe tractor la 40 de ani, făcând fărâme haturile. El obișnuește să se mândrească zicând apăsat:

— Clasa muncitoare a făcut din mine un țăran învățat. M'a urcat pe tractor.

O familie harnică

Familia lui Ion Gh. D. Pârvu făcuse peste 1000 zile - muncă numai până în Septembrie. In toamnă Ion Pârvu și cu feciorul său, Petru, au început să lucreze în brigada de constructori. Clădesc. Nevastă-sa, Dobrița, cu cele două fiice, Stanca și Elena, și cu noră-sa, Alexandra, s'au dus la cules de bumbac. Pe cele opt pogoane ce le au în primire dela prima prașilă, capsulele începuseră să plesnească tot mai des: înflorea bumbacul. Puful alb îți lua ochii: părea că, înainte de vreme, se așternuse pe tarla o spuză de omăt. Cele patru colectiviste nu mai pridideau. Fiecare lua câte două rânduri în primire, desgolea capsulele cu iuțeală, ajungea la capăt și când întorceau capul vedeau din nou alb înaintea ochilor: alte capsule se deschiseseră împingând către soare puful orbitor de alb al bumbacului. Porneau din nou, cu și mai multă iuțeală: bumbacul nu îngăduie zăbavă!

Alexandra Pârvu — nora — era nemulțumită de acea zi. Strânsese numai 30 de kilograme. Cantitatea asta reprezenta de fapt o normă și jumătate, dar Alexandra nu se împăca cu acest rezultat.

— Azi am fost leneșă și gata! — spuse ea.

Se ridică, puse mâinile în șolduri și cuprinse cu privirea tarlaua până hăt departe unde lucrau la cules bumbacul alte grupuri de colectiviste, apoi rosti cu hotărîre:

— Dacă mâine nu culeg 40 de kilograme, înseamnă că nu-s colectivistă ca lumea. Asta-i! Ce zici, mamă, fac?

— Dacă-și pune omul în gând, face. Și trebue! Cu zăbava nu dovedește gospodăria să culeagă 6-7 vagoane de bumbac cât o să lasă de pe tarlaua asta...

Și, parcă hotărîtă să recolteze singură cele 6—7 vagoane, partea femeiască a familiei Pârvu porni cu și mai multă râvnă la cules. Am vrut să mai schimb o vorbă-două, dar cele patru colectiviste se și depărtaseră dealungul rândurilor de bumbac înflorit.

„Specialistul" gospodăriei

Când îl vezi pentru prima oară pe colectivistul Grigore Tudor e destul de greu să-ți faci o părere asupra îndeletnicirii lui. Privindu-l salopeta plină de pete de unsoare, motorină, ori rugină, zici că-i tractorist, mecanic, ori cazangiu. Dacă te uiți mai bine, bagi însă de seamă că palmele lui poartă urmele prafului roșcat de cărămidă, iar bocancii îi sunt stropiți de mortar. Și, tot cercetându-l, nu poți trece cu vederea că șapca poartă pe ea strujitura atelierului de lemnărie. Orientează-te, dacă poți!

Colectiviștii îl spun „specialistul gospodăriei". Ca să-l găsești pe Grigore Tudor în cuprinsul gospodăriei nu-i lucru tocmai ușor. La atelierul de fierărie cei ce lucrează în jurul celor trei focuri îți spun că a plecat la tâmplărie. Ce face el acolo? „Croiește niște căpriori", zice cineva. La atelierul de tâmplărie afli că a fost chemat „chiar acuma" la atelierul de mecanică pentru a verifica o semănătoare proaspăt reparată. In drum spre atelierul de mecanică nu poți să nu te gândești la cele trei ateliere pe care le-ai văzut și pe care colectiviștii le-au construit și amenajat în anul 1952, după cum nu poți trece indiferent nici pe lângă frumoasa lor creșcătorie de păsări. Ajuns la mecanică, afli pe nerăsuflate două lucruri: primul că Grigore Tudor nu e acolo, și al doilea că gospodăria mai are încă un atelier — de rotărie — unde-i poți găsi sigur pe „specialist", dus pentru a verifica niște roate. Bineînțeles, te interesează cam câte ateliere mai are gospodăria și afli că „deocamdată numai astea patru". Și fiindcă în drum nu te-a răbdat inima să nu cântărești din ochi grajdul nou-nouț, zidit din cărămidă, în care încap 70 de cai, ajungi târziu la rotărie. „Specialistul" a șters-o și de aici. Afli din nou două lucruri: anume că „specialistului" i se mai spune și „constructorul" și că „chiar acum" s'a îndreptat către porcăreața cea nouă, ce se construește dincolo de tarlaua de porumb. Ajuns la construcția porcărețel, îl cauți din nou pe „specialist", pe „constructor". Firește, cauți un om cu niscaiva planuri în mână, ori unul care mânuie o ruletă. Nu-i vezi. Intrebi pe careva. Capeți iute răspunsul:

— A, tovarășul Tudor?... E pe schelă... zidește.

Iată-l, însfârșit! E un om de vreo 30 de ani, domol și scump la cuvinte când e vorba despre el. Dar despre gospodărie și în special despre construcții și atelaje îi place să vorbească mult. Și atunci însă, te impresionează modestia lui. Îți vorbește rar, cu cuvinte chibzuite și niciodată nu-l afli mulțumit de ce au realizat până atunci.

— Deocamdată atâta am putut face. Magazia de acolo în care încap multe vagoane de pâine (nu uită să adauge că e plină și că la sediul gospodăriei mai este una de mare capacitate); grajdul, care și el are perechea lui, tot la sediul gospodăriei din sat; două remize; cele patru ateliere și... porcăreața pentru 40 de scroafe.

Deocamdată atâta... Ce să-i faci?...

Din locul unde se construește porcăreața și până la construcțiile noi ce le tot punctează cu mâna Tudor, e o bucată bună de loc, pe care foșnesc în bătaia vântului cocenii de porumb. Intrebi dece au făcut porcăreața așa departe de grajd, de magazie. Tudor zâmbește, întinde mâna și începe din nou a trasa, de astădată prin lanul de porumb:

— E o socoteală: colo vom face încă o magazie mare. Dincolo încă un grajd, doar cai se înmulțesc. Pe stânga, încă două, trei remize pentru atelaje. Pe dreapta, ceva ateliere. Aici, lângă porcăreață, o pompă de apă. Pe urmă încă o porcăreață, două. Că doar n'o să rămânem la 40 de scroafe! Asta-i!... Nu rămâne el locul gol, n'avea grijă. O să primim

Colectivistul Ion Pârvu și-a primit partea de zarzavaturi care i se cuvine pentru zilele-muncă făcute în gospodărie.

— Da tovarăşe, am terminat cu bine însămînţările! — comunică telefonic la raion preşedintele gospodăriei, Constantin Ganea.

şi ajutor dela stat: o să avem şi bani şi material. Aicea însă ar trebui ca şi cei dela raion, care ne planifică materialele de construcţie, să fie mai operativi. De multe ori întârzie cu livrarea materialelor...

De jos am privit o bucată de vreme la oamenii care zideau, care preparau şi cărau mortar sau dădeau la mână cărămizile — la brigada de ţărani-constructori. Şuguiau, se îndemnau, fluierau.

Fiecare în felul lui. Oameni ca aceştia până nu de mult se băteau cu parii, se tăiau cu sapele ori cu coasele, se înjunghiau cu furcile pentru ştirbirea hatului, ori pentru vaca scăpată în porumb. Acuma clădesc împreună. Cu mâinile lor au făcut cărămida, au croit căprioriî, au trasat, au pus temelie grajdurilor, magaziilor, atelierelor. Acum zidesc şi-şi fac socoteli ce vor mai zidi în viitor. În acelaş timp, ei critică tot ce-i ţine pe loc. Munca în colectiv îi schimbă treptat.

Seara, după terminarea lucrului, brigadierii dau situaţia: astăzi, după cum arată feţele lor zâmbitoare, munca a fost mai rodnică ca deobicei.

Recolta de vin a fost şi ea bună la acest an: colectiviştii vor realiza venituri serioase din valorificarea acesteia.

Nu departe de construcţia nouă a porcăreţei, trei tractoare fac arătură de toamnă. Cei de pe schele, fără a zăbovi în munca lor, trag din când în când cu ochiul la tractoare. Cum s'ar spune, nu le scapă din ochi. Schimbă vorbe între ei.

— Azi au mers bine! —zice unul.

— Au mers bine, dar parcă prea repede. Nu cumva ară la suprafaţă? complectează, cu neîncredere în glas, altul.

— Vezi-ţi de treabă. Nu calcă ei condiţia. E vorba de pâine. Ce-i drept, se cam grăbesc ei că prea au tot stat tractoarele în ultimele zile. Se strică cam des şi le repară cam încet. În privinţa reparaţiilor cei dela Ulmeni mai calcă şi cu stângul din când în când...

Colectivistului Pârvu, discuţia i-a aţâţat curiozitatea. Coboară iute de pe schelă, culege de pe jos o aşchie de scândură şi se îndreaptă cu paşi hotărîţi către arătură. Se opreşte pe brazdele proaspăt răsturnate şi, aplecându-se, bagă aşchia în pământ. Apoi se întoarce şi urcă pe schelă, ridicând aşchia la vedere:

— Adâncime câtă trebue. După contract. Dacă cei dela S.M.T. ar respecta totdeauna timpul, n'ar mai fi nimica de zis...

Carnetul preşedintelui

E tare greu să cuprinzi dintr'odată toată complexitatea gospodăriei colective din Valea Roşie. Când crezi că ştii totul, vezi că eşti abia la început. Ai aflat despre grâu; ai văzut construcţiile noi; bumbacul l-ai pipăit cu mâna ta; un colectivist ţi-a oferit o cană cu must, asigurându-te că peste câteva săptămâni, dacă mai vii, te cinsteşte cu un pahar de vin limpezit; cei 130 de cai nu i-ai văzut pe toţi dintr'odată, dar le-ai simţit prezenţa în cele două mari grajduri; despre cele 700 de oi ţi-a pomenit baciul venind la gospodărie cu câteva putini de brânză; de lângă mormanele de ştiuleţi de porumb parcă nu ţi-ar fi venit să te deslipeşti: prea aduceau a bulgări de soare adunaţi cu grijă sub remize...

Când pomeneşti despre toate acestea lui Constantin Ganea, preşedintele gospodăriei, el dă din cap a aprobare, zâmbeşte, apoi scoate un carneţel, îl răsfoieşte şi-ţi răspunde:

— Da, oamenii muncesc bine!

Preşedintele Ganea a pornit dela oameni. El nici nu concepe bogăţia gospodăriei deslipită de oameni. Cât ai clipi de câteva ori, a şi pomenit o sumedenie de oameni.

Iacă, unul din ei a şi intrat pe uşă. Vasile Costache colectivistul care conduce grădina de zarzavat.

— Mai livrăm ceva cooperativelor? îl întâmpină Ganea.

Costache stă puţin pe gânduri. Scoate şi el un carneţel.

— Da, varză şi ceva gogoşari. Am calculat. Tocmai voiam să-ţi amintesc de discuţia noastră. 32 de hectare de grădină e puţin, tovarăşe Ganea. La anu' mărim suprafaţa...Altfel rămâne prea puţin pentru vânzarea la oraş....

— Să faci propuneri. O mărim. Cere oraşul legume şi noi avem datoria să-l dăm.

Vasile Costache e colectivist tânăr. Până a nu intra în gospodărie, tot la o grădină de zarzavat a lucrat; dar aceea era a unui bogătaş. Iordăchescu era stăpânul, el — sluga. Astăzi, Vasile Costache e stăpân laolaltă cu tovarăşii lui, far gospodăria l-a trimis la o şcoală legumicolă de cinci luni. „Lucrez după carte", spune el cu mândrie.

Înainte de a pleca, Costache i-a anunţat pe preşedinte cu multă bucurie în glas că Gheorghe Păun, care lucrează cu familia la grădină, are deja peste 1000 zile-muncă.

— Harnică familie, complectează preşedintele. Au luat avans 2800 kilograme de grâu. Plus celelalte. Şi abia o să ia la împărţirea veniturilor. Dar parcă sunt numai ei? Dacă scrii, tovarăşe, pomeneşte şi de Iancu Negdu, de Ispas Dănilă de... ce să ţi-i mai înşir, că's mulţi! Pomeneşte de ei că merită...

A sunat telefonul. Preşedintele ridică receptorul, ascultă atent, se încruntă puţin, apoi răspunde zâmbind:

— Stăm bine. În câteva zile terminăm însămânţatul la grâu. Cum? Deodată începe să zâmbească, apoi răspunde cam ironic: — Ce face? Să urgentăm cu scoaterea sfeclei? Asta-i bună! Să fii sănătos, tovarăşe! Sfecla noastră o fi poate zahăr la ora asta! Ce, crezi că ne-am încurcat cu un fleac de 17 vagoane? Bumbacul? (Faţa preşedintelui se posomorăşte). Cu bumbacul nu stăm tocmai bine. Am predat trei vagoane. Unu îl avem depozitat aicea, dar ce e prost e că mai avem de cules vreo 3—4 vagoane. Şi au venit ploile, tovarăşe. O să facem tot ce ne stă în putinţă.

Închide telefonul şi se întoarce spre mine:

— Dela sfat, din Oltenita. La seziune, gospodăria noastră şi-a luat ceva angajamente. Vor să ştie cum stăm. Aî auzit că vorbeam despre bumbac. Nu-l dovedim la cules. Cred că am greşit însămânţând peste puterile noastre. La anu' trebue să judecăm mai bine planul.

Pe uşă îşi face loc cu greu Mihalea, vicepreşedintele. Preşedintele îl ia dela uşă:

— Tovarăşe Mihalea, zilele acestea concentrăm toate forţele la culesul bumbacului. Avem de trecut un hop destul de greu.

— Îl trecem!

Când se lasă bine noaptea, la poarta gospodăriei intră unul câte unul brigadierii. Se aşază la mese, îşi scot carnetele şi se cufundă fiecare în lumea cifrelor.

Ion Veştemanu, şeful brigăzii a IV-a, are o veste bună de împărtăşit şi nu-l rabdă inima să tacă.

— În toamna asta or să plece de-ai noştri la şcoli.

Toţi ridică atenţi capul. Câţiva întreabă nerăbdători:

— Câţi? Unde?

— Câţi o fi nevoie, continuă Veştemanu. Gospodăria are trebuinţă de oameni învăţaţi, de oameni cu carte. Progresăm! Asta-i...

Până noaptea târziu brigadierii îşi pun în ordine rezultatele muncii. Încolonează cifre care vorbesc despre munca celor 240 de familii de gospodari, despre rodul acestei munci harnice.

Rămas singur, preşedintele îşi notează în carnet: „Pentru şedinţa de săptămâna viitoare propun: mărirea fermei de oi până la 1000; păsări, la 1500; stupi, până la 110..." Şi creionul fuge mereu pe hârtie...

A terminat. Închide carnetul, îl bagă în buzunar şi, ieşind în curte, se adresează paznicului:

— Mâine de dimineaţă, dacă mă caută cineva, sunt la tarlaua de bumbac...

Valea Roşie - Noembrie 1953

Acum un sfert de veac...

de Ion NICULI
președintele Sfatului Popular al orașului Iași

Într'o scrisoare adresată redacției noastre, tov. Niculina Cristescu, muncitoare frunțașă în secția de confecții a fabricii de ciorapi „Republica" din București, ne întreabă dacă nu am putea publica un material despre felul în care, în anii când stăpâneau exploatatorii, clasa muncitoare — înfrângând uneltirile și teroarea burgheziei — a reușit să-și facă intrarea în consiliile comunale pe reprezentanții săi. Răspundem la această întrebare, publicând însemnările tovarășului Ion Niculi, președintele Sfatului Popular orășenesc Iași, cu privire la alegerile comunale din anul 1926.

Zilele trecute am fost chemat la circumscripția electorală orășenească Nr. 59 din Iași, pentru a declara dacă accept să candidez în alegerile pentru sfatul popular orășenesc. Oamenii muncii din străzile Tătărași, Trompetei și Călărași mă propuseseră candidat al lor. Desigur că propunerea mă bucura și am răspuns imediat chemării, ducându-mă să semnez acceptarea candidaturii — așa cum cere legea.

Sediul circumscripției electorale Nr. 59 este în una din vechile clădiri ale cartierului, la școala elementară Nr. 5 băieți. Intrând pe coridorul pardosit cu mozaic, al bătrânei școli, mi-am amintit de o scenă trăită demult, tot în această clădire, tot pe timpul unor alegeri.

...Era prin 1930. Parcă-l văd și acum, în colțul din partea stângă a coridorului, pe primarul liberal din acele vremuri, Toma. Întâmpina cu un zâmbet mieros pe alegătorii care, înspăimântați de baionetele jandarmilor și de parii bătăușilor electorali, căutau să scape cât mai repede de votul ce nu le aducea decât ponoase. În partea cealaltă a coridorului, întâmpinând la rându-i cu un zâmbet mieros pe cetățenii ce se îndreptau spre cabina de votare, stătea reprezentantul celui de al doilea „mare" partid al burgheziei, candidatul țărănist Stamboliu.

Striga Toma: „Fraților..." (La alegeri toți îi eram „frați"!) „...Fraților! Să mă votați pe mine! O să vă dau porumb... O să vă pavez mahalaua... Vă facem baie publică..."

Striga, din colțul său, și Stamboliu: „Fraților..." (tot „frați" eram și pentru candidatul țărănist în ziua alegerilor!) „...Fraților! Nu-l ascultați! Liberalii v'au mințit totdeauna, vă mint și acum. Votați-ne pe noi. Dacă mă alegeți, vă ieftenim pâinea... O să clădim un spital... O să vă dăm de lucru... Toată lumea să aibă de lucru..."

Oamenii priveau buimaci dela unul la altul. Îi auzeau pe amândoi ce-și spun și știau că amândoi spun minciuni...

Că mint, știau și ei înșiși — candidații celor două „mari" partide ale bancherilor și stăpânilor de moșii. Și până la urmă și-o strigau în față unul altuia:

— Sobolani bugetivori!...
— Demagogi nerușinați!...
— Ghețeftarilor!...
— Delapidatorilor!... Hoților!...

În sinea lor, cetățenii îi aprobau și pe unii și pe alții. Nu îndrăzneau însă să schițeze nici măcar un zâmbet de aprobare, pentrucă știau că la ieșirea din localul de vot îi așteptau bătăușii năimiți de ambele partide, ca și de multe altele, mai mărunțele dar nu mai puțin ticăloase... Așa că oamenii intrau în cabinele de votare privind cu teamă spre pereții din dosul cărora știau că sunt urmăriți, prin găuri anume făcute pentru asigurarea votului „secret", de ochi lacomi de trepăduși electorali. Și, în foarte puțin certa singurătate a cabinei de votare, oamenii simpli și cinstiți se vedeau de cele mai multe ori nevoiți să-și anuleze votul. Preferau ca în felul acesta să-și exprime protestul lor împotriva demagogiei burgheze, a înșelătoriei alegerilor patronate de exploatatori.

Lupta clasei muncitoare izbutea însă uneori — chiar și în acele vremuri — să răstoarne calculele burgheziei. Bătrânul oraș moldovenesc a trăit aspre și zguduitoare încercări, frământate lupte ale celor ce muncesc, conduși de Partidul Comunist, pentru pâine, pentru pace, pentru libertate. Printre acestea se înscriu și bătăliile date de toată acea lume a muncii și foamei ce forma amărâta populație a mahalalelor ieșene — pentru a trimite la conducerea primăriei pe adevărații ei reprezentanți. Sub stăpânirea burghezo-moșierească, muncitorimea ieșeană a izbutit o singură dată să aleagă în consiliul municipal și câțiva fii ai clasei muncitoare.

...Era la începutul lui 1926. La guvern se găsea clica brătienistă. Lupta maselor impusese guvernanților elaborarea unei așa zise „legi administrative", care prevedea administrarea orașelor cu peste 100.000 locuitori nu prin comisiile interimare numite la centru, ca până atunci, ci prin consilii municipale alese de cetățeni. Iașul nostru intra în această categorie și în luna Februarie 1926 urmau să aibă loc primele alegeri.

Partidul nostru, partidul comuniștilor, deși aflat în cruntă ilegalitate, hotărîse să ia parte și el la alegeri. Desigur, nu putea fi vorba de o listă a Partidului Comunist, deoarece acesta era scos în afara legii. Existau însă alte mijloace de participare la alegeri: prin organizațiile de masă legale, create și conduse de partid, cum erau sindicatele și altele. Sarcina comuniștilor în aceste alegeri era clară: să izbutim a pătrunde în număr cât mai mare în consiliul municipal, pentru ca acolo să putem demasca toate tertipurile „edililor" burghezi și să impunem satisfacerea a cât mai multe dintre revendicările oamenilor muncii.

După indicațiile date de partid, s'a constituit un comitet format din conducătorii sindicatelor unitare care avea ca sarcină să redacteze punctele programului cu care urma să ne prezentăm în fața alegătorilor și să ia legătura cu partidele de opoziție, în vederea încheierii unui front comun de luptă în alegeri. Acest lucru ne era necesar deoarece, partidul nostru fiind ilegal, nu putea apare cu o listă proprie în alegeri. Mișcarea sindicală nu putea nici ea să pună liste proprii, nefiind partid politic. Trebuia, deci, să candidăm pe liste comune cu alte partide.

Prima sarcină era mai ușor de îndeplinit, deoarece reprezentanții muncitorimii ieșene, ei înșiși oameni ai muncii, loviți de exploatare, lipsa de drepturi și asuprire, cunoșteau nevoile maselor. Pe plan local noi ceream satisfacerea imediată a revendicărilor populației din cartierele muncitorești: introducerea iluminatului electric, a apei și a canalizării, înființarea de băi comunale și de cantine pentru copiii muncitorilor care învățau în școlile din cartierele periferice, reducerea impozitelor comunale și scutirea oamenilor muncii de prestație, pavaje pe străzile cartierelor noastre, etc. Noi formulaserăm deasemenea o serie de revendicări cu caracter general ca: legalizarea Partidului Comunist din România, amnistia generală politică, militară și agrară, confiscarea pământurilor regale și moșierești, trecerea poverii părții celei mai mari a impozitelor asupra marilor capitaliști, desființarea Siguranței burghezo-moșierești, o politică externă de pace și prietenie cu toate țările și în primul rând cu Uniunea Sovietică, etc.

Cea de a doua sarcină — aceea a luării legăturii cu alte partide — era mai dificilă.

Ne-am adresat în primul rând Partidului Social-Democrat, al cărui conducători se pretindeau „socialiști". Ce ne-au răspuns acești „conducători ai muncitorimii" la scrisoarea pe care le-am făcut-o în numele conducerii sindicatelor unitare? Desigur, numai așa cum puteau să răspundă niște agenți ai siguranței: că sunt gata să trateze cu noi, cu condiția să le spunem cu adevărat în numele cărei organizații vorbim și, dacă reprezentăm Partidul Comunist, să le dăm numele conducătorilor noștri. Este dela sine înțeles că, în fața unei asemenea încercări de provocare, am renunțat la tratative...

Am căutat o altă formațiune politică cu care să candidăm pe listă comună. Grupările burgheze de opoziție, țăraniștii, averescanii, iorghiștii și alții, se aliaseră în cadrul așa numitei „opoziții unite", cu scopul de a prezenta liste comune în alegeri și a înlătura dela conducerea primăriei pe liberali. Ne-am gândit să intrăm și noi în acest bloc al opoziției. Partidul nostru fiind de acord cu această formulă, am început tratativele. Desigur că reprezentanții partidelor burgheze de opoziție au primit cu mare grabă oferta noastră, deoarece căutau candidați muncitori pe lista lor le atrăgeu în mod masiv voturile muncitorimii. Dar dacă aveau nevoie de voturile noastre — nu erau în același timp de acord ca în platforma comună să includem și revendicările oamenilor muncii. După îndelungate tratative purtate la clubul național-țărănist din str. Coroiu, am izbutit să cădem de acord atât asupra unui program comun cu care să ne prezentăm în fața alegătorilor — cât și asupra candidaților noștri. Legea liberală era însă astfel ticluită, încât locurile în consiliul municipal se distribuiau pe baza faimoaselor „cincimi". Lista care nu întrunea o cincime din voturi nu lua niciun loc, în schimb listele care aveau un număr cât de cât mai mare decât a cincea parte a voturilor, luau și locurile ce s'ar fi cuvenit celor ce nu izbutiseră să ia „cincimea". Întrucât numărul consilierilor urma să fie de 30, ceeace însemna ca fiecare cincime să cuprindă 6 locuri, noi am cerut și obținut ca locurile 3 și 6 de pe lista „opoziției unite" să ne fie rezervate, astfel ca, în cazul când falsurile ar fi făcut ca această listă să nu obțină decât o singură cincime, să fim siguri că vom avea doi reprezentanți în consiliul municipal. În afară de aceasta, urma să mai avem încă alți 3 candidați pe listă. Pe această temă ne-am ciorovăit cu fruntașii partidelor burgheze din opoziție timp de două săptămâni. Șarlatani cum erau, ei vroiau ca pe candidații muncitori să-i plaseze la coada listei, astfel ca aceștia

În acest birou, în care astăzi lucrează ca președinte al Comitetului Executiv al Sfatului Popular orășenesc, tov. Ion Niculi împreună cu alți trei muncitori consilieri municipali, au izbutit să pătrundă, în 1926, mulțumită luptei dârze a populației muncitoare ieșene, mobilizată și condusă de Partidul Comunist.

In sala în care se ţineau şedinţele consiliului municipal al prim-rimi burghezo-moşiereşti. „Iată — arată tov. I. Niculi — în colţul acesta al mesei stăteam noi în 1927, în timpul discuţiilor la buget. În consiliu eram doar 4 muncitori faţă de 48 reprezentanţi ai exploatatorilor. Dar nu se simţeam câteşi de puţin stingheri; în ocaziile porte a sălii şi pe coridor erau masaţi 600 muncitori care veniseră să protesteze împotriva uneltirilor burgheziei"

La punctul de odihnă dela gospodăria agricolă de stat Prăjescu din raionul Paşcani, Tov. I. Niculi stă de vorbă cu muncitorii din gospodăria care l-au propus candidat la alegerile de deputaţi pentru Sfatul Popular al Regiunii Iaşi.

să aibă cât mai puţine şanse de a fi aleşi. Dar partidul nostru, care-şi cunoştea forţa, ne-a îndemnat să nu cedăm şi, în cele din urmă, au trebuit să cedeze „aliaţii" noştri, care încercau să ne tragă pe sfoară. Ei au fost siliţi să accepte a ne da nouă locurile 3, 6, 9, 12 şi 15 de pe listă. Am cerut consemnarea acestei înţelegeri într'un proces-verbal — ştiind prea bine cu cine avem de-afacere. Ei au refuzat însă, pretinzând că sunt oameni „de cuvânt şi de onoare". Şi, ca să ne tragă totuşi pe sfoară punându-ne în faţa faptului îndeplinit, ei au târâgănat depunerea listei de candidaţi până în ultima zi în care ea mai putea fi depusă. În această ultimă zi ne-am trezit cu o listă în care primul dintre muncitori figura pe locul 14, iar ceilalţi şi mai jos. A începe din nou târgueli, însemna a pierde posibilitatea de a mai depune lista. Am fost siliţi să o acceptăm aşa, căpătând încă o lecţie asupra valorii „cuvântului" şi „onoarei" burgheziei.

Calculele politicienilor burghezi erau clare: dacă lista va obţine una sau două cincimi din voturi, în consiliu nu va intra niciun reprezentant al muncitorimii; abia dela trei cincimi în sus vor fi şi consilieri-muncitori. Ei nu cunoşteau forţa partidului nostru şi scontau cel mult pe două cincimi. Dar în alegeri lista noastră a obţinut nu două, nu trei, ci patru cincimi, alegându-se în consiliu 24 din cei 30 candidaţi ai „opoziţiei unite". Între aceşti 24 au intrat şi 4 muncitori, printre care şi o femeie, muncitoare textilistă.

Forţa muncitorimii ieşene s'a dovedit însă nu numai la urne ci şi în legătură cu ceeace a urmat după alegeri. Astfel, numai datorită ameninţării cu o demonstraţie muncitorească noi am obţinut ca la 14 Martie 1926 — după mai bine de 3 săptămâni dela alegeri — fostul primar să predea noului consiliu primăria. El refuza să recunoască rezultatul alegerilor şi tot târâbolul politicienilor burghezi din „opoziţia unită" ar fi rămas fără rezultat dacă noi n'am fi început a agita muncitorimea.

Instalarea noului consiliu n'a însemnat însă şi înfăptuirea programului pe baza căruia cetăţenii i-au dat votul. Imediat după alegeri au început târguelile pentru scaunul de primar şi pentru desemnarea celor 7 membri ai „delegaţiei permanente", care aveau de fapt funcţii de ajutor de primar. În cele din urmă, averescanii — al căror partid între timp fusese adus la guvern — au izbutit să pună mâna pe locul de primar şi pe 2 locuri în delegaţia permanentă. Mai rămâneau 4 locuri pentru care s'a dat o adevărată bătălie. Şeful ţărăniştilor Costăchescu, cerea aceste locuri pentru Jacotă, pentru profesorul Stamboliu, pentru avocatul Lapteş şi pentru un oarecare Gheorghiu ce se pretindea reprezentant al pensionarilor; fruntaşul averescan Pogonat, vorbind nu în numele partidului său, ci în acel al funcţionarilor, mai cerea un loc: pentru „reprezentantul" funcţionărimii; grupările naţionaliste cereau şi ele locuri: Ifrim din partea naţionaliştilor români, exploatatorul de păduri Wurmbrand din partea unei grupări naţionaliste evreeşti, etc. (Acest Ifrim, naţionalist „integru", deşi era mare bogătaş, lua în fiecare zi pâine dela un brutar evreu din Str. Tătăraşi, fără a-i plăti. Era preşedinte la „Banca Neamului", unde a furat economiile oamenilor naivi ce i le încredinţaseră spre păstrare; era director, cu un salariu lunar de 36.000 lei, la „Fundaţiile Regale"; mai târziu, în timpul lui Antonescu, a ajuns şi primar şi s'a apucat să scoată pietrele funerare din cimitirul evreesc de lângă abator, pentru a pava străzile. Asemenea oameni erau fruntaşii burghezi ai Consiliului Municipal!)

Noi i-am lăsat să se ciorovăiască şi să se târguiască între ei, dar la un moment dat am cerut cuvântul. Când am afirmat că populaţia muncitoare cere celor pe care i-a votat să înceteze târguiala şi să se apuce a înfăptui ceeace au promis înainte de alegeri — cu toţii au amuţit. Iar când am arătat că pentru îndeplinirea programului pe baza căruia au fost votaţi este necesar ca şi un muncitor să facă parte din delegaţia permanentă, au sărit toţi ca arşi. Pogonat, decan al baroului avocaţilor şi fruntaş averescan, a răspuns că muncitorii ar trebui să fie mulţumiţi că au reprezentanţi ai lor în Consiliu, ceeace n'au avut niciodată. Naţionalistul Ifrim a arătat că trebue s'o lăsăm mai încet cu îndeplinirea programului că „nu se pot face toate peste noapte", că acei care au aşteptat cu îmbunătăţirea vieţii până atunci pot să mai aştepte şi să nu ţină Consiliul sub presiune. Şi aşa mai departe...

N'au avut însă încotro. Noi ne-am ţinut fermi pe poziţie. Tăria noastră îşi avea rădăcinile în conducerea luptei noastre de către partid, în sprijinul pe care ni-l dădeau masele. Până la urmă au trebuit să accepte ca unul dintre noi — şi sarcina i-a revenit semnatarului acestor rânduri — să facă parte din delegaţia permanentă.

Totuşi eram încă foarte departe de victorie. Puterea se afla în mâinile burgheziei. Şi aceasta a avut grijă ca, în Consiliul în care noi aveam o fracţiune destul de mică, de numai 4 consilieri, să mai introducă, pe lângă cei 30 consilieri aleşi la 20 Februarie 1926, încă 22, numiţi de guvern, aşa zişii consilieri „de drept".

Desigur că, în această proporţie fiind, voturile noastre în consiliu nu puteau schimba hotărîrile exploatatorilor. Făcând însă parte din acest consiliu şi, mai ales, având şi un loc în delegaţia permanentă care, de fapt, hotăra totul, noi izbuteam să aflăm din vreme uneltirile pe care ei le puneau la cale şi să le aducem la cunoştinţa maselor. Politicienii burghezi şi-au dat seama de rolul important ce ne revenea în acest sens şi tocmai deaceea cei 4 consilieri muncitori au fost puşi sub o severă supraveghere a poliţiei şi a siguranţei, cu scopul de a fi intimidaţi şi împiedicaţi să-şi îndeplinească datoria.

Noi nu ne-am lăsat însă intimidaţi, ci am luptat pentru a apăra interesele oamenilor muncii. Când, de pildă, Consiliul a vrut să mărească prestaţia dela 100 lei la 500 lei anual, noi am protestat cu energie. Iar în ziua când a avut loc şedinţa de discutare a bugetului, noi am anunţat partidul nostru, care a mobilizat muncitorimea pentru a protesta împotriva noilor uneltiri ce se puneau la cale. 600 de muncitori au venit atunci la primărie, umplând până la refuz sala de consiliu, actuala sală în care se ţin sesiunile Sfatului Popular. Câţiva dintre capii grupărilor burgheze, încurajaţi de atacurile huliganice îndreptate împotriva noastră de presa de dreapta, au cerut scoaterea noastră în mod samavolnic din Consiliu. Prezenţa a 600 muncitori în localul primăriei i-a intimidat însă, cu toate că între timp localul fusese înconjurat de poliţişti, jandarmi şi pompieri cu tulumbele de apă gata pregătite să împrăştie mulţimea. Ei au renunţat să mai pretindă înfăptuirea acestei samavolnicii, după cum au fost siliţi să renunţe şi la o serie întreagă de alte uneltiri pe care le proiectaseră în legătură cu bugetul discutat în acea şedinţă.

*

Doi ani a ţinut acel prim şi ultim consiliu municipal din Iaşi în care au existat şi consilieri muncitori. De atunci şi până la eliberarea patriei noastre de către Armata Sovietică, burghezia şi moşierimea au avut grijă să „vegheze" într'aşa un fel asupra alegerilor, ca nici picior de muncitor să nu mai ajungă în conducerea primăriei. În acest scop, stăpânii de eri au folosit falsul ca şi revolverele, ciomagul ca şi închisorile, pogromul ca şi lagărele de exterminare.

Muncitorimea ieşeană nu s'a lăsat însă intimidată. Ea a continuat să lupte pentru pace, pâine, libertate şi drepturi cetăţeneşti. Ea a mai participat şi la alegeri — cum a fost participarea la alegerile parlamentare din 1928, în cadrul Blocului Muncitoresc-Ţărănesc — făcând ca, cu toate falsificările, furtul de urne, ţuica, agenţii electorali, arestările samavolnice, etc, mii şi mii de oameni ai muncii să voteze pentru adevăraţii lor reprezentanţi.

Muncitorimea din Iaşi, condusă de Partidul Comunist, a continuat, în condiţiile cruntei terori burghezo-moşiereşti şi fasciste, tradiţiile ei de luptă. Astăzi oamenii muncii din Iaşi culeg roadele din ce în ce mai îmbelşugate ale acestei lupte. Alegerile de deputaţi în Sfaturile Populare, care vor avea loc la 20 Decembrie, sunt ele însile dintre aceste roade. În fosta primărie a bătrânului Iaşi, unde o singură dată în timpul stăpânirii burghezo-moşiereşti au putut pătrunde muncitori şi numai 4 la număr, intră acum zecile de deputaţi ai noului organ al puterii locale, Sfatul Popular, oameni aleşi de poporul muncitor dintre fiii săi cei mai buni.

DEPUTAT IN SOVIETUL NOULUI ORAȘ

de Gleb GOLUBEV

Când în adunarea colectivului expediției Ghidrospețstroi s'au propus candidaturile pentru Sovietul orășenesc al orașului Novaia Cahovca, numele brigadierului Ivan Stepanovici Cuslea din echipa de montori a fost cel dintâi menționat. El a ascultat oarecum stingherit cuvintele tovarășilor săi de muncă și aplauzele lor puternice.

— Te invidiez, prietene — i-a spus Ivan Niț, sudorul electric, vechi prieten al brigadierului. Te propunem pentru primul Soviet orășenesc al noului oraș. Este o mare cinste pentru d-ta...

Seara, Ivan Stepanovici se întorcea acasă. Zăpada scârțâia sub pașii săi. Globurile galbene ale felinarelor străluceau deasupra străzii Lenin. Cuslea o parcurgea zilnic, grăbindu-se la lucru și întorcându-se seara acasă. Uneori, se oprea în loc, își rotea privirea în jur și mai zăbovea pe gânduri. Strada era frumoasă, largă, cu case de piatră, cu ceas electric la intersecțiile străzilor. Iată și școala cea nouă; aici învață băieții lui. Alături e creșa de copii cu terase spațioase unde micuții dorm fără grijă în aerul proaspăt și curat. Mulți dintre copii au vârsta acestui oraș.

Orașul abia a împlinit un an. Acest lucru i se păru lui Ivan Stepanovici atât de curios, încât se opri și râse. Da, nu demult în aceste locuri se întindea stepa, vântul purta nisipuri înăbușitoare deasupra pământului crăpat de căldură. Astăzi aci este un oraș cu clădiri frumoase, școli, creșe, uzine, magazine, cluburi. În curând se va sărbători împlinirea unui an de existență a orașului. Și va fi ales pentru prima dată un Soviet, iar el, Cuslea, a fost propus candidat de deputat în acest Soviet...

...Ivan Stepanovici se opri la un colț de stradă și privi ferestrele luminate ale caselor. Și deodată își aminti că toată viața a trăit în asemenea orașe noi, construite de curând. De 25 de ani Cuslea participă la construirea de uzine și centrale hidroelectrice; de fapt viața lui n'a fost decât o necontenită construcție. Și-a dat contribuția la construirea hidrocentralei „Lenin" de pe Nipru, cea mai mare centrală din Europa și lângă ea a răsărit un oraș mare, plin de viață — Zaporojie. În timpul războiului Cuslea a montat baterii de cocs în Ural. Când termina lucrul la o construcție, pleca la alta. Iar în urma lui rămâneau uzine și orașe noi. Așa s'au petrecut lucrurile la Bacal, Gubaha, Verhne-Ciusovschie Gorodchi. Așa s'a întâmplat și la canalul Volga-Don, unde pe țărmul tinerei mări s'a înălțat un oraș nou — Timleansc. Și aci s'au ridicat case frumoase și s'au aprins la ferestre lumini zglobii...

Pretutindeni unde se înalță cuptoare noi, hidrocentrale și uzine noi, unde podurile de oțel se avântă deasupra albiilor râurilor, întâlnești montori. Ei lucrează în aer liber. Vara îi dogorește arșița soarelui, iarna îi biciuește vântul tăios. Piese grele de oțel sunt îngemănate de ei, alcătuind construcții complicate. Traverse și țevi de oțel, panouri și planșeuri grele, sunt prinse una de alta cu o precizie de sutimi de milimetru. Cuslea îndrăgește această muncă pentrucă ea cere cunoștințe vaste, tărie, cutezanță.

Brigadierul echipei de montori Ivan Stepanovici Cuslea.

Multe lucruri a învățat el la școala marilor construcții din țară. Cuslea a devenit maistru montator de precizie, — și de precizie a fost numită și această lucrare, în pofida proporțiilor uriașe ale construcțiilor. El este însărcinat să îndeplinească totdeauna muncile de cea mai mare răspundere.

La Cahovca a fost întrebat:

— Te pricepi bine la pompe? Trebue să montăm o pompă plutitoare pe un șlep.

Firește că montarea pompelor pe șlepuri nu-i cine știe ce lucru mare după ce ai montat porțile ecluzelor sau arcul de triumf al canalului Volga-Don.

Dar treaba n'a mers chiar atât de lesne. Montarea pompelor și motoarelor grele pe șlep trebuia să se facă fără macarale, căci macaralele plutitoare nu puteau să pătrundă în groapa de fundație

Tot mai sus se înalță țesătura metalică a viitoarei hidrocentrale Cahovca. Un aspect al șantierului pe care lucrează Ivan Stepanovici Cuslea.

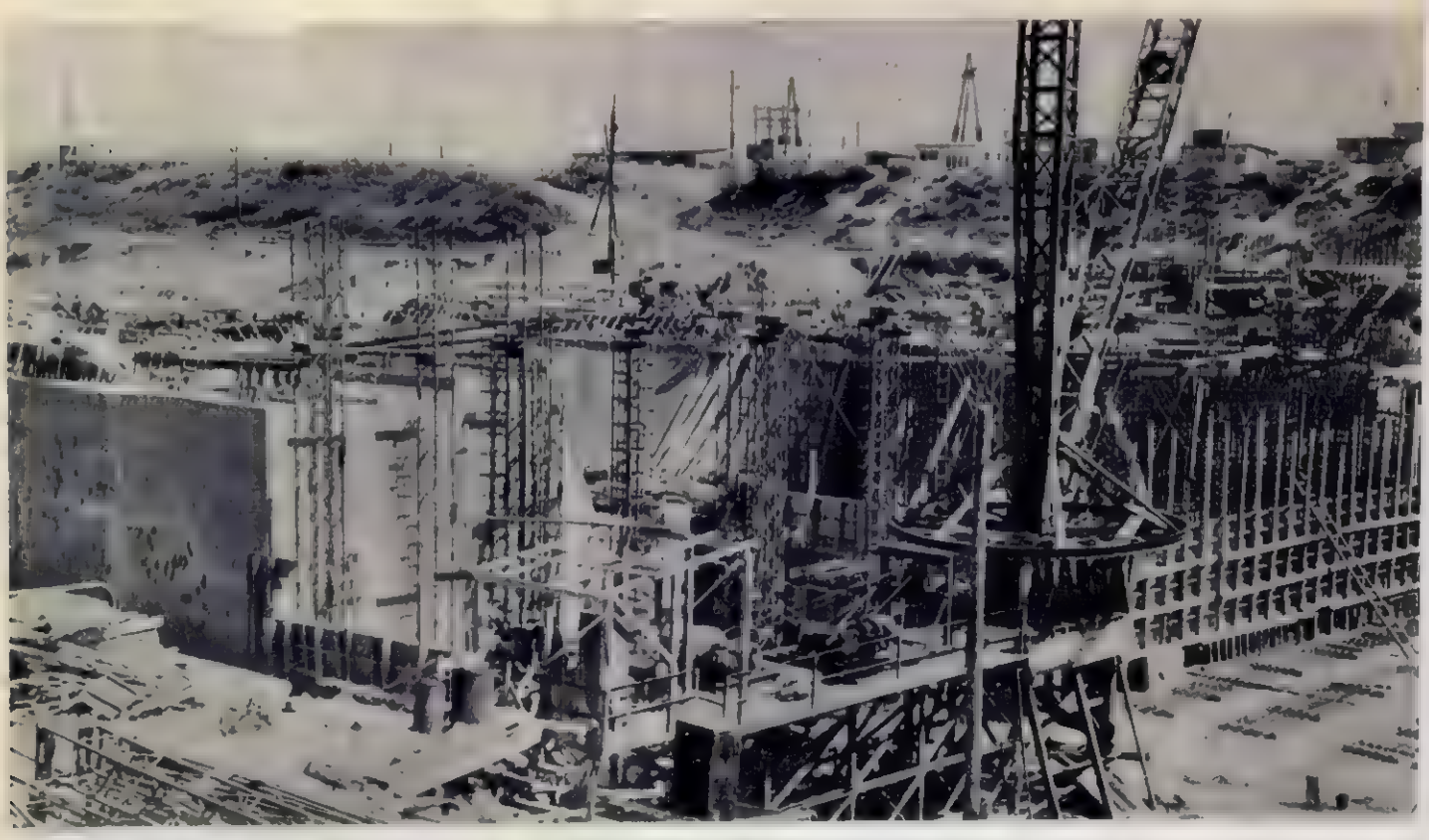

În grădinița de copii Nr. 1 din Novaia Cahovca. Copiii ascultă cu atenție o poveste interesantă.

a ecluzei. Macaraua automată nu putea fi folosită din pricina malului prea moale. Dealtfel brațul ei nu ar fi ajuns până la șlep. Aveai cu ce să-ți bați capul!

Înainte de a începe munca, Ivan Stepanovici a cercetat cu atenție marginile gropii de fundație, a răscolit șlepul, iar seara a făcut tot felul de schițe ingenioase, a chibzuit, a calculat.

Când, în cele din urmă, Cuslea a început montarea pompei, avea un plan precis și bine gândit. Orice mișcare era calculată. Au fost folosite toate mijloacele: pompele au fost aduse pe șlep cu o rampă de lemn, coșurile grele au fost montate cu ajutorul unor pontoane și al unor bărci. Toți au constatat că în scurt timp Cuslea a știut să alcătuiască o brigadă puternică și unită, deși majoritatea — băieți tineri — nu făcuseră niciodată până atunci lucrări de montare.

Împreună cu brigada lui Vasili Bibic, alt participant la lucrările centralei de pe Nipru, brigada lui Cuslea a montat în douăzeci și două de zile stațiunea de pompe.

Cu o asemenea înfăptuire a intrat Ivan Cuslea în noul colectiv de muncă. Montarea stațiunii de pompe a fost de fapt un fel de examen de admitere.

Strada Stalin din Novaia Cahovca. În interioarele confortabile ale acestor clădiri noi locuiesc constructorii hidrocentralei.

Cuslea a primit o locuință într'o casă nouă, situată pe strada centrală a tânărului oraș — strada Lenin. Familia sa a venit din Zaporojie. Mutarea în noua casă a fost sărbătorită, cum se cuvine. Copiii au început să meargă la școală. Au apărut alți vecini, alte cunoștințe; prieteni noi au început a-i trece pragul casei.

...În acele zile toată lumea din Novaia Cahovca era preocupată de un singur lucru: groapa de fundație...

— Allo! Groapa de fundație? Comunicați-mi cum stați cu pomparea apei — întrebă la miezul nopții dispecerul construcției.

— Ce noutăți ne mai aduci dela groapa de fundație? — voiau să afle tinerele în salopete pătate de vopsea, adresându-se șoferului unei mașini oprită pentru o clipă la barieră. Acesta, scoțându-și capul pe fereastra cabinei, răspundea voios:

— E'n regulă! Unsprezece metri!

Toți înțelegeau ce vrea să spună.

Despre groapa de fundație se vorbea la cantină, se scria în ziarul șantierului, se discuta seara acasă. Groapa de fundație era inima construcției. Toată lumea se interesa de ea.

Acolo urmau să se ridice centrala și barajul de beton. Tot ce se făcuse până atunci la Cahovca nu reprezenta decât pregătirile în vederea ofensivei. „Spatele frontului" era acum întărit: orașul fusese construit, șoselele erau gata, o puternică uzină de asfalt-beton funcționa din plin, în curând urmau să fie puse în funcție încă două fabrici automate de beton. Începuse să funcționeze o fabrică de cherestea.

Cum mergeau lucrurile la groapa de fundație?

Prima stațiune plutitoare de pompe, montată de brigăzile lui Ivan Cuslea și Vasili Bibic a și pompat aproape un milion de metri cubi de apă.

Stațiunea de pompe ar fi putut pompa toată apa din groapa de fundație în câteva zile, dacă n'ar fi fost apele subterane. Ele se furișau de pe malul gropii, țâșneau în izvoare reci din fundul ei, făceau să lunece mase uriașe de pământ.

Acum însă groapa de fundație seamănă cu un lac întins. Dinspre fluviu suflă un vânt tăios, care biciuește obrajii și stârnește maluri înspumate. Deasupra apei zboară un pescăruș singuratec; șlepul de lângă mal întregește acest tablou, care seamănă atât de puțin cu un vast șantier. Iar montorii, în hainele lor impermeabile, par niște pescari pe țărmul unui golf.

Brigada montează ultima stațiune de pompe, fără zarvă, în mod ritmic. Cuslea dă ordine cu voce hotărîtă, arătând drumul țevii. Mic și îndesat, el pășește înainte, iar uriașul de oțel îl urmează în aer, dând ascultare celor mai mici indicații ale mâinii sale bătătorite și zgâriate. Țeava a fost pusă la locul ei. Cuslea și-a șters sudoarea de pe fruntea arsă de soare.

— Suntem grăbiți — spuse el cu un zâmbet luminos. Aici, ca să zic așa, direcția loviturii principale este groapa de fundație. La drept vorbind, m'au cam plictisit pompele astea. Vreau să termin cât mai repede și să încep mai repede montarea macaralelor de pe turnuri.

— Și pe urmă ce faci?

— Pe urmă ne întoarcem iarăși aici. Vom ridica barajul, vom monta turbinele.

Se gândi puțin, făcu cu ochiul unui tânăr robust de lângă el și adăugă:

— Iar după aceea plecăm în alt loc, să îndiguim râurile. De lucru nu ne putem plânge; e deajuns...

Plecăm în oraș cu brigadierul Cuslea. În drum întâlnim mașini încărcate cu nisip și pietriș, care se îndreaptă spre groapa de fundație.

Pe nesimțite, șoseaua cea largă se transformă în strada Stalin. Această stradă străbate tot orașul. Aici nu vezi nicio baracă, nicio clădire provizorie, ridicată în grabă. În centru sunt case de piatră, cu mai multe etaje, cu încălzire centrală, apă și băi. Mai departe, spre stepă, zărești căsuțe de lemn asemenea unor vile, cu terase largi, cu grădini. Orașul se înalță potrivit planului, iar numele noilor străzi este cunoscut încă înainte ca ele să se fi născut.

Trecem împreună cu Ivan Stepanovici Cuslea pe strada Lenin, pe lângă Institutul seral, pe lângă hotel, pe lângă bibliotecă. Pe cer, alături de stelele ce scânteiază, se zăresc luminile de pe brațele macaralelor. În întuneric se poate distinge conturul clădirii, neterminate încă, a Palatului de Cultură. Orașul seamănă cu un uriaș șantier; pretutindeni se văd schele. Pământul este răscolit, răsturnat, sfredelit. În aer se simte miros de smoală, de rumeguș și de vopsea, miros de beton armat.

— Nu e chiar atât de urît acest oraș în construcție, — spuse Ivan Cuslea, dându-și șapca pe ceafă.

*

Centrele de agitație și secțiile de votare erau luminate ca de sărbătoare. Pretutindeni se vedeau portretele montorilor, constructorilor, mecanizatorilor — oameni de seamă, propuși ca deputați în primul Soviet al noului oraș.

Copiii lui Cuslea — Valerii și Anatolii — învață la aceeași școală în noul oraș.

Am găsit și portretul lui Ivan Cuslea. Alături se afla portretul lui Ivan Grigorievici Novicov. Cu peste treizeci de ani în urmă, el a luptat împotriva bandelor lui Vranghel, aici, pentru Cahovca. A venit la Cahovca cu unul dintre primele convoaie de vase, aducând încărcături pentru construcție și acum lucra ca maistru șef al conducerii energetice.

Privea zâmbitoare din portretul ei Natașa Sacico — o fată de ispravă, tencuitoare de frunte. A absolvit aici pe șantier școala medie pentru tineretul muncitor și acum urma Institutul seral de hidrotehnică, continuând să muncească la construirea orașului. Alături de portretul ei se afla portretul unui alt candidat, Semion Proței, student și tâmplar, care a participat la asaltul asupra Berlinului. Se vedea deasemenea portretul tinerei profesoare Lidia Popelâșco, al inginerului Șabalin, șef de sector, al screperistului Bodacva.

— Părinții orașului — așa se numeau odinioară, mi se pare, conducătorii orașului — îmi zise zâmbind Ivan Stepanovici. Noi suntem într'adevăr părinții lui. Noi i-am dat naștere, noi îl vom crește.

(din „Ogoniok")

Atunci când colectivul de tehnicieni dela F. C. „Gh. Gheorghiu-Dej" crează noi prototipuri de hăinuţe pentru copii, sunt invitaţi câţiva micuţi dela căminul de zi să le probeze. După cum se vede, noile modele vin ca şi turnate. Aceste prototipuri vor intra curând în fabrică unde se va începe lucrarea lor în serie. Numai în această fabrică se crează anul acesta cu 30% mai multe modele de îmbrăcăminte pentru copii faţă de câte s'au creat anul trecut.

Călătorul de altădată care ar fi străbătut câmpia Bărăganului, văile Carpaţilor, ori alte ţinuturi ale ţării, şi ar fi încercat să facă o statistică a copiilor care frecventează şcoala, ori a clădirilor de şcoală, ar fi rămas dezolat. Găseai o şcoală la 2—3 comune şi aceea în local necorespunzător... Dacă, în 1953, acelaşi călător ar trece prin aceleaşi locuri cutreerate cu ani în urmă, ar putea vedea nenumărate şcoli clădite în anii puterii populare. Numai anul acesta au fost date în folosinţă peste 1200 de săli de clasă. Multe din şcoli sunt construite din iniţiativa organelor locale ale puterii de stat, cu sprijinul cetăţenilor. O asemenea şcoală, clădită prin autoimpunere în anii 1952—1953 este şi cea din comuna Sadova, raionul Câmpulung, regiunea Suceava, pe care o prezentăm în fotografia noastră.

Răspândirea culturii fizice și sportului în masele largi ale oamenilor muncii constituie una din preocupările permanente ale regimului nostru de democrație populară.

Conștient de rolul important pe care-l are dezvoltarea mișcării sportive, guvernul patriei noastre a prevăzut pentru anii 1951 – 1955 alocații bugetare în sumă de 4,4 miliarde lei pentru sprijinirea culturii fizice și sportului.

Fiind asigurată o asemenea bază materială s'au putut construi și amenaja în ultimii ani peste 6000 de terenuri și instalații sportive, din care Parcul de Cultură și Sport „23 August" cu stadionul său de 80.000 locuri, Stadionul Republicii, Parcul Sportiv Dinamo și Complexul Sportiv Tunari sunt printre cele mai moderne din Europa.

Urmărind făurirea unui sport de tip nou, unui sport de masă, practicat pe baze științifice, noi ne călăuzim după experiența și învățămintele sportivilor sovietici. De unde înainte de eliberarea țării, literatura sportivă era inexistentă la noi, numai în ultimii trei ani s'au putut edita 276 titluri de cărți tehnice de specialitate, cu un tiraj de peste 1.500.000 exemplare.

S'au creat institute și școli speciale care au dat până azi peste 1500 de antrenori bine pregătiți. S'au creat condiții ca oamenii muncii să poată practica sporturile preferate. Competițiile de masă au antrenat astfel numai anul trecut peste 2.000.000 oameni ai muncii.

In același timp, prin condițiile create, s'au realizat mai multe recorduri de valoare mondială, s'au obținut rezultate victorioase în multe competiții internaționale, s'a ridicat la un înalt nivel măestria sportivilor noștri.

In fotografia pe care o publicăm vedem un aspect al exercițiilor de gimnastică pe care le fac studentele Institutului de Cultură Fizică în noua sală „Dinamo" din Capitală.

Un milion de artiști – atâția oameni ai muncii cuprind formațiile artistice de amatori din țara noastră. Și numai rostind cifra aceasta uriașă ai imaginea neasemuitei înfloriri a artei poporului nostru, în condițiile create de statul democrat popular. Iată-i, jucând un minunat dans popular, pe muncitorii și muncitoarele din echipa artistică a întreprinderii Piscicole din Brăila.

Cu cinci ani în urmă, la 1 ianuarie 1949, în orașul Cluj se sărbătorea deschiderea unui nou lăcaș cultural: Opera maghiară de Stat. Inițiativa acestei instituții — care și-a câștigat în decursul activității sale prețuirea și admirația spectatorilor clujeni — se înscrie pe linia celor-lalte realizări ale statului democrat-popular în vederea satisfacerii necesităților culturale mereu crescânde ale minorităților naționale. Este grăitor în acest sens faptul că în Republica noastră Populară se editează zeci de ziare și reviste în limbile minorităților naționale, că în anul școlar 1951 — 1952 au funcționat în limbile materne ale minorităților naționale 2267 școli elementare, 79 școli medii teoretice, 92 școli medii tehnice, 205 școli profesionale și cursuri de calificare, o universitate și 6 institute de învățământ superior, cuprinzând un număr de 17 facultăți. Oamenii muncii maghiari, germani, evrei, pot asculta pe scenele teatrelor de stat, rostite în limbile lor materne, piese ale lui Shakespeare, Gogol, Molière, Schiller, capodopere ale dramaturgiei sovietice, lucrări dramatice oglindind noile realități ale vieții din patria noastră.

Planșa alăturată reprezintă pe tenorul Ferenc Otrok în rolul banului Bánk (dreapta) și pe baritonul Viktor Vida în rolul țăranului Tiborcz (stânga) într'o scenă din opera clasică maghiară „Bánk Bán" de Ferenc Erkel. Cu această operă nemuritoare, care evocă aspecte din lupta de acum câteva secole a patrioților maghiari împotriva asupritorilor străini, și-a inaugurat activitatea, acum 5 ani, Opera maghiară de Stat din Cluj. Și este semnificativ faptul că aceeași lucrare, datorită conținutului ei progresist, a fost respinsă la un concurs organizat de teatrul din Cluj, cu aproape un secol și jumătate în urmă, în 1814.

Industria aparatajului medical, ca și cea a medicamentelor, a căpătat o largă dezvoltare, dovedind grija regimului democrat-popular pentru sănătatea celor ce muncesc. În patria noastră se fabrică astăzi medicamente și utilaj pentru care înainte erau tributari țărilor imperialiste. În fotografie: utemistul Petenky Nicolae, verificând masa de comandă a unui aparat Roentgen produs de fabrica „Recas".

În anii puterii populare s'au ridicat în centrele muncitorești ale țării, noi cartiere de locuit. Așa s'a petrecut la Hunedoara, pe valea Jiului, la Reșița, Baia Mare și în multe alte localități. Până la sfârșitul planului cincinal vor fi construite locuințe pentru peste 50 000 de familii. În fotografia noastră: directorul trustului 7 construcții-Petroșani, Segal Lazăr, urmărind lucrările pe șantierul din Vulcan, unde se clădesc blocuri pentru mineri

Numărul facultăților și institutelor de învățământ superior din țara noastră este azi de câteva ori mai mare decât în trecut, iar numărul studenților a atins cifra de 65.000. Numai la Institutul Medico-Farmaceutic din Târgu-Mureș — cu limbă de predare maghiară — studiază peste 900 de studenți. În fotografie — laboratorul de biochimie al Institutului, Piros Francisc (în prim plan) și colegii săi de grupă studiază compoziția sângelui.

Regimul nostru de democrație populară acordă o mare atenție dezvoltării agriculturii pe baza ultimelor cuceriri ale agrobiologiei sovietice. În acest scop, în țara noastră au fost create și activează institute științifice dotate cu utilaj modern, încadrate cu specialiști și susținute material de stat. Unul dintre acestea este și Institutul de Cercetări Agronomice al R. P. R. (I. C. A. R.).

Prin munca oamenilor de știință din acest institut s'au creat, în cei 5 ani ce au trecut dela înființarea sa, numeroase noi soiuri de cereale și plante industriale care contribuie la ridicarea producției agricole și la mai buna aprovizionare a industriei noastre ușoare cu materie primă de bună calitate. Printre acestea amintim crearea a 4 soiuri noi de grâu de toamnă, 2 soiuri noi de grâu de primăvară, 2 soiuri de ovăz, 2 soiuri de orz și 4 soiuri noi de plante textile și uleioase.

Una din principalele stațiuni experimentale ale I. C. A. R. este cea dela Tg. Frumos (regiunea Iași). Aici s'au creat o bună parte din acele soiuri noi de cereale cu care, pe bună dreptate, se mândresc agrobiologii Institutului: soiul de grâu de toamnă denumit „Tg. Frumos 16", soiul de ovăz denumit „Tg. Frumos 9" și soiul de grâu de primăvară „Academia R. P. R. 1948". Iată-l, în fotografia noastră, pe ing. Dalea Vladimir, creatorul ultimului soi de grâu la un experiment de laborator. Asistă colaboratorii săi, inginerii Berenghi Ion și Popovici Margareta.

UN CAPITOL *dintr'o* MĂREAȚĂ EPOPEE

de Iancu OLTEANU

La 13 Decembrie 1953 s'au împlinit 35 de ani dela sângerosul masacru din Piața Teatrului Național, săvârșit de guvernul burghezo-moșieresc împotriva muncitorilor care manifestau pașnic.

Cu acest prilej redacția revistei „Flacăra" a rugat pe muncitorul pensionar Iancu Olteanu, care a participat la demonstrația muncitorească dela 13 Decembrie 1918, să povestească cele ce s'au petrecut atunci...

Au trecut trei decenii și jumătate de atunci dar îmi amintesc totul de parcă ieri s'ar fi petrecut... Cu un an înainte, izbucnise Revoluția din Octombrie și descătușase a șasea parte a omenirii de sub jugul capitalist. Vestea despre izbânda proletariatului rus străbătea mări și țări.

In ciuda burgheziei muncitorii se ridicau la luptă.

In perioada aceea de puternic avânt revoluționar, oamenii muncii din România au sărbătorit prima aniversare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, în condițiile teroarei ocupației germane. Îmi aduc aminte că în acea vreme, noi, membrii unuia din grupurile comuniste, ne adunam pe ascuns în locuința unui tovarăș, într'o magazie dosnică de scânduri. Așa ne-am întrunit și când am sărbătorit pentru prima dată ziua de 7 Noembrie.

Muncitorii înaintați, revoluționari, erau urmăriți, persecutați, vânați pe stradă, arestați și condamnați pentru activitatea lor, la ani grei de temniță. Cu toate acestea, grevele și demonstrațiile se țineau lanț. Noi, muncitorii ne împleteam lupta pentru revendicările economice cu lupta politică pentru sprijinirea eroicului proletariat rus, pentru împiedicarea transformării țării noastre într'o bază de agresiune împotriva primului stat socialist din lume.

La mijlocul lunii Noembrie 1918, după încheierea păcii dela Buftea, trupele nemțești părăsesc România. Hohenzollernii, guvernul, armata și autoritățile revin în București, dela Iași, unde se refugiaseră. După venirea lor se înăsprește starea de asediu decretată la începutul războiului. Bântuia foametea. Lipseau alimentele. Specula înflorea. Salariile noastre, ale muncitorilor, erau de batjocură. Avântul organizării în sindicate creștea, căpătând caracter de masă. Atunci a fost organizat și sindicatul nostru al ospătarilor, în care m'am înscris și eu.

La începutul lunii Decembrie, 6.000 de muncitori ceferiști declară grevă, părăsesc atelierele și demonstrează pe străzi împotriva guvernului. Peste câteva zile, muncitorii tipografi dela atelierele „Sfetea" și „Minerva" intră și ei în grevă, cerând majorarea salariilor. Pentru a-și întări poziția și a intimida clasa muncitoare, guvernul refuză categoric să le satisfacă revendicările. Dar tipografii nu sunt singuri. Cu ei se solidarizează muncitorii dela C.F.R., „Vulcan", Regie, „Lemaître", „Wolff", „Lessel", Arsenal, Pirotehnie și alte întreprinderi. Lupta muncitorilor tipografi devine cauza noastră comună, cauza întregului proletariat din Capitală.

Câteva zile înainte de 13 Decembrie...

Delegația muncitorilor tipografi, având în frunte pe I. C. Frimu, se întoarce dela Ministerul Industriei și Comerțului fără niciun rezultat. Niciuna din revendicările tipografilor nu fusese acceptată de guvern. Mizeria cruntă a oamenilor muncii nu-i impresiona pe capitaliști.

Pe Calea Victoriei au loc zilnic manifestații muncitorești. Sunt purtate pancarte cu lozinci: „Salarii la nivelul scumpetei", „Libertăți democratice", „Pământ țăranilor". Muncitorii dela toate întreprinderile din Capitală demonstrează împotriva silniciei moșierilor și capitaliștilor: „Vrem ziua de lucru de 8 ore!", „Vrem drepturi!", „Vrem pâine!", „Jos starea de asediu!", „Jos cenzura!".

Sfetnicii apropiați ai regelui Ferdinand, capitaliști și moșieri, îl îndeamnă să ia măsurile cele mai severe.

Și măsurile se iau...

Se pregătește cu grijă, în cele mai mici amănunte îngrozitoarea crimă. Doar se știa că la 13 Decembrie urma să aibă loc o manifestație muncitorească! Sunt instruiți ofițerii batalionului 9 vânători de munte, unitate militară aleasă pentru represiune, aflată chiar sub comanda unui „vlăstar" regal renumit prin destrăbălări și jafuri, „alteța sa principele" Carol. Soldaților li se dă băutură din belșug, la etajul superior al Teatrului Național și în casele dimprejur sunt instalate cuiburi de mitraliere...

...In dimineața de 13 Decembrie 1918, solidarizându-se cu greviștii, muncitorii din toată Capitala încetează lucrul și vin la manifestație. Soldații iau poziție de luptă în capul străzii Câmpineanu (azi strada 13 Decembrie), blocând drumurile care duceau la sediul Consiliului General al Sindicatelor, din strada Sf. Ionică, oprind circulația. Cu toate aceste măsuri, sediul era plin de muncitori veniți acolo dis-de-dimineață.

Mii de oameni ai muncii continuau să vină la demonstrație. Veneau din josul Căii Victoriei, dinspre cheiul Dâmboviței; veneau dinspre Calea Griviței, pe lângă palatul regal și prin străzile laterale. Grupurile de muncitori se alăturau unul altuia, formând șiruri, coloane, o masă compactă. Am venit și eu la manifestație, împreună cu tovarășii mei ospătari. Am ajuns cu toții până în piața Teatrului Național, demonstrând pe parcurs, făcând cunoscute revendicările noastre. Voiam să mergem la sediul din strada Sf. Ionică. Drumul era însă barat de armată. Soldații țineau armele întinse spre noi, cu baionetele prinse în vârf. Chipurile lor erau încruntate. Duhneau a rachiu.

Un tovarăș din fruntea coloanei, slăbit și tras la față, dar cu ochii arzând de flacăra urii împotriva exploatatorilor, se adresă ofițerilor:

— Dați-ne drumul.

Cei din jurul lui intervenira:

— Vrem să mergem la sediul nostru!

Li se răspunde cu brutalitate:

— Nu-i voie.

Coloana protestează într'un singur glas:

— „Dați-ne drumul!", „Jos starea de asediu!" „Jos cenzura!", „Vrem drepturi!", „Trăiască Revoluția Rusă!".

La strigătul acesta, din piepturile noastre, ale tuturor, izbucni cântecul nostru de luptă. Cuvintele se auzeau limpezi, puternice, hotărîte: „Sculați, voi oropsiți ai vieții, Voi osândiți la foame, sus..."

Impresionați, probabil, de dârzenia glasurilor noastre, soldații din primul rând n'au mai opus rezistență. Și-au adus aminte de cei lăsați acasă sub crunta exploatare a boierului... I-au cutremurat figurile palide, suferința citită pe ele, cuvintele adevărate ale fraților lor:

— „Noi luptăm și pentru voi!" „Pentru pâine!" „Pentru pământ!" „Pentru dreptate!"

Dar, la ordinul generalului Mărgineanu, mitralierele instalate la ferestrele caselor începură să tragă în plin...

O clipă de tăcere... Apoi din piepturi se ridică mii de strigăte de protest. Se ridică brațele, se încleștează pumnii și se agită cu ură către grupul călăilor. Dar focul continuă. Am auzit gloanțele șuierând pe lângă mine și am văzut oameni căzând... Strigătele noastre de mânie erau acoperite de răpăitul mitralierelor și de zgomotul goarnelor puse anume să sune pentru a provoca panica. Jalea își întindea tot mai mult aripa întunecată asupra pieții Teatrului Național...

...Am început să ne risipim, urmăriți îndeaproape de jandarmii și polițiștii care împungeau cu baionetele, loveau cu paturile puștilor, călcau oameni în picioare. Mulți dintre aceî care izbuteau să scape de gloanțe sau baionete erau prinși, arestați pe loc și expediați în subsolul prefecturii poliției, unde îi așteptau alți sbiri și alte chinuri.

...Au fost peste 100 morți și, după masacru, s'au făcut peste 2.000 arestări. Mulți au murit în urma rănilor căpătate și a schingiuirilor suferite la poliție. Printre ei se numără și neuitatul luptător revoluționar I. C. Frimu...

...Așa a fost atunci, în ziua aceea sângeroasă a lui Decembrie 1918... De atunci au trecut treizecișicinci de ani, plini de lupte și de victorii. Și toate luptele și victoriile câștigate se leagă de numele scump al partidului nostru.

Azi, în țara noastră, sub conducerea partidului, poporul nostru liber construește socialismul. Și eu, bătrânul în vârstă de 72 de ani, mă simt parcă întinerit cu fiecare victorie pe care poporul muncitor o cucerește în lupta pentru bunăstare și socialism.

13 Decembrie 1918: Înfățișarea pieței Teatrului Național după masacru. Armata și-a făcut „datoria", trăgând în plin. Muncitorii zac pe caldarâm, scăldați în sânge. In acest desen atât de simplu, pictorul N. Tonitza a reușit să redea în parte monstruozitatea crimei săvârșite din ordinul guvernului burghezo-moșieresc. Textul ce însoțește desenul e plin de o amară ironie, care demască pe asasini: „Ora 7 seara... E liniște în țară".

INSEMNĂRILE UNUI MEDIC DE TARĂ

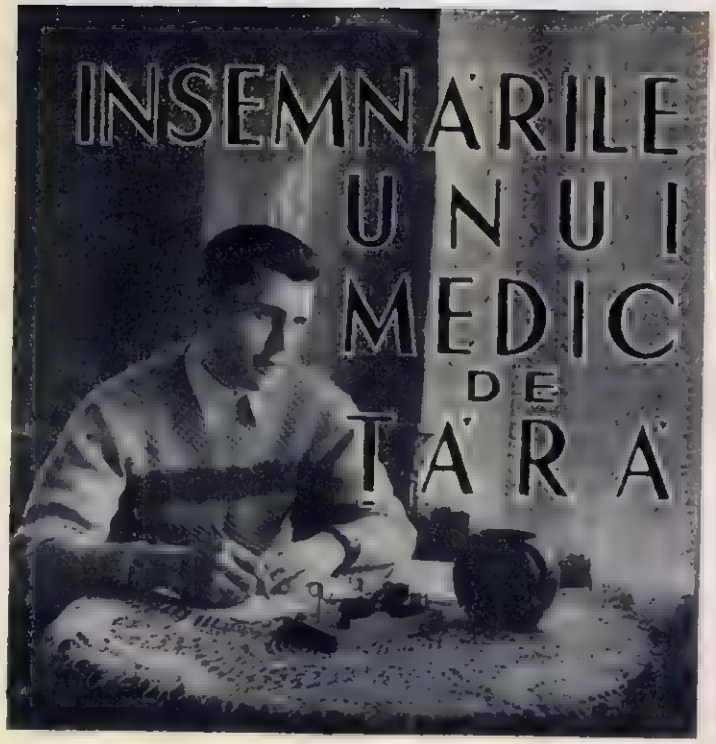

Pe autorul însemnărilor ce urmează, Gavril Șter, tânărul medic șef al raionului Șomcuta Mare și medic internist la Spitalul de Stat din Șomcuta, l-am cunoscut de curând, într'o preumblare făcută prin partea locului. Am mers împreună — în trăsura cu care colindă obișnuit satele raionului — cale de kilometri: pe șosele desfășurate în geometria largilor ogoare, pe drumuri pieptișe de deal, acoperite cu frunze sângerii de stejar și castan. Mi-a arătat multe lucruri făcute în anii aceștia și mi-a vorbit de cele pe care n'am prins să le văd. Era în glasul lui, în gesturile cu care arăta, bucuria aceea mare, trăită simplu, pe care n'o poate reda nici vorba cea mai meșteșugită.

„Stați bine" — i-am spus într'un târziu, gândindu-mă la toate cele văzute. Și-a tras dela gură mărul din care voia să muște, m'a privit și mi-a spus gânditor: „Să nu crezi că totul e frumos ca mărul ăsta de Șomcuta... Avem și necazuri... Ici nu găsești local pentru casa de nașteri, colo n'ai încă tot instrumentarul care-ți trebue, dincolo mai ai încă de furcă cu doftoroaiele..."

Când a vorbit de doftoroaie, fără să vreau m'am gândit la însemnările doctorului Ulieru. I-am mărturisit gândul meu. „Le-ai citit?" — m'a întrebat luminându-se la față. — „Eu aproape că le știu pe de rost... Bietul doctor Ulieru..." A tăcut, gândindu-se cred, la viforul în care s'a zbătut înaintașul, la glasul acestui om care striga în pustiu. Pe urmă a oftat și mi-a spus stângaci: „Știi, după pilda lui Ulieru mi-am făcut și eu niște însemnări... Nu sunt literare... nu știu să fac poezie... Sunt medic. Mai bine zis, simplu cetățean din raionul ăsta... Da, ți le dau dacă vrei... Vezi, Ulieru a scris însemnări din lumea care-a murit la noi... Ale mele nu-s scrise cu talentul lui dar, așa cum sunt, arată altă lume..."

Treceam prin Săcălășeni, pe lângă căminul cultural, pe lângă casa de nașteri...

„Vorbeai de unele necazuri, doctore..."—i-am amintit într'un târziu când au început să se aprindă luminile caselor de pe dealuri. S'a încruntat puțin și s'a gândit. „Tata — e muncitor ceferist — spune un lucru înțelept: lupta e dușmanul greului. Cam așa spune și Solomiaș — nu-l cunoști? — prim secretarul raionului nostru de partid..."

Am așteptat o concluzie. Gavril Șter nu mi-a mai spus nimic. A clătinat capul și a strigat către vizitiu, tare, ca la un început de bătălie: „Mână, bade Timp, mână!"

Pe urmă am ajuns la Șomcuta. La Sfatul Popular Raional. „Eu am acum o ședință... Știi, sunt membru în comitetul executiv... Da, să-ți dau însemnările..."

Și iată-mă singură cu însemnările doctorului Șter...

Constanța COPORAN

Astăzi am fost la Herja, la „Drapelul Roșu". Cu Rata până la Baia Mare și, de acolo, cu trenul muncitoresc până la buza dealului de unde începe urcușul spre mină. Am fost de zeci de ori la Herja, dar de fiecare dată parcă-i altfel... Să mi se pară, numai? În vagon m'am întâlnit ca deobicei cu o grămadă de cunoștințe: topitori dela uzinele „1 Mai", mineri dela Herja. Vin aici la lucru de prin Baia Sprie, Satu-Nou de Sus, Unguraș, Tăuți. Înainte, drumurile astea lungi le făceau pe jos... Acum trenul îi ducea gonind; frunzele copacilor fosneau și orășelul se desfășura strălucitor în soare cu casele lui albe, cu blocurile noi muncitorești, ca o vedere frumoasă de pe o carte poștală ilustrată. Noi, câțiva mineri și cu mine, puneam țara la cale...

Pe urmă au apărut uzinele „1 Mai" — cu coșurile lor înalte, cu geamurile sclipind în soare. Trenul a oprit și-au început să coboare topitorii. Veseli, gălăgioși. Era unul mai bătrânel și-l tot trăgea, în glumă, de ureche, pe unul tânăr, cu fața cum e cașul. „Auzi tu, fătul lui Andrieș, auzi tu? Ți-oi rupe urechiuța de nu ți-ăi pune nici amu echipamentul de protecție..." De lângă mine de pe bancă, Mărieș îi privea zâmbind cum se îndepărtează, strângând din ochii albaștri, în soare. „Ehei... Feciorașii ăștia ce știu ei? Au scos capul din găoace și-au dat de cald... Să stea de vorbă cu noi, ăștia cu plete albe. Nici dracu, nici dumnezeu nu ne-'ntrebau de echipament de protecție... Hai, bade Dezideriu, cumu-i? Că doar ești veteran la Herja... Vernoczi clătina capul și oftа: „Mi amintesc de focioraşul ala tânăr... Ca un mieluț... nu-i dăduse mustața dar îi mâncase silicoza plămânii. Tușea, tușea... Îi știi, bade Mărieș... Ioan Șipoș îi zicea... O avea pe maică-sa, doi frați, să-i țină. Și într'o zi a fost lovit de colivie, la puț, în orizontul patru... S'a prăpădit mielușul... Și nimănuia dela birouri nu i-a păsat"...

Am rămas cu toții în tăcere. Se auzea numai duduitul surd al roților trenului și, la răstimpuri, clinchetul lămpii de abataj a lui Tulici, la atingerea cu nasturii hainei. Într'un târziu, Mărieș ne-a adus din nou în lumea noastră... Și-a tras coatele de pe genunchi, și-a scos ochelarii, și-a frecat ușor ochii și a prins să zâmbească. „Și când te gândești câte s'au prefăcut numai în anii ăștia... Uite, știe și doctorul Șter, c'a fost al nostru, al minei în 1950, nu? Eu eram cu asigurările sociale... Da, doctorul Șter cunoaște cum a fost atunci..."

„Da, da", i-am răspuns gândindu-mă la anul acela. Dădeam consultațiile într'un birou și toată zestrea mi-erau câteva pense, un bisturiu și o seringă... Nu puteam face nicio intervenție mai calificată, nu puteam lucra aseptic și mi se părea că biroul e plin de milioane de microbi care au chip și rât de mine...

Eu mă gândeam la anul acela... Eram absorbit... Nu-l auzeam pe Mărieș decât la răstimpuri, și atunci, în frânturi de fraze: „Și-acum dispensarul nostru mare... cabinetul pentru dinți... staționarul, dulapurile pline cu medicamente, instrumente..."

„Și două sterilizatoare electrice, aparatul Westergreen..." — am adăugat eu. Mărieș a dat din cap: „Nu știu cum i-o zice, dar este, știu". A spus „este, știu" cu siguranța pe care i-o dau toamna gospodarului harnic, casa îndestulată, magazia plină cu lemne...

Priveam cu ochii întredeschiși pe fereastră și mă gândeam mai departe, la '950. Luptam pe atunci destul de primitiv cu silicoza...

La amintirea mea răspundea glasul lui Mărieș, cu fapte noi: „Pe urmă s'a introdus perforajul umed..." Da, s'a inovat ac[illegible] muncă... Sfredelul perfora [illegible]inte în uscat. Se stârnea pulb[illegible] de quarț care intra în gură, în plămâni. S'au introdus canale cu apă în mijlocul sfredelelor. Și pulberea e ținută locului, prefăcută în noroi... Dar lupta nu s'a terminat aici. Acum se experimentează o metodă sovietică menită să bir definitiv pulberea de quarț: introducerea în apa de injecție a unor substanțe tensio-active.

Mă gândesc din nou la ce-a fost... Minerul lucra încă ținând perforatorul în brațe. Azi perforatorul e susținut de știulf*)...Aud vocea lui Mărieș: „Avem vagonet sanitar... La punctul sanitar din subteran e în ficcare schimb câte un oficiant..."

Ei, pe vremea când eram eu la Herja nu era vagonet sanitar și nu existau decât posturi de prim ajutor... Pe vremea aceea... De-atunci au trecut câțiva ani. Și, totuși, n'am îmbătrânit. Dimpotrivă. Privesc soarele, copacii, stâncile strălucitoare, îmi privesc tovarășii și, zău, mă simt mai tânăr. „Auzi, bade Mărieș — îl

*) n. r.: stativ pneumatic care servește la susținerea perforatoarelor grele.

Ca întotdeauna, și în această dimineață însoțită medicul internist Gavril Șter printre bolnavii săi dela spitalul din Șomcuta.

spun dintr'odată. Mă simt mai tânăr ca în '950".

El nu pare deloc mirat că m'am trezit vorbind așa. Își pune ochelarii, râde, și cu degetul mare își arată pieptul. „Și eu" — vrea să spună.

...Trenul a oprit apoi la rădăcina dealului. Am coborît și am început să urcăm spre mină. Turlici, șugubățul, ne-a propus să facem un cross până sus... Am intrat în curte. Babici, portarul, ne-a salutat cu două degete la șapcă... Babici, Babici, și tu ai îmbătrînit... Ți-e a glumă...

M'am despărțit de mineri și-am pornit-o spre dispensar. Doctorul Dorel Tănase consulta niște fișe împreună cu doctorul Mladin dela Cluj, care conduce caravana de micro-radiofotografie. Comparau rezultatele micro-radiofotografiilor făcute minerilor acum un an, cu cele făcute acum o săptămână. M'am așezat alături de ei. Fișa 112, 115,... Își notau de zor „Da, da, doctore... — mi-a spus într'un târziu dr. Mladin — au scăzut simțitor îmbolnăvirile cu silicoză la voi, la Herja".

In casa aceasta, așezată în mijlocul unui parc frumos, se lăfăia înainte un bogătaș cu familia lui. În anii puterii popu'are s'a înființat aici dispensarul anti-tuberculos din Șomcuta

Insfârșit, după... lupte seculare cu telefonista am reușit să vorbesc cu gara... Ne-a sosit dela „Centrofarm"-Satu Mare comanda de medicamente pentru circumscripțiile din raion: 800 flacoane de penicilină, 60 de auromicină, 250 streptomicină, 60 hidrazid și toate celelalte medicamente cerute în fiolaj și tablete. (În stocul acesta nu intră medicamentele necesare întreprinderilor și spitalelor, care sunt aprovizionate direct). Mâine o să începem distribuirea. Pastilele și sticluțele astea cu sănătate or să ajungă la Seini, la Poiana Codrului, la Ardusat...

Ce curios... Scriu lucrurile astea cu firescul cu care spun că respir, că mă hrănesc. Sutele de flacoane cu streptomicină, auromicină, mi-au devenit obișnuite. Obișnuit mi se pare și faptul că ele sunt destinate sătenilor. Ei, doctore Ulleru, tu n'ai apucat să trăiești acest ciudat simțământ „de obișnuit". Ai trăit în cealaltă lume — și asta explică totul. Ai avut ca armă doar știința și inima ta mare. Și ca dușmani, burghezia, tuberculoza, mizeria și incultura poporului... Eu trăiesc în lumea nouă. Sunt de invidiat. Pentru tot ce trăiesc și tot ce fac. Pentru faptul că am auzit-o pe Maria Giurgea din Hovrila spunând uimită: „mi s'a făcut mie, la 75 de ani, penicilină"...

Săcălășeni e o comună mare, așezată ca la 15 Km. de Șomcuta. Aici e sediul circumscripției sanitare în care intră Remetea Chioarului și alte sate. În totul o populație de aproape 9.000 de locuitori.

Deunăzi, trecând prin Săcălășeni, m'a prins pe uliță un unchiaș. „Păi bine, doctorașul taichii, treabă-i asta? — mi-a spus. — A făcut Statul ditai dispensaru'n Săcălășeni, ca să se doftoricească ciorile în el?" Nu știam ce vrea să spună. Pe urmă mi-a arătat că orele de consultații sunt fixate nepotrivit în timpul muncilor de vară, că oamenii nu-și pot lăsa lucrul ca să vină la dispensar, și m'a sfătuit să se dea consultații între 6–8 dimineața și 8–9½ seara. I-am mulțumit pentru sfat și, împreună cu medicul de circumscripție, am hotărît chiar în acea zi noile ore de consultații. Să se folosească de dispensar nu ciorile — vorba unchiașului — ci oamenii, că pentru ei a fost făcut. Destul s'au zbătut în boli cu ani în urmă.

Am rămas câteva ore în dispensar, la Săcălășeni. Aș vrea să descriu dispensarul ăsta, să vorbesc despre el. Dacă însemnările mele, așa modeste cum sunt, or să fie citite cândva de copiii mei, de generația lor, să știe că 'n locul unde va fi, poate, pe vremea lor un spital, se afla în 1953 acest dispensar, înaintea căruia n'a fost nimic... Iată-l, în clădirea aceasta care, fără să semene a palat, e frumoasă și bine întreținută. Are cinci camere, utilaj, instrumentar. Mai lipsesc, e drept, o serie de lucruri. Necesar ar fi un „Roentgen"... Va fi, sunt sigur. Încetul cu încetul dispensarul se îmbogățește. De curând a primit masa asta ginecologică, casoleta aceea mare, cristalizorul...

Ce idee... Eu mă uit la mese, casolete, fac socoteli și alături s'a întâmplat adineauri un eveniment mare, la care am fost martor... O nouă cetățeană a lumii și-a scos la casa de nașteri primul strigăt, din prima zi de viață... Moașa Dobra trebue să fie acum foarte ocupată. Poate se 'ngrijește de mamă, poate micuța îi dă de lucru... Desigur, e acolo și felcerul mamoș...

Acum „cetățeana" a tăcut. Ieșit încet... Mai stau puțin și mă duc iar s'o văd. Are 4 kilograme, scutecel alb. Nume n'are. „Ce faci, cetățeano"? — o întreb. Maică-sa surâde ușor, în locul ei. Nu vreau să-i vorbesc; să n'o obosesc. Îi citesc fișa. Veronica Domșa... colectivistă din Remetea Chioarului... primipară*)...

„Bravo, norocoaso. N'ai apucat să-ți aduci niciun copil pe pământ crud, așa cum te-a adus maică-ta pe tine... Primul născut îți gungurește în scutecel alb, la o casă de nașteri".

Vizitez salonul lehuzelor, stau de vorbă cu cele șase mame. Apoi, înainte de plecare, trec pe la bucătărie să văd cum merge mașina de gătit pe care am trimis-o acum două săptămâni casei de nașteri. Văd pe plită supă cu găluște, macaroane cu brânză, compot... Îmi dau seama că mi-e tare foame, că e târziu, că familia mă așteaptă cu masa... Îmi iau rămas bun, mă sui în trăsură și zburăm spre Șomcuta...

Ieri, Gheorghe Urda, președintele Sfatului, s'a interesat de cadrele medico-sanitare ale raionului nostru. M'am bucurat că am putut să-i dau o veste bună. La cererea noastră, în privința complectării schemei cu personal medical auxiliar cât mai calificat, secția sanitară a regiunii ne-a repartizat încă doi felceri medicali. Unul a și început să lucreze în cabinetul de interne pentru mineri al spitalului din Baia Sprie, înființat anul trecut. Pe Emilia Tomuțan — celălalt felcer medical — am repartizat-o la punctul sanitar din Boiul Mare — circumscripția Valea Chioarului. Am stat mult de vorbă cu ea, înainte să plece. Era neîncrezătoare. „Populația din Boiul e românească. Eu nu știu românește. Am să mă fac de râs". „N'ai să te faci — i-am spus. Munca ți-o cunoști bine, pe românește te descurci. Și-apoi mai înveți... Nici eu până acum câțiva ani n'am știut boabă ungurește — și am învățat". „N'am să pot" — spunea într'una, cu ochii în lacrimi.

I-am vorbit despre școala pe care a urmat-o, despre faptul că noi așteptăm mult dela dânsa. „Gândește-te, i-am spus, ai o misiune de onoare: să îngrijești de sănătatea unui sat întreg... Vorbele dumitale sună a dezertare"...

Am simțit că se rușinează. Mi-a spus ceva, înghițind mai mult vorbele. Pe urmă s'a ridicat de pe scaun, mi-a strâns mâna și a coborît la trăsura care-o aștepta s'o ducă la Boiul.

Aparatul „Roentgen" dela spitalul din Șomcuta n'a funcționat un timp. I s'a ars lampa. Am căutat alta, dar n'am găsit. „Trebue să fii mai energic. Vorbește cu secția sanitară a regiunii să cearâ dela București. Nu putem lăsa aparatul să zacă, în timp ce e nevoe de el" — mi-a spus Solomiaș, prim secretarul de partid.

Am devenit, după sfatul lui, mai energic. Am vorbit cu regiunea și iată azi, întorcându-se dela București, doctorul Sasu, a adus o lampă nouă. Mâine dimineață aparatul va funcționa. Parcă-l aud pe radiologul nostru, spunând cuiva pe sală: „Hai bade, hai, lasă-ți desăguța și vino la „oglindă"...

Tocmai se spoiau sediul și fațada dormitoarelor muncitorilor când am ajuns la Gospodăria de Stat din Șatulung... De departe, la răstimpuri, adierea amiezii aducea zvon dela arie. În curtea largă, în jurul unor saci, se strânseseră vreo cinci oameni.

„Lasă, tovarășe, c'am fi putut scoate mai mult de 1.400 kg. la hectar..." — spunea unul tânăr, pesemne tractorist, dând să bea apă dintr'o cană. „Grâușoru-i frumos... Bine c'am scos 1.400 de kile" — vorbea un bătrân tot cântărind în căușul palmei niște boabe. Tractoristul și-a tras cana dela gură și a oftat a ciudă: „Mă omori, bade Gheorghe... Dece nu 'nțelegi, omule, c'am fi putut scoate și mai mult dacă aplicam mai bine metodele sovietice?" Bătrânelul a rămas cu mâna nemișcată, gânditor. „O fi, eu nu zic... Dar bine că i-am scos și așa... A mai văzut Satulung grâușor de-acesta?" Tractoristul nu și-a mai tras cana dela gură. Dimpotrivă. A băut cu sete; când a terminat a plesnit din limbă ca după palincă și a spus, scărpinându-se în ceafă: „Amu ce să mai zic? Fii sănătos, bade".

Am vizitat apoi, împreună cu directorul Pop, dormitoarele. Cu o lună în urmă găsisem aici dezordine, cearceafuri nu prea curate... Acuma era altfel. Paturile aveau saltele noi, așternuturi proaspăt spălate. Pe o măsuță, alături de o glastră cu flori proaspete de câmp am văzut câteva cărți...

*) n. r. femeia care naște pentru prima oară.

La „Drapelul Roșu" — Herja. Oficiantul sanitar face ultima revizie a trusei, înainte de întoarcea în schimb, în subteran.

Am fost și la arie... Am vizitat postul de prim ajutor unde l-am găsit pe Mihai Manasici, medicul circumscripției, care venise să controleze activitatea sanitară.

„Cum merge?" — l-am întrebat. „Postul de prim ajutor șomează" — mi-a răspuns cu prefăcută disperare. Am râs și mi-am spus în sinea mea, întocmai ca badea Gheorghe pe care se înfuriase tractoristul: „Bine că-i așa..."

...Am plecat târziu din Satulung. Dădusem drumul mașinii Sfatului, cu care venisem, și tovarășii dela Gospodărie mi-au dat trăsura lor, să mă ducă la Pribilești. Am pornit-o încet sub cerul cu stele, în aerul parfumat de fân, de izmă, în tăcerea aceea întinsă care totuși nu mă lăsa să adorm... „Ehei" am auzit într'un târziu vocea omului de pe capră. „Ce-i, bade Crișan?" „Mă gândesc și eu" — mi-a răspuns. „Și la ce te gândești, bade Crișan?" A oprit puțin caii, s'a întors spre mine și mi-a spus încet, parcă cu grijă să nu sperie liniștea: „La odihna pe care mi-am petrecut-o la Borsec. Frumos a fost... Niciodată nu pusesem piciorul pe-acolo... nici ai mei". Pe urmă a îndemnat iar caii și mi-a tot povestit, până la Pribilești.

Spitalul din Șomcuta... Mi-am terminat consultațiile, mă spăl pe mâini și dau să plec la Sfat. Scârțâie ușa, se deschide și apare o bătrânică: plânsă, cu figura disperată. Intră încet și bâjbâie locul de parc'ar fi în beznă. O iau de braț, o așez pe scaun, o 'ntreb de nume. Rad Hermina, 68 ani. Nu vede, are fața și mâinile vinete, picioarele umflate, respiră greu. „Ce ai, mătușă?" — o întreb. Mă privește ca prin sită și-mi spune că i-a făcut cineva farmece. „Mi-a făcut cu oala... Dă-mi leacuri, că nu vreau să mor..."

I-am spus că nu-i vorba de farmece. Că o bolnavă de rinichi și inimă. Că-i trebuesc nu leacuri bătești ci medicamente. Că trebue să o internăm imediat în spital. A început din nou să plângă. În hohote. „Doftoroaie nu mai e în sat, aici nu-mi dați leacuri..." M'a dat înlături, n'am putut s'o rețin și a plecat. Am fost la ea acasă peste câteva zile. Boala i se agravase. Delira. Am internat-o imediat la spital. I-am făcut glucoză, strofantină, vitamina C., glucofilină... După câteva zile s'a simțit mai bine, iar după zece zile a părăsit sănătoasă spitalul. „Ei, cum e cu farmecele, mătușă Hermina?" Și-a ascuns râsul în colțul basmalei, a plecat ochii și mi-a zis rușinată: „Bată-vă norocul, cu medicamentele voastre".

Vezi, doctore Ulieru, și azi mai avem puțin de furcă cu leacurile bătești... Intunericul nu-l risipim într'o zi... Dar știu, sunt sigur, c'o să-l risipim. Lucrurile care-mi dau încrederea asta, n'au existat pe vremea ta...

Astăzi, contabilul secției mi-a făcut ordonanțări pentru sume care ating aproape 100.000 lei, cheltuite în trimestrul trecut pentru înzestrarea unităților din raion. 100.000 lei! zău dacă mai știu exact câte s'au cumpărat. Dela Combinatul „1 Mai"-Satu Mare am luat, prin virament, 22 de plăpumi pentru dispensarul antituberculos din Șomcuta; 30.000 lei a costat mobila dela „Tehnolemn" din Baia Mare; 42.000 lei s'au dat pentru instrumentar și utilaj... Mai sunt destule de cumpărat... Dar mai sunt și alte trimestre...

Aseară, la căminul cultural din Șomcuta a fost seară de teatru. Era lume multă. Am stat alături de colectivistul Ion Ardelean dela gospodăria noastră, „Gheorghe Coșbuc", înființată acum un an. „Ce-ți face puștiul?" l-am întrebat în pauză. „E bursucel, zdravăn, mulțumesc. Văd că tot îl mai ții minte de-amu patru ani" — mi-a spus cu bucurie de părinte. Da, îl țin minte. Era pe moarte. O dizenterie cumplită. Maică-sa plângea disperată. I-am dat medicamente, i-am spus cum să-l îngrijească, și Ionel s'a făcut bine...

„Dar cu colectiva, cum stați? Ești mulțumit?" — i-am întrebat. Tocmai în acea clipă s'a stins lumina și a început din nou piesa. Dar Ardelean n'a tăcut. Îl dezlănțuisem cu întrebarea. Și-a început: „Am luat ca avans de 40%, bani, 265 kg. grâu, 460 porumb, 160 varză... 350, alte legume. Am primit lemne de construcție să-mi fac casă... mi-am luat de curând doi porci... ne-am luat haine..."

Din spate s'a auzit un „șst" necruțător... Ne-am uitat unul la altul, ne-am zâmbit complice și n'am mai vorbit până nu s'a făcut din nou lumină.

Păcat că nu trăiești vremurile noastre, doctore Ulieru. Ce putere de muncă ai fi căpătat văzând, auzind tot ce văd și aud eu... Uite, dispensarul uzinelor „1 Mai" din comuna Fernezu. Un dispensar într'un bloc nou, modern, construit acum trei ani. Are utilaj bogat, instrumentar, un staționar cu 10 paturi... Ai fi fericit să lucrezi în condițiile acestea. Te-ai ocupa și tu de problema vitaminizării. Ți se pare ciudat termenul? E un lucru simplu în fond. Pentru prevenirea intoxicațiilor cu plumb, se administrează muncitorilor, în mod regulat, diferite vitamine...

Un lucru simplu, în fond, dar care n'a existat pe vremea ta... n'a putut exista...

Când am trecut ieri dimineață prin fața dispensarului anti-tuberculos din Șomcuta, ieșeau tocmai pe poartă două țărănci. Una, bătrână, purta un geamantan și o tot mângâia pe spate, pe cealaltă. A doua era tânără, frumoasă, și ochii-i mari erau plini de veselie — de veselia aceea inexprimabilă a reintrării în viață, pe care-o au toți cei ce părăsesc spitalele. Am intrat în vorbă cu ele. Nu m'am înșelat. Tânăra, Maria Todoran din Valea Rea, se ducea acum însănătoșită acasă. Avusese o pleurezie căreia i se stabilise o etiologie tuberculoasă. I s'a făcut streptomicină, a fost îngrijită aici și s'a vindecat. I-a fost controlată familia, copilul. Toți sunt sănătoși. „Amu... mergem acasă... bunăziua" — mi-a spus tânăra, fără să mai aștepte răspuns. Și i-am înțeles graba...

Am revăzut, împreună cu președintele sindicatului sanitar, listele cu personalul medico-sanitar din raion ce urmează să fie premiat pentru activitatea depusă în trimestrul care a trecut. Pe listă, printre primii, este doctorul Dorel Tănase dela „Drapelul Roșu" din Herja, cu un premiu de 500 lei. Tot dela Herja, și premiată tot cu 500 lei este și oficianta sanitară Ghizela Szabo, dela punctul sanitar din subteran. Un premiu frumos va lua și Vasile Achim, oficiantul din circumscripția Groși și mulți alții.

Nu pot să nu mă gândesc și cu prilejul ăsta la tine, doctore Ulieru, amintindu-mi de toate surorile și agenții sanitari care ți se plângeau că n'au primit de luni de zile leafa...

A venit toamna. Numai calendaristic. Pentrucă uite ce primăvară e pe stradă. Ies copiii dela școală. Râd, sar șodronul... Câtă energie au în ei... Într'un grup se „discută" despre aparatul digestiv al porumbelului împăiat, din laboratorul de naturale... Într' altul, despre cărțile noi... Mai încolo, a început o luptă greco-romană... Lângă gard vreo zece mai mici — precis din clasa întâia — fac o ciudată întrecere. Ridică mâinile în sus și strâmbă din nas... „Măi, cum îi zice jocului ăstuia?" — îi întreb mirat. „Antivariolic" — îmi răspunde unul înfipt, în timp ce ceilalți chicotesc. „Adică?" „Ne-a vaccinat azi doctorul dela spital, contra variolei. Și ne-a spus să nu stăm cu mâinile nemișcate."

Măi, măi...

În curând se va deschide la Seini, într'o casă frumoasă în care s'a lăfăit până mai acum câțiva ani un bogătaș, un preventoriu pentru copii. Se fac ultimele lucrări de amenajare: se construește o fântână cu pompă, se clădește din cărămidă o mașină de gătit, se instalează robinetele la spălătorie... Am văzut toate acestea și-apoi m'am dus la Sfatul Popular comunal. M'am interesat, în calitatea mea de membru în comitetul executiv al sfatului raional, de felul cum merg colectările. Tovarășii mi-au spus că au îndeplinit planul la grâu, secară, lapte, dar că sunt sub plan la carne, porumb, cartofi. Am analizat împreună felul în care și-au dus munca, i-am sfătuit cum să și-o îmbunătățească.

Săptămâna viitoare voi trece din nou pe la ei.

Administratorul gospodăriei anexe a spitalului din Șomcuta vorbește puțin. Și când vorbește, spune mai mult cifre. Ca acum, când, stând în sălița să dau un telefon, mi-am făcut de lucru întrebându-l cum merge treaba... „Bine, zice. Avem așa: 2 vaci cu lapte, 2 viței, 2 cai de tracțiune, o iapă și un măgar, 29 de porci. Ba nu.... 28, că am tăiat ieri unul, 3000 kg. cartofi, 800 kg. varză, 2.400 kg. mere, 160 kg. magiun de prune..." „Și le ții minte pe toate?" — îl întrerup. „Ei, ce vorbă — îmi răspunde. Astea's cifre de uitat?"

Ieri am avut un necaz și o bucurie.

Necazul: deși avem toate cele necesare pentru înființarea unui staționar pe lângă fabrica de sticlă „Victoria Muncii" din Poiana Codrului, nu găsim local.

Bucuria: am fost anunțat că la cabinetul de stomatologie al spitalului din Baia Sprie va sosi curând mult așteptatul tur electric dentar. Îmi închipui ce veselă o să fie doctorița Elefteresc când o să-l vadă...

Astăseară are loc la spitalul din Șomcuta a noua lecție a cursului de recalificare a personalului mediu auxiliar. Cursul e urmat de 10 surori medicale, care după terminarea lui vor putea primi diplomele.

„Te felicit" mi-a spus azi dimineață, strângându-mi mâna, președintele comitetului executiv al Sfatului Popular. „Pentruce?" — l-am întrebat nedumerit. „Cetățenii din comuna Ilba te-au propus eri candidat pentru circumscripția raională electorală Nr. 12. După cum vezi, oamenii sunt mulțumiți de munca dumitale, au încredere în dumneata".

Mi-a năvălit un val de sânge în inimă. Voiam să spun ceva și nu puteam. Să spun că pentru mine e o cinste, să spun că le mulțumesc oamenilor pentru încredere, să-mi iau angajamente... Dar am tăcut; eram tare emoționat.

...Știu, doctore Ulieru... În lumea în care-ai trăit n'ai fi putut fi emoționat așa cum am fost eu azi dimineață. N'ai fi putut...

Polonicul

Schiță satirică

de Mihaela BARBU

Ilustrație de Ioana POENARU DUȘA

14 Septembrie. E îngrozitor. A trecut o lună, au trecut trei, cinci și am rămas tot printre castroane, furculițe și linguri... Unde's tractoarele pe care le visam? Parcă aud: „Tovarășe Florolu, de-acum ești directorul întreprinderii „Inox" a sfatului popular regional..."

Și de-atunci am venit la „Inox", la furculițe și linguri. Cum să scap de aici? Și cu cine să vorbesc ca să fiu înțeles? Ilieș, președintele Sfatului, îmi dă zor că e un lucru de cinste să fii directorul întreprinderii de obiecte de menaj a sfatului popular. Nu zic nu: o fi cinste — dar numai pentru cine nu cunoaște tractoarele și nu se gândește la lucruri grandioase. Dar eu sunt o fire care vede lucrurile în mare... Nu sunt d'alde Ioana Vereș, conducătorul tehnic, care se înflăcărează pentru orice castronaș... Și nici măcar nu's femeie, să mă intereseze ibricele și mașinile de tocat carne...

E îngrozitor. Și nici măcar Sanda, nevastămea, nu mă înțelege. Ce să fac? Și noaptea visez castroane și cuțite... Nici în somn nu mai am astâmpăr.

20 Septembrie. Azi am avut o zi proastă. Mă doare groaznic capul și gura mi-e amară. Ioana Vereș asta îmi dă de furcă. De dimineață am avut ședință ca să dăm ultima formă propunerilor de sortimente pe care ni le-a cerut sfatul popular. În cinstea alegerilor s'a angajat să sporească producția de bunuri de larg consum a fabricilor din regiune și noi trebue să-l ajutăm. Sigur, îmi dau seama de importanța bunurilor de larg consum. Nu m'aș da înlături dela a fi director la o fabrică de stofe, să zicem. Dar cu linguriile e prea de tot!

Mare bătaie de cap să analizezi ibrice și uicele pe toate fețele ca să faci propuneri de noi sortimente... Ba mai cere și sugestii. Sugestii mi-au trebuit? Numai ce-l aud pe Vlad Moraru, inginerul șef, că propune o „răzătoare demontabilă". „Ce comedie mai e și asta?" — l-am întrebat. Îl știam băiat serios, potolit... Mi-a vorbit zece minute despre fleacuri: că după ce răzui morcovi, scoți nu știu ce și răzui alt nu știu ce... M'am opus, firește. Atunci a intervenit ea, Ioana Vereș. Că o asemenea comedie ar fi necesară gospodinelor, că le-ar ușura munca... S'au mai băgat pe fir și Costache și Negruță... Ce mai, au tăbărît cu toții pe mine... Ce era să fac? Fie, am zis. Să trecem și „răzătoarea demontabilă" pe listă... Dar în sinea mea am hotărît să pun capăt fleacurilor.

Când colo cere și Ioana Vereș cuvântul, să facă o propunere. Cine știe cu ce năzbâtie mai vine — mi-am zis. Și parcă am gândit într'un ceas rău. „Eu propun — parc'o aud — să punem pe listă și fabricarea de polonice". Mă mir că n'am explodat. Polonice-mi mai trebuiau? „Pentru ce polonice, tovarășă Vereș?" — am întrebat-o încetișor. „Gospodinelor le trebuesc linguri de supă" — mi-a răspuns ea, parcă în bătae de joc.

Atunci mi-a sărit țandăra: „Uite ce e. Sunt împotriva poloniculuil „Inox" nu va fabrica polonice!"

Pe urmă ședința s'a terminat și eu am rămas cu durerea de cap. Asta e, dacă te zbați pentru fleacuri...

21 Septembrie. Povestea cu polonicul a început să mă îngrijoreze. Azi, trecând prin fabrică, m'am oprit să stau de vorbă cu maistrul Mihalea. Ciudat om și ăsta. Vorbește cu atâta aprindere despre strecurători, de parc'ar vorbi de tractoare... Seamănă cu Ioana Vereș; pot să jur că, dac'ar fi femeie, ar fi Ioana Vereș în persoană... Vorbind ba de una, ba de alta, mi-a spus de acțiunea pornită în secția lor în cinstea alegerilor, pentru descoperirea cât mai multor rezerve interne. Că Maria Păun a mărit capacitatea de producție a unei prese, că Pavel Zaciu a început să strângă șuvițele de tablă, că Radu Maiu studiază o matriță pentru nu știu ce... Între timp a apărut și Maiu. L-am felicitat pentru inițiativa luată și l-am întrebat ce vrea să facă cu matrița. „Am discutat cu tovarășa Vereș — mi-a răspuns. Vrem s'o adaptăm pentru fabricarea, fără cheltueli suplimentare, a polonicelor".

Eu simțeam că abia mă stăpânesc, și el zâmbea...

L-am privit serios și l-am spus cu demnitate: „Să știi și să știe toată lumea, odată pentru totdeauna: La „Inox" nu se vor fabrica polonice niciodată!"

25 Septembrie. Polonicul ăsta e o invenție drăcească: Nu mai scap de el. Toți vorbesc de polonic, de parcă s'au molipsit. Până și Sanda. Aseară, după ce a venit dela Sfat — e deputată — am discutat cu ea despre lucrurile care ne mai trebuesc prin casă, pe la bucătărie. De, gospodărie nouă, — ne-am căsătorit de câteva luni. „Ne trebue noptieră, o bibliotecă mai mare, o oglindă"... Bun, sigur. „Ne trebue o mașină de tocat carne, două crătiți, o oală de supă..." Fie. Sunt stât de sătul de crătiți, că am căzut de acord imediat. „Ne mai trebuesc linguri, furculițe, un polonic..."

Am crezut că nu-mi aud bine urechile. „Cum, Sanda, am întrebat-o, și tu?" Ea n'a înțeles, dar eu n'am lăsat-o să se gândească mult. „Uite ce e — i-am zis cu energie — în casa noastră nu vreau să mai aud rostindu-se acest cuvânt. Nu avem nevoie de polonic! Înțelegi?"

28 Septembrie. Blestemat instrument de tortură. M'a dus la răpă... Am fost dat la gazeta de perete... Eu, Mișu Florolu, directorul, făcut de două parale într'o caricatură. E prea de tot. Și nici măcar nu seamăn... În fața mea au desenat un individ ciolănos și speriat: polonicul, cică. Eu tip: „Sunt împotriva poloniculuil La „Inox" nu se vor fabrica polonice!" Și el, polonicul, blestematul, se hlizește la mine...

Sub caricatură scrie că nu sunt pătruns de importanța produselor pe care le fabricăm pentru populația din regiune și sunt sfătuit să-mi schimb atitudinea. Asta-i prea de tot. E o calomnie. Dar nu vorbesc eu la toate ședințele despre importanța produselor de larg consum? Și-apoi, parcă nu pot exista bunuri de larg consum fără polonice?... Cine-a pus oare la cale caricatura? Fără îndoială că Ioana Vereș... Am să vorbesc cu secretarul de partid. Și cu Ilieș... Să le-arăt adevărul... M'a făcut de râs această Ioana Vereș. M'a lovit în demnitate... Numai de n'ar afla Sanda...

1 Octombrie. Maraș, secretarul de partid, nu mi-a dat dreptate. A ținut-o morțiș că-mi subapreciez munca și produsele pe care le fabricăm și că nu-mi însușesc critica. Ilieș, la fel. Mi-a zis că Sfatul se așteptă la mai mult sprijin din partea mea. Am căutat să le arăt că polonicul nu înseamnă toate bunurile de larg consum. Dar ei nu au vrut să mă înțeleagă...

4 Octombrie. Nu știu cum să'ncep... E îngrozitor ce s'a întâmplat... Polonicul ăsta blestemat mi-a stricat toată liniștea. Ieri, duminecă dimineața, Sanda a fost pe teren, într'un cartier; a lucrat cu cetățenii la pavarea unei șosele. Ca să nu mă trezească disdedimineață, mi-a lăsat un bilețel: „Așteaptă-mă până la 12. Dacă nu vin, mănâncă singur. Ai mâncarea și oala cu supă pe mașină. Eu vin mai târziu".

Am așteptat-o până la două. Pe urmă mi s'a făcut foame și-am încălzit mâncarea. Am adus supa în casă și-am dat să-mi pun în farfurie. Blestemată idee! Nu puteam să mănânc din oală? Am căutat prin dulap ceva cu care să pot turna. Nimic... Deodată, fără să vreau, mi-a încolțit în minte gândul că polonicul e necesar... M'am ferit imediat ca de-o mașină în viteză. Altceva, altceva... Iar m'am gândit la polonic. Ce dracul, mi-am zis, la altceva nu te duce mintea? Mi-era foame și eram înfuriat. Am smuls din sertar o lingură și-am început să umplu cu ea farfuria... lingură cu lingură... Mergea încet și de aburul dulceag mi se făcuse și mai foame. E groaznic... Am luat atunci oala cu supă de toarte, am înclinat-o spre farfurie și — dezastru! — toată supa s'a răsturnat pe mine, pe masă, pe scaun și podea... Și tocmai atunci a intrat pe ușă Sanda... Mi-a venit să țip, dar am tăcut. Din demnitate.

6 Octombrie. Am recunoscut că polonicul, afurisitul, nu e de prisos. „Asta-i foarte bine, mi-a zis Sanda. Atunci recunoști că și caricatura dela gazeta de perete a fabricii a fost justă?" Am rămas buimac. Vasăzică, Sanda știe. Pe urmă mi-am revenit. „N'a fost justă — i-am răspuns, pentruc'a fost pornită dela Ioana Vereș... Și femeia asta nu mă poate suferi". Sanda m'a privit câteva clipe și m'a întrebat doar atât:

— Crezi că nici eu nu te pot suferi?

I-am răspuns că nu cred asta și m'am tot gândit dece mi-o fi pus o asemenea întrebare.

7 Octombrie. Acum am aflat dece: la gazeta de perete din fața Sfatului a apărut azi o caricatură care mă reprezintă cu supa turnată pe mine, cu tăețel la butonieră... În articolașul de sub caricatură scrie: „Directorul M. Florolu, dela întreprinderea locală „Inox" s'a convins ieri definitiv de utilitatea poloniculuil...

...Vrem să credem că socotește justă această caricatură, și că-și va schimba felul de muncă".

Articolașul e semnat de Sanda Florolu, deputat în sfatul popular regional!

Ce să-ți răspund, tovarășă deputat? Mâine introducem pe lista de sortimente și polonicul!..

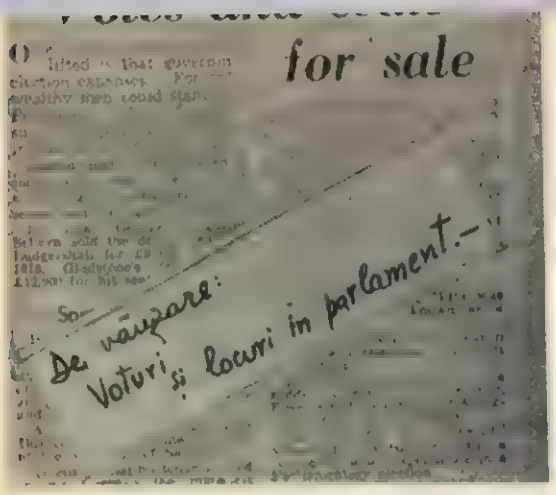

Alegeri

În țările capitaliste și alegerile sunt transformate în afaceri bănoase. Corupția cercurilor guvernamentale reacționare și a partidelor politice de dreapta merge atât de departe, încât politicienii burghezi nu se feresc să vorbească deschis despre metropazlâcurile lor electorale. Fraudele electorale culminează deobicei cu vânzarea și cumpărarea de voturi și de locuri în parlament. Ziarul „New-York Times" a relatat că la congresul partidului republican din S. U. A. delegații au fost cumpărați cu câte 2.500 dolari fiecare... Fotografia de mai sus vorbește despre comerțul cu voturile în Anglia. Este reproducerea unui fragment dintr'un articol apărut într'un ziar londonez, în timpul ultimelor alegeri din Anglia.

Oridecâteori au loc alegeri în vreuna din țările cuprinse în zona dolarului, avocații zeloși ai modului de viață capitalist ies în scenă, își dreg glasul și pornesc să debiteze interminabile pledoarii patetice despre „democratismul votării", despre „libertățile constituționale", despre „dreptul poporului de a-și spune liber cuvântul" și despre multe altele. Trubadurii reacțiunii cântă pe toate tonurile și la toate răspânțiile, încercând să convingă masele cum că alegerile de tip american ar constitui, chipurile, ultimul cuvânt al „civilizației contemporane".

Dar faptele nu vin în ajutorul zeloșilor apologeți ai capitalismului. Ele arată, dimpotrivă, că în lumea capitalistă alegerile nu sunt altceva decât farse menite să arunce praf în ochii alegătorilor.

Cu un cinism demn de un politician al dolarului, domnul Vincent Impelliteri, fostul primar al New-Yorkului, a ținut în cursul recentei campanii electorale din S.U.A., fulminante discursuri întru proslăvirea democrației occidentale. Postat la picioarele Statuii Libertății (nici nu se putea altfel!) Impelliteri a vorbit cu dezinvoltură despre nemaipomenitele „calități" ale sistemului electoral american. Nu a uitat, firește, să se refere și la „Declarația Independenței Statelor" adoptată la 4 Iulie 1776.

„Toți cetățenii americani care au împlinit vârsta de 21 de ani — a strigat Impelliteri, bătându-se cu pumnii în piept — au dreptul de vot".

Într'adevăr, toți — în afară de chinezii din California, de indienii din Idaho, Washington, Mississippi, New-Mexico, de negrii din întreaga țară. Toți — în afară de neștiutorii de carte din 20 de state americane. Toți — în afară de acei cetățeni din Oregon, care nu știu să citească cursător 50 de cuvinte din instrucțiunile privitoare la alegeri; în afară de acei cetățeni din Alabama care nu știu să explice pe placul examinatorilor orice articol din Constituția americană. Toți — în afară de acei americani din Arkansas, Carolina de Sud, Tenessee, Texas — care nu pot plăti un impozit special; toți — în afară de acei cetățeni din Statul Georgia care nu posedă o anumită avere.

În S.U.A. ca și în celelalte țări capitaliste, milioane de cetățeni sunt lipsiți de dreptul de vot; în schimb însă votează nu rareori nebuni din ospicii precum și cimitire întregi de morți. Așa se explică dealtfel „minunea" din Kansas City, unde în alegerile din 1943 Harry Truman a reușit să obțină de două ori mai multe voturi decât numărul total al alegătorilor...

Șarlatanilile electorale sunt însoțite întotdeauna de „teroarea fierbinte", care face adevărate ravagii în timpul cât durează mascarada alegerilor. Mii și mii de oameni simpli care au participat la alegerile ce au avut loc numai în acest an în Franța, Italia, Japonia, Germania occidentală, Filipine, Portugalia și în alte țări capitaliste, au simțit pe propria lor piele ce înseamnă „alegerile" de tip american.

Multe din fotografiile cuprinse în aceste două pagini arată cum nu se poate mai limpede ce înseamnă „desfășurarea normală" a alegerilor după tipic american.

În îndepărtatele insule filipineze au trebuit să opereze deunăzi peste 15.000 de polițiști și militari pentru „desfășurarea normală" a simulacrului electoral, care a dus la înlocuirea agentului american Quirino cu un alt om de încredere al Washingtonului—Magsaysay.

La fel de „normal" au decurs și alegerile din Germania occidentală. La Düsseldorf, Essen, Frankfurt pe Main, Karlsruhe, etc., în ziua de 6 Septembrie au staționat în fața circumscripțiilor electorale unități motorizate. Mai mult încă: înaintea alegerilor, diverse unități militare au efectuat manevre demonstrative. Pentru a înfricoșa pe alegători? Pentru a teroriza populația vestgermană? Ferească sfântul! Pentru desfășurarea „normală" a alegerilor „libere"!...

Unde duc toate aceste

Și în alegerile din Aprilie anul acesta, Partidul Comunist Francez s'a dovedit a fi cel mai puternic partid politic din Franța. Îngroziți de forța lui crescândă, guvernanții reacționari ai Franței nu s'au mulțumit numai cu modificarea arbitrară a legilor electorale în defavoarea Partidului Comunist; ei au luat drastice măsuri polițienești pentru a zădărnici cu orice preț victoria în alegeri a comuniștilor. În fotografie: detașamente de polițiști ai guvernului din Paris, postați până și la intrarea în sediul Comitetului Central al Partidului Comunist Francez.

Nu este vorba de o scenă dintr'un film cu gangsteri, produs de studiourile din Hollywood. Fotografia noastră redă doar una din numeroasele încăierări violente care au avut loc, între delegați, în tot timpul desfășurării congresului partidului democrat din S. U. A., în ajunul alegerilor prezidențiale. Delegații ce reprezintă pe „democrații" din Texas s'au năpustit asupra adversarilor lor, tot „democrați" și tot delegați, încercând să-și impună punctul de vedere după toate regulile modului de viață american. Înțelegându-se că, mai apoi, s'au lipsit nici cioc(nirile dintre democrați și republicani...

de tip american

manevre electorale? La înlocuirea unui politician corupt cu altul și mai corupt, la intensificarea politicii de fascizare și militarizare a țării respective, la formarea de guverne marionete gata să scoată țara la mezat în interesul monopoliștilor americani și, în toate cazurile, la adâncirea mizeriei în care se zbat cei ce muncesc.

Pe baza alegerilor americane se formează apoi parlamente care, prin însăși compoziția lor, nu au și nu pot avea nimic comun cu interesele poporului. Ce poate fi mai convingător în această privință decât faptul că printre cei 531 membri ai Congresului S.U.A. nu există nici măcar un singur reprezentant al muncitorimii americane! Sau faptul că noul Bundestag al lui Adenauer este înțesat cu revanșarzi hitleriști și fabricanți de armament!

Aceasta nu-i împiedică totuși pe jalnicii impelliteri din occident să-și continue speculațiile pseudo-democratice pe teme electorale sau neelectorale. Numai că ei întâmpină din ce în ce mai mult rezistența popoarelor, care știu ce se ascunde sub firma alegerilor de tip american.

Iunie 1953. Alegeri de tip american în Italia. Detașamente de șoc militare și polițienești acționează împotriva muncitorilor greviști din Roma, care protestează împotriva șarlataniei electorale a reacțiunii dolarizate.

„Vina" acestui tânăr german, maltratat în chip bestial de polițiștii lui Adenauer, este aceea de a fi crezut în „libertatea votului" trâmbițată de fasciștii dela Bonn și de a-și fi exercitat „dreptul de vot"...

După „alegerile" americane din Germania occidentală. Noul Bundestag a fost „reorganizat" după chipul și asemănarea garniturii ministeriale dela Bonn. Aceste fotografii, publicate de revista berlineză „Zeit im Bild", dezvălue compoziția ultrareacționară a parlamentului dela Bonn. După cum se vede, cele mai multe mandate sunt deținute de hitleriști — ofițeri și civili — precum și de oameni de afaceri, legați cu trup și suflet de planurile agresive ale militariștilor dela Washington și Bonn. In fotografia de sus poate fi văzut fostul amiral hitlerist Heye, care și el ocupă azi un loc în Bundestagul lui Adenauer.

42 DIRECTORI

34 OAMENI DE AFACERI

38 AVOCAȚI

67 FUNCȚIONARI

41 AȘA NUMIȚI AGRICULTORI

49 ARHITECȚI, INGINERI

201 PROCURIȘTII DE FIRME
FOȘTI OFIȚERI
NAZIȘTI ȘI ALȚII

NE SCRIU CORESPONDENȚII

Clădirea școlii profesionale siderurgice „Gh. Gheorghiu-Dej" — din noul oraș muncitoresc Hunedoara.

136 COPII...

Înființate în anii puterii populare creșa și căminul de zi „23 August" de pe lângă întreprinderea „Sovrom-utilaj petrolifer" sunt dintre cele mai frumoase clădiri din cetatea oțelului — Reșița. Aici sunt îngrijiți cu dragoste 136 de copii ai muncitorilor, dintre care 54 au între opt săptămâni și 3 ani.

În fotografie: tovarășa Elisabeta Zangăl, care lucrează împreună cu soțul ei la întreprinderea „Sovrom-utilaj petrolifer", luându-și după terminarea lucrului, cele două fetițe dela creșă și cămin.

M. GIAJA
corespondent-Reșița

NOUL ORAȘ

La poalele dealului Chizid, pe o suprafață de câțiva kilometri, se înalță noul oraș Hunedoara. În primăvara anului 1948 numeroase camioane încărcate cu mobilă mergeau pe drumul ce duce spre bătrânul Chizid; se mutau în noul oraș muncitoresc, primele 40 de familii. Numai un an după aceea, alte 155 de familii ocupară aci locuințe noi.

Pentru muncitorii din Hunedoara a devenit un lucru obișnuit ca în fiecare an cei mai buni dintre ei — stahanoviști și fruntași — să se mute în orașul cel nou. În anii 1951—1952, au fost date aici în folosința muncitorilor 342 apartamente nou construite.

Anul acesta, numai până în luna Septembrie, 132 apartamente noi și-au primit locatarii, iar până la sfârșitul anului se vor mai da în folosință alte 204 apartamente. Blocurile sunt spațioase, mari, cu câte două și trei etaje. Orașul va fi predominat de blocul Nr. 37, care va avea 96 de apartamente.

Pentru copiii siderurgiștilor s'a construit o creșă și un cămin de zi; pentru elevi, o școală nouă. Acum se construește și o farmacie. În partea de jos a orașului s'au început lucrările sălii de teatru și cinematograf, care va avea o capacitate de 800 de locuri; clădirea va cuprinde și o sală pentru spectacole de estradă, cu o capacitate de 400 locuri, și o sală de lectură.

Muncitorii, tehnicienii, inginerii și funcționarii Combinatului Siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" — au îndrăgit noul oraș. El a crescut odată cu ei. Noul oraș Hunedoara, în care sunt asigurate cele mai bune condiții de locuit este o mărturie vie a grijii părintești a partidului nostru față de viața celor ce muncesc.

Mircea NEAGU
corespondent

Un grup de locatari veseli ai căminului de zi care, finisat în interior și-a primit micuții pensionari, în timp ce exteriorul se mai lucrează.

IN CURÂND VOR FI COAPTE PRIMELE PÂINI

Prin grija partidului nostru se ridică mereu noi și noi fabrici de produse de larg consum și de produse alimentare pentru populație. Iată una din ele: noua fabrică de pâine din Turda, la a cărei terminare lucrează cu însuflețire zeci de constructori. Noua fabrică va fi gata și va intra în funcțiune în Ianuarie 1954. Înzestrată cu utilaj modern, ea va putea aproviziona zilnic populația orașului cu pâinea necesară.

Ion ISTRATE
corespondent

La dispoziția colectivelor sportive și a tuturor iubitorilor de sport au fost create magazine speciale în care se găsesc diferite materiale și echipament sportiv. În fotografie: un aspect din magazinul „Întreprinderea pentru Difuzarea Materialelor Sportive", din București, strada Lipscani.

O operațiune finală: lăcuitul instrumentelor muzicale la I. P. E. I. L.-Reghin. Tânăra muncitoare Maria Kraus îndeplinește această operație cu multă plăcere. Viorile, mandolinele și chiterele produse aici sunt instrumente de bună calitate, pe care iubitorii de muzică le vor aprecia.

de Mario ARSENE

— Domnu!... Domnu!...

Fănescu întoarse mirat capul. De pe trotuarul de vis-à-vis, un necunoscut îl striga făcându-i semne amicale cu mâna. Curios, fără să-l cunoască, se îndreptă totuși spre el. Acesta îl primi zgomotos, cu o explozie de veselie.

— Ce-i cu tine prin Capitală, Fănescule? Când ai venit? Bate laba ici. Aveam o presimțire c'o să te întâlnesc...

— Nu știu ce...

— Dar ce te uiți la mine, ca vițelul la poarta nouă?

— Scuzați, dar...

— Ce să te scuz, măi „cap în nori"? Te pomenești, că nu mă mai cunoști? Asta-i bună!

Și se porni pe un hohot puternic de râs, încât trecătorii întoarseră mirați capul.

— Nae?...

— Nae, mă uitucule. Nae Guriță, fostul tău camarad de școală, pe care l-ai uitat. Să mă fi schimbat atât de mult? (Își mângâie obrajii grași și proaspăt rași). Ce dumnezeu? Nici cinci ani nu sunt... Stai! Carevasăzică 1926... Într'adevăr, au trecut unsprezece ani de când nu ne-am mai văzut. Îți dai seama ce înseamnă unsprezece ani?... Dar cu ce ocazie pe la noi?

— „Pe la noi"? Tu stai în Capitală? Ești bucureștean?

— Sigur, măi. De zece ani. Spune-mi acum: când ai venit și pentru ce?

— Cu treburile... Tu cu ce te ocupi?

— Cu ce mă ocup? Dar bine, frate, provincial, provincial îi fi, dar ca să n'ai habar până într'atât, de... Ce te frământi? Ești grăbit, poate?

— Chiar foarte grăbit. Să văd cât e ceasul. Nouă! Trebue să mă reped până la Banca Comerțului, unde am ceva de aranjat, apoi la unu piec cu acceleratul spre Cluj.

— O, dar ai timp destul! Până la unu, mai poți jertfi o oră unui vechi prieten, pe care nu l-ai văzut de atâta timp.

Domnul Nae Guriță îl luă frumușel de braț și, făcându-și loc prin mulțimea Căii Victoriei, ieșiră în Bulevard. Câteva minute mai târziu, erau instalați amândoi în fața unei măsuțe la o bodegă renumită prin vinurile, aperitivele și prețurile ei.

— O jumătate negru vârtos!

Chelnerul îi servește. Ciocnesc.

— Noroc! Bine te-am găsit.

— Ce zici, îți place?

— Hmm... Mda... N'ar fi rău.

— Ce faaace! Este cel mai strașnic din Capitală! Nu-i simți parfumul, aroma, buchetul? Ah! Provincialule, cum se cunoaște că-ți sunt mațele și cerul gurii argăsite de poșirca de pe la voi. Ascultă-mă și rușinează-te, prietene. Din ăst vin s'au înfruptat și l-au găsit excelent, Fotache, Cârnu, Buzagiu și toți corifeii politici din țară. Și tu, tu Vlăduță Fănescu, un blat moțierag cu câteva pogoane...

— Pardon. Cinci sute hectare, moară și...

— Știu, știu, nu mi le mai înșira. Am aflat la o săptămână după nunta ta. Așa dar, Fotache, Cârnu și ceilalți, nu mai departe de săptămâna trecută, îmi spuneau...

— Îl cunoști pe Fotache?

— Dacă-l cunosc? Auziți întrebare, oameni buni! Păi bine, băiețelule, Fotache, șeful celui mai mare partid din țară, îmi este ăl mai bun prieten, cu toate că facem politică diametral opusă.

— Tu?

— Te-ai speriat? Noroc!

— Noroc, dragă Nae. N'aș fi crezut...

— Hm. Naivule. Tot „cap în nori" cum te-au poreclit în liceu ai rămas. (Către chelner): Băiete! Mai adu o jumătate și câteva cornuri.

— Și ce politică faci, dragă Nae?

— Ce politică pot face? Ce fel de politică poate face un cetățean adevărat? Politica neamului, politica ființei suptă de străini. Politica contra veneticilor. Adevărata...

— Naționalistă?

— Fleac! Acea nu-i politică. O fi ea naționalistă, dar e slabă. Nu izgonirea minorităților, cum vor naționaliștii, ci zdrobirea lor. Exterminarea! Îi strâng pe toți într'un țarc. Două cisterne cu benzină și foc! Asta-i politica realistă. O politică Super-Națională!

— Atunci... Noroc și-mi pare bine că întâmplarea a făcut să ne întâlnim...

— Întâmplarea? Nicio întâmplare, dragă. Te așteptam. Și chiar dacă nu-mi ieșeai azi în cale, tot era să ne vedem, fiindcă ai fi primit mâine o telegramă din partea mea, prin care te chemam urgent la București.

— ?!?

— Nu mai holba așa ochii la mine, că mă enervezi. Faci o mutră... Hai noroc! Îți place vinul?

— Pe cinste.

— Ai să te lauzi la toată lumea că ți-am fost coleg și că ai băut un pahar de vârtos în tovărășia mea. Nu...

— În ce partid activezi?

— Ai răbdare. Noroc!

— Noroc și să trăiești.

— E bun?

— Excelent.

— (către chelner) Băiete! Încă o juma! — Fane dragă, continuă, ca să vezi și să te convingi — știi că eu țin foarte mult la părerea ta — că nu ai de-aface cu un lăudăros, citește ici.

Domnul Nae scoase încet din buzunarul interior al hainei, o foaie de jurnal împăturită cu grijă, dete cu mâna la o parte paharele de pe masă și o întinse înaintea lui Fănescu, netezind-o ușurel cu podul palmei. Citește!

— Unde?

— Aici jos, sub titlul: Dezvelirea statuii lui Alexe Voinicu.

— Aha!... „Eri după amiază a avut loc în prezența întregului guvern cât și a unui numeros și select public, ceremonia dezvelirii..."

— Mai jos, mai jos. La asistență...

— Da... În numeroasa asistență din lumea politică notăm pe d-nii: Fotache, șeful partidului Intransigent, V. Cârnu, șeful conservatorilor, Buzagiu, fost ministru, președintele grupării naționaliste, Mazăre, fost ministru de interne, Ciocârlan, fost deputat, Aguride, fost prefect, etcetera".

— Ei?

— Ei!?

— Cum ei, mă nătângule? Nu m'ai văzut?

— Unde?

— Citește înc'odată și fii atent. Începe dela Fotache.

— ... Fotache, șeful partidului Intransigent; V. Cârnu, șeful conservatorilor; Buzagiu, fost ministru, președintele grupării naționaliste; Mazăre, fost ministru de interne; Ciocârlan, fost...

— Acum... Acum...

— ... deputat, Aguridă, fost prefect, etcetera.

— Acum m'ai văzut?

— Nu e, dragă, că doară n'am orbul găinilor și nici beat nu's.

— Ești prost, asta ești. Pe Mazăre l-ai citit?

— Da.

— Cine vine după el?

— Ciocârlan.

— Mai departe?

— Aguridă.

— Citește înainte!

— Atât!

— Cum atât? De ce sări? După Aguridă, cine vine?

— Nimeni.

— Nimeni, deșteptule? Dar pe etcetera unde l-ai lăsat?

— Pe etce...?

— Da, pe etcetera. Ce? Etcetera nu-i nimeni? Ia gândește-te, cine poate fi?

— ...!?!

— Eu, provincialule, eu, Nae Guriță. Eu sunt etcetera, fiindcă stăteam imediat lângă Aguridă, dar din lipsă de spațiu, reporterul.. O! A fost o ceartă în seara aceea, când ne-am reîntors dela ceremonie... Le-am spus-o verde 'n față: regret. Regret domnilor, nu atât pentru mine, cât pentru dumneavoastră. Fotache îngălbenise. Cârnu își mușca nervos vârful mustății...

— Cârnu? Păi n'are mustață. Nu-l știu eu? În fiecare zi îi apare fotografia în ziar.

— Taci din gură! Vorbești prostii. Atunci avea. Și-o lăsase să-i crească, de necaz că nu m'a putut atrage la el... Dar ce știi tu de toate țițele și dedesubturile politicii?... Noroc!

— Noroc!

— Merge?

— Ca untdelemnul. E fain. Tii! Am uitat să mă uit la ceas. Douăsprezece fără cinci? Hait! Am scăpat Banca. Ce mă fac? Am să pierd și trenul. Alerg...

— Numai cinci minute mai ai răbdare, Fănescule, ca să-ți pot spune, tocmai ce-i mai interesant pentru tine. (Țipând către chelner): Înc'o jumătate vârtos!

— Fii te rog mai scurt, căci pierd Banca și acceleratul. Înțelegi, afacerile întâi, pe urmă...

— Bine, frate. If... Aha! Ce le-am spus eu atunci domnilor acelora? Regret. Da, regret și plec. Eu îmi fac partidul meu. Partidul cinstei. Partidul neînstrăinaților. Partidul Super-Naționalist. Nu. Nu mai pot sta alături de voi... Au înlemnit, nu altceva. Motroc, actualul dela Finanțe, m'a luat ușurel de braț și a încercat să mă lingușească. Coane Guriță, nu te supăra... Nimic! — am urlat eu. Ați primit un străin în partid? Ați primit. Ce caută liftele alea la voi?... Motroc, iar rugător, către mine...

— Nae, Năică, Năicuță... Vin să te pup. Am scăpat de grijă.

— Ce-i dragă?

— Știi tu pentru ce am venit la București?

— Spune.

— Căutam pe cineva care să aibă trecere la Ministerul de Finanțe. Ce noroc pe mine că te-am întâlnit. Ptiu! Numai tu ai să mă ajuți.

— Te ajut, dragă. Te ajut cu plăcere. La Finanțe sunt ca la mine acasă. Îmi dai cererea. Eu intru la orice oră. Două vorbe. Coane... Gata! Îmi pune rezoluția. Numărul la registratură și s'a terminat. Fără ploconeli, fără multe amănări. În doi timpi și trei mișcări. Să aud numai ce-ți trebue! Un brevet de băuturi? O scădere de impozite? Anularea vreunei amenzi? Ori poate la vămi ai vreo încurcătură?

— Să vezi dragă. Am o scrisoare de recomandație, din partea unui senator, către Ionescu Cap, directorul Băncii Comerțului. Acesta trebue să mă recomande cumnată-si ce ține pe Popescu-Toc. Popescu-Toc este intim cu nepotul lui Vasilescu, subdirectorul dela Domenii. Or subdirectorul dela Domenii, e fratele vitreg al lui Motroc. Înțelegi?... Între rubedenii...

— N'ai nevoie, Fănescule, de acești indivizi. Eu...

— Și Nachmansohn mi-a zis: Vezi dacă cumva dai de unul...

— Cinee?

— Nachmansohn, nu-l cunoști?

— Ce mi-i vări pe Nachmansohn aici? Cine-i ăsta? Nu-l cunosc.

*) Această schiță a apărut în 1937 în „Adevărul Literar" și în anul 1938 în culegerea de schițe „Camaradul Știrul".

— Păi pentru Nachmansohn am venit, — dar dacă tu nu m'asculți. Nachmansohn are un unchiu cocoșat...

— Nu te mai ascult! Am terminat! Să nu-mi ceri servicii pentru ăștia. Tu știi cine sunt ovreii, mă? (Domnul Nae făcu niște ochi fioroși). Știi mă?

— ...

— Din cauza lor m'am certat cu Fotache. A vrut să-i înscrie la el și chiar i-a înscris. Dar eu n'am admis. N'am nevoie de ei. N'au putut ei să mă încânte pe mine... și tu, tu îmi vii cu un Nachmansohn?... Drept cine mă iei? Nachmansohn?... Cum ți-ai putut închipui că eu...?

— Dar e cetățean român...

— A venit din Galiția!

— E născut din moși-strămoși aici...

— Rău, care i-au lăsat!

— A făcut războiul...

— Nu l-am văzut... Destul ne-a împănat toată țara. Cel puțin politica să răsufle... Asta a fost motivul care m'a despărțit de intransigenți și ceilalți. Unii voiau să se'ncuscrească cu ei, alții, deși contra lor, erau prea slabi, prea nevolnici... Astfel că am fost silit să-mi fac partidul meu: Partidul Super-Naționalist.

— Cum? Ți-ai făcut partidul tău? Guriță... nu-ți bate joc de mine.

— Nicio bătaie de joc. Partidul este ca și făcut. Statutele, programul, tactica, tot și toate le am gata în cap, doar să le tipăresc și să le dau drumul. Am adeziunile următorilor: (Dl. Nae se uită bănuitor împrejur, apoi cu vocea stinsă): Patruspreze ce șefi de organizații ale intransigenților, opt șefi dela conservatori și nouă președinți de circumscripții din Capitală, ai naționaliștilor. Nu așteaptă decât primul semn și trec cu toții, cu câțel cu purcel, cu întreaga organizație și membrii respectivi, la mine. Frumoasă lovitură. Ce zici? Ne adunăm cu toții la Suzana. Vicepreședintele partidului dă citire actului de constituire și manifestului către țară. A doua zi încep să curgă adeziunile. După o săptămână, facem prima întrunire în provincie. Invităm toată presa. Cerem puterea. Dacă nu ni se dă, trântim o demonstrație monstră în Capitală și succesiunea guvernului ne e asigurată. Poporul e cu noi.

— Extraordinar! N'aș fi crezut Guriță, că...

— Să crezi băiatule, să crezi.

— Bravo, Nae. Mă felicit cu un astfel de prieten. Chelner, mai adu o jumătate și...

— Stai! Lasă vinul. Comandă șampanie și sandviciuri cu icre negre, că trebue să faci cinste...

— Eu? Dece?

— Așa. Filndcă în momentul acesta ți s'a schimbat soarta.

— Cum?

— Domnule Fănescu. Domnule vice-președinte al noului partid Super-Național ist și viitor ministru de finanțe. Șeful vostru, președintele partidului și la rândul lui viitor prim-ministru, vă cere să'nchinați un pahar de șampanie pentru reușita, prosperitatea și victoria care...

— Nae!... Nae!... Naeee!!!... Simt că se'nvârtește bodega cu mine. Nae!... trebue să te sărut... Așa... și pe obrazul celălalt.. Guriță, prietene... ce are să zică Elena... Am plecat om... adică nu... ba da, tot om am plecat și mă'ntorc.... Spune-mi, Guriță, prietene, ce mă'ntorc? Ministru! Ministru... Ah! Știi tu ce'nseamnă ziua aceasta pentru mine? Chelner! Chelner! Adu o sticlă, două, cât mai multă șampanie. Repede... repede... Ce șansă! Ce șansă! Bum! Auzi, Nae, cum pocnește dopul, parc'ar fi aplauzele delirante ale mulțimii, la întrunirea monstră din Capitală...

— Noroc!

— Noroc, Nae. Trăiască partidul Super-Național ist. Am să lupt. Am să-i distrug. Pe toți. Pe intransigenți, pe conservatori, pe molatecii naționaliști, pe lifte, pe... pe... Nachmansohn, pe toți. Noroc!

— Noroc! Stai jos. Dar stai jos, că am să-ți vorbesc serios. Fii liniștit și ascultă-mă. Așa... Ca vice-președinte ai o mare răspundere.

— Am, desigur... Neapărat că am...

— Și cea dintâi răspundere și grijă totodată, este procurarea de fonduri. Ne trebuesc primii bani pentru statute, manifeste, înregistrări, tipograf și alte mărunțișuri. Asta numai până încep să curgă cotizațiile, că pe urmă... Casă de fier să ai...

— Și trebue mult?

— Așa! Un mizilic colo, de o sută, două de mii.

— Numai atât? Facem rost. Nu duce grije.

— Ei, așa-mi place. Inc'o cupă? Vivat!

— Vivat! Crescat! Floreat!... Gaudeamus... igitur...

— Sst! Taci din gură că ne aude lumea...

— Nu pot. Eu când am o bucurie...

— Suma aceasta ridicolă, dar totuși absolut necesară, ne trebue până în trei zile. Cu cât mai repede, cu atât mai bine. Așa că tu pleci diseară... Ia vezi, cât e ceasul?

— Două... două și jumătate... s'a dus Banca și acceleratul... Dar nu-i nimic.... Nu mai am nevoie. Nachmansohn? Ce-mi pasă acum de el? Am să-i scriu că... Ba nu. Mai bine.!. (Fănescu se scotoci prin buzunare și aruncă un portvizit pe masă. Cotrobăi prin el și scoase afară un plic închis și un contract pe care-l rupse în bucățele) Na! Na! S'a terminat cu el, cu Nachmansohn, cu punctul negru...

— Liniștește-te, dragă, și lasă-mă să termin. Pleci diseară acasă și mâine te înapoiezi cu banii.

— Banii? Care bani?

— Suta de mii! Ce naiba, doar de ea vorbim.

— Eu?!!

— Tu, ministrul de Finanțe...

— Păi... n'am dragă. De unde să scot eu o sumă atât de mare?

— Nu dispui tu de o sută de mii de lei?

— O avere.

— Dar mia de pogoane a nevestii-tî? Arenda lor?

— Fleacuri. N'au fost decât... Ah! Ție, acum, ca... președintelo meu... adică cel mai bun... prieten, pot să-ți mărturisesc. N'au fost decât cincizeci de hectare. Că socru-meu, nu l-ar ierta sfântuleț... abia după nuntă am aflat... a fost un beției și cartofor plin de datorii.

— ....!?

— Într'un an dela însurătoare s'au topit și cele cincizeci de hectare... Au zburat. De atunci am intrat secretar la Nachmansohn, la bancherul, la marele milionar Nach... mansohn... Banca Nachmansohn et Dumitrescu... cu șase mii pe lună. Adică am fost, că de azi trebue să mă consider demisionat.... I-am rupt scrisoarea de recomandație și contractul de furnituri... Pierde mai mult de un milion...

— ? ! ?

— Dar nu te speria. Am o idee formidabilă. Să nu crezi că un ministru... Un viitor ministru de finanțe... Uite ce facem... Cumpărăm o sută, o mie, zece mii de cărți poștale și le trimitem la... hâc! — pardon, șampania e prea tare — la toți partizanii. Câte o sută de lei de fiecare... Să ne ajute... Sau, ce mai tura-vura. Mă duc la Motroc. Ca vice-președinte ai... Înțelegi?... Cu dobândă. Afacerile sunt afaceri... Îmi dai cartea ta de vizită și mă recomanzi. Vice... Vicele vostru... Eu am curaj.

— ? ! ?

— Ai o soluție mai bună? Ce ai rămas așa?

— Fănescule!

— Ei?

— Cât de beat sunt... eu... eu... tot... hâc! Ai dreptate, șampania a fost prea tare. Eu văd că tot... tot cu „norul în cap", adică... cu capul în nori, ai rămas.

— Iar începi?

— Fănescule, Fănescule!

— ...

— Unde stă Nachmansohn?

— Cine? Nachmansohn?

— Da. El.

— Pentru ? ? ?

— Îl înscriu în partid... Și ne dă... suta de mii. Îl fac... pe Dumitrescu, asociatul lui, ministru de finanțe și atunci Banca Nachmansohn et Dumitrescu o să-și aibă asigurate toate aprobările... Pe tine te trec la Învățământ, că ești băiat deștept, cult... Ai stofă'n tine...

— Asta n'am s'o admit niciodată! Nu pot. In... hâc!... partidul al cărui vice sunt... al cărui predestinat... ministru de finanțe... Nu admit!

— Nu-l admiți tu pe Nachmansohn?

— Nachmansohn? Un venetic. O liftă! Un străin!

— E cetățean...

— A... a... venit din Galiția...

— E născut din moși strămoși...

— Rău, care i-au lăsat...

— A făcut războiul...

— Nu l-am văzut... Inutil să mai insiști... Nu admit și pace.

— Totuși am să-l înscriu.

— N'am să-ți dau voie.

— Tu? Cine ești tu?

— Vicepreședinte...

— Dobitocule! Imbecilule! Te dau afară ca pe o măsea găunoasă.

— Ba eu am să te demit.

— Tu? Tu, măi?

— Eu, vezi bine că eu.

— Fănescule, ține-ți gura...

— Trădătorule! Ești... ești...

— Îți distrugi cariera. Spune-mi unde stă Nachmansohn, să-i fac propunerea... O sută de mii... gândește-te...

— ... un ferment de dizoluție...

— Adresa! Dă-mi adresa lui...

— Nu ți-o dau!

— Dar ce ai cu el, săracul? A suferit alături cu noi...

— Trădătorule!

— Nu putem face deosebiri anticonstituționale și neumanitare...

— Vândutule!

— E om ca... hâc! Ca și...

— Lașule! Lichea!

— Gândește-te înc'odată... Ți-a dat să mănânci pâine...

— Eu plec. Nu mai pot sta la masă alături de un... cu un...

— Fănescule! Fănesculeee! Unde fugi? Adresa... Adresa... E om ca și tine... Ca și noi... Democrație... Egalitate... Fraternitate... Adresaaaa...!

Ellenton. Mic orășel în California de Sud, ca sute de alte mici orășele din S.U.A. Case mărunte, în care viața celor mai mulți se scurge monotonă, cu micile ei variații de neînsemnate bucurii și multe amărăciuni. Ici colo, câte o grădiniță, îngrijită cu dragoste, care se ivește cu timiditate dinapoia vreunui gard. Cei din Ellenton își iubesc orașul în care s'au născut și trăiesc.

La marginea orașului, două, trei fabrici își înalță coșurile lor trufașe. Iar dincolo, câmpurile sărace ale micilor fermieri, care

trudesc din zori și până'n noapte pentru bumbacul în schimbul căruia primesc mai nimic dela proprietarii marilor plantații.

In fiecare zi și la aceleași ore sute de oameni bat aceleași drumuri, ducându-se la lucru sau căutând de lucru. Alții sădesc încă o floare în petecul lor de grădină sau povestesc copiilor despre jucării închipuite în vis de aceștia.

In fiecare zi...

Viața de fiecare zi a orașului este neschimbată. Ca și acum o lună, ca și acum un an. Dar niciunul din locuitorii Ellentonului nu bănuiește că la mii de kilometri depărtare, la Pentagon, se hotărăște soarta orașului lor.

Acolo, înapoia unor uși capitonate, câțiva experți militari și civili discută cu o înfățișare gravă și pe tonuri solemne. Cineva trece piesele unui dosar din mână în mână. Un ofițer superior, întinzând un bastonaș lung și subțire, arată pe uriașa hartă întinsă pe perete, un punct: Ellenton. Cu toții încuviințează, cu o mișcare a capului, apoi piesele din dosar trec la semnat. Mâna unuia înfige un steguleț negru în mijlocul rotogolului care marchează prezența orașului pe hartă, coperțile dosarului se închid cu un foșnet sec. Soarta orașului a fost pecetluită.

In dimineața asta, e înăbușitor de cald. Așa sunt diminețile de vară în sud. Străduțele sunt aproape pustii și nimeni nu pare a fi observat mașina care a oprit brusc la o răscruce. Când însă o a doua mașină frânează și ea în urma celei dintâi, privirile oamenilor se ațintesc asupra amândorora. Unul câte unul, bărbați și femei, se strâng în apropiere.

Fără a se clinti de pe banchetă pe care stă răsturnat, ofițerul superior din prima mașină indică o serie de puncte din jurul său.

— Aci — și aci — și aci!

Trei însoțitori forfotesc în jurul lui, despăturind hărți și trăgând hașuri ciudate. Din cea de-a doua mașină năvălesc alți militari în uniformă, purtând aparate fotografice și blocknotesuri.

Tac! Tac! Aparatele fotografice au înregistrat vederile care vor aminti cândva lumii că pe locul acesta se înălțau case, creșteau flori și zburdau copii...

Primarul orașului se apropie cu o studiată curtuoazie. Mai mult intuește decât află ceeace se pregătește. Nu e bine să-și riște situația, răscolind secrete militare. Dar, din vorbă în vorbă, el și colonelul din mașină se și înțeleg. Își oferă țigări, în timp ce „băieții" lucrează. Apoi primarul zâmbește, viclean:

— Ce v'a făcut să vă fixați asupra acestei regiuni?

— Calcule de investiții și de rentabilitate.

— Cine se va ocupa de strămutarea populației din zona interzisă?

— Populația, desigur!

— Cu ce va ajuta guvernul?

— Cu trupe de evacuare și 200 de polițemeni bine echipați!

— La ce sumă se ridică costul operației?

— La câteva zeci de mii de dolari, plus despăgubirile care bineînțeles se vor acorda proprietarilor de fabrici și marilor plantatori.

— Cât va costa construcția?

— Câteva sute de milioane de dolari.

Grupul adunat în jurul mașinilor militare s'a mărit. Sunt muncitori și mici fermieri cu palmele bătătorite de muncă, transpirați, cu obrajii supți, femei cu ochii stinși, de fustele cărora se agață copii cu fețe speriate. Oamenii ascultă cu luare aminte; se căznesc să deslușească vorbirea enigmatică a străinilor. Nu înțeleg încă despre ce este vorba. Dar presimt că se petrec lucruri neobișnuite.

Redactorul care este în același timp directorul și proprietarul gazetei locale, aflat ca din întâmplare lângă mașini, nu mai așteptă sfârșitul conversației. Peste câteva minute se află în cabina telefonică. Cu fața congestionată răcnește zețarului, prin aparat:

— Ediție specială. Titlu pe jumătate de pagină: „O gigantică acțiune pentru transformarea Ellentonului". Subtitlu: „Operă de ecarisaj social și edilitar".

— Cum vine asta?

— Curățire, idiotule!

— Ne curăță orașul? — tresare omul dela capătul celălalt al firului, îngrijorat.

— Nu mă mai întrerupe, n'auzi? — urlă redactorul. Notează mai departe: „Două sute polițemeni pentru apărarea avutului locuitorilor din regiunile Aiken și Barnwell, Carolina de Sud. Zeci de mii de dolari pentru o miraculoasă operație. Milioane de dolari pentru o nemaipomenită construcție. O grandioasă manifestare a modului de viață american. O lovitură dată propagandei roșii". Trage o mie de foi și nu te mai bâlbâi!...

Când murmurul celor din Ellenton s'a transformat în tumult, mașinile s'au făcut nevăzute. Un ceas mai târziu, cele o mie de foi ale ediției speciale erau smulse din mâinile vânzătorilor de ziare. Indărătul frazelor umflate, cititorii au întrezărit un adevăr teribil. S'au strâns în fața casei primarului și i-au cerut să le spună și lor ce discutase cu neașteptații vizitatori. Dar acesta, zâmbind cu fățărnicie, întinse spre el o mână în semn de... binecuvântare, apoi rosti cu cinism:

— Business! Colonelul din mașină e un vechi cunoscut al meu. Duceți-vă acasă! Guvernul vă are în grijă!

După câteva zile, o mulțime de militari, ducând cu ei tot felul de instrumente de măsurat, au invadat regiunea. Sute de lăzi misterioase au fost descărcate din camioane. S'au constituit depozite extrem de curioase — dar mai ales strașnic păzite. Și, însfârșit, un zvon de disperare a prins a umbla din gură în gură. Un zvon ce depășea orice putere de închipuire. Ellenton, Jackson, Dunbarton, Snelling, Meyers Mill, cinci orașe ale Carolinei de Sud, aveau să fie rase de pe fața pământului, pentru ca pe mormanele de ruine proaspete, Dupont de Nemours, regele nylonului, chimicalelor și oțelului, să ridice o matahală din ziduri înfricoșătoare, în care se vor fabrica bombe H, menite să prefacă în țărână alte orașe, din întreaga lume, la fel de „vinovate" ca și Ellentonul mizerilor culegători de bumbac și cojitori de coceni de porumb.

Lacrimi au țâșnit din ochii oamenilor. Din nou s'au adunat în fața casei primarului. Dar ușile erau închise pe dinafară. Paznicul plantat în fața intrării le-a spus că primarul li venise ordin de evacuare chiar în cursul nopții, iar capul orașului nu mai avusese timp să-și ia rămas bun dela ei...

Au bătut cu pumnii în gardul mut, dar fără folos. S'au convocat meetinguri de protest. S'au trimis petiții celor dela Washington, senatorilor, persoanelor influente. Au plecat delegați la Pentagon. In zilele acele, premergătoare „transformării" orașului, cei 200 de polițemeni au „lucrat" însă mai vârtos ca oricând.

Secretarul particular al lui Dupont de Nemours e în legătură telefonică cu unul din generalii dela Pentagon.

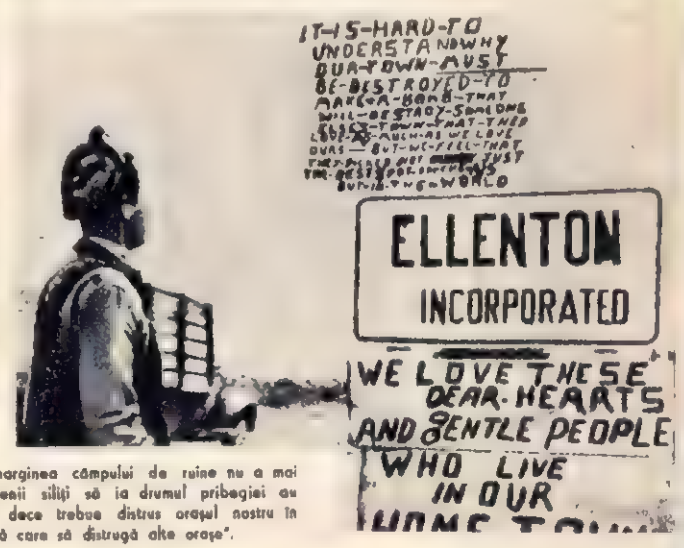

Pe locul unde a fost Ellentonul, la marginea câmpului de ruine nu a mai rămas decât o placardă pe care oamenii siliți să ia drumul pribegiei au scris, între altele: „E greu de înțeles dece trebue distrus orașul nostru în scopul de a se face o bombă care să distrugă alte orașe".

Undeva, în Europa occidentală... Ocupantul american fotografiază. Primul pas către alegerea obiectivului de distrus; primul pas către plasarea de noi capitaluri pentru construirea altor baze de război.

— Totul e pus la punct?—întrebă secretarul cu nervozitate. Trebue să raportez şefului în două ceasuri.

— Poţi să-i spui că totul e O. K.! O regiune încântătoare. Căi de comunicaţie perfecte. 100.000 hectare, teren complect neaccidentat. Avem cinci oraşele de aruncat în aer... Numai explozibilul — o nimica toată... E doar produs de firmele dumneavoastră.

— All right! Dar cum stăm cu opoziţia?

— Vom avea grijă s'o anihilăm. Numai până la ora actuală s'au aruncat la coş 165 petiţii venite din Ellenton, şi 90 de proteste. Dar în cursul ultimelor 48 de ore au sosit la Washington încă vreo 15 delegaţii, aşa că lucrurile ar putea să se complice.

— Nicio complicaţie. N'avem timp de pierdut...

— Deci procedăm în consecinţă.

— Se înţelege; până una, alta, să fie băgaţi la puşcărie!

Secretarul lui Dupont de Nemours îşi strânge însemnările. Pare satisfăcut. Astăzi, şeful va fi mulţumit de el. A perfectat doar un adevărat „business".

Ploaia biciueşte obrajii miilor de cetăţeni care părăsesc Ellentonul. Termenul de evacuare e scurt şi nerespectarea sa e caz de puşcărie, anchetă pentru atitudine antiamericană sau pentru spionaj, etc. Îmbrăcăminte, boccele, mobile, claie peste grămadă în cărucioare hodorogite, părinţi ducându-şi copiii în cârcă sau pe braţe, plângând, privind pe furiş în urmă-le, înjurând printre dinţi sau scrâşnind de mânie... Convoiul de evacuaţi se urneşte cu încetineală. Despărţirea e nespus de grea.

O femeie a smuls un mănunchi de flori dintr'o grădină proaspăt înverzită, la marginea oraşului.

— Să-mi amintesc de locul unde ne-am întâlnit prima dată! — îi spune cu lacrimi în glas soţului ei, care păşeşte alături, tăcut.

— Mamă, mi-am uitat mingea acasă! — strigă un copil. Mă întorc să mi-o iau.

— E prea târziu!

— Or să-mi facă ceva?

— S'ar putea!

Un claxon puternic îi goneşte înlături. Trece o maşină în plină viteză, urmată de un autocamion încărcat cu mobile luxoase şi alte lucruri de preţ, împachetate cu grijă. Un alt automobil luxos apare de după o cotitură. Cei care calcă în pas mărunt, recunosc în maşină pe proprietarul marii plantaţii dela miază-noapte, care le cumpăra bumbacul la preţuri fixate de el.

— Michael Foster are dece să se bucure! — rosteşte un bărbat printre dinţi. Cu banii pe care i-a obţinut dela guvern ca despăgubire pentru fabrica lui de celuloid, are să-şi deschidă la New-Jersey două fabrici de fulmicoton.

O bătrânică cu glas tremurat îi spune celui de lângă ea, care o sprijină să nu se prăbuşească:

— Acum trei luni fiul meu s'a întors de pe frontul din Coreea fără o mână. Când mă uit în jurul meu îmi vin în minte scenele pe care el mi le-a povestit că le-a văzut acolo. — Şi, privind în urmă cu ochii înlăcrămaţi: oraşul meu Ellenton! Aici l-am născut pe Robert al meu! N'am să mai revăd niciodată Ellentonul nostru!

Un tânăr cu faţa crispată de amărăciune bate cu sete o placardă, pe stâlpul indicator, la ieşirea din oraş. Pe bucata de scândură, mâinile sale înscriu cu litere de sânge destinul oraşului în care a muncit ca un rob, dar în care a şi visat la o lume mai bună: „E greu de înţeles dece trebue distrus oraşul nostru, în scopul de a se fabrica o bombă care, la rândul ei, va distruge oraşele altora".

Cinci mii de suflete au luat drumul pribegiei în acele zile de Iulie. Ellenton n'avea să fie ultimul oraş sacrificat. Jackson, Dunbarton, Snelling şi Meyers Mill, au devenit şi ele acum oraşe moarte, oraşe pustii. Au rămas numai sentinelele, cu arma în poziţie de tragere, să vegheze imensele depozite de explozibile. Zadarnice au fost plânsetele mamelor şi copiilor alungaţi din căminele lor, ale bărbaţilor izgoniţi de pe ogoarele pe care ani de zile le-au muncit cu trudă. Zadarnice protestele, petiţiile şi delegaţiile.

In zorii unei zile de sărbătoare — 4 Iulie, ziua aniversării proclamării independenţei Statelor Unite — o bubuitură asurzitoare a cutremurat ţinutul dela est de râul Savannah.

Oraşul Ellenton sărise în aer.

O voce calmă a raportat de îndată şefilor dela Washington:

— Operaţia a fost îndeplinită cu succes!

La Pentagon experţii civili şi militari au aruncat dosarul „Ellenton" într'un sertar. Apoi au scos altul şi altul, şi altul...

O mână a smuls steguleţul înfipt în inima cerculeţului de pe uriaşa hartă murală şi, cu gesturi măsurate, a ras denumirea de Ellenton şi tot ceeace ar mai fi putut aminti că acolo se aflase cândva o aşezare omenească. Steguleţul s'a înfipt apoi în alt punct de pe harta Americii de Nord.

Câteva zile mai târziu, un tânăr ciudat îmbrăcat umbla pe şosea cu pas viu, îndreptându-se spre Ellenton. Pe cap mai purta casheta de militar, iar bocancii din picioare erau rupţi şi îmbâcsiţi de praf. Ochii săi cercetau zarea. De mult ar fi trebuit să se vadă acoperişurile oraşelului.

Nu numai oraşe şi întinse ogoare roditoare cad pradă militarizării totale. Fotografia de mai sus prezintă una din zonele de manevre ale trupelor de ocupaţie americane în sectorul Leipheim, regiunea Ulm din Germania occidentală.

Deodată, la o cotitură, el tresări. Mersul îi se încetini. Se opri uluit, mai făcu câţiva paşi şi iarăşi se opri. Colo, în dreapta şoselei, se afla un câmp de ruine. Rezemat cu spatele de peretele unei case pe trei sferturi dărâmate, un soldat cu arma la umăr păzea dărâmăturile.

— Stai! — strigă sentinela, îndreptând arma spre el. Zonă interzisă!

Cu gâtlejul sugrumat de emoţie, tânărul mai făcu un pas.

— Caut Ellenton! rosti el. Aş fi putut găsi de lucru la plantaţiile de bumbac.

— Ellenton nu mai există!

— Cum... cum asta?

Sentinela îl măsură cu luare aminte. Apoi punându-şi liniştit arma pe umăr, scoase o ţigare şi întinzându-i-o:

— Ai fost în Coreea?

Tânărul clătină din cap:

— Da!

— Atunci ce mai întrebi? Business, omule, business! Ia ţigara şi depărtează-te cât mai repede!

Şt. HORIA

BERT nu ştie ce s'aleagă

de Ştefan IUREŞ

Poliţia din White-Plains (New-York) a arestat recent o bandă de copii, dintre care niciunul nu atingea vârsta de zece ani, şi care a comis în ultimele opt luni 29 de spargeri.

(Din presa occidentală)

Bert nu ştie ce s'aleagă:
Strâng? Otravă? Glonţ? Topor?
Şi problema-i foarte grea,
Că-i la primul său omor.

Unspresece ani şi-o lună...
N'a ucis pe nimenea!
Împlineşte datoria-ecuaţie...
Nu mai poate merge-aşa!

Bill Knox n'e ştiut ce-i frica:
Le 5 ani a fost erou.
... Şi Bert, astăzi, pe bunica
O străfulgeră din nou.

Gata! Cea din urmă zi!
... Bert se'ntunecă la faţă.
Mult îi va mai păcăi
Cu:... învaţă Bert, învaţă" ?!

Dânsa ţese, bătrâneşte,
Lângă nepoţelul ei.
„Hm... otrava nu greşeşte.
„Da, otravă-i dau, O.K.!"

Grijulie-i ţese dânsa
Găurile la ciorapi.
„Sub topor e parcă însă
„Mai interes..nt să crapi!...

„Gloanţele? Banal! Dar laţul?
„Nu ştiu, e nesetios.
„Poate doar să-i spânzur braţul
„Sau s'o ţie cu capu'n jos..."

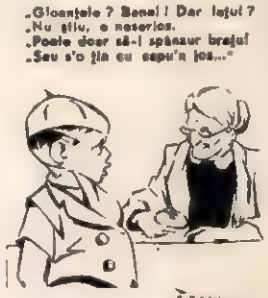

Nepuţând să hotărască
(Se întâmplă oricărui)
Bert a scos grăbit din faşă
Pe învăţătorii lui...

Şi'nşirându-i dinainte
— Teanc de cărţi destul de'nalt
Află victima ca zimte
Într'un caz, în colţişoit...

Iar bunica cea micuţă
Ţese, moţăind încet:
„Bine să începi odată
Să-ţi faci lecţiile, Bert..."

ȘCOALA POPULARĂ DE ARTĂ DIN PETROȘANI

Alături de colegii săi, stahanovistul Hai Ioan (al doilea din stânga) deprinde azi noțiuni de desen în clasa oficiată sub îndrumarea profesoarei Bianu Elena.

În magazia de instrumente a școlii nu se află decât Șandor-baci. Scund, puțin adus din spate, cu ochelarii prinși pe vârful nasului, bătrânul paznic șterge ușurel, cu o năframă mare, fiecare oboi, violoncel sau clarinet în parte. Apoi numără, notând cu o fărâmă de creion în caietul său cu pătrățele: „nouă trompete, șapte viori, șase flaute...“

— Acum pot să înceapă a veni băieții, instrumentele îs gata, șoptește pentru sine bătrânul, răsucindu-și mulțumit mustața tunsă mărunt.

„Băieții“ lui Șandor-baci se numără cu sutele. Mai precis, sunt trei sute douăzeci la număr. Adică atâția câți elevi are școala populară de artă din Petroșani. Și faptul că unii din ei au mustața colilie ca și a lui, că sunt mineri, strungari, frezori, sau funcționari, nu-i poate face pe Șandor-baci să-i numească altfel decât „băieții“. La urma urmii, fie că-s elevi la școala elementară, fie că au trecut de prima tinerețe, cu toții sunt ucenici în ale artei, cu toții prind abia acum a desluși taina notelor...

Până să se împlinească ora de începere a cursurilor, mai e vreme. Bătrânul paznic și-a așezat niște note pe pupitru, mângâind foile cu palmele sale grele, brăzdate de șanțuri negre, înguste: Șandor-baci a minerit în inima pământului zeci de ani dearândul și praful de cărbune, ca și mândria de a fi fost miner, nu se șterg atât de repede. Apoi a luat în mâini ușurel acordeonul și a început, asemeni unui școlar sârguincios să deslușească notele. În încăpere a prins a tremura, stângace și sfioasă, o melodie. O învățase ieri, asistând la lecția de acordeon. Astăzi o repeta singur...

Nu s'a auzit nici scârțâitul ușii, nici zgomotul pașilor. Ținându-și de mână copiii — pe Lenuța, mezina, și pe Costică care e elev într'a treia elementară — Ionescu Constantin a intrat în cameră încet, să nu-l stingherească pe Șandor-baci, „cel mai tânăr elev al școlii“, cum îi spun ei în glumă. Dar „elevul“ i-a simțit: a întors capul și le-a dat binețe, zâmbind. Ionescu știa ce o să urmeze: Șandor-baci o să-i întrebe ce se mai întâmplă la Petrila — acolo unde a minerit în tinerețe bătrânul și unde lucrează azi ca funcționar Ionescu — apoi îl va întreba cum merg lecțiile lui la violoncel, cât a mai progresat Costică la pian și ce pași noi a mai învățat Lenuța la baletul clasic. Dar Șandor-baci nu a mai avut timp să stea la taifas cu „familia de elevi“. În magazia instrumentelor au năvălit, aducând o pală de aer rece și proaspăt, sumedenie de elevi.

— Șandor-baci, dă-mi repede basflügelhorn-ul, că mă așteaptă profesorul, ceru impetuos Gheorghe Pinghert, frezorul de 17 ani dela uzina de utilaj miner.

— Mie îmi dai oboiul, sări și Ana, fata stahanovistului miner Hotea.

— Dă-mi voie să ridic violoncelul, Șandor-baci, făcu Mără Eufrosina, funcționara dela Trustul de Construcții.

— Mie vioara... mie clarinetul... mie eufoniul... acordeonul... fagotul... — se auziră din toate părțile voci mai tinere și altele cu sonorități mai grave.

Peste câteva clipe, întreaga școală răsuna, asemeni unui palat fermecat din basme, de sunetele a zeci de felurite instrumente.

*

Când treci prin fața claselor școlii de artă, poți desluși cele ce se petrec înăuntru numai după sunetele ce se aud de după ușă. Ici te întâmpină acordurile unui pian, dincolo sunetele puternice ale unui corn, mai încolo, la clasa de teatru, vocea unui tânăr ce recită versuri înaripate, dincolo viguroasele bătăi în podea ale dansatorilor de jocuri naționale. Există însă o clasă de unde nu răzbate deobicei niciun sunet afară, în care liniștea stăpânește nestingherită: este clasa de desen. Aici l-am cunoscut pe Hai Ioan. Stătea în fața șevaletului — și am aflat apoi că lucra cu aceeași încordare pasionată de aproape trei ore închelate — și desena câteva obiecte simple, „abecedarul desenului“: o cutie pătrată, un glob. Printre ceilalți elevi din clasă, mai toți foarte tineri, Hai Ioan își atrăgea atenția prin chipul lui matur, pe care anii începuseră să lase semne. S'a recomandat simplu continuând să deseneze: „Hai Ioan, maistru vopsitor“. Profesoara s'a grăbit însă să precizeze: „e unul din cei mai cunoscuți stahanoviști dela Filatura Lupeni... Și poate cel mai talentat și sârguincios elev al meu“ a adăugat ea.

Am zăbovit de vorbă cu Hai mai târziu, când în clasa golită de elevi nu rămăsese decât el: desena și atunci. Dar pe șevaletul lui apăruse un portret, lucrat cu destulă pricepere: era chipul lui Ciprian Porumbescu. Tăcut deobicei, Hai Ioan a devenit atunci mai gureliv:

„Prea bine n'a ieșit, e drept, dar priviți umbrele dela pometi și adâncimea privirii. Abia acum am învățat să folosesc umbra, să redau perspectiva... Știți, începu el, și o umbră de zâmbet îi înflori la colțul gurii, nevastă-mea spune că nu-mi prea șade bine, mie, om în toată firea, că m'am apucat de școală acum, la bătrânețe... Dar eu tot nu mă las până nu ajung pe băncile Institutului de Arte Plastice... Am visat doar atâția ani să învăț a mânui pensula — pe vremea când eram zugrav și nu știam decât să dau cu bidineaua — și să dau bir cu fugiții acum, când statul ne-a făcut școală specială?

*

Cred că nicăieri nu poți cunoaște mai bine dragostea omului simplu pentru artă ca într'o astfel de școală populară. Când îl cunoști pe Bacs Rudolf, bătrân miner dela Petrila, care își învață cu atâta drag elevii să pătrundă tainele cornului; când afli pasiunea cu care electricianul Enăchescu Ion studiază baletul clasic, și seriozitatea cu care Marcela Ogneriu, un ghemuleț de fată de 7 ani, învață dansurile populare, când o cunoști pe activista de partid Margareta Chioreanu, care se interesează în mod special de studiul regiei, și-l vezi pe minerul Mărcuș Adalbert învățând să deslușească notele, ai imaginea emoționantă a neasemuitei înfloriri artistice pe care o trăește azi Valea Jiului, acea vale a Jiului înecată odinioară în întunericul ignoranței, și unde astăzi se formează sute de artiști talentați, care vor da poate mâine țării lor opere de valoare.

... Era seara târziu când am trecut apoi prin fața școlii. Luminate erau doar două geamuri. Am intrat pentru câteva clipe. În una din încăperi se afla tânărul director al școlii, Ion Ungureanu; stătea în fața unui pupitru și învăța să cânte la corn. Într'o cealaltă cameră era Silvia Popa, curiera școlii. Ținea în mâini un acordeon — e drept, cu oarecare stângăcie — și se străduia să învețe notele...

Sanda FAUR

„Brațele întinse fără a fi încordate, ținuta dreaptă, privirea înainte“. Sultana Tămânaru, profesoara de balet, învață pe micile ei eleve o nouă mișcare, plină de grație

CIFRE GRĂITOARE

Numărul celor ce învață în școlile elementare, medii, profesionale și superioare este astăzi de două ori mai mare decât în anul 1938. — În 1938 existau în țară 1577 instituții preșcolare; astăzi avem 5781 asemenea instituții. — Numărul școlilor elementare și medii a crescut până în anul 1953 cu aproape 1600 școli față de anul 1938. — Numărul institutelor de învățământ superior a crescut dela 16 în 1938 — la 50 în 1953.

DUPĂ ÎNCHEIEREA CAMPIONATULUI DE FOTBAL

Aspect dela întâlnirea C. C. A. — Dinamo București desfășurată în a doua parte a campionatului (retur) pe Stadionul Republicii. Ozon se pregătește să centreze, urmărit cu atenție, dela distanță, de Victor Dumitrescu, fundașul echipei C. C. A.

Toma, portarul echipei campioane C. C. A., a avut o comportare foarte bună în campionatul de anul acesta. Datorită intervențiilor sale oportune și îndrăznețe s'au evitat multe goaluri. În fotografie: Toma are o intervenție reușită. El a fost mai iute decât Vaczi (Flamura Roșie Arad), unul dintre buni înaintași din Divizia A.

Jozsi, interul echipei Locomotiva Tg. Mureș, are la activ 11 goaluri în acest campionat. Iată-l încercând să rele cu capul o minge cu efect în meciul Locomotiva Tg. Mureș — C. C. A.

Deși înconjurat de adversari, Birău (Dinamo Orașul Stalin) are posibilitatea să tragă la poartă. (Stadionul R.P.R.: C.C.A.—Dinamo Orașul Stalin)

Campionatul de fotbal al Diviziei A, una din cele mai populare competiții sportive din țara noastră, a luat sfârșit odată cu desfășurarea celei de a 22-a etapă.

La capătul pasionantei întreceri sportive care s'a deschis la 15 Martie 1953, echipa Casei Centrale a Armatei a realizat o frumoasă performanță cucerind pentru a treia oară consecutiv titlul de echipă campioană a țării. Pe locul doi s'a clasat Dinamo București, cel mai serios candidat la primul loc, cu care echipa C.C.A. a avut din nou mult de furcă, iar pe locul trei formația textiliștilor arădeni: Flamura Roșie U.T.A.

Campionatul Diviziei A s'a încheiat de curând. Antrenorii și jucătorii vor dezbate concluziile acestui campionat și vor trage învățămintele necesare viitoarei munci de instruire și antrenament. Vor analiza desigur, problema trasului la poartă, în privința căruia tabela de clasificare pune problema cu seriozitate. Cele 300 de goaluri care s'au marcat în cele 22 de etape sau 121 de matchuri, dau o medie nu prea satisfăcătoare: 2 goaluri de joc sau 13 de etapă, ceeace reprezintă desigur puțin în comparație cu randamentul cerut unei linii de înaintare într'un campionat întreg. Dacă comparăm cifrele din anul acesta cu cele din campionatul din 1952 și 1951, rezultatul constitue și aici o notă slabă pentru înaintași: în 1951 și 1952 s'au marcat cu aproape 30% mai mult decât anul acesta. Or, această scădere a randamentului, a eficacității liniilor de înaintare, indică antrenorilor un obiectiv de urmărit în viitor: să ajute pe jucători să-și îmbunătățească trasul la poartă.

Desigur că și apărările echipelor au jucat mai bine, din moment ce nu au permis marcarea mai multor goaluri. Dar tabela de clasificare arată antrenorilor că numai unele linii defensive s'au comportat bine, în vreme ce altele au avut lipsuri. De pildă, Dinamo București a primit 29 goaluri.

Este interesant de remarcat că și în campionatul din 1952, tot primele cinci echipe clasate au avut un goal-average (raportul dintre goalurile date și goalurile primite) pozitiv, adică dela coeficientul 1 în sus. Iar în 1951, în situația aceasta au fost numai primele patru clasate.

Tabela de clasificare însă, mai relevă și alte lucruri interesante. De pildă echipa Casei Centrale a Armatei poate avea satisfacția unei apărări foarte bune: a primit numai 14 goaluri, în timp ce toate celelalte echipe au primit peste 20. În schimb, echipa campioană de fotbal are toate motivele să se gândească în mod foarte serios la metodele de lucru pentru mărirea randamentului înaintașilor, care au înscris numai 27 goaluri. Din acest punct de vedere desigur că echipa dinamoviștilor bucureșteni are rezultate mai bune: atacanții săi au marcat cele mai multe goaluri: 37. Apărarea însă, mai provoacă bătaie de cap: a primit nu mai puțin de 29 puncte, adică tot atâtea câte a primit și Progresul Oradea, ultima clasată.

Disproporția aceasta dintre capacitatea de concretizare a înaintașilor și capacitatea de luptă a apărătorilor este și mai evidentă la alte echipe. Iată, de pildă, Locomotiva Timișoara. În 22 de etape această echipă a primit 23 de goaluri. Deci, o medie de 1 gol, ceeace în fotbal este destul de normal. Acolo însă, unde pare o curiozitate de care numai fotbalul este capabil, este la numărul goalurilor marcate: feroviarii timișoreni au înscris 14 goaluri și cu ele au realizat... 17 puncte de clasament!...Firește, este satisfăcător faptul că Locomotiva a realizat cu puțin „efort" un astfel de rezultat, grație căruia a evitat ultimul loc. Dar numai 14 goaluri marcate în 21 de jocuri trebue să dea de gândit acestei echipe.

Cele 11 rânduri ale tabelului de clasificare (după numărul echipelor participante) sunt izvor bogat de comentarii și constatări, de note statistice și de curiozități — pentru antrenori, pentru jucători, ca și pentru pasionații fotbalului, pentru acei spectatori-statisticieni, care analizează până în cele mai mici amănunte clasamentul.

Cercetând rezultatele campionatului, iubitorii de sport pot face statistici din care rezultă că:

— au asistat peste 1.500.000 de spectatori;

— campionatul a durat 10.890 de minute de joc efectiv sau 181 ore și 30 minute (socotind 121 jocuri a 90 minute, — durata unui joc);

— în acest campionat, s'a marcat câte un goal la fiecare 37 de minute;

— primul goal al campionatului l-a înscris Vakarcs I (Locomotiva Tg. Mureș), în poarta proprie, în min. 43 al jocului C.C.A.-Locomotiva Tg. Mureș, disputat la 14 Martie; iar ultimul, Dragoman (Știința Cluj) la 15 Noembrie, în min. 88 al partidei Știința Cluj — Locomotiva Griviția Roșie;

— cele mai multe victorii le-a realizat C.C.A. (11) și cele mai puține Locomotiva Timișoara (4) — cele mai multe înfrângeri, Progresul Oradea (10) și cele mai puține C.C.A. (4);

— campionul matchurilor nule este Locomotiva Griviția Roșie, cu 11 rezultate de egalitate, în timp ce Locomotiva Tg. Mureș și Știința Cluj au cele mai puține (câte 4);

— jucătorul care a marcat cele mai multe goaluri este Ozon, centrul înaintaș al echipei Dinamo București (13 goaluri), urmat de interul echipei Locomotiva Tg. Mureș. Jozsi (11); Farcaș I centrul înaintaș al Minerului Petroșani, (10); Vaczi (Flamura Roșie Arad) și Birău (Dinamo Orașul Stalin) câte 9, etc.

*

Tabela de clasificare a fost completată; jucătorii și spectatorii continuă însă să-și depene amintirile și să comenteze. Curând, după o scurtă perioadă de odihnă activă, echipele își vor începe pregătirile în vederea completării unei noi tabele de clasificare: aceea a campionatului pe 1954, de care jucătorii își vor lega noi speranțe — speranțele unei mai bune comportări și clasificări.

Petre GAȚU

CABANA CEA NOUĂ

Era în ziua inaugurării cabanei „7 Noembrie", construite prin grija Consiliului Central al Sindicatelor în munții Ceahlăului, pe tăpșanul numit Chica Fântânelor.

Zorii apăreau cu mari flăcări roșiatice. Odată cu primele raze, tăpșanul se umplu de chemări. In straie de sărbătoare veneau oamenii din partea locului, pentru a lua parte la festivitatea inaugurării. Erau bărbați și femei, bătrâni și copii de-o schioapă, — purtând unii desăgute, alții flori.

Sosiră apoi turiști din Piatra Neamț, brigadieri ai hidrocentralei „V. I. Lenin" și, în urma lor, „fanfara forestierilor", formată numai din copii ai muncitorilor din codrii Neamțului. Omuleții de-o palmă ridicară aiămurile și porniră să sufle de parcă ar fi vrut să dărâme cerul...

Locurile acestea unde hapsâni boieri moldoveni ridicaseră pe vremuri adăposturi de vânătoare pentru ei și odraslele lor — așa cum ne povestea moș Gheorghe Mătase, bătrân dulgher din satul Schit — și unde picior de țăran nu călcase decât pentru a sluji la petreceri, fremătau acum de voia bună a constructorilor hidrocentralei, a muncitorilor forestieri, a sătenilor din împrejurimi. Ei se bucurau pentrucă, prin grija regimului democrat-popular pentru cei ce muncesc, iubitorii de sport primeau în dar o nouă cabană, mare, înzestrată cu tot ce e necesar pentru a face odihna oamenilor muncii cât mai plăcută... In curând se deschise meetingul de inaugurare...

H. B.

S'AU REDESCHIS PORȚILE BAZINULUI ACOPERIT DELA FLOREASCA

S'a deschis bazinul acoperit dela Floreasca...

De doi ani de zile activitatea înotătorilor noștri continuă și după ce au trecut zilele călduroase ale verii. In loc de două, trei luni de activitate pe an, înotătorii, jucătorii de polo și săritorii de pe trambulină au acum posibilitatea să-și continue antrenamentele și în lunile în care străzile și câmpiile sunt acoperite de zăpadă și ghiață. Această largă posibilitate de antrenament, creată

Aspect din timpul antrenamentului la bazinul acoperit dela Floreasca.

sportivilor de regimul democrat-popular, a dus la creșterea performanțelor înotătorilor noștri de frunte. Dacă în 1944 s'a câștigat campionatul țării la 100 m. liber cu rezultatul de un minut și zece secunde, în momentul de față, datorită faptului că înotătorii își pot continua activitatea în tot timpul anului, avem, numai dintre juniori, 12 sportivi care au rezultate între 1:02,3 și 1:10,0.

...La Floreasca au început antrenamentele. Și în timp ce afară temperatura oscilează în jurul lui 0 grade, în hala bazinului termometrul indică 20 de grade.

Printre înotătorii care se află aci mulți au avut cinstea să reprezinte culorile țării în întreceri internaționale. Fata cea blondă e maestra sportului Ecaterina Orosz, care la campionatele R.P.R. a urcat de șase ori podiumul învingătorilor. Iată-i și pe maeștrii sportului Felix Heitz, Iosif Novac, Vladimir Marchițiu, precum și pe înotătoarele Hilde Theis, Anca Roseti — campioane ale țării — Ileana Petrescu, Irmgard Wegmeth...

Câteva exerciții de gimnastică, câteva sărituri pe stari-blocuri — și sportivii se avântă în apă... Antrenamentul înotătorilor a început.

Florin ȘERBAN

V. P. Cicalov

...Țăcănitul monoton al aparatului de transmisie a amuțit de mult...

„Altitudine 4.000 m.!"

Niciun răspuns.

Pilotul își întoarce privirile: în cabina de comandă, telegrafistul — cu capul lăsat pe tăblia aparatului de telegrafiat — moțăie. Nu-l strigă. Face un semn spre al treilea membru al echipajului să mai pregătească un ceai...

Au trecut încă opt ore și încă opt ore. Norii s'au risfirat și atunci, departe, sub avionul sovietic ANT-25 condus de V. P. Cicalov, a apărut orașul american Portland.

După 63 ore și 25 minute de zbor, avionul care a traversat pentru prima oară Oceanul înghețat deasupra Polului Nord, a aterizat pe aerodromul Vancoover la data de 20 Iunie 1937 ora 16 și 30 de minute.

★

La 25 Decembrie 1953 se împlinesc 15 ani dela moartea legendarului pilot al marșrutirilor aeriene sovietice, întemeietorul măestriei luptelor aeriene, care prin stilul său de zbor a trasat bazele deplinei stăpâniri a văzduhului.

Născut la 2 Februarie 1904 în satul Vasiliov (astăzi Cicalovsc) din regiunea Gorchi, V. P. Cicalov a intrat la vârsta de 12 ani în școala tehnică din Cerepoveț. In timpul Revoluției a devenit marinar în slujba Puterii Sovietice. In timpul unei rute, viitorul pilot vede pentru prima oară, la Nijni-Novgorod un hidroavion. Pasărea de oțel l-a făcut o puternică impresie. Se înscrie la o școală de aviație. V. P. Cicalov o termină printre primii și se angajază pilot la o escadrilă de bombardiere din Leningrad.

Anii primului cincinal îl găsesc pe Cicalov pilot experimentat și prețios sfătuitor al constructorilor de noi tipuri de avioane. Desele întâlniri cu conducătorii partidului și ai statului sovietic, I. V. Stalin și Ordjonikidze, au avut o influență puternică asupra lui Cicalov. In urma unela din aceste întâlniri s'a născut ideea măreților marșruturi aeriene. Primul zbor de acest fel, executat în 1936 pe bordul avionului N O-25 pe ruta Moscova Petropavlovsc-Camciatca-Insula Udd (astăzi Cicalov) mărește și mai mult faima curajosului pilot, decorat de două ori cu Ordinul Lenin și înaltul titlu de Erou al Uniunii Sovietice. Tot în acelaș an, Cicalov este primit în rândurile partidului.

In ziua de 18 Iunie 1937 la ora 4 și 5 minute, pe bordul avionului ANT-25 cu motorul A. M.-34, Cicalov, Baiducov și Beliacov au pornit la drumul peste pol.

La aerodromul Vancoover din Portland (S.U.A.) au sosit pe numele lui Cicalov telegrame din toate colțurile Uniunii Sovietice. La 27 Iulie, pe baza ordinului Comisarului Poporului al Apărării, V. P. Cicalov este înaintat la gradul de colonel și decorat cu ordinul „Drapelul Roșu". In acelaș an, în Decembrie, este ales deputat în Sovietul Naționalităților al Sovietului Suprem al U.R.S.S.

Moartea îl răpune timpuriu — la vârsta de 34 de ani — în timpul experimentării unui nou tip de avion.

Cicalov a luptat necontenit pentru progresul aviației patriei sale. Experiența sa, dezvoltată ulterior de către aviatorii sovietici, a contribuit la făurirea gloriei care înconjoară azi puternicele forțe aeriene ale primului stat socialist, puse în slujba construcției pașnice a comunismului și apărării păcii.

Fr. NICULESCU

O experiență interesantă la cercul de chimie.

CASA PIONIERILOR DIN IAȘI

Pe peretele camerei e un tablou imens: Scufița-Roșie, mergând prin pădure spre bunica ei, se întâlnește cu lupul...

În fața tabloului, un grup de pionieri ascultă povestea Scufiței-Roșii și a lupului viclean. Toți urmăresc cu încordare firul povestirii...

În același timp, în numeroasele încăperi ale clădirii alți copii participă la activitatea numeroaselor cercuri înființate în această Casă a Pionierilor.

În cercul de chimie, Mioara Calinschi pregătește, împreună cu tovarășii ei, materialul necesar experienței pe care o vor face... La cercul de geografie, copiii află lucruri noi despre Țara Socialismului... Iubitorii de istorie își îmbogățesc cunoștințele în cercul lor, învățând lucruri noi din lupta pentru libertate și independență a poporului nostru...

Casa Pionierilor din Iași, inaugurată cu prilejul zilei de 7 Noembrie, cuprinde numeroase cercuri științifice, tehnice și artistice, în care copiii învață lucruri folositoare, ce contribuie la creșterea lor în spiritul dragostei de țară, al dragostei de muncă, al dragostei față de marea noastră prietenă, Uniunea Sovietică. La Casa Pionierilor, copiii află faptele eroice ale pionierilor sovietici și ale comsomoliștilor, care trezesc în ei dorința de a le urma exemplul; aici la Casa lor nouă, pionierii cercetează operele clasicilor literaturii universale și românești, citesc cele mai bune lucrări ale literaturii pentru copii, deprind noțiuni științifice și tehnice noi; aici, mulți din ei învață să picteze și să deseneze, să cânte la pian și la vioară.

Înființarea Casei Pionierilor din Iași este o nouă dovadă a grijii părintești pe care o poartă partidul, copiilor noștri, a grijii clasei muncitoare pentru educarea socialistă a cetățenilor de mâine.

I. VIȘINOVSCHI
corespondent

În camera poveștilor...

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE

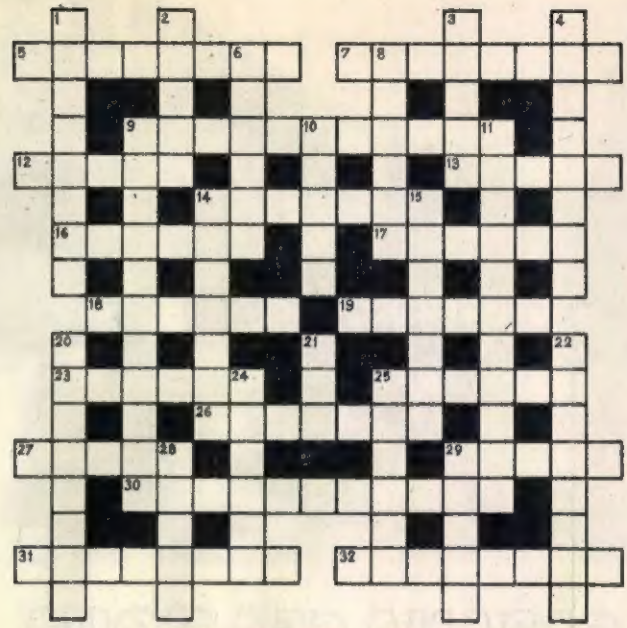

ORIZONTAL

5. Înainte de a fi ales. 7. După ce au fost aleși. 9. Îngrijesc de bunurile obștești ca de propria lor casă. 12. Pasăre cântătoare. 13. Important vas sanguin, direct legat de inimă. 14. Redarea evenimentelor în ordinea desfășurării lor. 16. Protectori legitimi. 17. Împreună cu judecătorul, face dreptate în numele poporului. 18. Vorbește tare. 19. Se dă lupta pentru producerea lor pe scară largă. 23. Fertil. 25. Roade ale livezilor și grădinilor. 26. Barbă albă. 27. Partea cea mai importantă a unei săli de spectacol. 29. Comună și râu în Moldova. 30. Elogiul calităților în muncă. 31. Vigoare. 32. Orașul gătit pentru sărbătoare.

VERTICAL

1. Condiția fizică principală pentru funcționarea normală a organismului. 2. Depozit de grâne. 3. Izvor. 4. Întărirea unei afirmații prin martor. 6. Tragi aer în plămâni. 8. Exclamație de bucurie la găsirea soluției unei probleme (datează de pe vremea lui Arhimede). 9. Recunoștință. 10. Cunoscut erou al uneia dintre primele opere ale lui Gorchi. 11. Clădire în curs de executare. 14. Cel care vorbește cel mai des la radio. 15. Însănătoșirea unui... teren. 20. În trei culori cum e drapelul patriei noastre. 21. Pronume. 22. După numărătoarea voturilor. 24. Toc de scris. 25. A executa ultima operațiune în procesul de producție al unui bun. 28. Sat lângă Sibiu în care s'a născut Gheorghe Lazăr. 29. Una din cele mai strălucitoare constelații de pe cer, vizibilă în serile de iarnă.

ȘAH — ȘAH — ȘAH — ȘAH

Partida care urmează, a fost jucată în semifinalele campionatului al XXI-lea al U.R.S.S. pe anul 1953.

GAMBITUL DAMEI

Alb: R. HOLMOV Negru: V. PANOV

1 d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 d5 4. Ng5 Cbd7 5.e3 c6 6. Cf3 Ne7 7. Te1 0—0 8. Nd3 a6 (Poziția aceasta a survenit în foarte multe partide de concurs. Deobicei negrul continua cu manevra de eliberare a lui Capablanca: 8...d:c4 9. N:c4 Cd5 10. N:e7 D:e7 11.0—0 C:c3, etc.) **9. 0—0 d:c4 10. N:c4 b5 11. Nd3 c5 12. De2 Nb7 13. Tfd1 c4!?** (Negrul își urmărește consecvent planul de atac pe flancul damei, dar cu înaintarea aceasta renunță la lupta în centru. Mai indicat era Db6) **14. Ne2 Cd5 15. N: e7 D:e7 16. e4 C: c3 17. b:c3 Tab8** (Intenția negrului este de a-și pune în mișcare pionii de pe flancul damei pentru a contrabalansa centrul puternic al albului) **18. a4 Cb6 19. a: b5 a: b 5 20. Tb1 Nc6 21. De3** (Împiedică Ta8, la care ar urma d4-d5!) **21... Nd7 22. Tb4 f6 23. h3 Tb7 24. Ta1! Ta8?** (Trebuia jucat 24...Tfb8. Acum albul începe atacul în centru) **25. T: a8 + C:a8 26. e5!** (Amenințând 27. De4; la 26... Nc6 urmează 27. e:f6 g: f6 28. Ne4!, iar dacă negrul reia cu dama la f6, atunci 28. Ne4 Nd5 29. N:d5 e: d5 30. T: b5!) **26... f5 27. d5!** (Eliberând câmpul d4 pentru figuri. La 27... e: d5 decide 28. Cd4 g6 29. e6 Ne8 30. De5 și dacă 30... Cc7, atunci 31. N: f5 g:f5 32. C: f5 Dg5 33. f4!) **27... Cb6 28. d6 Dd8 29. Cd4 Cd5 30. Df3 Ta7** (Negrul încearcă să scape de legătură, dar pierde repede. Mai bine era 30... g6, dar și atunci, după 31. Tb1 Da5 32. N: f5! g: f5 33. C: f5 albul ar fi avut un atac puternic). **31. C: f5! C: b4 32. Ce7 + Rh8 33. N: h7! Ne8** (Negrul parează amenințarea Dh 5, dar permite un alt mat) **34. Df8 + ! R:h7 35. Dg8+ Rh6 36. Dh8 + Rg5 37. D: g7 + Rf4 38. Dg3 + Re4 39. De3 mat.**

COPERTA I: „Părinții noștri vor vota pentru viitorul nostru fericit". Acest adevăr îl simt și elevii școlii elementare Nr. 59 din București, așa cum îl simt toți fiii oamenilor muncii.

COPERTA IV: Agitatorul Teodor Mureșan arată colectiviștilor și țăranilor muncitori din comuna Băiețești, raionul Tg. Frumos, regiunea Iași, cum se va vota la 20 Decembrie.

REDACȚIA: BUCUREȘTI Căsuța Poștală 56 PIAȚA SCÂNTEII Tel. 7.60.10 int. 1787 **ABONAMENTE:** la toate oficiile poștale din țară și la secțiile raionale de difuzare a presei. **PREȚUL ABONAMENTELOR:** 3 luni: 9 lei; 6 luni: 18 lei; un an: 36 lei

Tipărit la Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin".

ORNAMENTE PENTRU POMUL DE IARNĂ

Pentru împodobirea Pomului de Iarnă puteţi lucra singuri, împreună cu copiii chiar, o mulţime de jucării variate şi uşor de făcut, din materiale foarte ieftine. Alături de ornamentele şi jucăriile cumpărate la magazin, acestea vor contribui la înfrumuseţarea bradului.

Noi vă dăm câteva idei dela care puteţi porni spre alte modele.

1) Umpleţi o coajă de nucă cu cearâ, înfigeţi apoi un chibrit de care legaţi cu fire de beteală strălucitoare pânza unei corăbii. Puteţi pune în corabie o raţă-marinar, făcută din dopuri modelate cu cuţitul. Picioarele sunt din sârmă în care s'au înfipt tălpile de carton. Aripile şi ciocul sunt din hârtie. Costumul îl coloraţi direct pe dop. Pălăria, din hârtie şi carton, e lipită de cap. 2) Tot din dopuri sau chiar din cartofi rotunjiţi cu cuţitul, puteţi face această păsărică. Labele din carton colorat lipit, aripile din fulgi, coada din carton înfipt în corp sau fixat cu un ac. răsuciţi un şir de mărgele. 4) La fel se poate face o stea împodobită cu beteală şi fixaţi la mijloc o păpuşă fixată cu un ac sau cusută. 5) Îndoind în opt o hârtie şi tăind forme ca în modelul nostru obţineţi stele. Coloraţi sau învelitţi cu poleială şi fixaţi la mijloc o păpuşă făcută din dopuri la fel ca marinarul dela Nr. 1. 6) Din sârme puteţi face o „Scufiţă-Roşie". Capul îl faceţi din vată acoperită cu pânză. Cosiţele, din lână. Pelerina şi fusta, din panglici colorate încreţite şi fixate cu aţă pe corpul de sârmă. Coşul e dintr'o nucă cu toartă de carton şi picioarele din căpăcele de ghindă. Înfigeţi sârma într'o mănuţă şi la capătul lor fixaţi flori de hârtie. Scufiţa-Roşie e gata! 7) Din pene puteţi decupa peşti pe care să-i coloraţi variat şi să le daţi diverse forme. 8) Dintr'un morcov, din ridichi şi cartofi puteţi tăia un astfel de peşte şi alte animale. Ochii, din gămălii de ace. 9) Tot din vată acoperită cu pânză sau din castane puteţi face diverse capete cu pălării; gulerul e din conuri de brad vopsite, fixate cu sârmă. 10) Pe un dop tălaţ lipiţi muşchi şi fixaţi o ghindă mică pe care puneţi un căpăcel de ghindă mai mare, colorat. Cealaltă ciupercă e făcut dintr'o castană înfiptă într'o sârmă acoperită cu pânză. 11) Cotoiul încălţat e făcut dintr'o coajă de ou prin care treceţi sârme. Pe aceste sârme fixaţi capul, făcut din vată acoperită cu pânză, pe care veţi desena faţa. Mustăţile sunt din sârmă subţire. Un cerc de carton va fi pălăria. Vopsiţi cartonul şi creştetul capului în aceeaşi culoare. Hainele sunt desenate pe ou direct. Cismele sunt din hârtie lucioasă. Sabia e de carton. de pânză va fi manteaua; mânecile încreţite, tot din pânză. Sabia e de carton. 12) De un cerc de carton colorat agăţaţi trei păpuşele făcute din ghindă şi ace de cap sau sârme. 13) Cocoşul cu punguţe cu 2 bani e făcut dintr'un cartof şi sârme acoperite cu lână. Capul e dintr'un bob de fasole. Aripile şi coada, din pene şi fulgi. Ochii din gămălii de ace 14) O altă podoabă a pomului poţi fi steguleţe colorate viu din hârtie sau panglici. 15) Fluturii coloraţi diferit sunt făcuţi din hârtie, lipită pe dopuri tăiate după forma corpului fluturelui. Ochii, din mărgele, şi antenele, din sârmă. 16) O gărgăriţă făcută din două căpăcele de ghindă lipite de un chibrit sau prinse cu sârmă.

Ioana OLTEŞ

PREȚUL 1,50 LEI